Bundel van de Raadsvergadering van 3 maart 2020

Agenda bijlagen

OVER-UIT/51222/Uitnodiging gemeenteraad 3 maart 2020

1	Opening
2	Vragenkwartier *PCG:* *1*\. *glasvezelnetwerk* *2*\. *verzoek bestemmingsplanwijziging*\. *D66* *1*\. *verkeersonveiligheid* *2*\. *hoogwater*\.
3	Informatie-uitwisseling over niet geagendeerde agendapunten
4	Vaststelling agenda raadsvergadering
5	Mededelingen
6.A	Besluitenlijst gemeenteraad van 28 januari 2020 Besluitenlijst Gemeenteraad 28 januari 2020 Amend. en motie raad 28.01.2020
6.B	Overzicht begrotingswijzigingen en verloop post onvoorzien 2020-03-03 Totaaloverzicht raadsbesluiten meerjaren saldo en reserves 2020
7.A	Vragen aan voorzitters werkgroepen/forums
7.B	Terugkoppeling regionale samenwerking/VNG-commissie raadsleden en griffiers
8	A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)
8.1	Verordening Jeugdhulp Dossier 1048 voorblad Raadsvoorstel D.035134 Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 Raadsbesluit D.035135 Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 Verordening jeugdhulp Toelichting verordening jeugdhulp Was-Wordt document Ledenbrief VNG ministeriële regeling stcrt-2018-68315 Verklaring hulp uit sociaal netwerk
8.2	Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid Dossier 1056 voorblad D.049184 raadsvoorstel Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD D.049185 raadsbesluit Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Brief colleges en raden wijziging gemeenschappelijke GGD concept gemeenschappelijke regeling GGD Rekenkamers rapport Grip op Veilig Thuis
8.3	Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren Dossier 1041 voorblad Raadsvoorstel D.047478 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren Raadsbesluit D.047732 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren Aanvraagformulier Ruimtelijke onderbouwing Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing

Inrichtingstekening

Tussenuitspraak Raad van State - veegplan 2018

8.4 Zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland

Dossier 1059 voorblad

D.049361 Raadsvoorstel zienswijze Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland

D.049402 Raadsbesluit Zienswijze Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland

Brief aan colleges ivm zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020 2023

Meerjarenbeleidsplan 2020-2023

Brief zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland

9 B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)

9.1 Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024

Dossier 1050 voorblad

D.047818 Raadsvoorstel Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit

D.047819 Raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit

Bijlagen Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit

9.2 Zienswijze meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland-Zuid

De GGD biedt hun Meerjarenstrategie 2020-2023 voor een zienswijze aan aan de raden van de deelnemende gemeenten. Op grond van de gemeenschappelijke regeling stelt de GGD ieder vier jaar een beleidsplan op. Bij het opstellen van dit plan werkte de GGD samen met de gemeenten en maatschappelijke partners. De contouren van dit plan bood zij eerder aan in de vorm van een bouwstenennotitie. Onze raad gaf daarop een reactie. Die reactie is, evenals die van andere raden, meegenomen bij het samenstellen van de Meerjarenstrategie. Het Algemeen Bestuur van de GGD neemt op 2 april 2020 een besluit.

Dossier 1055 voorblad

D.048689 Raadsvoorstel zienswijze meerjarenstrategie GGD

D.048690 Raadsbesluit meerjarenstrategie GGD

zienswijze meerjarenstrategie GGD

Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023, aanbiedingbrief

Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023

Amendement PCG meerjarenstrategie GGD

9.3 Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Dossier 1064 voorblad

D.049777 Raadsvoorstel Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

D.049795 Raadsbesluit Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Aanbiedingsbrief bij Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Bijlage 1.1 Verslag Regionale Raadsbijeenkomst

Bijlage 1.2 Aanvullende memo bij Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

9.4 Motie VVD over niet geagendeerd onderwerp: ANPR (Automatic NumberPlate Recognition)-camera

Motie niet-geagendeerd VVD ANPR-camera

9.5 Motie VVD over niet geagendeerd onderwerp: studenten OV-kaart inzetten op regiotaxi

Motie niet-geagendeerd VVD Studenten OV-kaart inzetten op regiotaxi

10 Sluiting

gemeente
Buren

De leden van de gemeenteraad van
Buren

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.019453/D.051222
behandeld door: G. van Droffelaar
bijlage(n): Diverse
onderwerp: Uitnodiging gemeenteraad
3 maart 2020

Maurik, 20 februari 2020

verzonden: 20 FEB. 2020

Geachte dames en heren,

Hierbij nodig ik u uit tot het bijwonen van de openbare vergadering van de gemeenteraad, te houden op

dinsdag 3 maart 2020 om 19.30 uur

in de raadzaal van het gemeentehuis van Buren, De Wetering 1 te Maurik.

De agenda van de vergadering treft u hierbij aan.
Voor zover de stukken niet zijn bijgevoegd, liggen ze ter inzage in de leeskamer van de raad (kamer 0.18) van het gemeentehuis in Maurik.

Met vriendelijke groeten,

de voorzitter van de raad,

J.A. de Boer MSc

De Wetering 1 • Postbus 23 • 4020 BA Maurik • Tel.: 14 0344 • Fax: (0344) 579200 • E-mail: gemeente@buren.nl • KvK: 30278157
Bank Nederlandsche Gemeente IBAN nummer: NL05 BNGH 0285 0486 35 • BTW: NL807287684B02

Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	28-01-2020
Tijd	19:30 - 21:53
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	J.A. de Boer MSc
Aanwezigen	S. van Alfen, Gemeentebelangen Mw. M. Bettink-Pierik, CDA D.J. Bult, Gemeentebelangen Mw. N.A.W. van Dam, Mevrouw Van Dam Mw. N.H.A.F. van Doremalen, VVD W.T. van Laar, Gemeentebelangen J.W. Lammers, Gemeentebelangen C. de Lange, PCG P.A. Molleman, Gemeentebelangen J.J. van Tuil, Gemeentebelangen H.N. van Vierssen, VVD A. Warmer, PCG H. Zaaijer, PCG G.J.D. van Zetten, Gemeentebelangen Mw. A. van Zijl-Hoek, D66 A.W. Zwarteveen, PvdD Mw. J.C.H. Zwart-van Kessel, VVD G. van Droffelaar, griffier
Afwezig m.k.	A. Arends, Gemeentebelangen C. van de Bijl, PCG J. de Jonge, PvdD Mw. I.P. Tetteroo-Baldinger, VVD
Wethouders	P.A.J.M. van den Hurk, K.A. Maier, J.P. Neven en H.N.G. Wiendels

1 Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de nieuwe wethouders welkom.

2 Vragenkwartier

1. D66: storten bagger (slib) o.a. in de Ingensche Waarden
2. Gemeentebelangen: inzameling huishoudelijk afval (oud papier).

Toelichting

Toezeggingen college:

ad 1.- informatie aan raad over antwoorden van de Provincie op eerder gestelde vragen en uitkomsten gesprek met de Provincie op 23 april 2020;

- de wethouder gaat ter plaatse polshoogte nemen.

ad 2. - de kwestie oud papier in relatie tot de verenigingen wordt in het AB van de Avri aan de orde gesteld (uitgangspunt: handhaving bestaande regeling);

- aandacht vragen voor de vervuiling van de afvalstromen.

3 Informatie-uitwisseling over niet geagendeerde agendapunten

Besluit
N.v.t.

4 Vaststelling agenda raadsvergadering

Toelichting
Mevrouw Van Doremalen verzoekt een agendapunt aan de raad toe te voegen onder 7.C Terugkoppeling Initiatief-raadskring Regio Rivierenland.
De raad stemt hiermee in.

De heer Zwarteveen verzoekt een niet geagendeerd onderwerp aan de agenda toe te voegen: eikenprocessierups. Hij kondigt aan een motie in te dienen.
De raad stemt in met agendering van dit onderwerp onder punt 9.5.

5 Mededelingen

De voorzitter deelt mee bericht van verhindering te hebben ontvangen van mevrouw Tetteroo-Baldinger en de heren Arends, Van de Bijl en De Jonge.

6.A Besluitenlijsten gemeenteraad van 17 december 2019 en 21 januari 2020

Besluit
Vastgesteld.

6.B Overzicht begrotingswijzigingen en verloop post onvoorzien

Besluit
Voor kennisgeving aangenomen.

7.A Vragen aan voorzitters werkgroepen/forums

Besluit
N.v.t.

7.B Terugkoppeling regionale samenwerking/VNG-commissie raadsleden en griffiers

Toelichting
Wethouder Neven koppelt terug uit de raadsbijeenkomst RES van 27 januari 2020 waarin een presentatie is gegeven, wat uiteindelijk moet leiden tot de concept Regionale Energie Strategie.
Mevrouw Zwart wil naar aanleiding van deze bijeenkomst meegeven dat de Regio Rivierenland incomplete informatie heeft verstrekt. Dit bemoeilijkt voor de gemeenten het maken van een keuze.
In aansluiting hierop merkt de heer Lammers, voorzitter van de werkgroep klimaatvisie, op dat raadsleden de mogelijkheid hebben vragen in te dienen bij de griffie.

Mevrouw Van Zijl refereert aan de landelijke bijeenkomst van de VNG-commissie raadsleden en griffiers, waarin sprake is geweest van een Thorbecke-experiment (lokale/kernen democratie). De VNG zoekt pilotgemeenten voor wat betreft het

kernenbeleid, ondersteund door VNG, het ministerie van BZK en Democratie in Actie. Zij wil dit Buren meegeven.

7.C Terugkoppeling Initiatief-raadskring Regio Rivierenland

Toelichting

Mevrouw Van Doremalen geeft een mondelinge terugkoppeling van de eerste bijeenkomst van de Initiatief-raadskring Regio Rivierenland die op 15 januari 2020 is gehouden. Zij heeft de schriftelijke terugkoppeling hiervan ter vergadering uitgereikt.

Verder refereert zij aan het bezoek aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het gesprek met de directeuren van de gemeenschappelijke regelingen.

Desgevraagd zegt de raad positief te zijn over dit initiatief.

De heren Van Laar en Lammers staan positief tegenover het verzoek digitale ondersteuning (ICT/Communicatie) te geven aan de Initiatief-raadskring Regio Rivierenland.

Toezegging voorzitter:

in de agendacommissie de structuur van de terugkoppeling van de Initiatief-raadskring Regio Rivierenland en de terugkoppeling vanuit de VNG-commissie raadsleden-griffiers bespreken.

8 A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)

8.1 Zienswijze Kaderbrief 2021 van het Dagelijks Bestuur GGD Gelderland-Zuid

Besluit

In te stemmen met de zienswijze op de Kaderbrief 2021 van de GGD Gelderland-Zuid.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

9 B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)

9.1 Heffingsverordeningen 2020 - definitieve tarieven OZB 2020

Geamendeerd besluit

1. De verordening tot wijziging van de verordening op de heffing en invordering van de Onroerende-zaakbelastingen 2020 vast te stellen met de definitieve tarieven:

Eigendom OZB woningen 0,140%

Eigendom OZB niet-woningen 0,2691%

Gebruik OZB niet-woningen 0,2041%.

2. Uit de meeropbrengst van € 900.000 een bedrag van € 642.500 aan de Algemene Reserve toe te voegen.

3. Het restant van € 257.500 ten gunste brengen van het saldo van de begroting 2020.

4. Dit te verwerken in de begrotingswijziging.

Amendement Gemeentebelangen, PCG, CDA en mevrouw Van Dam: met meerderheid aangenomen (voor stemmen het CDA, Mevrouw Van Dam, PCG, PvdA en Gemeentebelangen; tegen stemmen de VVD, PvdD en D66).

Geamendeerd voorstel: zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

Toelichting
Amendement Gemeentebelangen, PCG, CDA en mevrouw Van Dam: wijzigingen als gevolg van het coalitieakkoord 2020-2022.

Toezegging coalitiepartijen richting de oppositie: samenwerking inzake uitwerking zoekrichtingen heroverweging begroting.

Stemverklaring PvdA.

9.2 Bestemmingsplan Buitengebied, Uiterdijk 76 Zoelen

Besluit
1. Het bestemmingsplan 'Buitengebied, Uiterdijk 76 Zoelen' gewijzigd vast te stellen in digitale en analoge vorm.
2. De zienswijzen te beantwoorden zoals verwoord in de nota van zienswijzen.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

9.3 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Beusichem, Hoogendijck

Besluit
1. Een ontwerp verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het afwijken van het vigerend bestemmingsplan om grond gebonden woningen in het project Hoogendijck te Beusichem te realiseren.
2. Het college te mandateren om een definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven indien er geen zienswijzen worden ingediend.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

9.4 Benoeming accountant 2019-2022

Besluit
Te benoemen accountantskantoor Crowe Foederer B.V. als accountant voor de gemeente Buren voor de boekjaren 2019 en 2020 en optioneel voor 2021 en 2022.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

9.5 Motie Partij voor de Dieren, D66, CDA, mevrouw Van Dam en Gemeentebelangen over niet geagendeerd onderwerp: eikenprocessierups

Besluit
Unaniem aangenomen.

Toelichting
Stemverklaring PCG.

10 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.53 uur.

Vastgesteld in de gemeenteraad van 3 maart 2020

De griffier,	De voorzitter,
G. van Droffelaar	J.A. de Boer MSc

D.050378

Amendement van de fracties van Gemeentebelangen Buren, PCG, CDA, Fractie Mevrouw Van Dam inzake de Heffingsverordeningen 2020 – definitieve tarieven OZB 2020, agendapunt 9.1. Z.015651/D.048598:

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 28 januari 2020;

Gelezen het voorstel van de burgemeester, in de plaats tredend van het college op grond van het
bepaalde in artikel 42, lid 2 Gemeentewet, d.d. 7 januari 2020;

Stelt vast:

- Dat er een nieuw coalitieakkoord is vastgesteld op 20 januari 2020;
- Dat in het nieuwe coalitieakkoord een stijging van de OZB-tarieven is voorzien met 15% in 2020;
- In het raadsbesluit van 21 januari over het coalitieakkoord € 642.000,- onttrokken is aan de Algemene Reserve;

Is van oordeel:

- Dat een stijging van de OZB-tarieven noodzakelijk is om tot een gezonde begroting te komen;
- Een deel van de meeropbrengst gebruikt kan worden om de Algemene Reserve weer aan te vullen met € 642.500,-.

Besluit het concept-besluit als volgt aan te passen c.q. aan te vullen:

1. De verordening tot wijziging van de verordening op de heffing en invordering van de Onroerende-zaakbelastingen 2020 vast te stellen met de definitieve tarieven:
   - Eigendom OZB woningen 0,1401% (meeropbrengst € 626.750,-)
   - Eigendom OZB niet-woningen 0,2691% (meeropbrengst € 168.250,-)
   - Gebruik OZB niet-woningen 0,2041% (meeropbrengst € 105.000,-)
2. Uit de meeropbrengst van € 900.000,- een bedrag van € 642.500,- aan de Algemene Reserve toe te voegen.
3. Het restant van € 257.500,- ten gunste brengen van het saldo van de begroting 2020.

   En dit te verwerken in een begrotingswijziging.

Sander van Alfen, Gemeentebelangen Buren

Erik Zaaijer, PCG

Monique Bettink-Pierik, CDA

V. 050379

Partij voor de Dieren
Gemeenteraadsfractie Buren

Conceptmotie bestrijding eiken processierups

Motie van de fractie de fracties Partij voor de Dieren, ..., ..., ..., D66, CDA, mevrouw Van Dam, Gemeentebelangen

Vreemd aan de orde van de dag/ter zake van agendapunt

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 28 januari 2020

Overwegende dat:

- De eikenprocessierups in onze gemeente op steeds meer plaatsen opduikt;
- brandharen van deze rupsen voor ernstige overlast zorgen;
- het woon- en recreatiegenot ernstig worden aangetast, zoals de was ophangen, huis ventileren, werken of rusten in de tuin, wandelen met blote armen en benen, zwemmen, fietsen, kamperen enzovoorts;
- de gemeente op eigen grond verantwoordelijk is voor de bestrijding van de overlast en voor het waarschuwen van het publiek;
- agrarische ondernemers een deel van hun oogst mogelijk niet kunnen gebruiken en hiervoor wellicht schadeclaims gaan indienen bij de gemeente, zo blijkt uit een artikel op Akkerwijzer van 2 juli 2019;
- er ook voor huisdieren en landbouwhuisdieren gezondheidsrisico's zijn;
- de afgelopen jaren in andere gemeenten grote successen zijn behaald met preventieve bestrijding zoals
    - (biologische) bespuitingen
    - gebruik van nematoden (aaltjes) en een bacteriepreparaat
    - gebruik van feromoonvallen
    - plaatsen van nestkasten voor vogels
    - bermen niet kort maaien;
- diverse vogelsoorten de eitjes, rupsen en vlinders eten.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op:

- Bij de bestrijding van de overlast in te zetten op preventieve maatregelen, met daarbij aandacht voor ecologische oplossingen;
- hierbij gebruik te maken van de adviezen die gegeven worden op Processierups.nu, dit is de website van het Kennisplatform Processierups i.o. in opdracht van het ministerie van LNV;
- ~~voor 2020 een nader vast te stellen budget beschikbaar te stellen voor het aanschaffen van (mezen)nestkastjes;~~
- ~~te onderzoeken of dit budget kan worden gevonden in een deel van het vrijvallen van gelden die in de begroting voor 2019 eenmalig beschikbaar zijn gesteld voor een gemeentelijk groen- en bomenbeleidsplan. Deze kosten (€ 61.000) vallen in 2020 vrij~~.
- deze nestkastjes voor 1 maart op te hangen;
- ook inwoners van de gemeente bij het ophangen en onderhoud te betrekken;
- ~~in de begroting voor de preventieve maatregelen meerjarig budget vrij te maken.~~

En gaat over tot de orde van de dag.

Maurik, d.d. 28 januari 2020

P.v.d.D

D66

CDA

Overzicht raadsvoorstellen 2019 met begrotingswijziging **18-2-2020**

60110105 60100105

Nummer begr. wijz.	Datum raadsverg.	Wijziging concept = C verwerkt = V	Omschrijving	Mutatie begroting	Mutatie reserves[1]	Mutaties investering
			Primitieve begroting 2020	**358.000**	**2.149.975**	
1		V	Programmabegroting 2020. In beginstanden verwerkt.		0	
1	17-12-2019	V	Rapportage t/m september overhevelingen 2020. In beginstanden verwerkt.			
nnb	nog niet bekend		structurele begr. wijzigingen 2019 na vaststelling begroting 2020			
2	21-1-2020	V	Verwerking coalitieakkoord 2020-2022	0	642.500	
3	3-3-2020	C	LOP Landschap Ontwikkel Plan , Biodiversiteit		55.000	
4	28-1-2020	V	Besluit OZB tarieven 2020	257.500	-642.500	
			Verwacht rekeningresultaat 2019	**615.500**		
			Verwacht saldo storting/onttrekking 2019		**2.204.975**	

Nadere toelichting:

Mutatie begroting: in deze kolom vindt u het verloop van het saldo van de begroting. De stand per 01/01/2020 is € 358.000. Met de vaststelling van boven genoemde raadsvoorstellen verwachten we per 31/12/2020 een saldo van € 615.500 (een positief bedrag is ten gunste van het verwachte saldo, een negatief bedrag t.l.v. het saldo)

Mutaties reserves: in deze kolom vindt u het saldo van de mutaties in 2020. De stand per 01/01/2020 geeft aan dat we per saldo € 2.149.975 onttrekken. Indien u instemt met bovengenoemde raadsvoorstellen dan verwachten we per 31/12/2020 per saldo € 2.149.975 te onttrekken. (Positief bedrag = onttrekking / Negatief bedrag = storting)

Mutatie investering: in deze kolom vindt u het bedrag aan investeringskrediet(en) dat u beschikbaar stelt.

Overzicht verloop meerjarensaldo begroting 2020 - 2023

Nummer begroting wijziging	Datum raadsbesluit	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
P		**Beginstand primitieve meerjarenbegroting 2020 - 2023**	**358.000**	**395.000**	**35.000**	**-139.000**
1	17-12-2018	Rapportage t/m september overhevelingen 2020	0	-	-	-
2	28-1-2020	Besluit OZB tarieven 2020	**257.500**			
Saldo meerjarenbegroting 2019 - 2022			**615.500**	**395.000**	**35.000**	**-139.000**

+ = voordeel exploitatie / - = nadeel exploitatie

OVERZICHT RESERVES	Stand 31-12-19	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-20	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-21	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-22	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-23
Algemene Reserve (AR)													
AR Algemene reserve	1.781.223	941.500	1.674.393	1.048.330	460.000		1.508.330			1.508.330			1.508.330
AR Alg. res. geblokkeerd (weerstandsvermogen)	2.719.000	750.000	59.000	3.410.000			3.410.000			3.410.000			3.410.000
Totaal algemene reserves	**4.500.223**	**1.691.500**	**1.733.393**	**4.458.330**	**460.000**	**-**	**4.918.330**	**-**	**-**	**4.918.330**	**-**	**-**	**4.918.330**
Overige bestemmingsreserves (OBR)													
OBR Omgevingsger.uitg.& bovenpl.verevening	536.723		55.000	481.723			481.723			481.723			481.723
OBR Egalisatie accres algemene uitkering	-			-			-			-			-
OBR Beheer oppervlaktewater	-			-			-			-			-
OBR Overlopende posten	1.569.486	20.000	1.373.250	216.236	20.000	121.250	114.986	20.000	8.000	126.986	20.000	8.000	138.986
OBR Ontwikkeling (regisserende) gem. Buren	-			-			-			-			-
OBR Maatschappelijke investeringen	-			-			-			-			-
OBR Risico's grondexploitaties	-			-			-			-			-
OBR Beheer en Onderhoud Tollewaard	60.000		30.000	30.000		20.000	10.000		10.000	-			-
OBR Deelfonds sociaal domein	844.193	214.000	329.191	729.002		75.000	654.002			654.002			654.002
OBR I & A plan 2017-2021	406.228		152.489	253.739		50.367	203.372		50.367	153.005		50.367	102.638
OBR Frictiekosten organisatie	268.866		268.866	-			-						
Totaal overige bestemmingsreserves	**3.685.496**	**234.000**	**2.208.796**	**1.710.700**	**20.000**	**266.617**	**1.464.083**	**20.000**	**68.367**	**1.415.716**	**20.000**	**58.367**	**1.377.349**
Overige bestemmingsres. besteed (OBRB)													
OBRB Gemeentehuis	160.001		16.000	144.001		16.000	128.001		16.000	112.001		16.000	96.001
OBRB Heractivering riolering	929.333		112.814	816.519		112.814	703.705		111.979	591.726		111.979	479.747
OBRB Afbouw verplichting sport en dorpshuizen	42.428		17.333	25.095		17.313	7.782		3.881	3.901		3.881	20
OBRB Kapitaallasten IHP 2007 - 2016	625.060		24.655	600.405		24.655	575.750		24.655	551.095		24.655	526.440
OBRB Onderdreef Buren	337.250		17.750	319.500		17.750	301.750		17.750	284.000		17.750	266.250
Totaal overige bestemmingsreserve besteed	**2.094.072**	**-**	**188.552**	**1.905.520**	**-**	**188.532**	**1.716.988**	**-**	**174.265**	**1.542.723**	**-**	**174.265**	**1.368.458**

saldo mutaties in 2020 (toevoegingen minus onttrekkingen) 2.205.241-

Stand per 01-01-2020 kan nog muteren bij vaststelling van de jaarrekening

Raadsvergadering

Dossiernummer	1048
Extern Zaak ID	Z013173
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 maart 2020
Agendapunt	8.1
Omschrijving	Verordening Jeugdhulp
Organisatieonderdeel	Inwonerszaken - WMO/Jeugd
Eigenaar	Belzen, M. van
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc

Bijlagen
Was-Wordt document
Toelichting verordening jeugdhulp
Ledenbrief VNG ministeriële regeling
stcrt-2018-68315
Verklaring hulp uit sociaal netwerk
Verordening jeugdhulp
Raadsbesluit D.035135 Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019
Raadsvoorstel D.035134 Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadsvergadering	**3 maart 2020**
Collegevergadering	14 januari 2020
Agendacommissie	4 februari 2020

Toelichting

We stellen voor om de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 vast te stellen. Dit heeft voornamelijk te maken met de ministeriële regeling voor hulp uit sociaal netwerk bij pgb's. Vanaf 1 mei 2019 moeten alle informele hulpverleners die vanuit een overeenkomst van opdracht werken en betaald worden uit een pgb, of minimaal het minimumuurloon, of een symbolische tegemoetkoming van maximaal € 141,- per kalendermaand krijgen. Als gekozen wordt voor de verklaring betaald de gemeente de symbolische tegemoetkoming voor hulp uit het sociaal netwerk. Er ontstaat dan geen ongewenste arbeidsrelatie.

Voorgesteld besluit

De Verordening Jeugdhulp gemeente Buren 2019 vast te stellen.

Besluit

De Verordening Jeugdhulp gemeente Buren 2019 vast te stellen.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
3 maart 2020	**D.035134** **Z.013173**

Voorstel ingebracht door	M. van Belzen
Portefeuillehouder	Dhr. J.A. de Boer
Begrotingsprogramma en taakveld	Maatwerkdienstverlening 18-
Onderwerp	**Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019**

Voorgesteld besluit

de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

Het college stelt de raad voor om akkoord te gaan met de vaststelling van de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019. De verordening wordt aangepast vanwege de ministeriële regeling voor informele hulp uit pgb die per 1 mei 2019 van kracht is geworden. Deze regeling biedt de mogelijkheid om vanuit een persoonsgebonden budget (pgb) een symbolische tegemoetkoming (van maximaal € 141,- per kalendermaand) te betalen voor hulp uit het sociaal netwerk. Hiervoor is het nodig om artikel 11b van de verordening aan te passen. Daarnaast is een tekstuele aanpassing van één artikel nodig.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?

De aanleiding voor dit voorstel is een ministeriële regeling voor informele hulp uit een persoonsgebonden budget (pgb) die per 1 mei 2019 in is gegaan. Door deze regeling zullen alle personen die vanuit een overeenkomst van opdracht werken en betaald worden uit een pgb:
- minimaal het minimumuurloon moeten krijgen, óf
- een vergoeding moeten krijgen op basis van de zogenaamde verklaring voor hulp uit het sociaal netwerk. Met deze verklaring kan er voor gekozen worden om de informele hulp vanuit het pgb te betalen door een symbolische tegemoetkoming en/of een forfaitair bedrag als onkostenvergoeding.

Sinds 2018 geldt namelijk het recht op wettelijk minimumloon en de minimumvakantiebijslag voor alle personen die tegen beloning arbeid verrichten, ook op basis van een overeenkomst van opdracht. Dit komt door de wijzing van de Wet minimumloon (Wml) per 1 januari 2018. Dit betekent dat ook informele hulpverleners minimaal het minimumloon en minimumvakantiebijslag betaald moeten krijgen als zij, op basis van een overeenkomst van opdracht, vanuit een pgb worden betaald. Landelijk had niemand er bij stilgestaan dat deze wetswijziging ook gevolgen zou hebben voor de informele hulp vanuit een pgb.

Met informele hulpverlener, of hulp uit het sociaal netwerk, wordt bedoeld: *een natuurlijk persoon die ondersteuning verleent die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen hem/haar en de jeugdige bestaande sociale relatie, tenzij die ondersteuning beroeps- of bedrijfsmatig wordt verleend*.

De minister van VWS is van mening dat zorg en ondersteuning die vanuit sociale en morele overwegingen wordt verricht en vanuit een maatwerk- of individuele voorziening betaald wordt vanuit een pgb, zoals een vriendendienst of vrijwillige hulp in familieverband, niet aangemerkt zou moeten worden als een arbeidsrelatie waarop de Wml van toepassing is. Het gaat dan bijvoorbeeld om het logeren van een kind bij een familielid. Per 1 mei 2019 is het daarom mogelijk gemaakt om overeenkomstig het bepaalde in artikel 8ab van de regeling Jeugdwet een symbolische tegemoetkoming te verstrekken voor inzet vanuit het sociaal netwerk. Als een gemeente van deze mogelijkheid gebruik wenst te maken, moet dit in de verordening zijn opgenomen.

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?

Het doel is de mogelijkheid op te nemen voor informele hulpverlening een symbolische vergoeding te geven, zodat geen arbeidsrelatie ontstaat en een verordening die voldoet aan de eisen van de wet. Met het raadsbesluit laten wij de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 aansluiten bij de geldende Wet en regelgeving. De gemeenteraad is bevoegd om over het aanpassen van de verordening een besluit te nemen.

3. Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?

Er zijn geen nadelen. Een kanttekening is wel dat het de bedoeling van de wetgever is dat de tegemoetkoming of vergoeding alleen gebruikt wordt in situaties waarbij een vergoeding op basis van het wettelijk minimumloon niet wenselijk is, bijvoorbeeld bij een etmaal logeren. Het is van belang te weten dat een combinatie van werken met een zorgovereenkomst én een verklaring niet kan. Er moet dus één van deze twee vormen gekozen worden.

4. Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?

Als de raad dit voorstel niet overneemt, zou de verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 niet vastgesteld kunnen worden en blijft de huidige verordening jeugdhulp gemeente Buren 2018 van kracht. Het belangrijkste gevolg is dat informele hulp uit een pgb in alle gevallen beloond zou moeten worden op basis van het minimumuurloon. Een bepaalde symbolische vergoeding voor informele hulp bij bijvoorbeeld logeeropvang door een familielid zou dan niet mogelijk zijn. Dit zou tevens inhouden dat er bij hulp uit het sociaal netwerk altijd een arbeidsrelatie ontstaat. Financieel zou dit betekenen dat er voor hulp en ondersteuning uit het sociaal netwerk een relatief hoge vergoeding tegenover staat.

5. Is het een begrotingswijziging?

Nee

TOELICHTING EN UITVOERING

6. Beleidskader

- Jeugdwet
- Beleidsregels jeugdhulp gemeente Buren 2019
- Ministeriële Regeling voor hulp uit het sociaal netwerk (betaald uit een pgb) (gepubliceerd in december 2018 in Staatcourant nr. 68315)
- Het huidige artikel 11b van de verordening jeugdhulp gemeente Buren 2018 dient aangepast te worden. Voor de aanpassing van dat artikel is gebruik gemaakt van de gewijzigde Modelverordening van de VNG
- De verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 treedt in werking op de dag na publicatie met terugwerkende kracht tot 1 mei 2019

7. Effectmeting, planning en evaluatie

Effectmeting

Tijdens herindicaties evalueren wij de werking van de verklaring van hulp uit het sociaal netwerk, met die personen die hier gebruik van hebben gemaakt.
Het ministerie van VWS heeft bovendien laten weten de doeltreffendheid van de maatregel te evalueren twee jaar na inwerkingtreding van de regeling.

Planning
De regeling zou met terugwerkende kracht per 1 mei 2019 ingaan. Voor wat betreft de communicatie, zie 9. Communicatie.

Evaluatie
In artikel 29 van de verordening is bepaald dat het college de verordening eenmaal per twee jaar evalueert. Bij tussentijdse, noodzakelijke, veranderingen passen we de verordening eerder aan.

8. Financiën

Het aantal mensen die deze verklaring gebruiken, zal gering zijn. Bovendien heeft het geen noemenswaardige impact op de financiën, omdat de tegemoetkoming betaald wordt vanuit de verstrekte pgb's, waarbij mensen de relatieve vrijheid hebben om deze in te zetten. Een symbolische tegemoetkoming is voor hen in vrijwel alle gevallen lager dan wanneer er sprake zou zijn van hulp waarop het Wml van toepassing zou zijn.

9. Communicatie

De bekendmaking van de verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 stellen we zo spoedig mogelijk na het raadsbesluit digitaal beschikbaar via www.officielebekendmakingen.nl. De tekst van de verordening verschijnt vervolgens op www.overheid.nl.

Medewerkers van ons uitvoerend team Stib informeren we over de wijzigingen.

10. Burgerparticipatie

De gemeente heeft de ministeriële regeling voor hulp uit het sociaal netwerk voor pgb's reeds op 7 maart 2019 met de leden van de Participatieraad besproken, die positief tegenover de regeling stonden.

11. Deregulering

Het college stelt de raad voor om de verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 vast te stellen. De tekstuele aanpassing in twee artikelen ten opzichte van de huidige verordening zorgt niet voor een wijziging van de regels. De ministeriële regeling heeft wel een inhoudelijke wijziging ten gevolg gehad voor de regels. Met ingang van de regeling zullen personen die informele zorg verlenen vanuit een pgb, óf het minimumloon moeten verdienen, óf een vergoeding per kalendermaand moeten krijgen overeenkomstig het bepaalde in artikel 8ab van de Regeling Jeugdwet als symbolische tegemoetkoming. Voor inwoners zorgt dit voor een extra optie, niet voor extra regels.

12. Achtergrondinformatie

Geen

Bijlagen:
- Raadsbesluit
- Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019
- Toelichting verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019
- Was-wordt overzicht verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019
- Ministeriële Regeling voor hulp uit het sociaal netwerk (betaald uit een pgb) (gepubliceerd in december 2018 in Staatscourant nr. 68315)

- Voorbeeld van de verklaring

Inlichtingen bij:

Naam: Mandy van Belzen
Team Beleid

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
3 maart 2020	**D.035134**	**D.035135** **Z.013173**

Onderwerp **Verordening Jeugdhulp gemeente Buren 2019**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van de burgemeester, in de plaats tredend van het college op grond van het bepaalde in artikel 42, lid 2 van de Gemeentewet, d.d. 14 januari 2020;

besluit:

de Verordening Jeugdhulp gemeente Buren 2019 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 3 maart 2020.

De griffier, De voorzitter,

G. van Droffelaar J.A. de Boer MSc

Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019

De raad van de gemeente Buren;

gelezen het voorstel van de burgemeester, in de plaats tredend van het college op grond van het bepaalde in artikel 42, lid 2 van de Gemeentewet, d.d. 14 januari 2020;

gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 van de Jeugdwet;
gelet op artikel 156 van de Gemeentewet;

overwegende dat de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp bij de gemeente heeft belegd, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt;

dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de door het college van bugemeester en wethouders te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening, over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen, de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld, voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget alsmede misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet, en regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan;

dat het nodig is voor de uitvoering van hierbovengenoemde taken nadere regels te stellen;

overwegende dat het voorts wenselijk is te bepalen onder welke voorwaarden degene aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot diens sociaal netwerk;

besluit:

vast te stellen de: Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019.

HOOFDSTUK 1 – ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. *andere voorziening:* voorziening anders dan in het kader van de Jeugdwet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
b. *beleidsregels*: Beleidsregels jeugdhulp gemeente Buren 2019;
c. *beschikking:* een door de rechter of gemeente genomen besluit;
d. *budgetplan:* een plan dat wordt opgesteld ten behoeve van een persoonsgebonden budget*;*
e. *familiegroepsplan*: hulpverleningsplan of plan van aanpak opgesteld door de ouders en jeugdige, samen met bloedverwanten, aanverwanten of anderen die tot de sociale omgeving van de jeugdige behoren;
f. *gebiedsteam:* het samenwerkingsverband dat in opdracht van de gemeente de toegang vormt naar specialistische zorg;
g. *gebruikelijke zorg*: de normale, dagelijkse zorg die partners, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten geacht worden elkaar onderling te bieden;
h. *gesprek:* gesprek als bedoeld in artikel 6;
i. *hulpvraag:* behoefte van een jeugdige of zijn ouders aan jeugdhulp in verband met opgroei- en

opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet;

j. individuele voorziening: op de jeugdige of zijn ouders toegesneden voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;

k. ingezetene: cliënt die hoofdverblijf heeft in de gemeente Buren;

l. melding: melding van een hulpvraag als bedoeld in artikel 4, eerste lid;

m. ondersteuningsplan: uitkomst van de gezamenlijke inventarisatie van de hulpvraag van de jeugdige en/of zijn ouders. Op basis van het ondersteuningsplan bepaalt de gemeente welke hulp er geboden moet worden en wat ieders aandeel in die hulp is;

n. onverwijld: zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval binnen drie werkdagen;

o. overige voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is;

p. pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige of zijn ouders, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken;

q. verwijzing: een schriftelijke verwijzing, gedaan door een verwijzer op grond van de jeugdwet, met als doel het realiseren van hulpverlening;

r. voorliggende voorziening: algemene voorziening of andere voorziening waarmee aan de hulpvraag wordt tegemoetgekomen;

s. wet: Jeugdwet;

t. woonplaatsbeginsel: woonplaats zoals beschreven staat in artikel 1.1 van de Jeugdwet;

u. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren.

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

1. Overige voorzieningen zijn beschikbaar in de vorm van lichte ondersteuning.
2. Individuele voorzieningen zijn beschikbaar in de vorm van intensieve en/of specialistische ondersteuning.
3. Het college stelt bij nadere regels vast welke overige en individuele voorzieningen op basis van het eerste en tweede lid beschikbaar zijn.

HOOFDSTUK 2 – MELDING, ONDERZOEK EN AANVRAAG

Artikel 3. Toegang en besluit

1. Het college legt de beslissing omtrent het al dan niet verlenen van een individuele voorziening vast in een beschikking.
2. Het college neemt het besluit als bedoeld in het eerste lid op grond van de aanvraag als bedoeld in artikel 4 en het onderzoek als bedoeld in artikel 7.
3. In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende voorziening. Het college legt de beslissing omtrent de inzet van hulp in dat geval zo snel mogelijk, doch in ieder geval binnen vier weken na de start van de hulp, vast in een beschikking.
4. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp na verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts, als en voor zover de jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is. Alleen als de jeugdige of zijn ouders hierom verzoeken, of als de gemeente niet instemt met het oordeel over benodigde hulpverlening van de jeugdhulpaanbieder, legt het college de te verlenen individuele voorziening, respectievelijk het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 10.
5. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp die de gecertificeerde instelling nodig acht bij de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering. Tevens draagt het college zorg voor de inzet van jeugdhulp die de rechter, de officier van justitie, de directeur van de justitiële jeugdinrichting (JJI) of de selectiefunctionaris van de JJI nodig acht bij de uitvoering van een strafrechtelijke beslissing. Hiervoor verleent het college geen beschikking.
6. Een besluit tot toekenning van een individuele voorziening vervalt, als de jeugdige of zijn ouders zich niet binnen drie maanden na de besluitdatum hebben gemeld bij een jeugdhulpaanbieder.

Artikel 4. Aanvraag hulp

1. Jeugdigen en ouders kunnen een hulpvraag schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch melden bij het college.
2. Het college bevestigt schriftelijk de ontvangst van de melding en maakt zo spoedig mogelijk een afspraak voor een gesprek.
3. De schriftelijke bevestiging van de melding kan achterwege blijven als door of namens de cliënt wordt aangegeven op basis van de verstrekte informatie naar aanleiding van de melding geen behoefte meer te hebben aan een verdere behandeling van zijn melding.
4. In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke maatregel of vraagt het college een machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de wet.
5. Jeugdigen en ouders kunnen zich rechtstreeks wenden tot een overige voorziening.

Artikel 5. Cliëntondersteuning

1. Het college draagt zorg voor de beschikbaarheid van kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de jeugdige en/of ouders uitgangspunt is.
2. Het college wijst de jeugdige en/of ouders bij aanmelding op de mogelijkheid om voorafgaand en tijdens het onderzoek op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis en onafhankelijke cliëntondersteuning.

Artikel 6. Informatie en identificatie

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 7, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de jeugdige en zijn situatie en maakt binnen vijf werkdagen met hem een afspraak voor een gesprek.
2. Het college informeert de jeugdige en zijn ouders van de mogelijkheid om binnen een redelijke termijn een familiegroepsplan als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet op te stellen.
3. Voor het gesprek verschaffen de jeugdige of zijn ouders aan het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover zij redelijkerwijs de beschikking kunnen krijgen.
4. De jeugdige of zijn ouders verstrekken in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage.
5. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en derde lid.

Artikel 7. Onderzoek

1. Het college onderzoekt in een gesprek tussen deskundigen en de jeugdige en/of zijn ouders, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig:
   a. de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling en gezinssituatie van de jeugdige en het probleem of de hulpvraag;
   b. het gewenste resultaat van het verzoek om jeugdhulp;
   c. het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om zelf of met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de hulpvraag te vinden;
   d. de mogelijkheden om gebruik te maken van een andere voorziening;
   e. de mogelijkheden om jeugdhulp te verlenen met gebruikmaking van een overige voorziening;
   f. de mogelijkheden om een individuele voorziening te verstrekken;
   g. de wijze waarop een mogelijk toe te kennen individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, of werk en inkomen;
   h. hoe rekening zal worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders, en
   i. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de jeugdige of zijn ouders in begrijpelijke bewoordingen worden ingelicht over de

gevolgen van die keuze.

2. Als de jeugdige en zijn ouders een familiegroepsplan hebben opgesteld, betrekt het college dat als eerste bij het onderzoek.
3. Het college informeert de jeugdige of zijn ouders over de gang van zaken bij het gesprek, hun rechten en plichten en de vervolgprocedure en vraagt hen toestemming om hun persoonsgegevens te verwerken.
4. Het college kan, met instemming van de jeugdige en/of zijn ouders, informatie inwinnen bij andere instanties, zoals de huisarts of een medisch specialist.
5. Het college geeft aan de jeugdige en/of zijn ouders aan bij welke instantie(s) informatie wordt ingewonnen.
6. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een gesprek.

Artikel 8. Verslag

1. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek. Hierbij geeft het college de bevindingen weer van zowel de medewerker als de jeugdige en/of zijn ouders, alsmede het familiegroepsplan.
2. De verslaglegging is onderdeel van het ondersteuningsplan.
3. Binnen 10 werkdagen na het (laatste) gesprek verstrekt het college aan de jeugdige of zijn ouders het ondersteuningsplan met de uitkomsten van het onderzoek.
4. De jeugdige of zijn ouders ondertekent het ondersteuningsplan voor gezien of akkoord en stuurt een ondertekend exemplaar naar het college.
5. Als de jeugdige of zijn ouders tekent voor gezien, kan hij daarbij tevens aangeven wat de reden is waarom hij niet akkoord is.
6. Als de jeugdige of zijn ouders in aanmerking wil komen voor een individuele voorziening, kan hij dit aangeven op het door hem ondertekende ondersteuningsplan.

HOOFDSTUK 3 – INDIVIDUELE VOORZIENING

Artikel 9. Voorwaarden en weigeringsgronden

1. Naast de wettelijke weigeringsgronden op basis van artikel 1.2 van de wet kunnen jeugdigen of ouders slechts in aanmerking komen voor een individuele voorziening voor zover:
   a. zij binnen hun eigen mogelijkheden, met gebruikelijke zorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk geen oplossing kunnen vinden voor de hulpvraag;
   b. zij geen oplossing kunnen vinden voor de hulpvraag door gebruik te maken van een algemene voorziening, of;
   c. zij geen oplossing kunnen vinden voor de hulpvraag door gebruik te maken van een andere voorziening.
2. De gemeente kan de toegang tot specialistische zorg weigeren op basis van de volgende gronden:
   a. er valt in redelijkheid aan te nemen dat een hulpvraag met de voorhanden zijnde vormen van jeugdhulp zoals omschreven in artikel 2 van de verordening, niet leidt tot het gewenste resultaat van het verzoek om jeugdhulp zoals in het onderzoek is vastgesteld.
   b. bij het toepassen van het woonplaatsbeginsel blijkt dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor het bieden van specialistische zorg.

Artikel 10. Inhoud van de beschikking

1. Het college legt de beslissing omtrent het al dan niet verlenen van een individuele voorziening, vast in een beschikking. Volgt de individuele voorziening uit een verwijzing door een huisarts, jeugdarts of medisch specialist dan kan het college afzien van een beschikking, tenzij er sprake is van een bij artikel 3, vierde lid genoemde reden.

2. Bij het verstrekken van een voorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
   b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
   c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing,
   d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een voorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. voor welk resultaat het pgb kan worden aangewend;
   b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
   c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
   d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en
   e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Indien de uitkomst van het onderzoek leidt tot een beschikking die afwijkt van de wens/verwachting van de jeugdige en/of zijn ouders neemt het college voor het verzenden van de beschikking contact op met de jeugdige en/of zijn ouders om het besluit mondeling toe te lichten.

Artikel 11. Persoonsgebonden budget

1. Als een jeugdige of ouder in aanmerking komt voor een individuele voorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een pgb, dient hij daartoe een budgetplan in volgens een door het college ter beschikking gesteld format. In het budgetplan is opgenomen:
   a. de motivatie waarom het natura-aanbod van de gemeente niet passend is en een pgb gewenst is;
   b. de voorgenomen uitvoerder van de individuele voorziening en de wijze waarop de jeugdhulp georganiseerd wordt;
   c. op welke wijze de kwaliteit van de jeugdhulp is gewaarborgd;
   d. de kosten van de uitvoering, uitgedrukt in aantal eenheden en tarief.
2. De volgende kosten zijn uitgesloten voor vergoeding vanuit een pgb:
   a. kosten voor bemiddeling;
   b. kosten voor tussenpersonen of belangenbehartigers;
   c. kosten voor het voeren van een pgb-administratie;
   d. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb;
   e. kosten voor feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering.
3. De persoon aan wie een pgb wordt verstrekt kan de jeugdhulp betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk voor zover het niet gaat om ggz-behandeling.
4. Het college kan nadere regels vaststellen over de aan het pgb verbonden voorwaarden en verplichtingen.

Artikel 11a. Onderscheid formele en informele hulp

1. Van formele hulp is sprake als de hulp verleend wordt door onderstaande personen, met uitzondering van bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad van de budgethouder:
   a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staat in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007), en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken, of;
   b. personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken, of;
   c. personen die ingeschreven staan in het register, bedoeld in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG-register) en/of artikel 5.2.1 van het Besluit Jeugdwet, voor het uitoefenen van een beroep voor het verlenen van jeugdhulp.

2. Indien de jeugdhulp geboden wordt door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad van de budgethouder, is altijd sprake van informele hulp.
3. Indien de hulp wordt verleend door een andere persoon dan beschreven in lid 1 onder a, b of c, is sprake van informele hulp.

Artikel 11b. Hoogte pgb

1. De hoogte van het pgb voor formele hulp bedraagt 100% van het tarief voor gecontracteerde jeugdhulp in natura, tenzij op basis van het door de jeugdige en/of zijn ouders ingediende budgetplan passende en toereikende jeugdhulp voor een lager tarief kan worden ingekocht.
2. Indien het op basis van lid 1 vastgestelde pgb in een individueel geval onvoldoende is om de aangewezen jeugdhulp te kunnen inkopen, wordt het tarief zodanig aangepast dat de hulp hiermee bij tenminste één jeugdhulpaanbieder kan worden ingekocht.
3. Als de dienstverlening wordt uitgevoerd door een persoon uit het sociaal netwerk (informele ondersteuning), bedraagt de vergoeding:
   a. 75% van het natura tarief voor soortgelijke zorg van dienstverlening met een maximum van € 20,00 per uur.
   b. de maximale hoogte van de tegemoetkoming per kalendermaand voor een hulp uit het sociaal netwerk als bedoeld in artikel 8ab van de Regeling Jeugdwet, tenzij op basis van het door jeugdige en/of ouders aangeleverde budgetplan kan worden volstaan met een lagere tegemoetkoming.
4. Het college kan nadere regels vaststellen over de hoogte van het pgb.

HOOFDSTUK 4 – GEGEVENSVERWERKING

Artikel 12. Privacy

1. Het college verwerkt geen persoonsgegevens van een jeugdige of ouder, tenzij dit voor de uitvoering van de wet noodzakelijk is.
2. Het college verwerkt geen persoonsgegevens betreffende een jeugdige of ouder, zonder daartoe toestemming te verkrijgen van de jeugdige of ouder.
3. In afwijking van het tweede lid kan het college persoonsgegevens van een jeugdige of ouder verwerken zonder daartoe de toestemming te hebben verkregen, wanneer daarmee tegemoet gekomen wordt aan een spoedeisend belang van de jeugdige of zijn ouder(s) of een wettelijke plicht.
4. Het college legt de afspraken over het verwerken van persoonsgegevens vast in een protocol.

HOOFDSTUK 5 – HERZIENING, INTREKKING, TERUGVORDERING EN CONTROLE

Artikel 13. Controle

1. Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.
2. Het college kan in het Besluit nadere regels stellen met betrekking tot de controle op de besteding.

Artikel 14. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet

1. Het college informeert jeugdigen en/of hun ouders in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. Onverminderd artikel 8.1.2 van de wet doen een jeugdige of zijn ouders op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aangaande een individuele voorziening.
3. Onverminderd artikel 8.1.4 van de wet kan het college een beslissing aangaande een

individuele voorziening herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:

a. de jeugdige of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
b. de jeugdige of zijn ouders niet langer op de individuele voorziening of op het pgb zijn aangewezen;
c. de individuele voorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
d. de jeugdige of zijn ouders niet voldoen aan de voorwaarden van de individuele voorziening of het pgb, of
e. de jeugdige of zijn ouders de individuele voorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd.

4. Als het college een beslissing op grond van het tweede lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
5. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

HOOFDSTUK 6 - KWALITEIT EN VEILIGHEID

Artikel 15. Kwaliteitseisen uitvoering

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, waaronder voldoende deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
   a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
   b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
   c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 16. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, rekening met:

a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
e. kosten voor bijscholing van het personeel.

Artikel 17. Vertrouwenspersoon

1. Het college zorgt ervoor dat jeugdigen, ouders en pleegouders een beroep kunnen doen op een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

2. Het college wijst jeugdigen en ouders erop dat zij zich desgewenst kunnen laten bijstaan door een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

HOOFDSTUK 7 – AFSTEMMING MET ANDERE VOORZIENINGEN

Artikel 18. Gezondheidszorg

1. Het college voert overleg en zoekt overeenstemming met de huisartsen, medisch specialisten, jeugdartsen en de zorgverzekeraars over de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de verwijzing, als bedoeld in artikel 2.6 eerste lid, onderdeel g van de wet en artikel 7 lid 4 van deze verordening, plaatsvindt.
2. Het college voert overleg en zoekt overeenstemming met de huisartsen, de medisch specialisten, de jeugdartsen en de zorgverzekeraars over de wijze waarop de verwijzing naar een individuele voorziening bekrachtigd wordt in een besluit van het college als bedoeld in artikel 7 lid 4 van deze verordening.
3. Het college maakt afspraken met de zorgverzekeraars en het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) hoe de continuïteit van zorg te garanderen voor jeugdigen die in behandeling zijn en de leeftijd van 18 jaar bereiken en daarmee onder de Zorgverzekeringswet of Wet langdurige zorg komen te vallen, en hoe te voorkomen dat jeugdigen tussen wal en schip vallen wanneer er discussie is over het wettelijke kader.

Artikel 19. Gecertificeerde instellingen

1. Het college maakt afspraken met de gecertificeerde instellingen over de aansluiting tussen de algemene voorzieningen als bedoeld in hoofdstuk 2 en de gecertificeerde instellingen.
2. Het college maakt afspraken met de gecertificeerde instellingen over:
   a. het overleg over de aangewezen jeugdhulp in het kader van de kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering, zoals bedoeld in artikel 3.5 lid 1 van de wet,
   b. het overleg over de eventueel gewenste jeugdhulp na beëindiging van de kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering;
   c. de vorm en inhoud van het besluit tot inzet van jeugdhulp van de gecertificeerde instelling en hoe het college daarvan op de hoogte gesteld wordt,
   d. wanneer en onder welke voorwaarden de gecertificeerde instelling budgethouder van een persoonsgebonden budget kan zijn namens de jeugdige en zijn ouders,
   e. hoe te handelen wanneer de gecertificeerde instelling meent dat niet gecontracteerde jeugdhulp ingezet dient te worden.
3. Het college en de gecertificeerde instelling leggen de afspraken als bedoeld in het tweede lid vast in een protocol als bedoeld in artikel 3.5 lid 3 lid van de wet.

Artikel 20 Justitiedomein

1. Het college maakt afspraken met de gecertificeerde instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming en Justitiële Jeugdinrichtingen over het overleg over de inzet van jeugdhulp bij de uitvoering van een strafrechtelijke beslissing en jeugdreclassering als bedoeld in artikel 2.4 lid 2 onderdeel b van de wet.
2. Het college en de betrokken instellingen nemen de afspraken zoals bedoeld in het eerste lid op in het protocol zoals bedoeld in artikel 16 lid 3 van deze verordening en het protocol bedoeld in artikel 3.1 lid 5 van de wet.

Artikel 21. Voorschoolse voorzieningen

Het college maakt afspraken met de (brancheorganisatie van) instellingen voor peuterspeelzaalwerk en kinderopvang over:

a. de afstemming tussen de algemene voorzieningen als bedoeld in hoofdstuk 2 en de voorschoolse voorzieningen;
b. de afstemming, voor zover en indien noodzakelijk, bij het toekennen van individuele voorzieningen voor jeugdigen en hun ouders,
c. de terugkoppeling over de voortgang en resultaten van de individuele voorzieningen,
d. de gezamenlijke zorgarrangementen en de toegang hiertoe.

Artikel 22. Veilig Thuis
Het college maakt afspraken met Veilig Thuis over de toegang naar algemene en individuele voorzieningen.

Artikel 23. Onderwijs
Het college maakt afspraken met de samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs en de schoolbesturen speciaal onderwijs over:

a. de afstemming tussen de algemene voorzieningen als bedoeld in hoofdstuk 2, leerplicht en het onderwijs en de onderwijsvoorzieningen op de scholen,
b. de afstemming, voor zover en indien noodzakelijk, bij het toekennen van individuele voorzieningen voor leerlingen en hun ouders,
c. de terugkoppeling over de voortgang en resultaten van de individuele voorzieningen,
d. de gezamenlijke onderwijszorgarrangementen en de toegang hiertoe.

Artikel 24. Wmo-voorzieningen

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen voor jeugdigen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
2. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van de voorzieningen voor jeugdigen op grond van deze verordening en voorzieningen voor volwassenen, zijnde ouders, op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
3. Het college draagt zorg voor de continuïteit van zorg onder zijn verantwoordelijkheid wanneer de jeugdige de leeftijd van 18 jaar bereikt.

Artikel 25. Voorzieningen werk en inkomen

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en (re-integratie)voorzieningen voor jeugdigen op grond van de Participatiewet, waaronder leerwerktrajecten.
2. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen voor volwassenen, zijnde ouders, op grond van de Participatiewet dan wel aanvullend minimabeleid.

HOOFDSTUK 8 – KLACHTEN, MEDEZEGGENSCHAP EN INSPRAAK

Artikel 26. Klachtregeling
De jeugdhulpaanbieder en de gecertificeerde instelling treffen een regeling voor de behandeling van klachten over gedragingen van hen of van voor hen werkzame personen jegens een jeugdige, ouder of pleeg-ouder in het kader van de verlening van jeugdhulp, de uitvoering van een kinderbeschermings-maatregel of jeugdreclassering conform artikelen 4.2.1, 4.2.2 en 4.2.3 van de Jeugdwet.

Artikel 27. Inspraak en medezeggenschap

1. Het college betrekt de ingezetenen van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt cliënten en vertegenwoordigers van cliëntgroepen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van het tweede en derde lid.

HOOFDSTUK 9 – SLOTBEPALINGEN

Artikel 28. Indexering
Het college kan jaarlijks per 1 januari de in het kader van deze verordening en het op deze verordening

berustende Besluit Jeugdwet gemeente Buren geldende bedragen verhogen of verlagen aan de hand van de prijsindex voor de gezinsconsumptie, zoals te bepalen in het Besluit Jeugdwet Gemeente Buren (Stb. 2006, 450).

Artikel 29. Evaluatie

Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt eenmaal per twee jaar geëvalueerd. Het college zendt hiertoe telkens twee jaar na de inwerkingtreding van de verordening aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk.

Artikel 30. Nadere regels en hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 31. Inwerkingtreding, intrekking oude verordening en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 mei 2019.
2. De Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2018 wordt per 1 mei 2019 ingetrokken.
3. Een jeugdige of ouder houdt recht op een lopende voorziening, verstrekt op grond van de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2018, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen.
4. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2018 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze verordening.
5. Van het in lid 3 en 4 gestelde kan ten gunste van de cliënt worden afgeweken.
6. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 3 maart 2020.

De griffier,	De voorzitter,
G. van Droffelaar	J.A. de Boer MSc

TOELICHTING OP DE VERORDENING

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Met deze wet wordt een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg is in 2015 vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdhulpstelsel blijft echter onverminderd overeind: *jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken*.

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijke gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet, en
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Jeugdwet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Artikel 2.9 van de Jeugdwet biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet nadere regels te stellen. Deze verordening maakt hier gebruik van. Daarnaast kan op grond van artikel 8.1.1, vierde lid van de wet, bij verordening bepaald worden onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan Wmo en Jeugdwet 2017-2020, dat de raad op grond van artikel 2.2 van de Jeugdwet op 20 december 2016 vaststelde. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij-toegankelijk en niet vrij-toegankelijk
In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (algemene, vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (zie artikel 2, eerste, respectievelijk tweede lid). Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente
Ook kan een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die jeugdige en zijn ouders. In een gesprek tussen een door de gemeente

ingezette deskundige van gebiedsteam Stib en de jeugdige en zijn ouders zal gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het beantwoorden van de hulpvraag. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt het college, met inachtneming van het advies van de deskundige uit Stib , een besluit en verwijst hij de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezene is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts of de medisch specialist
De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts of de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieders die de gemeente heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien toe op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 plan – 1 regisseur, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe ‘verkokering’ zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn. Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is (zie artikel 2). Omdat de gemeente verder geen nadrukkelijke rol speelt in bij de toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist, regelt deze slechts een enkel aspect met betrekking tot het proces (zie artikel 3).

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting
Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de Raad voor de Kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De Raad voor de Kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De Raad voor de Kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en hoeft dus eigenlijk niet terug te komen in deze verordening. Echter voor de volledigheid koos het college ervoor om die toegang toch op te nemen.

Toegang via Veilig Thuis (voorheen: het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK))
Ten slotte vormt ook Veilig Thuis een toegang tot onder andere jeugdhulp. Veilig Thuis geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot het accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen
Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als ‘jeugdhulp’, ‘jeugdige’ en ‘ouder’. In de verordening gebruiken we de begrippen jeugdige en ouder overeenkomstig de Jeugdwet. Indien mogelijk aangeduid algemeen als ‘jeugdigen en ouders’ en specifiek veelal als ‘de jeugdige of zijn ouders’. Gebruik van ‘of’ impliceert ook de betekenis ‘en’. Met de aanduiding ‘de jeugdige of zijn ouders’ bedoelen we dus: de jeugdige (van bijvoorbeeld 16 jaar of ouder) zelfstandig, de jeugdige met een of beide ouders (in de definitie van artikel 1 van de wet: de gezaghebbend ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder) (bij een jeugdige tussen de 12 en de 16 jaar), of de ouders namens de jeugdige (bij een jeugdige jonger dan 12 jaar).

In artikel 1.1 van de wet is jeugdhulp als volgt gedefinieerd:
1°. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;
2°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en
3°. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.

a. andere voorziening: onder het begrip ‘andere voorziening’ wordt in deze verordening verstaan een voorziening die niet op grond van de Jeugdwet wordt getroffen, maar in het kader van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, werk en inkomen of zorg. Zie ook artikel 2.9, onder b, van de wet. De individuele voorzieningen en overige voorzieningen zijn opgenomen in artikel 2. Hoe individuele voorzieningen verkregen kunnen worden, is nader geregeld in artikel 3 en is verder uitgewerkt in nadere regels;
b. beleidsregels: deze definitie spreekt voor zich;
c. beschikking: deze definitie spreekt voor zich;
d. *budgetplan*: deze definitie spreekt voor zich;
e. *familiegroepsplan:* deze definitie spreekt voor zich;
f. gebiedsteam: uiteindelijk is het voor iedereen het beste als problemen voorkomen kunnen worden. Een van de manieren waarop de gemeente dat wil bereiken is door professionals nadrukelijk te koppelen aan een overzichtelijk gebied. Daardoor weten ze wat er in dat gebied speelt en worden de deelnemers in dat gebiedsteam bekende gezichten in een bepaald gebied. Door in een team met verschillende professionals te werken leert het gebiedsteam om breder te kijken dan de eigen professie, zodat achterliggende problemen sneller worden opgemerkt en beter worden aangepakt;
g. gebruikelijke zorg: gelijk aan de Wmo hanteren we voor de jeugd het normenkader van de CIZ. Dat kader is richtinggevend. Er wordt onder andere gekeken naar de belastbaarheid van ouders/mantelzorgers.
h. gesprek: deze definitie spreekt voor zich;
i. hulpvraag: deze definitie spreekt voor zich;
j.individuele voorziening: op de jeugdige of zijn ouders toegesneden voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;
k. ingezetene: deze definitie spreekt voor zich;
l. melding: iedereen kan zich melden bij zijn gemeente met een hulpvraag. Door het melden maakt de cliënt de hulpvraag aan het college kenbaar. In vervolg op deze melding zal het college in samenspraak met de cliënt zo spoedig mogelijk een onderzoek (laten) instellen. Als een ingezetene alleen informeert naar bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een algemene voorziening of kenbaar maakt gebruik te willen maken van een algemene voorziening, is er geen aanleiding om een

onderzoek in te stellen;
m. ondersteuningsplan: deze definitie spreekt voor zich.
n. onverwijld: deze definitie spreekt voor zich;
o. overige voorziening: deze definitie spreekt voor zich;
p. pgb: de definitie van 'pgb' is opgenomen omdat de afkorting pgb in het spraakgebruik inmiddels meer is ingeburgerd dan voluit 'persoonsgebonden budget';
q. verwijzing: er zijn vormen van jeugdhulp die de gemeente niet vrij toegankelijk wil maken, maar waar een zware procedure niet nodig is. Voor die gevallen volstaat een korte verwijzing door een huisarts, jeugdarts of uiteraard vanuit het gebiedsteam;
r. voorliggende voorziening: een voorliggende voorziening is verkrijgbaar zonder beschikking door de gemeente;
s. wet: Jeugdwet;
t. woonplaatsbeginsel: meestal is het volstrekt duidelijk of iemand in de ene gemeente woont of de andere. Maar watt e doen als de voogd in een andere gemeente woont, of als ouders gescheiden zijn en niet in dezelfde gemeente wonen? De Jeugdwet geeft nauwkeurig aan hoe we moeten bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor hulpverlening.

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp
Dit artikel geeft een nadere uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarin is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en algemene (jeugdhulp)voorzieningen. Uit de memorie van toelichting op de wet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3) komt naar voren dat de burger recht heeft op een duidelijk beeld van het aanbod van voorzieningen binnen de gemeente.

Het begrip 'voorziening' is een lastig te vatten begrip. De wetgever waagt zich dan ook niet aan een definitie, maar geeft wel in de memorie van toelichting aan dat de door de gemeente te treffen voorziening zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening kan zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van ondersteuning zal door de gemeente (artikel 4) of door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulpaanbieder (artikel 3) eerst beoordeeld moeten worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben.
Voorzieningen in de zin van de Jeugdwet zijn gerelateerd aan de drieledige wettelijke definitie van jeugdhulp (zie de toelichting op artikel 1). Een voorziening kan derhalve een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten. Een beschrijving is gewenst omdat de wetgever gemeenten opdraagt ervoor te zorgen dat de burger zich een beeld kan vormen van de voorzieningen in het kader van jeugdhulp. De raad delegeert het beschrijven van de verschillende vormen van jeugdhulp aan het college. Daarmee krijgt het college ook de taak om te beschrijven welke vormen van jeugdhulp vrij toegankelijk zijn, of alleen beschikbaar via een lichte of zwaardere procedure.

Artikel 3. Toegang en besluit
In artikel 2.6, eerste lid, onderdeel g, van de Jeugdwet is geregeld dat, naast de gemeentelijk georganiseerde toegang tot jeugdhulp, ook de directe verwijzingsmogelijkheid door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar de jeugdhulp blijft bestaan. Dit laatste geldt zowel voor de vrij-toegankelijke (algemene) voorzieningen als de niet vrij-toegankelijke (individuele) voorzieningen. Met een dergelijke verwijzing kan de jeugdige rechtstreeks aankloppen bij de jeugdhulpaanbieder. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder (bijvoorbeeld de jeugdpsychiater, de gezinswerker of orthopedagoog) zijn die na de verwijzing (stap 1) beoordeelt welke jeugdhulp precies nodig is. Deze bepaalt in overleg met de jeugdige of ouder daadwerkelijk de concrete inhoud, vorm, omvang en duur van de benodigde jeugdhulp. Deze aanbieder stelt dus feitelijk vast wat naar zijn oordeel de inhoud van de benodigde voorziening dient te zijn en hij zal zijn oordeel mede baseren op de protocollen en richtlijnen die voor een professional de basis van zijn handelen vormen (stap 2). Zie ook de algemene toelichting.

Artikel 4. Aanvraag hulp
Deze bepaling is een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels stelt met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een

individuele voorziening. Een aanvraag is nodig om een verleningsbeschikking voor een individuele voorziening te verkrijgen.
In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

Beslistermijnen Awb
In de verordening is geen termijn opgenomen om te beslissen op een aanvraag. De regeling in de Awb geldt onverkort. In artikel 4:13 van de Awb is bepaald dat een beschikking dient te worden gegeven binnen een redelijke termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag. Indien een beschikking niet acht weken kan worden gegeven, dient het bestuursorgaan dit binnen deze termijn aan de aanvrager mede te delen en daarbij een redelijk termijn te noemen waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, derde lid, van de Awb).
Deze termijnen zijn maximiumtermijnen. Indien nodig kan na een melding binnen enkele dagen een individuele voorziening worden verstrekt, in complexe situaties zal in de regel in het belang van een zorgvuldig onderzoek een langere termijn nodig zijn. Bijvoorbeeld, indien een langer durend diagnosetraject benodigd is, kan dit ook tot een wat langere afhandelingsduur van de aanvraag leiden.

Voor het verkrijgen van een individuele, niet overige voorziening, geldt de in artikel 4 tot en met 8 beschreven procedure. Bij het onderzoek ter beoordeling van een aangemelde hulpvraag zal, zoals beschreven in artikel 7, in een gesprek met de jeugdige en zijn ouders de gehele situatie worden bekeken en kan bijvoorbeeld alsnog worden verwezen naar een overige jeugdhulpvoorziening in plaats van, of naast, mogelijke toekenning van een individuele voorziening.

Eerste lid: het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Het college is bevoegd om de toegang tot jeugdhulp te verlenen op grond van de wet. In de praktijk zal het college de beslissing over het inzetten van jeugdhulp niet zelf uitvoeren, maar mandateren aan deskundigen. Ook op andere plaatsen in deze verordening en in de wet waar staat “het college”, kan het college deze bevoegdheid mandateren naar ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb.
Zesde lid: de jeugdige of zijn ouders die een beroep willen doen op een overige voorziening kunnen hier direct naartoe zonder meldingsprocedure in de zin van (artikel 4 en volgende) deze verordening.

Zoals in de algemene toelichting al is aangehaald hebben jeugdigen en ouders onder de Jeugdwet geen wettelijk recht op jeugdzorg en geen individuele aanspraken op jeugdzorg. Wel is er een voorzieningenplicht voor de gemeente en het daaruit voortvloeiende recht van jeugdigen en ouders op een zorgvuldige procedure. Deze verordening bevat een aantal bepalingen die dit moeten waarborgen. Hiermee kan ten onrechte de schijn worden gewekt dat het telkens om een uitvoerig, onnodig bureaucratische proces gaat. Dit is echter geenszins de bedoeling. Zo kan het (voor)onderzoek (artikel 6), afhankelijk van de inhoud van de melding, meer of minder uitgebreid zijn. Er kan bovendien hiervan – en in bepaalde gevallen ook van het gesprek (artikel 7) – in overleg met de jeugdige of zijn ouders afgezien worden. Daartegenover staat dat, als dat nodig is, er ook sprake kan zijn van meerdere (opeenvolgende gesprekken). Als de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal een gesprek nodig zijn om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. Een vooronderzoek en gesprek zullen uiteindelijk vaak wel in enige vorm nodig zijn, omdat voor een zorgvuldig te nemen besluit het van belang is dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Ook andere bepalingen (schriftelijke verslaglegging, artikel 8, en schriftelijke indiening aanvraag, artikel 4) zijn opgenomen met het oog op een zorgvuldige procedure en in het belang van een zorgvuldige dossiervorming.

Artikel 5. Cliëntondersteuning
De cliëntondersteuning is vanaf 2015 volledig gedecentraliseerd. De Wmo 2015 bepaalt dat gemeenten onafhankelijke cliëntondersteuning moeten bieden. Het moet gratis zijn, levensbreed, onafhankelijk en in het belang van de cliënt. Voor gemeenten betekende dit een herijking van hun beleid voor cliëntondersteuning. De regering koos ervoor de verplichting voor gemeenten om cliëntondersteuning voor alle cliënten, van alle leeftijden en over alle levensdomeinen, in één wet te regelen: de nieuwe Wmo. De cliëntondersteuning voor Jeugd (en gezin) is dus ook in de Wmo 2015

geregeld en niet in de Jeugdwet. In het tweede lid is opgenomen dat het college de jeugdige en/of zijn ouders wijst op de mogelijkheid om voorafgaand en tijdens de aanvraag gebruik te maken van de mogelijkheid van gratis onafhankelijke cliëntondersteuning.

Artikel 6. Informatie en identificatie
Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd.
Het eerste lid dient ter voorbereiding van het gesprek waarbij voor het onderzoek naar aanleiding van de melding relevante bekende gegevens in kaart worden gebracht, zodat cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn en een goede afstemming mogelijk is met eventuele andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn hierop van overeenkomstige toepassing. Indien gegevens nodig zijn waartoe het college geen toegang heeft in verband met de privacyregels, kan het college de jeugdige of zijn ouders vragen om toestemming om deze op te vragen of in te zien. Het vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook de uitnodiging voor het gesprek.

Tweede lid: Het college verwijst naar de informatie die staat op de website van Stib (www.stib.nl). Op deze website staat een format voor het familiegroepsplan. Als de jeugdige en zijn ouders daarom verzoeken, draagt het college zorg voor ondersteuning bij het opstellen van een familiegroepsplan. De informatie is ook op papier beschikbaar.

Derde lid: In het kader van de rechtmatigheid wordt in ieder geval de identiteit van de jeugdige of ouders vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Tevens kan worden beoordeeld of sprake is van een voorliggende voorziening en of het college op grond van artikel 1.2 van de wet al dan niet is gehouden om een voorziening op basis van deze wet te treffen.

Artikel 7. Onderzoek
Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders wordt verricht. Voor een zorgvuldig onderzoek is veelal persoonlijk contact nodig om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn ouders te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat tijdens een gesprek met de jeugdige en zijn ouders het een en ander wordt besproken. Of dit gesprek op een gemeentelocatie plaatsvindt, op school, bij de jeugdige of zijn ouders thuis, of bij een andere deskundige zal afhankelijk van de concrete situatie worden besloten. Indien nodig voor het onderzoek, kan ook sprake zijn van meerdere (opeenvolgende) gesprekken.

In het gesprek zou duidelijk moeten worden hoe ook de meest complexe individuele voorzieningen kunnen worden getroffen. De wetgever omkleedt de procedure om te komen tot een individuele voorziening met allerlei waarborgen rond een deskundige beoordeling. Het kan zelfs gaan om diagnostiek om voor een psychiatrische behandeling in aanmerking te komen of voor een verblijf in 24-uursopvang. Dat zijn zwaarwegende beslissingen waaraan professioneel onderzoek en afweging aan ten grondslag ligt.

In het eerste lid is opgenomen dat het gesprek zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden. Het hangt af van de situatie hoe snel dat kan of moet plaatsvinden.

In de onderdelen a tot en met i zijn de onderwerpen van het gesprek weergegeven. Het betreft uiteraard altijd maatwerk. Indien de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden en zal bijvoorbeeld alleen kunnen worden gevraagd of er nog nieuwe ontwikkelingen zijn. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal het gesprek dienen om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. In onderdeel c wordt de eigen kracht van jeugdigen en ouders voorop gesteld overeenkomstig het in de considerans van de wet vermelde uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt.

Een te verstrekken voorziening kan ook juist nodig zijn om de mate van probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouders en die van de naaste omgeving te versterken.

Ten aanzien van de afstemmingsplicht in onderdeel e valt te denken aan een voorziening die een jeugdige ontvangt op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) of de Zorgverzekeringswet (Zvw) en een voorziening op het gebied van passend onderwijs.

Het vierde lid regelt de verplichting dat het college alleen met instemming van de jeugdige en/of zijn ouders informatie kan inwinnen bij andere instanties, zoals de huisarts of een medisch specialist. In het vijfde lid staat dat het college aangeeft bij welke instantie(s) informatie wordt ingewonnen.

Artikel 8. Verslag
Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij is een voorbeeld genomen aan de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Wmo 2015 (Kamerstukken II 2013/14 33 841, nr.3) staat hierover dat het college een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om de cliënt in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen.

Het later toevoegen van opmerkingen of het aanbrengen van wijzigingen of het herstellen van feitelijke onjuistheden is eveneens vormvrij (derde lid).

Artikel 9. Voorwaarden en weigeringsgronden
In jurisprudentie is herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de cliënt niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien.

Artikel 10. Inhoud van de beschikking
Indien de jeugdige of zijn ouders een aanvraag bij het college indienen of er overeenkomstig (artikel 8) een beschikking afgegeven wordt, dient het college een schriftelijke beschikking op te stellen, waartegen zij bezwaar en beroep op grond van de Awb kunnen indienen. Een beschikking blijft achterwege indien de jeugdige door een huisarts, jeugdarts of medisch spoecialist is verwezen naar een individuele voorziening. Zie ook artikel 3, vierde lid. Mocht een jeugdige of zijn ouders een beschikking willen, of is het college het niet eens met het oordeel over de benodigde hulpverlening, dan wordt alsnog een beschikking afgegeven.

Het tweede en derde lid bevestigt de regeling van deze onderwerpen in de Jeugdwet en de Awb en is hier opgenomen in het belang van inwoners om hen in de verordening een zo compleet mogelijk beeld te geven van hun rechten en plichten. De mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de beschikking en ook de daarop volgende mogelijkheid van beroep bij de rechter is geregeld in de Awb en geldt in beginsel voor alle beschikkingen. Indien een jeugdige of zijn ouders in bezwaar en beroep willen gaan, hebben zij op grond van de Awb het recht op het indienen van een aanvraag, waarmee een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit kan worden uitgelokt. Ook de weigering, of het te lang uitblijven van een beschikking, geeft de inwoner op grond van de Awb de ingang van bezwaar en beroep.

In het vierde lid staat opgenomen dat het college de jeugdige en/of zijn ouders informeert indien blijkt dat de uitkomst van het onderzoek leidt tot een beschikking die afwijkt van de wens/verwachting van

de jeugdige en/of zijn ouders. Het college licht het besluit mondeling toe en de jeugdige en/of zijn ouders kunnen daarop reageren. Tijdens een dergelijk gesprek kunnen nieuwe feiten aan het licht komen die mogelijk leiden tot het heroverwegen van het voorgenomen besluit. Indien er geen nieuwe feiten zijn wijst het college de jeugdige en/of zijn ouders op de mogelijkheid van bezwaar en beroep. De reden om dit lid op te nemen is de ervaring dat een afwijzingsbeschikking geregeld leidt tot een bezwaarschrift waarbij nieuwe feiten boven tafel komen die leiden tot een heroverwegen van het genomen besluit. Door actief voor verzending van de beschikking het voorgenomen besluit toe te lichten kunnen onnodige bezwaren voorkomen worden.

Artikel 11. Persoonsgebonden budget
In het eerste lid is een verwijzing opgenomen naar het pgb-artikel (8.1.1) van de wet. Dit lid is opgenomen teneinde in de verordening een compleet beeld van rechten en plichten van de cliënt te geven. In het eerste lid is verankerd dat het college op grond van artikel 8.1.1 van de wet een pgb kan verstrekken “indien de jeugdige of zijn ouders dit wensen …”. Er is sprake van volledige keuzevrijheid tussen een voorziening in natura en een pgb (zie brief staatssecretaris Van Rijn van 17 maart 2016). Als de jeugdige of zijn ouders voldoen aan de voorwaarden voor een pgb, moet het college dat pgb verstrekken.

Het tweede tot en met het achtste lid berusten op artikel 2.9, onder c, van de wet. In deze wetsbepaling staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

In artikel 8.1.1, vijfde lid, onderdeel a, van de wet is bepaald dat het college een pgb kan weigeren voor zover de kosten van het betrekken van de jeugdhulp van derden hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening. Zo wordt voorkomen dat inkoopvoordelen zouden wegvallen als te veel personen zelf ondersteuning willen inkopen met een pgb. Een pgb is gemiddeld genomen ook goedkoper dan zorg in natura omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte individuele voorziening in natura.

Binnen het totale budget heeft de jeugdige/ouder de vrijheid om te bepalen wanneer zij welke hulp inzetten. Ook kan de jeugdige of ouder afwijken van het tarief e/o de frequentie van de hulp. Uiteraard binnen de voorwaarden zoals gesteld in de beschikking.

Artikel 11a. Onderscheid formele en informele hulp
Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd.

Van formele hulp is, kortweg, sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een jeugdhulpaanbieder of door een zelfstandige jeugdhulpverlener (ZZP-er). Van formele hulp is ook sprake als de hulpverlener een BIG of SKJ-registratie heeft. Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. (groot)ouders, broers, zussen en (adoptie)kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die bijvoorbeeld BIG-geregistreerd is en voldoet aan de criteria genoemd in lid 1 van deze bepaling; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Informele hulp is derhalve alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig jeugdhulp verlenen. In de praktijk gaat het dan eigenlijk altijd om personen uit het sociale netwerk.

<u>Bloedverwanten</u>
Bloedverwantschap ontstaat door:
- geboorte;
- afstamming van dezelfde voorvader;

- erkenning;
- gerechtelijke vaststelling van het vaderschap;
- adoptie.

Bloedverwanten zijn in de:
Eerste graad:
- (adoptie)ouders;
- (adoptie)kinderen.

Tweede graad:
- grootouders;
- kleinkinderen;
- broers en zussen.

Artikel 11b. Hoogte pgb
In de verordening moet in ieder geval worden bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld (artikel 2.9 onderdeel c van de Jeugdwet). Daarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn om de benodigde hulp in te kunnen kopen. Ook als de hulp wordt betrokken van het sociale netwerk. In deze verordening wordt het pgb-tarief voor informele hulp daarom vastgesteld op het wettelijk minimumloon (zie de toelichting bij lid 2).

Lid 1
In deze bepaling is het tarief vastgelegd voor formele jeugdhulp, die dus voldoet aan alle kwaliteitseisen uit de Jeugdwet. Het tarief wordt bepaald aan de hand van de zorg in natura-tarieven, tenzij uit het budgetplan blijkt dat de hulp voor een lager tarief ingekocht kan worden. Dan mag uitgegaan worden van dit lagere tarief.

Lid 2
In deze bepaling is in feite een minimum vastgelegd voor de hoogte van het pgb in individuele gevallen.

Uit de Jeugdwet volgt dat de hoogte van een pgb zodanig moet zijn, dat hiermee passende hulp kan worden ingekocht. Met de hoogte van het pgb-tarief zoals vastgelegd in het eerste lid, zal nagenoeg altijd aan deze voorwaarde zijn voldaan. Desalniettemin moet het college in ieder individueel geval toetsen of met het vastgestelde tarief inderdaad de benodigde hulp kan worden ingekocht. Blijkt dat niet zo te zijn, dan moet de hoogte van het pgb voor die individuele situatie worden aangepast. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de aangewezen jeugdhulp bij ten minste één aanbieder moet kunnen worden ingekocht. Daarmee wordt aangesloten bij Wmo-jurisprudentie, die naar alle waarschijnlijkheid ook voor de Jeugdwet zal gelden (zie CRvB 19-09-2012, nr. 10/3482 WMO en Rechtbank Overijssel 20-02-2017, nr. 16/1676 AK/ZWO).

Lid 3
Bij het inzetten van een pgb binnen het sociale netwerk, kan sprake zijn van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht. Voor beide type overeenkomsten geldt sinds 1 januari 2018 ten minste de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml). Onze vergoeding liggen hoger dan het Wml en zijn gerelateerd aan de werkelijke natura tarieven.

Per 1 mei 2019 is de ministeriële regeling voor informele hulp uit pgb van kracht. Dit biedt de mogelijkheid om een symbolische tegemoetkoming te verstrekken voor inzet vanuit het sociaal netwerk. Er is voor gekozen om de symbolische tegemoetkoming voor hulp uit het sociaal netwerk als bedoeld in artikel 8 ab van de Regeling Jeugdwet op te nemen in de verordening. De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 141,- per kalendermaand (vastgesteld bedrag voor 2019). De symbolische tegemoetkoming is bedoeld voor situaties waarbij niet wordt voldaan aan het Wml en waarbij geen sprake is van een arbeidsrelatie. Bijvoorbeeld ingeval van logeeropvang informeel.

Lid 4
Op basis van deze bepaling kan het college nadere regels vaststellen over de hoogte van het pgb.

Artikel 12. Privacy
Vanwege de kwetsbare positie waarin een jeugdige en zijn ouders zich bevinden en de gevoelige aard van de informatie waarmee wordt gewerkt, zijn in dit artikel regels opgenomen om de privacyvan de jeugdige en/of zijn ouders zoveel mogelijk te garanderen.

Deze regels sluiten aan op het in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) neergelegde kader. In dit artikel wordt evenals in de Wbp gesproken van het verwerken van persoonsgegevens en daarmee geldt het artikel voor elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens. Daaronder valt onder meer het verzamelen, vastleggen, bewaren, wijzigen, opvragen, raadplegen, vernietigen het delen met derden en het verstrekken door middel van doorzending. In het laatste lid is bepaald dat het college de afspraken rondom het verwerken van persoonsgegevens vastlegt in een protocol.

Artikel 13. Controle
De verordening stelt regels over de bestrijding van ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen of pgb alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Essentieel daarbij is dat het college periodiek controles uitvoert naar het gebruik en de besteding van voorzieningen op grond van deze wet.

Artikel 14. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorziening en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet
Deze bepaling is een uitwerking van de bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel D) ingevoegde verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder d, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Ook deze bepaling beoogt het standaardiseren met de regelgeving met betrekking tot de aan elkaar verwante beleidsterreinen van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Zie ook de toelichting onder artikel 11.
In de toelichting op de nota van wijziging is voorts vermeld dat het tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoort misbruik van de geboden voorzieningen te voorkomen en, waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van individuele voorzieningen of persoonsgebonden budgetten. Een zorgvuldig gebruik van collectieve middelen is wezenlijk voor het draagvlak daarvan. De artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 (oorspronkelijk genummerd: 8.1.1a tot en met 8.1.1c) zijn eveneens bij nota van wijziging en ter standaardisering van de regelgeving aan het wetsvoorstel toegevoegd.

Het eerste lid berust mede op artikel 8.1.2, eerste lid, van de wet. Ook de overige onderdelen van artikel 8.1.2 en artikel 8.1.3 en 8.1.4 geven handen en voeten aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en zijn opgenomen in deze verordening. De wettekst van de artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 is veelal beperkt tot de pgb. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d, van de wet, in de verordening uitgebreid tot de individuele voorziening in natura. Hiervoor kan ook steun gevonden worden in de tekst van de toelichting op artikel 8.1.2, waarbij is vermeld dat de in het eerste lid geregelde inlichtingenverplichting als uitgangspunt heeft dat van de jeugdige en zijn ouders aan wie een individuele voorziening of een daaraan gekoppeld pgb is verstrekt, verlangd kan worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of het beroep op die individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb terecht is gedaan. Indien het de jeugdige of zijn ouders redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat er feiten en omstandigheden, of daarin opgetreden wijzigingen, zijn die van invloed kunnen zijn op de toekenning van de individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb, dienen zij dit onverwijld aan het college te melden. Verstrekken zij niet onverwijld uit eigen beweging of op verzoek van het college alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de toekenning van de voorziening of het daaraan gekoppelde pgb. Het college kan niet alleen bij een aanvraag, maar ook in andere stadia concrete informatie en bewijsstukken van de belanghebbende vragen.

Het tweede lid is geënt op artikel 8.1.4 van de wet. Ook hier is de tot de pgb beperkte reikwijdte van artikel 8.1.4 van de wet op grond van het bepaalde in artikel 2.9, onder d, van de wet uitgebreid tot de individuele voorziening in natura.

Artikel 15. Kwaliteitseisen uitvoering
De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de

aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. Voor de gesloten jeugdzorg bepaalt de wet dat de uitvoering van de beslissing van de rechter moet gebeuren door een gecertificeerde instelling. Voorwaarden voor certificatie zijn bij wet geregeld.

Artikel 16. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering
Het college kan de uitvoering van de Jeugdwet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de jeugdige of zijn ouders, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11, eerste lid, van de Jeugdwet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 va de Jeugdwet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.
Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering wordt in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders wil laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 17. Vertrouwenspersoon
In artikel 2.6, eerste lid, onder f, van de wet is bepaald dat het college ervoor verantwoordelijk is dat jeugdigen, hun ouders of pleegouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon. Met de vertrouwenspersoon wordt een functionaris bedoeld zoals deze nu al werkzaam is binnen de jeugdzorg. Onafhankelijkheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid zijn belangrijke factoren (wettelijke vereisten) voor een goede invulling van deze functie.
De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van jeugdigen en ouders te geven. Bij algemene maatregel van bestuur (het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet) zal een nadere uitwerking worden gegeven van de taken en bevoegdheden van de vertrouwenspersoon.

Artikel 18. Gezondheidszorg
De gezondheidszorg voor jeugdigen valt gedeeltelijk binnen de verantwoordelijkheid van de gemeente – namelijk als het gaat om preventieve jeugdgezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg, en (licht)verstandelijk gehandicaptenzorg (met uitzondering van langdurige instellingszorg). De gemeente is niet verantwoordelijk voor huisartsenzorg, paramedische zorg (logopedie, fysiotherapie, dieetadvies) en de meeste medisch specialistische (ziekenhuis)zorg. Deze zorg valt onder de Zorgverzekeringswet. Het is dan ook van belang dat er afspraken gemaakt worden tussen de gemeente en de aanbieders van deze zorg (en hun financiers: de zorgverzekeraars/zorgkantoren). De Jeugdwet schrijft dit ook voor (artikel 2.7 lid 5 van de wet). Dit artikel beschrijft een aantal onderdelen waarop afspraken nodig zijn, namelijk op het gebied van de doorverwijzing naar (algemene en individuele) jeugdhulpvoorzieningen en op welke wijze een doorverwijzing uiteindelijk wordt vastgelegd in een schriftelijke beschikking voor de jeugdige en/of zijn ouders. Ook zijn afspraken nodig voor de continuïteit van zorg als jeugdigen de leeftijd van 18 jaar bereiken en daardoor onder een ander wettelijk kader komen te vallen.

Artikel 19. Gecertificeerde instellingen
De gecertificeerde instellingen kunnen zelfstandig jeugdhulp inzetten bij de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering (gedwongen kader). Het is dan ook van belang dat de gemeente, als financier van de gecertificeerde instellingen én de jeugdhulp, goede afspraken maakt met de gecertificeerde instellingen. Dit artikel benoemt een aantal concrete onderwerpen waarover afspraken moeten worden gemaakt. De afspraken worden vastgelegd in een

samenwerkingsprotocol met de gecertificeerde instellingen. De Jeugdwet stelt zo'n samenwerkingsprotocol ook verplicht (zie artikel 3.5 lid 3 van de wet).

Artikel 20. Justitiedomein
In de strafrechtelijke beslissing– in het kader van een taakstraf of (gedragsbeïnvloedende) maatregel – kan de rechter besluiten tot de inzet van jeugdhulp. In de regel zal de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) hierover adviseren. Bij (jeugdreclasserings)maatregelen zal de gecertificeerde instelling betrokken zijn bij de uitvoering, bij taakstraffen de RvdK. Daarnaast kan de selectiefunctionaris, de inrichtingsarts, of directeur van de justitiële jeugdinrichting besluiten tot de inzet van jeugdhulp in het kader van het scholings- en trainingsprogramma in het nazorgtraject. De gemeente is betrokken in het trajectberaad. Het is van belang dat de gemeente afspraken maakt met deze instanties, zeker ook als het gaat om de afhandeling van de proces-verbalen van leerplicht. Deze afspraken zijn vastgelegd in het samenwerkingsprotocol met de RvdK. Tevens worden afspraken hierover vastgelegd in een samenwerkingsprotocol met de gecertificeerde instellingen.

Artikel 21. Voorschoolse voorzieningen
Veel kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar bezoeken een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, voorschool of peuterschool. De gemeente speelt een belangrijke rol in de bevordering van de pedagogische kwaliteit van deze voorschoolse voorzieningen en het vergroten van het bereik onder specifieke doelgroepen. Het is daarom van belang om over de relatie tussen de voorschoolse voorzieningen en de algemene (en individuele) voorzieningen op grond van deze verordening afspraken te maken met de aanbieders van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en basisscholen. Deze afspraken kunnen worden vastgelegd in een protocol met de brancheorganisatie.

Artikel 22. Veilig Thuis
Veilig Thuis (ons advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) is beschikbaar voor advies en consult voor professionals. Hoogwaardige specialistische kennis is nodig bij bijvoorbeeld complexe situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling, eergerelateerd geweld, seksueel misbruik, achterlating en huwelijksdwang, extreme stalking. Veilig Thuis kan passende hulp inschakelen. In het kader hiervan zijn in ieder geval afspraken nodig over de toegang en eventueel doorverwijzing naar jeugdhulpvoorzieningen.

Artikel 23. Onderwijs
De samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs spelen een centrale rol bij het organiseren van passend onderwijs en (speciale) onderwijszorg op de scholen en bovenschools. In veel gevallen zal onderwijszorg en zorg voor de jeugd elkaar nauw raken. Het is dan ook van belang dat er goede afspraken zijn tussen gemeente en het onderwijs, met name als het gaat om de vraag vanuit welke partij welke ondersteuning kan worden geleverd. Bovendien volgt uit de wet dat de gemeente en het schoolbestuur in individuele gevallen overleggen als een individuele jeugdhulpvoorziening nodig is (zie artikel 2.7 lid 1 Jeugdwet).
De afspraken kunnen worden vastgelegd in een protocol met de samenwerkingsverbanden.

Artikel 24. Wmo-voorzieningen
Sinds de nieuwe Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo 2015) is de gemeente verantwoordelijk voor een breder pakket aan voorzieningen op het terrein van maatschappelijke ondersteuning.
Lid 1
Hoewel voor de voormalige AWBZ-functie begeleiding een knip gemaakt is bij achttien jaar en opvoed- en opgroeiondersteuning van de Wmo naar de Jeugdwet verplaatst is, blijven ook enkele voorzieningen voor jeugdigen onder de Wmo vallen (hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen). Een goede afstemming is daarom gewenst, vooral wanneer voor een jeugdige zowel voorzieningen op grond van deze verordening als de Wmo-verordening nodig zijn.
Lid 2
Sommige ouders van jeugdigen zullen te maken krijgen met voorzieningen op grond van de Wmo (omdat zij minder valide en zelfredzaam zijn). Ook in die gevallen is een goede afstemming tussen voorzieningen voor de jeugdige en voor de ouders gewenst.
Lid 3
Begeleiding van jeugdigen (tot 18 jaar) valt onder de Jeugdwet, begeleiding van volwassen (vanaf 18 jaar) onder de Wmo 2015. Wanneer de begeleiding van een jeugdige gecontinueerd dient te worden na het bereiken van de leeftijd van 18 jaar, moet een nieuw besluit genomen worden. Het college draagt er zorg voor dat deze overgang soepel verloopt door de jeugdige en zijn ouders enkele

maanden voor de 18e verjaardag te wijzen op deze overgang en hen te ondersteunen bij de aanvraag.

Artikel 25. Voorzieningen werk en inkomen
De overlap tussen voorzieningen op grond van de Jeugdwet en voorzieningen op grond van de Participatiewet is in de praktijk waarschijnlijk beperkt. Arbeidstoeleiding en arbeidsparticipatie begint immers in de regel na de 18e verjaardag. Sommige voorzieningen op grond van de Participatiewet zullen ook voor 16- en 17-jarigen gelden, zoals leer-werktrajecten (artikel 10f van de Participatiewet). In die gevallen moet de gemeente het voorzieningenaanbod goed afstemmen. Daarnaast zullen veel ouders van jeugdigen te maken krijgen met voorzieningen op grond van de Participatiewet.

Artikel 26. Klachtregeling
Dit artikel regelt het gemeentelijke klachtrecht. De gemeente is al op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met een enkele bepaling worden volstaan.
In de regel zal eerst de aanbieder worden aangesproken bij klachten over de wijze van behandeling. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4.2.1 e.v. van de wet. Pas wanneer dit klachtrecht niet bevredigend is, of niet logisch, bijvoorbeeld bij gedragingen van gemeenteambtenaren, dan komt de gemeentelijke klachtmogelijkheid in zicht.

Artikel 27. Inspraak en medezeggenschap
In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over inspraak en medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet.

Regeling van de inspraak en medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 (in de redactie van de Nota van wijziging op het wetsvoorstel Wmo 2015 van 12 maart 2014, kamerstukken II 22841, nr. 35) worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.
In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het jeugdhulpbeleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.
Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 28: indexatie
Bepaalde bedragen zullen jaarlijks aangepast worden zonder dat het college hier iets voor hoeft te doen. Te denken valt daarbij aan de bedragen voor de eigen bijdrage en het eigen aandeel. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zal deze bedragen jaarlijks aanpassen. Een college is op basis van dit artikel ook bevoegd eigen bedragen aan te passen.
Om deze reden is het voor de hand liggend alle bedragen in het gemeentelijke Besluit maatschappelijke ondersteuning op te nemen, zodat de bedragen snel en gemakkelijk aan te passen zijn.

Artikel 29. Evaluatie
De verordeningen worden na twee jaar geëvalueerd. Bij tussentijdse verandering van beleid of wetgeving passen we verordeningen eerder aan.

Artikel 30. Nadere regels en hardheidsclausule
Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot

onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid terzake niet aangepast zou moeten worden.

Artikel 31. Inwerkingtreding, intrekking oude verordening en citeertitel
Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening, de intrekking van de oude verordening en legt vast hoe de verordening dient te worden aangehaald.

TOELICHTING OP DE VERORDENING

Artikelsgewijze toelichting op de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Met deze wet wordt een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg is in 2015 vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdhulpstelsel blijft echter onverminderd overeind: *jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken*.

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijke gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet, en
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Jeugdwet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Artikel 2.9 van de Jeugdwet biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet nadere regels te stellen. Deze verordening maakt hier gebruik van. Daarnaast kan op grond van artikel 8.1.1, vierde lid van de wet, bij verordening bepaald worden onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan Wmo en Jeugdwet 2017-2020, dat de raad op grond van artikel 2.2 van de Jeugdwet op 20 december 2016 vaststelde. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij-toegankelijk en niet vrij-toegankelijk

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (algemene, vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (zie artikel 2, eerste, respectievelijk tweede lid). Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Ook kan een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die jeugdige en zijn ouders. In een gesprek tussen een door de gemeente

ingezette deskundige van gebiedsteam Stib en de jeugdige en zijn ouders zal gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het beantwoorden van de hulpvraag. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt het college, met inachtneming van het advies van de deskundige uit Stib , een besluit en verwijst hij de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezene is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts of de medisch specialist
De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts of de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieders die de gemeente heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien toe op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 plan – 1 regisseur, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe ‘verkokering’ zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn. Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is (zie artikel 2). Omdat de gemeente verder geen nadrukkelijke rol speelt in bij de toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist, regelt deze slechts een enkel aspect met betrekking tot het proces (zie artikel 3).

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting
Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de Raad voor de Kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De Raad voor de Kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De Raad voor de Kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en hoeft dus eigenlijk niet terug te komen in deze verordening. Echter voor de volledigheid koos het college ervoor om die toegang toch op te nemen.

Toegang via Veilig Thuis (voorheen: het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK))
Ten slotte vormt ook Veilig Thuis een toegang tot onder andere jeugdhulp. Veilig Thuis geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot het accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen
Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als 'jeugdhulp', 'jeugdige' en 'ouder'. In de verordening gebruiken we de begrippen jeugdige en ouder overeenkomstig de Jeugdwet. Indien mogelijk aangeduid algemeen als 'jeugdigen en ouders' en specifiek veelal als 'de jeugdige of zijn ouders'. Gebruik van 'of' impliceert ook de betekenis 'en'. Met de aanduiding 'de jeugdige of zijn ouders' bedoelen we dus: de jeugdige (van bijvoorbeeld 16 jaar of ouder) zelfstandig, de jeugdige met een of beide ouders (in de definitie van artikel 1 van de wet: de gezaghebbend ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder) (bij een jeugdige tussen de 12 en de 16 jaar), of de ouders namens de jeugdige (bij een jeugdige jonger dan 12 jaar).

In artikel 1.1 van de wet is jeugdhulp als volgt gedefinieerd:
1°. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;
2°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en
3°. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.

a. andere voorziening: onder het begrip 'andere voorziening' wordt in deze verordening verstaan een voorziening die niet op grond van de Jeugdwet wordt getroffen, maar in het kader van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, werk en inkomen of zorg. Zie ook artikel 2.9, onder b, van de wet. De individuele voorzieningen en overige voorzieningen zijn opgenomen in artikel 2. Hoe individuele voorzieningen verkregen kunnen worden, is nader geregeld in artikel 3 en is verder uitgewerkt in nadere regels;
b. beleidsregels: deze definitie spreekt voor zich;
c. beschikking: deze definitie spreekt voor zich;
d. *budgetplan*: deze definitie spreekt voor zich;
e. *familiegroepsplan:* deze definitie spreekt voor zich;
f. gebiedsteam: uiteindelijk is het voor iedereen het beste als problemen voorkomen kunnen worden. Een van de manieren waarop de gemeente dat wil bereiken is door professionals nadrukkelijk te koppelen aan een overzichtelijk gebied. Daardoor weten ze wat er in dat gebied speelt en worden de deelnemers in dat gebiedsteam bekende gezichten in een bepaald gebied. Door in een team met verschillende professionals te werken leert het gebiedsteam om breder te kijken dan de eigen professie, zodat achterliggende problemen sneller worden opgemerkt en beter worden aangepakt;
g. gebruikelijke zorg: gelijk aan de Wmo hanteren we voor de jeugd het normenkader van de CIZ. Dat kader is richtinggevend. Er wordt onder andere gekeken naar de belastbaarheid van ouders/mantelzorgers.
h. gesprek: deze definitie spreekt voor zich;
i. hulpvraag: deze definitie spreekt voor zich;
j.individuele voorziening: op de jeugdige of zijn ouders toegesneden voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;
k. ingezetene: deze definitie spreekt voor zich;
l. melding: iedereen kan zich melden bij zijn gemeente met een hulpvraag. Door het melden maakt de cliënt de hulpvraag aan het college kenbaar. In vervolg op deze melding zal het college in samenspraak met de cliënt zo spoedig mogelijk een onderzoek (laten) instellen. Als een ingezetene alleen informeert naar bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een algemene voorziening of kenbaar maakt gebruik te willen maken van een algemene voorziening, is er geen aanleiding om een onderzoek in te stellen;
m. ondersteuningsplan gezin: deze definitie spreekt voor zich.
n. onverwijld: deze definitie spreekt voor zich;

o. overige voorziening: deze definitie spreekt voor zich;
p. pgb: de definitie van ‘pgb’ is opgenomen omdat de afkorting pgb in het spraakgebruik inmiddels meer is ingeburgerd dan voluit ‘persoonsgebonden budget’;
q. verwijzing: er zijn vormen van jeugdhulp die de gemeente niet vrij toegankelijk wil maken, maar waar een zware procedure niet nodig is. Voor die gevallen volstaat een korte verwijzing door een huisarts, jeugdarts of uiteraard vanuit het gebiedsteam;
r. voorliggende voorziening: een voorliggende voorziening is verkrijgbaar zonder beschikking door de gemeente;
s. wet: Jeugdwet;
t. woonplaatsbeginsel: meestal is het volstrekt duidelijk of iemand in de ene gemeente woont of de andere. Maar wat te doen als de voogd in een andere gemeente woont, of als ouders gescheiden zijn en niet in dezelfde gemeente wonen? De Jeugdwet geeft nauwkeurig aan hoe we moeten bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor hulpverlening;
u. het college: deze definitie spreekt voor zich.

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp
Dit artikel geeft een nadere uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarin is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en algemene (jeugdhulp)voorzieningen. Uit de memorie van toelichting op de wet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3) komt naar voren dat de burger recht heeft op een duidelijk beeld van het aanbod van voorzieningen binnen de gemeente.

Het begrip 'voorziening' is een lastig te vatten begrip. De wetgever waagt zich dan ook niet aan een definitie, maar geeft wel in de memorie van toelichting aan dat de door de gemeente te treffen voorziening zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening kan zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van ondersteuning zal door de gemeente (artikel 4) of door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulpaanbieder (artikel 3) eerst beoordeeld moeten worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben.
Voorzieningen in de zin van de Jeugdwet zijn gerelateerd aan de drieledige wettelijke definitie van jeugdhulp (zie de toelichting op artikel 1). Een voorziening kan derhalve een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten. Een beschrijving is gewenst omdat de wetgever gemeenten opdraagt ervoor te zorgen dat de burger zich een beeld kan vormen van de voorzieningen in het kader van jeugdhulp. De raad delegeert het beschrijven van de verschillende vormen van jeugdhulp aan het college. Daarmee krijgt het college ook de taak om te beschrijven welke vormen van jeugdhulp vrij toegankelijk zijn, of alleen beschikbaar via een lichte of zwaardere procedure.

Artikel 3. Toegang en besluit
In artikel 2.6, eerste lid, onderdeel g, van de Jeugdwet is geregeld dat, naast de gemeentelijk georganiseerde toegang tot jeugdhulp, ook de directe verwijzingsmogelijkheid door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar de jeugdhulp blijft bestaan. Dit laatste geldt zowel voor de vrij-toegankelijke (algemene) voorzieningen als de niet vrij-toegankelijke (individuele) voorzieningen. Met een dergelijke verwijzing kan de jeugdige rechtstreeks aankloppen bij de jeugdhulpaanbieder. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder (bijvoorbeeld de jeugdpsychiater, de gezinswerker of orthopedagoog) zijn die na de verwijzing (stap 1) beoordeelt welke jeugdhulp precies nodig is. Deze bepaalt in overleg met de jeugdige of ouder daadwerkelijk de concrete inhoud, vorm, omvang en duur van de benodigde jeugdhulp. Deze aanbieder stelt dus feitelijk vast wat naar zijn oordeel de inhoud van de benodigde voorziening dient te zijn en hij zal zijn oordeel mede baseren op de protocollen en richtlijnen die voor een professional de basis van zijn handelen vormen (stap 2). Zie ook de algemene toelichting.

Artikel 4. Aanvraag hulp
Deze bepaling is een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels stelt met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Een aanvraag is nodig om een verleningsbeschikking voor een individuele voorziening te verkrijgen.
In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af.

Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

Beslistermijnen Awb
In de verordening is geen termijn opgenomen om te beslissen op een aanvraag. De regeling in de Awb geldt onverkort. In artikel 4:13 van de Awb is bepaald dat een beschikking dient te worden gegeven binnen een redelijke termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag. Indien een beschikking niet acht weken kan worden gegeven, dient het bestuursorgaan dit binnen deze termijn aan de aanvrager mede te delen en daarbij een redelijk termijn te noemen waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, derde lid, van de Awb).
Deze termijnen zijn maximumtermijnen. Indien nodig kan na een melding binnen enkele dagen een individuele voorziening worden verstrekt, in complexe situaties zal in de regel in het belang van een zorgvuldig onderzoek een langere termijn nodig zijn. Bijvoorbeeld, indien een langer durend diagnosetraject benodigd is, kan dit ook tot een wat langere afhandelingsduur van de aanvraag leiden.

Voor het verkrijgen van een individuele, niet overige voorziening, geldt de in artikel 4 tot en met 8 beschreven procedure. Bij het onderzoek ter beoordeling van een aangemelde hulpvraag zal, zoals beschreven in artikel 7, in een gesprek met de jeugdige en zijn ouders de gehele situatie worden bekeken en kan bijvoorbeeld alsnog worden verwezen naar een overige jeugdhulpvoorziening in plaats van, of naast, mogelijke toekenning van een individuele voorziening.

Eerste lid: het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Het college is bevoegd om de toegang tot jeugdhulp te verlenen op grond van de wet. In de praktijk zal het college de beslissing over het inzetten van jeugdhulp niet zelf uitvoeren, maar mandateren aan deskundigen. Ook op andere plaatsen in deze verordening en in de wet waar staat “het college”, kan het college deze bevoegdheid mandateren naar ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb.
Zesde lid: de jeugdige of zijn ouders die een beroep willen doen op een overige voorziening kunnen hier direct naartoe zonder meldingsprocedure in de zin van (artikel 4 en volgende) deze verordening.

Zoals in de algemene toelichting al is aangehaald hebben jeugdigen en ouders onder de Jeugdwet geen wettelijk recht op jeugdzorg en geen individuele aanspraken op jeugdzorg. Wel is er een voorzieningenplicht voor de gemeente en het daaruit voortvloeiende recht van jeugdigen en ouders op een zorgvuldige procedure. Deze verordening bevat een aantal bepalingen die dit moeten waarborgen. Hiermee kan ten onrechte de schijn worden gewekt dat het telkens om een uitvoerig, onnodig bureaucratische proces gaat. Dit is echter geenszins de bedoeling. Zo kan het (voor)onderzoek (artikel 6), afhankelijk van de inhoud van de melding, meer of minder uitgebreid zijn. Er kan bovendien hiervan – en in bepaalde gevallen ook van het gesprek (artikel 7) – in overleg met de jeugdige of zijn ouders afgezien worden. Daartegenover staat dat, als dat nodig is, er ook sprake kan zijn van meerdere (opeenvolgende gesprekken). Als de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal een gesprek nodig zijn om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. Een vooronderzoek en gesprek zullen uiteindelijk vaak wel in enige vorm nodig zijn, omdat voor een zorgvuldig te nemen besluit het van belang is dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Ook andere bepalingen (schriftelijke verslaglegging, artikel 8, en schriftelijke indiening aanvraag, artikel 4) zijn opgenomen met het oog op een zorgvuldige procedure en in het belang van een zorgvuldige dossiervorming.

Artikel 5. Cliëntondersteuning
De cliëntondersteuning is vanaf 2015 volledig gedecentraliseerd. De Wmo 2015 bepaalt dat gemeenten onafhankelijke cliëntondersteuning moeten bieden. Het moet gratis zijn, levensbreed, onafhankelijk en in het belang van de cliënt. Voor gemeenten betekende dit een herijking van hun beleid voor cliëntondersteuning. De regering koos ervoor de verplichting voor gemeenten om cliëntondersteuning voor alle cliënten, van alle leeftijden en over alle levensdomeinen, in één wet te regelen: de nieuwe Wmo. De cliëntondersteuning voor Jeugd (en gezin) is dus ook in de Wmo 2015 geregeld en niet in de Jeugdwet. In het tweede lid is opgenomen dat het college de jeugdige en/of zijn ouders wijst op de mogelijkheid om voorafgaand en tijdens de aanvraag gebruik te maken van de mogelijkheid van gratis onafhankelijke cliëntondersteuning.

Artikel 6. Informatie en identificatie
Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd.
Het eerste lid dient ter voorbereiding van het gesprek waarbij voor het onderzoek naar aanleiding van de melding relevante bekende gegevens in kaart worden gebracht, zodat cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn en een goede afstemming mogelijk is met eventuele andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn hierop van overeenkomstige toepassing. Indien gegevens nodig zijn waartoe het college geen toegang heeft in verband met de privacyregels, kan het college de jeugdige of zijn ouders vragen om toestemming om deze op te vragen of in te zien. Het vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook de uitnodiging voor het gesprek.

Tweede lid: Het college verwijst naar de informatie die staat op de website van Stib (www.stib.nl). Op deze website staat een format voor het familiegroepsplan. Als de jeugdige en zijn ouders daarom verzoeken, draagt het college zorg voor ondersteuning bij het opstellen van een familiegroepsplan. De informatie is ook op papier beschikbaar.

Derde lid: In het kader van de rechtmatigheid wordt in ieder geval de identiteit van de jeugdige of ouders vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Tevens kan worden beoordeeld of sprake is van een voorliggende voorziening en of het college op grond van artikel 1.2 van de wet al dan niet is gehouden om een voorziening op basis van deze wet te treffen.

Artikel 7. Onderzoek
Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders wordt verricht. Voor een zorgvuldig onderzoek is veelal persoonlijk contact nodig om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn ouders te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat tijdens een gesprek met de jeugdige en zijn ouders het een en ander wordt besproken. Of dit gesprek op een gemeentelocatie plaatsvindt, op school, bij de jeugdige of zijn ouders thuis, of bij een andere deskundige zal afhankelijk van de concrete situatie worden besloten. Indien nodig voor het onderzoek, kan ook sprake zijn van meerdere (opeenvolgende) gesprekken.

In het gesprek zou duidelijk moeten worden hoe ook de meest complexe individuele voorzieningen kunnen worden getroffen. De wetgever omkleedt de procedure om te komen tot een individuele voorziening met allerlei waarborgen rond een deskundige beoordeling. Het kan zelfs gaan om diagnostiek om voor een psychiatrische behandeling in aanmerking te komen of voor een verblijf in 24-uursopvang. Dat zijn zwaarwegende beslissingen waaraan professioneel onderzoek en afweging aan ten grondslag ligt.

In het eerste lid is opgenomen dat het gesprek zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden. Het hangt af van de situatie hoe snel dat kan of moet plaatsvinden.

In de onderdelen a tot en met i zijn de onderwerpen van het gesprek weergegeven. Het betreft uiteraard altijd maatwerk. Indien de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden en zal bijvoorbeeld alleen kunnen worden gevraagd of er nog nieuwe ontwikkelingen zijn. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal het gesprek dienen om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. In onderdeel c wordt de eigen kracht van jeugdigen en ouders voorop gesteld overeenkomstig het in de considerans van de wet vermelde uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt. Een te verstrekken voorziening kan ook juist nodig zijn om de mate van probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouders en die van de naaste omgeving te versterken.

Ten aanzien van de afstemmingsplicht in onderdeel e valt te denken aan een voorziening die een jeugdige ontvangt op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) of de Zorgverzekeringswet (Zvw) en een voorziening op het gebied van passend onderwijs.

Het vierde lid regelt de verplichting dat het college alleen met instemming van de jeugdige en/of zijn ouders informatie kan inwinnen bij andere instanties, zoals de huisarts of een medisch specialist. In het vijfde lid staat dat het college aangeeft bij welke instantie(s) informatie wordt ingewonnen.

Artikel 8. Verslag
Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij is een voorbeeld genomen aan de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Wmo 2015 (Kamerstukken II 2013/14 33 841, nr.3) staat hierover dat het college een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om de cliënt in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen.

Het later toevoegen van opmerkingen of het aanbrengen van wijzigingen of het herstellen van feitelijke onjuistheden is eveneens vormvrij (derde lid).

Artikel 9. Voorwaarden en weigeringsgronden
In jurisprudentie is herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de cliënt niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien.

Artikel 10. Inhoud van de beschikking
Indien de jeugdige of zijn ouders een aanvraag bij het college indienen of er overeenkomstig (artikel 8) een beschikking afgegeven wordt, dient het college een schriftelijke beschikking op te stellen, waartegen zij bezwaar en beroep op grond van de Awb kunnen indienen. Een beschikking blijft achterwege indien de jeugdige door een huisarts, jeugdarts of medisch specialist is verwezen naar een individuele voorziening. Zie ook artikel 3, vierde lid. Mocht een jeugdige of zijn ouders een beschikking willen, of is het college het niet eens met het oordeel over de benodigde hulpverlening, dan wordt alsnog een beschikking afgegeven.

Het tweede en derde lid bevestigt de regeling van deze onderwerpen in de Jeugdwet en de Awb en is hier opgenomen in het belang van inwoners om hen in de verordening een zo compleet mogelijk beeld te geven van hun rechten en plichten. De mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de beschikking en ook de daarop volgende mogelijkheid van beroep bij de rechter is geregeld in de Awb en geldt in beginsel voor alle beschikkingen. Indien een jeugdige of zijn ouders in bezwaar en beroep willen gaan, hebben zij op grond van de Awb het recht op het indienen van een aanvraag, waarmee een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit kan worden uitgelokt. Ook de weigering, of het te lang uitblijven van een beschikking, geeft de inwoner op grond van de Awb de ingang van bezwaar en beroep.

In het vierde lid staat opgenomen dat het college de jeugdige en/of zijn ouders informeert indien blijkt dat de uitkomst van het onderzoek leidt tot een beschikking die afwijkt van de wens/verwachting van de jeugdige en/of zijn ouders. Het college licht het besluit mondeling toe en de jeugdige en/of zijn ouders kunnen daarop reageren. Tijdens een dergelijk gesprek kunnen nieuwe feiten aan het licht komen die mogelijk leiden tot het heroverwegen van het voorgenomen besluit. Indien er geen nieuwe feiten zijn wijst het college de jeugdige en/of zijn ouders op de mogelijkheid van bezwaar en beroep. De reden om dit lid op te nemen is de ervaring dat een afwijzingsbeschikking geregeld leidt tot een bezwaarschrift waarbij nieuwe feiten boven tafel komen die leiden tot een heroverwegen van het genomen besluit. Door actief voor verzending van de beschikking het voorgenomen besluit toe te lichten kunnen onnodige bezwaren voorkomen worden.

Artikel 11. Persoonsgebonden budget
In het eerste lid is een verwijzing opgenomen naar het pgb-artikel (8.1.1) van de wet. Dit lid is opgenomen teneinde in de verordening een compleet beeld van rechten en plichten van de cliënt te geven. In het eerste lid is verankerd dat het college op grond van artikel 8.1.1 van de wet een pgb kan verstrekken “indien de jeugdige of zijn ouders dit wensen …”. Er is sprake van volledige keuzevrijheid tussen een voorziening in natura en een pgb (zie brief staatssecretaris Van Rijn van 17 maart 2016). Als de jeugdige of zijn ouders voldoen aan de voorwaarden voor een pgb, moet het college dat pgb verstrekken.

Het tweede tot en met het achtste lid berusten op artikel 2.9, onder c, van de wet. In deze wetsbepaling staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

In artikel 8.1.1, vijfde lid, onderdeel a, van de wet is bepaald dat het college een pgb kan weigeren voor zover de kosten van het betrekken van de jeugdhulp van derden hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening. Zo wordt voorkomen dat inkoopvoordelen zouden wegvallen als te veel personen zelf ondersteuning willen inkopen met een pgb. Een pgb is gemiddeld genomen ook goedkoper dan zorg in natura omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte individuele voorziening in natura.

Binnen het totale budget heeft de jeugdige/ouder de vrijheid om te bepalen wanneer zij welke hulp inzetten. Ook kan de jeugdige of ouder afwijken van het tarief e/o de frequentie van de hulp. Uiteraard binnen de voorwaarden zoals gesteld in de beschikking.

Artikel 11a. Onderscheid formele en informele hulp
Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd.

Van formele hulp is, kortweg, sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een jeugdhulpaanbieder of door een zelfstandige jeugdhulpverlener (ZZP-er). Van formele hulp is ook sprake als de hulpverlener een BIG of SKJ-registratie heeft. Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. (groot)ouders, broers, zussen en (adoptie)kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die bijvoorbeeld BIG-geregistreerd is en voldoet aan de criteria genoemd in lid 1 van deze bepaling; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Informele hulp is derhalve alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig jeugdhulp verlenen. In de praktijk gaat het dan eigenlijk altijd om personen uit het sociale netwerk.

<u>Bloedverwanten</u>
Bloedverwantschap ontstaat door:
- geboorte;
- afstamming van dezelfde voorvader;
- erkenning;
- gerechtelijke vaststelling van het vaderschap;
- adoptie.

Bloedverwanten zijn in de:
Eerste graad:
- (adoptie)ouders;
- (adoptie)kinderen.

Tweede graad:

- grootouders;
- kleinkinderen;
- broers en zussen.

Artikel 11b. Hoogte pgb
In de verordening moet in ieder geval worden bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld (artikel 2.9 onderdeel c van de Jeugdwet). Daarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn om de benodigde hulp in te kunnen kopen. Ook als de hulp wordt betrokken van het sociale netwerk. In deze verordening wordt het pgb-tarief voor informele hulp daarom vastgesteld op het wettelijk minimumloon (zie de toelichting bij lid 2).

Lid 1
In deze bepaling is het tarief vastgelegd voor formele jeugdhulp, die dus voldoet aan alle kwaliteitseisen uit de Jeugdwet. Het tarief wordt bepaald aan de hand van de zorg in natura-tarieven, tenzij uit het budgetplan blijkt dat de hulp voor een lager tarief ingekocht kan worden. Dan mag uitgegaan worden van dit lagere tarief.

Lid 2
In deze bepaling is in feite een minimum vastgelegd voor de hoogte van het pgb in individuele gevallen.

Uit de Jeugdwet volgt dat de hoogte van een pgb zodanig moet zijn, dat hiermee passende hulp kan worden ingekocht. Met de hoogte van het pgb-tarief zoals vastgelegd in het eerste lid, zal nagenoeg altijd aan deze voorwaarde zijn voldaan. Desalniettemin moet het college in ieder individueel geval toetsen of met het vastgestelde tarief inderdaad de benodigde hulp kan worden ingekocht. Blijkt dat niet zo te zijn, dan moet de hoogte van het pgb voor die individuele situatie worden aangepast. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de aangewezen jeugdhulp bij ten minste één aanbieder moet kunnen worden ingekocht. Daarmee wordt aangesloten bij Wmo-jurisprudentie, die naar alle waarschijnlijkheid ook voor de Jeugdwet zal gelden (zie CRvB 19-09-2012, nr. 10/3482 WMO en Rechtbank Overijssel 20-02-2017, nr. 16/1676 AK/ZWO).

Lid 3
Bij het inzetten van een pgb binnen het sociale netwerk, kan sprake zijn van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht. Voor beide type overeenkomsten geldt sinds 1 januari 2018 ten minste de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml). Onze vergoeding liggen hoger dan het Wml en zijn gerelateerd aan de werkelijke natura tarieven.

Per 1 mei 2019 is het derde lid sub b. komen te vervallen en gewijzigd in een symbolische vergoeding. Vanaf 1 januari 2019 is de ministeriële regeling voor informele hulp uit pgb van kracht. Gekozen is voor de optie om een symbolische tegemoetkoming toe te kennen voor een hulp uit het sociaal netwerk als bedoeld in artikel 8ab van de Regeling Jeugdwet. De tegemoetkoming bedraagt voor 2019 maximaal € 141,- per kalendermaand. De symbolische tegemoetkoming is bedoeld voor situaties waarbij niet wordt voldaan aan het Wml en waarbij geen sprake is van een arbeidsrelatie. Bijvoorbeeld ingeval van kortdurend verblijf bij familie (logeeropvang informeel).

Lid 4
Op basis van deze bepaling kan het college nadere regels vaststellen over de hoogte van het pgb.

Artikel 12. Privacy
Vanwege de kwetsbare positie waarin een jeugdige en zijn ouders zich bevinden en de gevoelige aard van de informatie waarmee wordt gewerkt, zijn in dit artikel regels opgenomen om de privacyvan de jeugdige en/of zijn ouders zoveel mogelijk te garanderen.

Deze regels sluiten aan op het in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) neergelegde kader. In dit artikel wordt evenals in de Wbp gesproken van het verwerken van persoonsgegevens en daarmee geldt het artikel voor elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens. Daaronder valt onder meer het verzamelen, vastleggen, bewaren, wijzigen, opvragen, raadplegen, vernietigen het delen met derden en het verstrekken door middel van doorzending. In het laatste lid is bepaald dat het college de afspraken rondom het verwerken van persoonsgegevens vastlegt in een protocol.

Artikel 13. Controle
De verordening stelt regels over de bestrijding van ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen of pgb alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Essentieel daarbij is dat het college periodiek controles uitvoert naar het gebruik en de besteding van voorzieningen op grond van deze wet.

Artikel 14. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorziening en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet
Deze bepaling is een uitwerking van de bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel D) ingevoegde verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder d, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Ook deze bepaling beoogt het standaardiseren met de regelgeving met betrekking tot de aan elkaar verwante beleidsterreinen van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Zie ook de toelichting onder artikel 11.
In de toelichting op de nota van wijziging is voorts vermeld dat het tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoort misbruik van de geboden voorzieningen te voorkomen en, waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van individuele voorzieningen of persoonsgebonden budgetten. Een zorgvuldig gebruik van collectieve middelen is wezenlijk voor het draagvlak daarvan. De artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 (oorspronkelijk genummerd: 8.1.1a tot en met 8.1.1c) zijn eveneens bij nota van wijziging en ter standaardisering van de regelgeving aan het wetsvoorstel toegevoegd.

Het eerste lid berust mede op artikel 8.1.2, eerste lid, van de wet. Ook de overige onderdelen van artikel 8.1.2 en artikel 8.1.3 en 8.1.4 geven handen en voeten aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en zijn opgenomen in deze verordening. De wettekst van de artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 is veelal beperkt tot de pgb. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d, van de wet, in de verordening uitgebreid tot de individuele voorziening in natura. Hiervoor kan ook steun gevonden worden in de tekst van de toelichting op artikel 8.1.2, waarbij is vermeld dat de in het eerste lid geregelde inlichtingenverplichting als uitgangspunt heeft dat van de jeugdige en zijn ouders aan wie een individuele voorziening of een daaraan gekoppeld pgb is verstrekt, verlangd kan worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of het beroep op die individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb terecht is gedaan. Indien het de jeugdige of zijn ouders redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat er feiten en omstandigheden, of daarin opgetreden wijzigingen, zijn die van invloed kunnen zijn op de toekenning van de individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb, dienen zij dit onverwijld aan het college te melden. Verstrekken zij niet onverwijld uit eigen beweging of op verzoek van het college alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de toekenning van de voorziening of het daaraan gekoppelde pgb. Het college kan niet alleen bij een aanvraag, maar ook in andere stadia concrete informatie en bewijsstukken van de belanghebbende vragen.

Het tweede lid is geënt op artikel 8.1.4 van de wet. Ook hier is de tot de pgb beperkte reikwijdte van artikel 8.1.4 van de wet op grond van het bepaalde in artikel 2.9, onder d, van de wet uitgebreid tot de individuele voorziening in natura.

Artikel 15. Kwaliteitseisen uitvoering
De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. Voor de gesloten jeugdzorg bepaalt de wet dat de uitvoering van de beslissing van de rechter moet gebeuren door een gecertificeerde instelling. Voorwaarden voor certificatie zijn bij wet geregeld.

Artikel 16. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering
Het college kan de uitvoering van de Jeugdwet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de jeugdige of zijn ouders, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11, eerste lid, van de Jeugdwet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 va de Jeugdwet). Daarbij dient in ieder geval rekening

gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.
Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering wordt in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders wil laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 17. Vertrouwenspersoon
In artikel 2.6, eerste lid, onder f, van de wet is bepaald dat het college ervoor verantwoordelijk is dat jeugdigen, hun ouders of pleegouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon. Met de vertrouwenspersoon wordt een functionaris bedoeld zoals deze nu al werkzaam is binnen de jeugdzorg. Onafhankelijkheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid zijn belangrijke factoren (wettelijke vereisten) voor een goede invulling van deze functie.
De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van jeugdigen en ouders te geven. Bij algemene maatregel van bestuur (het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet) zal een nadere uitwerking worden gegeven van de taken en bevoegdheden van de vertrouwenspersoon.

Artikel 18. Gezondheidszorg
De gezondheidszorg voor jeugdigen valt gedeeltelijk binnen de verantwoordelijkheid van de gemeente – namelijk als het gaat om preventieve jeugdgezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg, en (licht)verstandelijk gehandicaptenzorg (met uitzondering van langdurige instellingszorg). De gemeente is niet verantwoordelijk voor huisartsenzorg, paramedische zorg (logopedie, fysiotherapie, dieetadvies) en de meeste medisch specialistische (ziekenhuis)zorg. Deze zorg valt onder de Zorgverzekeringswet. Het is dan ook van belang dat er afspraken gemaakt worden tussen de gemeente en de aanbieders van deze zorg (en hun financiers: de zorgverzekeraars/zorgkantoren). De Jeugdwet schrijft dit ook voor (artikel 2.7 lid 5 van de wet). Dit artikel beschrijft een aantal onderdelen waarop afspraken nodig zijn, namelijk op het gebied van de doorverwijzing naar (algemene en individuele) jeugdhulpvoorzieningen en op welke wijze een doorverwijzing uiteindelijk wordt vastgelegd in een schriftelijke beschikking voor de jeugdige en/of zijn ouders. Ook zijn afspraken nodig voor de continuïteit van zorg als jeugdigen de leeftijd van 18 jaar bereiken en daardoor onder een ander wettelijk kader komen te vallen.

Artikel 19. Gecertificeerde instellingen
De gecertificeerde instellingen kunnen zelfstandig jeugdhulp inzetten bij de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering (gedwongen kader). Het is dan ook van belang dat de gemeente, als financier van de gecertificeerde instellingen én de jeugdhulp, goede afspraken maakt met de gecertificeerde instellingen. Dit artikel benoemt een aantal concrete onderwerpen waarover afspraken moeten worden gemaakt. De afspraken worden vastgelegd in een samenwerkingsprotocol met de gecertificeerde instellingen. De Jeugdwet stelt zo'n samenwerkingsprotocol ook verplicht (zie artikel 3.5 lid 3 van de wet).

Artikel 20. Justitiedomein
In de strafrechtelijke beslissing– in het kader van een taakstraf of (gedragsbeïnvloedende) maatregel – kan de rechter besluiten tot de inzet van jeugdhulp. In de regel zal de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) hierover adviseren. Bij (jeugdreclasserings)maatregelen zal de gecertificeerde instelling betrokken zijn bij de uitvoering, bij taakstraffen de RvdK. Daarnaast kan de selectiefunctionaris, de inrichtingsarts, of directeur van de justitiële jeugdinrichting besluiten tot de inzet van jeugdhulp in het kader van het scholings- en trainingsprogramma in het nazorgtraject. De gemeente is betrokken in het trajectberaad. Het is van belang dat de gemeente afspraken maakt met deze instanties, zeker ook als het gaat om de afhandeling van de proces-verbalen van leerplicht. Deze afspraken zijn vastgelegd in het samenwerkingsprotocol met de RvdK. Tevens worden afspraken hierover vastgelegd in een samenwerkingsprotocol met de gecertificeerde instellingen.

Artikel 21. Voorschoolse voorzieningen
Veel kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar bezoeken een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, voorschool of peuterschool. De gemeente speelt een belangrijke rol in de bevordering van de

pedagogische kwaliteit van deze voorschoolse voorzieningen en het vergroten van het bereik onder specifieke doelgroepen. Het is daarom van belang om over de relatie tussen de voorschoolse voorzieningen en de algemene (en individuele) voorzieningen op grond van deze verordening afspraken te maken met de aanbieders van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en basisscholen. Deze afspraken kunnen worden vastgelegd in een protocol met de brancheorganisatie.

Artikel 22. Veilig Thuis
Veilig Thuis (ons advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) is beschikbaar voor advies en consult voor professionals. Hoogwaardige specialistische kennis is nodig bij bijvoorbeeld complexe situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling, eergerelateerd geweld, seksueel misbruik, achterlating en huwelijksdwang, extreme stalking. Veilig Thuis kan passende hulp inschakelen. In het kader hiervan zijn in ieder geval afspraken nodig over de toegang en eventueel doorverwijzing naar jeugdhulpvoorzieningen.

Artikel 23. Onderwijs
De samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs spelen een centrale rol bij het organiseren van passend onderwijs en (speciale) onderwijszorg op de scholen en bovenschools. In veel gevallen zal onderwijszorg en zorg voor de jeugd elkaar nauw raken. Het is dan ook van belang dat er goede afspraken zijn tussen gemeente en het onderwijs, met name als het gaat om de vraag vanuit welke partij welke ondersteuning kan worden geleverd. Bovendien volgt uit de wet dat de gemeente en het schoolbestuur in individuele gevallen overleggen als een individuele jeugdhulpvoorziening nodig is (zie artikel 2.7 lid 1 Jeugdwet).
De afspraken kunnen worden vastgelegd in een protocol met de samenwerkingsverbanden.

Artikel 24. Wmo-voorzieningen
Sinds de nieuwe Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo 2015) is de gemeente verantwoordelijk voor een breder pakket aan voorzieningen op het terrein van maatschappelijke ondersteuning.
Lid 1
Hoewel voor de voormalige AWBZ-functie begeleiding een knip gemaakt is bij achttien jaar en opvoed- en opgroeiondersteuning van de Wmo naar de Jeugdwet verplaatst is, blijven ook enkele voorzieningen voor jeugdigen onder de Wmo vallen (hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen). Een goede afstemming is daarom gewenst, vooral wanneer voor een jeugdige zowel voorzieningen op grond van deze verordening als de Wmo-verordening nodig zijn.
Lid 2
Sommige ouders van jeugdigen zullen te maken krijgen met voorzieningen op grond van de Wmo (omdat zij minder valide en zelfredzaam zijn). Ook in die gevallen is een goede afstemming tussen voorzieningen voor de jeugdige en voor de ouders gewenst.
Lid 3
Begeleiding van jeugdigen (tot 18 jaar) valt onder de Jeugdwet, begeleiding van volwassen (vanaf 18 jaar) onder de Wmo 2015. Wanneer de begeleiding van een jeugdige gecontinueerd dient te worden na het bereiken van de leeftijd van 18 jaar, moet een nieuw besluit genomen worden. Het college draagt er zorg voor dat deze overgang soepel verloopt door de jeugdige en zijn ouders enkele maanden voor de 18e verjaardag te wijzen op deze overgang en hen te ondersteunen bij de aanvraag.

Artikel 25. Voorzieningen werk en inkomen
De overlap tussen voorzieningen op grond van de Jeugdwet en voorzieningen op grond van de Participatiewet is in de praktijk waarschijnlijk beperkt. Arbeidstoeleiding en arbeidsparticipatie begint immers in de regel na de 18e verjaardag. Sommige voorzieningen op grond van de Participatiewet zullen ook voor 16- en 17-jarigen gelden, zoals leer-werktrajecten (artikel 10f van de Participatiewet). In die gevallen moet de gemeente het voorzieningenaanbod goed afstemmen. Daarnaast zullen veel ouders van jeugdigen te maken krijgen met voorzieningen op grond van de Participatiewet.

Artikel 26. Klachtregeling
Dit artikel regelt het gemeentelijke klachtrecht. De gemeente is al op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met een enkele bepaling worden volstaan.

In de regel zal eerst de aanbieder worden aangesproken bij klachten over de wijze van behandeling. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4.2.1 e.v. van de wet. Pas wanneer dit klachtrecht niet bevredigend is, of niet logisch, bijvoorbeeld bij gedragingen van gemeenteambtenaren, dan komt de gemeentelijke klachtmogelijkheid in zicht.

Artikel 27. Inspraak en medezeggenschap
In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over inspraak en medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet.

Regeling van de inspraak en medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 (in de redactie van de Nota van wijziging op het wetsvoorstel Wmo 2015 van 12 maart 2014, kamerstukken II 22841, nr. 35) worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.
In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het jeugdhulpbeleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.
Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 28: indexatie
Bepaalde bedragen zullen jaarlijks aangepast worden zonder dat het college hier iets voor hoeft te doen. Te denken valt daarbij aan de bedragen voor de eigen bijdrage en het eigen aandeel. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zal deze bedragen jaarlijks aanpassen. Een college is op basis van dit artikel ook bevoegd eigen bedragen aan te passen.
Om deze reden is het voor de hand liggend alle bedragen in het gemeentelijke Besluit maatschappelijke ondersteuning op te nemen, zodat de bedragen snel en gemakkelijk aan te passen zijn.

Artikel 29. Evaluatie
De verordening wordt na twee jaar geëvalueerd. Bij tussentijdse verandering van beleid of wetgeving passen we verordening eerder aan.

Artikel 30. Nadere regels en hardheidsclausule
Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid terzake niet aangepast zou moeten worden.

Artikel 31. Inwerkingtreding, intrekking oude verordening en citeertitel
Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening, de intrekking van de oude verordening en legt vast hoe de verordening dient te worden aangehaald.

Bijlage bij raadsvoorstel D.35134_1

Was-Wordt-overzicht (transponeringstabel)
Verordening jeugdhulp

Overzicht aanpassingen Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2019 (wordt) ten opzichte van de Verordening jeugdhulp gemeente Buren 2018 (was).

Artikel oude verordening	**Artikel nieuwe verordening**	**Opmerkingen/toelichting op wijziging**
Artikel 1 onder b	Artikel 1 onder b	Tekst gewijzigd. In de oude verordening staat een verschrijving. Er wordt verwezen naar beleidsregels maatschappelijke ondersteuning (Wmo), dit moet echter zijn “beleidsregels jeugdhulp gemeente Buren”.
Artikel 11b, derde lid	Artikel 11b, derde lid sub b komt te vervallen en er wordt een nieuw sub b toegevoegd	In de oude verordening staat in het derde lid sub b nog vermeld dat voor kortdurend verblijf bij het sociaal netwerk de vergoeding maximaal 30,00 euro per etmaal bedraagt. Vanwege de verplichting om het wettelijk minimumloon te betalen, is dit niet meer mogelijk. De SVB rekent de vergoeding om naar een tarief per uur en kan hierdoor niet tot uitbetaling overgaan. In plaats van de hiervoor vermelde vergoeding is het vanaf 1 mei 2019 wel mogelijk om voor inzet vanuit het informele netwerk een symbolische vergoeding toe te kennen. Deze mogelijkheid wordt geboden door artikel 8ab van de regeling Jeugdwet. Vereist is wel dat deze mogelijkheid in de verordening wordt opgenomen. Deze mogelijkheid wordt nu opgenomen in artikel 11b, derde lid onder b. *De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 141,- per kalendermaand (vastgesteld bedrag voor 2019)*

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
13 december 2018
Ons kenmerk
TIP/U201801095
Lbr. 18/081
Telefoon
070 - 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Uitvoeringsregeling Wmo, ministeriële regeling voor hulp uit het sociaal netwerk (betaald uit een pgb)

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over een op 10 december 2018 gepubliceerde ministeriële regeling voor hulp uit het sociaal netwerk (te betalen uit een pgb). Het gaat om deze regeling: https://www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-68315.html. De brief gaat in op wat de regeling inhoudt en wat u als gemeente moet doen vóór 1 mei 2019, samen met de budgethouder die het betreft. Ook is er een passage opgenomen die u kunt gebruiken voor het aanpassen van uw verordeningen Wmo en Jeugdwet, als in uw gemeente straks gebruik wordt gemaakt van deze regeling.

Vanaf 1 mei 2019 zullen alle personen die vanuit een overeenkomst van opdracht werken en betaald worden uit een persoonsgebonden budget (pgb), of minimaal het minimumuurloon moeten krijgen, of gebruik moeten gaan maken van de nieuwe regeling, met de zogenaamde ‘verklaring’. Nog niet alle budgethouders betalen nu het wettelijk minimumloon. Het gaat om de budgethouders die nog tot 1 mei 2019 in de uitzonderingscategorie vallen. Als gemeente moet u beslissen of u de nieuwe maatregel opneemt in uw beleid en verordeningen Wmo en Jeugdwet. Ook moet de gemeente met de budgethouders, die nog tot 1 mei 2019 onder de uitzonderingscategorie vallen en voor wie de nieuwe regeling gevolgen kan hebben, in gesprek gaan en daarbij per situatie beoordelen wat past voor de budgethouder. Landelijk gaat het om ongeveer 1900 budgethouders. In de week van 17 december informeert de SVB (in de portal) gemeenten om welke budgethouders het gaat.

Het gaat om twee nieuwe maatregelen die gemeenten per 1 mei 2019 in hun pgb beleid kunnen opnemen. Ten eerste kunnen gemeenten het voor budgethouders mogelijk maken een tegemoetkoming te verstrekken aan hun informele hulp. Daarnaast kunnen gemeenten ook een vergoeding voor bepaalde kosten verstrekken. De nieuwe ministeriële regeling ‘Hulp uit sociaal

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Netwerk’ maakt het per 1 mei 2019 mogelijk om betalingen uit een pgb te doen in die situaties waar geen sprake is van een arbeidsrelatie (en er dus geen sprake is van een overeenkomst). Het gaat om hulp in familieverband, burenhulp of vriendendienst. Deze betalingen hoeven dan niet aan het wettelijk minimumloon te voldoen.

Aan de leden

Datum
13 december 2018
Ons kenmerk
TIP/U201801095
Lbr. 18/081
Telefoon
070 - 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Uitvoeringsregeling Wmo, ministeriële regeling voor hulp uit het sociaal netwerk (betaald uit een pgb)

Geacht college en gemeenteraad,

Met deze ledenbrief informeren wij u over een op 10 december 2018 gepubliceerde ministeriële regeling https://www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-68315.html voor hulp uit het sociaal netwerk (te betalen uit een pgb), waarom de minister deze regeling heeft gemaakt, wat de regeling met de tegemoetkoming en de vergoeding inhoudt voor de burger en voor gemeenten, wat u moet doen vóór 1 mei 2019 en hoe u uw verordeningen Wmo en Jeugdwet kunt aanpassen, als u gebruik gaat maken van deze regeling.

1. Inleiding en achtergrond

Wettelijk minimumloon (hierna Wml) en minimum vakantiebijslag
Per 2018 geldt het recht op wettelijk minimumloon en de minimumvakantiebijslag voor alle personen die tegen beloning arbeid verrichten op basis van een overeenkomst van opdracht, tenzij deze arbeid wordt verricht vanuit de uitoefening van een bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van een beroep. Dit betekent dat ook de informele hulpverleners minimaal het minimumloon en minimum vakantiebijslag betaald moeten krijgen als zij, op basis van een overeenkomst van opdracht, vanuit een persoonsgebonden budget worden betaald.

Uitzondering wordt verlengd tot 1 mei 2019
Vorig jaar is door de minister van SZW in het Besluit minimumloon en vakantiebijslag tijdelijk een uitzondering gemaakt voor een beperkte groep budgethouders en zorgverleners. Het gaat om mensen die naaste familie zijn, met bestaande zorgovereenkomsten. Deze groep hoeft nog niet te voldoen aan het wettelijk minimumloon en minimum vakantiebijslag. Deze uitzondering zou in eerste instantie gelden tot 1 januari 2019, maar is nu verlengd tot 1 mei 2019, zodat de nieuw ingestelde ministeriële regeling voor deze groep per 1 mei 2019 als alternatief zou kunnen gelden.

Afhankelijk van de keuzes van de gemeente kunnen deze budgethouders straks opteren voor de nieuwe regeling, of overgaan tot het betalen van het minimumloon. Bij deze uitzonderingscategorie gaat het voor de gemeenten landelijk om ongeveer 1900 budgethouders. Alle *nieuwe* overeenkomsten van opdracht moe(s)ten per 1 januari 2018 al wel voldoen aan de Wml.

In welke situaties speelt dit vooral?
In de praktijk is er bij de meeste zorgovereenkomsten van opdracht tussen budgethouder en informele zorgverlener al sprake van minimaal het minimumloon. Er zijn echter nog situaties, waar sprake is van een overeenkomst van opdracht met familieleden, waarbij er bedragen onder het minimumloon worden uitgekeerd. Dit gaat dan om de mensen uit de uitzonderingscategorie. Het gaat dan bijvoorbeeld om het logeren van een kind bij een familielid. Het familielid krijgt hiervoor uit het pgb een vast bedrag per maand. Probleem is hierbij dat het bedrag per gewerkt uur onder het minimumuurloon komt te liggen. De SVB mag dergelijke bedragen onder het minimumloon straks niet meer uitbetalen. Veel gemeenten losten dit tot voor kort op door de budgethouder te vragen het geldbedrag te delen door het minimumloon en het aantal uren dat daaruit komt op te nemen in de zorgovereenkomst, zonder de beschikking te wijzigen. Dit is echter niet overeenkomstig de werkelijke situatie en creëert volgens de wetgever in essentie een schijnconstructie voor mensen die met een overeenkomst van opdracht ondersteuning of hulp leveren.

2. Nieuwe ministeriële regeling per 1 mei 2019

De minister van VWS is van mening dat zorg en ondersteuning die vanuit sociale en morele overwegingen wordt verricht en vanuit een maatwerk-, of individuele voorziening betaald wordt vanuit een pgb, zoals een vriendendienst of vrijwillige hulp in familieverband, niet aangemerkt zou moeten worden als een arbeidsrelatie waarop de Wml van toepassing is.

Met de nieuwe ministeriële regeling voor hulp uit het sociaal netwerk biedt het Rijk nu een structurele oplossing om de verstrekking van vergoedingen voor informele hulp uit een pgb, zo te regelen dat er niet onbedoeld een arbeidsrelatie ontstaat. Deze regeling geeft gemeenten de mogelijkheid om budgethouders aan een helper uit het sociaal netwerk, vanuit het pgb een tegemoetkoming of vergoeding voor gemaakte kosten te geven. Het gaat hier dan om een tegemoetkoming en/of een onkostenvergoeding (te betalen uit het pgb) die niet valt onder de werking van de Wml of overige wetten van het arbeidsrecht.

3. Standpunt VNG

Bij de wijziging van de Wml per 1 januari 2018 zijn de zorgovereenkomsten van opdracht ook onder de Wml komen te vallen. Niemand had er bij stilgestaan dat deze wetswijziging ook gevolgen zou hebben voor de informele hulp vanuit een pgb. De VNG wilde als oplossing dat de informele hulp vanuit een pgb bij wet uitgezonderd zou worden van de Wml. Een uitzondering op de Wml zou de uitvoering voor gemeenten eenvoudiger gemaakt hebben. De bestaande uitvoering kan dan gehandhaafd blijven. Uiteindelijk is hier door de regering niet voor gekozen en is de huidige maatregel uitgewerkt.

4. Wat houdt de regeling concreet in?

Met de vaststelling van de landelijke Regeling Jeugdwet en de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 wordt het per 1 mei 2019 mogelijk gemaakt om vanuit het persoonsgebonden budget door de SVB een symbolisch bedrag per maand uit te laten betalen aan personen die informele hulp vanuit de sociale relatie met de budgethouder verlenen. De tegemoetkomingen zijn onderdeel van de maatwerkvoorziening in de Wmo en de individuele voorziening in de Jeugdwet.

De regeling biedt gemeenten twee opties, die apart of naast elkaar gebruikt kunnen worden:

1. Een symbolische tegemoetkoming van maximaal € 141,- euro, per kalendermaand (een gemeente kan deze ook lager bepalen). De ontvanger moet dit opgeven in de aangifte inkomstenbelasting.

2. Per maand een forfaitair bedrag als onkostenvergoeding uit te betalen voor de volgende, door de hulp, gemaakte kosten:
- o levensmiddelen,
- o reiskosten,
- o kleding en
- o schoonmaakmiddelen.

Deze twee maatregelen bieden de budgethouder een mogelijkheid om hun informele hulp in te zetten zonder dat daarbij sprake is van een arbeidsrelatie (en dus van een minimumloon). Er wordt dan niet meer met een zorgovereenkomst van opdracht gewerkt, maar met *een verklaring*. De SVB levert deze modelverklaring, die budgethouders moeten gebruiken. Als een gemeente beide opties opneemt in het beleid dan kunnen de twee opties gecombineerd worden.

Niet bedoeld voor alle situaties
De ministeriële regeling rept niet specifiek over logeren informeel, of dagbesteding informeel. De vergoeding of tegemoetkoming kan straks dus breder ingezet worden; daar waar sprake is van informele hulp die niet valt onder de Wml, waar geen sprake is van een arbeidsrelatie. De bedoeling van de wetgever is wel dat de tegemoetkoming of vergoeding alleen gebruikt gaat worden in die situaties waar de gemeente er met de budgethouder met een vergoeding op basis van het minimumloon niet uitkomt, bijvoorbeeld bij een etmaal logeren. Iemand uit het informele netwerk die bijvoorbeeld drie uur hulp bij het huishouden levert krijgt gewoon mimimaal drie keer het wettelijk minimum uurloon. De gemeente stelt hiervoor de kaders.

Het is van belang te weten dat een combinatie van werken met een zorgovereenkomst én een verklaring niet kan. Een familielid kan dus bijvoorbeeld niet drie uur hulp bij het huishouden geven en daarvoor het minimumloon krijgen en daarnaast nog een vergoeding (met de verklaring) krijgen voor een weekend logeren, voor dezelfde budgethouder.

Wijzigen beschikking als alternatieve aanpak voor het logeren?
Als een gemeente de nieuwe regeling niet wil overnemen dan is een alternatieve oplossing dat de gemeente in gesprek gaat met de bestaande budgethouders om de beschikking om te zetten van bijvoorbeeld logeren naar een x aantal uren waarop feitelijk individuele begeleiding informeel wordt gegeven. Dit kan alleen als de budgethouder en de hulp er mee instemmen. De zorgovereenkomst moet in dat geval ook gewijzigd worden en het wettelijk minimumloon worden betaald.

5. Wat moeten gemeenten regelen en doen als zij gebruik willen maken van de nieuwe regeling

1. In de week van 17 december kunnen gemeenten in het SVB portal zien om welke budgethouders het gaat. In die week krijgen de budgethouders uit de uitzonderingscategorie ook een brief van de SVB over de verlenging tot 1 mei 2019.

2. Gemeenten die de regeling gaan toepassen, moeten dit uiterlijk 1 mei 2019 in hun beleid opnemen en hiervoor de verordeningen Wmo en Jeugdwet aanpassen. Het verdient aanbeveling om de regelgeving uiterlijk 1 april 2019 aangepast te hebben. Gemeenten kunnen, in de verordening, de symbolische vergoeding van maximaal € 141,- euro per maand ook lager bepalen. Het college moet zelf de bedragen per categorie bepalen voor de onkostenvergoeding voor de categorieën levensmiddelen, reiskosten, kleding en schoonmaakmiddel. Meer informatie over de hoogte van de verschillende vergoedingen is te vinden bij het Nibud. De VNG raadt gemeenten aan op het VNG Forum Sociaal domein (onderdeel PGB beleid en uitvoering) met elkaar ideeën en voornemens uit te wisselen over het bepalen van de bedragen voor de onkostenvergoeding (voor de door de hulpgever gemaakte kosten). Het past noch bij de gedecentraliseerde taken uit de Wmo en de Jeugdwet, noch bij de taak van de VNG om zelf landelijke normbedragen voor vergoedingen te gaan bepalen.

3. Als een gemeente het gebruik van de maatregel mogelijk maakt, dan moet de gemeente in de komende paar maanden met de betreffende budgethouders in gesprek gaan over welke vorm het best past bij de situatie. Blijft het de overeenkomst van opdracht (maar dan wel met minimumloon), of wordt het de verklaring met het vast bedrag en/of de vergoeding? De keuze moet in redelijkheid en billijkheid gemaakt worden. Als de bestaande budgethouder en daarmee de hulpgever er in de nieuwe situatie financieel op achteruitgaan moet er een redelijke overgangstermijn in acht worden genomen van 3 tot 6 maanden. Bij logeren informeel zal een gemeente, voor die situaties waar men nog kiest voor een overeenkomst van opdracht, dan nog wel moeten bepalen wat logeren inhoudt en hoeveel uren hier voor staan. Mogelijk betekent dit ook een wijziging van de oorspronkelijke beschikking. De budgethouder en de hulpgever moeten vervolgens de zorgovereenkomst aanpassen om de daadwerkelijke uren (conform minimumloon) te kunnen declareren.

   Gemeenten die *geen* gebruik willen maken van de nieuwe regelingen moeten ook met die budgethouders uit de uitzonderingscategorie in gesprek, waar nu nog sprake is van betaling van de informele hulpverlener onder het minimum uurloon. Budgethouders moeten de zorgovereenkomsten aanpassen aan de Wml, ook waar er sprake is van logeren informeel en/of dagbesteding informeel (zie hierboven).

   Het kan zijn dat bij budgethouders uit de uitzonderingscategorie het budget wel toereikend is voor het toepassen van het Wml en de overeenkomst van opdracht op zijn plaats is, maar de budgethouder tot op heden andere prijsafspraken had met de informele hulpverlener. Het kan bijvoorbeeld gaan om een dochter die voor de huishoudelijke ondersteuning al jaren € 8,- per uur kreeg. Gemeenten moeten ook die budgethouders informeren dat de zorgovereenkomst dient te worden aangepast, waarbij de beschikking dan ongewijzigd blijft.

4. Aan het proces voor het aanleveren van de verklaring bij de SVB wordt nog gewerkt door de SVB en de VNG. Als het aanleverproces definitief is informeert de SVB relatiebeheer alle gemeenten hierover middels een werkinstructie, nieuwsbericht. De SVB heeft aangegeven de verklaringen uiterlijk 15 april 2019 binnen te willen hebben, voor uitbetaling in mei.

6. Over de aanpassing aan de modelverordeningen Jeugd en Wmo

Gemeenten die gebruik willen maken van de nieuwe regelingen moeten hun verordening Wmo en Jeugdwet aanpassen.

De VNG heeft daartoe aan het derde lid van artikel 10 van de modelverordening Wmo en aan het derde lid van artikel 12 van de Jeugdwet een passage onder sub b toegevoegd. Deze luidt:

"b. de tegemoetkoming voor een hulp uit het sociaal netwerk als bedoeld in artikel 2 van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 bedraagt maximaal € [… (€ 141 of lager)] per kalendermaand, voor zover van toepassing aangevuld met een tegemoetkoming voor schoonmaakmiddelen, levensmiddelen, kleding of reiskosten ten behoeve van de hulp overeenkomstig de door het college daarvoor vastgestelde bedragen;

De VNG is bezig met een herijking van de modelverordening Wmo en een actualisatie van de modelverordening Jeugdwet waarvan de besluitvorming naar verwachting in januari 2019 zal worden afgerond.

U ontvangt in januari een aparte ledenbrief over de herijking van de modelverordening Wmo en de actualisatie van de modelverordening Jeugdwet. In de bijlagen bij die ledenbrief van januari worden de gewijzigde modelverordeningen, modelraadsbesluit en model was/wordt tabellen worden opgenomen zoals u dat van de ons gewend bent.

Nadere vragen over deze regeling en wat gemeenten moeten doen?

- Voor vragen over de aanpassingen over de verordening en deze ledenbrief kunt u mailen naar: info@vng.nl
- Voor vragen over de ministeriële regelingen zelf kunt u contact opnemen met het ministerie van VWS.
- Voor vragen over het werkproces met de verklaring kunt u contact opnemen met uw relatiebeheerder bij de SVB, relatiebeheer@svb.nl.
- U kunt uw vragen ook als gemeenten onderling bespreken op het VNG Forum sociaal domein, PGB beleid en uitvoering.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 68315
10 december 2018

Regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 27 november 2018, kenmerk 1431181-182536-WJZ, houdende regels over de betaling uit het pgb van hulp uit het sociaal netwerk, het schrappen van het maximumtarief voor dagdelen en het declareren op basis van etmalen in de Regeling langdurige zorg

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Gelet op de artikelen 3.6.5, eerste lid, 3.6.7 van het Besluit langdurige zorg, 8.3 van het Besluit Jeugdwet en 5.3 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;

Besluiten:

ARTIKEL I

De Regeling Jeugdwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8 komt te luiden:

Artikel 8

In deze paragraaf wordt verstaan onder:
a. *derde:* derde als bedoeld in artikel 8.1.1, eerste lid, van de wet;
b. *hulp uit het sociale netwerk:* natuurlijk persoon die jeugdhulp verleent die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen hem en de jeugdige of zijn ouders bestaande sociale relatie, tenzij die jeugdhulp beroeps- of bedrijfsmatig wordt verleend.

B

In artikel 8a, eerste lid, wordt ‘behalve voor zover reeds vervoer van een derde is betrokken’ vervangen door ‘behalve voor zover reeds vervoer van een derde is betrokken of een hulp uit het sociaal netwerk jeugdhulp zal verlenen’.

C

Na artikel 8a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8ab

1. Indien een persoon aan wie een persoonsgebonden budget is verstrekt ten laste van zijn persoonsgebonden budget een hulp uit het sociaal netwerk een tegemoetkoming van maximaal € 141 per kalendermaand of een door het college vastgestelde tegemoetkoming per kalendermaand voor schoonmaakmiddelen, levensmiddelen, kleding en reiskosten ten behoeve van de hulp, wenst te laten betalen voor op onverplichte basis verleende jeugdhulp, draagt hij daartoe zorg voor een verklaring. De verklaring wordt ingediend bij de Sociale verzekeringsbank. De Sociale verzekeringsbank stelt onmiddellijk het college daarvan in kennis.

2. Een persoon aan wie een persoonsgebonden budget is verstrekt kan niet een overeenkomst als bedoeld in artikel 8b, eerste lid, onderdeel b, en de hiergenoemde verklaring met betrekking tot dezelfde derde, die ten laste van het persoonsgebonden budget betalingen zou ontvangen, indienen.

3. Een verklaring wordt opgesteld volgens het vigerende, door de Sociale verzekeringsbank vastgestelde model en bevat ten minste:

a. de naam, de geboortedatum en het burgerservicenummer van de hulp uit het sociaal netwerk;
b. de ingangsdatum vanaf wanneer op verzoek een tegemoetkoming kan worden verstrekt;
c. de mededelingen dat de hulp uit het sociaal netwerk zonder dienstbetrekking jeugdhulp zal verlenen aan de persoon aan wie een persoonsgebonden budget is verstrekt en of een bedrag per kalendermaand en of door het college vastgestelde bedragen worden aangevraagd;
d. de handtekening van de persoon aan wie een persoonsgebonden budget is verstrekt, waarmee die persoon aangeeft dat hij inderdaad jeugdhulp uit het sociaal netwerk zal ontvangen, alsmede de handtekening van de hulp uit het sociaal netwerk.

4. De verklaring, bedoeld in het eerste lid, behoeft de goedkeuring van het college.

5. Het college kan de goedkeuring slechts geven indien de verklaring voldoet aan de eisen, bedoeld in het derde lid.

6. Een wijziging van een goedgekeurde verklaring wordt onmiddellijk met een formulier aan de Sociale verzekeringsbank kenbaar gemaakt door middel van invulling van een daartoe door de Sociale verzekeringsbank beschikbaar gesteld modelformulier.

D

Artikel 8b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onderdeel b, komt te luiden:

b. overeenkomstig een door de persoon aan wie het persoonsgebonden budget is verstrekt met een derde gesloten overeenkomst of een verklaring als bedoeld in artikel 8ab, die respectievelijk overeenkomstig de artikelen 8a of 8ab is goedgekeurd.

2. In het tweede lid wordt na ‘inkomensafhankelijke bijdragen als bedoeld in de Zorgverzekeringswet af’ ingevoegd ‘, tenzij het gaat om tegemoetkomingen als bedoeld in artikel 8ab’.

3. In het derde lid, onderdeel d, wordt ‘aantal te betalen uren en dagdelen of etmalen’ vervangen door ‘aantal te betalen uren en dagdelen of, indien de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag niet van toepassing is op de verbintenis waarvoor een vergoeding wordt uitbetaald, etmalen’.

4. Onder vernummering van het vierde tot zevende lid tot het vijfde tot achtste lid wordt na het derde lid een lid ingevoegd, luidende:

4. Indien voor de geleverde jeugdhulp een goedgekeurde verklaring bestaat, betaalt de Sociale verzekeringsbank de hulp uit het sociaal netwerk op aanvraag van de persoon aan wie het persoonsgebonden budget is verstrekt een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 8ab, eerste lid, uit. De Sociale verzekeringsbank verricht betalingen indien het verzoek is opgesteld met gebruikmaking van een model dat door de Sociale verzekeringsbank daartoe beschikbaar is gesteld.

5. Het vijfde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel b wordt ‘overeenkomst’ vervangen door ‘overeenkomst of verklaring’.

b. Onder verlettering van onderdeel f tot g wordt na onderdeel e een onderdeel ingevoegd, luidende:

f. indien de Sociale verzekeringsbank een verzoek als bedoeld in het vierde lid, niet heeft ontvangen binnen tien weken na de kalendermaand waarop een verzoek betrekking heeft;

6. Het zesde lid (nieuw) komt te luiden:

6. De Sociale verzekeringsbank verricht betalingen uit het persoonsgebonden budget zonder dat dit bij beschikking wordt vastgesteld, binnen dertig dagen na ontvangst van de declaratie of van het verzoek, bedoeld in het vierde lid, tenzij de declaratie of verzoek onjuist of onvolledig is ingediend. Indien een declaratie niet overeenkomstig het derde lid of vierde lid is ingediend, en betalingen niet zijn beëindigd, geweigerd of opgeschort, nodigt de Sociale verzekeringsbank de persoon aan wie het persoonsgebonden budget is verleend uit tot herstel van de declaratie of het verzoek. Na herstel wordt de betaling binnen dertig dagen verricht. De Sociale verzekeringsbank weigert de betaling geheel of gedeeltelijk indien de declaratie of het verzoek niet

binnen een door de Sociale verzekeringsbank gestelde termijn is hersteld. Indien de Sociale verzekeringsbank naar aanleiding van een declaratie werkzaamheden verricht als bedoeld in het tweede lid, wordt de termijn, bedoeld in de eerste zin, verlengd met tien dagen.

E

Artikel 8c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'het derde lid' vervangen door 'het derde en vierde lid'.

2. In het tweede lid wordt 'vierde lid' vervangen door 'vijfde lid.'

ARTIKEL II

De regeling langdurige zorg wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 5.22, eerste lid, vervalt 'of per dagdeel'

B

In artikel 5:23, eerste lid, onderdeel d, wordt 'aantal te betalen uren en dagdelen of etmalen' vervangen door 'aantal te betalen uren en dagdelen of, indien de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag niet van toepassing is op de verbintenis waarvoor een vergoeding wordt uitbetaald, etmalen'.

ARTIKEL III

De Uitvoeringsregeling Wmo 2015 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 komt te luiden:

Artikel 2

In deze paragraaf wordt verstaan onder:
a. *derde:* derde als bedoeld in artikel 2.3.6, eerste lid, van de wet;
b. *hulp uit het sociale netwerk:* natuurlijk persoon die maatschappelijke ondersteuning verleent die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen hem en de cliënt bestaande sociale relatie, tenzij die maatschappelijke ondersteuning beroeps- of bedrijfsmatig wordt verleend.

B

In artikel 2a, eerste lid, wordt 'behalve voor zover reeds vervoer van een derde is betrokken' vervangen door 'behalve voor zover reeds vervoer van een derde is betrokken of een hulp uit het sociaal netwerk maatschappelijke ondersteuning zal verlenen'.

C

Na artikel 2a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2ab

1. Indien een cliënt ten laste van zijn persoonsgebonden budget een hulp uit het sociaal netwerk een tegemoetkoming van maximaal € 141 per kalendermaand of een door het college vastgestelde tegemoetkoming per kalendermaand voor schoonmaakmiddelen, levensmiddelen, kleding of reiskosten ten behoeve van de hulp, wenst te laten betalen voor op onverplichte basis verleende maatschappelijke ondersteuning, draagt hij daartoe zorg voor een verklaring. De verklaring wordt ingediend bij de Sociale verzekeringsbank. De Sociale verzekeringsbank stelt onmiddellijk het college daarvan in kennis.

2. Een cliënt kan niet een overeenkomst als bedoeld in artikel 2b, eerste lid, onderdeel b, en de hiergenoemde verklaring met betrekking tot dezelfde derde, die ten laste van het persoonsgebonden budget betalingen zou ontvangen, indienen.

3. Een verklaring wordt opgesteld volgens het vigerende, door de Sociale verzekeringsbank vastgestelde model en bevat ten minste:
   a. de naam, de geboortedatum en het burgerservicenummer van de hulp uit het sociaal netwerk;
   b. de ingangsdatum vanaf wanneer op verzoek een tegemoetkoming kan worden verstrekt;
   c. de mededelingen dat de hulp uit het sociaal netwerk zonder dienstbetrekking maatschappelijke ondersteuning zal leveren aan de cliënt en of een bedrag per kalendermaand en of door het college vastgestelde bedragen worden aangevraagd;
   d. de handtekening van de cliënt, waarmee die cliënt aangeeft dat hij inderdaad jeugdhulp uit het sociaal netwerk zal ontvangen, alsmede de handtekening van de hulp uit het sociaal netwerk.

4. De verklaring, bedoeld in het eerste lid, behoeft de goedkeuring van het college.

5. Het college kan de goedkeuring slechts geven indien de verklaring voldoet aan de eisen, bedoeld in het derde lid.

6. Een wijziging van een goedgekeurde verklaring wordt onmiddellijk met een formulier aan de Sociale verzekeringsbank kenbaar gemaakt door middel van invulling van een daartoe door de Sociale verzekeringsbank beschikbaar gesteld modelformulier.

D

Artikel 2b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onderdeel b, komt te luiden:

   b. overeenkomstig een door de cliënt met een derde gesloten overeenkomst of verklaring of een verklaring als bedoeld in artikel 2ab, die overeenkomstig respectievelijk de artikelen 2a of 2ab is goedgekeurd.

2. In het tweede lid wordt na ‘inkomensafhankelijke bijdragen als bedoeld in de Zorgverzekeringswet af’ ingevoegd ‘, tenzij het gaat om tegemoetkomingen als bedoeld in artikel 2ab’.

3. In het derde lid, onderdeel d, wordt ‘aantal te betalen uren en dagdelen of etmalen’ vervangen door ‘aantal te betalen uren en dagdelen of, indien de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag niet van toepassing is op de verbintenis waarvoor een vergoeding wordt uitbetaald, etmalen’.

4. Onder vernummering van het vierde tot zevende lid tot het vijfde tot achtste lid wordt na het derde lid een lid ingevoegd, luidende:

   4. Indien voor de geleverde maatschappelijke ondersteuning een goedgekeurde verklaring bestaat, betaalt de Sociale verzekeringsbank de hulp uit het sociaal netwerk op aanvraag van de cliënt een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2ab, eerste lid, uit. De Sociale verzekeringsbank verricht betalingen indien het verzoek is opgesteld met gebruikmaking van een model dat door de Sociale verzekeringsbank daartoe beschikbaar is gesteld.

5. Het vijfde lid (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel b wordt ‘overeenkomst’ vervangen door ‘overeenkomst of verklaring’.

b. Onder verlettering van onderdeel f tot g wordt na onderdeel e een onderdeel ingevoegd, luidende:

   f. indien de Sociale verzekeringsbank een verzoek als bedoeld in het vierde lid, niet heeft ontvangen binnen vier weken na de kalendermaand waarop een verzoek betrekking heeft;

6. Het zesde lid (nieuw) komt te luiden:

   6. De Sociale verzekeringsbank verricht betalingen uit het persoonsgebonden budget zonder dat dit bij beschikking wordt vastgesteld, binnen dertig dagen na ontvangst van de declaratie of van het verzoek, bedoeld in het vierde lid, tenzij de declaratie of het verzoek onjuist of onvolledig is ingediend. Indien een declaratie niet overeenkomstig het derde of vierde lid is ingediend, en betalingen niet zijn beëindigd, geweigerd of opgeschort, nodigt de Sociale verzekeringsbank de persoon aan wie het persoonsgebonden budget is verleend uit tot herstel van de declaratie of het verzoek. Na herstel wordt de betaling binnen dertig dagen verricht. De Sociale verzekeringsbank weigert de betaling geheel of gedeeltelijk indien de declaratie of het

verzoek niet binnen een door de Sociale verzekeringsbank gestelde termijn is hersteld. Indien de Sociale verzekeringsbank naar aanleiding van een declaratie werkzaamheden verricht als bedoeld in het tweede lid, wordt de termijn, bedoeld in de eerste zin, verlengd met tien dagen.

E

Artikel 2c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt ‘het derde lid’ vervangen door ‘het derde en vierde lid’.

2. In het tweede lid wordt ‘vierde lid’ vervangen door ‘vijfde lid.’

ARTIKEL III

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 mei 2019, met uitzondering van de artikelen I, onderdeel D, derde lid, II en III, onderdeel D, derde lid, die met ingang van 1 januari 2019 in werking treden.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
T. van Ark

TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding en aanleiding

Deze regeling zorgt ervoor dat de Sociale verzekeringsbank (Svb) een symbolisch laag bedrag per kalendermaand kan uitbetalen aan personen die hulp vanuit het sociaal netwerk verlenen aan een houder van een persoonsgebonden budget (pgb).
Deze hulpen zijn kort gezegd mensen die niet beroeps- of bedrijfsmatig en onverplicht maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp verlenen op basis van de sociale relatie met de jeugdige of de cliënt.

Deze regeling wordt eveneens ondertekend door de Minister voor Rechtsbescherming vanwege zijn verantwoordelijkheid krachtens de Jeugdwet en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vanwege het toebedelen van een nieuwe taak aan de SVB (art. 34a Wet SUWI).

Op grond van het Burgerlijk Wetboek (BW) kan arbeid worden verricht op grond van diverse contractvormen, echter in de huidige regelgeving krachtens de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) is vastgelegd dat de budgethouder verplicht is om een vooraf bepaalde modelovereenkomst te gebruiken. Deze modelovereenkomsten geven keuze tussen een arbeidsovereenkomst, een overeenkomst van opdracht en een overeenkomst van vervoer. Op de budgethouder rusten de verplichtingen die het BW en ook andere wetten, zoals de belasting-, arbeidsomstandigheden- en sociale verzekeringswetten aan de budgethouder als werkgever, opdrachtgever of wederpartij van de vervoerder stelt.
Sinds 1 januari 2018 is de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml) onverkort van toepassing op alle overeenkomsten van opdracht die zijn gesloten buiten beroep of bedrijf. Voor overeenkomsten met niet-professionele hulpen uit het sociaal netwerk koos men tot nog toe vaak het model van de overeenkomst van opdracht, waarbij men dan echter ook vergoedingen kon overeenkomen die beneden het minimumloon lagen. Doordat in VWS-wetgeving is voorgeschreven dat er een overeenkomst (van opdracht of vervoer) tegen beloning moet worden afgesproken om uit het pgb te putten en hierdoor een arbeidsrelatie ontstaat, moet aan de Wml voldaan worden, ook in situaties die zich meer kenmerken als vrijwillige hulp in familieverband.

Desondanks is er voor sommige vormen van hulp uit het sociaal netwerk behoefte aan continuering van de voor 1 januari 2018 bestaande mogelijkheid om minder dan het minimumloon te vergoeden uit het pgb voor informele zorgrelaties (hulp hoofdzakelijk vanuit morele en sociale overwegingen). Bij niet-professionele hulp uit het sociaal netwerk gaat het om hulp of ondersteuning die op basis van sociale en morele overwegingen wordt verleend. In de uitvoeringspraktijk van het pgb is het gewenst dat deze hulpen bedragen ontvangen uit het pgb (los van het bestaande jaarlijkse mantelzorgcompliment ex artikel 2.1.6 Wmo 2015). Voor deze categorie introduceert deze regeling een nieuwe mogelijkheid om met een verklaring (niet zijnde een arbeidsovereenkomst of overeenkomst van opdracht) bedragen te ontvangen.

De hier bedoelde relatie met de hulp is geen arbeidsovereenkomst of overeenkomst van opdracht of vervoer. Van een arbeidsovereenkomst is sprake indien een werknemer zich verbindt om in dienst van de andere partij, de werkgever, gedurende een zekere periode tegen loon arbeid te verrichten (art. 7:610 BW). De overeenkomst van opdracht is de overeenkomst ‘waarbij de ene partij, de opdrachtnemer, zich jegens de andere partij, de opdrachtgever, verbindt anders dan op grond van een arbeidsovereenkomst werkzaamheden te verrichten die in iets anders bestaan dan het tot stand brengen van een werk van stoffelijke aard, het bewaren van zaken, het uitgeven van werken of het vervoeren of doen vervoeren van personen of zaken’ (art. 7:400 BW). In de begrippen ‘zich verbinden’ en ‘arbeid’ of ‘werkzaamheden’ ligt besloten dat er bij beide overeenkomsten sprake is van een verplichting jegens een ander om arbeid te verrichten. Er wordt met andere woorden een juridische verbintenis aangegaan die in beginsel moet worden nagekomen. Dit verplichtende element (en dus ook de mogelijkheid om nakoming af te dwingen, alsmede de andere verplichtingen die uit de overeenkomst voortvloeien) is niet aanwezig bij hulp in familieverband, burenhulp, vriendendiensten en activiteiten in de sfeer van ‘heitje voor een karweitje’. Dit sluit aan bij wat in het maatschappelijk verkeer gebruikelijk is. Er is dus in die gevallen geen sprake van een overeenkomst van opdracht, noch van een arbeidsovereenkomst, noch van een andere overeenkomst in de zin van Boek 7 BW zoals de overeenkomst voor vervoer. Bij de hulp die in deze regeling wordt bedoeld, namelijk hulp in familieverband en vriendendiensten, gaat het om hulp en bijstand in de particuliere sfeer waarbij geen aanspraak op beloning wordt gemaakt, maar waarvoor de budgethouder een kleine (symbolisch) bedrag wenst te verstrekken.
De Wml geldt namelijk niet in situaties zoals een vriendendienst of vrijwillige hulp in familieverband. Dit is reeds tijdens de behandeling van het wetsvoorstel om de overeenkomst van opdracht zonder

nadere voorwaarden onder de Wml te brengen met de Tweede Kamer gewisseld.[1] In die situaties is er namelijk geen sprake van een juridische afdwingbare verbintenis om tegen beloning arbeid te verrichten.
Voor de vraag of er sprake is van een vriendendienst dan wel een overeenkomst in de zin van Boek 7 BW zijn uiteindelijk, evenals bij alle andere aspecten van het arbeidsrecht, de feiten en omstandigheden van het individuele geval doorslaggevend. Bij een relatie zoals in deze regeling bedoeld, kan er aangenomen worden dat er geen gezagsrelatie bestaat.

Ondanks het ontbreken van een arbeidsverhouding, en het niet kunnen vorderen van nakoming door de cliënt jegens de hulp, kan het college van burgemeester en wethouders een pgb-toekenningsbeschikking herzien of intrekken als de hulp of ondersteuning niet wordt geleverd. Uit de subsidierelatie[2] van het college met de cliënt volgt dat kan worden getoetst of de beschikte jeugdhulp of maatschappelijke ondersteuning daadwerkelijk is geleverd. In deze situatie zullen dan opgaven van gewerkte uren ontbreken, maar een eventueel huisbezoek is onder omstandigheden zeer wel mogelijk (artikel 2.3.8, derde lid, van de Wmo 2015).

2. Hoofdlijnen van de regeling

Met deze regeling wordt de mogelijkheid geïntroduceerd om met een verklaring van de budgethouder toch bedragen uit te keren door middel van het trekkingsrecht.
De budgethouder kan ten laste van het pgb op aanvraag per kalendermaand een bedrag laten uitbetalen door Svb van ten hoogste per maand € 141 als een lage symbolische tegemoetkoming en of onkosten vergoeden op basis van door het college vastgestelde vergoedingenlijsten.
Gemeenten zullen in regelgeving en de pgb-beschikking bepalen of, en zo ja, onder welke voorwaarden de tegemoetkomingen betaald kunnen worden. Zo kunnen zij in eigen regelgeving een lager maximumbedrag vaststellen (lager dan € 141) voor de lage symbolische vergoeding voor jeugdhulp of maatschappelijke ondersteuning. Op de vergoedingslijsten komen onderbouwde forfaitaire vergoedingen ten behoeve van de hulp voor vier kostensoorten, namelijk: schoonmaakmiddelen, levensmiddelen (eten & drinken), kleding en reiskosten.[3] De Svb heeft kunnen toetsen op de uitvoerbaarheid van deze vier kostensoorten. Deze tegemoetkomingen worden berekend op het gebruik van deze zaken ten behoeve van de hulp die wordt geboden.

De bedragen moeten worden aangevraagd bij de Svb. In het verzoek om betaling hoeft slechts verwezen te worden naar de door de Svb ingediende en geregistreerde verklaring en een bedrag, dan wel een kostensoort te worden aangegeven. Er worden geen gewerkte uren doorgegeven.

De Svb stelt een modelverklaring vast. Met deze verklaring is in ieder geval vastgelegd dat de budgethouder en de hulp uit het sociaal netwerk een hulpverleningsrelatie in de in deze regeling bedoelde zin met elkaar hebben. Daarnaast moet het college de verklaring goedkeuren. De gemeente zal hierbij niet alleen kijken naar de eisen die deze regeling aan die verklaring stelt, maar ook naar de eigen eisen die zij aan het pgb stellen zoals of en met hoeveel van deze verklaringen kan worden gewerkt en ten behoeve van welke hulp.

Beide maatregelen zullen na twee jaren na inwerkingtreding worden geëvalueerd op doeltreffendheid.

Naast de hierboven genoemde maatregelen wordt ook de Regeling langdurige zorg gewijzigd om het maximumtarief voor dagdelen te schrappen wegens strijd met het minimumloon voor die overeenkomsten waarop het minimumloon van toepassing is. Concreet betekent dit dat er niet meer bij het declareren van een ‘etmaal’ 24 keer het minimumloontarief (incl. vakantiebijslag) wordt uitgekeerd. Men declareert op basis van uren of dagdelen. Als men daadwerkelijk 24 uur heeft gewerkt kan uiteraard 24 uur worden gedeclareerd. Daarnaast is het niet meer mogelijk om op basis van etmalen te declareren. Dit moet worden gedaan aan de hand van daadwerkelijk gewerkte uren of dagdelen.

3. Uitvoering en regeldruk

De Svb heeft een uitvoeringstoets op deze ministeriële regeling uitgevoerd. In de uitvoeringstoets geeft de Svb aan dat de maatregelen uitvoerbaar zijn, tenzij voor de tegemoetkomingen afdrachten aan de Belastingdienst moeten worden uitgevoerd. De Svb schat in dat de doelgroep die gebruik maakt van de uitzondering beperkt zal zijn. In gevallen waarbij de budgethouder geen gebruik maakt van de maatregel in de ministeriële regeling, geldt de hoofdregel dat er krachtens de materiewetten

[1] Kamerstukken II, 2013-2014, 33 623, nr. 9, p. 2.
[2] Ondanks dat hier specifiek de subsidietitel uit de Awb niet van toepassing is, maar de bijzondere regels uit de materiewetten.
[3] Reiskosten ook kunnen bestaan uit kosten die de hulp uit het sociale netwerk maakt voor het bijvoorbeeld wegbrengen van de budgethouder naar de dagbesteding.

sprake moet zijn van een overeenkomst indien budgethouders met zorgverleners afspraken maken over betalingen ten laste van het pgb. Op een arbeidsverhouding waarbij sprake is van een overeenkomst van opdracht, zijnde niet in de zelfstandige uitoefening van beroep of bedrijf, is de Wml van toepassing. De omstandigheden van het individuele geval zullen bepalend zijn of er sprake is van een dienstbetrekking en daarmee of de Wml van toepassing is en of de lage symbolische tegemoetkoming geoorloofd is. De Svb zal de Belastingdienst doorgeven dat de tegemoetkomingen zijn verstrekt. In een uitvoeringstoets heeft de Belastingdienst aangegeven dat de gekozen werkwijze uitvoerbaar is en geen financiële gevolgen heeft.

Gekozen is voor een inwerkingtreding met ingang van 1 mei 2019. Ketenpartijen kunnen de regeling niet eerder uitvoeren vanwege het feit dat er ict-aanpassingen moeten worden gedaan en aanpassingen in gemeentelijke regelgeving. Gemeenten zullen de maatregelen in hun verordeningen en beleid moeten verankeren voordat er gebruik van de vergoedingen kan worden gemaakt.

Het is vooruitlopend op de inwerkingtreding niet goed in te schatten hoeveel budgethouders gebruik zullen maken van deze opties. Er is een groep van enkele duizenden potentiële gebruikers. Voor gebruikers zal de regeldruk minder zijn dan een reguliere zorgovereenkomst, omdat er minder opties en afspraken zijn te maken. Zij hoeven ook minder gegevens op hun declaratie op te nemen. Verder komt het proces overeen met de gang van zaken rond een zorgovereenkomst.

4. Fraude

Een frauderisico bij gebruik van de maatregelen bestaat, omdat de vergoedingen uit een pgb op grond van deze maatregelen niet verantwoord hoeven te worden. Er ontbreekt een schriftelijke onderbouwing van de geleverde hulp. Neemt niet weg dat in het kader van de subsidierelatie wel kan worden teruggevorderd als uit een huisbezoek of anderszins blijkt dat geen hulp wordt geboden. Tevens is de hoeveelheid geld die kan worden gedeclareerd beperkt en de gemeente kan het gebruik van deze hulp beperken via de pgb-beschikking (beperkt aantal hulpen die op deze manier werken). De noodzaak van de hulp moet vooraf vaststaan.
De betrokken gemeenten, de inspectie SZW en het Openbaar Ministerie (OM) hebben de gebruikelijke controle- en handhavingmogelijkheden in geval van fraude in de zorg of met pgb's wordt geconstateerd. De gemeente ziet specifiek toe op de verantwoording door budgethouders met betrekking tot het pgb-Wmo en Pgb-Jeugd. De Inspectie SZW en het OM zien toe op fraude in de zorg in algemene zin.

Artikelsgewijze deel

Artikel I, onderdeel B, en artikel II, onderdeel B

De Sociale verzekeringsbank betaalt in de regel uit op basis van de pgb-beschikking en de overeenkomst tussen degene die ten laste van het pgb diensten verleent en de budgethouder. Geregeld wordt dat de Svb ook op basis van een pgb-beschikking en een verklaring een bedrag kan uitkeren aan de hulp uit het sociaal netwerk.

Artikelen I, onderdeel C, en II, onderdeel C

In deze onderdelen wordt geregeld dat de Svb ten hoogste een bedrag van € 141 per kalendermaand kan betalen aan een hulp uit het sociaal netwerk. Dit gebeurt op basis van een verzoek om betaling van de budgethouder. Voor dit verzoek stelt de Svb een model op. Een budgethouder mag betreffende dezelfde hulpverlener niet zowel een verklaring als een overeenkomst bij de Svb indienen. Als de samenloop zich voordoet dat wil zeggen een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht, en het uitbetalen van de genoemde € 141 is het alleen na feitelijk onderzoek mogelijk om vast te stellen of er inderdaad sprake is van een afzonderlijke rechtsbetrekking. Uit overwegingen van controleerbaarheid en ter voorkoming van misbruik is het wenselijk de samenloop te voorkomen. Dit is in het belang van de desbetreffende gemeenten.
Het blijft daarnaast altijd mogelijk dat de budgethouder ervoor kiest om toch het minimumloon aan zijn ondersteuner uit het sociaal netwerk te betalen, middels het reguliere instrument van een overeenkomst van opdracht.

Het bedrag van € 141 per maand sluit aan bij het bedrag van € 1.700 per kalenderjaar dat in het wetsvoorstel Belastingplan 2019 wordt voorgesteld als maximale vergoeding of verstrekking voor de fiscale vrijwilligersregeling.[4] De tegemoetkomingen vallen overigens niet onder deze fiscale vrijwilli-

[4] Artikel 2, lid 6, van de Wet op de loonbelasting 1964

gersregeling, omdat de vergoeding of verstrekking niet wordt gegeven door een zogenoemde algemeen nut beogende instelling, een sportvereniging of een organisatie die niet aan de vennootschapsbelasting is onderworpen of daarvan is vrijgesteld. De betalingen van de Svb zijn dan ook belast.
Naast het symbolisch lage bedrag kunnen ook door het college vastgestelde forfaitaire bedragen worden uitgekeerd voor specifieke kosten zoals het inkopen van eten of schoonmaakspullen. De gemeente stelt de vergoedingenlijst op en geeft in de toekenningsbeschikking aan dat een budgethouder recht heeft op een onkostenvergoeding op grond daarvan. De zaken die nodig zijn voor de hulp worden daarmee vergoed, maar niet de beschikbare tijd van de hulp.
De artikelen regelen verder dat de verklaring moet worden opgesteld volgens het toepasselijke model van de Svb. Daarin moeten onder andere de identificatiegegevens van de hulp worden opgenomen en uiteraard de mededeling dat die persoon hulp verleent.
Het college keurt de verklaring goed en kan daarbij toetsen aan de pgb-voorwaarden. De Svb controleert onder andere of de juiste (betalings)gegevens zijn opgenomen op basis waarvan de Svb tot betaling kan overgaan. Dit ziet met name op de correcte identificatie van de partijen. Zij heeft daarin een signaalfunctie richting het college.
Ten slotte regelen de artikelen de handelwijze bij het wijzigen van een goedgekeurde verklaring. Voor een nieuwe verklaring geldt een goedkeuringsvereiste. Eenmaal goedgekeurde verklaringen zullen soms moeten worden aangepast, omdat bijvoorbeeld een rekeningnummer wijzigt. Zulke aanpassingen moeten direct door middel van een formulier worden doorgegeven aan de Svb. De Svb stelt daarvoor het vereiste modelformulier beschikbaar. De wijzing moet aan de hand van dit model worden doorgegeven. Uiteraard moet een dergelijke wijziging wel in overeenstemming blijven met de toekenningsbeschikking.

Artikelen I, onderdeel D, en III, onderdeel D

Deze onderdelen regelen dat op basis van een door het college goedgekeurde verklaring bij de Svb kan worden verzocht om een betaling. De gemeente bepaalt of en hoe hoog het bedrag is dat mag worden betaald in eigen regelgeving. Betalingen moeten overeenkomstig de toekenningsbeschikking en de verklaring plaatsvinden. Het onderdeel regelt verder dat het verzoek om een betaling moet voldoen aan het model dat de Svb daartoe heeft opgesteld en dat het verzoek uiterlijk 10 weken na de kalendermaand waarop de tegemoetkoming betrekking heeft moet zijn in gediend. Dit is gelijk aan de volledige termijn van 10 weken die zorgverlener en budgethouder hebben om een declaratie te kunnen indienen bij de Svb na de maand waarin de prestatie is geleverd. Dit vanwege de uniformering van de processen. De Svb kan een bepaling weigeren als niet aan deze eisen is voldaan.
Het uniformeren van uitvoeringsprocessen is ook doorgezet in de regeling voor het herstel van een onjuist of onvolledig (een te hoog bedrag dan toegestaan bijvoorbeeld) ingevuld verzoek voor een laag symbolisch bedrag of een onkostenvergoeding op basis van een door het college vastgesteld forfaitair bedrag. Dit uitvoeringsproces wordt gelijkgeschakeld met het proces rond het herstellen van reguliere declaraties.
Ten slotte is geregeld dat de Svb in het kader van de tegemoetkomingen geen afdrachten doet ten behoeve van de inkomensbelastingen aan de Belastingdienst. De Svb keert een bruto bedrag uit waarvan de Belastingdienst in kennis wordt gesteld. De hulpverlener is verantwoordelijk voor het doorgeven van de ontvangen tegemoetkomingen bij de Belastingdienst (IB 47-formulier) als resultaat uit overige werkzaamheden.

Artikelen I, onderdeel E, en III, onderdeel E

Dit onderdeel wijzigt enkele verwijzingen vanwege vernummering in de artikelleden.

Artikelen I, onderdeel D, derde lid, II en III, onderdeel D, derde lid

Als gevolg van de wijziging van de Wml per 1 januari 2018 hebben meer zorgverleners recht op het wettelijk minimumloon. Het gaat om een overeenkomst van opdracht die met degene die ten laste van het pgb zorg, ondersteuning of hulp levert is afgesloten en die niet levert in de uitoefening van een bedrijf of als zelfstandige (zzp'er). Deze wijziging heeft gevolgen voor pgb-zorgverleners. Per domein is de omvang van het probleem reeds geïnventariseerd. Tijdens de inventarisatie voor het Wlz-domein kwam naar voren dat informele zorgverleners op grond van de Rlz maximaal € 20 per uur of dagdeel mogen verdienen. Het huidige artikel in de Rlz is daarmee in strijd met de ('oude en nieuwe') Wml en diende en dient niet toegepast te worden.
Daarnaast is in het kader van het omrekenen van tijdseenheden naar uren in het kader van de Wml de term 'etmalen' geschrapt als mogelijke tijdseenheid bij het declareren, tenzij men werkt met een overeenkomst van opdracht die is gesloten met een partij die diensten verleent bij de uitvoering van een beroep of bedrijf. Hierop is de Wml niet van toepassing. Een etmaal representeert zelden daadwerkelijk vierentwintig uur arbeid achtereen. Het is van belang dat iemand de daadwerkelijke uren weergeeft of dit nu slaapdiensten zijn of zorghandelingen bij de verzekerde.

Artikel IV

Het Ministerie van SZW spant zich in om de vervaldatum van de uitzondering zoals geregeld in artikel 2aa van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag, welke in eerste instantie zou vervallen per 1 januari 2019, te wijzigen naar 1 mei 2019. Deze regeling voorziet in een antwoord op de geschetste problematiek. Artikelen I, onderdeel D, derde lid, II en III, onderdeel D, derde lid treden met ingang van 1 januari 2019 in en zijn verbonden met de nieuwe jaarversie 2019 van de nieuwe modelovereenkomst van de Svb.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
T. van Ark

Regeling Jeugdwet en Uitvoeringsregeling Wmo: vast klein bedrag en onkostenvergoeding aan sociaal netwerk vanuit PGB

Gevolgen: ingrijpend / middelgroot / **beperkt**

Interactie burgers/bedrijven			x
Maakbaarheid systemen		nvt	
Handhaafbaarheid			x
Fraudebestendigheid			x
Bijdrage complexiteitsreductie		nvt	

Risico procesverstoringen: groot / gemiddeld / **klein**

Uitvoeringskosten	*incidenteel*	*structureel*
• Dienstverlening	€ 0	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 0	€ 0
• Automatisering	€ 0	€ 0

Personele gevolgen: 0 fte incidenteel
0 fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 05 – 2019

Beslag portfolio: geen

Eindoordeel: uitvoerbaar

Beschrijving voorstel/regeling

Het betreft geen aanpassing van fiscale wetgeving. In de Regeling Jeugdwet en de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 wordt het per 1 mei 2019 mogelijk gemaakt om vanuit het persoonsgebonden budget door de Sociale verzekeringsbank (SVB) een vast klein bedrag per maand of per jaar uit te betalen aan personen die hulp vanuit het sociaal netwerk verlenen aan de houder van het persoonsgebonden budget. Het betreft maximaal € 141 per maand met een maximum van € 1.700 per jaar.
De regeling is overigens niet bedoeld voor betalingen aan personen waar reeds een zorgovereenkomst mee is gesloten. In dat geval is het onderscheid tussen de professionele hulp ingevolge het zorgcontract en de onverplichte hulp uit het sociaal netwerk nauwelijks te maken.

Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt om forfaitair vastgestelde kosten te vergoeden, voor specifieke kosten zoals schoonmaakspullen.

Interactie burgers/bedrijven

De SVB keert de vaste kleine bedragen bruto uit, de ontvanger zal deze bedragen moeten opgeven in de aangifte inkomstenbelasting. De SVB zal deze inkomsten renseigneren aan de Belastingdienst. De Belastingdienst kan deze gegevens gebruiken ten behoeve van de vooringevulde aangifte inkomstenbelasting. Van belang is het om de ontvangers van deze bedragen duidelijk te maken dat de bedragen belast zijn en moeten zijn opgenomen in de aangifte inkomstenbelasting. Doordat deze bedragen belast zijn heeft het tevens invloed op het verzamel-inkomen en kan het daarmee van invloed zijn op het recht op bepaalde kortingen en/of toeslagen.

De aantoonbare, werkelijk gemaakte kosten mogen belastingvrij worden vergoed. Indien er sprake is van een kostenforfait dan behoeven die kosten niet te worden aangetoond. De SVB dient dit bij de reguliere controle te verantwoorden richting de Belastingdienst.

Maakbaarheid systemen

Systemen behoeven geen aanpassing. Deze gegevensstroom wordt toegevoegd aan de al bestaande gegevensstromen tussen de SVB en de Belastingdienst.

Handhaafbaarheid

Doordat deze inkomens vooringevuld kunnen worden bij de aangifte inkomstenbelasting is deze maatregel goed handhaafbaar.

Fraudebestendigheid

Doordat de gegevens van de SVB met de Belastingdienst gedeeld worden is deze regeling voor wat betreft de fiscale handhaving fraudebestendig.

Bijdrage complexiteitsreductie

Niet van toepassing.

Risico procesverstoringen

De omvang van de gegevensstroom van de SVB naar de Belastingdienst neemt toe hierdoor is er een klein risico op procesverstoringen die handmatig moeten worden hersteld.

Uitvoeringskosten

Er zijn geen incidentele of structurele kosten.

Personele gevolgen

Er zijn geen personele gevolgen.

Invoeringsmoment

Invoering is mogelijk per: 1 mei 2019.

Eindoordeel

Het voorstel is uitvoerbaar.

Verklaring hulp uit sociaal netwerk

Maximumtarieven en goedkeuring gemeente

40.060NT/0319

Let op: alleen een bevoegde medewerker van de gemeente mag dit formulier invullen.

Met dit formulier geeft de gemeente de SVB toestemming voor het betalen van de hulp uit het PGB van de budgethouder. Geef hieronder aan wat de maximumtarieven voor de budgethouder zijn. Upload dit formulier samen met de verklaring in Mijn PGB voor gemeenten.

Na uw goedkeuring kan de budgethouder elke maand een declaratieformulier indienen bij de SVB om de betaling aan de hulp aan te vragen. Deze bedragen mogen niet hoger zijn dan het hier vastgestelde maximumbedrag.

1 Budgethouder

Het gaat hier om de gegevens van de persoon die de hulp krijgt.

voorletters en achternaam

burgerservicenummer (BSN)

klantnummer SVB

2 Maximumtarieven per maand

Vul hier de maximale bedragen in die de budgethouder per maand aan de hulp mag vergoeden. Als een kostensoort niet is toegestaan, vul dan € 0,00 in.

symbolische vergoeding	€	per maand *(maximaal 141,00 per maand)*
schoonmaakmiddelen	€	
eten/ drinken	€	
kleding	€	
reiskosten	€	

3 Gegevens gemeente

datum goedkeuring *dag-maand-jaar*

naam medewerker

functie medewerker

gemeente

opmerkingen

40.060NT/0319

versie 2019

Verklaring hulp uit sociaal netwerk

Wmo

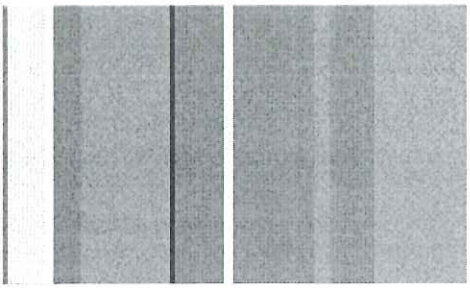

40.061NT/0319

Met dit formulier verklaren u en uw hulp:
- Dat uw hulp u helpt uit sociale en morele overwegingen en op basis van vrijwilligheid, zoals bijvoorbeeld hulp aan familie of een vriendendienst.
- Vanaf het moment dat deze verklaring ingaat er geen zorgovereenkomst (meer) is tussen u en uw hulp. Heeft de gemeente u toestemming gegeven dan mag u deze hulp betalen uit uw persoonsgebonden budget (PGB) vanuit de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning).

1 Budgethouder

Het gaat hier om de gegevens van de persoon die de hulp krijgt.

voorletters en achternaam

burgerservicenummer (BSN)

klantnummer SVB

geboortedatum *dag-maand-jaar* man vrouw

straat en huisnummer

postcode en woonplaats

telefoonnummer 1 telefoonnummer 2

2 Hulp uit uw sociaal netwerk

voorletters en achternaam

burgerservicenummer

geboortedatum *dag-maand-jaar* man vrouw

straat en huisnummer

postcode en woonplaats

telefoonnummer 1 telefoonnummer 2

rekeningnummer

3 Ingangsdatum

Per wanneer is de verklaring geldig *dag-maand-jaar*

Hoelang is de verklaring geldig

Kies hier voor A of B

A. voor onbepaalde tijd

B. voor bepaalde tijd, namelijk tot en met

dag *maand* *jaar*

4 Vergoeding

De budgethouder mag de hulp

een symbolische vergoeding per maand geven

een onkostenvergoeding per maand geven voor

schoonmaakmiddelen | eten/drinken

kleding | reiskosten

Dit bedrag wordt betaald uit het volgende budget

De gemeente stelt voor deze vergoedingen maximumbedragen per maand vast. U mag per maand niet meer vergoeden dan het maximum.

Wmo-BG

Wmo-HH

Geef aan vanuit welk budget u de tegemoetkoming en/of onkostenvergoeding wilt betalen

5 Ondertekening

Kies hier voor A, B of C.

Is er een vertegenwoordiger die de PGB-zaken regelt?

A. nee, er is geen vertegenwoordiger. De budgethouder **moet** de verklaring ondertekenen.

B. ja, er is een gemachtigd vertegenwoordiger. Een gemachtigde **mag** namens de budgethouder de verklaring ondertekenen. *Stuur het formulier 'Vertegenwoordiger voor PGB-zaken' mee als deze nog niet bij ons bekend is.*

C. ja, er is een wettelijk vertegenwoordiger (mentor, curator, bewindvoerder). De wettelijk vertegenwoordiger **moet** de verklaring ondertekenen. *Stuur het formulier 'Vertegenwoordiger voor PGB-zaken' en de 'Beschikking van de rechtbank' mee als deze nog niet bij ons bekend zijn.*

Ik heb alles gelezen en ga akkoord met de inhoud van de verklaring.

uw handtekening of van de gemachtigd of wettelijk vertegenwoordiger

of

budgethouder *vertegenwoordiger*

naam

handtekening hulp sociaal netwerk

naam hulp

datum *dag-maand-jaar*

S V B voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

printen

Toelichting bij het formulier Verklaring hulp uit sociaal netwerk

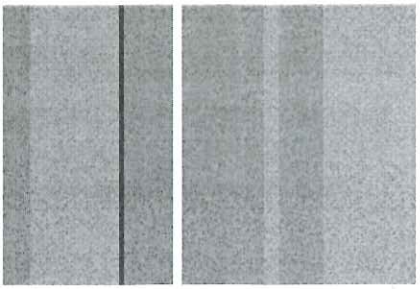

40.061NT/0319

De regeling 'Hulp uit sociaal netwerk' maakt het mogelijk om betalingen uit een PGB te doen als er geen sprake is van een arbeidsrelatie (en dus van een overeenkomst). Bijvoorbeeld als iemand u helpt als vriendendienst of omdat u familie bent. Iemand helpt u in dat geval uit sociale en morele overwegingen. U mag niet tegelijkertijd met dezelfde persoon een Verklaring hulp uit het sociaal netwerk hebben én een zorgovereenkomst afsluiten. Met deze verklaring spreekt u daarom af dat er geen zorgovereenkomst (meer) is, tussen u en uw hulp.

---

1 Budgethouder (persoon die de hulp krijgt)

Bij punt 1 vult u de gegevens van de budgethouder in. De budgethouder is de persoon die hulp krijgt. Het klantnummer vindt u bovenaan de brieven die wij u sturen. Heeft u nog geen klantnummer van ons gekregen? Dan kunt u dit vakje leeg laten.

---

2 Hulp uit uw sociaal netwerk (persoon die de hulp verleent)

Hier vult u de gegevens van uw hulp in. Let op de volgende punten:
- Het burgerservicenummer heeft 8 of 9 cijfers. Vraag aan uw hulp wat het goede nummer is.
- Het rekeningnummer is het IBAN van de hulp waar we de vergoeding naar overmaken. Bij 'op naam van' vult u de tenaamstelling van het rekeningnummer in. Dat is bijvoorbeeld de naam van de hulp. Controleer het rekeningnummer en de tenaamstelling goed, omdat verkeerde gegevens kunnen leiden tot vertragingen bij de betalingen.

---

3 Ingangsdatum

Hier vult u in wanneer de verklaring ingaat en hoe lang de verklaring duurt.

---

4 Vergoeding

U kunt hier aangeven welke vergoeding(en) u aan uw hulp wilt betalen. Dit kan een symbolische vergoeding zijn. Een vergoeding voor onkosten (voor schoonmaakmiddelen, reiskosten, eten/drinken of kleding) die de hulp heeft gemaakt. Welke vergoeding(en) u aan uw hulp mag betalen bepaalt uw gemeente.

Maximumtarief

Uw gemeente bepaalt een maximumtarief per maand voor de symbolische vergoeding en een maximumbedrag voor de onkostenvergoedingen. Dit is het maximale bedrag dat u maandelijks per (soort) vergoeding aan uw hulp mag betalen. Uw gemeente kan ook bepalen dat een vergoeding niet is toegestaan.

5 Ondertekening

Hier zetten u (of uw vertegenwoordiger) en uw hulp een handtekening. Hiermee laat u zien dat u allebei akkoord bent met de gegevens die op de verklaring staan. Heeft u een wettelijk vertegenwoordiger? Dan moet deze de verklaring ondertekenen. Zonder de handtekening van de wettelijk vertegenwoordiger, kunnen wij de verklaring niet verwerken.

Stuur de verklaring naar uw gemeente

Hebben u en uw hulp de verklaring volledig ingevuld en ondertekend? Stuur de gehele verklaring (2 pagina's) naar uw gemeente en bewaar zelf een kopie. Keurt de gemeente de verklaring goed? Dan stuurt de gemeente de verklaring door naar de SVB. U ontvangt een bericht als de SVB de verklaring heeft verwerkt. Bij dit bericht krijgt u declaratiefomulieren. Daarmee kunt u de vergoeding(en) voor uw hulp aan ons doorgeven.

Einde van de verklaring

Als u de verklaring wilt beëindigen, kunt u dit schriftelijk aan ons doorgeven.

Declareren | Vergoeding of kosten doorgeven

Binnen zes weken na de maand waarin de hulp is verleend, mag u voor de hulp declareren. Om de declaratie te laten uitbetalen moet deze ondertekend zijn door u of uw vertegenwoordiger. U kunt het declaratieformulier uploaden via MijnPGB, of per post opsturen naar: SVB Dienstverlening PGB, Postbus 8038, 3503 RA Utrecht. Verstuurt u de declaratie via Mijn PGB? Dan is uw DigiD de handtekening. Dienstverlening PGB kan een declaratie terugsturen om aan te vullen of afkeuren wanneer deze niet aan de bovenstaande voorwaarden voldoet. Dit kan vertraging opleveren voor de betaling.

Informatie naar de Belastingdienst

Na elk kalenderjaar geeft de SVB de inkomensgegevens van de hulp door aan de Belastingdienst. De SVB is wettelijk verplicht om dit te doen.
Het totaalbedrag van de vergoedingen die de hulp heeft ontvangen wordt doorgegeven. De hulp moet zelf bij de belastingaangifte aangeven welke vergoedingen belastingvrij zijn. Let op: de symbolische vergoeding wordt gezien als inkomsten van de hulp. Neem voor meer informatie contact op met de Belastingdienst.

SVB voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Raadsvergadering

Dossiernummer	1056
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 maart 2020
Agendapunt	8.2
Omschrijving	Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid
Organisatieonderdeel	Team Beleid
Eigenaar	Jongh, C. de
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc

Bijlagen
Brief colleges en raden wijziging gemeenschappelijke GGD
concept gemeenschappelijke regeling GGD
Rekenkamers rapport Grip op Veilig Thuis
D.049184 raadsvoorstel Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD
D.049185 raadsbesluit Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Agendacommissie	4 februari 2020
Collegevergadering	21 januari 2020
Raadsvergadering	**3 maart 2020**

Toelichting

Op 23 april 2018 verscheen het rapport ‘Grip krijgen op Veilig Thuis’ van de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. Hoewel het rapport lessen trekt voor gemeenschappelijke regelingen in het algemeen, zijn meerdere aanbevelingen gedaan voor specifiek de GGD Gelderland-Zuid. Een aantal aanbevelingen vragen om aanpassing van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid. In de voorliggende versie zijn diverse aanbevelingen uit het rekenkamerrapport (paragraaf 3.2, blz. 20 t/m 25) opgenomen.

Daarnaast zijn de gevolgen van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) verwerkt, alsmede andere gewenste verbeteringen in de Gemeenschappelijke Regeling GGD.

Op grond van Artikel 1, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen mag het College van B&W een gemeenschappelijke regeling pas wijzigen na toestemming te hebben verkregen van de gemeenteraad. Die toestemming mag alleen onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Voorgesteld besluit
Toestemming te verlenen om de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid te wijzigen.

Besluit
Toestemming te verlenen om de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid te wijzigen.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
3 maart 2020	**D.049184** **Z.018218**

Voorstel ingebracht door	C. de Jongh
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc.
Begrotingsprogramma en taakveld	Inwonerszaken Volksgezondheid en Veilig Thuis

Onderwerp **Wijzigingsvoorstel Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid**

Voorgesteld besluit

Toestemming te verlenen om de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid te wijzigen.

Samenvatting van het voorstel
Op 23 april 2018 verscheen het rapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis' van de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. Hoewel het rapport lessen trekt voor gemeenschappelijke regelingen in het algemeen, zijn meerdere aanbevelingen gedaan voor specifiek de GGD Gelderland-Zuid. Een aantal aanbevelingen vragen om aanpassing van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid. In de voorliggende versie zijn diverse aanbevelingen uit het rekenkamerrapport opgenomen.

Daarnaast zijn de gevolgen van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) verwerkt, evenals andere gewenste verbeteringen in de Gemeenschappelijke Regeling GGD.

Op grond van Artikel 1, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) mag het College van B&W een gemeenschappelijke regeling pas wijzigen na toestemming te hebben verkregen van de gemeenteraad. Die toestemming mag alleen onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

HOOFDLIJNEN

1. **Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?**
   Op 23 april 2018 verscheen het rapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis' van de rekenkamers van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. Hoewel het rapport lessen trekt voor gemeenschappelijke regelingen in het algemeen, zijn meerdere aanbevelingen gedaan voor specifiek de GGD Gelderland-Zuid. Een aantal aanbevelingen vragen om aanpassing van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid. In de voorliggende versie zijn diverse aanbevelingen uit het rekenkamerrapport (paragraaf 3.2, blz. 20 t/m 25) opgenomen.

   Daarnaast zijn de gevolgen van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) verwerkt, evenals andere gewenste verbeteringen in de Gemeenschappelijke Regeling GGD.

   Op grond van Artikel 1, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen mag het College van B&W een gemeenschappelijke regeling pas wijzigen na toestemming te hebben verkregen van de gemeenteraad. Die toestemming mag alleen onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

2. **Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?**
Met dit voorstel verzoeken wij uw raad om toestemming te verlenen voor het wijzigen van Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid vast. Hiermee geven we onder andere uitvoering aan aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis'.

3. **Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?**
Er zijn geen nadelen en/of risico's als de raad het voorstel overneemt.

4. **Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?**
Als minder dan een 2/3e van de raden van de deelnemende gemeenten geen toestemming verleent voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling blijft de huidige regeling van toepassing. Die voldoet echter niet aan de implementatie van de aanbevelingen van de rekenkamer over Veilig Thuis, de Wnra en andere gewenste wijzigingen.

5. **Is het een begrotingswijziging?**
Er is geen sprake van een begrotingswijziging.

TOELICHTING EN UITVOERING

6. **Beleidskader**
Met de wijzigingen geven we uitvoering aan de belangrijkste aanbevelingen uit het gezamenlijke rekenkamer(commissie)rapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis' (hierna: het rekenkamerrapport) en wordt de Gemeenschappelijke Regeling GGD geactualiseerd naar geldende regelgeving.

De wijzigingen worden hieronder achtereenvolgens per artikel toegelicht:
Artikel 2 (*Openbaar lichaam*) verwerkt de fusie van de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal tot West Betuwe.
Artikel 5 (*Taken*) geeft weer welke taken in het kader van publieke gezondheidszorg bij de GGD belegd zijn. De nieuwe formulering maakt een onderscheid tussen wettelijke GGD-taken, taken die aanvullend door gemeenten bij de GGD belegd zijn, en facultatieve taken. Dit sluit aan bij onze vraag aan de GGD haar dienstverlening explicieter inzichtelijk te maken. Tevens is de formulering van taken op enkele punten aangepast conform het rapport van GGD GHOR Nederland "Borgen van publieke gezondheid".
Artikel 8 (*Wijziging van ondergeschikt belang*) is geschrapt n.a.v. de aanbeveling van het rekenkamerrapport (blz. 23) om de kader stellende rol van de raad te versterken.
Artikel 9 (*taken en bevoegdheden Algemeen Bestuur*). Lid 2 is tussen gevoegd. In artikel 6 zijn de bevoegdheden van het AB GGD in algemene zin geformuleerd. Artikel 9, lid 2 is expliciet toegevoegd in verband met het inwerking treden van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1-1-2020. Het AB GGD moet bevoegd zijn om deel te nemen aan verenigingen zoals de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties zodat zij de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG toe mag passen.
Artikel 12 (*Taken en bevoegdheden Dagelijks Bestuur*) Onderdeel j. is gewijzigd in verband met de inwerkingtreding van de Wnra waarbij het Dagelijks Bestuur in staat wordt gesteld een besluit te nemen over arbeidsovereenkomsten (in plaats van aanstellingen).
Artikel 13 (*Samenstelling en zittingsduur DB leden*). Wijziging van artikel 3 geeft duidelijkheid over de herbenoembaarheid van externe-DB leden. Zij mogen maximaal twee termijnen van 4 jaar DB-lid zijn. Deze aanscherping is relevant in het licht van de aanbeveling uit het rekenkamerrapport om externe DB-leden te benoemen (blz. 21). Inmiddels is er ook een extern DB-lid benoemd.
Artikel 14 (*Werkwijze en vergaderorde DB*). Aan dit artikel zijn lid 5 en 6 toegevoegd. De agenda van het DB wordt voorafgaand aan hun vergadering aan de leden van het AB gestuurd. De besluitenlijst van het DB wordt na hun vergadering eveneens aan de leden van het algemeen bestuur verzonden. Hiermee wordt op aangepaste wijze invulling gegeven aan de aanbeveling uit het rekenkamerrapport om de DB besluitenlijst te publiceren (blz. 23). Het AB is van mening dat het DB rechtstreeks verantwoording schuldig is aan het AB, en dat het aan de AB leden is om de raden tijdig en volledig te informeren.
Artikel 23 (*Personeel*) Deze wijziging is aangebracht als gevolg van het inwerking treden van de nieuwe Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra).
Artikel 25 (*Klachten*) In dit artikel is de Wet klachtrecht cliënten zorgsector (vervallen per 1-1-2016) geactualiseerd naar de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz).

Artikel 28 (*Beleidsprogramma*) Hieraan is toegevoegd dat ook de te behalen doelen en resultaten onderdeel zijn van het jaarlijkse beleidsprogramma.
Artikel 29 (*Totstandkoming beleidsplan*) De formulering is vereenvoudigd. De oude formulering verwees onjuist naar termijnen die betrekking hebben op de begrotingsprocedure, maar die zijn hier niet van toepassing. Daarnaast is ervoor gekozen geen vaste procedure vast te leggen voor het tijdig betrekken van raden (zie aanbeveling rekenkamerrapport, blz. 22), maar per keer te bekijken hoe de raad het beste vroegtijdig betrokken kan worden (zoals begin 2019 bij de bouwstenennotitie voor de Meerjarenstrategie).
Artikel 30a, lid 1 en 2 (*Kadernota*) is toegevoegd omdat de Wet Gemeenschappelijke Regelingen het opstellen van een kadernota voorschrijft. Dit was ook een aanbeveling in het rekenkamerrapport (blz. 22). Lid 2 biedt de mogelijkheid van het uitbrengen van een zienswijze hierover door de betrokken raden. Die zienswijzen worden door de GGD betrokken bij de ontwerpbegroting.
Artikel 32, lid 1. (*Bijdragen van de gemeenten*) Hierin is de passage over verschillen tussen de inwonersbijdragen van regio Rivierenland en regio Nijmegen verwijderd daar de inwonerbijdrage tussen beide regio's inmiddels al is geharmoniseerd. De passage is daarmee overbodig.
Lid 6 is toegevoegd omdat niet voor alle uniforme taken de kosten naar rato van inwoneraantal worden verdeeld (bijvoorbeeld huisvesting consultatiebureaus en toezicht kinderopvang). Mocht de Wet verplichte GGZ in de toekomst ook worden toegevoegd, dan kan dit op basis van een (taakstellend) budget dat gemeenten ieder van het Rijk ontvangen.
Artikel 36 (*Wijziging en opheffing*) Beschrijft in het toegevoegde lid 4 dat de GGD de Gemeenschappelijke Regeling op haar website publiceert. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de aanbeveling van het rekenkamerrapport (blz. 24) om kerndocumenten en informatie van de GGD makkelijk toegankelijk te maken.
Artikel 40 (*Inwerkingtreding*) Geeft aan dat voorliggende gemeenschappelijke regeling in kan gaan op 1 januari 2020 in verband met dezelfde ingangsdatum voor de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra).

Artikelsgewijze toelichting
In de artikelsgewijze toelichting wordt uitleg gegeven over de wijze waarop de afzonderlijke artikelen dienen te worden geïnterpreteerd. Ook de wijzigingen per artikelnummer worden toegelicht.

Kanttekeningen
- In de nu voorliggende Gemeenschappelijke Regeling is de Wet verplichte GGZ (Wvggz) niet opgenomen in de lijst van taken in artikel 5. Dit heeft meerdere redenen:
    - Artikel 5 somt enkel de uniforme taken van de GGD Gelderland-Zuid op. Een aantal uitvoeringstaken in het kader van de Wvggz zijn als facultatieve taak belegd bij de GGD Gelderland Zuid, ook al hebben deze deels de kenmerken van uniforme taken (ze worden immers voor iedere gemeente op dezelfde wijze uitgevoerd). De huidige activiteiten in het kader van de Wvggz zijn *voorlopig* belegd bij de GGD Gelderland Zuid. Er zal medio 2020 een evaluatie plaats vinden en de uitvoering wordt gedurende het jaar gemonitord. Wanneer uit de monitoring en evaluatie blijkt dat deze taakuitvoering door de GGD structureel wordt, leidt dit tot een voorstel aan het (Algemeen) Bestuur tot hernieuwde aanpassing van artikel 5 van de gemeenschappelijke regeling GGD met expliciete vermelding van de betreffende taken in het kader van de Wvggz.
    - Op dit moment is er een wetsvoorstel in voorbereiding voor de wijziging van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. Een wijziging in deze wet heeft tot gevolg dat alle gemeenschappelijke regelingen (weer) moeten worden aangepast. Een wijziging in de gemeenschappelijke regeling GGD op artikel 5 m.b.t. de Wvggz kan dan meegenomen worden.

In het rekenkamerrapport staan aanbevelingen ten behoeve van de informatievoorziening aan de raden. Bijvoorbeeld over het al dan niet aanbieden van AB notulen en de termijn daarvoor. De voorstellen hiertoe moeten door het AB GGD worden vastgelegd in haar "Reglement van Orde voor het AB GGD". Deze maken geen onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling GGD zelf. De GGD heeft aangegeven dat dit wordt geagendeerd in de AB vergadering van april 2020.

7. Effectmeting, planning en evaluatie

De Algemeen Bestuur van de GGD neemt op 2 april een besluit over de gewijzigde gemeenschappelijke regeling.

8. Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

9. Communicatie
Het college informeert de GGD op 4 maart 2020 over het besluit van de raad.

10. Burgerparticipatie
Dit onderwerp leent zich niet voor burgerparticipatie.

11. Deregulering
Dit voorstel leidt niet tot meer of minder regels.

12. Achtergrondinformatie
Algemeen informatie over de GGD vindt u op www.ggdgelderlandzuid.nl.

Bijlagen:
- Raadsbesluit
- Brief GGD d.d. 16 december 2019
- Gewijzigde gemeenschappelijke regeling
- Rekenkamers rapport Grip krijgen op Veilig Thuis (2018)

Inlichtingen bij:

Naam	C. de Jongh
Team	Beleid

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
3 maart 2020	**D.049184**	**D.049185** **Z.018218**

Onderwerp **Wijzigingsvoorstel gemeenschappelijke regeling GGD**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 21 januari 2020;

besluit:

toestemming te verlenen voor het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 3 maart 2020

De griffier, De voorzitter,

G. van Droffelaar J.A. de Boer MSc

Gelderland-Zuid

Aan: de colleges van burgemeester en wethouders en raden van de gemeenten die participeren in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/2236/2019/MP
uw kenmerk: --
datum: 16 december 2019
onderwerp: Wijziging Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

afdeling: Directie
contactpersoon: Moniek Pieters
doorkiesnummer: (088) 144 7102
e-mail: GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geacht College, geachte Raad,

Bijgaand sturen wij u een voorstel tot het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling (GR) van GGD Gelderland-Zuid. Het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid heeft in haar vergadering van 12 december 2019 met deze wijzigingen ingestemd.

Aanleiding
De achtergrond van deze voorgestelde wijzigingen van de GR is tweeledig. Allereerst is dat het rapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis' van de gezamenlijke Rekenkamers[1] (april 2018). Hierin wordt geadviseerd om de GR van GGD Gelderland-Zuid aan te passen. Daartoe hebben de raden van de verschillende gemeenten (opdrachtgever) een ambtelijke werkgroep ingesteld. Deze werkgroep heeft recentelijk voorstellen gedaan voor aanpassing van de GR, die hun oorsprong met name vinden in de aanbevelingen van de gezamenlijke Rekenkamers in het voornoemde rapport.

Daarnaast zijn in de bijlage wijzigingen voorgesteld naar aanleiding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020. De kern van de Wnra betreft de overgang van het publieke arbeidsrecht naar het private arbeidsrecht. Dit heeft gevolgen voor de rechtsgang bij geschillen (van de bestuursrechter naar de civiele rechter) en de aard van het dienstverband. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan veranderingen als het gaat om het in dienst nemen van personeel. Dit gebeurt na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 op basis van een (tweezijdige) arbeidsovereenkomst met de GGD, terwijl dat nu gebeurt middels een (eenzijdige) aanstelling door of namens het Dagelijks Bestuur.

Verzoek
Bijgevoegd treft u de voorgestelde GR aan, met daarin zichtbaar (geel gearceerd) aangegeven welke onderdelen (in tekst en toelichting) gewijzigd worden. Namens het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid verzoeken wij u vriendelijk om het voorstel vóór 1 april 2020 vast te laten stellen door het college van B&W en vervolgens de raad om toestemming te vragen.

[1] Het onderzoeksrapport is op basis van een gezamenlijk onderzoek opgesteld door rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen.

Na vaststelling door de colleges en de verkregen toestemming van de raden, zal de GR met terugwerkende kracht ingaan per 1 januari 2020 en komt de oude GR te vervallen. Wij ontvangen graag zo spoedig mogelijk een afschrift van de genomen besluiten door het college en raad van uw gemeente. U kunt deze afschriften toesturen aan de heer E.J.M. Berkhout LLM MSc. Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u met hem contact opnemen, telefonisch bereikbaar via nummer 06 – 83220172 of per mail: eric.berkhout@vrgz.nl.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur,

Drs. Grete Visser
Voorzitter

Dr.ir. Monjek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlage: 1

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING GEMEENTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST GELDERLAND-ZUID

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
    a. GGD Gelderland-Zuid: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 lid 1 van deze regeling;
    b. deelnemende gemeenten: de aan deze regeling deelnemende gemeenten;
    c. Gedeputeerde Staten: het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland;
    d. regeling: de onderhavige gemeenschappelijke regeling;
    e. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
    f. Gemeentewet: de huidige Gemeentewet.
    g. Directeur Publieke Gezondheid: de functionaris zoals bedoeld in artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enige andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komen in die artikelen in de plaats van de gemeente, het gemeentebestuur, de raad, het college, de burgemeester en de secretaris onderscheidenlijk de GGD, het bestuur van de GGD, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter en de Directeur Publieke Gezondheid.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is door de colleges van Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten ingesteld op grond van artikel 14, tweede lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. De GGD Gelderland-Zuid is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Berg en Dal, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
3. De GGD Gelderland-Zuid is gevestigd in Nijmegen.

Artikel 3 Bestuursorganen

De GGD Gelderland-Zuid kent, onverminderd de mogelijkheid van het instellen van bestuurscommissies als bedoeld in artikel 17, de volgende bestuursorganen:

1. het algemeen bestuur;
2. het dagelijks bestuur;
3. de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen

De GGD Gelderland-Zuid behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, zulks met inachtneming van hetgeen in deze regeling nader is bepaald tot de taken en bevoegdheden.

Artikel 5 Taken

1. De GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid alsmede taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD. Deze taken tezamen worden aangeduid als uniforme taken.
2. Taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid betreffen:
   a. monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid;
   b. infectieziektebestrijding;
   c. technische hygiënezorg;
   d. medische milieukunde;
   e. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub e van de Wpg);
   f. ouderengezondheidszorg;
   g. gezondheidsbevordering en leefstijl;
   h. bevorderen van psychosociale hulp bij incidenten, rampen en crises;
   i. toezicht op organisaties voor kinderopvang.
3. Taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD betreffen:
   a. reizigersadvisering en vaccinaties;
   b. openbare geestelijke gezondheidszorg;
   c. forensische geneeskunde;
   d. het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling;
   e. toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015;
   f. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub a tot en met d van de Wpg);
   g. advisering in het kader van toegang tot beschermd wonen;
4. De GGD Gelderland-Zuid kan op verzoek facultatieve taken verrichten voor één of meerdere gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 7 van deze regeling.

Artikel 6 Bevoegdheden

1. Voor zover hiervan niet in deze regeling is afgeweken, en onverminderd het bepaalde in artikel 30 van de wet, komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen en ter uitvoering van de in artikel 5 genoemde taken alle bevoegdheden toe, die aan de bestuursorganen van de deelnemende gemeente behoren, met dien verstande dat het algemeen bestuur in de plaats treedt van de raad, het dagelijks bestuur in de plaats treedt van het college van burgemeester en wethouders en de voorzitter in de plaats van de burgemeester. De bestuursorganen van de deelnemende gemeenten oefenen hun bevoegdheden tot regeling en bestuur ten aanzien van deze taken niet zelf uit.
2. Voorts wordt expliciet aan de GGD Gelderland-Zuid opgedragen de bevoegdheid tot oprichting van of deelname in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, zulks overeenkomstig artikel 31a van de Wet.
3. Ten slotte komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid alle bevoegdheden toe die in wet- en regelgeving rechtstreeks zijn opgedragen aan (het bestuur van) de gemeentelijke gezondheidsdienst.

Artikel 7 Aanvullende diensten

1. De GGD Gelderland-Zuid kan voor een of meerdere gemeenten, alsmede voor derden, ook andere of aanvullende taken (facultatieve taken) op het terrein van de gezondheidszorg uitoefenen, onder de voorwaarde dat de diensten moeten passen binnen de doelstellingen van de GGD en daarmee in het verlengde liggen van de taken vermeld in artikel 5.
2. De aanvullende diensten zullen op basis van een daaraan ten grondslag liggende schriftelijke overeenkomst (dienstverleningsovereenkomst) worden uitgevoerd.

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang
(vervallen)

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

1. Aan het algemeen bestuur behoren de taken en bevoegdheden toe die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn opgedragen.
2. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, als dat noodzakelijk is ter behartiging van het algemeen belang, zulks overeenkomstig artikel 31a van de wet.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur of aan een bestuurscommissie bevoegdheden overdragen, met uitzondering van de bevoegdheid tot:
    a. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
    b. het vaststellen van de jaarrekening;
    c. het vaststellen van verordeningen;
    d. het vaststellen van het beleidsplan en het beleidsprogramma;
    e. het instellen van bestuurscommissies;
    f. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming;
    g. het aanwijzen van een accountant.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

1. Het algemeen bestuur van de GGD Gelderland-Zuid bestaat uit 1 lid namens elke deelnemende gemeente.
2. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen elk een lid aan – bij voorkeur de portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor volksgezondheid – als lid van het algemeen bestuur.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan niet tevens zijn medewerker in dienst van of op grond van een overeenkomst van opdracht werkzaam zijn voor de GGD Gelderland-Zuid.
4. De leden van het algemeen bestuur hebben, onverminderd het bepaalde in artikel 20, derde lid, van deze regeling zitting gedurende de zittingsduur van de gemeenteraad. Indien zij in de nieuwe zittingsperiode opnieuw als wethouder of burgemeester deel uitmaken van het college kunnen zij terstond opnieuw worden aangewezen.
5. Het lidmaatschap eindigt zodra een lid geen onderdeel meer uitmaakt van het college van B&W van zijn gemeente.
6. De leden van het algemeen bestuur, die tussentijds ontslag nemen, stellen de voorzitter van het algemeen bestuur, alsmede de raad die hen heeft aangewezen hiervan op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
7. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een plaatsvervanger. Bepalingen in deze regeling geldende voor de leden van het algemeen bestuur zijn mede van toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of als ten minste vier leden van het algemeen bestuur daar om verzoeken.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
3. Tot het sluiten van de deuren en het vergaderen in beslotenheid kan worden overgegaan met inachtneming van het bepaalde in artikel 22 van de wet.
4. In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
    a. het beleidsplan en het beleidsprogramma;
    b. de begroting, de wijzigingen daarvan en de jaarrekening;
    c. het liquidatieplan.
    d. een voorstel tot het wijzigen van deze regeling.
5. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluiten worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
6. Het stemgewicht voor elke gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar zoals dit is opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

Aan het dagelijks bestuur is in elk geval opgedragen:

a. het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid;
b. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter beraadslaging en besluitvorming wordt voorgelegd;
c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;
d. het voorstaan van de belangen van de GGD Gelderland-Zuid bij andere overheden, instellingen en diensten waarmee, of personen met wie contact met de GGD Gelderland-Zuid van belang is;
e. het beheer van activa en passiva van de GGD Gelderland-Zuid;
f. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding;
g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht en eigendom;
h. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de GGD Gelderland-Zuid;
i. (vervallen)
j. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de GGD Gelderland-Zuid te besluiten, waaronder het sluiten van arbeidsovereenkomsten na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a van de wet;
k. te besluiten namens de GGD Gelderland-Zuid rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
l. het houden van voortdurend toezicht op al hetgeen de GGD Gelderland-Zuid aangaat; en voorts de overige taken en bevoegdheden die in deze regeling, dan wel door een besluit van het algemeen bestuur, aan het dagelijks bestuur worden opgedragen;

en voorts de taken en bevoegdheden die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en minimaal vier andere leden, aan te wijzen door en uit het algemeen bestuur. Zij treden, onverminderd het bepaalde in 18, vierde lid, af op de dag van aftreden van de leden van het algemeen bestuur. Zij kunnen, indien zij opnieuw zijn aangewezen tot lid van het algemeen bestuur, terstond opnieuw worden benoemd.
2. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, door het algemeen bestuur worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.
3. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur is vier jaar. Deze leden kunnen na de eerste zittingsperiode een keer worden herbenoemd.
4. Het algemeen bestuur kan over de volgorde van aftreden regels vastleggen in een schema.
5. Degene die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het dagelijks bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt.
2. Het dagelijks bestuur beslist bij meerderheid van stemmen, waarbij elk lid in de vergadering één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3. De artikelen 54, 56, 58 en 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Voor zover deze regeling niet anders bepaalt, kan het dagelijks bestuur zijn werkzaamheden verdelen over zijn leden. Het dagelijks bestuur deelt zijn besluiten ter zake mee aan het algemeen bestuur.
5. Voorafgaand aan de vergadering van het dagelijks bestuur wordt de agenda van deze vergadering verzonden aan de leden van het algemeen bestuur.
6. De besluitenlijst van het dagelijks bestuur wordt toegezonden aan de leden van het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter

1. De voorzitter wordt door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen.
2. Hij is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt hij vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, door dat bestuur aan te wijzen.
4. Hij tekent de stukken, die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan.
5. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen besluiten dat een ander lid van het bestuur of de directeur Publieke Gezondheid de stukken die uitgaan ondertekenen of medeondertekenen.
6. De voorzitter vertegenwoordigt de GGD Gelderland-Zuid in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies van advies

Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen, met inachtneming van artikel 24 van de wet.

Artikel 17 Bestuurscommissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur regelt, met inachtneming van artikel 25 van de wet, hun bevoegdheden en samenstelling.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 18 Het dagelijks bestuur en de voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is.
3. Zij geven – tezamen dan wel afzonderlijk – aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. Een lid van het dagelijks bestuur kan door het algemeen bestuur worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter, voor het door hem gevoerde bestuur.

Artikel 19 Het algemeen en dagelijks bestuur ten opzichte van de raden

1. Het algemeen en het dagelijks bestuur geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.

Artikel 20 De leden van het algemeen bestuur ten opzichte van de raden

1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet alle inlichtingen, die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet, verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan, onverminderd het bepaalde in artikel 10 van deze regeling, door de raad die hem heeft aangewezen worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van die raad niet meer bezit.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur stelt met inachtneming van de artikelen 22 en 23 van de wet voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden onder meer regels gegeven omtrent:
    a. het horen van belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
    b. de wijze van het verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 19 en 20 van deze regeling.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststellen, dat aan het algemeen bestuur wordt overgelegd.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel

1. Ten behoeve van de GGD Gelderland-Zuid kan personeel in dienst worden genomen. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 gebeurt dit op basis van het aangaan van arbeidsovereenkomsten.
2. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 geldt het private arbeidsrecht, met inachtneming van het overgangsrecht zoals opgenomen in de Wnra.

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid

1. De Directeur Publieke Gezondheid van de GGD Gelderland-Zuid geeft leiding aan de organisatie en is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter in alles dat de hun opgedragen taak aangaat, behulpzaam.
2. Het algemeen bestuur beslist over zijn benoeming en ontslag en stelt zijn taken vast, in overeenstemming met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

HOOFDSTUK 10 KLACHTEN

Artikel 25 Klachtenregeling

1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van hoofdstuk 9, titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht en – voor zover van toepassing – de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz), een klachtenregeling vast.
2. De Nationale ombudsman is bevoegd om klachten, als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht, af te handelen.

Hoofdstuk 11 Vergoedingen

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van de artikelen 21 en 25 van de wet voor de leden van een commissie als bedoeld in artikel 17 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder of secretaris vervullen in een deelnemende gemeente, een regeling inzake de vergoeding van hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen een tegemoetkoming in de kosten vaststellen.
2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 van de wet bepalen dat de leden van een commissie als bedoeld in artikel 16 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder, raadslid of secretaris vervullen in een deelnemende gemeente, een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen ontvangen.
3. Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing op ambtenaren die als zodanig tot lid van een commissie zijn benoemd.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikel 27 Beleidsplan

1. Het algemeen bestuur stelt een beleidsplan vast waarin het beleid dat het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het beleidsplan afzonderlijk vaststellen.
2. Het beleidsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het beleidsplan.

Artikel 28 Beleidsprogramma

Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een beleidsprogramma vast, waarin de activiteiten van de GGD Gelderland-Zuid worden aangegeven. Het beleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële middelen en de te behalen doelen en te bereiken resultaten.

Artikel 29 Totstandkoming

Bij de totstandkoming van het beleidsplan en het beleidsprogramma worden de raden in gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 30 Administratie en controle

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Artikel 212 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. Artikel 213 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 30a Kaderbrief

1. Het dagelijks bestuur zendt middels een kaderbrief de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten, vóór 15 oktober van het jaar voorafgaande aan het jaar waarin de ontwerpbegroting voor het daarop volgende jaar wordt vastgesteld. In de kaders wordt in ieder geval ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met de jaarlijkse loonontwikkeling en de prijsontwikkeling, en worden de belangrijkste te verwachten begrotings-ontwikkelingen opgenomen.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze op de kaderbrief, zoals bedoeld in het eerste lid, naar voren brengen. De ingekomen zienswijzen worden door het dagelijks bestuur betrokken bij het opstellen van de begroting.

Artikel 31 Begrotingsprocedure

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 1 april een ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met begrotingsrichtlijnen.
3. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor eenieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede lid en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de begroting moet dienen.
6. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
7. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli aan Gedeputeerde Staten.
8. Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde termijnen, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. Bij begrotingswijzigingen is het echter niet noodzakelijk om aan de raden van de deelnemende gemeenten naar hun zienswijze te vragen, indien een begrotingswijziging niet leidt tot wijzigingen van het saldo van baten en lasten per programma of tot gevolgen voor de hoogte van de individuele gemeentelijke bijdragen.

Artikel 32 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke afzonderlijke gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. Daarbij zal voor de uniforme taken een verdeelsleutel worden gehanteerd, die uitgaat van het aantal inwoners volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is.
2. Voor de berekening van de bijdragen van de gemeenten wordt rekening gehouden met bijdragen van het Rijk en van anderen.
3. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage.
4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de GGD Gelderland-Zuid te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
5. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat een deelnemende gemeente weigert de in de vorige leden van dit artikel bedoelde bijdragen in zijn begroting op te nemen, doet het algemeen bestuur aan Gedeputeerde Staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 van de Gemeentewet.
6. In afwijking van het eerste lid kan het algemeen bestuur besluiten tot het hanteren van een andere verrekenings- of financieringswijze, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak.

Artikel 33 Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur biedt de jaarrekening over het afgelopen jaar en het jaarverslag, met daarbij gevoegd de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, derde lid van de Gemeentewet, jaarlijks vóór 1 april ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan onder gelijktijdige toezending aan de besturen van de gemeenten.
2. De raden van de gemeenten kunnen binnen twee maanden na toezending bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen.
3. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast vóór 1 juli, volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
4. Zij wordt binnen twee weken, doch in ieder geval vóór 15 juli, met alle bijbehorende stukken en het jaarverslag aan Gedeputeerde Staten aangeboden.
5. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
6. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
7. De kosten worden, rekening houdende met andere inkomsten, over de deelnemende gemeenten verdeeld conform de bij de begroting vastgestelde systematiek.

8. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 33 van deze regeling bepaalde en het werkelijk verschuldigde, vindt plaats terstond na de mededeling van de vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden

1. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van de GGD Gelderland-Zuid.
2. Het dagelijks bestuur stelt regels vast betreffende de wijze waarop de in het eerste lid bedoelde zorg dient te worden verricht. Deze regels worden aan Gedeputeerde Staten medegedeeld.
3. Gedeputeerde Staten oefenen toezicht uit op de in het eerste lid bedoelde zorg.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding en uittreding

1. Toetreding van gemeenten tot de gemeenschappelijke regeling of uittreding van gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling is slechts mogelijk voor zover de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Veiligheidsregio's dit toelaten.
2. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding.

Artikel 36 Wijziging en opheffing

1. De regeling kan worden gewijzigd of – indien de wet dat toelaat – opgeheven door een daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten.
2. Elke deelnemende gemeente en het algemeen bestuur is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van het algemeen bestuur toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten.
3. De bij de wet voorgeschreven toezending van de wijziging aan Gedeputeerde Staten geschiedt door de zorg van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen. Ook de besluiten tot wijziging of opheffing van deze regeling, dan wel tot toetreding of uittreding van deelnemende gemeenten, worden door dit college bekend gemaakt in alle deelnemende gemeenten, door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant.
4. De meest recente versie van de regeling wordt door de GGD Gelderland-Zuid op haar website gepubliceerd.

Artikel 37 Liquidatie

1. Ingeval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regelen. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
2. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de raden van de gemeenten gehoord, vastgesteld.
3. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel.
4. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorg dragen voor de nakoming van de verplichtingen van de GGD Gelderland-Zuid.
5. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.
6. Zo nodig blijven de organen van de GGD Gelderland-Zuid ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

Artikel 38 Geschillencommissie

1. Voordat over een geschil als bedoeld in artikel 28 van de wet de beslissing van Gedeputeerde Staten wordt ingeroepen, legt het algemeen bestuur het geschil voor aan een daartoe door partijen in te stellen geschillencommissie.
2. De geschillencommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, die niet werkzaam zijn voor of bestuurder zijn van een van de betrokken partijen. Een lid wordt aangewezen door het algemeen bestuur en een lid door de andere bij het geschil betrokken partij(en), , alsmede een door deze vertegenwoordigers gezamenlijk aan te wijzenonafhankelijke voorzitter.
3. De geschillencommissie hoort de bij het geschil betrokken besturen.
4. De geschillencommissie onderzoekt de mogelijkheden om partijen tot overeenstemming te brengen en brengt – indien dit niet mogelijk is – aan het algemeen bestuur advies uit over de wijze waarop het geschil afgehandeld zou moeten worden.

HOOFDSTUK 17 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 40 Inwerkingtreding

Deze gewijzigde regeling treedt, na een daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten, in werking op 1 januari 2020.

Artikel 41 Citeertitel

De regeling wordt aangehaald als Gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In dit artikel zijn enkele termen die in de gemeenschappelijke regeling regelmatig terugkomen, uiteen gezet. De begripsomschrijvingen a t/m e en h spreken voor zich.

Met de komst van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen – waarin alsnog is gekozen voor het doorwerken van duale verhoudingen – zijn artikelen herschreven en verduidelijkt. Verwijzingen naar de oude Gemeentewet (van voor 2002) zijn niet meer nodig. Het geheel is daardoor leesbaarder geworden.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 2 Openbaar lichaam
In dit artikel wordt het openbaar lichaam geïntroduceerd. Ingevolge artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) is het openbaar lichaam rechtspersoon. Hierdoor beschikt de GGD Gelderland-Zuid van rechtswege over de privaatrechtelijke bevoegdheden die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer (bijv. sluiten van overeenkomsten, huren van kantoorruimte, lenen van geld).

Tevens is expliciet tot uitdrukking gebracht dat, in lijn met artikel 14 Wet publieke gezondheid, de colleges besluiten tot het instellen van deze regeling. Er is dus sprake van een collegeregeling. In de regeling worden geen bevoegdheden van de raad overgedragen. Op grond van artikel 1 lid 2 Wgr kan een college overigens pas instemmen met het instellen of wijzigen van een gemeenschappelijke regeling, als zij toestemming heeft verkregen van de gemeenteraad. Deze toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Artikel 3 Bestuursorganen
In artikel 12 van de Wgr is bepaald dat het bestuur van het openbaar lichaam uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter bestaat. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam. Zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur wordt voorgezeten door de voorzitter.

Indien er een bestuurscommissie wordt ingesteld, ontstaat er een vierde bestuursorgaan. In artikel 17 van de regeling wordt daartoe de mogelijkheid geboden.

Artikel 4 Belangen
In artikel 10 lid 1 van de Wgr is bepaald dat de regeling het belang waarvoor zij is getroffen vermeldt. Voor de GGD Gelderland-Zuid betreft dit de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidzorg. Dat is het deel van de gezondheidszorg dat zich richt op de (collectieve) preventie.

Artikel 5 Taken
De in artikel 4 genoemde belangen worden behartigd door uitvoering te geven aan de in dit artikel genoemde taken.

Artikel 5 lid 2 sub a
Onder monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid valt ook de epidemiologische taak.

Artikel 5 lid 2 sub e
De Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) noemt de jeugdgezondheidszorg in Hoofdstuk 2, paragraaf 2, artikel 5 lid 2 van die wet. Van belang is om hier onderscheid te maken tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taak zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub e** Wpg (het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen) kan, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, niet worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 2 sub e van artikel 5 van deze GR vermeld.

Artikel 5 lid 2 sub i
In de Wet kinderopvang zijn voorschriften opgenomen over de taak genoemd in artikel 5i. De DPG wordt formeel als toezichthouder zoals genoemd in de Wet kinderopvang aangewezen. Nadere bepalingen omtrent de werkwijze van de toezichthouder kinderopvang zijn opgenomen in de Beleidsregel werkwijze toezichthouder kinderopvang.

Artikel 5 lid 3 sub a
De taak die is genoemd in artikel 5 sub k (reizigersadvisering en vaccinaties) wordt traditioneel door de GGD verricht, omdat deze taak nauw samenhangt met de preventie van infectieziekten. Het betreft een markttaak, die (minimaal) kostendekkend dient te zijn, met inachtneming van de Wet markt en overheid.

Artikel 5 lid 3 sub b
Onder de openbare geestelijke gezondheidszorg wordt in ieder geval verstaan bemoeizorg en de Wet tijdelijk huisverbod.

Artikel 5 lid 3 sub d en e
De taken genoemd in artikel 5 lid 3 sub d (het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling) en artikel 5 lid 3 sub e (toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015) zijn toegevoegd door besluit van het algemeen bestuur d.d. 11 december 2014 ten behoeve van de uitoefening van deze taken door de GGD met ingang van 2015.

Artikel 5 lid 3 sub f
De Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) maakt als het gaat om jeugdgezondheidszorg onderscheid tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taken zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub a tot en met d** Wpg kunnen, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 3 sub f van artikel 5 van deze GR vermeld. Het betreft de navolgende taken uit de Wpg op het gebied van jeugdgezondheidszorg:
(a) het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
(b) het ramen van de behoeften aan zorg;
(c) de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie, congenitale hypothyroïdie en adrenogenitaal syndroom;
(d) het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

Facultatieve taken (artikel 5 lid 4)
GGD Gelderland-Zuid kan extra taken of taken op een hoger dienstverleningsniveau verrichten voor één of meerdere gemeenten wanneer daarom wordt verzocht. Deze zogenaamde facultatieve dienstverlening betreft derhalve diensten die de GGD Gelderland-Zuid verricht voor die afzonderlijke gemeente(n), naast de uniforme taken vermeld in de leden 2 en 3 van artikel 5 van deze regeling die reeds bij GGD Gelderland-Zuid zijn ondergebracht.

Artikel 6 Bevoegdheden
In dit artikel wordt duidelijk gemaakt dat de gemeenten alle bevoegdheden die relevant zijn voor de uitoefening van de in artikel 5 genoemde taken overdragen aan de GGD Gelderland-Zuid. Het algemeen bestuur kan overigens besluiten om haar bevoegdheden over te dragen aan het dagelijks bestuur, tenzij dit expliciet is verboden in deze regeling.

Bevoegdheden die noodzakelijk zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer, zoals privaatrechtelijke bevoegdheden (o.a. sluiten overeenkomsten) zijn niet genoemd, omdat elke rechtspersoon die van rechtswege bezit.

Het oprichten van of deelnemen in o.a. stichtingen of vennootschappen is expliciet opgenomen, omdat dit anders – gelet op artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen – niet tot de mogelijkheden zou behoren. Op grond van het bepaalde in dat artikel dient een dergelijk besluit in het bijzonder aangewezen te worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Bovendien kan zo'n besluit niet worden genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. De bevoegdheid is ook uitdrukkelijk opgenomen in artikel 9 lid 2 als bevoegdheid van het algemeen bestuur.

Artikel 7 Aanvullende diensten
De GGD Gelderland-Zuid levert haar diensten voor alle gemeenten op hetzelfde kwaliteitsniveau. Het is mogelijk dat gemeenten het wenselijk achten dat daarnaast ook andere diensten worden verricht, dan wel dat de dienstverlening op bepaalde onderdelen op een hoger kwaliteitsniveau wordt verricht. Artikel 7 maakt duidelijk dat de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid heeft om met een gemeente een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten, waarin concrete afspraken worden gemaakt over dit soort facultatieve dienstverlening. In de praktijk kan een gemeente ook kiezen voor de mogelijkheid om een (project)subsidie te verstrekken aan de GGD. Ook met andere openbare lichamen, zoals een andere gezondheidsdienst of de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, kan een dienstverleningsovereenkomst worden afgesloten.

Bij het uitvoeren van activiteiten voor derden is van belang dat niet meer dan 20% van de werkzaamheden worden verricht ten behoeve van organisaties buiten het rechtsgebied van de GGD. Als dit percentage wordt overschreden ontstaat strijd met de Europese en nationale aanbestedingsregels (zie artikel 2.24c, lid 1 sub c van de Aanbestedingswet 2012).

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang
Vervallen.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden
Ingevolge artikel 12 lid 2 Wgr staat het algemeen bestuur aan het hoofd van het openbaar lichaam. Bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn overgedragen, behoren het algemeen bestuur toe. Dat geldt uiteraard ook voor bevoegdheden die in de regeling expliciet aan het algemeen bestuur zijn opgedragen.

Uit artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen blijkt dat een GR alleen lid kan worden van een vereniging, als de GR in die mogelijkheid voorziet. Het besluit daartoe wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen (zienswijze) kenbaar te maken aan het algemeen bestuur. Deze bevoegdheid (om lid te worden van een vereniging) staat nu nadrukkelijk in het tweede lid vermeld in verband met de noodzaak om in het kader van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) lid te worden van een werkgeversvereniging voor GR-en. Deze bevoegdheid is tevens vermeld in artikel 6 lid 2 waar de bevoegdheid aan de GGD wordt overgedragen.

Om het voor niet-gemeenten mogelijk te maken de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG toe te passen, heeft de VNG gekozen voor het oprichten van een aparte Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Het lidmaatschap van deze vereniging staat open voor onder meer gemeenschappelijke regelingen, waaronder de GGD Gelderland-Zuid. De Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties sluit met de vakbonden een Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties af, die inhoudelijk overeenkomt met de Cao Gemeenten. Door het lidmaatschap van deze vereniging zijn niet-gemeenten gebonden aan die Cao en ontstaat dezelfde situatie als bij gemeenten.

In het derde lid is opgenomen dat het algemeen bestuur – naast de gebruikelijke voorbehouden – ook de bevoegdheid om het beleidsplan en het beleidsprogramma vast te stellen, niet kan delegeren aan het dagelijks bestuur. Hiervoor is gekozen omdat in deze plannen de algemene beleidslijnen worden bepaald, waardoor het van belang is dat alle leden van het algemeen bestuur zich hierover kunnen uitspreken.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur
In dit artikel wordt duidelijk gemaakt op welke wijze het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid is samengesteld. Het bestuur wordt ingevuld door collegeleden van de deelnemende gemeenten, bij voorkeur door de wethouder die verantwoordelijk is voor de portefeuille volksgezondheid.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen
Dit artikel beschrijft de werkwijze van het algemeen bestuur. De meeste bepalingen spreken voor zich.

Uit artikel 11 lid 5 van de regeling blijkt dat het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluitvorming vindt plaats op basis van gewogen stemrecht, zodat het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten meeweegt voor het stemgewicht. Evenals het geval is bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, waarin dezelfde gemeenten participeren, is ervoor gekozen dat elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft.

De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar (artikel 22 lid 3 Wgr). Het derde en vierde lid van artikel 22 Wgr regelen de procedure die moet worden gevolgd om een vergadering in beslotenheid te laten plaatsvinden. Artikel 11 lid 4 bevat een lijst van onderwerpen waarover in ieder geval niet in beslotenheid vergaderd of besloten mag worden. Deze lijst is gebaseerd op artikel 24 Gemeentewet.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden
De inhoud van dit artikel spreekt voor zich. De inhoud van dit artikel is redactioneel aangepast in lijn met artikel 33b van de Wgr.

In het kader van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) vindt op grond van de Aanpassingswet Wnra een wijziging plaats van onder meer artikel 33b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Kamerstukken EK, nr. 35.073; artikel 2.13; zie ook de toelichting in paragraaf 4.2 van de bijbehorende Memorie van toelichting nr. 35.073-3).

De bevoegdheid van het dagelijks bestuur tot het (éénzijdig) benoemen, schorsen en ontslaan wordt geschrapt. Daarmee komt ook de bevoegdheid zoals opgenomen in artikel 12 onder i te vervallen als het gaat om het éénzijdig benoemen, schorsen en ontslaan, omdat artikel 33b van de Wet gemeenschappelijke regelingen de grondslag daarvoor vormt.

Met de inwerkingtreding van de Wnra voor de GGD Gelderland-Zuid op 1 januari 2020 worden ambtenaren in dienst genomen door de GGD Gelderland-Zuid als rechtspersoon op grond van privaatrechtelijke arbeidsovereenkomsten. De bevoegdheid om privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten is thans reeds geduid in artikel 33b lid 1 sub e van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 12 onderdeel j van deze regeling.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur
In dit artikel is geregeld hoe het dagelijks bestuur wordt samengesteld. Het dagelijks bestaat dient te bestaan uit minimaal vijf personen, inclusief de voorzitter, die tevens lid zijn van het algemeen bestuur.

Daarnaast kan het algemeen bestuur er voor kiezen om maximaal drie externe leden te benoemen in het dagelijks bestuur, bijvoorbeeld om te borgen dat specifieke deskundigheid op bepaalde beleidsterreinen (bijvoorbeeld financiën) rechtstreeks in het dagelijks bestuur aanwezig is. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur loopt niet gelijk aan de zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die aangewezen zijn uit het algemeen bestuur aangezien leden van het dagelijks bestuur op elk moment door het algemeen bestuur kunnen worden benoemd (en ontslagen).

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde
In dit artikel wordt de werkwijze van het dagelijks bestuur globaal beschreven. De bepalingen spreken voor zich.

Het vijfde lid in dit artikel is opgenomen in navolging van het besluit van het algemeen bestuur in oktober 2018.

Het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) adviseerde het publiceren van de besluitenlijst van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur heeft echter een informatieplicht richting het algemeen bestuur en niet richting de raden. Vandaar dat dit in aangepaste vorm is overgenomen uit het voornoemde rekenkamerrapport in lid 6.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter
De voorzitter wordt volgens de Wgr door en uit het algemeen bestuur aangewezen. Een extern lid van het dagelijks bestuur kan deze functie dus niet bekleden. Voor de voorzitter gelden dezelfde regels als voor de overige DB-leden ten aanzien van aftreden, tussentijds ontslag, incompatibiliteit etc.

HOOFDSTUK 6: DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies
In artikel 24 van de Wgr is bepaald dat het algemeen bestuur van het openbaar lichaam commissies van advies kan instellen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling. In het tweede lid van bedoeld artikel is bepaald dat de instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter eveneens geschiedt door het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur dan wel de voorzitter dienen hiertoe voorstellen in.

Anders dan ten tijde van het oprichten van de GGD Gelderland-Zuid werd voorzien, blijkt binnen het algemeen bestuur tot op heden geen behoefte te bestaan aan twee vaste commissies van advies die zich specifiek richten op de Regio Rivierenland of de Regio Nijmegen. De verplichting om deze twee adviescommissies in te stellen is dan ook geschrapt per 1-1-2016.

Andere commissies van advies (ad hoc commissies) aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter worden, volgens artikel 24 lid 3 van de Wgr door het dagelijks bestuur, onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

Artikel 17 Bestuurscommissies
In dit artikel wordt de mogelijkheid geboden om bestuurscommissies in te stellen. Aan dergelijke commissies kunnen bevoegdheden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden overgedragen, met uitzondering van de bevoegdheden die op grond van artikel 9 lid 2 ook niet aan het dagelijks bestuur overgedragen mogen worden.

Bij het inwerkingtreden van deze regeling wordt overigens geen gebruik gemaakt van bestuurscommissies. Omdat niet valt uit te sluiten dat dit in de toekomst wel gewenst kan zijn, is in de regeling toch de mogelijkheid geopend om bestuurscommissies in te stellen.

De bevoegdheden van het dagelijks bestuur kunnen niet dan op voorstel van het dagelijks bestuur worden overgedragen. Voordat het algemeen bestuur overgaat tot het instellen van een bestuurscommissie dienen de raden van de deelnemende gemeenten – op grond van het gewijzigde artikel 25 lid 2 Wgr – van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en de gelegenheid krijgen om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. In de oude Wgr moest aan de raden om een verklaring van geen bezwaar te worden verzocht,

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Intergemeentelijke samenwerking is verlengd lokaal bestuur. De doelstelling van de Wgr is daarom het aanhalen van de bestuurlijke en financiële banden tussen het samenwerkingsverband en de deelnemende gemeenten. Onderdeel hiervan vormt de politieke controle. De artikelen 16 en 17 van de Wgr bepalen dat de regeling bepalingen inhoudt met betrekking tot het verstrekken van inlichtingen, het afleggen van verantwoordelijkheid en over de terugroepingsmogelijkheid. In hoofdstuk 7 van de regeling zijn deze artikelen opgenomen.

Artikel 18 DB en voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur
Dat de leden van het dagelijks bestuur, zowel tezamen als ieder afzonderlijk, desgevraagd verantwoording dienen af te leggen over het door hen gevoerde bestuur, vloeit voort uit artikel 16 lid 1 van de Wgr.

Hoewel de wet hiertoe niet verplicht, bepaalt de regeling dat de leden van het dagelijks bestuur ongevraagd alle informatie aan het algemeen bestuur geven die nodig is voor een juiste beoordeling van het te voeren en gevoerde bestuur.

In de regeling is tevens bepaald dat de leden van het dagelijks bestuur kunnen worden ontslagen, indien een lid niet langer het vertrouwen bezit van het algemeen bestuur. Aansluiting is gezocht bij de vertrouwensregel en de procedure tot opzeggen van het vertrouwen van wethouders zoals vastgelegd in de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet.
Artikel 19 AB en DB ten opzichte van de raden

Ook in artikel 19 is ervoor gekozen – ondanks dat de Wgr daartoe niet verplicht – dat het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur de raden ongevraagd alle informatie verstrekken die nodig is voor een juiste beoordeling van het te voeren en gevoerde bestuur.
In geval van een verzoek om informatie wordt er naar gestreefd om de informatie binnen één maand na een verzoek om inlichtingen te verstrekken. Afwijking van deze termijn is mogelijk door daarvan schriftelijk mededeling te doen onder opgaaf van de redenen die tot de vertraging hebben geleid.

Artikel 20 Leden ten opzichte van raden
Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid 1 van de Wgr geeft een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, alle inlichtingen, die door de raad of één of meer leden van die raad worden verlangd.

Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid 3 van de Wgr legt een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, verantwoording af over het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur
In artikel 22 lid 1 Wgr is geregeld dat het algemeen bestuur voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststelt.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur
Ook het dagelijks bestuur kan een reglement van orde vaststellen. Daartoe bestaat echter geen verplichting.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel
Dit artikel biedt de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid om personeel in dienst te nemen. Tot inwerkingtreding van de Wnra gebeurde het in dienst nemen van personeel op basis van een (éénzijdige) ambtelijke aanstelling. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 gebeurt dat op basis van het aangaan van (privaatrechtelijke) arbeidsovereenkomsten met medewerkers.

Op het personeel van de GGD Gelderland-Zuid was een vooraf aan te wijzen rechtspositie-regeling van toepassing tot inwerkingtreding van de Wnra. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 geldt het private arbeidsrecht, met inachtneming van het overgangsrecht zoals opgenomen in de Wnra. Zie ook de toelichting op artikel 9 en artikel 12 van deze regeling.

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid
Uit dit artikel blijkt dat de Directeur Publieke Gezondheid wordt aangesteld door het algemeen bestuur. Dit is vereist op grond van artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid. Omdat de Directeur Publieke Gezondheid op grond van artikel 32 Wet Veiligheidsregio's ook leiding geeft aan de GHOR, dient over deze benoeming overeenstemming te worden bereikt met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Logischerwijs is ervoor gekozen dat het algemeen bestuur ook beslist over het ontslag van de Directeur Publieke Gezondheid. Overige rechtspositionele maatregelen worden genomen door het Dagelijks Bestuur, dat ook bevoegd is om de overige medewerkers aan te stellen.

HOOFDSTUK 10 Klachten

Artikel 25 Klachtenregeling
Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (klachtbehandeling) is ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat in een klachtenregeling moet worden geregeld hoe omgegaan wordt met klachten over de GGD Gelderland-Zuid en haar personeel.

Op grond van Stb. 1999, 241 zijn de Awb-bepalingen over het intern klachtrecht (titel 1 van hoofdstuk 9) niet in werking getreden, ten aanzien van klachten die zien op een beleidsterrein dat thans wordt bestreken door de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Dit zal met name het geval zijn als wordt geklaagd over de medische hulpverlening door GGD-artsen of -verpleegkundigen. De afhandeling van dit soort klachten moet plaatsvinden met inachtneming van de bepalingen in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Is deze wet niet van toepassing op de gedraging waarover wordt geklaagd, dan is het hoofdstuk over intern klachtrecht in de Awb wel van toepassing.

Titel 9.2 van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht gaat over klachtbehandeling door een ombudsman (extern klachtrecht). Deze titel is van toepassing op alle ingediende klachten, dus ook op klachten die zijn afgehandeld met toepassing van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

In artikel 25 wordt ervoor gekozen dat de Nationale ombudsman bevoegd is om klachten als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 2, af te handelen. De GGD Gelderland-Zuid kiest er niet voor om aan te sluiten bij een ombudsman- of commissie van één van de deelnemende gemeenten, omdat die mogelijk niet over de benodigde expertise beschikt inzake de beleidsterreinen waarin de GGD Gelderland-Zuid opereert. Van de Nationale ombudsman mag deze expertise wel verwacht worden.

HOOFDSTUK 11 VERGOEDINGEN

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden
Dit artikel biedt de mogelijkheid een regeling vast te stellen op grond waarvan aan de leden van commissies van advies en bestuurscommissies voor hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen, een vergoeding kan worden verleend en een tegemoetkoming in de kosten kan worden verleend. De hoogte van de vergoeding dient in redelijke verhouding te staan tot de aan het lidmaatschap verbonden werkzaamheden,
In overeenstemming met de vaste praktijk in deze regio, is bepaald dat slechts commissieleden die niet de functie van burgemeester, wethouder of (gemeente)secretaris vervullen voor een vergoeding in aanmerking komen.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikelen 27, 28 en 29
Het is belangrijk dat de GGD Gelderland-Zuid tijdig duidelijk maakt welk beleid zij voornemens is te voeren, zodat de deelnemende gemeenten daar rechtstreeks invloed op kunnen uitoefenen. In hoofdstuk 12 is voorzien in een procedure voor een beleidsplan (het beleid op hoofdlijnen, welk plan binnen de GGD de meerjarenstrategie wordt genoemd) met daaraan gekoppeld een beleidsprogramma (de in enig jaar voorgenomen concrete activiteiten en benodigde middelen).

De procedure is identiek aan de begrotingsprocedure. Aldus kunnen desgewenst beleid en begroting tegelijk in een en dezelfde procedure worden behandeld. In deze opzet is het echter ook mogelijk om het beleidsprogramma geheel los te koppelen van de begrotingsprocedure. Evenzeer denkbaar is een regeling, waarin het beleidsprogramma onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van de begroting.

HOOFDSTUK 13 FINANCIELE BEPALINGEN

Artikelen 30, 30a, 31, 32, 33
Artikel 30a
Het advies uit het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) om te werken met een kadernota is overgenomen in artikel 30a waarbij is gekozen voor de term 'kaderbrief'. Hier is begin 2019 al mee gestart.

Gezien de wens van raden om hun kaderstellende rol beter in te vullen is het wenselijk hier een zienswijze-procedure mogelijk te maken. Dat vraagt om een ruime termijn voor zienswijze, aangezien de GGD de input uit de zienswijze uiterlijk 15 januari moet hebben om dit te kunnen verwerken in de begroting.

Het gaat hier echter niet om een reguliere zienswijze-procedure conform de Wgr, aangezien de kaderbrief niet definitief wordt gemaakt. De bedoeling van deze zienswijze-procedure is om het voor de raden mogelijk te maken hun standpunten kenbaar te maken aan de GGD ten behoeve van het opstellen van de begroting. Bij het opstellen van de begroting worden de ingekomen standpunten van de raden betrokken.

Begrotingsprocedure
De artikelen 34 en 35 van de Wgr bevatten een regeling met betrekking tot de vaststelling van de begroting. In artikel 31 is een procedure opgenomen die voldoet aan de door deze wet gestelde eisen. In artikel 31 lid 2 staat opgenomen dat rekening moet worden gehouden met begrotingsrichtlijnen.

De datum van 1 juli voor het vaststellen van de begroting is bewust gekozen, omdat de gemeenten daardoor in hun eigen begroting rekening kunnen houden met de bijdrage aan de GGD Gelderland-Zuid.

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen omtrent de ontwerpbegroting het dagelijks bestuur van hun zienswijze doen blijken. In verband hiermee bepaalt de Wgr dat het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting, (minimaal) 8 weken voor de aanbieding aan het algemeen bestuur, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Doordat de volledige ontwerpbegroting door het dagelijks bestuur zo vroeg aan de raden wordt aangeboden, wordt ruimschoots voldaan aan de (aanzienlijk minder vergaande) verplichting om voor 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar toe te zenden aan de gemeenteraden (artikel 34b Wgr).

In artikel 31 is bepaald dat deze toezending jaarlijks dient plaats te vinden voor 1 april. De raden van de deelnemende gemeenten krijgen vervolgens twee maanden de gelegenheid om op de ontwerpbegroting te reageren. Er blijft nog circa 1 maand over om de commentaren door het dagelijks bestuur bij de ontwerpbegroting te laten voegen en aan het algemeen bestuur toe te zenden en om de begroting vast te stellen.

De Wgr schrijft voor dat de begroting binnen twee weken na vaststelling, dus bij de GGD voor 15 juli, aan Gedeputeerde Staten moet worden toegezonden Met het oog daarop bepaalt artikel 31, vijfde lid, dat de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur jaarlijks uiterlijk 1 juli van het voorafgaande jaar dient plaats te vinden.

Ook voor besluiten tot wijziging van de begroting geldt op grond van artikel 35 Wgr dat de raden eerst in de gelegenheid gesteld moeten worden om daarover hun zienswijze te geven. Dit artikel biedt echter de mogelijkheid om voor bepaalde categorieen begrotingswijzigingen een uitzondering te maken. Dit is uitgewerkt in artikel 31 lid 8 van de regeling, waaruit blijkt dat begrotingswijzigingen die niet leiden tot verschuivingen tussen de vastgestelde programma's binnen de begroting of tot een wijziging in de financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten, het vragen van een zienswijze aan de raden niet nodig is.

Bijdragen van de gemeenten
Uit de begroting van de GGD Gelderland-Zuid moet voorts duidelijk blijken hoe de verdeling van de kosten over de gemeenten plaatsvindt. Voor wat betreft de uniforme taken zal op basis van het inwonertal van de deelnemende gemeenten een verdeelsleutel gehanteerd worden. Daarbij is het voor het algemeen bestuur mogelijk om voor gemeenten in de subregio Rivierenland en Nijmegen niet dezelfde inwonerbijdrage vast te stellen, omdat de uitgangspositie en het takenpakket afwijkend is.

Daarnaast is in artikel 32 lid 6 voor het algemeen bestuur de mogelijkheid opgenomen om in afwijking van het eerste lid van artikel 32 een andere verrekenings- of financieringswijze te hanteren, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak. Verrekening / financiering gebeurt veelal naar rato van inwoneraantallen. Hieraan ligt het solidariteitsprincipe ten grondslag. Andere vormen van verrekening / financiering die thans (november 2019) worden gehanteerd zijn:
- op basis van afname (P x Q). Bijvoorbeeld: werkzaamheden in het kader van toezicht kinderopvang;
- op basis van werkelijke lasten. Bijvoorbeeld: huisvesting consultatiebureaus.

Daarnaast is het mogelijk voor de deelnemende gemeenten om de GGD Gelderland-Zuid te verzoeken om specifieke taken te laten uitvoeren (de zogenaamde facultatieve taken) of aanvullende diensten af te nemen, naast de uniforme taken zoals genoemd in artikel 5 van deze regeling die reeds aan de GGD Gelderland-Zuid zijn opgedragen. De dienstverlening en de prijs wordt op maat afgestemd met de betreffende gemeenten. Financiering kan ook gebeuren op basis van subsidieverlening.

Bij circulaire van 8 juli 19991 (kenmerk FO99/U59111)heeft de Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties er voor gepleit om de gegoedheid van openbare lichamen ten behoeve van hun kredietwaardigheid te accentueren, door vast te leggen dat de gemeenten te allen tijde zullen voorzien in de middelen die het openbaar lichaam nodig heeft om zijn schulden te voldoen. Formeel gesproken is dit overbodig, zoals de minister in zijn circulaire aangeeft. Niettemin is besloten om dit expliciet op te nemen in artikel 32 lid 6 van de regeling, omdat in de praktijk is gebleken dat banken soms terughoudend zijn in het verstrekken van leningen aan gemeenschappelijke regelingen, omdat zij niet bekend zijn met het vereiste dat gemeenten te allen tijde dienen te voorzien in de middelen die nodig zijn om de schulden te voldoen.

De Wgr bevat een summiere regeling met betrekking tot de vaststelling van de jaarrekening. De wet bepaalt alleen dat de vaststelling van de jaarrekening door het algemeen bestuur geschiedt in het jaar volgend op dat waarop deze betrekking heeft, en dat het dagelijks bestuur de rekening binnen twee weken na vaststelling, doch uiterlijk op 15 juli, naar Gedeputeerde Staten stuurt. In artikel 33 lid 2 van de regeling is aanvullend opgenomen dat de raden van de deelnemende gemeenten twee maanden de gelegenheid hebben om hun zienswijze over de jaarrekening naar voren te brengen.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden
In die gevallen waarin gemeenten en/of waterschappen en provincies op grond van de Wgr een samenwerking aangaan, dient op grond van artikel 40, eerste lid, van de Archiefwet 1995 in de samenwerkingsregeling een voorziening te worden opgenomen omtrent de zorg voor de archiefbescheiden van bij die regeling ingestelde openbare lichamen of gemeenschappelijke organen. Deze voorziening dient ingevolge het tweede lid van artikel 40 zoveel mogelijk in overeenstemming met de Archiefwet 1995 te worden getroffen. Artikel 34 lid 2 schrijft voor dat het algemeen bestuur daartoe de regels moet vaststellen.

Er is niet voor gekozen om in de regeling op te nemen dat de archiefverordening van de gemeente Nijmegen wordt gevolgd. Het algemeen bestuur kan daartoe alsnog besluiten in de op grond van artikel 34 lid 2 vast te stellen regeling. Voortaan bestaat echter ook de mogelijkheid om – indien gewenst – de archiefverordening van een andere deelnemende gemeente te volgen of om zelf een archiefverordening vast te stellen.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding en uittreding
In artikel 9 lid 1 van de Wgr is bepaald dat de voor een onbepaalde tijd getroffen regeling bepalingen inhoudt omtrent wijziging, opheffing, toetreding en uittreding. Omdat de territoriale congruentie van GGD-en met veiligheidsregio's bij wet is bepaald, is in artikel 35 opgenomen dat toetreding en uittreding slechts is toegestaan als de wet dat toelaat. Het is aan het algemeen bestuur om daarvan in een concreet geval de gevolgen te regelen.

Artikel 36 Wijziging en opheffing
In artikel 36 is opgenomen dat de regeling kan worden gewijzigd of opgeheven bij daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur kan een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt dit voorstel toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten. Een deelnemende gemeente kan ook zelf een voorstel tot wijziging doen. In dat geval kan een overeenkomstige procedure gevolgd worden als beschreven in artikel 36, tweede lid.

Dit artikel beschrijft verder dat het college van Nijmegen besluiten tot wijziging of opheffing van deze regeling, dan wel tot toetreding of uittreding van deelnemende gemeenten, in de Staatscourant bekend maakt in alle deelnemende gemeenten. Door dit expliciet op te nemen in de regeling kan hierover geen onduidelijkheid bestaan.

In het vierde lid is conform het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) opgenomen dat de GGD Gelderland-Zuid in het kader van duidelijke informatievoorziening de meest recente versie van de gemeenschappelijke regeling op haar website publiceert.

Artikel 37 Liquidatie
Artikel 37 regelt de liquidatie. De tweede volzin van het eerste lid van dit artikel richt zich met name op afwijkingen van procedurebepalingen van de regeling. Het bij opheffing van de regeling vast te stellen liquidatieplan dient onder meer te voorzien in de gevolgen die de beëindiging voor het eventuele personeel heeft, alsmede in de vereffening van het vermogen en de daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen voor de deelnemende gemeenten.

Artikel 38 Geschillencommissie
Op grond van artikel 28 van de Wgr worden geschillen over de toepassing van een regeling door Gedeputeerde Staten beslist, voor zover die geschillen niet onder de competentie van de bestuursrechter of civiele rechter vallen. Het is daarnaast mogelijk en in voorkomende situaties aan te bevelen om een kwestie, voordat deze de formele fase van een geschil bereikt, via bijvoorbeeld arbitrage of mediation op te lossen. Artikel 38 voorziet in een algemene procedurebeschrijving die daarvoor wenselijk wordt geacht.

HOOFDSTUK 17 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 40 Inwerkingtreding
De gewijzigde regeling is aangenomen indien twee derden van het aantal gemeenten daarmee heeft ingestemd. Een gemeente heeft ingestemd met de wijzigingen, indien daartoe door het college is besloten. Op grond van artikel 1 lid 2 Wgr besluit het college echter niet tot wijziging, dan nadat zij toestemming heeft verkregen van de gemeenteraad. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Daarnaast is bepaald dat de gewijzigde regeling per 1 januari 2020 in werking treedt.

Artikel 41 Citeertitel
Dit artikel spreekt voor zich.

Rekenkamer(commissie)s
Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen,
West Maas en Waal en Wijchen

HOOFDRAPPORT

Grip krijgen op Veilig Thuis

23 april 2018

COLOFON

Dit rapport is op basis van een gezamenlijk onderzoek opgesteld door de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. Hieronder vindt u de contactgegevens per rekenkamer(commissie):

Telefoon	**Website**	**E-mail**
Berg en Dal		
06 51 51 77 53	www.bergendal.nl	griffie@bergendal.nl
Beuningen		
X	https://gemeentebestuur.beuningen.nl/gemeentebestuur/rekenkamer/	
Heumen		
024-3588467	www.heumen.nl	griffie@heumen.nl
Nijmegen		
024 - 3292338	www.nijmegen.nl/rekenkamer	rekenkamer@nijmegen.nl
West Maas en Waal		
14 0487	X	griffie@westmaasenwaal.nl
Wijchen		
024 - 7517203	www.wijchen.nl	griffie@wijchen.nl

INHOUDSOPGAVE HOOFDRAPPORT

Voorwoord

Samenvatting

1 Inleiding 1

1.1 Aanleiding voor het onderzoek 1

1.2 Doel- en vraagstelling van het onderzoek 2

1.3 Kernbegrippen van het onderzoek 3

1.4 Normenkader van het onderzoek 4

1.5 Aanpak van het onderzoek 4

1.6 Leeswijzer 5

2 Veilig Thuis en de GGD 7

2.1 Bestuurlijke context: decentralisaties sociaal domein 7

2.2 Veilig Thuis 7

2.3 Achtergrondinformatie over GGD Gelderland Zuid 9

3 Analyse, conclusies en aanbevelingen 10

3.1 Analyse 10

3.2 Conclusies en aanbevelingen 16

4 Reactie colleges van burgemeester en wethouders en DB GGD Gelderland Zuid 26

5 Nawoord rekenkamers 31

Bij dit rapport hoort een bijlagenboek, daarin zijn de volgende bijlagen opgenomen:

1 Historisch overzicht

2 Overzicht (verbeter)plannen in chronologische volgorde

3 Bestuurlijke en ambtelijke organisatie rond (voorbereiding) VTGZ

4 Betrokkenheid gemeenteraden bij begrotingen, begrotingswijzigingen en jaarstukken GGD GZ

5 Betrokkenheid gemeenteraden bij beleidsplannen en beleidsprogramma's GGD GZ

6 Normenkader

7 Reacties van colleges van burgemeester en wethouders op het rapport

8 Verklaring van gebruikt afkortingen

De rekenkamers van Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen en West Maas en Waal vragen daarnaast in de aanbiedingsbrief of in een afzonderlijke oplegnotitie aandacht voor een aantal specifieke zaken die volgden uit het onderzoek.

VOORWOORD

Raadsleden zijn niet erg tevreden over hun mogelijkheden tot beïnvloeding van regionale samenwerkingsverbanden, zo blijkt uit diverse recente onderzoeken. Regionale samenwerking is en blijft voor velen van hen iets ongrijpbaars. Naast het ontbreken van effectieve sturings- en controle-instrumenten worden ook onvoldoende expertise, gebrek aan tijd en hultroepen vaak als redenen genoemd waarom de kaderstellende en controlerende taak van gemeenteraden met betrekking tot samenwerkingsverbanden niet goed uit de verf komt. Een ongemakkelijk gevoel is het gevolg.

De regio Gelderland Zuid vormt daar geen uitzondering op. Dat blijkt als Veilig Thuis eind 2015 in een rapport van de inspecties op veel punten onvoldoende scoort en de inspecties het toezicht intensiveren. Dit beeld wordt nog eens versterkt als Veilig Thuis een paar maanden later onder verscherpt toezicht wordt geplaatst, nadat een klokkenluider melding maakte van misstanden en verzwegen wachtlijsten. Voor de gemeenteraden, sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het organiseren van deze vorm van zorg aan kwetsbare inwoners, leidt vooral die anonieme melding tot commotie en vragen. Begrijpelijk, want maandenlange wachtlijsten in geval van kindermishandeling, ouderenmishandeling of huiselijk geweld zijn niet uit te leggen en raken de kern van een samenleving die de zwakkeren wil beschermen. Dit kan nooit de bedoeling zijn geweest bij het overnemen van de taken in het sociale domein van de provincie en het rijk.

Inmiddels is veel gebeurd en gedaan rondom de Veilig Thuis-organisatie. Dit onderzoek van de gezamenlijke rekenkamer(commissie)s in de regio Nijmegen kijkt vanuit het perspectief van de gemeenteraden naar de hele gang van zaken en probeert een antwoord te geven op de vraag wat gemeenteraden dan wél kunnen doen. Om tot de beantwoording van die vraag te komen, zijn we in de tijd teruggegaan naar waar het proces van besluitvorming over Veilig Thuis begon. Dat was in 2013, in de aanloop naar de grote decentralisatie-operatie, waarbij gemeenten verantwoordelijk werden voor de uitvoering van de taken op het gebied van jeugd, werk en zorg.

Het is verleidelijk en deels begrijpelijk om de hoeveelheid werk die er toen op de gemeente(rade)n af kwam en de daarmee gepaard gaande hectiek als reden aan te voeren voor het feit dat niet alles goed verliep. Maar het maatschappelijk belang van de Veilig Thuis-taken is zo groot, dat het van belang is om de gevolgde besluitvorming rondom Veilig Thuis tegen het licht van de geldende normen te houden. Niet met als doel om een bestraffend oordeel te vellen over de gang van zaken en de betrokken actoren, maar vooral om er lering uit te trekken en mogelijk zelfs vast te stellen dat de geldende normen niet voldoen voor raadsleden om hun rol als volksvertegenwoordiger waar te kunnen maken.

Wij hopen dat de lessen die uit dit onderzoek zijn te trekken, de gemeenteraden helpen in hun handelen bij de totstandkoming en vormgeving van volgende, nieuwe gemeenschappelijke regelingen en het verbeteren van de al bestaande. Soms lijkt het bij dat type regelingen om louter abstracte, ver-van-het-bed-achtige constructies te gaan ‘die nu eenmaal moeten.’ Maar de casus Veilig Thuis maakt duidelijk dat het bij regionale samenwerkingsverbanden ook kan gaan om concrete regelingen voor kwetsbare groepen inwoners. Het helpt dat je van meet af aan het plaatje voor ogen hebt welke mensen die regionale samenwerking raakt, hoe je een en ander voor hen het beste regelt, wat je zou willen kunnen doen als achteraf onverhoopt blijkt dat het niet goed is geregeld en uiteraard hoe je wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen. Grip krijgen begint bij begrijpen wat en voor wie je het doet.

SAMENVATTING

Sinds 1 januari 2015 functioneren in Nederland 26 regionale Veilig Thuis-organisaties. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. In de regio Gelderland Zuid is Veilig Thuis (VTGZ) ondergebracht bij de GGD Gelderland Zuid. Naar aanleiding van het instellen van het verscherpt toezicht bij VTGZ in april 2016 leefden er bij de gemeenteraden van de betrokken gemeenten veel vragen. Voor de rekenkamer(commissie)s in de regio Nijmegen waren deze aanleiding een gezamenlijk onderzoek te starten.

De centrale vraag van het onderzoek is:
Welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid? Om deze vraag te kunnen beantwoorden hebben we het onderzoek uitgevoerd aan de hand van onder meer de volgende deelvragen:

- Hoe is de besluitvorming verlopen?
- Hoe is de sturing, beheersing, het toezicht en de verantwoording geregeld?
- Welke beleidsmatige doelen zijn geformuleerd en hoe zijn deze financieel vertaald?
- Hoe zag de informatiestroom tussen DB, AB, colleges en gemeenteraden er uit?
- Hoe hebben de actoren gebruik gemaakt van hun bevoegdheden?
- Welke lessen zijn er te leren uit de gang van zaken?

De onderzoeksperiode betreft medio 2013 tot en met 4 april 2017. De bevindingen uit het onderzoek laten zien dat sprake was van meerdere problemen, die mede zijn ontstaan doordat verschillende actoren op verschillende momenten zaken hebben nagelaten.

In de fase van de voorbereiding[1] (medio 2013 tot 1 januari 2015) zijn de gemeenteraden in de regio Nijmegen niet of nauwelijks betrokken bij de besluitvorming over de inrichting van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandling (AMHK) en de onderbrenging bij de GGD GZ. Ook het DB en AB van de GGD hebben in de voorbereidingsfase nauwelijks een rol gespeeld bij de (voorbereiding van de) besluitvorming rond VTGZ. De besluitvorming is verlopen via de lijn van het PFO en vervolgens de colleges van B&W. Op het moment van besluitvorming door de colleges in het najaar van 2014 is niet bekend of de GGD daadwerkelijk in staat is om de taken conform de gegeven voorwaarden uit te voeren. Bovendien is niet bekend wat de risico's zijn die de GGD loopt bij de uitvoering van de taak. In de fase van voorbereiding lopen de voorbereidende werkzaamheden achter op de planning. Met uitzondering van de exploitatiebegroting, zijn deze uiteindelijk helemaal niet meer uitgevoerd.

Op 1 januari 2015 is VTGZ formeel van start gegaan onder de vlag van de GGD. Hoewel al vrijwel direct na de start blijkt dat het niet loopt zoals voorzien, duurt het tot juni 2015 voordat de problemen (zichtbaar) bij het DB en AB op tafel komen. Er wordt dan nog van uitgegaan dat het om tijdelijke opstartproblemen gaat. Ook als de problemen in de zomer van 2015 hardnekkiger

[1] Bijlage 1 bevat een chronologische beschrijving van het verloop van de bestuurlijke besluitvorming; in de bijlage is ook een samenvattende tijdlijn opgenomen.

blijken dan aanvankelijk gedacht, maakt een probleemanalyse geen onderdeel uit van de verbeterplannen, die elkaar in hoog tempo opvolgen. In elk volgend verbeterplan wordt ook niet geëvalueerd of de maatregelen uit het vorige plan effect hebben of dat deze onvoldoende blijken. Een ander punt is dat in de gehele onderzoeksperiode slechts beperkt een confrontatie wordt uitgevoerd tussen de middelen die nodig zijn voor een goede uitvoering van de taken en de daarvoor beschikbare middelen.
De invulling van de rollen door het PFO, AB en DB van de GGD en de colleges is in de praktijk rond Veilig Thuis vervaagd. Met name in de fase van voorbereiding zijn rollen en verantwoordelijkheden in de praktijk onvoldoende gescheiden. Zo heeft het PFO bijvoorbeeld een aantal besluiten genomen rond Veilig Thuis, terwijl dit overlegorgaan geen beslissingsbevoegdheid heeft.
De werkwijze rond de problematiek bij Veilig Thuis was dat een probleem pas gedeeld werd, als een oplossing kon worden voorgelegd, en dat die oplossingen doorgaans een hoge mate van wensdenken lieten zien. Gevolg hiervan was dat de gemeenteraden steeds (erg) laat werden geïnformeerd over ontstane problemen en zij meer dan eens informatie zeer kort voor een vergadering, overlegmoment of regionale bijeenkomst ontvingen.
Daarbij komt dat de stukken die aan de raden worden gestuurd vaak geen duidelijke en onderbouwde beslisopties bevatten. Hierdoor werd het voor de raden moeilijk om (beargumenteerd) bij te sturen, en konden zij in feite niets anders doen dan instemmen met de voorgestelde (forse) begrotingswijziging (en daarmee een verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan de GGD ten laste van de eigen begroting). Opgemerkt moet worden dat de raden zelf ook niet of nauwelijks navraag hebben gedaan naar de stand van zaken en ontwikkelingen; als zij dat doen, is dat steeds naar aanleiding van berichten uit andere bronnen (anonieme brief, berichten in de media) dat het niet goed gaat. Een belangrijke verklaring voor deze reactieve werkwijze is dat er vooraf geen duidelijke afspraken zijn gemaakt. Niet over de te realiseren doelen, maar ook niet over de wijze waarop en de frequentie waarmee de raden geïnformeerd zullen worden over de realisatie daarvan. Daarmee hadden de raden geen kader voor hun controle en dus geen ‘noodrem’.

CONCLUSIES

Op hooflijnen zijn de conclusies van het onderzoek[2]:

1. De besluitvorming over Veilig Thuis is onvoldoende voorbereid en onderbouwd, zowel in de voorbereidings- als uitvoeringsfase
2. De besluitvorming over Veilig Thuis, zowel voor als na 1 januari 2015, is moeilijk traceerbaar, nagenoeg onnavolgbaar, weinig transparant en daardoor moeilijk controleerbaar
3. Rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van Veilig Thuis zijn in de praktijk onvoldoende gescheiden
4. Bestuurders hadden onvoldoende oog voor de verandercapaciteit van de uitvoeringsorganisatie
5. De gemeenteraden zijn onvoldoende betrokken bij en geïnformeerd over de besluitvorming en zijn daardoor niet in staat geweest hun kaderstellende en controlerende rol goed te vervullen.

[2] U vindt de volledige conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 3 van het rapport.

AANBEVELINGEN

De gemeenteraden van de gemeenten die participeren in een gemeenschappelijke regeling moeten erop kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd door diegenen die daarvoor verantwoordelijk zijn; te weten de bestuurders. Om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten doen wij op hoofdlijnen de volgende aanbevelingen[1]:

1. Voor de versterking van de kaderstellende rol van de raad
   Regel zaken vooraf zodanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, de portefeuillehouder en het college hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken. Wij onderscheiden meerdere momenten van ‘vooraf’:
   - op het moment dat gemeenten in samenwerking een nieuwe taak moeten opbouwen
   - bij het benoemden van de leden van het DB
   - in het kader van het opstellen van het beleidsplan
   - in het kader van het opstellen van de begroting.

   Daarnaast adviseren wij de gemeenschappelijke regeling van de GGD op een aantal punten aan te passen, en ook de financiële verordening.
2. Voor de versterking van de controlerende rol van de raad
   Maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan
   Meer concreet:
   - Stel een informatieprotocol op
   - Zorg ervoor dat alle informatie op één centrale plek bij elkaar staat
   - Overweeg als gemeenteraad te gaan werken met ‘raadsrapporteurs’
   - Werk met vaste momenten per jaar waarop samenwerkingsverbanden worden besproken in de raad
3. Voor de versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad
   - Onderzoek de mogelijkheden voor het instellen van een intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking
   - Leer van ervaringen met controle en toezicht in andere sectoren

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK

Sinds 1 januari 2015 functioneren in Nederland 26 regionale Veilig Thuis-organisaties. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, waarin de voormalige Steunpunten Huiselijk Geweld en Advies- en Meldpunten Kindermishandeling zijn samengevoegd. In de regio Gelderland Zuid is Veilig Thuis ondergebracht bij de GGD Gelderland Zuid[1]. In de tweede helft van 2015 voerden Rijksinspecties[2] de eerste stap uit van het toezicht bij alle 26 Veilig Thuis-organisaties. Dit toezicht richtte zich op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Uit dit onderzoek bleek dat Veilig Thuis Gelderland Zuid (VTGZ) op 16 van de 24 toetsingscriteria een onvoldoende scoorde. Daarop is het toezicht op VTGZ geïntensiveerd. Later, in april 2016, werd VTGZ zelfs onder verscherpt toezicht van de inspecties geplaatst.

Naar aanleiding van het instellen van het verscherpt toezicht bij VTGZ in april 2016 leefden er bij de gemeenteraden van de betrokken gemeenten veel vragen en is er een aanzienlijke informatiestroom in de richting van de gemeenteraden op gang gekomen. De vragen hadden niet alleen betrekking op de bestaande en toekomstige situatie, maar betroffen ook de vraag hoe de problemen waren ontstaan, waarom deze zo lang hadden kunnen voortduren en of zij daarover in al die tijd goed waren geïnformeerd. Voor de rekenkamer(commissie)s[3] van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen (voor de leerbaarheid verder: regio Nijmegen) waren deze vragen aanleiding om een gezamenlijk onderzoek te starten. De rekenkamers zijn van mening dat het maatschappelijk, bestuurlijk en financieel belang van Veilig Thuis groot is en het daarmee dus hoog scoort op de criteria die zij hanteren bij het kiezen van een onderwerp voor onderzoek.

Breder bezien is de casus van Veilig Thuis een voorbeeld van een bestuurlijk samenwerkingsverband dat gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voor uitdagingen stelt ten aanzien van controle en kaderstelling. Ondanks diverse recente adviezen en handreikingen[4] worstelen gemeenteraden overal in het land met de vraag hoe zij invloed kunnen uitoefenen op de inrichting van samenwerkingsverbanden (governance) en op de uitvoering van taken door die verbanden.

---

1 Voor de leesbaarheid wordt verder geschreven: GGD of GGD GZ.

2 Met (Rijks)inspecties worden in dit rapport de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg bedoeld.

3 Het onderzoek is uitgevoerd door de rekenkamer(commissie)s van Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. Voor de leesbaarheid schrijven wij in de rest van het rapport en in het bijlagenboek 'rekenkamers'.

4 Zie onder meer: B. Denters, P.-J Klok en A. Kranenburg (2017). *Greep op het ongrijpbare. Handreiking nieuwe vormen van controle en verantwoording in een samenwerkend lokaal bestuur*. Raadslid.Nu/Universiteit Twente; R. de Greef en R. Stolk (2015). *Grip op regionale samenwerking. Handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers*. Vereniging van Griffiers: Sdu.

De rekenkamers in de regio Nijmegen willen aan de hand van de ervaringen met de casus Veilig Thuis onderzoeken wat er te leren valt voor wat betreft de aansturing van en de informatievoorziening over bestuurlijke samenwerkingsverbanden, en willen hun gemeenteraden op basis daarvan concrete handvatten bieden voor versterking van hun kaderstellende en controlerende rol.

1.2 DOEL- EN VRAAGSTELLING VAN HET ONDERZOEK

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de wijze waarop VTGZ en de bestuurlijke samenwerking ten aanzien van VTGZ is ingericht en heeft gefunctioneerd, en in het bijzonder in de rol die de gemeenteraden daarin hebben gespeeld. Dat inzicht kan hopelijk leiden tot verbeteringen in de kaderstelling en controle van VTGZ, maar met name ook van gemeenschappelijke regelingen en andere bestuurlijke samenwerkingsverbanden in bredere zin.

De centrale vraag van het onderzoek is:

Welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden hebben we de volgende deelvragen[5] geformuleerd, die bij het uitvoeren van het onderzoek leidend zijn geweest:

1. Hoe is de besluitvorming over de vorming van VTGZ en de onderbrenging bij de GGD GZ (inclusief de daaraan gestelde condities en voorwaarden) verlopen, en welke rol hebben de gemeenteraden hierin gespeeld?
2. Hoe is de governance (sturing, beheersing, toezicht en verantwoording) bij de start van VTGZ geregeld? Hoe verhoudt deze zich tot de wettelijke regels? Wat zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van gemeenteraden, colleges, Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur? Hebben de gemeenteraden in dit verband specifieke kaders aan hun college gesteld?
3. Welke beleidsmatige doelen zijn geformuleerd voor VTGZ, hoe zijn deze tot stand gekomen hoe zijn ze financieel vertaald?
4. Hoe zag de informatiestroom tussen Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur, colleges en gemeenteraden eruit rond de inrichting en het functioneren van VTGZ? En hoe zag die eruit voor de P&C-producten van de GGD GZ: begroting, begrotingswijzigingen, jaarstukken, beleidsplan en beleidsprogramma?
5. Hoe hebben de bovengenoemde actoren, en de gemeenteraden in het bijzonder, gebruik gemaakt van hun bevoegdheden bij de kaderstelling/aansturing van en de controle op VTGZ?

[5] Deze deelvragen wijken hier en daar iets af van de vragen die bij aanvang van het onderzoek waren geformuleerd. Het gaat om een aanscherping als gevolg van voortschrijdende inzicht.

6. Welke lessen zijn er te leren uit de gang van zaken, zowel in de voorbereidende fase als tijdens de eerste jaren van VTGZ, en welke aanbevelingen komen hieruit voort voor de gemeenteraden, met name ten aanzien van hun kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid?

De onderzoeksperiode betreft medio 2013 tot en met 4 april 2017.

1.3 KERNBEGRIPPEN VAN HET ONDERZOEK

In dit onderzoek gaat het over samenwerkingsverbanden van gemeenten, en in het bijzonder de inrichting van de sturing van de samenwerkingsverbanden, de beheersing ervan, het toezicht erop en de verantwoording die erover wordt afgelegd. Samengevat is dat de **governance** van een samenwerkingsverband. De rol van de gemeenteraad hierin is tweeledig. Allereerst is er de **kaderstelling**: het stellen van kaders voor het college om het bestuurlijke samenwerkingsverband aan te gaan en in te richten, en ook het stellen van de beleidsmatige kaders waarbinnen het samenwerkingsverband de taken gaat uitvoeren. Hier hoort ook bij het stellen van kaders voor een nieuwe taak die bij een bestaand bestuurlijk samenwerkingsverband wordt ondergebracht. Ten tweede is er de **controle** van het college in zijn aansturing en beheersing van het samenwerkingsverband: zijn de taken doeltreffend, doelmatig en rechtmatig uitgevoerd?
In onderstaand schema zijn de rollen en verantwoordelijkheden van raad en college ten aanzien van het samenwerkingsverband duidelijk aangegeven:

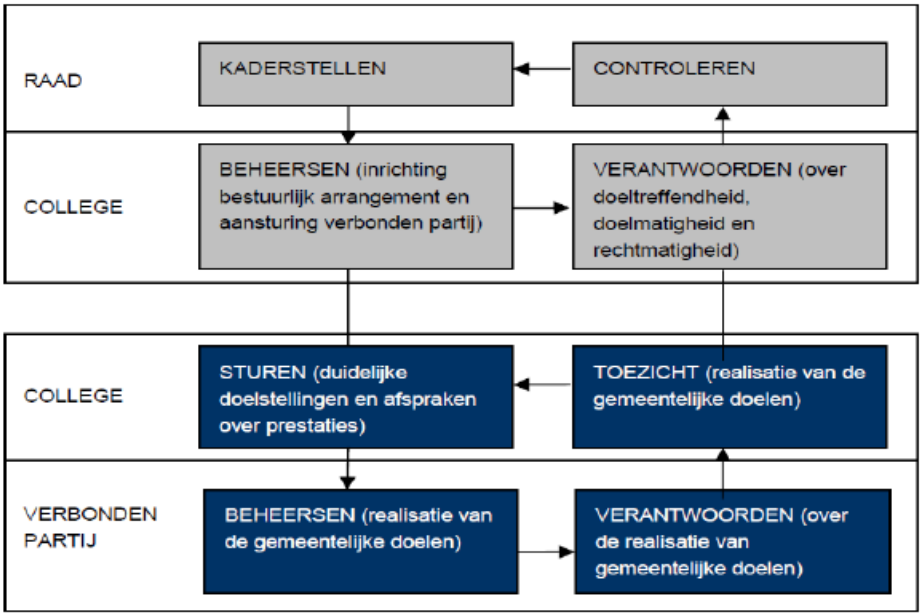

Bron: Delftse Rekenkamer (2013). *Verbonden partijen*.

In dit rapport spreken we afwisselend over (bestuurlijke) samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen. In het lokaal bestuur, en dus ook door ons, wordt voor samenwerkingsverbanden verder ook vaak de term 'verbonden partijen' gebruikt. Een ‘verbonden partij’ is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk

én een financieel belang heeft[6]. Omdat de gemeente een bestuurlijk en meestal ook een financieel belang heeft in een gemeenschappelijke regeling, zijn de meeste gemeenschappelijke regelingen dus een verbonden partij voor de gemeente.

1.4 NORMENKADER VAN HET ONDERZOEK

Voor het normenkader voor dit onderzoek is uit de volgende bronnen geput:

1. Het wettelijk kader, en in het bijzonder de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);
2. De regels en afspraken in de gemeenschappelijke regeling GGD GZ;
3. Indien aan de orde: specifieke kaders voor aansturing en controle van gemeenschappelijke regelingen in de betrokken individuele gemeenten;
4. Algemene normen voor goede (inter)gemeentelijke besluitvorming en bestuur (zoals neergelegd in de Code voor Goed Bestuur);
5. Recente inzichten in (versterking van) de rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking (zoals bijvoorbeeld weergegeven in de handreikingen genoemd in voetnoot 1).

Per deelvraag kunnen normen en/of algemeen geaccepteerde uitgangspunten worden onderscheiden. In bijlage 6 worden deze meer specifiek weergegeven.

1.5 AANPAK VAN HET ONDERZOEK

Eind mei 2017 hebben de rekenkamers de gemeenteraden en colleges in hun gemeenten, maar ook het DB, AB en de directie van de GGD op de hoogte gesteld van de start van het onderzoek door toezending van een brief met de hoofdpunten van het onderzoeksplan.

In de daaropvolgende maanden is veel tijd en energie nodig gebleken voor de verzameling en analyse van de benodigde documenten. De stukken zijn vanaf eind mei 2017 opgevraagd. De stukken opgevraagd bij de GGD (agenda's met bijbehorende stukken en verslagen van de vergaderingen van AB en DB van GGD GZ) hadden wij medio juli 2017 compleet. Het verzamelen van de stukken over de voorbereidingsperiode bij centrumgemeente Nijmegen én het verkrijgen van inzicht in de stukkenstromen binnen de gemeenten kostte meer (doorloop)tijd. De stukken zijn zeer gefragmenteerd ontvangen. Dat gold met name in centrumgemeente Nijmegen, waar we naar toe verwezen zijn voor de stukken uit de voorbereidingsfase. In de fysieke dossiers is niets opgenomen over de totstandkoming van Veilig Thuis en ook digitaal bleek, ondanks de toezegging in het Voorstel Monitoring en Beheer dit voor alle betrokken beschikbaar te hebben en houden, geen sprake van een volledig dossier. De voorbereidingsfase bleek alleen te reconstrueren door zelf stukken te gaan lezen en vandaaruit te ontdekken welke stukken er nog meer zouden moeten zijn.

[6] Om de gemeenteraad inzicht te geven in de verbonden partijen waarin de gemeente participeert, is het verplicht in de gemeentelijke begroting en jaarstukken een paragraaf verbonden partijen op te nemen.

Die stukken konden vaak niet zelfstandig worden gevonden, daarvoor was de hulp nodig van ambtenaren die toegang hebben tot de digitale mappen hierover. Door diverse personele wisselingen bleek het ook voor hen niet altijd eenvoudig de benodigde stukken te vinden. Het onderzoek is hierdoor in aanzienlijke mate vertraagd. Wij hebben de gemeenteraden en colleges en het AB en het DB van de GGD hierover op 24 oktober 2017 geïnformeerd met een brief en daarin ook de aangepaste planning met hen gedeeld.

Ondanks het feit dat Veilig Thuis een recent dossier betreft, heeft het bijna een half jaar geduurd voordat wij de stukken betreffende de voorbereidingsfase compleet hadden. Dat is opvallend, zeker ook gezien de opmerking uit het Voorstel Monitoring en Beheer van de hand van de regionale projectleider Veilig Thuis uit december 2014: 'Een compleet digitaal archief blijft voorlopig (2 jaar) beschikbaar voor de 19 gemeenten op de gemeenschappelijke schijf bij de gemeente Nijmegen. Dit ontslaat de overige 18 gemeenten van hun verplichting om de door de colleges en de bestuurlijke organen vastgestelde documenten te bewaren volgens de Archiefwet. Aan de GGD wordt de uitgangsdocumentatie, zie bijlage 1, overgedragen die ten grondslag lag aan de vormgeving van Veilig Thuis. De overige stukken zijn bij de GGD aanwezig.'

Nadat wij over een compleet dossier beschikten, zijn in de maanden oktober, november en december 2017 gesprekken gevoerd met portefeuillehouders en direct betrokken ambtenaren in de deelnemende gemeenten, met de ambtenaren van de gemeente Nijmegen die het opdrachtgeversoverleg met de GGD voerden, en daarnaast met de voorzitter van het DB en de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) van de GGD.
Op 10 januari 2018 zijn de bevindingen voor verificatie aan de ambtelijke contactpersonen van de gemeenten en de GGD aangeboden. De rekenkamers hebben de opmerkingen die daaruit volgden, beoordeeld en waar nodig verwerkt. Op 26 februari 2018 is het bestuurlijk rapport, inclusief conclusies en aanbevelingen, samen met het bijlagenboek voorgelegd aan de colleges van B&W van de gemeenten die in het onderzoek zijn betrokken en aan het DB van de GGD. Hun reacties zijn opgenomen in voorliggend rapport en voorzien van een nawoord van de rekenkamers.

1.6 LEESWIJZER

Voorliggend bestuurlijk rapport vervolgt na het voorwoord, de samenvatting en hoofdstuk 1 (met een toelichting op de aanleiding en aanpak van het onderzoek), met een korte toelichting op Veilig Thuis, de GGD GZ en de context waarin Veilig Thuis in 2013 / 2014 georganiseerd moest worden (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 is een analyse opgenomen van de bevindingen die uitgebreid zijn uitgewerkt in de bijlagen. Deze zijn geordend naar de fase van voorbereiding (tot 1 januari 2015) en de fase van uitvoering (vanaf 1 januari 2015). Hoofdstuk 3 vervolgt met de conclusies en aanbevelingen. In hoofdstuk 4 zijn de reacties van de colleges en het DB van de GGD op de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Deze zijn in hoofdstuk 5 voorzien van een nawoord van de rekenkamers.

Bij dit rapport hoort een bijlagenboek. In de bijlagen is meer gedetailleerde achtergrondinformatie opgenomen, danwel een nadere onderbouwing van de bevindingen. In de digitale versie van dit rapport is steeds een link opgenomen naar de bijlage. Het gaat om de volgende bijlagen:

1 Historisch overzicht

Medio 2013 – medio 2014:	Totstandkoming besluit onderbrenging AMHK bij GGD GZ
1 juli 2014 – 1 januari 2015:	Voorbereiding inrichting VTGZ
1 januari 2015 – oktober 2015:	Opstartfase VTGZ
Oktober 2015 – 28 april 2016:	Periode van geïntensiveerd toezicht
28 april 2016 – 4 april 2017	Periode van verscherpt toezicht

2 Overzicht (verbeter)plannen in chronologische volgorde
3 Bestuurlijke en ambtelijke organisatie rond (voorbereiding) VTGZ
4 Betrokkenheid gemeenteraden bij begrotingen, begrotingswijzigingen en jaarstukken GGD GZ
5 Betrokkenheid gemeenteraden bij beleidsplannen en beleidsprogramma's GGD GZ
6 Normenkader
7 Reacties van colleges van burgemeester en wethouders
8 Verklaring van gebruikte afkortingen

Daarnaast vragen de rekenkamers van Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen en West Maas en Waal in de aanbiedingsbrief bij het rapport of een afzonderlijke oplegnotitie aandacht voor een aantal specifieke gemeentelijke zaken die volgen uit het onderzoek.

2. VEILIG THUIS EN DE GGD GELDERLAND ZUID

In dit hoofdstuk wordt beknopt de achtergrond geschetst van de organisatie Veilig Thuis en de GGD. We beginnen met een beschrijving van de context waarin deze nieuwe organisatie tot stand kwam.

2.1 BESTUURLIJKE CONTEXT: DECENTRALISATIES SOCIAAL DOMEIN

In het regeerakkoord van oktober 2012 staan de voornemens vermeld van het nieuwe kabinet ten aanzien van de decentralisatie van omvangrijke taken op het gebied van jeugd, zorg en werk naar de gemeenten. In de daaropvolgende periode worden met grote voortvarendheid wetsvoorstellen voor de aangepaste Wmo en de nieuwe Jeugdwet en Participatiewet opgesteld en door het parlement vastgesteld. De transitie is een enorme opgave voor gemeenten, die tot kort voor de datum van inwerkingtreding van de wetten in onzekerheid worden gelaten over belangrijke voorwaarden zoals budgetten en bestaande cliëntenbestanden. Met name 2014 is een hectisch en chaotisch jaar voor alle gemeenten, waar met man en macht aan de voorbereidingen voor de uitvoering van de nieuwe taken per 1 januari 2015 wordt gewerkt. In deze periode moeten de gemeenten ook de taken van Veilig Thuis organiseren en inrichten. Omdat andere nieuwe taken, met name de huishoudelijke hulp en ook de jeugdzorg, de gemeenten enorm veel geld en tijd kosten, en omdat in de regio Nijmegen een deel van de taken van VTGZ (namelijk het Meldpunt Bijzondere Zorg) al door de GGD GZ wordt uitgevoerd, is er politiek en bestuurlijk relatief weinig aandacht voor de organisatie en inrichting van VTGZ[7].

2.2 VEILIG THUIS

Per 1 januari 2015 zijn het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld opgegaan in een nieuwe, landelijke organisatie Veilig Thuis. Gemeenten hebben in 26 regio's een eigen regionale Veilig Thuis-organisatie in het leven geroepen. Er is één gratis landelijk telefoonnummer 0800 2000 waarop alle Veilig Thuis-organisaties zijn aangesloten.

In de loop van 2013 wordt duidelijk dat gemeenten in de nieuwe Wmo verantwoordelijk worden voor de organisatie van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK). In dit AMHK worden het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) samengevoegd. De gedachte achter de samenvoeging is dat één benadering voor alle slachtoffers effectiever en efficiënter zal zijn. Huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen dan in samenhang aangepakt worden, waarbij de expertise die voor de afzonderlijke doelgroepen noodzakelijk is in stand kan blijven. Gemeenten zijn verplicht samen te werken met andere gemeenten bij de organisatie van het AMHK. Zij zijn vrij te kiezen met welke gemeenten zij samenwerken en hoe zij het AMHK organisatorisch vormgeven.

[7] Zo blijkt ook uit alle in het kader van dit onderzoek gevoerde gesprekken.

In de regio Gelderland Zuid werd het AMK tot 2015 uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg (Bjz) Gelderland, een provinciaal georganiseerde organisatie. De taken van het SHG (op grond van de Wmo) werden tot 2015 uitgevoerd door Moviera (bemensing burgermeldpunt) en de GGD Gelderland Zuid (Meldpunt Bijzondere Zorg). In de aanloop naar 1 januari 2015 besluiten de colleges in de regio Gelderland Zuid dat Veilig Thuis bij de GGD GZ zal worden ondergebracht.

Wettelijke taken en toezicht

De wettelijke taken en bevoegdheden van de advies- en meldpunten (AMHK's) zijn opgenomen in de (gewijzigde) Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en nieuwe Jeugdwet. Veilig Thuis moet minimaal de volgende wettelijke taken uitvoeren:

- een herkenbaar en toegankelijk meldpunt zijn voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- het geven van advies en informatie aan melders en burgers;
- na melding: het doen van onderzoek om te bepalen of er sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het - indien noodzakelijk - inschakelen van passende hulpverlening;
- het zo nodig in kennis stellen van de politie of de Raad voor de Kinderbescherming. Wanneer een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming wordt ingediend, wordt het college van burgemeester en wethouders daarvan in kennis gesteld;
- het terug rapporteren aan de melder van datgene wat met de melding is gebeurd.

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie Veiligheid en Justitie voeren het landelijk toezicht in het kader van de Jeugdwet uit. Als waren zij één inspectie zien zij in het kader van de Jeugdwet toe op de kwaliteit van de jeugdhulp, de jeugdbescherming en jeugdreclassering en de andere instellingen in het jeugddomein.

In juni 2015 maken de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg het toetsingskader voor stap 1 van het toezicht naar Veilig Thuis bekend. Zij geven aan de kwaliteit van de 26 Veilig Thuis organisaties in 2015 te zullen gaan toetsen aan de hand van een aantal criteria afgeleid uit het landelijke toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd, met name qua (wettelijke) randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Naast deze criteria zijn aan het toetsingskader specifiek voor Veilig Thuis drie criteria toegevoegd die betrekking hebben op wettelijke eisen uit de Wmo 2015. De reikwijdte van de criteria is verbreed van kinderen naar alle leden van gezinnen en huishoudens die met Veilig Thuis te maken krijgen.

In de tweede helft van 2015 voeren de inspecties toezicht uit bij alle 26 Veilig Thuis-organisaties. Bij VTGZ gebeurt dat in oktober 2015. Veilig Thuis Gelderland Zuid scoort onvoldoende op 16 van de 24 criteria. Dat is reden voor de inspecties om het toezicht op VTGZ te intensiveren, wat onder meer leidt tot een verplicht verbeterplan en een voortgangsbezoek in januari 2016. In april 2016 wordt een onaangekondigd bezoek gebracht aan VTGZ, naar aanleiding van een anonieme melding vanuit de Veilig Thuis-organisatie. Op basis hiervan concluderen de inspecties dat VTGZ de afgelopen maanden een vertekend beeld over de wachtlijst aan de inspecties heeft gegeven, en zij stellen vast dat hiermee het vertrouwen van de inspecties in de aanpak en werkwijze van de

directie van de GGD, onderdeel Veilig Thuis, Gelderland Zuid ernstig geschaad is. Naar aanleiding daarvan wordt VTGZ onder verscherpt toezicht gesteld.

2.3 ACHTERGRONDINFORMATIE OVER GGD GZ

De GGD GZ is op 1 juli 2013 ontstaan uit een fusie tussen GGD Regio Nijmegen en GGD Rivierenland. De GGD behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg voor de bevolking, en geeft uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid. De GGD GZ is een gemeenschappelijke regeling van de volgende gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. De gemeenschappelijke regeling is gevestigd te Nijmegen. Het Algemeen Bestuur bestaat uit een vertegenwoordiger van elk van de 16 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door vijf van deze vertegenwoordigers.

3. ANALYSE, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk analyseren de rekenkamers de bevindingen uit het onderzoek, trekken zij conclusies en doen zij aanbevelingen.

3.1 ANALYSE

De analyse van de bevindingen presenteren wij geordend naar:

- de fase van voorbereiding (tot 1 januari 2015)
- de fase van uitvoering (van 1 januari 2015 tot 4 april 2017)

Fase van voorbereiding

In de fase van de voorbereiding zijn de gemeenteraden in de regio Nijmegen niet of nauwelijks betrokken bij de besluitvorming over de inrichting van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandling (AMHK) en de onderbrenging bij de GGD GZ, zo kunnen we vaststellen op basis van de chronologie in de bijlagen. Daar waar dit wel is gebeurd, vermelden we dit.

De vraag is op welke wijze de colleges van B&W de besluiten hebben genomen, en of zij zich bewust waren van de omvang, reikwijdte en risico's van de nieuwe taak toen zij deze namen. Een cruciaal moment in deze periode is de vergadering van de portefeuillehouders zorg en welzijn (PFO)[8] van de regio Nijmegen op 10 juli 2014 over het 'Programma van Eisen' (PvE) voor het nieuw te vormen AMHK. In dit programma wordt ingegaan op de aanleiding en de uitgangspunten van de samenvoeging van vier bestaande instellingen op het terrein van huiselijk geweld en kindermishandeling. Tevens wordt ingegaan op de functionele eisen waaraan het AMHK moet voldoen en worden organisatorische en financiële voorwaarden geformuleerd. In het Programma van Eisen is opgenomen dat het AMHK wordt ondergebracht bij de GGD. De portefeuillehouders besluiten[9] om:

- het programma van eisen ter besluitvorming voor te leggen aan de colleges van B&W 's van de betrokken gemeenten;
- het AMHK toe te voegen aan de taken van de GGD;
- vooruitlopend op besluitvorming door de colleges van B&W, de GGD verantwoordelijk te maken voor het realiseren van de uitvoeringspraktijk en een gefaseerde invoering van die praktijk.

In de daaropvolgende maanden september-november 2014 stellen alle colleges van B&W uit de regio Nijmegen het Programma van Eisen vast; daarmee stemmen zij ook in met het onderbrengen van de taak bij de GGD. Een drietal colleges stuurt het Programma van Eisen ter kennisneming naar hun gemeenteraad; bij twee gemeenten kunnen de raadsleden kennisnemen van de besluiten via de eigen begroting 2015, die dat najaar aan de raad wordt voorgelegd.

[8] In bijlage 3 is een toelichting opgenomen op het PFO en andere gremia die een rol speelden en spelen rond Veilig Thuis Gelderland Zuid.

[9] Het PFO heeft geen formele beslissingsbevoegdheid; alleen de colleges van B&W kunnen dergelijke besluiten nemen. De formulering dat dit in het overleg 'is besloten' is overgenomen uit het verslag van het overleg.

De vervolgvraag is hoe het besluit van 10 juli 2014 over de inrichting en organisatievorm van het AMHK is voorbereid. In april 2014 is er een ambtelijke inventarisatie uitgevoerd naar de gewenste organisatievorm van het AMHK. Wat opvalt is dat de 'scorelijst' die hieraan ten grondslag ligt door slechts 3 van de 17 gemeenten is ingevuld. Van de andere betrokken partijen hebben alleen Bureau Jeugdzorg en het Veiligheidshuis dat gedaan. De GGD geeft aan de voorgestelde exercitie (op deze manier) niet zinvol te vinden. Waarom Moviera de scorelijst niet heeft ingevuld is niet bekend. Wat verder opvalt is dat het alternatief dat uit de Verkenning[10] van september 2013 als goede tweede naar voren komt, namelijk organisatie van het AMHK op provinciaal niveau, niet in deze inventarisatie is meegenomen. Hoewel deze inventarisatie dus de nodige beperkingen kent, is de uitkomst 'aanhaking bij de GGD' gebruikt als onderbouwing voor het besluit van het PFO om de AMHK-taken bij de GGD onder te brengen. Een ander argument is dat de taken goed passen bij de overige taken die de GGD uitvoert.

Wij stellen vast dat alle wethouders zorg van de gemeenten in de regio Nijmegen lid van het AB van de GGD zijn; een deel van hen is ook lid van het DB. In hun hoedanigheid als DB-lid of AB-lid hebben ze in de voorbereidingsfase geen rol gespeeld bij de (voorbereiding van de) besluitvorming rond VTGZ. Het Programma van Eisen, noch de concrete opdracht van het PFO aan de directeur van de GGD (DPG) betreffende de voorbereiding van het AMHK, is door het DB of het AB van de GGD behandeld. De besluitvorming is verlopen via de lijn van het PFO en vervolgens de colleges van B&W van de betrokken gemeenten. Ook hebben DB en AB er niet voor gezorgd dat de GGD op ambtelijk niveau bij de voorbereiding wordt betrokken. Uit het onderzoek is gebleken dat de DPG niet om advies is gevraagd over de vraag of de GGD de AMHK-taken op verantwoorde wijze kan accepteren. De DPG heeft, net als het AB, wel geconcludeerd dat de AMHK-taken inhoudelijk goed passen bij het takenpakket dat de GGD al heeft. Op het moment van besluitvorming door de colleges in het najaar van 2014 is niet bekend of de GGD daadwerkelijk in staat is om de taken conform de in het PvE gegeven voorwaarden uit te voeren.

[10] In opdracht van de vier portefeuillehouders zorg van de centrumgemeenten vrouwenopvang in Gelderland (Arnhem, Apeldoorn, Ede en Nijmegen) is opdracht gegeven aan een extern bureau voor het opstellen van een Verkenning AMHK in Gelderland (zie bijlage 1).

Bovendien is niet bekend wat de risico's zijn die de GGD loopt bij de uitvoering van de taak. Hoewel het DB en het AB van de GGD integraal[11] verantwoordelijk zijn, dus ook voor de organisatorische en financiële aspecten van het AMHK, besluit het AB – op voorstel van het DB - op 2 oktober 2014 om de gemeenschappelijke regeling te wijzigen en de AMHK-taak (tijdelijk) op te nemen in het takenpakket, zonder te weten wat de gevolgen op organisatorisch en financieel gebied zijn voor de gemeenschappelijke regeling. Tevens besluit het AB, ook op voorstel van het DB, om de wijziging van 'ondergeschikt belang'[12] te verklaren. De argumenten die worden gebruikt zijn dat het om een geringe uitbreiding van de taken van de GGD gaat, de wijziging goed past bij de overige taken van de GGD en de gemeenten budget hebben ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van deze taak. Opmerkelijk is dat dit besluit niet gebaseerd is op onderzoek naar de gevolgen en risico's van het toevoegen van deze taak. Gevolg van dit besluit is wel dat de gemeentebesturen (de raden én de colleges) niet bij de toevoeging van het AMHK aan het takenpakket van de GGD hoeven te worden; en dat gebeurt ook niet. Bovendien zijn zij hierover ook niet geïnformeerd.

In de fase van voorbereiding lopen de voorbereidende werkzaamheden[13] achter op de planning. Met uitzondering van de exploitatiebegroting zijn deze uiteindelijk helemaal niet meer uitgevoerd. Het is opvallend dat daar in het DB en AB niet over gesproken is, omdat bij de opdrachtverstrekking aan de GGD is aangegeven dat deze voorbereidende werkzaamheden nodig zijn om de uitvoeringspraktijk te realiseren binnen de gestelde kaders, medewerkers voor te bereiden op de nieuwe situatie en werkprocessen tijdig in te regelen. Daar komt bij dat ons onderzoek opleverde dat eind 2014 geen toets is uitgevoerd op de vraag in hoeverre geplande zaken bij de start van VTGZ op 1 januari 2015 gereed zullen zijn.

In oktober 2014 is een ambtelijke risico-inventarisatie voor de AMHK-taken uitgevoerd door de ambtelijke opdrachtgevers. Het betreft slechts een inventarisatie van mogelijke risico's, niet voorzien van een inschatting van de kans en de omvang van de geïdentificeerde risico's. Aan de risico-inventarisatie hebben slechts medewerkers van enkele gemeenten en betrokken organisaties meegewerkt. De resultaten ervan zijn besproken met de DPG, maar niet – voor zover blijkend uit de stukken – met het DB en AB van de GGD.

---

11 Onder integrale verantwoordelijkheid wordt verstaan dat het DB en AB van de GGD niet alleen verantwoordelijk is voor de inhoudelijke (zorg-)component, maar ook voor de middelen die nodig zijn om de taken naar behoren te kunnen uitvoeren.

12 De gemeenschappelijke regeling voor de GGD Gelderland Zuid kent de mogelijkheid (artikel 8) dat het AB zelfstandig de gemeenschappelijke regeling wijzigt (en de raden dus niet om zienswijzen gevraagd hoeven te worden). Dit kan alleen 'indien de voorgestelde wijziging van ondergeschikt belang is, geen uitbreiding betreft van de overgedragen bevoegdheden, en als daartoe door het algemeen bestuur wordt besloten met een meerderheid van tenminste twee derden van het aantal stemmen'.

13 Het gaat bijvoorbeeld om het opstellen van het Programma van Eisen 2.0, de afstemming over de haalbaarheid van het AMHK binnen de gestelde kaders in relatie tot het beschikbare budget en het te hanteren monitoringsinstrument. Voor een uitgebreid overzicht wordt verwezen naar bijlage 1, bladzijde 1 tot en met 15 (tekstpassages in rode letters)).

Eind november 2014 is door de DPG het implementatieplan opgeleverd. Opvallend is dat dit stuk als zodanig niet aan de orde geweest is in het DB en AB van de GGD. Wel wordt er melding van gemaakt bij de bespreking van de stand van zaken rond Veilig Thuis in de AB-vergadering van 11 december 2014.

Tot slot stellen we vast dat de in de aanbiedingsbrief bij het PvE aangekondigde besluitvorming door de gemeenteraden over het definitieve budget dat beschikbaar zal zijn voor het AMHK/Veilig Thuis, nooit heeft plaatsgevonden. Eind 2014 / begin 2015 concludeert het PFO dat het niet nodig is de begroting separaat voor te leggen aan de colleges van B&W en de gemeenteraden. Dit is een opvallend besluit: in de eerste plaats omdat het PFO geen beslissingsbevoegdheid heeft, en in de tweede plaats omdat deze exploitatiebegroting had moeten leiden tot een begrotingswijziging die volgens de regels van de gemeenschappelijke regeling via het AB aan de gemeenteraden voor zienswijzen had moeten worden voorgelegd. We beschouwen dit als een belangrijk moment in de besluitvorming, omdat het DB van de GGD in juni 2015 wordt geconfronteerd met een tekort op de exploitatie van de GGD dat aanzienlijk groter is dan de geprognosticeerde € 75.000 (namelijk € 523.000 op basis van de managementinformatie van maart 2015) en dat vooral wordt veroorzaakt door Veilig Thuis. De bestuurlijk verantwoordelijken én de gemeenteraden lopen vanaf dat moment achter de feiten aan.

Fase van uitvoering

Op 1 januari 2015 is VTGZ formeel van start gegaan onder de vlag van de GGD. Hoewel al vrijwel direct na de start blijkt dat het niet loopt zoals voorzien, duurt het tot juni 2015 voordat de problemen (zichtbaar) bij het DB en AB op tafel komen. Er wordt dan nog van uitgegaan dat het om tijdelijke opstartproblemen gaat. In de notitie ‘Probleemanalyse en voorstel voor oplossingen’ die in juni op de agenda van het AB staat, zijn de problemen die spelen wel benoemd, maar zijn deze niet nader geanalyseerd.

Ook als de problemen in de zomer van 2015 hardnekkiger blijken dan aanvankelijk gedacht, worden deze in de verbeterplannen - die elkaar in hoog tempo opvolgden (zie bijlage 2) - niet geanalyseerd. In elk opvolgend verbeterplan wordt ook niet geëvalueerd of de maatregelen uit het vorige plan effect hebben of dat deze onvoldoende blijken. Een opvallend aspect betreft het onvermogen van de organisatie om de werkprocessen van de nieuw gevormde organisatie Veilig Thuis te beschrijven. Tot zeker het najaar van 2016 is het niet gelukt de werkprocessen te beschrijven. Waarom dat niet lukt, ondanks meermaals inzet van extra capaciteit, wordt niet duidelijk uit de verbeterplannen.

Evenmin is duidelijk waarom het niet gelukt is voortgangs- of verantwoordingsinformatie aan het DB, AB en de raden te presenteren. Tot de invoering van het nieuwe registratiesysteem in november 2015 wordt als reden gegeven dat dit lastig is, omdat nog wordt gewerkt met vier verschillende registratiesystemen (van de vier organisaties die samen Veilig Thuis hebben gevormd). Maar na invoering van het nieuwe systeem in november 2015 duurt het tot eind januari

2018 voordat de eerste voortgangsrapportage huiselijk geweld en kindermishandeling komt[14]. Waarom dat eerder niet kon, blijft onduidelijk.

Uit de stukken komt naar voren dat de landelijke campagne die in het najaar van 2014 is gestart, ter vergroting van de (naams)bekendheid van Veilig Thuis, door betrokkenen wordt gezien als oorzaak voor het (steeds weer) toenemende aantal meldingen dat bij Veilig Thuis binnenkomt. Door de ambtelijk en bestuurlijk verantwoordelijken is niet naar andere mogelijke oorzaken gezocht. Ook in de voorbereidingsfase is niet onderzocht waarom in de fase voor 1 januari 2015 het aantal meldingen in de regio Gelderland Zuid lager is dan in de andere regio's in Gelderland. Er is niet onderbouwd waarom het aantal meldingen waarvan bij de start wordt uitgegaan, lager ligt dan het aantal meldingen dat geïnventariseerd is in de Verkenning van september 2013 (en dat al opvallend laag is). Ook later in het proces is hier geen analyse van gemaakt. En ook is in de achtereenvolgende verbeterplannen nooit een inschatting gemaakt van de verwachting over de ontwikkeling van het aantal meldingen. Bij de schets van de problemen wordt volstaan met de mededeling dat deze groter zijn dan verwacht, dat deze steeds verder toenemen en dat het moeilijk is aan te geven hoe deze zich zullen ontwikkelen. Concrete cijfers worden zelden genoemd. Als dat al gebeurt, zijn er grote verschillen in de genoemde cijfers[15].
Meestal is aangegeven dat het aantal meldingen en telefoontjes (onverminderd) groot is (en verder toeneemt)[16]. Op veel andere momenten wordt de stijging alleen uitgedrukt in percentages[17].

---

14 Deze voortgangsrapportage is in Beuningen en Nijmegen aan de raad gestuurd; in de andere gemeenten (nog) niet. In Berg en Dal is ervoor gekozen voortgangsinformatie met de raad te delen in de voor- en najaarsnota en jaarstukken in plaat van via een jaarlijkse voortgangsrapportage.

15 Zo is in de Notitie Financiering Veilig Thuis (juni 2015) aangegeven dat in het eerste kwartaal van 2015 2.600 meldingen en telefoontjes zijn binnengekomen; bij de begrotingswijziging voor de 2e helft van 2016 wordt gesproken over 1.800 – 2.000 meldingen in 2015. En tijdens de Politieke Avond van 11 mei 2016 geeft de portefeuillehouder aan de raad van Nijmegen aan dat er 500 meldingen verwacht werden, maar dit er 1.600 werden.

16 Dat gebeurt bijvoorbeeld in de Notitie Financiering Veilig Thuis (juni 2015), de Notitie Stand van zaken en inzet extra capaciteit (september 2015), de Notitie Stand van zaken Veilig Thuis en consequenties voor de begroting (december 2015), de DB vergadering van 17 maart 2016 bij de bespreking van de begrotingswijzigingen 2016 en de Voortgangsrapportage Veilig Thuis die op 15 december 2016 in het AB aan de orde was.

17 Ter illustratie een rijtje met de ontwikkeling van het aantal meldingen zoals in verschillende stukken of mondelinge toelichtingen gemeld:

- 10 – 25% meer meldingen (september 2015 (Notitie Financiering Veilig Thuis))
- stijging van het aantal meldingen met 40% (december 2015 (toelichting op inspectierapport door DPG aan gemeenteraad Nijmegen)
- het aantal meldingen is meer dan verdubbeld (aangegeven door de portefeuillehouder bij de bespreking van de begrotingswijziging 1e helft 2016 door de gemeenteraad van Nijmegen (16 maart 2016))
- er zijn drie keer meer meldingen binnengekomen dan waarvan werd uitgegaan in de projectbegroting (toelichting door DPG in AB vergadering 14 april 2016).

Opvallend is dat in het Jaarverslag 2016 van de GGD is aangegeven dat het aantal meldingen/ zorgmeldingen in 2016 (1946 meldingen/zorgmeldingen) geen betrouwbaar gegeven is (door registratie-achterstanden uit 2015 en storingen in de gekoppelde systemen).

In het onderzoek zijn we verder op een nieuwe verklaring gestuit voor de problemen bij Veilig Thuis, namelijk de dienstverleningsovereenkomst (DVO) die de GGD heeft gesloten met Jeugd Bescherming Gelderland (JBG, voorheen Bureau Jeugdzorg (BJZ)). Deze DVO had tot gevolg dat de medewerkers van JBG die werkten voor VTGZ niet werden aangestuurd door het management van VTGZ c.q. de GGD, maar door het management van JBG. In de gesprekken waar dit punt naar voren is gebracht, is ons aangegeven dat deze DVO afgesloten moest worden, omdat het Rijk de gemeenten de aanwijzing had gegeven om JBG vanaf 2015 nog twee jaar in stand te houden. Nader onderzoek door ons heeft geen bewijs voor een dergelijke aanwijzing opgeleverd; wel dat de gemeenten in 2015 een *budgetgarantie* dienden af te geven van minimaal 80% van het budget van het BJZ aan BJZ en/of hun rechtsopvolger(s) (inclusief afspraken over overname van medewerkers). Het lijkt erop dat het niet nodig was met een DVO te werken en dat de medewerkers van JBG al bij de start (of al veel sneller nadat de aansturingsproblemen zich manifesteerden) door de Veilig Thuis-organisatie overgenomen hadden kunnen worden. Wij hebben niet kunnen vaststellen of het DB en de ambtelijke leiding van de GGD hiervan op de hoogte waren.

Een ander punt is dat in de gehele onderzoeksperiode slechts beperkt een confrontatie wordt uitgevoerd tussen de benodigde en de beschikbare middelen. In de voorbereiding is geen onderbouwde inschatting van de benodigde middelen gemaakt, en dit is ook in de fase na 1 januari 2015 niet gebeurd. Als na de start al snel duidelijk wordt dat er tekorten ontstaan, wordt meer dan eens besloten om nu (nog) geen begrotingswijziging voor zienswijzen aan de raden voor te leggen. Zo wordt onder meer besloten om middelen te onttrekken aan een eigen reserve, om extra benodigde middelen vooralsnog als risico aan te houden en om een begrotingswijziging in tweeën te splitsen en op dat moment alleen het eerste deel voor zienswijzen aan de raden voor te leggen. In de gevoerde gesprekken is voor dat laatste geval bevestigd dat die aanpak vooral door bestuurlijke redenen is ingegeven: een begrotingswijziging van meer dan € 1.000.000 zou problemen geven in de raden.

We stellen vast dat de werkwijze rond de problematiek bij Veilig Thuis was dat een probleem pas gedeeld werd, als een oplossing kon worden voorgelegd, en dat die oplossingen doorgaans een hoge mate van wensdenken lieten zien. Gevolg hiervan was dat de gemeenteraden steeds (erg) laat werden geïnformeerd over ontstane problemen en zij meer dan eens informatie zeer kort voor een vergadering, overlegmoment of regionale bijeenkomst ontvingen. Daarbij komt – zo stellen we vast - dat de stukken die aan de raden worden gestuurd vaak geen heldere probleemanalyse en duidelijke beslisopties bevatten. Hierdoor werd het voor de raden moeilijk om (beargumenteerd) bij te sturen, en konden zij in feite niets anders doen dan instemmen met de voorgestelde (forse) begrotingswijziging (en daarmee een verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan de GGD ten laste van de eigen begroting). Gemeenten zijn immers verplicht tekorten bij een gemeenschappelijke regeling aan te vullen. Bovendien gaat het bij Veilig Thuis om kwetsbare inwoners, die niet kunnen wachten op de uitkomsten van een discussie over een andere invulling van taken door de GGD. Opgemerkt moet worden dat de raden zelf ook niet of nauwelijks navraag

hebben gedaan naar de stand van zaken en ontwikkelingen; als zij dat doen, is dat steeds naar aanleiding van berichten uit andere bronnen (anonieme brief, berichten in de media) dat het niet goed gaat. Een belangrijke verklaring voor deze reactieve werkwijze is dat er vooraf geen duidelijke afspraken zijn gemaakt. Niet over de te realiseren doelen, maar ook niet over de wijze waarop en de frequentie waarmee de raden geïnformeerd zullen worden over de realisatie daarvan. Daarmee hadden de raden geen kader voor hun controle en dus geen 'noodrem'.

In de zomer van 2016 besluit het AB op initiatief van vier van haar leden (daartoe aangezet door enkele gemeenteraden) om een onderzoek te doen naar de vraag wat er is misgegaan. De onderzoeksvraag is geformuleerd door de toenmalige interimmanager van Veilig Thuis en luidt: 'Welke besluiten heeft het Algemeen Bestuur sinds de start van de voorbereidingen genomen over de organisatie en de financiën van Veilig Thuis Gelderland Zuid?'. Dit onderzoek heeft resulteert in een document getiteld 'Feitenrelaas', dat vooral een opsomming is van de besluiten die het AB heeft genomen. Er is in het onderzoek niet gekeken naar andere partijen, er is geen analyse uitgevoerd van de door het AB genomen besluiten en er is niet gekeken naar wat *niet* door het AB is besloten. Het AB en ook de gemeenteraden hebben het Feitenrelaas voor kennisgeving aangenomen. Het is in geen van de gemeenteraden besproken. Aan het leerpunt dat het DB uit het Feitenrelaas destilleert om het AB tot juli 2018 in elke vergadering te informeren via een voortgangsrapportage, is alleen in de twee daarop volgende AB-vergaderingen invulling gegeven.

3.2 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De centrale vraag van het onderzoek was:
Welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus Veilig Thuis worden afgeleid?

De inzichten die het onderzoek heeft opgeleverd, presenteren wij onder de conclusies en de handvatten onder de aanbevelingen.

CONCLUSIES
De bevindingen uit het onderzoek laten zien dat sprake was van meerdere problemen, die vooral zijn ontstaan doordat verschillende actoren op verschillende momenten zaken hebben nagelaten. In termen van conclusies betekent dit het volgende:

1. **De besluitvorming over Veilig Thuis is onvoldoende voorbereid en onderbouwd, zowel in de voorbereidings- als uitvoeringsfase**

In de fase van voorbereiding (voor 1 januari 2015) zijn essentiële stappen (zie normenkader in bijlage 6), die deels ook voorgenomen waren, niet gezet. In de fase van uitvoering (na 1 januari 2015) is bij ontstane problemen keer op keer onvoldoende geanalyseerd wat nu het echte probleem is, voordat besloten wordt tot de inzet van extra middelen.

Meer concreet:

- De colleges hebben onvoldoende gestuurd, en hebben (vooral via het PFO) enkel de opdracht gegeven aan de GGD om Veilig Thuis te gaan voorbereiden en uitvoeren.
- Het AB en DB van de GGD hebben niet onderzocht of de GGD in staat was om de AMHK-taken uit te voeren, met welke eventueel aanvullende acties en middelen dat wel zou kunnen en ook niet welke andere risico's zaten aan de uitvoering van de AMHK-taken door de GGD.
- Het AB en DB hebben zich niet actief een beeld gevormd van de voortgang van de voorbereiding. Zowel het AB als het DB hebben zich daarover één keer (zichtbaar) laten informeren. In het DB was dat op 20 november 2014, in het AB 11 december 2014. Hadden het AB en DB dit eerder en meer systematisch gedaan, dan hadden de problemen die in 2015 naar voren kwamen, eerder bekend kunnen zijn en hadden daarvoor beheersmaatregelen genomen kunnen worden. Een voorbeeld: vanaf 1 januari 2014, en vanaf 1 juli 2014 onder de paraplu van de GGD, zou geëxperimenteerd worden met samenwerking tussen de verschillende organisaties die VTGZ zouden gaan vormen. Deze experimenten hebben uiteindelijk helemaal niet plaatsgevonden, en dat is nooit aan de orde gesteld in het AB. De rekenkamers zijn van mening dat als die experimenten wél waren uitgevoerd, er in elk geval al veel eerder zicht was geweest op de problemen met de werkprocessen, de registratieproblemen en de cultuurverschillen, die later in belangrijke mate bepalend zijn voor de te lange wachttijden en -lijsten.
- Het enige besluit dat het AB in de voorbereidingsfase heeft genomen, betreft het toevoegen van de AMHK-taken aan het takenpakket van de GGD. Daarbij heeft zij deze taak als 'taak van ondergeschikt belang' gekwalificeerd. Dat gebeurde op voorstel van het DB, ook al was de argumentatie daarvoor erg dun en lag daar geen onderzoek naar de gevolgen en risico's van deze toevoeging aan ten grondslag. Het gevolg was dat er geen overleg met de raden nodig was, overleg dat er toe had kunnen leiden dat zorgen en risico-inschattingen in het openbaar waren besproken en dat er vanaf de start een grotere alertheid bij de raden was geweest.
- Hoewel al vrijwel direct na de start op 1 januari 2015 duidelijk wordt dat het niet loopt zoals voorzien, duurt het tot juni 2015 voordat de problemen (zichtbaar) bij het DB en AB op tafel komen. Vanaf dat moment volgen tal van verbeterplannen en begrotingswijzigingen, waarin het veelal ontbreekt aan een analyse van het probleem en/of wat maakt dat de maatregelen waartoe eerder besloten is, toch niet tot de oplossing van het probleem hebben geleid.
- Door het DB en AB van de GGD is onvoldoende verantwoording afgelegd over de gang van zaken. Eén keer, in juni 2016, is door een aantal AB leden verzocht te onderzoeken wat er niet goed gelopen is. Het naar aanleiding daarvan door de interimmanager opgestelde Feitenrelaas is slechts een opsomming van de besluiten die door het AB genomen zijn, en er is geen onderzoek gedaan naar de onderliggende oorzaken. Het AB neemt dit Feitenrelaas enkel voor kennisgeving aan.

2. De besluitvorming over Veilig Thuis, zowel voor als na 1 januari 2015, is moeilijk traceerbaar, nagenoeg onnavolgbaar, weinig transparant en daardoor moeilijk controleerbaar.

Voor de gehele onderzoeksperiode geldt dat het vrijwel onmogelijk is om als raadslid tijdens de rit en na verloop van tijd zelfstandig zicht te krijgen op het verloop van de besluitvorming en de gemaakte afspraken. Dat komt doordat:

- de informatie voor wat betreft de AB-vergaderingen op de website van de GGD niet compleet is;
- de zoekmachines op de websites van de gemeenten onvoldoende functioneren (en Google dat niet ondervangt, maar ook de papieren dossiers niet);
- er in de onderzochte gemeenten geen goed, fatsoenlijk geordend dossier voor raadsleden beschikbaar is;
- het zoeken nog eens bemoeilijkt wordt doordat documenten meer dan eens van onduidelijke namen of foutieve data zijn voorzien en in de documenten niet wordt verwezen naar stukken die daaraan voorafgingen of daarop gaan volgen;
- veel informatie informeel gedeeld is via bijvoorbeeld e-mails en bijpraatsessies; dit is zowel gebeurd in de richting van de leden van het AB als aan/in de gemeenteraden. Bij die laatste is het vaak ook nog zo dat die mails alleen naar een selectie van raadsleden werd gestuurd en ook alleen werd bijgepraat met een selectie van raadsleden.

Voor de voorbereidingsfase komt daar nog bij dat de stukken uit die periode alleen (ongeordend) digitaal beschikbaar zijn bij de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Nijmegen.

3. Rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van Veilig Thuis zijn in de praktijk onvoldoende gescheiden

De portefeuillehouders zorg van de deelnemende gemeenten participeren in meerdere gremia, die verschillende rollen moeten vervullen ten aanzien van Veilig Thuis: het PFO, het AB van de GGD en sommigen ook in het DB van de GGD. Daarnaast zijn ze binnen hun eigen gemeente natuurlijk lid van het college van B&W. Dat betekent dat ze in verschillende hoedanigheden c.q. rollen overleggen over Veilig Thuis. In de voorbereidingsfase is het aan het PFO om voor de AMHK-taken de inhoud van het beleid en de inrichting van organisatie af te stemmen, en de besluitvorming in de individuele gemeenten voor te bereiden. De colleges van B&W zijn, na consultatie van of besluitvorming door de raden, opdrachtverstrekker aan de GGD. Het is daarna (of liever nog: daarvóór) aan het AB en DB van de GGD om te bepalen of de opdracht met de beschikbare middelen kan worden uitgevoerd. Vervolgens gaat het DB over de uitvoering daarvan, waarop het AB weer in beeld komt om toe te zien op die uitvoering (realisatie van doelen en inzet van middelen).

In het geval van Veilig Thuis is de invulling van die rollen vervaagd. Met name in de fase van voorbereiding zijn rollen en verantwoordelijkheden in de praktijk onvoldoende gescheiden. Zo heeft het PFO een grote rol in de voorbereidingsfase, ook nadat door het PFO vooruitlopend op de

besluitvorming door de colleges[18], opdracht is gegeven aan de DPG van de GGD om Veilig Thuis verder voor te bereiden. In het PFO zijn meermaals besluiten genomen rond Veilig Thuis, terwijl dit overlegorgaan geen beslissingsbevoegdheid heeft (het is immers geen bestuursorgaan). Deze beslissingen hadden veelal in het AB moeten worden genomen. Dat was niet alleen formeel correct geweest, maar in die context waren er mogelijk andere vragen en discussies gekomen. Zo heeft het PFO bijvoorbeeld besloten dat de exploitatiebegroting 2015 voor Veilig Thuis niet ter vaststelling aan de gemeenten hoeft te worden aangeboden. Los van het feit dat het PFO niet de bevoegdheid heeft besluiten te nemen, had deze exploitatiebegroting tot een begrotingswijziging moeten leiden, die volgens de regels via het AB, voor zienswijzen aan de gemeenteraden had moeten worden voorgelegd. In de periode tussen 1 juli 2014 en 1 januari 2015, toen de voorbereiding van Veilig Thuis bij de GGD lag, ontving het PFO meer informatie over de voortgang van de voorbereidingen dan het AB en DB van de GGD. Zo kwamen de Risicoanalyse, het Voorstel voor Monitoring en Beheer en de Exploitatiebegroting 2015 bijvoorbeeld niet aan de orde in het AB en DB, maar wel in het PFO. Deze werkwijze leidt ertoe dat het AB en DB van de GGD onvoldoende hebben gestuurd in deze cruciale voorbereidingsfase.

4. Bestuurders hadden onvoldoende oog voor de verandercapaciteit van de uitvoeringsorganisatie

In de gehele onderzoeksperiode was er te weinig oog voor de bedrijfsmatige consequenties van de extra taken die de GGD moest gaan uitvoeren.

- In de voorbereidingsperiode tot 1 januari 2015 heeft het PFO een grote rol. Het PFO wordt gevormd door de portefeuillehouders zorg, is gericht op de voorbereiding van de besluitvorming door de colleges en heeft geen verantwoordelijkheid voor de GGD. Mede als gevolg hiervan werd het bedrijfsvoeringsaspect bij de GGD verwaarloosd.
- In voorbereidingsperiode tot 1 januari 2015 zijn er door het DB van de GGD onvoldoende maatregelen genomen en condities geschapen om de taak op het gebied van het AMHK adequaat te kunnen uitvoeren. Zo zijn er geen maatregelen genomen om de aansturingsproblemen weg te nemen die inherent zijn aan het werken met een dienstverleningsovereenkomst, en bestond er onvoldoende belangstelling voor en inzicht in de administratieve- en cultuurproblemen die de samenwerking van de verschillende organisaties met zich mee zou gaan brengen.
- Vervolgens was er binnen het DB onvoldoende aandacht voor en inzicht in de noodzakelijke (bij)sturing van de GGD; de geconstateerde problemen werden in juni 2015 in het DB nog als ‘tijdelijk probleem’ gekwalificeerd.
- Als gevolg van het voorgaande werd door het DB, maar ook door het AB, achter de feiten aangelopen en was onder verscherpt toezichtplaatsing voor de duur van een jaar nodig om de noodzakelijke verbeteringen door te voeren.

[18] Het PFO neemt dit besluit op 10 juli 2014, de colleges van de onderzochte gemeenten hebben het Programma van Eisen dat de basis was onder de opdracht was, vastgesteld in de periode september – november 2014.

5. De gemeenteraden zijn onvoldoende betrokken bij en geïnformeerd over de besluitvorming en zijn daardoor niet in staat geweest hun kaderstellende en controlerende rol goed te vervullen

In de voorbereidingsfase zijn de gemeenteraden vrijwel niet betrokken bij de besluitvorming. Zij hebben één maal (Beuningen, Heumen, West Maas en Waal en Wijchen) of twee maal (Berg en Dal en Nijmegen) een informatiebrief ontvangen. Deze brieven zijn steeds voor kennisgeving aangenomen door de raden. Bij twee essentiële zaken zijn de raden ten onrechte niet betrokken. Zo zijn de raden niet betrokken (via het geven van zienswijzen) en zelfs niet expliciet geïnformeerd over de toevoeging van de AMHK-taken aan het takenpakket van de GGD door het AB, en ook niet over de financiële vertaling daarvan in de begroting van de GGD. Meer in zijn algemeenheid zijn het AB en de aangesloten gemeenten door het DB niet periodiek geïnformeerd over de voortgang van het project.
In de uitvoeringsfase zijn de raden steeds in een laat stadium geïnformeerd over ontwikkelingen. Pas nadat Veilig Thuis in april 2016 onder verscherpt toezicht werd geplaatst, werd periodiek informatie gedeeld. Dit was deels niet of moeilijk waarneembaar, omdat dit gebeurde in informele overleggen, via e-mail of bijvoorbeeld mondeling in commissievergaderingen. Essentiële verantwoordingsinformatie hebben de raden tot eind januari 2018 niet ontvangen. Dit kon gebeuren, doordat vooraf niets was vastgelegd over de inhoud en frequentie van de informatievoorziening. Als gevolg hiervan waren de gemeenteraden niet in staat om invulling te geven aan hun kaderstellende en controlerende rol. Een conclusie is ook dat de raden in het algemeen alleen in reactie op informatie van de colleges, de anonieme brief of berichten in de media, navraag deden naar de situatie.

AANBEVELINGEN

De gemeenteraden van de gemeenten die participeren in een gemeenschappelijke regeling moeten erop kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd door diegenen die daarvoor verantwoordelijk zijn; te weten de bestuurders. In onze aanbevelingen doen wij voorstellen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Opgemerkt moet worden dat de afstand tussen de raad en een gemeenschappelijke regeling groter is en blijft, dan wanneer een taak door de gemeente zelf uitgevoerd wordt. De raad heeft hoe dan ook alleen invloed op hoofdlijnen. Daarnaast wijzen we erop dat het succes van een gemeenschappelijk afsprakenkader valt of staat met de inzet en bereidheid van de raden om, met name in controlerende zin, samen te werken met de raden van de andere deelnemende gemeenten.

1. Voor de versterking van de kaderstellende rol van de raad

Regel zaken vooraf zodanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, de portefeuillehouder en het college hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Bestuurlijke samenwerkingsverbanden voeren in opdracht van de deelnemende gemeenten taken uit vanuit het idee dat de gestelde doelen beter of doelmatiger gerealiseerd kunnen worden door die partij, dan wanneer de gemeente dit zelfstandig had opgepakt. De gemeente zelf blijft verantwoordelijk voor het realiseren van de doelen, maar kan daar niet meer direct op sturen. Dat maakt het des te belangrijker om zaken vooraf goed te regelen; temeer ook omdat de deelnemende gemeenten in het geval van een gemeenschappelijke regeling verplicht zijn financiële tekorten aan te vullen. Bij het formuleren van aanbevelingen over de voorfase onderscheiden wij meerdere momenten van 'vooraf':

a. Op het moment dat gemeenten in samenwerking een nieuwe taak moeten oppakken;
b. Bij het benoemen van leden in het DB;
c. Elke vier jaar in het kader van het opstellen van het beleidsplan;
d. Elk jaar in het kader van het opstellen van de begroting.

Wij lichten deze hierna toe en doen daarbij concrete aanbevelingen.

a. Op het moment dat gemeenten in samenwerking een nieuwe taak moeten oppakken:
De rekenkamers achten het van belang dat door de gemeentebesturen tenminste op hoofdlijnen wordt vastgelegd wat het *proces* is dat gevolgd wordt op het moment dat bepaald moet worden hoe gezamenlijk invulling wordt gegeven aan een nieuwe taak. De punten genoemd in ons normenkader (bijlage 6) kunnen hiervoor de basis vormen. Er moet bij gemeentebesturen onder meer aandacht zijn voor de noodzaak om de verschillende mogelijkheden die er zijn voor het onderbrengen van de nieuwe taak in een vroeg stadium te identificeren (gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente, afzonderlijke stichting) en de voor- en nadelen hiervan – op basis van vooraf geformuleerde criteria - tegen elkaar af te wegen. Op het moment dat zo'n nieuwe samenwerkingstaak zich aandient, kan dit algemene kader dan nader geconcretiseerd worden naar inhoud en planning. Hiermee hebben de gemeenteraden dan een kader om het verloop van de voorbereiding te volgen, daar zo nodig vragen over te stellen aan hun college en zich uit te spreken.

b. Bij het benoemen van leden in het DB:
Sinds 1 januari 2016 is de gemeenschappelijke regeling van de GGD GZ een collegeregeling. De colleges gaan dus over de benoemingen in het AB; de leden van het AB kiezen de leden van het DB. In onze ogen zijn hierbij de volgende zaken van belang:

- Benut de mogelijkheid die de gemeenschappelijke regeling van de GGD biedt door één of enkele leden in het DB te benoemen van buiten het AB. Op die manier ontstaat een bredere mix van kennis, kunde, achtergronden en ervaringen én is meer ruimte om taken te verdelen. Ga ook na in hoeverre de andere gemeenschappelijke regelingen deze mogelijkheid bieden. Zo ja, overweeg die dan te benutten. Zo nee, overweeg dan de gemeenschappelijke regeling daarop aan te passen.

- Gezien de taak van het DB is het van groot belang dat tenminste één lid van het DB kennis heeft van bedrijfsvoering. Let daarop bij de keuze van de DB leden.
- Het DB moet voldoende tijd en aandacht kunnen en willen besteden aan de aansturing van de uitvoering. Besteed ook daar aandacht aan bij de keuze van de DB leden.
- Overweeg met het oog op de (extra) aandacht die aan specifieke zaken gegeven moet worden om in het DB te werken met een portefeuilleverdeling. Wij adviseren om ook voor deze aanbeveling na te gaan in hoeverre die ook voor andere gemeenschappelijke regelingen nuttig is.

c. Elke vier jaar in het kader van het opstellen van het beleidsplan:

Volgens de gemeenschappelijke regeling van de GGD wordt elke vier jaar een beleidsplan opgesteld. Nu is er bij het opstellen van dat beleidsplan geen rol voor de gemeenteraden voorzien, anders dan het inbrengen van zienswijzen op het door het DB vastgestelde concept. Om hun kaderstellende rol waar te kunnen maken, is het in onze ogen van belang dat de raden (net als organisaties waar de GGD mee samenwerkt) eerder in het proces betrokken worden. Het bespreken van zo'n beleidsplan biedt ook de mogelijkheid om in alle openheid, mogelijk ook met belangstelling en betrokkenheid van de buitenwereld, over de ambities en randvoorwaarden en dergelijke te spreken. Bij de behandeling van het laatste beleidsplan van de GGD is deze wens ook vanuit een aantal raden uitgesproken.

d. Elk jaar in het kader van het opstellen van de begroting:

Bij het vaststellen van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling van de GGD per 1 januari 2016 is aangegeven dat het niet nodig is om een algemeen financieel en beleidsmatig kader voor het volgende begrotingsjaar toe te zenden aan de raden, omdat de raden al vroeg in het jaar over de concept-begroting beschikken. Dit is opmerkelijk, omdat de Wet gemeenschappelijke regelingen het aanbieden van zo'n document voorschrijft. Los van de wettelijke verplichting achten wij zo'n document van belang, omdat het de raden in de gelegenheid stelt aan te geven wat hun specifieke wensen voor de komende begroting zijn, vóórdat die wordt opgesteld; vergelijkbaar met de 'Kadernota'[19] in de gemeentelijke cyclus van begroting en verantwoording. Bovendien draagt dit bij aan de zichtbaarheid van de totstandkoming van de prioriteiten in de begroting, omdat de behandeling in het openbaar plaatsvindt.

[19] De 'Kadernota' heeft verschillende namen: in Berg en Dal, Heumen en Wijchen Kadernota, in Beuningen en Nijmegen Zomernota en in West Maas en Waal Perspectiefnota.

Voor de aanbevelingen 1c en 1d is aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD noodzakelijk. Met het oog op de positie van de gemeenteraden bevelen wij aan de GR ook op een aantal andere punten aan te passen. Wij bevelen aan de volgende zaken toe te voegen:

e. Laat het DB een besluitenlijst publiceren (net zoals de colleges van B&W een besluitenlijst publiceren)
f. Zorg ervoor dat het concept-verslag van het AB zo snel mogelijk na de vergadering wordt toegestuurd aan de raden

   Op dit moment is het nog zo dat het concept-verslag na vaststelling door het AB aan de raden wordt toegestuurd. Normaal gesproken betekent dit dat er een aantal maanden zit tussen het moment dat de vergadering plaatsvond en het moment dat de raden geïnformeerd worden over hetgeen daar is besproken. Wij zien geen enkele belemmering het concept-verslag zo snel mogelijk na de vergadering te delen.

De rekenkamers bevelen verder aan om artikel 8 (wijziging van ondergeschikt belang) te schrappen uit de gemeenschappelijke regeling. Ons argument daarvoor is dat de raden bij een wijziging van gemeenschappelijke regeling altijd in de gelegenheid moeten worden gesteld hun zienswijze naar voren te brengen.

Verder bevelen wij aan de financiële verordening van de GGD aan te passen door daarin, net zoals dat in de gemeentelijke financiële verordeningen geregeld is, op te nemen dat het AB elke vier jaar de programma-indeling van de begroting vastlegt, en daarover vooraf de raden om zienswijzen vraagt. De afgelopen jaren heeft het AB er elk jaar voor gekozen de begroting uit één programma te laten bestaan. Dit betekent dat raden van deelnemende gemeenten niet om een zienswijze hoeft te worden gevraagd zolang de totale baten en lasten van de GGD niet wijzigen. Immers: het DB mag met budgetten schuiven *binnen* een programma, maar niet *tussen* programma's. Als de begroting uit één programma bestaat kunnen tekorten op het ene onderdeel dus gecompenseerd worden met overschotten op een ander onderdeel. Door te kiezen voor meerdere programma's, wordt transparant, ook voor de buitenwereld, wat er speelt in de programma's, en nemen de mogelijkheden voor de raden om te sturen en te controleren toe.

2. Voor de versterking van de controlerende rol van de raad

Maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan

Om te kunnen controleren is enerzijds een kader nodig, en anderzijds een goede informatievoorziening. Vervolgens is van belang om afspraken te maken binnen de gemeente, en in het geval van regionale samenwerkingsverbanden ook tussen de gemeenten, hoe hiermee omgegaan wordt. Met het oog hierop doen wij de volgende concrete aanbevelingen:

- Leg in een informatieprotocol vast welke informatie wanneer gedeeld wordt, aan welke kwaliteitseisen deze moet voldoen, hoe gehandeld wordt in bijzondere omstandigheden, hoe wordt omgegaan met tussentijdse informatie die via e-mail wordt gedeeld en dergelijke.

- Zorg ervoor dat alle informatie op één centrale plek bij elkaar staat. Het heeft de voorkeur om dat te doen op één website waarop de informatie van alle regionale samenwerkingsverbanden in een regio terug te vinden is. Een alternatief is daarvoor een pagina in te richten op de site van het betreffende samenwerkingsverband of op die van één van de deelnemende gemeenten. Zorg er tevens voor dat de onderliggende dossiers actueel, volledig en goed geordend zijn.
- Overweeg als gemeenteraad te gaan werken met 'raadsrapporteurs'. In zo'n systeem worden één of meer raadsleden aangewezen die een samenwerkingsverband volgen, hun producten en informatie beoordelen op de daarover gemaakte afspraken en de overige raadsleden over hun bevindingen informeren. Daarbij wordt soms nadrukkelijk gekozen voor de combinatie van één coalitie- en één oppositieraadslid. Te overwegen is zo'n systeem van raadsrapporteurs regionaal in te vullen door een (compact) team van raadsleden uit verschillende gemeenten samen te stellen, dat dan rapporteert aan alle gemeenteraden. Het is aan te bevelen dat die teams van raadsrapporteurs inhoudelijk ondersteund worden, enigszins vergelijkbaar met de huidige Adviesfunctie financiën in de regio Nijmegen. Die ondersteuning zou ook kunnen worden ingevuld vanuit de griffies. Alternatief zou zijn gezamenlijk advies te vragen aan de accountants of de rekenkamers.
- Werk met vaste momenten per jaar waarop samenwerkingsverbanden worden besproken in de raad. Dat kan zijn aan de hand van de paragraaf verbonden partijen uit de eigen begroting en jaarstukken, op het moment dat de begrotingen en jaarstukken van de verbonden partijen beschikbaar zijn en hier zienswijzen op ingediend moeten worden, of dat kan aan de hand van periodieke raadsinformatiebrieven met de stand van zaken per samenwerkingsverband. Daarnaast blijft het natuurlijk van belang alert te zijn op ontwikkelingen en zo nodig tussentijds vragen te stellen aan het college en/of met het AB-lid in gesprek te gaan.

3. Voor de versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

- **Onderzoek de mogelijkheden voor het instellen van een intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking**

  De casus Veilig Thuis laat zien dat de gemeenteraden in alle fasen op afstand en achterstand stonden. Om de posities van de (gezamenlijke) raden te versterken, is het in onze ogen van belang dat de raden in regionaal verband meer samen optrekken waar het gaat om kaderstellen, informatievoorziening en controle. Het zou naar de mening van de rekenkamers te overwegen zijn dat de raden in een intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking met elkaar in gesprek gaan over hoe het beter zou kunnen. Op basis van criteria zoals maatschappelijk, financieel, en politiek-bestuurlijk risico zou kunnen worden bepaald welke bestuurlijke samenwerkingsverbanden extra aandacht van de raden vragen. Een andere overweging zou kunnen zijn, om de GGD als pilot te kiezen en daarmee ervaring op te doen voor andere (grote) bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Mogelijk kan hierover al worden gesproken tijdens de bijeenkomst die in de regio Gelderland Zuid op 28 mei 2018 naar aanleiding van dit rapport georganiseerd wordt, en kan er ook meteen

een vervolgbijeenkomst over dit onderwerp gepland worden. Het is ook te overwegen op die bijeenkomst nadere afspraken te maken over de wijze waarop raden samen optrekken en elkaar over en weer ondersteunen bij het invullen van de kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Te denken valt aan afspraken over welke raad het voortouw neemt bij het volgen van (ontwikkelingen bij) welk samenwerkingsverband en over hoe de andere raden daarover geïnformeerd en bij betrokken worden (zie ook aanbeveling 2). Onverlet blijft dat de gemeenteraden allemaal hun eigen verantwoordelijkheid hebben en houden; daar doet een intergemeentelijke werkgroep niets aan af.

- **Leer van ervaringen met controle en toezicht in andere sectoren**
  De afgelopen jaren zijn er in veel sectoren (onderwijs, gezondheidszorg, cultuur, woningcorporaties, …) codes voor *good governance* opgesteld. Voor de overheid gebeurde dat in de vorm van de Nederlandse code voor goed openbaar bestuur. Wij adviseren (in intergemeentelijk verband) gebruik te maken van deze codes en de ervaringen die daarmee zijn opgedaan, bij het verbeteren van de governance bij bestuurlijke samenwerkingsverbanden.

Op 28 mei 2018 presenteren de rekenkamers die dit onderzoek uitvoerden het rapport aan de gemeenteraden in Gelderland Zuid. De conclusies en aanbevelingen van de onderzoekers zijn onderwerp van gesprek tijdens deze bijeenkomst. Er zal voldoende ruimte zijn voor het praktisch concretiseren van de aanbevelingen.

De griffierskring Gelderland Zuid biedt met de Gelderland Academie een scholingsprogramma aan de gemeenteraden aan over gemeenschappelijke regelingen. In het scholingsprogramma dat gedurende de hele raadsperiode 2018 - 2022 gaat lopen, ligt de nadruk op:

- verbinding (tussen de raden, de gemeenschappelijke regelingen en andere betrokkenen);
- vaardigheden (welke instrumenten kunnen de raden inzetten om hun kaderstellende, volksvertegenwoordigende en controlerende taak goed uit te voeren?);
- verdieping (hier komen vragen aan de orde zoals: hoe geef je vorm aan good governance? welke rechtsvormen zijn er naast gemeenschappelijke regelingen?).

De rekenkamers zijn graag bereid een bijdrage te leveren aan dit scholingsprogramma.

4. REACTIE COLLEGES VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS EN DB GGD GELDERLAND ZUID

In het kader van hoor- en wederhoor zijn de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen én het Dagelijks Bestuur van de GGD Gelderland Zuid in de gelegenheid gesteld te reageren op de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport. De reacties van de colleges komen grotendeels overeen. Hierna is die reactie opgenomen, daar waar een college afwijkend heeft gereageerd, is dit in cursief aangegeven. De afzonderlijke volledige reacties van de colleges (inclusief die op de eventuele lokale oplegnotities) vindt u in bijlage 7.
In voorliggend hoofdstuk is na de reactie van de colleges, de reactie van het Dagelijks Bestuur van de GGD Gelderland Zuid opgenomen.

REACTIE COLLEGES
In deze brief geven wij Bestuurlijk Hoor- en Wederhoor (BHW) op uw rapport ‘Grip op Veilig Thuis’. De centrale vraag van het onderzoek was: “welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?”.

Vooropgesteld, wij delen met u het belang voor een goed functionerend Veilig Thuis zodat er snel en adequaat gehandeld wordt indien er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij danken u dan ook voor het overzicht en inzicht dat u ons met het rapport geeft.

Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de voorbereidingen op Veilig Thuis gezien moeten worden in de brede context van de transities op het sociaal domein. De gemeenten stonden in 2014 voor een enorme uitdaging om alles voor 1 januari 2015 georganiseerd te krijgen. Het ging om een groot pakket aan nieuwe taken, het samenwerken en schakelen op verschillende regionale schaalniveaus, waarbij de deelnemende gemeenten per thema wisselen. In deze gecompliceerde context speelden veel belangen over het behouden of moeten afstaan van taken en hiermee samenhangende organisatorische consequenties. Informatie over aantallen uit de periode vóór 2015 was zeer beperkt beschikbaar en moeilijk met elkaar te vergelijken. Veilig Thuis was één onderdeel van het totaalpakket aan nieuwe taken op grond van de Wmo 2015 (inclusief Beschermd Wonen, opvang en begeleiding) en Jeugdhulp.

In uw rapport geeft u aan dat de colleges onvoldoende gestuurd hebben op de voorbereiding van Veilig Thuis. Ons inziens vormde het programma van eisen, wat in september 2014 door ons is vastgesteld een helder kader voor de opdracht aan de GGD. Het onderbrengen van het AMHK bij de GGD en hen de opdracht te geven om zich hierop voor te bereiden waren hier als aparte beslispunten in opgenomen.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Beuningen (aanvulling):*
  Geconstateerde onjuistheden
  U beschrijft dat in de fase van uitvoering (pagina 13 van uw rapport) dat de problemen hardnekkiger blijken dan aanvankelijk gedacht en dat het Veilig Thuis niet lukt om werkprocessen te beschrijven en voortgangs-of verantwoordingsinformatie aan het DB, AB en de raden te presenteren. Wij willen u erop wijzen dat dit laatste niet geheel correct is, omdat de gemeenteraad tot de zomer van 2017 maandelijks informatie gekregen heeft van de GGD en sinds de zomer van 2017 stuurt de GGD maandelijkse voortgangsrapportages naar de gemeente over Veilig Thuis zodat dit gemonitord kan worden. Voorts schrijft u op pagina 15 dat het Rijk de gemeenten een aanwijzing zou hebben gegeven om een DVO met JBG af te sluiten. Dit is echter niet het geval geweest. Wij verzoeken u deze twee onjuistheden te verwijderen uit uw rapport.

Wij onderschrijven met u het belang dat gemeenteraden die participeren in een gemeenschappelijke regeling erop moeten kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd. Vooral omdat de afstand tussen gemeenteraad en een gemeenschappelijke regeling groter is, dan wanneer een taak door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor moeten colleges en gemeenteraden dan wel voldoende in positie zijn.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Beuningen (aanvulling): Dit ontslaat overigens de gemeenteraadsleden niet van de verplichting om zelf ook actief informatie te vergaren of zich te laten informeren.*

Wij onderschrijven daarom grotendeels uw aanbevelingen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Hieronder geven wij onze reactie op iedere aanbeveling.

Aanbeveling 1: Versterking kaderstellende rol van de raad; regel zaken vooraf dusdanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, het college en de portefeuillehouder hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Wij achten de huidige bestaande vastgestelde kaders[20] voldoende om een afweging te kunnen maken. Wij zullen extra aandacht hiervoor vragen bij betrokkenen.

[20] De colleges verwijzen in hun reacties concreet naar:
- Kadernota Grip op verbonden partijen (Heumen)
- Kadernota verbonden partijen (Berg en Dal en Nijmegen)
- Paragraaf verbonden partijen (Wijchen)

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Nijmegen (aanvulling): Bij de evaluatie van de Kadernota verbonden partijen wordt nader aandacht gegeven aan de herzieningstermijn voor de specifieke kaders, zaken waarover nadere afspraken gemaakt moeten worden in het specifieke kader en de informatie die per verbonden partij op de website gedeeld wordt.*
- *West Maas en Waal: deze passage is niet opgenomen in de reactie van het college van de gemeente West Maas en Waal.*

Wij onderschrijven de aanbevelingen over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het opstellen van het beleidsplan, het opstellen van een algemeen en financieel kader voorafgaand aan de begroting, het versturen van het concept-verslag van het AB en het schrappen van een taak 'van ondergeschikt belang'. Op basis hiervan zullen wij de regiogemeenten voorstellen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid aan te passen.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Beuningen: de laatste zin luidt in de reactie van het college van de gemeente Beuningen: Op basis hiervan zal in overleg met de regio-gemeenten een voorstel volgen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid aan te passen.*

Deze punten gelden wat ons betreft niet alleen voor de GR van de GGD Gelderland Zuid, maar dienen te worden meegenomen in een regiobrede discussie voor alle verbonden partijen.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Beuningen (aanvulling): In deze discussie kan ook gesproken worden over het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD.*
- *Heumen: de laatste zin is niet opgenomen in de reactie van het college van de gemeente Heumen.*

Daarnaast gaan wij in gesprek met de regiogemeenten over de aanbevelingen ten aanzien van het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD. Wij vinden het van belang om goed te kunnen sturen op de GGD en de mogelijkheden voor de gemeenteraad om te sturen en te controleren te vergroten. Voor de begroting 2019 vragen wij de GGD om die reden nu al om een begrotingsopbouw waar de volgende onderdelen in naar voren komen:

- Wettelijke taken (verplicht belegd bij de GGD op grond van de Wet Publieke Gezondheid
- Overige wettelijke taken van de gemeente belegd bij de GGD
- Facultatief aanvullende dienstverlening in opdracht van de gemeente.

Wij zullen hier deze maand al een brief over sturen met een afwegingskader voor de begroting 2019 voor de GGD Gelderland Zuid.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Beuningen: deze passage is niet opgenomen in de reactie van het college van de colleges van de gemeente Beuningen.*
- *Berg en Dal, Heumen, West Maas en Waal en Wijchen: de laatste zin is niet opgenomen in de reacties van de colleges van de gemeenten Berg en Dal. Heumen, West Maast en Waal en Wijchen.*

Aanbeveling 2: versterking van de controlerende rol van de raad: maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan.

Wij zullen extra aandacht vragen voor een goede informatievoorziening op de website van de GGD Gelderland Zuid en naar de gemeenteraden.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Beuningen (aanvulling)*: *Het opstellen van een informatieprotocol kan hierbij een goede bijdrage zijn (zie ervaringen MGR).*
- *Nijmegen (aanvulling*): *Daarnaast wordt er voor de gemeente Nijmegen gewerkt aan een onderdeel verbonden partijen op de website (pcportal.nijmegen.nl) waar de relevante stukken te vinden zijn.*
- *Wijchen (aanvulling): Daarnaast omarmen wij het gebruik van de Samenwerkingswijzer Wijchen als platform om snel informatie over verbonden partijen te kunnen raadplegen.*

De overige twee punten bij deze aanbeveling richten zich primair op de gemeenteraad. Wij wachten voorstellen van de raad en griffie hieromtrent met belangstelling af.

Aanbeveling 3: versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

De aanbeveling omtrent de intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking richt zich op de gemeenteraad. De aanbeveling over het leren van ervaringen met toezicht en controle in andere sectoren nemen wij ter harte en wij nemen dit mee in het voorstel over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Beuningen*: *'en wij nemen dit mee in het voorstel over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling' is niet opgenomen in de reactie van het college van Beuningen.*

Wij zullen voor 1 oktober 2018 een voorstel doen over aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport.

Afwijkende reacties van de colleges van B&W:

- *Berg en Dal, Beuningen, Heumen en Wijchen: in plaats van 'voor 1 oktober 2018' is in de reacties van de colleges van Berg en Dal, Beuningen, Heumen en Wijchen 'dit najaar' opgenomen.*

In de verwachting u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

REACTIE DAGELIJKS BESTUUR GGD GZ

Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid heeft met belangstelling kennis genomen van het rapport 'Grip op Veilig Thuis' en met name van de daarin beschreven conclusies en aanbevelingen. Daarnaast hebben wij de reacties op het rapport van de verschillende colleges tot ons genomen. Omdat de aanbevelingen in het rapport met name voorstellen zijn ten behoeve van de versterking van de gemeenteraad, verwijst het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid naar de reacties van de verschillende colleges op het rapport.

5. NAWOORD REKENKAMERS

De rekenkamers waarderen de positieve insteek van de colleges van burgemeester en wethouders en de aangekondigde acties rond de uitvoering van een groot aantal aanbevelingen.

De rekenkamer(commissie)s willen op één punt een opmerking maken. De colleges van burgemeester en wethouders stellen dat zij naar hun oordeel voldoende gestuurd hebben, omdat zij in de periode september - november 2014 een Programma van Eisen voor Veilig Thuis hebben vastgesteld. De rekenkamer(commissie)s zien dat anders. Het vaststellen van het Programma van Eisen had een kader kunnen bieden voor het sturen van de voorbereiding en de uitvoering, maar is daarvoor onvoldoende gebruikt. Behalve dat de colleges na het vaststellen van het Programma van Eisen een aantal begrotingswijzigingen hebben vastgesteld, is Veilig Thuis nooit (zichtbaar) in de colleges besproken. Ook is er, zo wordt in het onderzoek vastgesteld, door de vertegenwoordigers uit de colleges in het Algemeen Bestuur van de GGD, onvoldoende de vinger aan de pols gehouden bij de voorbereiding en in de uitvoeringsfase en teruggekoppeld aan de colleges. Naar onze verwachting hadden dergelijke besprekingen in de colleges zowel in de voorbereidingsfase als in de fase van uitvoering een belangrijke meerwaarde kunnen hebben bij het bepalen van wat er aan de hand was, welke gevolgen dit had voor het kader en het oplossen van de problemen.

.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1041
Extern Zaak ID	17593
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 maart 2020
Agendapunt	8.3
Omschrijving	Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren
Organisatieonderdeel	Team Beleid
Eigenaar	Klop, G.
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc

Bijlagen
Aanvraagformulier
Ruimtelijke onderbouwing
Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing
Inrichtingstekening
Raadsbesluit D.047732 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren
Tussenuitspraak Raad van State - veegplan 2018
Raadsvoorstel D.047478 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Voorbespreking	18 februari 2020
Collegevergadering	7 januari 2020
Raadsvergadering	**3 maart 2020**
Agendacommissie	4 februari 2020

Voorgesteld besluit

1. een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor de uitbreiding van het KI station aan de Zijveling 5 te Ommeren;

2. de in de aanvraag aangegeven ‘plussen’ op grond van het gemeentelijke Plussenbeleid, niet verplicht te stellen naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State met kenmerk 201807724/1/R1;

3. deze ontwerpverklaring als definitieve verklaring van geen bedenkingen aan te merken als hiertegen geen zienswijzen worden ingediend.

Besluit

1. een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor de uitbreiding van het KI station aan de Zijveling 5 te Ommeren;
2. de in de aanvraag aangegeven ‘plussen’ op grond van het gemeentelijke Plussenbeleid, niet verplicht te stellen naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State met kenmerk 201807724/1/R1;
3. deze ontwerpverklaring als definitieve verklaring van geen bedenkingen aan te merken als hiertegen geen zienswijzen worden ingediend.

Met meerderheid van stemmen conform besloten (voor stemmen Gemeentebelangen, D66, Mevrouw Van Dam, PCG, CDA, PvdA en VVD; tegen stemt de PvdD).

Toelichting

Stemverklaringen van D66 en PvdA.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
3 maart 2020	**D.047478** **Z.017593**

Voorstel ingebracht door	Klop
Portefeuillehouder	J. de Boer MSc
Begrotingsprogramma en taakveld	

Onderwerp **Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren**

Voorgesteld besluit

1. een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor de uitbreiding van het KI station aan de Zijveling 5 te Ommeren;
2. de in de aanvraag aangegeven 'plussen' op grond van het gemeentelijke Plussenbeleid, niet verplicht te stellen naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State met kenmerk 201807724/1/R1;
3. deze ontwerpverklaring als definitieve verklaring van geen bedenkingen aan te merken als hiertegen geen zienswijzen worden ingediend.

Samenvatting van het voorstel
De gemeenteraad wordt gevraagd om een ontwerpverklaring van geen bedenkingen te verlenen voor de uitbreiding van het sperma winstation (KI station) aan de Zijveling 5 te Ommeren. Er bestaan geen ruimtelijke- en/of milieu hygiënische belemmeringen tegen het voornemen.

Nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen, legt het college deze ontwerpverklaring tezamen met de ontwerp omgevingsvergunning ter inzage.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?

In het verleden heeft initiatiefnemer te kennen gegeven de bedrijfsactiviteiten aan de Zijveling 5 te Ommeren uit te willen breiden. Het betreft de uitbreiding van de activiteiten op het aanwezige sperma-winstation (KI station). In eerste instantie was het voornemen meegenomen in het ontwerpveegplan 2018. Ons college was destijds positief over de voorliggende ontwikkeling en heeft het daarom in officiële procedure gebracht. Naar aanleiding van een zienswijze van de provincie Gelderland is de ontwikkeling bij vaststelling echter uit het veegplan gehaald. De reden hiervan was dat volgens de provincie het Plussenbeleid van toepassing zou zijn op de ontwikkeling. Dit beleid kan op basis van de Omgevingsverordening enkel worden toegepast als de gemeente een Plussenbeleid heeft vast-gesteld. Inmiddels is dit gebeurd en heeft initiatiefnemer nu een aanvraag omgevingsvergunning inge-diend, rekening houdende met dat Plussenbeleid.

Het KI station heeft momenteel 168 berenplaatsen. Deze locatie is belangrijk voor het bedrijf omdat het ver verwijderd dient te zijn van alles wat met varkens en varkensproducten te maken heeft. Verder moet ziekte insleep voorkomen worden. Het bedrijf heeft in totaal nog zeven KI stations maar wil dit aantal reduceren naar drie. Hierbij streeft het naar KI stations met een omvang van 300 tot 320 beren-plaatsen. Het voornemen is daarom om de locatie in Ommeren uit te breiden met 144 berenplaatsen tot in totaal 312 dekberenplaatsen. Deze uitbreiding is niet binnen het huidige bestemmingsvlak te realiseren. De uitbreiding overschrijdt het vlak in oostelijke en zuidelijke richting.

Ligging locatie

Bouwplan

Om het voornemen toch mogelijk te maken is een omgevingsvergunning aangevraagd voor het initiatief. Het voornemen valt niet binnen een categorie die is opgenomen in de beleidsregels waarbij geen verklaring van geen bedenkingen benodigd is. Dit betekent dat ons college aan u een verklaring van geen bedenkingen moet vragen over het voorliggende initiatief.

Op 18 december 2019, heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan (nummer 201807724/1/R1) over het beroep van initiatiefnemer tegen de vaststelling van het veegplan 2018. Vanwege een zienswijze van de provincie over het wel van toepassing zijn van het Plussenbeleid, had uw raad het initiatief uit het veegplan gelaten, naar nu blijkt onterecht. De conclusie van de Raad van state is namelijk duidelijk, er is geen sprake van een agrarisch bedrijf en daarmee is een eventueel Plussenbeleid niet relevant in relatie tot de uitbreiding. Uw gemeenteraad moet op basis van deze tussenuitspraak binnen 20 weken een nieuw besluit nemen over de vaststelling van het veegplan 2018. De tussenuitspraak is bindend wat het niet van toepassing zijn van het Plussenbeleid betreft. Uw raad kan natuurlijk nog wel een mening vormen over het initiatief ansich. Dit doet u nu in eerste instantie via voorliggende aanvraag. Later zal het veegplan opnieuw ter besluitvorming aan u worden voorgelegd (zie hieronder).

Naar aanleiding van het bovenstaande heeft afstemming plaatsgevonden met initiatiefnemer. Gevraagd is omwille van de tijd, om de huidige aanvraag door te laten lopen. Verzoek van initiatiefnemer is daarbij wel om de extra investeringen vanuit het Plussenbeleid niet verplicht te stellen vanwege de tussenuitspraak. Initiatiefnemer twijfelt over de realisatie van de extra landschappelijk inpassing. De andere plussen heeft het bedrijf besloten om sowieso wel uit te voeren.

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?

Het doel van dit voorstel is om te komen tot een door u afgegeven ontwerpverklaring van geen bedenkingen, waarna de ontwerp omgevingsvergunning door ons college verleend kan worden (uitgebreide voorbereidingsprocedure). Het uiteindelijke meetbare effect is dat na afgifte van de omgevingsvergunning de uitbreiding van het KI station mogelijk wordt gemaakt.

1.1 De aanvraag voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

De aanvraag om een omgevingsvergunning past niet direct binnen het geldende bestemmingsplan. Initiatiefnemer heeft daarom een omgevingsvergunning aangevraagd waarbij ook sprake is van afwijken van dat bestemmingsplan. Op basis van de Wabo moeten de activiteiten voldoen aan een goede ruimtelijke ordening en worden voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. Hierin is de motivatie voor het verzoek verwerkt. Uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat afgeweken kan worden van het bestemmingsplan en dat er geen belemmeringen zijn wat betreft milieu- en omgevingsaspecten.

1.2 Het voornemen is getoetst aan het gemeentelijke Plussenbeleid (dat niet van toepassing blijkt). De minimaal vereiste tegenprestatie wordt ruimschoots geleverd.

In bijlage 2 behorende bij de ruimtelijke onderbouwing, is aangegeven welke Plussen van toepassing zijn op het initiatief. Hieronder kort de invulling van de gevraagde tegenprestatie.

Hoogte tegenprestatie
Voor de tegenprestatie moet de ondernemer € 15,- tot € 20,- per m² uitbreiding extra investeren in het plan. Aangezien er in totaal 2.120 m² wordt uitgebreid komt dit neer op een 'tegenprestatie' van € 42.400,-.

Invulling tegenprestatie
Het genoemde bedrag dat ingezet moet worden als tegenprestatie, wordt als volgt verantwoord:

Dierenwelzijn:

- *Ligbed*. De beren worden gehuisvest op een zaagselbed. Hierdoor kunnen ze wroeten en een ligbed maken. Dit is tevens goed voor het beenwerk van de dieren. Daarnaast zorgt dit zaagsel voor een beter binnenklimaat omdat het urine opneemt zodat er minder ammoniak vervliegt in de stal. De tegenprestatie komt volgens initiatiefnemer neer op ca € 18.000,-. Deze maatregel wordt in ons Plussenbeleid echter expliciet uitgesloten omdat dit niet of slecht controleerbaar is. Deze maatregel wordt daarom **niet** meegenomen als tegenprestatie op basis van het Plussenbeleid.
- *Extra ruimte* Het bedrijf gaat de beren ruimer huisvesten dan vanuit dierenwelzijnswetgeving wordt gevraagd. De wetgeving gaat uit van 5,5 m² per beer. In het plan wordt uitgegaan van 6,3 m² per beer. Deze ruimere huisvesting leidt tot een extra investering van € 35.000,-.
- *Geconditioneerd klimaat* De stal wordt uitgerust met een bodemenergiesysteem middels verticale bronnen. Hierdoor worden de dieren gehuisvest in een constant klimaat binnen hun comfortzone. De investering in deze bronnen bedraagt € 100.000,- extra en telt mee als tegenprestatie.

Extra ruimtelijke kwaliteit:
Naast de 'basis' ruimtelijke inpassing is gekeken naar het vergroenen van de entree. Er worden enkele containers weggehaald, de parkeerplekken worden verwijderd en hiervoor in de plaats komen grastegels, een deel van de verhardingen wordt verwijderd en er worden enkele hagen aangeplant. De tegenprestatie wordt hiermee gewaardeerd op € 5.200,-.

De tegenprestatie is hiermee beoordeeld als ruim voldoende. Op verzoek van initiatiefnemer en op basis van de genoemde tussenuitspraak van de Raad van State, wordt uw raad voorgesteld om deze Plussen niet als verplichting op te nemen. Uit de tussenuitspraak van de Raad van State volgt namelijk onomstotelijk dat het Plussenbeleid op deze locatie niet van toepassing is. Hieronder de passages uit de tussenuitspraak waaruit dit geconcludeerd kan worden:

Ingevolge artikel 2.5.1.1, onder 11, van de Verordening is een niet-grondgebonden veehouderijtak onderdeel van een agrarisch bedrijf dat is gericht op niet-grondgebonden veehouderij. Nu het Ki-station naar het oordeel van de Afdeling niet kan worden aangemerkt als een agrarisch bedrijf, valt het Ki-station eveneens niet onder de omschrijving van een niet-grondgebonden veehouderijtak als bedoeld in artikel 2.5.1.1, onder 11, van de Verordening.

Concluderend is de Afdeling van oordeel dat artikel 2.5.3.2, eerste lid, van de Verordening niet van toepassing is op de beoogde uitbreiding van het Ki-station. Daarom valt niet in te zien dat het feit dat nog geen gemeentelijk Plussenbeleid was vastgesteld, in de weg staat aan de beoogde uitbreiding van het Ki-station.

Op basis van deze uitspraak moet uw raad een nieuw besluit nemen over vaststelling van het veegplan inclusief de locatie Zijveling 5 te Ommeren. U kunt nu alleen nog een standpunt innemen over de ontwikkeling zonder een koppeling te leggen met het Plussenbeleid. Dit doet u nu min of meer door een standpunt in te nemen over de voorliggende aanvraag.

3.1 Met initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten.
De kosten die verband houden met het initiatief komen volledig voor rekening van initiatiefnemer (zie verder onder 'Financiën').

3. Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?

1.1 Om de omgevingsvergunning te kunnen verlenen is een uitgebreide voorbereidingsprocedure nodig.
Derden en andere belanghebbenden hebben de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen en later beroep en hoger beroep aan te tekenen tegen de te verlenen omgevingsvergunning. Dit kan er uiteindelijk toe leiden dat de te verlenen omgevingsvergunning uiteindelijk geen stand houdt.

1.2 Initiatiefnemer heeft eerder beroep aangetekend bij de Raad van State tegen de vaststelling van het veegplan 2018 waarin de ontwikkeling in eerste instantie was opgenomen.
Op basis van een zienswijze van de provincie Gelderland is eerder geconstateerd dat het Plussenbeleid van toepassing zou zijn. Aangezien de gemeente nog geen Plussenbeleid had vastgesteld, is deze locatie uit het veegplan gehaald. Initiatiefnemer heeft tegen het vaststellingsbesluit beroep aangetekend. Reden hiervoor is dat volgens hem het Plussenbeleid helemaal niet van toepassing is op de locatie.

Zoals eerder is vermeld, heeft de Raad van State inmiddels een tussenuitspraak gedaan die in het voordeel van initiatiefnemer uitvalt. Deze uitspraak heeft als gevolg dat de door initiatiefnemer aangedragen Plussen, redelijkerwijs niet als verplichting kunnen worden opgenomen in de te verlenen ontwerp omgevingsvergunning.

1.3 Als er geen zienswijze wordt ingediend hoeft dit voorstel niet nog een keer naar uw gemeenteraad.
Als we geen zienswijze ontvangen die gericht is tegen de ontwerpverklaring van geen bedenkingen, dan kunnen we deze als definitieve verklaring aanmerken. Met dezelfde informatie nog een keer naar uw gemeenteraad gaan is dan onnodig. Als dit wel het geval is, dan moet de verklaring opnieuw ter besluitvorming aan u worden voorgelegd.

4. Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?
Op het moment dat uw raad het voorstel niet overneemt dan betekent dit dat de gewenste uitbreiding van het KI station (voorlopig) niet door kan gaan.

5. Is het een begrotingswijziging?
Nee er is geen sprake van een begrotingswijziging.

TOELICHTING EN UITVOERING

6. Beleidskader
- Bestemmingsplan 'Buren Buitengebied 2008'
- ~~Plussenbeleid (gemeente Buren)~~
- Omgevingsverordening provincie Gelderland

7. Effectmeting, planning en evaluatie
- *Planning*
  Als uw gemeenteraad de ontwerpverklaring van geen bedenkingen verleent, ligt deze 6 weken ter inzage samen met de ontwerp omgevingsvergunning. Als we naar aanleiding hiervan geen zienswijze ontvangen is de verklaring van geen bedenkingen definitief. Daarna kunnen we de omgevingsvergunning verlenen. Als iemand een zienswijze indient, komen wij terug bij uw gemeenteraad voor het afgeven van een definitieve verklaring van geen bedenkingen. Er zal dan onder andere ingegaan moeten worden op de inhoud van de zienswijzen.
- *Communicatie*
  Initiatiefnemer heeft diens omgeving al geïnformeerd over het voornemen. Er heeft een omgevingsdialoog plaatsgevonden. Zie hiervoor bijlage 3 behorende bij de ruimtelijke onderbouwing.
- *Evaluatie*
  Voor deze aanvraag is geen evaluatie noodzakelijk.

8. Financiën
In de legesverordening is het bedrag genoemd dat door initiatiefnemer moet worden voldaan voor het afhandelen van de vergunningaanvraag. Taakveld 8.1 ruimtelijke ordening.

Verder wordt er met initiatiefnemer een anterieure overeenkomst gesloten op basis waarvan de financiële risico's worden afgewenteld. Als er sprake blijkt te zijn van toekenning van planschade, dan is deze voor rekening van initiatiefnemer.

9. Communicatie
Uw besluit zal worden gecommuniceerd aan initiatiefnemer en worden gepubliceerd in het digitale gemeenteblad en in de Staatscourant.

10. Burgerparticipatie
Participatie van de omgeving is een belangrijke randvoorwaarde. Daarbij gaat het om de mogelijkheid voor omwonenden en belanghebbenden om mee te denken met de inrichting en te bepalen welke maatregelen nodig zijn om de impact van de uitbreiding op te vangen. Wat dat betreft is het van belang om te melden dat initiatiefnemer diens plannen onder de aandacht heeft gebracht bij de omgeving. Dit in het kader van het Plussenbeleid dat nog van toepassing leek.

11. Deregulering
Bij deze aanvraag is geen sprake van deregulering.

12. Achtergrondinformatie
Bij dit voorstel zit geen achtergrondinformatie.

Bijlagen:
- Aanvraagformulier
- Ruimtelijke onderbouwing
- Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing
- Inrichtingstekening
- Tussenuitspraak Raad van State met nummer 201807724/1/R1

Inlichtingen bij:
Naam Klop
Team Beleid

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
3 maart 2020	**[nummer voorstel]**	**D.047732** **Z.017593**

Onderwerp **Ontwerp verklaring van geen bedenkingen Zijveling 5 te Ommeren**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 7 januari 2020;

besluit:

1. een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor de uitbreiding van het KI station aan de Zijveling 5 te Ommeren;

2. de in de aanvraag aangegeven ‘plussen’ op grond van het gemeentelijke Plussenbeleid, niet verplicht te stellen naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State met kenmerk 201807724/1/R1;

3. deze ontwerpverklaring als definitieve verklaring van geen bedenkingen aan te merken als hiertegen geen zienswijzen worden ingediend.

Vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier, De voorzitter,

G. van Droffelaar J.A. de Boer MSc

Gegevens bevoegd gezag

Referentienummer	**Datum ontvangst**

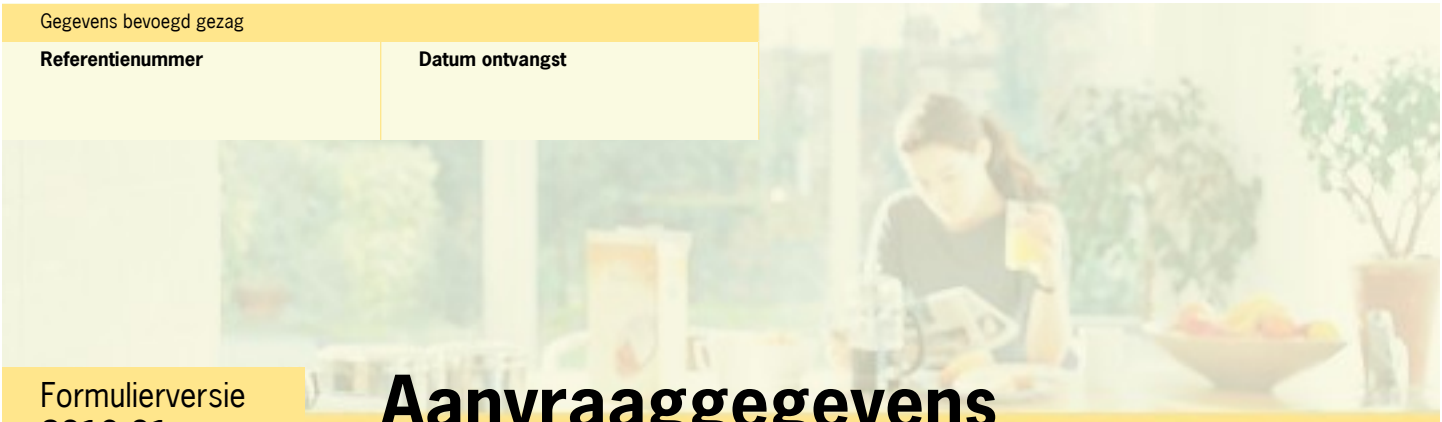

Formulierversie
2019.01

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

Aanvraagnummer	4084351
Aanvraagnaam	Topigs Group BV, AIM Varkens KI Nedeland Zijveling
Uw referentiecode	B170610
Ingediend op	13-08-2019
Soort procedure	Uitgebreide procedure
Projectomschrijving	Aanvraag omgevingsvergunning milieu, bouw, uitbreiding berenstal, vangstal, ontvangstgebouw, werktuigenberging, afvoerstal.
Opmerking	-
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Ja
Kosten openbaar maken	Ja
Bijlagen die later komen	-
Bijlagen n.v.t. of al bekend	-

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Buren
Bezoekadres:	U kunt telefonisch contact opnemen met Omgevingsdienst Rivierenland om een bezoekafspraak te maken.
Postadres:	Postbus 6267 4000 HG Tiel
Telefoonnummer:	0344-579314
E-mailadres:	ingekomenpost@odrivierenland.nl
Website:	www.buren.nl
Contactpersoon:	Omgevingsdienst Rivierenland
Bereikbaar op:	ma–do: 9 - 17 uur, vr: 9 - 13 uur

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

- Bijbehorend bouwwerk bouwen
  - Bouwen
- Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)
  - Revisie
- Bijbehorend bouwwerk bouwen 2
  - Bouwen
- Bijbehorend bouwwerk bouwen 3
  - Bouwen
- Bijbehorend bouwwerk bouwen 4
  - Bouwen
- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening
  - Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Bijlagen

Kosten

Formulierversie
2019.01

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer	16061294
Vestigingsnummer	000018929737
Statutaire naam	Varkens KI Nederland BV
Handelsnaam	Varkens KI Nederland BV

2 Contactpersoon

Geslacht	☑ Man ☐ Vrouw
Voorletters	H
Voorvoegsels	-
Achternaam	IJsseldijk
Functie	-

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	5263 LT
Huisnummer	227
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Helvoirtseweg
Woonplaats	Vught

4 Correspondentieadres

Postbus	86
Postcode	5268 LT
Plaats	Helvoirt

Formulierversie
2019.01

Gemachtigde bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer	09090426
Vestigingsnummer	000020315988
Statutaire naam	DLV Bouw Milieu en Techniek BV
Handelsnaam	DLV Advies

2 Contactpersoon

Geslacht	☑ Man ☐ Vrouw
Voorletters	JSM
Voorvoegsels	de
Achternaam	Groot
Functie	projectleider

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	5400AM
Huisnummer	511
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Postbus
Woonplaats	Uden

4 Correspondentieadres

Adres	Postbus 511 5400AM Uden

6 Akkoordverklaring

Akkoordverklaring	☑ Hierbij verklaar ik dat ik de aanvraag/melding naar waarheid heb ingevuld, dat ik correspondentie over mijn aanvraag/melding wil ontvangen op het door mij opgegeven e-mailadres of op het door mij opgegeven adres van de berichtenbox en dat ik weet dat er kosten verbonden kunnen zijn aan het indienen van een aanvraag.

Formulierversie
2019.01

Locatie

1 Adres

Postcode	4032NT
Huisnummer	5
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Zijveling
Plaatsnaam	Ommeren
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☐ Ja ☑ Nee

Formulierversie
2019.01

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen

1 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen?	☐ Ja ☑ Nee

2 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	Nieuwe stal en vanggebouw
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

3 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Hoofdgebouw

4 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	1790

5 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	9560

6 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	1790

7 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

8 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	erf
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	stal

9 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst			
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie		1730	
Kantoor			
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

10 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	zie B170610-21	zie B170610-21
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

zie B170610-21

11 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Formulierversie
2019.01

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

1 Gegevens inrichting

Wat is de naam van de inrichting?	Varkens KI Nederland
Wat is de aard van de inrichting?	Op de locatie aan de Zijveling 5 te Ommeren wordt door initiatiefnemer een KI-station geëxploiteerd.
Vraagt u de vergunning aan voor onbepaalde of bepaalde tijd?	☑ Onbepaalde tijd ☐ Bepaalde tijd
Welke voornaamste grond- en hulpstoffen gebruikt u?	Dieren, electriciteit, water, voer, gas.
Welke voornaamste tussen-, neven- en eindproducten produceert u?	Dieren,mest, sperma.
Geef de totale maximale capaciteit van de inrichting en het maximale motorische of thermische ingangsvermogen van de bij de inrichting behorende installaties.	zie tekening
Maken proefnemingen deel uit van de aanvraag?	☐ Ja ☑ Nee
Is voor de inrichting eerder een vergunning verleend?	☑ Ja ☐ Nee
Worden extra maatregelen getroffen om de belasting van het milieu te voorkomen of te beperken tijdens proefdraaien, schoonmaak-, onderhouds -en herstelwerkzaamheden?	☐ Ja ☑ Nee
Waarom worden geen extra maatregelen genomen om de milieubelasting te voorkomen of te beperken tijdens proefdraaien, schoonmaak-, onderhouds -en herstelwerkzaamheden?	niet noodzakelijk

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

2 Gegevens verandering

Een verandering kan zijn een uitbreiding of wijziging van de inrichting of wijziging van de werking van de inrichting.

Wat is de aard van de verandering?	Men is voornemens het KI-station uit te breiden tot 307 beren. Om de uitbreiding mogelijk te maken wordt een nieuwe stal gebouwd voor 144 dekberen. De stal wordt aangesloten op een chemische luchtwasser met een emissiereductie van 95%.

Is de verandering van invloed op gegevens en documenten van eerder verleende vergunningen?	☑ Ja ☐ Nee
Op welke gegevens en documenten is de verandering van invloed?	Op de eerder verleende vergunning

3 Bedrijfstijden

Wat zijn de tijden en dagen, danwel perioden waarop de inrichting of onderdelen daarvan, in bedrijf zijn?	continue (houden van dieren)

4 Bestemming

Zijn de (wijzigingen van de) activiteiten in overeenstemming met het bestemmingsplan?	☑ Ja ☐ Nee

5 Omgeving van de inrichting

Waar ligt de inrichting?	☐ Centrum ☐ Rustige woonwijk ☐ Gemengd gebied ☐ Industrieterrein ☑ Buitengebied ☐ Anders
Wat is het dichtstbijzijnde gevoelige object?	Zijveling 5b
Wat is de afstand in meters van de grens van de inrichting tot het dichtstbijzijnde gevoelige object?	300

6 Wijze vaststellen milieubelasting

Beschrijf de aard en omvang van de belasting van het milieu die de inrichting tijdens normaal bedrijf kan veroorzaken, daaronder begrepen een overzicht van de belangrijkste nadelige gevolgen voor het milieu die daardoor kunnen worden veroorzaakt.	geur- ammoniak- geluids- fijnstofbelasting
Beschrijf de wijze waarop gedurende het in werking zijn van de inrichting de belasting van het milieu, die de inrichting veroorzaakt, wordt vastgesteld en geregistreerd.	gecombineerde opgaven, facturen

7 Ongewone voorvallen

Kunnen binnen uw inrichting ongewone voorvallen ontstaan die nadelige gevolgen kunnen hebben op het milieu?	☐ Ja ☑ Nee

8 MER-(beoordelings)plicht

Voor sommige projecten is het vanwege de mogelijke impact op het milieu verplicht om een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Denk hierbij aan de aanleg of aanpassing van (water)wegen, de winning van delfstoffen, afvalverwerkings- en energiebedrijven en de chemische-, papier- en levensmiddelenindustrie. Ook activiteiten waarbij de bestemming van een terrein wordt gewijzigd (zoals de aanleg van een jachthaven) vallen onder de werkingssfeer van het Besluit milieueffectrapportage.

Geldt voor uw activiteit de plicht om een milieueffectrapport op te stellen (m.e.r.-plicht)?	☐ Ja ☑ Nee
Staat de activiteit vermeld in kolom 1 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage?	☐ Ja ☑ Nee

9 Milieuzorg

Beschikt u over een milieumanagementsysteem?	☐ Ja ☑ Nee ☐ Deels

10 Toekomstige Ontwikkelingen

Verwacht u ontwikkelingen binnen uw inrichting die voor de beslissing op de aanvraag van belang kunnen zijn?	☐ Ja ☑ Nee
Verwacht u ontwikkelingen in de omgeving van uw inrichting die van belang kunnen zijn voor de bescherming van het milieu?	☐ Ja ☑ Nee

11 Bodem

Verricht u bodembedreigende activiteiten of slaat u bodembedreigende stoffen op?	☑ Ja ☐ Nee
Hebt u een nulsituatie bodemonderzoek uitgevoerd?	☐ Ja ☑ Nee
Waarom hebt u geen nulsituatie bodemonderzoek uitgevoerd?	niet noodzakelijk
Hebt u een bodemrisicorapport opgesteld?	☐ Ja ☑ Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

12 Brandveiligheid

Welke maatregelen hebt u getroffen om brand te voorkomen?	brandblusapparatuur is aanwezig, gebouwen voldoen aan bouwbesluit
Welke brandblusmiddelen gebruikt u?	☐ Branddekens ☑ Draagbare blusmiddelen ☐ Brandslanghaspels ☐ Stationaire blusinstallaties ☐ Mobiele blusmiddelen ☐ Anders
Beschikt u over een bedrijfsbrandweer?	☐ Ja ☑ Nee
Verricht u op het buitenterrein brandgevaarlijke activiteiten?	☐ Ja ☑ Nee

13 Afvalwater

Loost u afvalwater uit uw inrichting?	☐ Ja ☑ Nee

14 Afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

Welke afvalstoffen voert u gescheiden af?	kadavers, huishoudelijk afval
Hergebruikt u afvalstoffen die vrijkomen binnen uw inrichting?	☐ Ja ☑ Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

15 Lucht

Worden er stoffen naar de lucht uitgestoten?	☑ Ja ☐ Nee
Wordt er stikstofoxiden, koolmonoxide, fijn stof, arseen, cadmium, nikkel, benzo(a)pyreen, benzeen, zwaveldioxide en/of lood naar de lucht uitgestoten?	☑ Ja ☐ Nee
Is er een rapport met betrekking tot de luchtkwaliteit opgesteld?	☐ Ja ☑ Nee
Worden er nog andere stoffen uitgestoten?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er binnen het bedrijf installaties aanwezig die warme lucht uitstoten?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een meet- en registratiesysteem?	☑ Ja ☐ Nee
Is de afdeling over oplosmiddeleninstallaties uit het Activiteitenbesluit van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee
Is er sprake van diffuse emissies van Vluchtige Organische Stoffen (VOS)?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er andere diffuse emissies?	☐ Ja ☑ Nee
Is een van de volgende paragrafen uit hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit van toepassing? - Installatie, als onderdeel van olieraffinaderijen, voor de productie van zwavel - Middelgrote stookinstallatie, gestookt op een vergunningplichtige brandstof - Installatie voor de productie van asfalt - Installatie voor de op- en overslag van vloeistoffen - Op- en overslag van benzine	☐ Ja ☑ Nee
Is op één of meerdere installaties de paragraaf over Grote stookinstallaties van het Activiteitenbesluit van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee

Is op één of meerdere installaties de paragraaf van het Activiteitenbesluit over kleine of middelgrote stookinstallaties van toepassing?	☑ Ja ☐ Nee
Op welke installatie(s) is deze paragraaf van toepassing?	combiketel HR
Is op één of meerdere installaties de paragraaf over Afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallaties van het Activiteitenbesluit van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

16 Geluid en trillingen

Ligt de inrichting op een gezoneerd industrieterrein?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een akoestisch onderzoek uitgevoerd?	☑ Ja ☐ Nee
Veroorzaken de activiteiten trillingen?	☐ Ja ☑ Nee

17 Energie

Verbruikt u in uw inrichting meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☐ Ja ☑ Nee

Uw inrichting is een kleingebruiker van energie. Daarom geldt voor uw inrichting in principe geen verplichting om energie te besparen. Dit neemt niet weg dat het ook voor uw inrichting interessant is om energie te besparen. Zie voor erkende energiebesparende maatregelen de volgende site. *(https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/)*
Daarnaast kan het zijn dat uw inrichting een grote onderneming is volgens de Tijdelijke regeling implementatie artikel 8 en 14 Richtlijn energie-efficientie EED (of onderdeel is van een dergelijke onderneming). Van een grote onderneming is sprake als aan ten minste aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
- De onderneming heeft meer dan 250 werknemers;
- De onderneming heeft een jaaromzet van meer dan 50 miljoen euro EN een jaarbalans van meer dan 43 miljoen euro.

Lees meer *(https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/europese-energie-efficiency-richtlijn-eed/energie-audit-eed)*
Als u een grote onderneming bent, of daarvan onderdeel uitmaakt, dan moet u in deze aanvraag een kopie van het auditverslag (waarin de resultaten van de verplichte energie-audit zijn opgenomen) meesturen als bijlage.
Meer informatie *(https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/europese-energie-efficiency-richtlijn-eed/energie-audit-eed)*

Hoeveel elektriciteit verbruikt u in uw inrichting in kWh per jaar?	50000
Hoeveel aardgas(equivalenten) verbruikt u in uw inrichting in m3 per jaar?	4000

18 Externe veiligheid

Wordt uw inrichting genoemd in artikel 2 (en niet in artikel 3) van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)?	☐ Ja ☑ Nee

Wordt uw inrichting genoemd in artikel 4, onderdeel b, e of f van het Registratiebesluit externe veiligheid?	☐ Ja ☑ Nee
Is er een kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er binnen uw inrichting specifieke technische maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er binnen uw inrichting specifieke procedurele maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen?	☐ Ja ☑ Nee

19 Verkeer, vervoer en mobiliteit

Hebt u een Besparingsplan Vervoer opgesteld?	☐ Ja ☑ Nee
Hoeveel werknemers hebt u in dienst?	3
Hoeveel bezoekers komen per dag naar uw bedrijf (in piekperiodes)?	10
Hoeveel transportkilometers met vrachtvoertuigen (inclusief bestelwagens) worden jaarlijks over de weg afgelegd van en naar uw bedrijf?	0
Met hoeveel vrachtwagens vindt gemiddeld dagelijks transport plaats van en naar uw bedrijf?	1
Met hoeveel bestelwagens vindt gemiddeld dagelijks transport plaats van en naar uw bedrijf?	1
Vindt er transport van en naar uw bedrijf plaats via binnenwateren?	☐ Ja ☑ Nee
Vindt er transport plaats van en naar uw bedrijf via zeeschepen (shortsea)?	☐ Ja ☑ Nee
Vindt er transport plaats van en naar uw bedrijf over het spoor met diesellocomotieven?	☐ Ja ☑ Nee
Vindt er zakelijk personenverkeer plaats via de lucht?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u parkeerplaatsen in de open lucht binnen uw bedrijf?	☑ Ja ☐ Nee
Hoeveel parkeerplaatsen hebt u in de open lucht binnen uw bedrijf?	3
Hebt u maatregelen getroffen om visuele hinder als gevolg van de parkeerplaatsen te voorkomen?	☐ Ja ☑ Nee
Maakt een parkeergarage deel uit van uw bedrijf?	☐ Ja ☑ Nee

20 Geur

Is er sprake van geuremissie?	☑ Ja ☐ Nee
Kan de geuremissie leiden tot geurhinder?	☐ Ja ☑ Nee
Waarom is er geen sprake van geurhinder?	Er wordt voldaan aan de normen van de wet geurhinder en veehouderij

21 Beste Beschikbare Technieken

Zijn er binnen uw inrichting één of meerdere IPPC-installaties, zoals bedoeld in bijlage 1 van de Richtlijn Industriële Emissies?	☐ Ja ☑ Nee

Als de IPPC-richtlijn op u van toepassing is, worden de omgevingsvergunning en de watervergunning gecoördineerd. De aanvraag van de omgevingsvergunning moet daarom tegelijk met of uiterlijk binnen 6 weken na de aanvraag van de watervergunning worden ingediend.

Zijn er binnen uw inrichting installaties of opslagen aanwezig waarop één of meerdere Nederlandse informatie documenten over BBT van toepassing zijn (aangewezen BBT documenten)?	☑ Ja ☐ Nee
Geef de titels van de betreffende informatie documenten.	Besluit emissiearme huisvesting

22 Gevaarlijke stoffen in verpakking

Gevaarlijke stoffen zijn onder andere ontplofbare stoffen, samengeperste, vloeibaar gemaakte of onder druk opgeloste gassen, brandbare stoffen, giftige stoffen, bijtende stoffen of andere stoffen die voor de mens of het milieu gevaarlijk kunnen zijn. Bestrijdingsmiddelen en/of biociden zijn ook gevaarlijke stoffen als het bestrijdingsmiddel onder de ADR valt of een CMR-stof (carcinogeen, mutageen of reprotoxisch) is. Volgens het ADR moeten stoffen en producten worden ingedeeld op basis van hun gevaarseigenschappen.

Zijn alle opslagplaatsen gerealiseerd volgens de PGS15-richtlijn?	☑ Ja ☐ Nee
Welke soorten opslagplaatsen zijn er binnen de inrichting aanwezig?	☑ Opslagkast ☐ Inpandige opslag minder dan 10 ton ☑ Uitpandige opslag minder dan 10 ton ☐ Opslagplaats meer dan 10 ton ☐ Tijdelijke opslag ☐ Opslag lege, gereinigde verpakkingen ☐ Opslag stoffen ADR-klasse 4.1, 4.2 en 4.3 ☐ Opslag organische peroxiden
Zijn er op een verdieping meer dan twee opslagkasten per brandcompartiment?	☐ Ja ☑ Nee
Is een vatenvulinrichting aanwezig?	☐ Ja ☑ Nee
Is een aparte tapruimte aanwezig?	☐ Ja ☑ Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

23 Compressor

Voor deze rubriek moet u een tabel als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabel staat op het moduleblad 'Tabellen'.

24 Koelinstallaties, vriesinstallaties en/of warmtepompen

Welke koudemiddelen worden toegepast?

- ☐ CFK
- ☐ HCFK
- ☐ HFK
- ☐ HCFK/HFK
- ☐ Ethaan
- ☑ Propaan
- ☐ Isobutaan
- ☐ Ammoniak
- ☐ CO2
- ☐ Anders

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

25 Stookinstallatie

Voor deze rubriek moet u een tabel als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabel staat op het moduleblad 'Tabellen'.

26 Het houden van dieren (intensieve veehouderij)

Per huisvestingssysteem moet u in een bijlage onderstaande gegevens specificeren:
- Hoofd- en diercategorie van de te houden landbouwhuisdieren volgens de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) inclusief de bijbehorende Rav-code- BWL- of BB-nummer van het huisvestingssysteem
- Aantal landbouwhuisdieren per diercategorie, per dierenverblijf en per huisvestingssysteem
- Stalnummer van het betreffende huisvestingssysteem
- Eventuele combinatie met een ander huisvestingssysteem of aanvullende technieken inclusief de bijbehorende Rav-code en BWL- of BB-nummer
- Totale ammoniakemissie in kg per jaar (NH3/kg/jaar)
- Totale geuremissie in odour units per seconde (ouE/sec)
- Totale fijnstofemissie in gram per jaar (g/jaar)
- Beschrijving van het ventilatiesysteem per huisvestingssysteem
- Diameter van de ventilatoren

Hebt u voor deze inrichting vergunde rechten voor het houden van dieren?

- ☑ Ja
- ☐ Nee

Is er een luchtwasser aanwezig?

- ☑ Ja
- ☐ Nee

Wat is de kortste afstand in m vanaf een emissiepunt van de stal tot het dichtstbijzijnde geurgevoelig object, zoals een woning of verblijfplaats voor mensen?

300

Wat is het adres van het geurgevoelig object?

Zijveling 5b

Is het geurgevoelig object gelegen in de bebouwde kom?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Wat is de afstand in m vanaf de grens van de inrichting tot het dichtstbijzijnde kwetsbaar gebied, zoals een voor verzuring gevoelig natuurgebied?

13300

Is de afstand in m tussen de gevel van de stal en de dichtstbijzijnde tuinbouwgewassen van derden minder dan 25 meter?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Is de afstand in m tussen de gevel van de stal en de dichtstbijzijnde coniferenteelt van derden minder dan 50 meter?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Wordt er voer in silo's opgeslagen?	☑ Ja ☐ Nee
Is er kuilvoer aanwezig?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt er gebruik gemaakt van brijvoer?	☐ Ja ☑ Nee
Welke soorten mest worden opgeslagen?	☐ Vast ☑ Vloeibaar
Hoe wordt de vloeibare mest opgeslagen?	☑ Mestkelder ☐ Mestsilo ☐ Anders
Wat is de maximale opslaghoeveelheid in m3 van de vloeibare mest?	850
Is er een melkinstallatie aanwezig?	☐ Ja ☑ Nee
Is er een hygiënesluis aanwezig?	☑ Ja ☐ Nee
Hoe wordt het afvalwater afkomstig van de hygiënesluis geloosd?	put
Hoe wordt het afvalwater afkomstig van de kadaverplaats of kadaverton geloosd?	put

27 Opslag van meststoffen

Welk(e) soort(en) mest word(t)(en) opgeslagen?	☑ Organische mest ☐ Kunstmest
Welk(e) soort(en) organische mest word(t)(en) opgeslagen?	☑ Vaste organische mest ☑ Vloeibare organische mest

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

Formulierversie
2019.01

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen 2

1 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen?	☐ Ja ☑ Nee

2 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	Verlenging afvoerstal
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

3 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Bijgebouw
Naam van het bijgebouw of bouwwerk	afvoerstal

4 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	18

5 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	46

6 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	18

7 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

8 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	erf
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	stal

9 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst			
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie		16	
Kantoor			
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

10 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	zie B170610-22	zie B170610-22
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

zie B170610-22

11 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Formulierversie
2019.01

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen 3

1 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen?	☐ Ja ☑ Nee

2 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	werktuigenberging
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

3 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

4 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	226

5 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	1030

6 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	226

7 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

8 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	erf
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	werktuigenberging

9 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst			
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie		213	
Kantoor			
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

10 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	zie B170610-24	zie B170610-24
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

zie B170610-24

11 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Formulierversie
2019.01

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen 4

1 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen?	☐ Ja ☑ Nee

2 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	uitbreiding ontvangstgebouw
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

3 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Bijgebouw
Naam van het bijgebouw of bouwwerk	ontvangstgebouw

4 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	142

5 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	460

6 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	142

7 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

8 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	erf
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	ontvangstgebouw

9 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst			
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie		137	
Kantoor			
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

10 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	zie B170610-23	zie B170610-23
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

zie B170610-23

11 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Formulierversie
2019.01

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?	☑ Bestemmingsplan ☐ Beheersverordening ☐ Exploitatieplan ☐ Regels op grond van de provinciale verordening ☐ Regels op grond van een AMvB ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit
Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.	zie bijlage
Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.	zie bijlage
Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.	zie bijlage
Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.	zie bijlage
Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?	☐ Ja ☑ Nee

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

1 Overzicht vergunningen en meldingen

Wettelijke basis	Soort	Datum	Kenmerk	Bevoegd gezag
Wet milieubeheer	Revisievergunning	22-08-2006	MV2005-07	gemeente Buren
Wet milieubeheer	Melding artikel 8.19 Wet milieubeheer	07-07-2008	MM2008-2347	gemeente Buren

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

11 Bodembedreigende activiteiten

Beschrijving	Nieuw/Bestaand	Voorzieningen/maatregelen	Realisatiedatum	Eindemissiescore
zie bijlage		-	-	

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

14 Overzicht afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

Naam afvalstof	Aard afvalstof	Ontstane hoeveelheid (kg/jaar)	Opslagwijze	Opslaglocatie	Maximale opslagcapaciteit
Kadavers	Bedrijfsafval	2000	vloeistofkerende vloer/kadaverkap	kadaverplaats	400
huishoudelijk afval	Huishoudelijk afval	3000	container	container	1000

Afvoerwijze	Afvoerfrequentie	Bestemming
per as	op afroep	rendac
per as	1 x / 2 weken	erkend bedrijf

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

15 Overzicht meet- en registratiesysteem

Naam emissiebron	Overzicht gemeten stoffen	Bepaling emissiegegevens	Meetmethode	Meetnorm	Meetfrequentie
luchtwasser	ammoniak	Berekeningen	-	-	-

Hulpmiddelen	Beschrijving berekeningen	Registratiewijze	Kwaliteitsborging
-	er zijn vaste waarden (RAV)	conform voorschriften	conform voorschriften

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

22 Overzicht opslagkasten

Naam opslagkast	Max. opslagcapaciteit (kg)	ADR-klasse
ontsmettings/bestrijdingsmiddelenkast	40	8,9,5

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

22 Overzicht uitpandige opslag < 10 ton

Naam uitpandige opslag	Max. opslagcapaciteit (kg)	ADR-klasse
opslag zwavelzuur IBC container	1000	8

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

23 Overzicht compressoren binnen de inrichting

Naam en/of nummer	Aandrijving	Inhoud drukvat (l)	Luchtdruk (mbar)	Olieafscheiding
compressor	electriciteit	24	8	Ja

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

24 Overzicht systemen met koudemiddelen anders dan ammoniak, CFK, HCFK en/of HFK.

Naam en/of nummer installatie	Koudemiddel	R-nummer	Inhoud (kg)	Werktemperatuur (°C)	Vermogen (kW)
koelkast	propaan	R290	1	4	1

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

25 Overzicht stookinstallaties

Naam installatie	Datum vergunningverlening/ laatste wijziging	Brandstof	Maximaal verbruik	Thermisch vermogen (MW)	Thermisch vermogen (kW)
combiketel HR	Ja	gas	4000	Nee	32

Nominaal vermogen (kW)	Rendement %
32	10

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

27 Overzicht opslag vaste organische mest.

Naam/nummer opslag	Mestopslag	Max opslaghoeveelheid per opslagplaats	Herkomst mest	Diersoort	Mestaanvoer
container	container	20	Binnen de inrichting	-	-

Mestafvoer	Aantal vrachten per maand	Gebruik binnen de inrichting	Toepassing
Ja	1	Nee	-

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

27 Overzicht opslag vloeibare organische mest.

Naam/nummer opslag	Mestopslag	Mestopslag	Max opslagcapaciteit per opslagplaats	Soort Silo	Afdekking opslagsilo
drijfmestput stal 1	Betonnen kelder	-	250		
mestkelder	Betonnen kelder	-	650		

Herkomst mest	Diersoort	Mestaanvoer	Mestafvoer	Aantal vrachten per maand	Gebruik binnen de inrichting
Binnen de inrichting	-	-	Ja	1	Nee
Binnen de inrichting	-	-	Ja	1	Nee

Toepassing
-
-

Formulierversie
2019.01

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
181204_Definitieve_-beschikking_Wnb_pdf	181204 Definitieve beschikking Wnb.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
bijlage_bij_beschikking_-Wnb_pdf	181204 Bijlage bij definitieve beschikking Wnb.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
archeologie_pdf	archeologie.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
geluid_pdf	geluid.pdf	Gegevens geluid en trillingen	2019-08-13	In behandeling
B170610-EXF-025_pdf	B170610-EXF-02-5.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
B170610-STB-026_pdf	B170610-STB-02-6.pdf	Constructieve veiligheid	2019-08-13	In behandeling
B170610-STB-027_pdf	B170610-STB-02-7.pdf	Constructieve veiligheid	2019-08-13	In behandeling
B170610-STB-028_pdf	B170610-STB-02-8.pdf	Constructieve veiligheid	2019-08-13	In behandeling
B170610-STB-029_pdf	B170610-STB-02-9.pdf	Constructieve veiligheid	2019-08-13	In behandeling
B170610-21-B10_pdf	B170610-21-B10-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-21-B20_pdf	B170610-21-B20-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-21-B21_pdf	B170610-21-B21-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-21-B30_pdf	B170610-21-B30-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-21-B31_pdf	B170610-21-B31-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-21-B32_pdf	B170610-21-B32-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-21-B33_pdf	B170610-21-B33-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-22-B10_pdf	B170610-22-B10-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
B170610-22-B20_pdf	B170610-22-B20-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-22-B30_pdf	B170610-22-B30-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-23-B10_pdf	B170610-23-B10-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-23-B20_pdf	B170610-23-B20-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-23-B30_pdf	B170610-23-B30-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-24-B10_pdf	B170610-24-B10-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-24-B20_pdf	B170610-24-B20-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-24-B30_pdf	B170610-24-B30-.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	2019-08-13	In behandeling
B170610-31-S10_pdf	B170610-31-S10-.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
B170610-31-S11_pdf	B170610-31-S11-.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
B170610-61-C10_pdf	B170610-61-C10-.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
B170610-61-C11_pdf	B170610-61-C11-.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
B170610-61-M10_pdf	B170610-61-M10-.pdf	Situatietekening milieu	2019-08-13	In behandeling
eren_herziene_versie_9_augustus_2019_pdf	QS FF en voortoets Zijveling 5 te Ommeren herziene versie 9 augustus 2019.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
elijke_inpassing_Zijveling_5_Ommeren_pdf	061-100 2019-07-10 Landschappelijke inpassing Zijveling 5 Ommeren.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
09_notitie_plussenbeleid_B170610_def_pdf	190709 notitie plussenbeleid B170610 def.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
20190606_buurtdialoog_Lienden_pdf	20190606 buurtdialoog Lienden.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
def_uitnodiging_pdf	def uitnodiging.pdf	Anders	2019-08-13	In behandeling
_onderbouwing_Zijveling_5_te_Ommeren_pdf	Ruimtelijke onderbouwing Zijveling 5 te Ommeren.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2019-08-13	In behandeling
jlagen_bij_ro_Zijveling_5_te_Ommeren_pdf	Bijlagen bij ro Zijveling 5 te Ommeren.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2019-08-13	In behandeling
aanvraag_omgevingsvergunning_B170610_pdf	181210 Bijlage aanvraag omgevingsvergunning_B170610.pdf	Procesbeschrijving Milieu	2019-08-13	In behandeling

Formulierversie
2019.01

Kosten

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)?	400000

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen 2

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)?	3600

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen 3

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)?	45200

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen 4

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)?	28400

Projectkosten

Wat zijn de geschatte kosten voor het totale project in euro's (exclusief BTW)?	477200

Ruimtelijke onderbouwing

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan

Zijveling 5, Ommeren

Gemeente Buren

POUDEROYEN compagnons
vormgeving van stad en land

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan

Zijveling 5, Ommeren

Gemeente Buren

Opdrachtgever	: Topigs Groep B.V.
Opsteller	: M.N. Barendse
Status	: concept
Datum	: 13 augustus 2019

POUDEROYEN compagnons
vormgeving van stad en land

Pouderoyen Compagnons vormgeving van stad en land is een handelsnaam van Pouderoyen BV

St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ NIJMEGEN
tel: 024-3224579
fax: 024-3241240
e-mail: info@pouderoyen.nl
www.pouderoyen.nl

IBAN NL29 RABO 0154 8198 75
KVK 14 06 66 14
BTW NL 8104.81.996 B01

INHOUD **BLZ**

1 INLEIDING 1

1.1 Aanleiding en doelstelling 1
1.2 Projectgebied 1
1.3 Aanpak 2
1.4 Geldend bestemmingsplan 2
1.5 Leeswijzer 3

2 PROJECTGEBIED EN PLANONTWIKKELING 4

2.1 Ontstaansgeschiedenis 4
2.2 Ruimtelijke en functionele structuur 4
2.3 Beschrijving planontwikkeling 5
2.4 Afwijking vigerend bestemmingsplan 7

3 BELEIDSKADER 9

3.1 Nationaal beleid 9
3.2 Provinciaal beleid 11
3.3 Beleid Waterschap 15
3.4 Gemeentelijk beleid 16

4 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN 21

4.1 Archeologie en cultuurhistorie 21
4.2 Leidingen 23
4.3 Milieu 23
4.4 Natuur 28
4.5 Verkeer en parkeren 32

5 ECONOMISCHE EN MAATSCHAPPELIJKE HAALBAARHEID 38

5.1 Economische uitvoerbaarheid 38
5.2 Maatschappelijke aanvaardbaarheid 38

BIJLAGEN BIJ DE RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Bijlage 1	Landschapsplan
Bijlage 2	Notitie Plussenbeleid
Bijlage 3	Omgevingsdialoog
Bijlage 4	Quickscan natuurwaarden
Bijlage 5	Verkennend archeologisch onderzoek
Bijlage 6	Akoestisch onderzoek industrielawaai
Bijlage 7	Verkennend bodemonderzoek
Bijlage 8	Digitale watertoets

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing is opgesteld om op de locatie Zijveling 5 te Ommeren de gewenste uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten op het aanwezige ki-station in verband met centralisering van de bedrijfsactiviteiten mogelijk te maken. Hiertoe is de huidige agrarisch-verwante bedrijfsbestemming niet toereikend.

Op de bovengenoemde locatie is het bedrijf Varkens KI Nederland gevestigd, onderdeel van Topigs Group BV. Het bedrijf richt zich op het fokken en houden van varkens. Daarvoor heeft het bedrijf zogenaamde sperma-winstations (ki-stations).

Het ki-station aan de Zijveling 5 heeft momenteel 168 berenplaatsen. Deze locatie is voor het bedrijf belangrijk, omdat het bedrijf zo ver mogelijk verwijderd dient te zijn van alles wat met varkens en varkensproducten te maken heeft en alles moet doen om ziekte-insleep te voorkomen. Om te voldoen aan Nederlandse en Europese regelgeving kan het bedrijf niet op een industrieterrein gevestigd worden. Het bedrijf heeft in Nederland momenteel nog zeven ki-stations, maar wil dit reduceren en drie stations overhouden. Hierbij streeft het bedrijf naar ki-stations met 300-320 berenplaatsen. Ter voorkoming van mogelijke (verspreiding van) ziekten en wet- en regelgeving in het kader van de milieuhygiëne is huisvesting op een industrieterrein niet mogelijk en dient de bedrijfslocatie te zijn gelegen in een varkensarm gebied, met grote afstand tot naburige varkensbedrijven. Op de locatie zelf worden strenge hygiënemaatregelen gehanteerd, om besmetting met ziekten te voorkomen.

Het voornemen is om het ki-station aan de Zijveling 5 uit te breiden met 144 berenplaatsen tot in totaal 312 dekberenplaatsen. De nieuwe stal wordt voorzien van nageschakelde technieken om de uitstoot te reduceren. De uitbreiding van het aantal dierplaatsen is niet binnen het huidige bestemmingsvlak te realiseren. De gewenste uitbreiding overschrijdt in oostelijke en zuidelijke richting de vigerende bedrijfsbestemming.

De gemeente Buren ziet aanknopingspunten in het ruimtelijk beleid voor de uitbreiding van het ki-station. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing betreft de planologische verantwoording voor het initiatief en vormt daarmee de toelichting bij de omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan (uitgebreide procedure).

1.2 Projectgebied

De locatie is gelegen aan Zijveling 5 te Ommeren. De locatie ligt ten zuiden van de kernen Ommeren en Lienden en ten noorden van het Lingemeer in het buitengebied van de gemeente Buren. Het projectgebied is kadastraal bekend als gemeente Lienden, sectie O, nummer 726 en 727.

Globale ligging van het plangebied

1.3 Aanpak

Voor de onderhavige ontwikkeling wordt middels een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, onder a, sub 3° Wabo afgeweken van het bestemmingsplan. Ten behoeve van deze afwijking is onderhavige ruimtelijke onderbouwing opgesteld. Het milieuspoor is reeds in een eerdere procedure doorlopen; deze onderbouwing betreft daarom slechts de onderbouwing van het ruimtelijk spoor in het kader van de planologische procedure.

1.4 Geldend bestemmingsplan

De geldende juridisch-planologische situatie van het plangebied is vastgelegd in het bestemmingsplan ‘Buren Buitengebied 2008’ (vastgesteld 29 september 2009).

Het plangebied is bestemd als ‘Bedrijf - Agrarisch Verwant’, met de nadere aanduiding ‘ki’ ten behoeve van de bestemmingsfunctie ki-station. Met een agrarisch verwant bedrijf wordt bedoeld: ‘een niet-agrarisch, doch aan de agrarische productie verwant bedrijf dat zich richt op het leveren van diensten en goederen aan agrarische bedrijven, zoals een agrarisch loonwerkbedrijf, een landbouwmechanisatiebedrijf, een reparatie- en/of verhuurbedrijf van agrarische machines, een bedrijf voor landschapsbeheer, een veehandelaarsbedrijf, een groothandel in agrarische gewassen, een foerageerbedrijf, een ki-station, een dierenkliniek voor grootvee, een zorgboerderij en daarmee gelijk te stellen andere bedrijfsvormen.’

Ter plekke van de gewenste uitbreiding van het bedrijf zijn de (onbebouwde agrarische) gronden bestemd als ‘Agrarisch’. Tevens geldt de aanduiding ‘Bosontwikkelingszone’.

Op basis van de geldende bestemmingsregeling is de gewenste bedrijfsuitbreiding niet mogelijk.

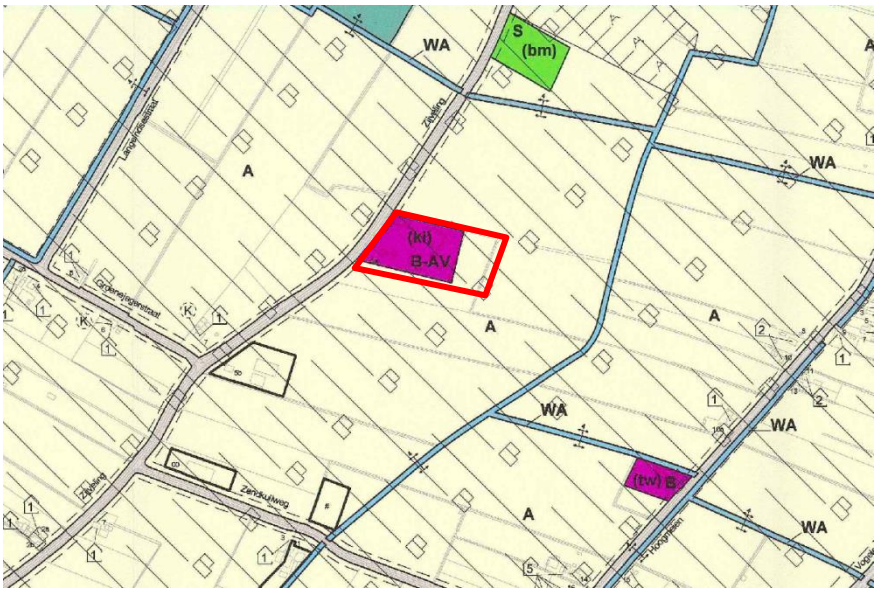

Uitsnede vigerend bestemmingsplan 'Buren Buitengebied 2008'

1.5 Leeswijzer

In voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt na dit inleidende hoofdstuk in hoofdstuk 2 het plan zelf beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het beleid van de verschillende overheden dat van toepassing is. In hoofdstuk 4 wordt de haalbaarheid van het plan getoetst aan de hand van milieu- en omgevingsaspecten. Ten slotte komen in het vijfde en zesde hoofdstuk de juridische vertaling in de regels en de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde.

2 PROJECTGEBIED EN PLANONTWIKKELING

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Het landschap van de gemeente Buren is voor een belangrijk deel gevormd door rivieren (Rijn, Waal, Linge). Als gevolg van stroming van het rivierwater zijn aan beide zijden van de rivier de oeverwallen ontstaan. De oeverwallen langs de rivieren zijn hoger en droger gelegen en kregen een karakteristiek kleinschalig en besloten karakter met afwisseling van fruitgaarden, laanbeplanting, bosschages en landgoederen. Verder van de rivier af liggen de komkleigebieden, die een veel opener karakter kennen.

Tot het moment dat gestart werd met de aanleg van kades en dijken waren bewoning en landbouwkundig gebruik slechts in beperkte mate mogelijk. Van een regionaal georganiseerd dijk- en waterschapsbeheer en van een gesloten dijkring was echter nog geen sprake. Later is de doorgaande bedijking aangelegd over de hoger gelegen delen van de oeverwallen.

De uiterwaarden zijn door het risico van overstromingen slechts geschikt voor een agrarisch gebruik als wei- of hooiland. Bewoning in de uiterwaarden is beperkt tot enkele, op huisterpen gebouwde boerderijen. Daarnaast zijn op diverse plekken in de uiterwaarden steenfabrieksterreinen in de loop der tijd ontstaan. De hoogwatervrije terpen van deze fabrieken zijn nog steeds te zien. Geschikte grondstof werd gevonden in de hoog opgeslibde uiterwaarden, die over grote oppervlakten werden afgeticheld. Steenovens en tichelgaten bepaalden omstreeks 1900 het beeld van vrijwel alle Neder-Betuwse uiterwaarden.

Sinds de jaren ’70 is de Neder-Betuwe aan het verstedelijken. Nieuwe infrastructuur, zoals de A15, maken het gebied goed bereikbaar. Verspreid over het landelijk gebied ontstaan allerlei functies, van agrarisch, niet-agrarische activiteiten tot recreatieve voorzieningen.

2.2 Ruimtelijke en functionele structuur

De projectlocatie ligt aan de Zijveling 5 te Ommeren in het buitengebied van de gemeente Buren. De Zijveling ligt in het open komgebied ten zuiden van de kernen Ommeren en Lienden en ten oosten van het buurtschap Ommerenveld. Het buurtschap Ommerenveld kenmerkt zich door de afwisseling van (agrarische) bebouwing, open graslanden en boomgaarden. Ten zuiden en ten westen van het plangebied liggen de komgronden waar hoofdzakelijk open grasland aanwezig is. Verder naar het zuiden bevindt zich het Lingemeer.

Uitsnede luchtfoto projectgebied

Direct ten westen van het projectgebied is de erftoegangsweg Zijveling gelegen. Direct ten noorden van het projectgebied is een B-watergang gelegen. De planlocatie wordt verder uitsluitend omringd door onbebouwde agrarische gronden (veelal grasland). De huidige bedrijfsbestemming heeft een oppervlakte van circa 1 hectare.

Op het terrein zelf bevindt zich aan de straatzijde één bedrijfswoning met vrijstaande garage, die worden begrensd door een privé-tuin aan west- en zuidzijde. Verder staat er aan de voorzijde van het erf een gebouw ten behoeve van de aanvoer van goederen. Wat verder achter op het erf bevinden zich het hoofdbedrijfsgebouwen, waarin de berenplaatsen zijn gerealiseerd. De huidige bedrijfsgebouwen (exclusief bedrijfswoning en bijgebouw) beslaan in totaal een oppervlakte van 1.498 m^2 + 215 m^2 + 37 m^2 + 30 m^2 = 1.780 m^2.

2.3 Beschrijving planontwikkeling

2.3.1 *Ontwikkeling*

Momenteel bestaat het ki-station uit 168 berenplaatsen. Om een hoogwaardig ki-station te realiseren dient het aantal berenplaatsen te worden verhoogd tot circa 300-320 plaatsen. Het voornemen is daarom het aantal berenplaatsen uit te breiden met 144 plaatsen. Voor volwassen beren geldt momenteel een huisvestingseis van 6 m^2 per individuele beer. Daarom betreft de gewenste ontwikkeling een uitbreiding van de verblijfsstallen met 1.548 m^2. Daarnaast is tussen de huidige stal en de nieuw te bouwen stal aan de oostzijde een nieuw te bouwen moderne ruimte beoogd voor de winning van varkenssperma van 409 m^2. Om de geuroverlast voor de omgeving te voorkomen wordt in de stallen gebruik gemaakt van zaagsel op de stalvloeren. Ook wordt de nieuwe stal voorzien van

nageschakelde technieken. Ten behoeve van de opslag van het zaagsel is aan de achterzijde van de stallen een opslagruimte voorzien van 227 m^2 en een kleine mestopslag van circa 20 m^2. Bovendien voldoet het huidige gebouw ten behoeve van de aanvoer van goederen niet meer. Daarom is in de gewenste ontwikkeling het slopen en heroprichten van het aanvoergebouw opgenomen. Het voornemen omvat tevens een landschappelijke inpassing van de nieuwe bedrijfsgebouwen.

Concreet bestaat de ontwikkeling uit vergroting van het bestemmingsvlak in oostelijke- en zuidelijke richting tot een totale oppervlakte van circa 1,5 ha, om onderstaande voorgenomen bedrijfsontwikkelingen mogelijk te kunnen maken:

- Vergroten van de bebouwde oppervlakte met 2.120 m^2 zodat een volwaardig ki-station ontstaat van ± 300-320 berenplaatsen. Concreet bestaat de toename uit:
    - Het vergroten van de stalruimte met 1.380 m^2 ten behoeve van 144 berenplaatsen
    - Het plaatsen van een winningsstation van 410 m^2 aan de achterzijde van het huidige bedrijfsgebouw,
    - De bouw van een opslagruimte / werktuigenberging achter de stallen van 170 m^2.
    - De sloop van een bedrijfsgebouw van 30 m^2 en de bouw van een nieuwe vleugel ten behoeve van de aanvoer van goederen tegen de rechterzijde van het voorgebouw van 142 m^2.
    - Het uitbreiden van de ruimte ten behoeve van af- en aanvoer van varkens met 18 m^2.
- Het landschappelijk inpassen van de nieuwe bedrijfsbebouwing.

<u>Agrarische beoordeling</u>

Voor de onderhavige planlocatie is een agrarische beoordeling uitgevoerd door de Stichting Advisering Agrarische Bouwplannen (SAAB). De SAAB adviseert over de noodzaak van de uitbreiding, de bedrijfsbestemming en de locatiegebondenheid van het betreffende ki-station. De beoordeling luidt:

Noodzaak uitbreiding:

Voor de continuïteit is het noodzakelijk dat voldaan wordt aan de strengste eisen. Dit om wereldwijd te kunnen blijven leveren. Onderhavige locatie is daarbij gunstig gelegen in (blijvend) varkensarm gebied. De SAAB acht de gewenste uitbreiding noodzakelijk. Deze is duidelijk aangegeven op de aangeleverde tekening. Voor de gewenste uitbreiding is mede een beperkte vergroting van het bouwvlak noodzakelijk.

Agrarisch verwant:

Een ki-station is in het bestemmingsplan geschaard onder agrarisch verwante bedrijven. Met de gewenste uitbreiding verandert de hoedanigheid van onderhavig bedrijf op de locatie niet. Daarmee blijft er sprake van een agrarisch verwant bedrijf.

Locatiegebondenheid:

Gelet op de strenge eisen aan de bedrijfsvoering is het sterk gewenst dat het ki-station is gelegen in een varkensarm gebied. Verder is het gelet op het feit dat er 300 varkens zijn gevestigd op onderhavige locatie noodzakelijk dat het bedrijf gelegen is in het

buitengebied. Vestiging in een ander gebied is milieutechnisch niet mogelijk dan wel wenselijk.

De SAAB is alles overwegende van mening dat de gewenste uitbreiding en beperkte vergroting van het agrarisch bouwvlak noodzakelijk is voor een doelmatige bedrijfsvoering. De SAAB adviseert medewerking te verlenen aan onderhavig initiatief.

2.3.2 *Landschappelijke erfinrichting*

De uitbreiding van het bedrijf dient gepaard te gaan met een landschappelijke inpassing, zodat het erf en de bedrijfsbebouwing op passende wijze worden verankerd in het bestaande agrarisch landschap. De locatie is reeds voorzien van een groensingel langs de perceelsgrenzen rondom het huidige erf en de bedrijfsbebouwing. Voor de beoogde uitbreiding van het bedrijf, zal de groensingel plaats moeten maken voor nieuwbouw. Daarnaast wordt aan de zuidzijde, ten zuiden van de huidige groensingel, een toegangsweg aangelegd. Om tot een passende inbedding in het landschap te komen, is een landschapsplan opgesteld. Dit plan is bijgevoegd als **bijlage**.

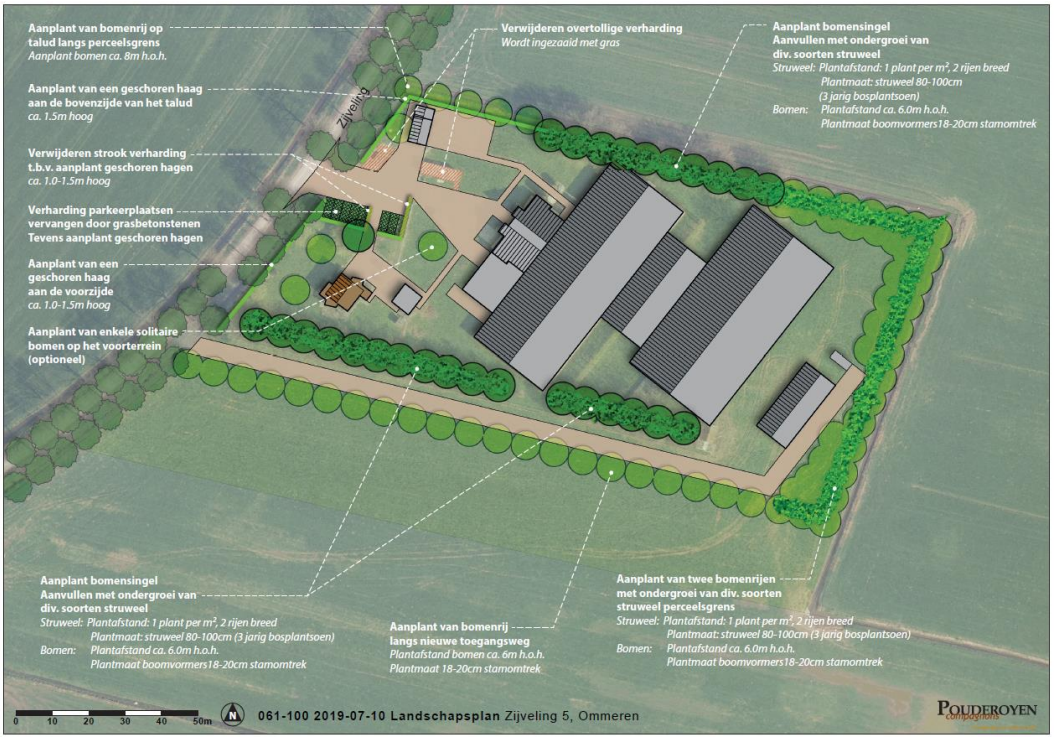

Landschapsplan (zie ook bijlage)

2.4 Afwijking vigerend bestemmingsplan

De geldende juridisch-planologische situatie van het plangebied is vastgesteld in het bestemmingsplan ‘Buren Buitengebied 2008’.

In het bestemmingsplan heeft het plangebied ter plekke van de huidige bedrijfslocatie de bestemming ‘Bedrijf - Agrarisch Verwant’. Deze bedrijfsbestemming maakt de

bedrijfsvoering van het huidige ki-station mogelijk. Ter plekke van de gewenste bedrijfsuitbreiding is de locatie bestemd als ‘Agrarisch’ zonder bouwperceel.

Op basis van het vigerende bestemmingsplan dienen de bedrijfsgebouwen en erfverhardingen binnen het bestemmingsvlak ‘Bedrijf - Agrarisch Verwant’ gesitueerd te zijn. Het uitbreiden van de bedrijfsbebouwing buiten de bedrijfsbestemming is strijdig met het vigerend bestemmingsplan.

Door middel van een omgevingsvergunning afwijking bestemmingsplan wordt voorzien in de mogelijkheid om de voorgestelde ontwikkeling te realiseren.

3 BELEIDSKADER

In dit hoofdstuk wordt het actuele algemene ruimtelijke beleidskader behandeld met conclusies over de betekenis van het beleidskader voor de planlocatie. Het specifieke sectorale beleid gericht op bepaalde thema's komt in Hoofdstuk 4 Milieu- en Omgevingsaspecten nader aan bod.

3.1 Nationaal beleid

3.1.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld en in werking getreden. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de Mobiliteitsaanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving en vervangt enkele ruimtelijke doelen en uitspraken uit andere documenten. In deze visie schetst het Rijk de ambities tot 2040 en de doelen, belangen en opgaven tot 2028. Daarmee moet Nederland concurrerend, bereikbaar en veilig worden.

Anders dan in de voormalige Nota Ruimte gaat de structuurvisie uit van het adagium 'decentraal, tenzij'. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van het Rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

Afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap (waaronder het beleid voor Nationale Landschappen) laat het Rijk over aan de provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Bij het beheren en ontwikkelen van natuur krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol. Het Rijk borgt dat het rivierensysteem ruimte houdt om water over Rijntakken en Maas veilig af te voeren, ook voor de lange termijn, mede ter bescherming van het binnendijkse plangebied. Het belang van bescherming van de buisleidingen is in een aparte structuurvisie vastgelegd.

Onderhavige ontwikkeling is niet gelegen in of nabij een gebied waarin het Rijk een nationaal belang heeft aangewezen. Derhalve heeft de SVIR geen consequenties voor voorliggend plan.

3.1.2 *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening*

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), ook wel bekend als de AMvB Ruimte, zijn 13 nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen met het oog op een goede ruimtelijke ordening.

Het Barro is op 30 december 2011 deels in werking getreden en met enkele onderwerpen aangevuld per 1 oktober 2012. Het besluit is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Dit betreft onder meer het Nationale

Natuurnetwerk (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

De projectlocatie is gelegen op gronden die deel uit hebben gemaakt van de Romeinse Limes. Voor de Romeinse Limes is het nationaal beleid doorvertaald in de Omgevingsverordening Gelderland (zie hiervoor paragraaf 3.2.2). Ten behoeve van het plan is een archeologisch onderzoek uitgevoerd (zie hiervoor hoofdstuk 4).

Verder is het onderhavig plan niet gelegen in of nabij een gebied waarin het Rijk een ander nationaal belang heeft aangewezen.

3.1.3 *Bro; ladder voor duurzame verstedelijking*

Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is per 1 oktober 2012 op onderdelen gewijzigd. In artikel 3.1.6 van het Bro is de 'ladder duurzame verstedelijking' opgenomen. Deze ladder stelt eisen aan de onderbouwing in bestemmingsplannen die nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk maken.

De ladder voor duurzame verstedelijking richt zich op substantiële veranderingen en bouwplannen, die qua aard en omvang zodanig zijn, dat voor mogelijke leegstand elders gevreesd zou kunnen worden. Het doel is om overbodige bouwplannen (kantoren, woningen) te voorkomen en hergebruik te stimuleren.

Per 1 juli 2017 zijn een aantal wijzigingen op de eerdere ladder van kracht geworden. Op basis van deze gewijzigde tekst geldt in het geval dat het bestemmingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dat de toelichting een beschrijving dient te bevatten van de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling. Indien de nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt buiten het bestaand stedelijk gebied, dient de toelichting, aanvullend op de beschrijving van de behoefte tevens een motivering te bevatten waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien. Daarbij kunnen de beschikbaarheid en geschiktheid van de ontwikkelingsmogelijkheden in bestaand stedelijk gebied een rol spelen.

Onderhavig initiatief heeft betrekking op uitbreiding van een bestaand ki-station ten behoeve van de vergroting van het aantal dieren (beren)plaatsen. Dit betreft geen stedelijke ontwikkeling, derhalve is een nadere toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking niet noodzakelijk.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 *Omgevingsvisie*

Op 19 december 2018 hebben de Provinciale Staten de nieuwe omgevingsvisie van de provincie Gelderland vastgesteld.

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is een structuurplan van de provincie Gelderland, met als doel een gaaf Gelderland te behouden en te ontwikkelen voor de toekomst. Daarbij staat een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal.

De provincie geeft aan voorkeur te hebben voor concentraties van bebouwing en wenst te investeren in een vitaal platteland. De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit een afname van bebouwing in het buitengebied en voorkomt leegstand van een agrarische locatie.

De provincie wil een economisch gezonde land- en tuinbouw bevorderen door individuele ondernemers ontwikkelingsruimte te bieden om economisch concurrerend en duurzaam te produceren. Voor de groei van veehouderijbedrijven (melkvee respectievelijk niet-grondgebonden) gelden extra randvoorwaarden voor uitbreiding. Ruimte in kernen en vrijgekomen bebouwing kan worden benut voor wonen en nieuwe economische dragers en als versterking van de vitaliteit van het (landelijk) gebied. Bij de nadere invulling van de uitgangspunten wordt ruimte gelaten voor lokale of regionale initiatieven door gemeenten of regionale samenwerkingsverbanden.

<u>Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik</u>
De provincie verwacht van gemeenten dat zij bij grotere initiatieven nagaan of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling die afgewogen moet worden. Als de nieuwe situatie qua omvang (aantallen woningen of oppervlaktes) of qua effecten (milieuhinder, verkeersaantrekkende werking e.d.) dusdanig is dat de aard van het betreffende buitengebied qua karakter verandert, is er sprake van een grootschalige ontwikkeling. In die gevallen is een afweging op grond van de Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik aan de orde en dient de behoefte voor de ontwikkeling aangetoond te worden.
Er is geen sprake van grootschalige ontwikkeling. Dit betekent dat er geen nadere toetsing aan de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik noodzakelijk is.

<u>Natuur- en landschapsbeleid</u>
De planlocatie is niet gelegen binnen het ‘Gelderse natuurnetwerk’, de ‘Groene Ontwikkelingszone’, een weidevogelgebied of een ganzenfoerageergebied (zie navolgende kaart).

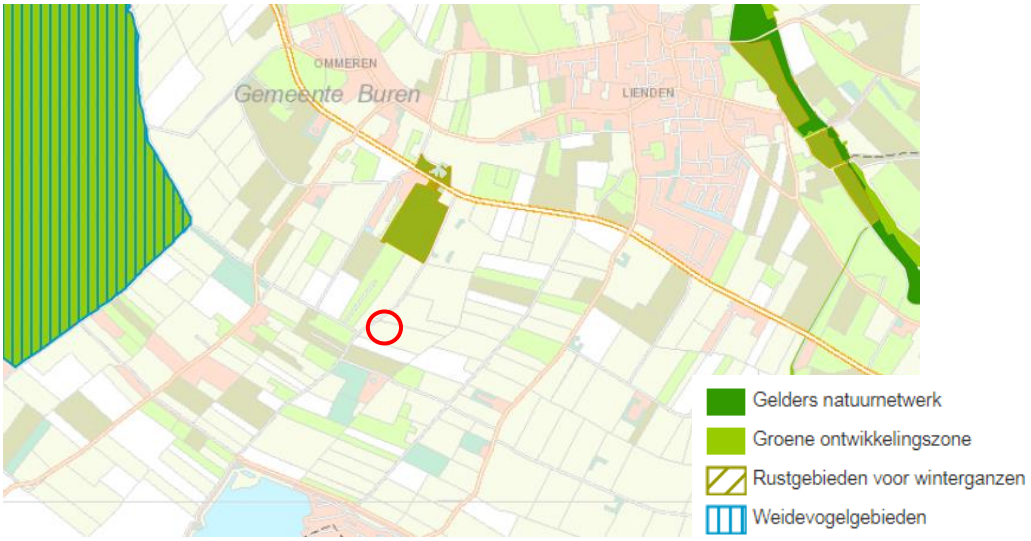

Uitsnede Omgevingsvisie themakaart 10: Natuur- en landschapsbeleid

Nationaal Landschap

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een aangewezen ‘waardevol open gebied’, maar is wel onderdeel van het Nationaal Landschap ‘Rivierengebied’, deelgebied ‘Maurik - Kesteren - Ochten’.

Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten en, in samenhang daarmee, bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Het doel van de Nationale Landschappen is om landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten te behouden, duurzaam te beheren en waar mogelijk te versterken. Binnen een dergelijk gebied geldt voor nieuwe ontwikkelingen een ‘ja-mits’ benadering. Ontwikkelingen kunnen worden toegestaan, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. Hiertoe is een beschermingsregime opgenomen in de Omgevingsverordening.

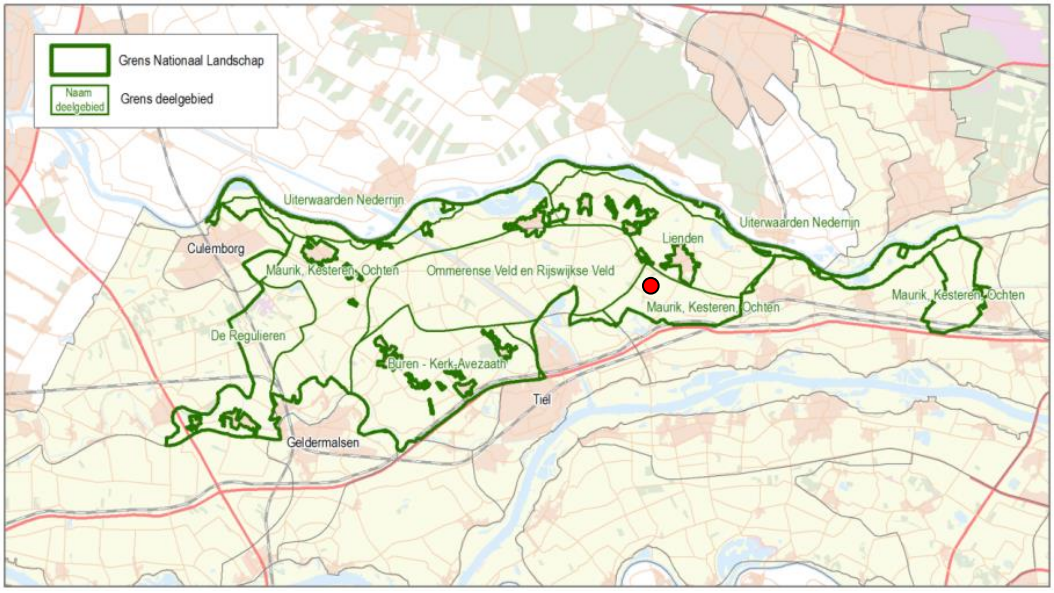

De ligging van het plangebied in het Nationaal Landschap ‘Rivierengebied’

Het kenmerken van het deelgebied ‘Maurik, Kesteren, Ochten’ zijn:

- Weinig pregnante structuur van uiterwaarden, oeverwal en kom.
- Vrij uitzicht vanaf de dijk met cultuurhistorisch waardevolle dijkhuizen, en over de rivier met uiterwaarden.
- Afwisseling van kleinschalige fijnmazige structuur en grootschalige dynamische structuur.
- Relatief veel boomteelt.
- Bijzondere verkavelingsstructuur bij Hemmen.

<u>Romeinse Limes</u>

De planlocatie maakt onderdeel uit van de beschermingszone voor de historische Romeinse verdedigingslinie de Limes. Dit betreft een cultuurhistorisch fenomeen van wereldbelang, waarvoor specifiek ruimtelijk beleid geldt.

De Limes is de benaming voor de overblijfselen van de vroegere grens van het Romeinse Rijk. Deze grens loopt van oost naar west door Nederland. Het geheel van forten, wachtposten, marskampen, andere militaire installaties, wegen en rivierinfrastructuur vormt het grootste archeologische object van het land. Het Nederlandse deel van de Limes is sinds 2011 opgenomen op de nominatielijst als Werelderfgoed.

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn alleen mogelijk als deze de aanwezige kernkwaliteiten niet aantasten, maar behouden en waar mogelijk versterken.

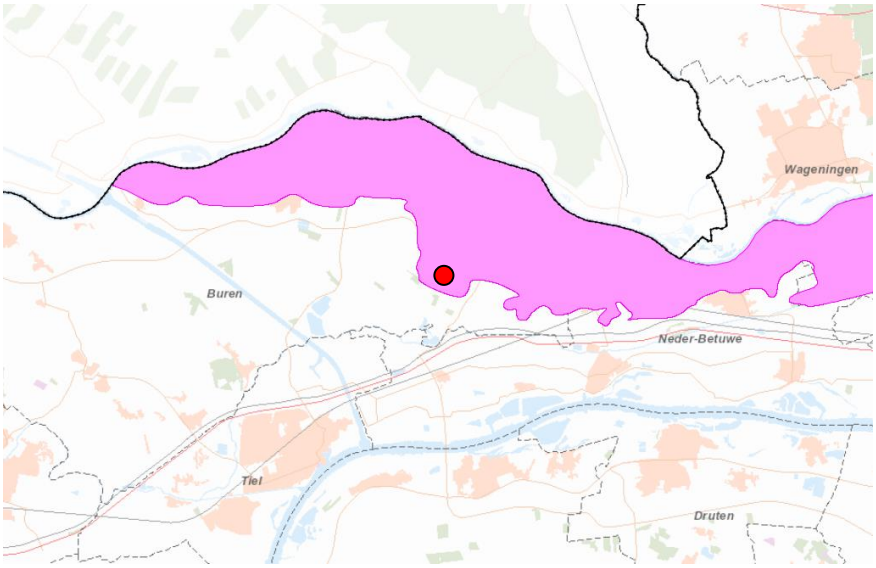

Uitsnede Omgevingsvisie kaart 8: Landschap

Er is geen sprake van grootschalige ontwikkeling. Dit betekent dat er geen nadere toetsing aan de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik noodzakelijk is.

De planlocatie is gesitueerd *binnen* de beschermingszone voor de historische Romeinse verdedigingslinie de Limes. De beschermingsregels voor de Romeinse Limes zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland. Een archeologisch onderzoek is uitgevoerd; zie verder hoofdstuk 4.

De planlocatie is gesitueerd *buiten* de beschermingszone voor het Gelders Natuurnetwerk, de Groene Ontwikkelingszone of een waardevol open gebied. De planlocatie maakt eveneens geen onderdeel uit van een aangeduid weidevogelgebied, ganzenfoerageergebied, beschermingsgebied natte landnatuur of grondwaterbeschermingsgebied.

De uitbreiding van gebouwen en verharding van het bedrijf is voorzien direct aansluitend aan de bestaande bebouwing. De locatie wordt middels een uit te voeren landschaps-plan voorzien van een nieuwe gedegen landschappelijke inpassing, waarbij het bestaande verkavelingspatroon veelal behouden blijft en is daarmee ruimtelijk aanvaardbaar. De voorgenomen ontwikkeling leidt, mede gelet op aard, omvang en situering van de planlocatie niet tot aantasting van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap en de Limes.

De locatie heeft een niet-grondgebonden agrarische bestemming. Derhalve is het Plussenbeleid van toepassing op onderhavige locatie. In paragraaf 3.4.3 wordt het voornemen getoetst aan het Plussenbeleid van de gemeente Buren.

Het voornemen past daarmee in de beleidsuitgangspunten van de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland.

3.2.2 *Omgevingsverordening Gelderland*

De Omgevingsverordening Gelderland is vastgesteld door Provinciale Staten op 24 september 2014 en in werking getreden op 18 oktober 2014. De Omgevingsverordening is voor het laatst geactualiseerd op 19 december 2018. Voorliggende ontwikkeling zal moeten voldoen aan de regels in de Omgevingsverordening.

De Omgevingsverordening richt zich op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal.

Voorliggende ontwikkeling is gesitueerd op gronden binnen een Nationaal landschap en binnen de beschermingszone voor de Romeinse verdedigingslinie de Limes. De Limeszone is in de Omgevingsverordening nader begrensd op basis van de zones, die conform de gemeentelijke archeologische waarden- en verwachtingenkaarten een hoge of middelhoge archeologische verwachting hebben. Een bestemmingsplan kan alleen bestemmingen mogelijk maken die de kernkwaliteiten van een Nationaal Landschap en de Romeinse Limes niet aantasten.

De gemeente Buren heeft de bescherming van de mogelijke archeologische waarden overgenomen in haar archeologische beleidsadvieskaart. Deze kaart is tevens opgenomen in het vigerend bestemmingsplan.

De uitbreiding van gebouwen en verharding is voorzien direct aansluitend aan de bestaande bebouwing, waarbij de uitbreiding landschappelijk blijft afgeschermd van de omgeving. Hierbij blijft het bestaande verkavelingspatroon intact. De ontwikkeling wordt

daarmee ruimtelijk aanvaardbaar geacht. De voorgenomen ontwikkeling leidt, mede gelet op aard, omvang en situering van de planlocatie niet tot aantasting van de kernkwaliteiten van het Nationaal landschap. Voorliggende ontwikkeling valt buiten de beschermingszone voor de GO, het GNN en de Hollandse Waterlinie.

Artikel 2.30 van de Omgevingsverordening stelt dat een uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf of veehouderijtak dient te worden getoetst aan het door het gemeentebestuur op te stellen Plussenbeleid. De gemeente Buren heeft een Plussenbeleid opgesteld. Het onderhavig initiatief betreft de uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf. In paragraaf 3.4.3 is het voornemen daarom getoetst aan het Plussenbeleid van de gemeente Buren. De te treffen plusmaatregelen zullen worden geborgd in de voorschriften van de omgevingsvergunning.

Het voornemen betreft de toevoeging van aantoonbaar noodzakelijke bedrijfsbebouwing buiten het Gelderse natuurnetwerk, de Groene Ontwikkelingszone of een waardevol open gebied. De planlocatie maakt eveneens geen onderdeel uit van een aangeduid weidevogelgebied, ganzenfoerageergebied, beschermingsgebied natte landnatuur of grondwaterbeschermingsgebied.

De uitbreiding van gebouwen en verharding is voorzien direct aansluitend aan de bestaande bebouwing. De locatie wordt voorzien van een nieuwe gedegen landschappelijke inpassing en is daarmee ruimtelijk aanvaardbaar.

De voorgenomen ontwikkeling leidt, mede gelet op aard, omvang en situering van de planlocatie niet tot aantasting van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap en de Limes. Het ruimtelijk voornemen past daarmee binnen de kaders van de Omgevingsverordening Gelderland.

3.3 Beleid Waterschap

3.3.1 *Waterbeheerplan 2016 - 2021*

Met ingang van 27 november 2015 is het Waterbeheerprogramma 2016-2021 “Koers houden, kansen benutten” bepalend voor het waterbeleid. Dit plan gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkeringen, waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterketen.

Zo is het van belang dat er bij nieuwe ruimtelijke plannen voldoende waterberging wordt gecreëerd om wateroverlast bij hevige regenval te voorkomen. De benodigde ruimte voor compenserende waterberging wordt berekend op basis van maatgevende regenbuien, de toename aan verhard oppervlak en de maximaal toelaatbare peilstijging.

3.3.2 *Keur waterkeringen en wateren*

In de Keur waterkeringen en wateren (Waterschap Rivierenland) staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren

van werkzaamheden kan een vergunning nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels.

3.3.3 *Waterplan Buren 2009-2017*

De gemeente Buren en het Waterschap Rivierenland hebben in 2009 het Waterplan Buren 2009-2017 vastgesteld. Knelpunten in oppervlaktewater, grondwater en de riolering zijn geïnventariseerd en samen met kansen vertaald in een concreet maatregelenpakket. Dat betekent dat onder andere in een aantal kernen extra waterberging wordt aangelegd. Daarnaast worden maatregelen genomen in de riolering en zijn er maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren.

Het initiatief heeft betrekking op het toevoegen van verhard oppervlak in een open agrarisch gebied. Hiervoor is compenserende waterberging noodzakelijk, die binnen het plangebied gerealiseerd zal worden.

Het voornemen leidt, dankzij de voorgestelde compenserende waterberging, niet tot negatieve effecten op de waterhuishouding. De effecten op de waterhuishouding zijn verder omschreven in hoofdstuk 4.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 *Structuurvisie 2009-2019*

De Structuurvisie Buren 2009-2019 (vastgelegd 27 oktober 2009) bevat de hoofdlijnen van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente tot 2019. De structuurvisie bevat voor iedere kern kenmerken die waardevol zijn en behouden moeten worden. Ook zijn per kern de bijzondere kwaliteiten van het omliggende buitengebied aangeduid, waaronder waardevolle gebieden, landschappelijke grenzen, bufferzones, waardevolle landschapselementen, kenmerkende kleinschaligheid en waardevolle ruimtelijke relaties. De structuurvisie vormt een leidraad voor de beoordeling van nieuwe plannen en initiatieven.

De gemeente kent weinig verstedelijking, waardoor kwaliteiten als rust, ruimte en een schoon milieu nog ruimschoots aanwezig zijn. Het ruimtelijk beleid van de gemeente is erop gericht deze kwaliteiten te behouden en verder uit te bouwen, zodanig dat deze kwaliteiten bepalend worden voor het imago van de gemeente.

Nieuwe ontwikkelingen dienen aan te sluiten bij de karakteristieken van het landschap en respect te tonen naar het cultuurhistorisch verleden.

De planlocatie is gelegen op een stroomrug tussen de buurtschappen Ommerenveld en Hoogmeien. Het plangebied ligt in een gebied dat is aangeduid als landschappelijke versterkingszone ‘linies en dwarsdijken’. Deze zone is een zoekgebied om de herkenbaarheid van cultuurhistorische identiteitsdragers te vergroten en te combineren met natuurontwikkeling en recreatief medegebruik. Ruime erven en groene kavels worden gestimuleerd.

Uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid met betrekking tot de landbouw is dat de bedrijfsontwikkeling wordt gefaciliteerd onder voorwaarden van economische en ecologische duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Ook worden er mogelijkheden geboden voor de functieverandering van gebouwen in het buitengebied.

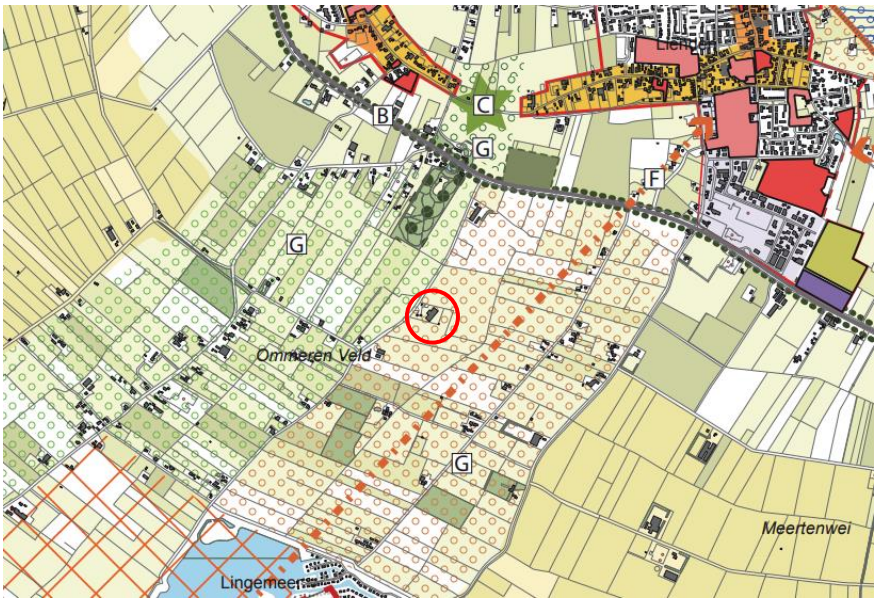

Uitsnede verbeelding structuurvisie

Het voornemen heeft betrekking op uitbreiding van een bestaand bedrijf. De nieuwe bedrijfsbebouwing vindt aansluitend aan de bestaande bebouwing plaats en zal landschappelijk worden ingepast op basis van een uit te voeren landschapsplan. In de beoogde ontwikkeling wordt aanvullende beplanting aangebracht op de erfgrens, waardoor de bebouwing vanaf de openbare weg grotendeels aan het zicht wordt onttrokken. Er is geen sprake van aantasting van de karakteristieke kenmerken van het landschap.

3.4.2 *Structuurvisie Landschapsontwikkelingsplan*

Dit betreft een nadere uitwerking van de Structuurvisie Buren 2009-2019. Het landschapsontwikkelingsplan (vastgesteld 30 oktober 2012) biedt instrumenten en houvast om ontwikkelingen in het landschap in de gewenste richting te begeleiden. In dit plan beschrijft de gemeente Buren wat ze in het landschap willen versterken en hoe ze dit willen doen. De structuurvisie bestaat uit een visiedeel, een uitvoeringsprogramma met (voorbeeld)projecten alsmede vier praktische werkboeken voor vier verschillende landschappen en een aanvullende beleidsnotitie over de landschapsversterkingszones zoals die zijn aangegeven in de Structuurvisie.

Binnen de gemeente Buren zijn op basis van de historie én het huidige
gebruik vier verschillende varianten van het rivierenlandschap te herkennen:

1. Buren's historische rivierenlandschap met zes dubbellintdorpen op smalle stroomruggen en het stadje Buren aan de Korne, met een afwisseling van burgerlijk verpozen en grootschalig boeren.

2. Rijswijk's weidse rivierenlandschap van de binnen- en buitendijkse agrarische polders in en om het Rijswijkse Veld waar verhalen over de verdwenen en verschenen rivieren te lezen zijn.
3. Maurik's dynamische rivierenlandschap van het Eiland van Maurik naar De Beldert met van noord naar zuid de (vergraven) uiterwaarden; dijk; oeverwal (met Maurik); komgebied het Broek en het Hornixveld; ontgronde oeverwal langs de Linge.
4. Lienden's lommerrijke rivierenlandschap met lintbebouwing op het brede stroomruggencomplex van Lienden- Ommeren- Ingen tegenover de Utrechtse Heuvelrug - met de uiterwaarden van de Nederrijn en de Marspolder in het noorden en de dorpspolders van Aalst, Meerten, Ommeren en Ingen in het zuiden.

Vervolgens is de visie binnen de verschillende varianten van het rivierenlandschap nader uitgewerkt in 27 deelgebieden.

De planlocatie maakt onderdeel uit van Lienden's lommerrijke rivierenlandschap en is gelegen in deelgebied 25, Polder Ommeren en Hoogmeien.

Ommeren en Hoogmeien liggen op een stroomrug. Fruit- en boomteelt bepalen het beeld, naast de bosjes die hier al meer dan een eeuw liggen. Die zijn verbonden aan traditie van de buitens en landgoederen van Echteld en Den Eng bij Ommeren. Te stimuleren landschapselementen betreffen met name boerensingels (hakhout van eik, es of van els) en singels met Hondsroos en Sleedoorn langs de kavelrand.

Het initiatief heeft betrekking op het toevoegen van bedrijfsbebouwing op een bestaande bedrijfslocatie aansluitend aan bestaande bebouwing. De nieuwe bedrijfsbebouwing zal opnieuw landschappelijk worden ingepast op basis van een uit te voeren landschapsplan, waarmee de bedrijfslocatie en –bebouwing worden afgeschermd van haar omgeving en het besloten karakter van de stroomrug wordt versterkt. Er worden geen waardevolle landschapskenmerken aangetast.

3.4.3 *Plussenbeleid Buren*

Het plussenbeleid beoogt op een zorgvuldige manier ruimte te bieden aan de niet-grondgebonden veehouderij, de kwaliteit van de leefomgeving (waar nodig) te verbeteren en een maatschappelijk dialoog over de toekomst van de niet-grondgebonden veehouderij te stimuleren. Het plussenbeleid biedt niet-grondgebonden agrarische bedrijven extra uitbreidingsmogelijkheden boven de mogelijkheden in het bestemmingsplan, mits daarvoor een maatschappelijke bijdrage wordt gedaan. Dit worden de 'plussen' genoemd.

In het kader van het Plussenbeleid van de gemeente Buren is door DLV Advies een notitie opgesteld, waarin staat beschreven welke 'plussen' worden opgevoegd om deze maatschappelijke bijdrage te verwezenlijken. Deze notitie is toegevoegd als **bijlage** bij deze ruimteliujke onderbouwing. De landschappelijke plussen zijn opgenomen in het landschapsplan dat eveneens als **bijlage** is toegevoegd bij deze onderbouwing.

Met de uitvoering van de voorgestelde plussen voldoet het voornemen aan het Plussenbeleid van de gemeente Buren.

3.4.4 *Archeologische beleidsadvieskaart*

Sinds 1 september 2007 is de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta uit 1992. De Wamz is in zijn geheel opgenomen in de Monumentenwet 1988 (Mw art. 38 t/m 60). In de Wamz is vastgelegd dat Rijk, provincies en gemeenten in ruimtelijke plannen rekeninghouden met het aspect ‘archeologie’. De wet beoogt het archeologische erfgoed in hoofdzaak in situ te beschermen.

Gemeenten zijn met de inwerkingtreding van de Wamz in grote mate verantwoordelijk voor hun eigen bodemarchief. Daartoe heeft de gemeente Buren in de periode 2007-2008 een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart met bijbehorende toelichtende nota laten opstellen (A. Botman & M. Benjamins, ADC Heritage rapport H025, Amersfoort 2008). Met de beleidsadvieskaart wijkt de gemeente Buren beredeneerd af van de wettelijke vrijstelling van 100 m2 (Mw art. 41a).

De beleidsadvieskaart is integraal, middels dubbelbestemmingen, overgenomen in het Bestemmingsplan Buitengebied (artikel 49 ‘waarde archeologisch onderzoeksgebied’ en artikel 50 ‘waarde archeologisch waardevol gebied’).
De archeologische dubbelbestemmingen zijn leidend bij het toetsen van een aanvraag Omgevingsvergunning.

De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart met de toelichtende nota is officieel nooit als zelfstandig beleidsdocument vastgesteld door de gemeenteraad. Sinds de oplevering (januari 2008) werkt de gemeente Buren echter geheel volgens dit document.

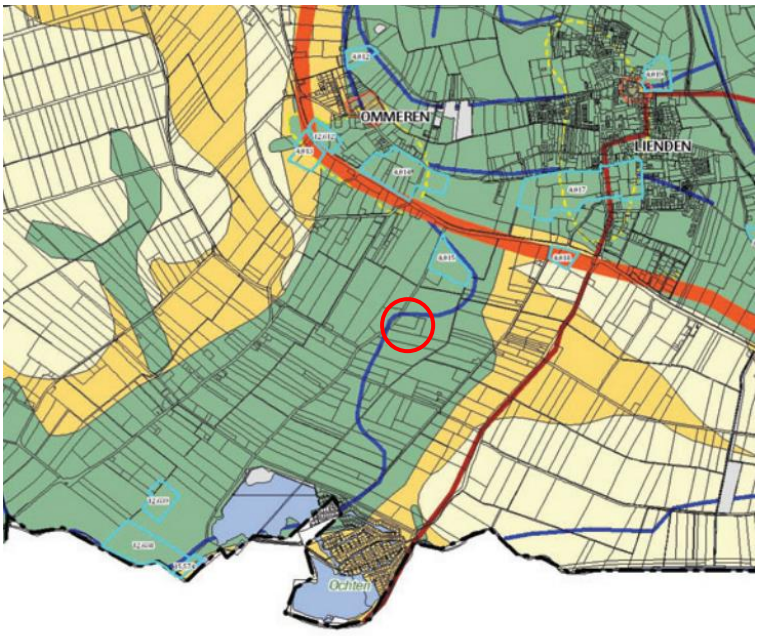

Uitsnede archeologische beleidsadvieskaart

De archeologische verwachting van het plangebied is hoog. Er ligt tevens een restgeul op het plangebied. De archeologische waarde van het plangebied is planologisch beschermd

in het vigerend bestemmingsplan. Voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 1000 m^2 zijn geen bodemingrepen toegestaan dieper dan 30 cm onder het maaiveld.

Aangezien de oppervlakte van de toe te voegen bouwwerken meer dan 1000 m^2 bedraagt en bodemingrepen dieper dan 30 cm onder het maaiveld noodzakelijk zijn, is archeologisch onderzoek noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in paragraaf 4.1.

4 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

In dit hoofdstuk worden de relevante milieu- en omgevingsaspecten behandeld. Aangezien het milieuspoor reeds is doorlopen in een eerdere procedure, betreft het hier slechts de aspecten die in het kader van het ruimtelijk spoor (afwijken bestemmingsplan) relevant zijn.

4.1 Archeologie en cultuurhistorie

4.1.1 *Archeologie*

Het plangebied kent een hoge verwachtingswaarde voor archeologie. Ten behoeve van het plan is in het kader van archeologie een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie verricht. Het bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen. Dit onderzoek is als **bijlage** toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

Conclusie

1. Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?
De beoogde ontwikkeling bestaat uit de nieuwbouw van vijf panden en de realisatie van een toegangspad.

2. Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied in termen van geomorfologie, geologie en bodemkunde?
Het plangebied ligt in archeologisch landschap 'Rijn-Maasdelta'. Op de geologische kaart 1; 50 000 zijn in het plangebied Geulafzettingen bedekt met komafzettingen aanwezig. Op de geomorfologische kaart ligt het plangebied ter plaatse van een rivierkom en oeverwalachtige vlakte. Op basis van de bodemkaart heeft zich een kalkloze poldervaaggronden in zware zavel en lichte klei, profielverloop 5 ontwikkeld.

Uit het booronderzoek blijkt dat in de ondergrond van het plangebied bedding- op oeverafzettingen aanwezig zijn. In het oosten liggen de oeverafzettingen op een dieper niveau en worden ze afgedekt door komafzettingen.

3. Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?
Door de huidige inrichting, met ondermeer een ondergronds systeem van luchtbuizen, is de bodem in het noordwesten van het plangebied deels verstoord.
Uit het booronderzoek blijkt dat het grasland ten zuiden en oosten van het erf tot een diepte van maximaal 40 cm -mv is verstoord.

4. Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Op basis van aardkundige en historische gegevens kunnen in het plangebied resten uit het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen voorkomen. Deze kunnen vanaf het maaiveld aanwezig zijn.
Bij het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren, archeologische lagen of potentiële bewoningsniveaus aangetroffen. Daarom zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied.

5. Indien er (mogelijk) archeologische waarden aanwezig zijn:
a) Worden deze archeologische waarden verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?
Niet van toepassing.

b) Welke maatregelen kunnen worden genomen om voldoende rekening te houden met deze archeologische waarden?
Niet van toepassing

Advies
Bureau voor Archeologie adviseert het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.

Dit onderzoek is met grote zorgvuldigheid uitgevoerd. Het is echter nooit uit te sluiten dat toch archeologische resten worden aangetroffen bij de graafwerkzaamheden. Eventuele archeologische resten is men verplicht te melden bij de Minister van OCW in overeenstemming met de Erfgoedwet uit 2015. In dit geval wordt aangeraden om contact op te nemen met de gemeente Buren.

Gelet op vorenstaande geldt dat het aspect archeologie geen belemmering vormt voor onderhavig plan.

4.1.2 *Cultuurhistorie*

Per 1 januari 2012 is de Modernisering Monumentenzorg in werking
getreden. Als gevolg van de MoKo is het Bro (artikel 3.6.1, lid 2) gewijzigd. In een bestemmingsplan dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten,rekening is gehouden. Ook de facetten historische bouwkunde en historische geografie dienen te worden meegenomen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren.

Onderhavig planvoornemen voorziet in de uitbreiding van een bestaand agrarisch verwant bedrijf, aansluitend aan de bestaande bebouwing. Het plangebied maakt onderdeel uit van een oude ontginning op een stroomrug in het rivierenlandschap. De plangebied zelf en de directe omgeving herbergt geen specifieke cultuurhistorisch waardevolle objecten en/of structuren. De uitbreiding van het bedrijf heeft geen gevolgen voor bestaande verkaveling en de omliggende historische wegstructuur.

Gelet op vorenstaande geldt dat het aspect cultuurhistorie geen belemmering vormt voor onderhavig plan.

4.2 Leidingen

Door het plangebied lopen geen boven- en/of ondergrondse leidingen. Er is op dat gebied derhalve geen sprake van bijbehorende (planologische) beschermingszones en/of belangen van derden op dit punt.

De aanwezigheid van kabels en leidingen met betrekking tot de nutsvoorzieningen in de omgeving is evident. De uitbreiding is voorzien op het eigen perceel. Bij de vergunningaanvraag en uitbreiding van het bedrijfsgebouw zal bij de aansluiting indien nodig contact worden opgenomen met de beheerder van de leidingen.

Het aspect leidingen vormt geen belemmering voor het plan.

4.3 Milieu

4.3.1 *Bedrijven en milieuzonering*

Vanuit het aspect ‘goede ruimtelijke ordening’ dient voldoende ruimtelijke scheiding te zijn tussen hinderveroorzakende (o.a. bedrijven) en hindergevoelige functies (waaronder woningen). Hiervoor worden de afstanden uit de VNG publicatie ‘Bedrijven en Milieuzonering’ als maatgevend beschouwd. Bovenstaande moet op twee manieren getoetst worden. Enerzijds wordt er gekeken of het perceel zelf veroorzaker is van hinder en anderzijds wordt bekeken of het perceel kwetsbaar is voor hinder.

Het plan voorziet in een uitbreiding van een bestaand agrarisch verwant bedrijf in zuidoostelijke richting. Als gevolg van het plan is géén sprake van het toevoegen van een milieugevoelige functie of object.

Voor een ki-station geldt op basis van de VNG publicatie Bedrijven en milieuzonering een grootste indicatieve milieuzonering van 30 m als gevolg van geur en geluid. Om die reden zijn de functies in de omgeving beoordeeld.

In de omgeving van het plangebied geldt dat de volgende functies aanwezig zijn:

- Agrarisch bedrijf, Zijveling 5b op ca 195 m
- Woning, Groenejagerstraat 7 op ca 235 m
- Buitenmanege, Zijveling 3a op ca 260 m

Er wordt voldaan aan de richtafstanden voor alle omliggende objecten. Daarnaast geldt dat voor het milieuspoor reeds een separate procedure is doorlopen. Op basis van de bovenstaande analyse kan worden geconcludeerd dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening, waarbij de functiescheiding tussen gevoelige functies en hinderveroorzakende functies voldoende is geborgd. Daarmee kan worden geconcludeerd dat het aspect

bedrijven en milieuzonering geen belemmering voor de voorgenomen afwijking van het bestemmingsplan.

4.3.2 *Bodem*

Indien sprake is van een planologische functiewijziging, dient te worden bezien of de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse geschikt is voor het voorgenomen gebruik. Ten behoeve van de planontwikkeling is door Aelmans ECO B.V. een verkennend bodem- en asbestonderzoek uitgevoerd conform NEN-5707 en NEN-5740 (rapportnr. E171955.001/HWO, d.d 11 december 2017). Dit onderzoek is als **bijlage** toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

Het doel van een verkennend bodemonderzoek is vaststellen of de bodem ter plaatse van geschikt is voor de voorgenomen ontwikkeling. Uit het onderzoek komen de volgende bevindingen naar voren:

Visueel zijn tijdens het plaatsen van de boringen geen afwijkende materialen aangetroffen. De grond is analytisch onderzocht in een 3-tal grondmengmonsters (nrs. 1, 3 en 5) op het standaard NEN-5740 pakket voor grond. De toplaag is tevens aanvullend onderzocht (grondmengmonsters 2 en 4) op bestrijdingsmiddelen (OCB).

Voor de bovengrond geldt dat uit de analyseresultaten blijkt dat analytisch geen van de onderzochte parameters de achtergrondwaarden overschrijden. Op basis van een indicatieve toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit kan onderhavige bovengrond als klasse AW 2000 grond bestempeld worden.

Voor de ondergrond blijkt uit de analyseresultaten dat de concentratie nikkel de achtergrondwaarde overschrijdt, doch niet de bodemindex dan wel de interventiewaarde. Daarnaast overschrijdt de concentratie nikkel niet de maximale waarde voor de klasse wonen. Op basis van een indicatieve toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit kan onderhavige ondergrond als klasse AW 2000 grond bestempeld worden.

In het grondwater is analytisch vastgesteld dat de concentraties barium, zink en naftaleen de betreffende streefwaarden overschrijden. Voornoemde verontreinigingen kunnen veelal als gebiedseigen bestempeld worden en vormen vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen voor het beoogde gebruik ten behoeve van woondoeleinden.

Analytisch zijn geen bestrijdingsmiddelen aangetoond. Ook zijn tijdens het verrichten van het bodemonderzoek zintuiglijk geen asbestverdachte materialen aangetoond. Voor wat betreft de onderzoekslocatie zijn er geen aanleidingen om over te gaan tot het uitvoeren van een nader onderzoek.

Op basis van de bevindingen van het bodemonderzoek geldt dat kan worden gesteld dat vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen c.q. beperkingen verbonden zijn ten aanzien van voorgenomen functiegebruik.

Hiermee kan worden geconcludeerd dat het aspect bodem geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

4.3.3 *Externe veiligheid*

Externe veiligheid heeft betrekking op locaties waar een ongeval met gevaarlijke stoffen kan plaatsvinden, waardoor personen die geen directe relatie hebben tot de risicovolle activiteit zouden kunnen komen te overlijden. Bij een ruimtelijke besluit voor het toelaten van (beperkt) kwetsbare objecten moet worden getoetst aan risiconormen en veiligheidsafstanden. Dit is met name relevant op korte afstand van risicobronnen. Indien een (beperkt) kwetsbaar object wordt toegelaten binnen het invloedsgebied van een belangrijke risicobron, moet ook het groepsrisico worden verantwoord. Bovendien is het van belang om af te wegen in hoeverre nieuwe risicobronnen binnen een plangebied worden toegestaan. Voor de beoordeling van een ruimtelijk plan moet voor externe veiligheid worden vastgesteld of het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van specifieke risicovolle inrichtingen, relevante transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen of relevante buisleidingen. Toetsingskaders zijn het "Besluit externe veiligheid inrichtingen" (Bevi), het "Besluit externe veiligheid transportroutes" (Bevt) en het "Besluit externe veiligheid buisleidingen" (Bevb). Daarnaast zijn in het Vuurwerkbesluit en het Activiteitenbesluit milieubeheer veiligheidsafstanden genoemd die rond stationaire risicobronnen, niet zijnde een Bevi-inrichting, moeten worden aangehouden. Ook zijn in de beleidsvisie externe veiligheid van de gemeente ambities opgenomen over het al dan niet toelaten van risicovolle activiteiten.

Risicovolle bedrijven

Het onderhavige plan voorziet niet in het oprichten van een risicobedrijf.
Uit de regionale signaleringskaart blijkt dat bestemmingen voor (beperkt) kwetsbare objecten binnen het plangebied niet liggen binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting of de veiligheidsafstanden van andere stationaire risicobronnen.

Uitsnede risicokaart

Vervoer gevaarlijke stoffen

Uit de regionale signaleringskaart externe veiligheid blijkt dat het aspect externe veiligheid alleen relevant is vanwege het vervoer van gevaarlijke

stoffen over de Betuweroute. Het plangebied ligt namelijk binnen het invloedsgebied van deze transportroute, waarbij personen kunnen overlijden als rechtstreeks gevolg van een zwaar ongeval met toxische stoffen.

Het plangebied ligt echter buiten een veiligheidszone, een plasbrandaandachtsgebied en buiten de meest relevante zones voor het groepsrisico (de 200 meter zones).
Op grond van artikel 7 van het Bevt moet in dergelijke gevallen worden ingegaan op de mogelijkheden voor:

- de bestrijdbaarheid van een zwaar ongeval op deze transportroute en
- de zelfredzaamheid met betrekking tot nog niet aanwezige (beperkt) kwetsbare objecten binnen het plangebied.

Volgens artikel 9 van het Bevt moet de veiligheidsregio in de gelegenheid worden gesteld om hierover een advies uit te brengen. Veiligheidsregio Gelderland-Zuid hanteert de vuistregel dat indien sprake is van een standaardsituatie onderstaande verantwoordingstekst kan worden gehanteerd. Relevant hierbij is ook dat het ruimtelijke besluit geen betrekking heeft op het mogelijk maken van een (nog niet aanwezig) "bijzonder kwetsbare object", bestemd voor verminderd zelfredzame personen.

- Bestrijdbaarheid van de omvang van een ramp of zwaar ongeval op de Betuweroute:
Bij een calamiteit, waarbij toxische stoffen (kunnen) vrijkomen, zal de brandweer inzetten op het beperken of voorkomen van effecten. Deze inzet zal voornamelijk plaatsvinden bij de bron. De brandweer richt zich dan niet direct op het bestrijden van effecten in of nabij het plangebied. De mogelijkheden voor bestrijdbaarheid worden daarom niet verder in beschouwing genomen.

- Mogelijkheden tot zelfredzaamheid:
Bij een calamiteit, waarbij toxische vloeistoffen of gassen vrijkomen, is het belangrijk dat de aanwezigen in het plangebied worden geïnformeerd hoe te handelen bij dat incident. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde waarschuwings- en alarmeringspalen (WAS-palen) of NLalert. Bij het genoemde incidentscenario is het advies om te schuilen in een gebouw en de ramen, deuren en ventilatieopeningen te sluiten. In het plangebied zijn voldoende mogelijkheden aanwezig om dit advies tijdig op te volgen.

Buisleidingen
Voor de beoordeling van de veiligheidsrisico's vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen is het Bevb van belang. Uit de regionale signaleringskaart blijkt dat het plangebied niet ligt binnen het invloedsgebied van een relevante buisleiding.

Het bovenstaande betekent dat er in het kader van het aspect externe veiligheid geen nadere eisen aan het plan hoeven te worden gesteld. Gelet op de hiervoor genoemde overwegingen zijn er gezien vanuit het plangebied voldoende mogelijkheden voor de zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid bij een zwaar ongeval op de Betuweroute.

4.3.4 *Geluid*

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient er, op basis van de Wet geluidhinder, onderzocht te worden of er sprake is van geluidsoverlast, in het bijzonder in verband met verkeer, spoor of bedrijven.

Het plan zelf voorziet niet in een geluidgevoelige functie. Als gevolg van het plan is wel sprake van geluidsuitstraling van het terrein op de omgeving.

Een akoestisch onderzoek industrielawaai is uitgevoerd om de optredende geluidniveaus ten gevolge van de inrichting in de toekomstige situatie in kaart te brengen en te toetsten aan de geldende geluidnormen. Het akoestisch onderzoek is als **bijlage** bijgevoegd bij deze onderbouwing (rapportnr. M179444.005.001/JSM, d.d. 13 december 2017).

Door de uitbreiding van de inrichting zullen de activiteiten binnen de inrichting toenemen. In het onderzoek is een geluidoverdrachtsmodel gemaakt op basis waarvan de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus $L_{Ar,LT}$, de maximale geluidniveaus L_{Amax} zijn beschouwd. Tevens is het aspect indirecte hinder beschouwd. Uit akoestisch onderzoek blijkt dat wordt voldaan aan de gestelde geluideisen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, namelijk aan de geluidgrenswaarde van stap 2 uit de VNG-publicatie, zijnde 45 dB(A) etmaalwaarde, ter plaatse van de gevels van geluidsgevoelige objecten.
Als gevolg van het plan overschrijden de maximale geluidniveaus de te hanteren grenswaarde niet. Het maximale geluidniveau voldoet overal aan de geluidgrenswaarde van stap 2 uit de VNG-publicatie, zijnde 65 dB(A) etmaalwaarde. Indirecte hinder als gevolg van af- en aanvoerend verkeer van en naar de inrichting voldoet ter plaatse van de gevels van geluidgevoelige objecten aan de geluidgrenswaarde van stap 2 uit de VNG-publicatie, zijnde 50 dB(A) etmaalwaarde.

Gezien het vorenstaande kan geconcludeerd worden dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de gewenste ontwikkeling en de daarvoor voorgestelde afwijking van het bestemmingsplan.

4.3.5 *Geur*

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Met de Wet geurhinder en veehouderij geldt één toetsingskader voor vergunningplichtige veehouderijen in de hele gemeente. Voor niet vergunningplichtige veehouderijen en overige agrarische niet vergunningplichtige bedrijven is Het Activiteitenbesluit het toetsingskader.

Het milieuspoor wordt doorlopen in een separate procedure (omgevingsvergunning milieu). De voorliggende ruimtelijke onderbouwing betreft slechts het ruimtelijk spoor in het kader van de omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan. Bij een verleende omgevingsvergunning milieu hoeft het aspect geur niet nader te worden beoordeeld.

4.3.6 *Luchtkwaliteit*

In hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer (hierna ook: Wmb), zijn de belangrijkste bepalingen inzake de luchtkwaliteit opgenomen. Dit hoofdstuk staat ook wel bekend als de 'Wet luchtkwaliteit'. Het doel van titel 5.2 Wmb is om de mensen te beschermen tegen de negatieve gevolgen van luchtverontreiniging op hun gezondheid. In de wet- en regelgeving zijn de richtlijnen uit de Europese regelgeving opgenomen, waaraan voorgenomen ontwikkelingen dienen te voldoen.

Het milieuspoor wordt doorlopen in een separate procedure (omgevingsvergunning milieu). De voorliggende ruimtelijke onderbouwing betreft slechts het ruimtelijk spoor in het kader van de omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan. Het aspect luchtkwaliteit hoeft derhalve niet nader te worden beoordeeld.

4.4 Natuur

Voor de planologische procedure dient te worden vastgelegd dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen de geldende natuurwetgeving. Voor de onderhavige locatie is het milieuspoor reeds doorlopen. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is alleen gericht op het ruimtelijk spoor, waarbij wordt getoetst of de voorliggende ontwikkeling past binnen de ruimtelijke (beleids)kaders en of sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening'.

Door Staro BV is in februari 2018 een quickscan flora en fauna uitgevoerd (rapportnr. 17-0336, februari 2018). Onderdeel van dit rapport is tevens de voortoets die is uitgevoerd in het kader van het milieuspoor. Aangezien de voortoets onderdeel uitmaakt van het milieuspoor, hoeft de voortoets in het kader van onderhavige ruimtelijke procedure niet te worden beschouwd. Het betreft in deze de beschouwing van beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. De effecten op omliggende beschermde natuurgebieden zijn reeds beschouwd in het kader van de omgevingsvergunning milieu en de Wnb-vergunning.

4.4.1 *Soortenbescherming*

De Wet Natuurbescherming vormt het wettelijk kader voor de bescherming van een groot aantal inheemse bedreigde dier- en plantsoorten. Bij nieuwe ruimtelijke ingrepen en activiteiten dient te worden nagegaan of deze ingrepen en /of activiteiten eventueel negatieve gevolgen hebben voor aanwezige dier- en plantensoorten in de omgeving. De wet is bedoeld om soorten te beschermen, niet individuele planten of dieren. Het gaat erom dat het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Te allen tijde geldt dat de algemene zorgplicht van toepassing is. Dit houdt in, dat handelingen die niet noodzakelijk zijn met betrekking tot de voorgenomen ingreep en die nadelig zijn voor de in en om het plangebied voorkomende flora en fauna, achterwege moet blijven. Door Staro BV is een ecologisch onderzoek in de vorm van een flora en fauna quickscan uitgevoerd. Het rapport (rapportnr. 17-0336, februari 2018; herziene versie 9 augustus 2019) maakt als **bijlage** onderdeel uit van deze ruimtelijke onderbouwing.

Het onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te

stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Uit de onderzoek komt het volgende naar voren:

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming, zie tabel.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming
Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied van vogels mits bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels worden verwijderd, verplaatst of gesnoeid. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van kerkuil en/of steenuil. Indien het plangebied deel uit maakt van het grotere foerageergebied van steenuil en/of kerkuil zal dit leefgebied als gevolg van de voorgenomen plannen kleiner worden. Gezien de beperkte omvang van het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat een verkleining van het foerageergebied negatieve effecten tot gevolg heeft voor steenuil en/of kerkuil.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming
De aanwezigheid van de poelkikker en heikikker is niet uit te sluiten in het plangebied. Voor de poelkikker geldt geen vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.
De amfibiesoort poelkikker (§3.2 Wnb) gebruikt het plangebied mogelijk als landhabitat en de houtwal als overwinteringshabitat. Het verwijderen van houtopstanden dient te worden uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van amfibieën om een negatief effect te voorkomen. Daarnaast dienen alternatieve verblijfplaatsen voor de poelkikker en heikikker te worden gecreëerd om te voorkomen dat eventueel belangrijk winterhabitat van deze soorten wordt vernietigd door het verwijderen van de houtwal. Dit dient te worden door het aanleggen van takkenhopen aan de randen van het plangebied, nabij de sloten. In het nieuwe plan dienen opnieuw geschikte overwinteringsplekken voor poelkikker aanwezig te zijn in het gebied door middel van de aanplant van een robuuste bomenrij of struweel met voldoende onderbegroeiing of het inrichten van overhoekjes met struweel en hogere kruidenvegetatie.

De rugstreeppad komt niet voor in het plangebied, maar kan nieuwe gebieden snel koloniseren. Het is daarom van belang geen waterplassen in het plangebied te laten liggen. Ook zandhopen dienen te worden afgedekt, zodat deze niet als leefgebied in gebruik kunnen worden door rugstreeppadden.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen na de herinrichting en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt foerageergebied behouden.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. Het is niet uit te sluiten dat in de gebouwen binnen het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn. Aangezien deze gebouwen niet gesloopt worden, er geen grootschalige verbouwingen aan de gebouwen plaatsvinden en de aanbouw van de nieuwe gebouwen plaatsvindt op locaties waar geen openingen van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn, zoals damwandprofiel, zijn effecten op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen uit te sluiten.
Door in de aanlegfase geen extra (bouw)verlichting op de gebouwen te richten, wordt voorkomen dat vleermuizen verstoord worden. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op vleermuizen in de gebruiksfase.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

De amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker (alle §3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als landhabitat en de houtwal als overwinteringshabitat. De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het overwinteringshabitat, omdat de houtwal wordt gekapt.
Voor de algemene soorten amfibieën gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig voor deze soorten mitigerende maatregelen te nemen. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, niet mogen worden uitgevoerd.
Om te voorkomen dat beschermde soorten amfibieën worden verstoord, dient bij het uitvoeren van werkzaamheden rekening te worden gehouden met kwetsbare perioden van amfibieën. Het bouwrijp maken van het terrein dient te worden uitgevoerd in de voortplantingsperiode (maart t/m juli) of de overwinteringsperiode (november t/m februari).

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; vos, konijn, egel, wezel en diverse muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten, in het plangebied verdwijnt leefgebied voor deze soorten. Na de herinrichting zal het terrein, door de aanplant van nieuwe groenstructuren, weer geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten.
Voor de algemene soorten van §3.3 Wnb (bosmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos, aardmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis en woelrat) geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.
Voor wezel geldt deze vrijstelling niet. Daarom dienen mitigerende maatregelen te worden genomen om een negatief effect op wezel te voorkomen. Mogelijk vormt de houtwal binnen het plangebied deel uit een rustplaats van de wezel. Op dit moment is er nog geen handreiking beschikbaar voor de provincie Gelderland en daarom wordt de handreiking van de provincie Noord-Brabant aangehouden. Het is voor een kleine oppervlakte (<0.5 ha) niet noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar mogelijk voorkomende marters, wel is het verplicht om maatregelen te treffen om het doden en verwonden van soorten te voorkomen. Door de vegetatie buiten de kwetsbare periode van marters te verwijderen wordt ervoor gezorgd dat het gebied ongeschikt gemaakt wordt voor marters.

Na het verwijderen van de houtwal zorgt het aanleggen van takkenrillen aan de randen van het plangebied ervoor dat er voldoende foerageergebied en rustmogelijkheden aanwezig blijven in het plangebied. In de nieuwe situatie zullen robuuste bomenrijen met voldoende onderbegroeiing of bosschages moeten worden gerealiseerd als leefgebied voor de wezel. Daarlangs kan de takkenril aanwezig blijven voor extra migratiemogelijkheden, verblijfplaatsen en foerageergebied. Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied van steenmarter en das. Door het rooien van de houtwal kan een deel van het foerageergebied verloren gaan. Steenmarter, bunzing en das hebben echter een groot territorium en aangezien in de omgeving voldoende alternatief leefgebied aanwezig is en behouden blijft, is een negatief effect op deze soorten uitgesloten.

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	§3.3 Wnb	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	+ Bouwrijp maken terrein uitvoeren in de voortplantingsperiode (maart t/m juli) of de overwinteringsperiode (november t/m februari) + Verwijderen houtopstanden buiten overwinteringsperiode
Algemene grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter, bunzing en das	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Nee	Nee	-
Wezel	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Mogelijk	Nee, op voorwaarde uitvoeren mitigerende maatregelen	Het verwijderen van de houtwal en ondervegetatie vanaf 1 september. Aanleg takkenrillen aan de randen van het plangebied. In de nieuwe situatie bosschages of robuuste bomenrijen en overhoekjes met voldoende ondervegetatie of overhoekjes creëren.
Poelkikker en heikikker	§3.2 Wnb	Landhabitat, winterbiotoop	Mogelijk	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	+ Bouwrijp maken terrein uitvoeren in de voortplantingsperiode (maart t/m juli) of de overwinteringsperiode (november t/m februari) + Verwijderen houtopstanden buiten overwinteringsperiode

Rugstreeppad	§3.2 Wnb	In de toekomst mogelijk geschikt tijdens werkzaamheden	Mogelijk na kolonisatie	Nee, mits kolonisatie wordt voorkomen	+ Geen (regen)plassen laten liggen. + Geen zandhopen laten liggen.
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Vaste rust- en verblijfplaatsen in de bestaande gebouwen	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Geen gebouwen slopen. In de aanlegfase geen extra (bouw)verlichting op de gebouwen richten
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen, verplaatsen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Steenuil/kerkuil	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-

Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Uit de quickscan flora en fauna en de voortoets kan worden geconcludeerd dat het aspect natuur geen belemmering vormt voor onderhavig plan, mits de genoemde maatregelen in de bovenstaande tabel worden getroffen bij het uitvoeren van het voornemen.

4.5 Verkeer en parkeren

Met betrekking tot onderhavige planontwikkeling dienen de (eventuele) gevolgen voor de verkeersstructuur alsmede het parkeren inzichtelijk te worden gemaakt. De gemeente Buren hanteert de kencijfers van kennisorgaan CROW als leidraad voor het bepalen van parkeereisen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze kencijfers worden landelijk geaccepteerd als leidende adviesnormen voor parkeersituaties. De CROW-kencijfers bieden adviesnormen voor verschillende functies en met verschillende bandbreedtes. De gemeente Buren hanteert in beginsel de maximale bandbreedte met de strengste norm, omdat de gemeente niet goed bereikbaar is met het openbaar vervoer.

4.5.1 *Verkeer*

Onderhavige locatie kan niet worden beoordeeld op basis van CROW-publicatie 317, omdat voor agrarische functies geen kengetallen zijn opgenomen. Als gevolg van het plan is sprake van een geringe toename van het aantal voertuigbewegingen. De ontsluiting van het plangebied blijft gehandhaafd conform de huidige situatie. Het plan leidt derhalve niet tot gevolgen voor de huidige verkeersstructuur. Zowel in de huidige als nieuwe situatie is sprake van een goede doorstroming (wegcapaciteit) en verkeersveilige situatie.

4.5.2 *Parkeren*

Onderhavige locatie kan niet worden beoordeeld op basis van CROW-publicatie 317, omdat voor agrarische functies geen kengetallen zijn opgenomen. Als gevolg van het plan is sprake van een geringe toename van de parkeerbehoefte. De bedrijfsvloeroppervlakte binnen de planlocatie wordt uitgebreid van 1.780 m^2 naar 3.900 m^2. Dit betekent dat de bedrijfsvloeroppervlakte toeneemt met circa 120%. In de huidige situatie zijn 4

bedrijfsparkeerplaatsen aanwezig, die voorzien in de huidige parkeerbehoefte. De planlocatie biedt voldoende ruimte voor een toename van het aantal parkeerplaatsen van 120%. Het totaal aantal bedrijfsparkeerplaatsen is dan 10 parkeerplaatsen.

Voor de bedrijfswoning geldt dat het parkeren plaatsvindt binnen het privéterrein van de woning. Hier zijn twee parkeerplaatsen voorzien. Hiermee kan worden gesteld dat voldoende parkeergelegenheid aanwezig is op de projectlocatie.

Op basis van het bovenstaande kan worden gesteld dat het aspect verkeer en parkeren geen belemmering vormt voor onderhavig planvoornemen.

4.6 Waterhuishouding

4.6.1 *Algemeen*

Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening moet in de toelichting van ruimtelijke plannen een waterparagraaf worden opgenomen. Hierin wordt beschreven hoe rekening is gehouden met de gevolgen van het ruimtelijk plan voor de waterhuishouding. Indien aan de orde is tevens het advies van het waterschap in de waterparagraaf verwerkt.

4.6.2 *Huidige situatie*

Bodemopbouw

Het plangebied is gesitueerd op een oeverwal in het landelijk gebied. Het maaiveld ter plaatse ligt op circa 5,3 meter + NAP (op basis van het actueel hoogtebestand Nederland).

De bodem op de locatie bestaat uit poldervaaggronden, die ter plaatse voornamelijk rivierklei bevatten (bron: Atlas Gelderland).

Grondwater

Op de planlocatie is sprake van grondwatertrap VI. De gemiddelde hoogste grondwaterstand ligt op 40-80 cm beneden maaiveld (bron: Atlas Gelderland).

Oppervlaktewater

Het kadastrale perceel waarop de uitbreiding van het bestaande bouwvlak is voorzien wordt aan de west- noord- en oostzijde begrensd door B-watergangen. De perceelsgrenzen worden dus voor het grootste deel bepaald door de waterlopen. Zie onderstaande afbeelding.

Uitsnede situering watergangen nabij uitbreiding plangebied (indicatief rood gemarkeerd) (Bron: Legger Wateren, waterschap Rivierenland).

Hemelwater

Het hemelwater ter plaatse van het uit te breiden bouwvlak infiltreert nog vrij in de bodem omdat het terrein momenteel onverhard is.

Natuurwaarden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura2000-gebieden of het Gelderse Natuurnetwerk en is niet gelegen in een hydrologische beschermingszone voor natte natuur.

4.6.3 *Toekomstige situatie*

Ten behoeve van de uitbreiding van het ki-station wordt de bestaande bedrijfsbestemming in oostelijke richting uitgebreid. In totaal zal de (mogelijkheid tot het aanbrengen van) erfverharding en bebouwing ten opzichte van de bestaande situatie toenemen met circa 5.300 m^2.

4.6.4 *Gevolgen*

Wateroverlast

Inrichting en beheer van het waterhuishoudkundig systeem op de locatie dient te zijn gericht op het voorkomen van wateroverlast voor wegen en bebouwing en het voorkomen van schade aan de volksgezondheid door bijvoorbeeld vochtige kruipruimten, stilstaand water en onveilige oevers. Zo nodig dient de drooglegging of ontwatering te worden verbeterd (bijvoorbeeld bij lage ligging plangebied of hoge grondwaterstanden). Drooglegging is de maat waarop het maaiveld, het straatniveau of het bouwpeil boven het oppervlakte waterpeil ligt. Doorgaans geldt voor het maaiveld een drooglegging van 0,70

meter, voor het straatpeil een drooglegging van 1 meter en voor het bouwpeil een drooglegging van 1,3 meter.

Een gedeelte van de voorgenomen bebouwing dient tot een diepte van meer dan 2 meter onder het maaiveld te worden gerealiseerd. Het grondwaterpeil ter plaatste ligt niet voldoende diep om dit te realiseren. Om wateroverlast te voorkomen, dient een waterdichte constructie te worden geplaatst.

Afkoppeling en waterberging

Op basis van het principe van hydrologisch neutraal ontwikkelen dient te worden voorkomen dat door bebouwing en verharding een versnelde waterafvoer plaatsvindt. De gemeente streeft naar het vasthouden van gebiedseigen water door benutting van de natuurlijke bergingscapaciteit van bodem en oppervlaktewater. Transport van schoon hemelwater via de riolering moet worden vermeden. Het hemelwater dient zoveel mogelijk te worden afgekoppeld van het rioleringsstelsel en op eigen terrein worden verwerkt. Indien dit niet mogelijk is kan in overleg met het waterschap worden bekeken in hoeverre vertraagde afvoer naar het oppervlakte water mogelijk is.

Indien de toename van het verhard oppervlak als gevolg van het bouwplan meer dan 1.500 m^2 bedraagt (in het landelijk gebied) dan is het plan op grond van het waterschapsbeleid compensatieplichtig. Dit betekent dat dan de aanleg van een extra waterbergingsvoorziening noodzakelijk is. De benodigde ruimte voor compenserende waterberging dient in dat geval te worden verantwoord.

Voorliggend initiatief voorziet in de realisatie van 2.300 m^2 nieuwe bebouwing en leidt in totaal tot een mogelijke toename in verhard oppervlakte van circa 5.300 m^2 en is derhalve, conform het beleid van het waterschap compensatieplichtig in het kader van waterberging.

De benodigde ruimte voor waterberging wordt berekend op basis van maatgevende regenbuien, de toename aan verhard oppervlak en de maximaal toelaatbare peilstijging in de watergangen.

Voor plannen met een toename aan verharding kan de vuistregel van 436 m^3 per ha verharding worden gebruikt (bij een bui T=10+ 10%), mits er geen complicerende zaken als kwel aan de orde zijn. De maximaal toelaatbare peilstijging bij een bui T=10+10% bedraagt 0,30 meter in het beheersgebied van Waterschap Rivierenland. De maatgevende afvoer is 1,5 l/s/ha. De minimale omvang van de infiltratie- c.q. bergingsvoorziening dient op basis hiervan minimaal 0,53 ha * 436 m^3 = 231 m^3 te bedragen. Dat komt overeen met een wateroppervlak van 231 m^3 / 0,3 m = 770 m^2 uitgaande van een toegestane peilstijging van 0,30 m. Voor realisering van een dergelijke voorziening biedt het plangebied voldoende ruimte.

Voor een toename aan verhard oppervlak boven de 5.000 m^2 moet in overleg met het waterschap maatwerk worden toegepast. In overleg met het waterschap worden de watergangen aan de noord- en oostzijde van het plangebied verbreed. De watergang heeft een lengte van circa 250 m^2 en zal dus circa 3 meter breder moeten worden.

Het waterschap hecht groot belang aan het instandhouden van en compenseren in open water. Waterberging in kunstmatige bergingsvoorzieningen wordt in principe niet toegestaan. Bij de aanleg van nieuw water in het plangebied dient zoveel mogelijk te worden aangesloten op de bestaande waterstructuur. Bij aanleg of aanpassing van watergangen is het van belang rekening te houden met de bereikbaarheid voor onderhoud. Om water van voldoende waterkwaliteit te kunnen handhaven is ook het zelfreinigend vermogen van het watersysteem van belang. Dit wordt bevorderd door rekening te houden met voldoende ruimte voor water, voldoende waterdiepte en voldoende oevervegetatie.

Voor realisering van een dergelijke voorziening middels bodeminfiltratie en/of afvoer via een watergang biedt het plangebied voldoende ruimte. Over de nadere uitvoering en situering van de bergingsvoorziening zal nog overleg dienen te worden gepleegd met het waterschap.

Afvoer schoon- en vuilwater

In het kader van het bevorderen van het duurzaam omgaan met water is het beleid van de gemeente en het waterschap erop gericht om schoon hemelwater af te koppelen van het gemengde rioolstelsel (of niet aan te koppelen). Hemelwater dat van de daken af stroomt is aan te merken als schoon. Zuivering van dit water is dan ook niet noodzakelijk.

Het (schone) hemelwater van het nieuwe bedrijfsgebouw en verhardingen zal worden afgekoppeld en niet op de riolering worden aangesloten, maar in de bodem worden geïnfiltreerd en via de bestaande watergangen worden afgevoerd.

Het vuilwater wordt gescheiden afgevoerd. De droogweerafvoer zal vanuit de nieuwe (bedrijfs)bebouwing aangesloten worden op het bestaande rioolsysteem. De inhoudelijke afstemming hierover zal plaatsvinden in het kader van de omgevingsvergunning voor het bouwen.

Waterlopen

Direct ten westen, noorden en oosten van het plangebied zijn B-watergangen gesitueerd. Binnen de planvorming dient rekening te worden gehouden met beschermingszones voor B-watergangen van één meter breed.

Waterkwaliteit - Duurzaam waterbeheer

De gemeente streeft naar een goede waterkwaliteit, die voldoet aan de gestelde eisen. Van belang is dat zo min mogelijk vervuilende stoffen worden toegevoegd aan het grond- en oppervlaktewatersysteem. Alleen schoon hemelwater wordt afgevoerd naar de bodem en/of het oppervlaktewater.

Verontreiniging van hemelwater afkomstig van daken dient primair te worden voorkomen door toepassing van niet-uitlogende materialen (zoals bv lood, koper en zink).

Afvalwater wordt op doelmatige wijze afgevoerd via de riolering. Het water wordt opgevangen en via de rioolpersleiding afgevoerd.

Alle agrarische bedrijven vallen onder het Activiteitenbesluit. Dit besluit is sinds 1 januari 2013 uitgebreid met 'agrarische activiteiten'. Daarmee zijn de eerdere agrarische besluiten

vervallen, zoals het Besluit landbouw en het Besluit glastuinbouw. Het bedrijf dient te voldoen aan het Activiteitenbesluit en daarmee is het vervuilingsrisico voor grond- en oppervlakte water als gevolg van de inzet van bestrijdingsmiddelen voldoende verzekerd.

Vervuiling van grondwater is niet aan de orde.

Natuurwaarden
Vanuit natuuroogpunt is in het plangebied geen sprake van bijzondere waarden ter plaatse. Er behoeven in dit kader geen maatregelen te worden getroffen.

4.6.5 *Watertoets*

Voor onderhavig plan is de watertoets uitgevoerd. De watertoets is bedoeld om ruimtelijke plannen meer waterbestendig te maken, waarbij wateraspecten vroegtijdig en expliciet worden meegenomen in ruimtelijke plannen en bij locatiekeuzen. De watertoets voor dit plan heeft plaatsgevonden via de Digitale Watertoets (www.dewatertoets.nl).

Uit de ingevoerde gegevens volgt dat er sprake is van een ruimtelijk plan dat mogelijk invloed heeft op de taken en belangen van het waterschap. Dit ruimtelijk plan dient dan ook de normale watertoetsprocedure te volgen. Dit betekent dat er nader overleg plaats moet vinden met het Waterschap Rivierenland.

Bij de nadere uitwerking van het ruimtelijk plan kan voor de uitvoering van het plan een watervergunning of melding bij het waterschap vereist zijn, waarin nadere technische eisen kunnen worden gesteld aan het plan.

Bij de nadere uitwerking van het ruimtelijk plan kan voor de uitvoering van het plan een watervergunning of melding bij het waterschap vereist zijn, waarin nadere technische eisen kunnen worden gesteld aan het plan.

De rapportage digitale watertoets is als **bijlage** opgenomen bij deze onderbouwing.

5 ECONOMISCHE EN MAATSCHAPPELIJKE HAALBAARHEID

5.1 Economische uitvoerbaarheid

De kosten voor deze ruimtelijke onderbouwing komen voor rekening van de initiatiefnemer Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst afgesloten betreffende verhaal van exploitatiekosten en eventuele planschade wordt afgewend op de initiatiefnemer. Het plan is hiermee economisch uitvoerbaar. Het opstellen van een exploitatieplan is daarom niet nodig. Het plan heeft verder geen consequenties voor de gemeentelijke kas.

5.2 Maatschappelijke aanvaardbaarheid

In het kader van de haalbaarheid en draagvlak voor de ontwikkeling zijn omwonenden op 6 juni 2019 geïnformeerd over de plannen tijdens een bewonersavond. Het voornemen en het inrichtingsplan is aan de omwonenden toegelicht. Een verslag van deze bewonersavond is toegevoegd als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing.

De bewonersavond heeft geen aanleiding gevormd voor het aanpassen van het plan. Wanneer de ontwerp-omgevingsvergunning wordt gepubliceerd heeft eenieder de mogelijkheid om te reageren.

Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing Zijveling 5 te Ommeren

Bijlage 1	Landschappelijke inpassing
Bijlage 2	Notitie Plussenbeleid
Bijlage 3	Omgevingsdialoog
Bijlage 4	Quickscan flora en fauna
Bijlage 5	Archeologisch onderzoek
Bijlage 6	Akoestisch onderzoek industrielawaai
Bijlage 7	Verkennend bodemonderzoek
Bijlage 8	Digitale watertoets

POUDEROYEN compagnons
vormgeving van stad en land

Pouderoyen BV
St. Stevenskerkhof 2, 6511 VZ NIJMEGEN
tel: 024-3224579 fax: 024-3241240
e-mail: info@pouderoyen.nl www.pouderoyen.nl

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing

Aanplant van bomenrij op talud langs perceelsgrens
Aanplant bomen ca. 8m h.o.h.
Aanplant van een geschoren haag aan de bovenzijde van het talud
ca. 1.5m hoog
Verwijderen strook verharding t.b.v. aanplant geschoren hagen
ca. 1.0-1.5m hoog
Verharding parkeerplaatsen vervangen door grasbetonstenen
Tevens aanplant geschoren hagen
Aanplant van een geschoren haag aan de voorzijde
ca. 1.0-1.5m hoog
Aanplant van enkele solitaire bomen op het voorterrein (optioneel)
Zijveling
Verwijderen overtollige verharding
Wordt ingezaaid met gras
Aanplant bomensingel
Aanvullen met ondergroei van div. soorten struweel
Struweel: Plantafstand: 1 plant per m², 2 rijen breed
Plantmaat: struweel 80-100cm
(3 jarig bosplantsoen)
Bomen: Plantafstand ca. 6.0m h.o.h.
Plantmaat boomvormers18-20cm stamomtrek
Aanplant bomensingel
Aanvullen met ondergroei van div. soorten struweel
Struweel: Plantafstand: 1 plant per m², 2 rijen breed
Plantmaat: struweel 80-100cm (3 jarig bosplantsoen)
Bomen: Plantafstand ca. 6.0m h.o.h.
Plantmaat boomvormers18-20cm stamomtrek
Aanplant van bomenrij langs nieuwe toegangsweg
Plantafstand bomen ca. 6m h.o.h.
Plantmaat 18-20cm stamomtrek
Aanplant van twee bomenrijen met ondergroei van div. soorten struweel perceelsgrens
Struweel: Plantafstand: 1 plant per m², 2 rijen breed
Plantmaat: struweel 80-100cm (3 jarig bosplantsoen)
Bomen: Plantafstand ca. 6.0m h.o.h.
Plantmaat boomvormers18-20cm stamomtrek
0 10 20 30 40 50m
N
061-100 2019-07-10 Landschapsplan Zijveling 5, Ommeren
Pouderoyen compagnons

Bijlage 2 Notitie Plussenbeleid

Notitie plussenbeleid locatie Zijveling 5 Ommeren

In het kader van het plussenbeleid van de gemeente Buren worden ondernemers met een intensieve veehouderij die een ruimtelijke ontwikkeling wensen gevraagd extra te investeren. De gemeente Buren vindt dat AIM Varkens KI Nederland van de Topigs Group aan de Zijveling 5 te Ommeren onder een intensieve veehouderij valt. De gemeente Buren heeft de Topigs Group gevraagd om een voorstel te maken, om aan te tonen dat de ruimtelijke ontwikkeling op een zorgvuldige manier plaatsvindt binnen de kaders van het plussenbeleid.

De locatie ligt in het komgebied buiten het waardevol open landschap. De spelregels voor de inrichting van het bouwblok voor openheid en zichtlijnen zijn van toepassing. Het plan is ruimtelijk ingepast en de uitbreiding vindt plaats in het verlengde van de bestaande bebouwing en voldoet aan deze spelregels.

Verder past het initiatief binnen de planologische en basisrandvoorwaarde van de gemeente Buren wat in de toelichting bij het plan is verwoord.

Daarnaast zijn er vanuit het plussenbeleid de volgende zaken van toepassing :

- Omgevingsdialoog
- Tegenprestatie van € 15-20/m² uitbreiding van bouwwerken

Omgevingsdialoog
De Topigs Group heeft deze dialoog als volgt oppakken:

- Binnen een straal van 200 meter zitten geen omwonenden. De initiatiefnemer heeft er voor gekozen om bewoners die in een ruimere straal wonen (ongeveer 400 meter) te uitnodigen.
  - De Vree Zijveling
  - Magrietruiters Zijveling
  - Krijgsman, Groenejagerstraat 7
  - Van Voorthuizen Zandkuilweg 2a
  - Van Alfen, Hoogmeien 6
  - Daarnaast een aantal mogelijk andere belanghebbende
  - Natuurlijk Gruun
- Baron van Brakel (E. van den Broek, Hoogmeien 15).
- De gemeente Buren.
- Op een bijeenkomst is een presentatie over het bedrijf gehouden en zijn de plannen voor de uitbreiding toegelicht, inclusief de keuzes voor de maatschappelijke investeringen.
- Van deze avond is een samenvatting gemaakt waarin de opmerkingen van de omwonenden verwerkt zijn.

Tegenprestatie
Voor de tegenprestatie moet de ondernemer € 15 tot € 20 extra investeren in zijn plan. Het plan gaat uit van de volgende uitbreiding van gebouwen/bouwwerken:

- Vangstal 410 m²
- Berenstal 1380 m²
- Uitbreiding ontvangstgebouw 142 m²
- Werktuigenberging 170 m²
- Afvoerstal 18 m²

Dit is een totaal van 2120 m² wat gerekend wordt met € 20 per m². De extra investering is in totaal € 42.400

Het betreft een high hygiëne bedrijf wat geen mogelijkheden voor bezoekers heeft en liefst zo min mogelijk natuurlijke begroeiing in verband met risico van dierlijke ziekteoverbrengers.
Uitgaande van de mogelijkheden om duurzaam te ondernemen kiest de initiatiefnemer er voor om vooral te investeren in dierwelzijn en energiebesparing.
De genoemde plussen zijn voornamelijk gebaseerd op het gangbare varkenshouderijbedrijf. We hebben op basis van de genoemde plussen geprobeerd aan te geven wat de plussen voor dit niet gangbare varkenshouderijbedrijf zijn.

Dierwelzijn

Ligbed:
De beren worden gehuisvest op een zaagselbed. Hierdoor kunnen ze wroeten en een ligbed maken. Dit is tevens goed voor het beenwerk van de dieren. Daarnaast zorgt dit zaagsel voor een beter binnenklimaat omdat het urine opneemt zodat er minder ammoniak vervliegt in de stal.
Het zaagselbed wordt een keer in de 8 maanden ververst (1,5 keer per jaar).
Dit is per hok, per ronde 6 m² x 40 cm zaagsel = 2.4 m³ (2400 liter) zaagsel.
Big bags van 2600 liter kosten ongeveer € 90
Kosten op jaarbasis: 2400 l/2600 l x € 90 x 1,5 ronde x 144 hokken = € 17.925 per jaar.
Dit zijn extra kosten t.o.v. huisvesting op halfrooster Dit is exclusief de arbeidskosten voor het verversen van het zaagsel.
De huisvesting functioneert zonder dit zaagsel en het is dus gegarandeerd dat de beren in het zaagsel komen liggen. De zeer waardevolle dieren kunnen immers niet op een volledig dichte betonnen vloer gehouden worden. Daarnaast is in de dwarsdoorsnede te zien dat de ruimte opgevuld moet worden met zaagsel willen de dieren bij de drink en voervoorziening kunnen.

Extra ruimte:
Het bedrijf gaat de beren ruimer huisvesten dan vanuit de dierenwelzijnswetgeving gevraagd wordt. De wetgeving gaat uit van minimaal 5,5 m² per beer. Het plan gaat uit van 6,3 m² per beer. Hiermee wordt er meer staloppervlak gebouwd dan noodzakelijk: 144 beren á (6,3-5,5) = 115,2 m². Elke m² nieuwbouw kost op dit moment € 300 per m². Dit is een extra investering van 115,2 € 300 is € 35.000.

Geconditioneerd klimaat:
De stal wordt uitgerust met een bodemenergiesysteem middels verticale bronnen. Hierdoor worden de dieren gehuisvest in een conxstant klimaat binnen hun conforzone. De investering in deze bronnen bedraagt € 100.000 extra.

Extra ruimtelijke kwaliteit:
Naast de basis ruimtelijke inpassing hebben we in overleg met gemeente gekeken naar het vergroenen van de entree. Op dit moment staan zichtbaar vanaf de weg een aantal containers. Deze

worden weggehaald(deze opslag is immers niet meer nodig door het vergroten van de interen opslag).
De parkeerplaatsen worden met verwijderd en hier komen voor grastegels voor in de plaats.
Daarnaast komen een paar verhardingen te vervallen (zie bijgevoegd inpassingsplan).
Ook worden zowel voor de verhoogde afleverloods hagen te staan als ook rondom een deel van het betonnen terrein.

Totaal betreft de investering:
Extra haag 155 meter a 5 st/m a 1,30 per stuk =1000,-
Weghalen beton en plaatsen grastegels parkeerplaatsen 60 m² a € 70= € 4200
Totaal € 5200.

Samengevat wordt met deze investeringen ruim voldaan aan de eis voor kwaliteitsverbetering uit het plussenbeleid van de gemeente Buren.

Bijlage 3 Omgevingsdialoog

NOTULEN

AIM Varkens KI Nederland

Overleg	Omgevingsdialoog aan de Zijveling 5 Lienden (Ommeren)		
Datum overleg	06 juni 2019	**Tijd 20.00**	
Notulist	Hans van den Broek manager Productie KI Varkens KI Nederland		
Datum	26 juli 2019	**Kenmerk**	20190606

Aanwezig:

Buren:

- Hr. Voorthuizen Zandkuilweg 2A
- Hr. krijgsman Groenjagerstraat 7
- Hr. Hak Hoogmeien 12
- Hr. de Vree Zijveling 5B
- Hr. de Vree Zijveling 5B

Afwezig met afmelding

- Fam. Verweij Hoogmeien10A
- Gemeente Buren

Afwezig zonder bericht.

- Margrietruiters Zijveling 3

Varkens KI Nederland

- Hr. van den Broek Manager Productie
- Hr. IJsseldijk Coördinator projecten
- Hr. Grotenhuis Locatiemanager Lienden

DLV Advies:

- Hr. de Groot projectleider

Varkens KI Nederland heet de buren van harte welkom op deze bijeenkomst.
De avond zal bedoeld zijn om de buren te informeren over de uitbreiding en aanpassing van de locatie van Varkens KI Nederland aan de Zijveling 5 in Ommeren (Lienden).

Aan het woord komen:
Harry IJsseldijk Coördinator projecten bij Varkens KI Nederland
Jos de Groot van DLV-advies die deze bouw begeleid als deskundige.

Als eerste komt aan het woord Harry IJsseldijk
Harry geeft een uiteenzetting over de organisatie Varkens KI Nederland en Topigs-Norsvin waar Varkens KI Nederland een onderdeel van is.
Belangrijke aandachtspunten zijn voor de nieuwbouw zijn.

- Welzijn dieren
- Werken aan steeds hogere gezondheidsstatus
- Beperking energiebehoefte
- Duurzaamheid.

Plan van de uitbreiding:

Als tweede komt aan het woord Jos de Groot die als projectleider deze bouw begeleid als bouwkundige van DLV-advies.
Jos geeft uitleg over de nieuwbouw en de aanpassingen van de bestaande bouw.
Verder geeft hij aan dat het Plussenbeleid aan de orde is, de gemeente is bezig deze op te stellen. Om te mogen uitbreiden moeten bedrijven in de intensieve veehouderij die een ruimtelijke ontwikkeling wensen extra investeringen doen in welzijn van dieren, wateropslag, ruimtelijke inpassing e.d.
Betreffende welzijn van de beren wordt al het nodige gedaan, alle beren liggen in een dik zaagsel bed en hebben een hok van minimaal 6,3 vierkante meter, terwijl als norm geldt, 4 m^2 voor beren jonger dan 12 maanden, 5 m^2 voor beren tussen 12 en 18 maanden en oudere beren 6 m^2.
Verder wordt er gewerkt met koeling en verwarming van de beren middels een bodemenergiesysteem, wat zorgt voor een beter klimaat van de beren in de stallen
Voor inpassing in het landschap moeten we wel nadrukkelijk kijken naar het type bedrijf, een Varkens KI-station die aan hoge veterinaire en gezondheidseisen moet voldoen. Hierbij is het niet wenselijk dat begroeiing voor ongedierte gaat zorgen die ziektes over kunnen brengen.
De huidige hygiëne unit verdwijnt en wordt ondergebracht in de aanbouw van het hoofdgebouw ook zal de opslag van materialen straks in de aanbouw en de werktuigenberging plaats gaan vinden, dit zorgt ervoor dat het aanblik vanaf de openbare weg opener wordt en zodoende een betere uitstraling geeft.
Aan de aanwezigen wordt gevraagd of zij nog voorstellen hebben die meegenomen kunnen worden.

Vragen van de aanwezigen:

- Worden er weer nieuwe bomen geplant.
  Antw.: Ja er is weer een plan gemaakt voor de aanplant van nieuwe groenstroken en bomen.
- Wanneer start de bouw.
  Antw.: Als de procedures lopen zoals gepland gaat de bouw in week 34 starten.

Tekening:

Op de plattegrond is aangegeven wat er bijgebouwd gaat worden. Een gedeelte van het naastgelegen perceel is aangekocht.

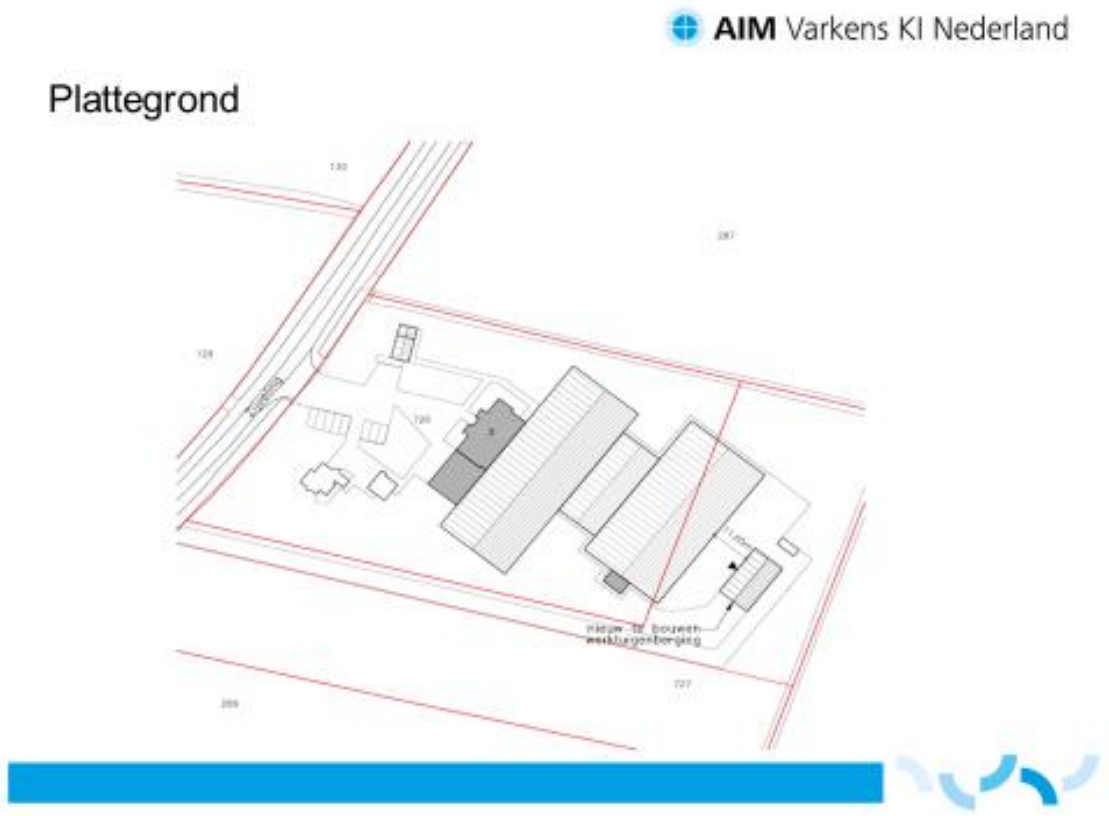

Als slot wordt de bedrijfsfilm getoond om iedereen een idee te geven van de activiteiten van varkens KI Nederland.

Varkens KI Nederland bedankt alle aanwezige voor hun komst een aandacht.
We sluiten af met een drankje en verder informeel overleg.

Bijlage 4 Quickscan flora en fauna

Staro
NATUUR EN BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna en voortoets Natura 2000

Zijveling 5 te Ommeren

Rapportnummer 17-0336

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Zijveling 5 te Ommeren

Februari 2018; herziene versie 9 augustus 2019

Rapportnummer: 17-0336

Opdrachtgever: Pouderoyen Compagnons
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.staroby.nl

Veldonderzoek: ing. K.R. Moonen

Auteur: ir. N Arts-Smits

Kwaliteitscontrole: ir E.J.F. Claassen

Inhoud

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Doel 3
1.3 Zorgplicht 3
1.4 Leeswijzer 4

2 Plangebied 5
2.1 Ligging en beschrijving plangebied 5
2.2 Voorgenomen plannen 7

3 Methode 8

4 Natuurwaarden 10
4.1 Beschermde gebieden 10
4.2 Beschermde soorten 14
4.2.1 Flora 14
4.2.2 Vlinders en libellen 14
4.2.3 Kevers en weekdieren 15
4.2.4 Vissen 16
4.2.5 Reptielen en amfibieën 16
4.2.6 Vogels 18
4.2.7 Zoogdieren 20

5 Conclusies 23

Geraadpleegde bronnen 28

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving
Bijlage 2 Effectenindicator
Bijlage 3 Verspreidingsgegevens amfibieën Telmee.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen uitbreiding van de varkenshouderij aan de Zijveling 5 te Ommeren is het noodzakelijk een toetsing aan de Wet natuurbescherming uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden. Ten aanzien van beschermde gebieden wordt tevens een voortoets uitgevoerd.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming: Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (wn) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het buitengebied van Ommeren, aan de Zijveling 5, ten zuidoosten van de kern. Aan de westzijde grenst het plangebied aan de bestaande varkensstal. In het noorden, oosten en zuiden grenst het plangebied aan agrarische percelen. Aan de noord- en oostzijde van het plangebied ligt een sloot.

Het plangebied betreft een zone, grenzend aan de achterzijde oostkant en zuidzijde van de locatie waar zich een vestiging van AIM Varkens KI Nederland bevindt (figuur 3).
De lange strook aan de zuidzijde is in de huidige situatie in gebruik als akker.
In de zone aan de achterzijde (oostkant) van de bestaande varkensstal is een bomenrij aanwezig. De bomen, met name essen, in de houtwal zijn rechtopgaand. Er is geen onderbegroeiing aanwezig. Naast de houtwal staat parallel aan de erfgrens aan de noordzijde, doorlopend in de oostzijde, een rij oudere essen. Tussen de rij essen en de bestaande varkensstal bevindt zich gemaaid gazon. Op enkele meters vanaf de bestaande varkensstal staat, over de gehele lengte, een beukenhaag in het gazon. Ook staat hier de beluchtingsinstallatie voor de varkensstallen.
Het deel van het plangebied van de houtwal tot aan de sloot in het oosten is in de huidige situatie in gebruik als weide. Hier staat tevens een open schuurtje.

De ligging van het plangebied in de wijdere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode marker) in de wijdere omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (blauwe omlijning) (bron: Google Maps)

Foto 1 Strook voor nieuwe weg, zuidzijde plangebied

Foto 2 Weide in oosten plangebied met te verwijderen houtwal en open schuurtje

Foto 3 Plangebied met houtwal, beluchtingsinstallatie en beukenhaag grenzend aan varkenstal

Foto 4 Strook gras in plangebied met essenrij (met nest ekster) en te verwijderen beukenhaag

Foto 5 Sloot oosten plangebied

Foto 6 Bestaande varkensstal met beukenhaag

Foto 7 Houtwal en deel essenrij

Foto 8 Houtwal

2.2 Voorgenomen plannen

AIM Varkens KI Nederland exploiteert een varkenshouderij aan de Zijveling 5 te Ommeren. Binnen de inrichting worden opfokberen opgefokt tot dekrijpe beren. De dekrijpe beren worden gehouden ten behoeve van productie van sperma.
Op het terrein zelf bevindt zich aan de straatzijde één bedrijfswoning met vrijstaande garage. Verder staat er aan de voorzijde van het erf een gebouw ten behoeve van de aanvoer van goederen. Wat verder achter op het erf bevinden zich het hoofdbedrijfsgebouwen, waarin de berenplaatsen zijn gerealiseerd. De huidige bedrijfsgebouwen beslaan in totaal een oppervlakte van circa 1.750 m2.
Concreet bestaat de ontwikkeling uit vergroting van het bestemmingsvlak in oostelijke- en zuidelijke richting tot een totale oppervlakte van circa 1,5 ha, om onderstaande voorgenomen bedrijfsontwikkelingen mogelijk te kunnen maken:

+ Vergroten van de stalruimte met 1.548 m2 ten behoeve van 144 berenplaatsen en een winningsstation van 409 m2 aan de achterzijde van het huidige bedrijfsgebouw, zodat een volwaardig ki-station ontstaat van ± 300-320 berenplaatsen;
+ Bouw van een opslagruimte achter de stallen van 227 m^2.
+ Bouw van een kleinschalige mestopslag achter de stallen.
+ een nieuwe vleugel ten behoeve van de aanvoer van goederen tegen de rechterzijde van het voorgebouw van 143 m^2.

+ Het uitbreiden van de ruimte ten behoeve van af- en aanvoer van varkens met 15 m^2.

Voor het plan worden geen gebouwen gesloopt; (persoonlijke mededeling R. van Schoonhoven, DLVAdvies).

De locatie is in de huidige situatie voorzien van afschermende beplanting. Ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding dient deze beplanting aan de oost- en zuidzijde te worden verplaatst. De toekomstige erfgrenzen zullen opnieuw worden voorzien van afschermende beplanting, zodat de bebouwing vanaf de openbare weg grotendeels aan het zicht wordt onttrokken.

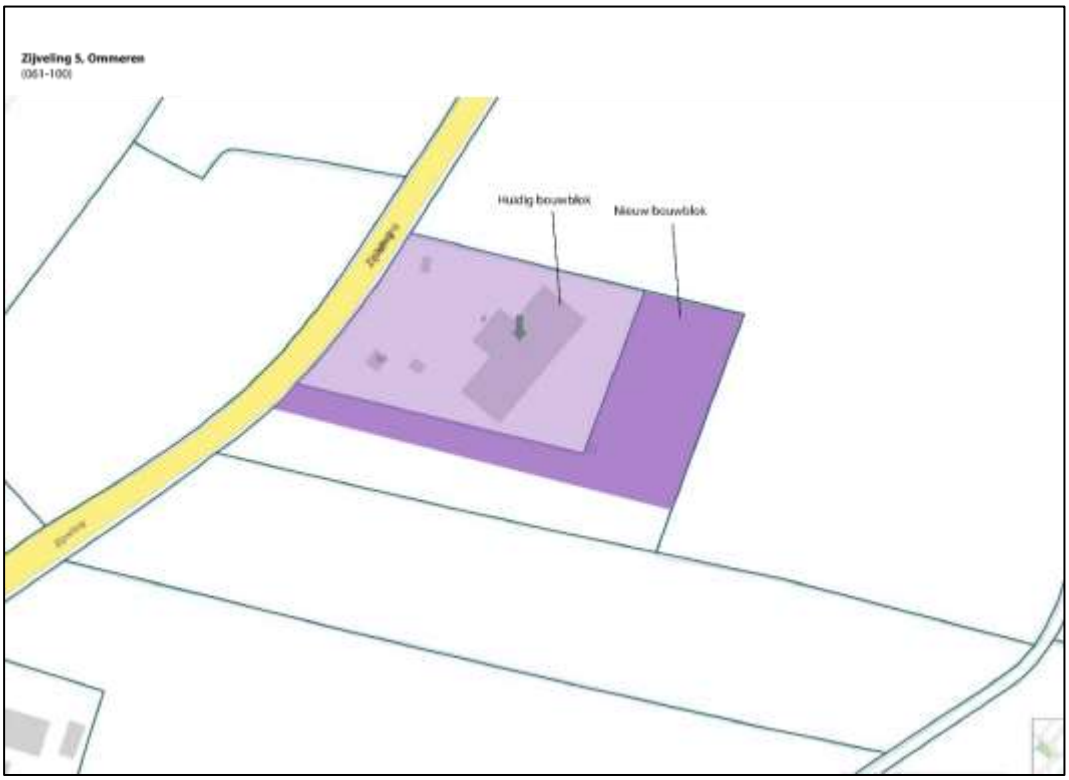

Figuur 3. Nieuw bouwblok (bron: Pouderoyen Compagnons)

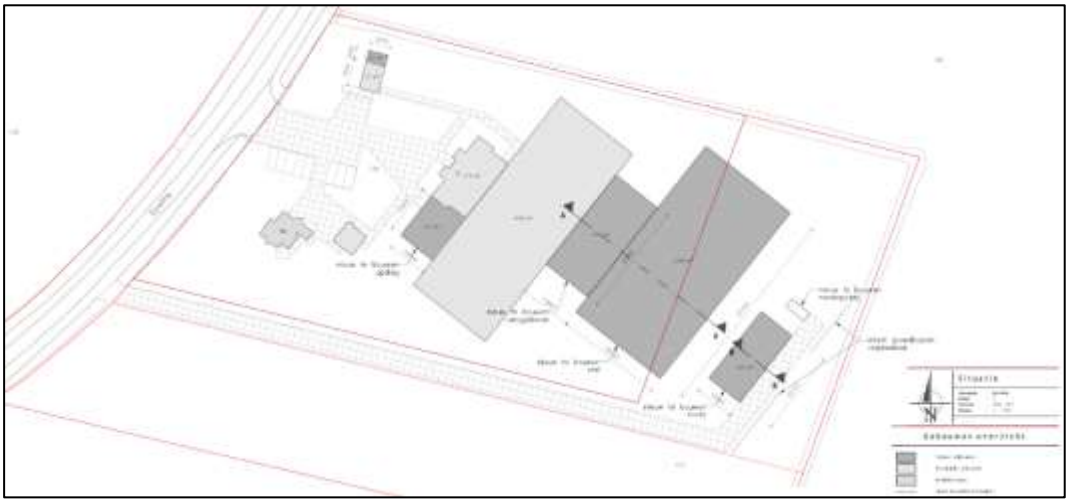
Figuur 4. Bouwtekening (bron: Pouderoyen Compagnons)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.
Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. In verband met de voorgenomen plannen en de ligging nabij Natura 2000-gebied Rijntakken is een voortoets Wet natuurbescherming Natura 2000 uitgevoerd.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 11 december 2017 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, lichte sneeuw, matige wind, en circa 1 ˚C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Voortoets Natura 2000

Ruimtelijke plannen in de omgeving van Natura 2000-gebieden dienen, via de habitattoets, te worden getoetst aan de Wet natuurbescherming.
De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. De toetsing moet de zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast en verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel een verstoring van soorten niet optreedt.
Bij de habitattoets worden drie fasen onderscheiden:

1. Oriëntatiefase (voortoets)
2. Verslechterings- en verstoringstoets
3. Passende beoordeling

In de oriëntatiefase van de plannen is het noodzakelijk om een voortoets uit te voeren. De voortoets is niet wettelijk verplicht, maar wel vaak gewenst door het bevoegde gezag om snel duidelijk te krijgen of de kans bestaat dat er negatieve effecten optreden ten gevolge van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Op basis van informatie over de activiteit, de natuurwaarden en de mogelijke effecten, wordt een objectieve beoordeling gemaakt. Afhankelijk van de uitkomst van de toets worden vervolgstappen bepaald.
Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 3,5 kilometer afstand ten noorden van het plangebied en op 3,9 kilometer afstand ten zuiden ligt, zie figuur 5. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken.

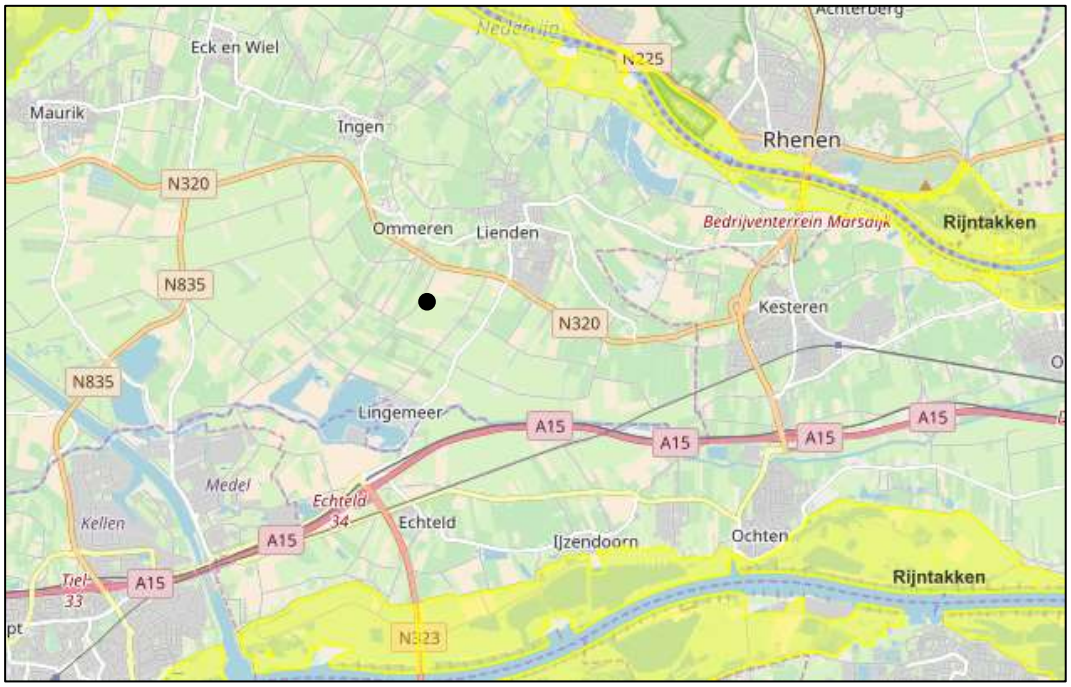

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte stip) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken (geel) (bron: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Effectbeoordeling
De voorgenomen plannen op locatie Zijveling 5 betreffen het uitbreiden van het KI-station. Met de effectenindicator van het ministerie van EZ kan worden achterhaald tot welke storende factoren ten aanzien van Natura 2000-gebieden de voorgenomen plannen kunnen leiden. Tevens wordt inzichtelijk welke habitattypen en –soorten in principe gevoelig zijn voor deze storende factoren. Ten aanzien van de voorgenomen plannen binnen het plangebied is de effectenindicator ingevuld voor Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarbij is gekozen voor de activiteit grondgebonden landbouw, aangezien deze het dichtst in de buurt komt van de voorgenomen plannen. De resultaten van de effectenindicator zijn weergegeven in bijlage 2.
Uit de resultaten van de effectenindicator blijkt dat de volgende storingsfactoren mogelijk kunnen optreden op de bovengenoemde Natura 2000-gebieden bij de activiteit grondgebonden landbouw: oppervlakteverlies, versnippering, verzuring door stikstof uit de lucht, vermesting door stikstof uit de lucht, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, optische verstoring, verstoring door mechanische effecten en bewuste verandering soortensamenstelling. In bijlage 2 worden de storingsfactoren toegelicht.

Aangezien het plangebied buiten Natura 2000-gebieden ligt, kunnen alleen mogelijke storingsfactoren optreden door middel van ‘externe werking’. Dit betekent dat de storingsfactoren oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Vanwege de relatief grote afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, is het uit te sluiten dat de storingsfactoren verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten voor negatieve effecten zullen zorgen binnen de Natura 2000-gebieden. Bewuste verandering van de soortensamenstelling is niet aan de orde bij de uitbreiding van het KI-station, dus ook deze storingsfactor kan worden uitgesloten.

Stikstofdepositie
Het voorgenomen plan betreft het uitbreiden van de inrichting met een nieuwe stal voor de huisvesting van 144 dekberen, wat mogelijk een verhoogde stikstofdepositie tot gevolg kan hebben op Natura 2000-gebieden. DLV Advies & Resultaat (DLV Advies & Resultaat, 2017) heeft de ammoniakemissies en –belastingen van de nieuwe inrichting in beeld gebracht. Om de mogelijke effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling te kunnen bepalen is de emissie van stikstof berekend met behulp van het rekenmodel ‘AERIUS Calculator’. AERIUS Calculator is het rekeninstrument voor het bepalen van de emissie van stikstof uit een bron, de verspreiding door de lucht en de depositie op Natura 2000-gebieden.

Middels de verschilberekening van de vergunde situatie en de beoogde situatie met de AERIUS verschilberekening is berekend of er sprake is van een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de vergunde situatie. Uit de berekening blijkt dat er een minieme toename van ammoniakdepositie plaatsvindt op het Natura 2000-gebied Rijntakken ten opzichte van de referentiesituatie; +0,03 mol/ha/jaar, zie tabel 1. Voor deze toename is geen ontwikkelruimte uit de PAS nodig aangezien deze toename lager is dan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar. Daarmee is de meldingsplicht en de vergunningplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming niet van toepassing.

Tabel 1. Resultaten Aeriusberekening PAS-gebieden

Resultaten PAS-gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil *
Rijntakken	0,76	0,80	+ 0,03
Binnenveld	0,18	0,19	+ 0,01
Kolland & Overlangbroek	0,16	0,17	+ 0,01
Veluwe	0,15	0,16	+ 0,01

Conclusie
Uit onderzoek blijkt dat een minieme toename van ammoniakdepositie plaatsvindt ten opzichte van de referentiesituatie; +0,03 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Rijntakken. Voor deze toename is geen ontwikkelruimte uit de PAS nodig aangezien deze toename lager is dan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar. Daarmee is de meldingsplicht en de vergunningplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming niet van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)
Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de Groene Ontwikkelingszone of het Gelders Natuurnetwerk. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN is Landgoed Den Eng park dat ligt circa 220 meter ten noorden van het plangebied. De ligging van het GNN en de GO in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 6.

Figuur 6. Ligging plangebied (rode figuur) ten opzichte van het GNN en GO. (bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten)

Het GNN nabij het plangebied maakt deel uit van Deelgebied 65 Midden Betuwe De kernkwaliteiten natuur en landschap van dit deelgebied zijn:

+ afwisseling van stroomruggen en kommen, variabel agrarisch cultuurlandschap, veel boomteelt;
+ deels onderdeel van Nationaal Landschap Rivierengebied;
+ landgoed Hemmen met essen-iepenbos op oude standplaats en oude verkavelingsstructuur; plaatselijk ook andere landgoederen: Den Eng, Wijenburg, IJzendoorn;
+ zeer rijk leefgebied steenuil;
+ plaatselijk kleinschalige landschappen (bijv. Randwijk, Hien, Aalst, Eldik);
+ cultuurhistorische waarden van de stroomruggen en landgoederen, doorbraakkolken, historische waterstaatswerken (o.a. Liniedijk, Spanjaardsdijk, weteringen, Linge);
+ abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, waterreservoir;
+ ecosysteemdiensten: recreatie, waterwinning;
+ alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN of de GO. Gezien de afstand van 220 meter tussen het plangebied en het GNN en de GO en de lokale, kleinschalige aard van de voorgenomen plannen, bouwlocatie van de stallen achter de bestaande bebouwing is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op het nabijgelegen GNN of de GO door verstoring door licht, optische verstoring of mechanische verstoring. Het is mogelijk dat bouwgeluiden in de aanlegfase reiken tot het nabijgelegen GNN. Deze geluiden zijn echter maar tijdelijk en leiden niet tot een aantasting van de kernkwaliteiten van het GNN.

Conclusie
Het is gezien de lokale aard van de plannen, de locatie van de nieuwe stal en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op de kernkwaliteiten van het GNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat het plangebied gemaaid gazon, agrarische grond, een beukenhaag en een rij essen zonder ondergroei betreft. Geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten ontbreken in het plangebied. Het is derhalve uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort sleedoornpage (§3.3 Wnb) voorkomt. Sleedoornpage vindt habitat in sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. De sleedoornpage leeft in een landschap waarin sleedoornstruweel of pruimen en markante ontmoetingsbomen aanwezig zijn. In het plangebied is een houtsingel/houtwal aanwezig, maar gezien het ontbreken van sleedoorn en pruimenbomen in het plangebied is de aanwezigheid van sleedoornpage in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het gehele plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van andere beschermde vlindersoorten. Beschermde vlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde libelsoorten rivierrombout (§3.2 Wnb) voorkomt. Het habitat van rivierrombout bestaat uit rivieren en grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze of andere beschermde soorten libellen. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is geen voortplantingsbiotoop voor libellen aanwezig. Het is wel mogelijk dat niet beschermde libellen foerageren binnen het plangebied.

Conclusie
Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten. Het is wel mogelijk dat niet beschermde libellen foerageren binnen het plangebied.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een afstand van tien kilometer van het plangebied geen beschermde weekdieren of kevers voorkomen. Het is echter niet uit te sluiten dat platte schijfhoren voorkomt in de sloten in de omgeving van het plangebied, doordat de NDFF geen compleet beeld geeft van de verspreiding van platte schijfhoren en de sloten geschikt zijn als leefgebied.

De vermiljoenkever (§3.2 Wnb) is tot nu toe slechts bekend van een zeer beperkt gebied op de grens van de twee zuidelijke provincies Noord-Brabant en Limburg. Ze leven daar in natte gebieden met veel dood hout. De overige beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen, zoals oude (naald)bossen.
Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Beschermde waterkevers en aquatische weekdiersoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers en aquatische weekdiersoorten in het plangebied kan daarom worden uitgesloten. De sloten in de omgeving van het plangebied blijven (voor zover bekend) behouden en onaangetast door de werkzaamheden. De voorgenomen plannen hebben derhalve geen negatief effect op beschermde weekdier- en waterkeversoorten.

Het is niet uit te sluiten dat platte schijfhoren voorkomt in de sloten die grenzen aan het plangebied.

Effectbeoordeling
Mogelijk komt in de sloten langs het plangebied de platte schijfhoren voor. Deze sloten ondergaan (voor zover bekend) geen veranderingen als gevolg van de voorgenomen plannen. Derhalve is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk aanwezige platte schijfhoren.
Wanneer sloten (gedeeltelijk) worden gedempt, kan dit vernietiging van leefgebied van platte schijfhoren tot gevolg hebben. In dat geval dient onderzocht te worden of de platte schijfhoren in de te dempen sloot aanwezig is, welke maatregelen genomen dienen te worden en of een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is.

4.2.4 *Vissen*

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een kilometer van het plangebied het voorkomen bekend is van de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 wn). De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Het is niet uit te sluiten dat grote modderkruiper voorkomt in de sloten die grenzen aan het plangebied. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

Effectbeoordeling
Mogelijk komt in de sloten langs het plangebied de grote modderkruiper voor. Deze sloten ondergaan (voor zover bekend) geen veranderingen als gevolg van de voorgenomen plannen. Derhalve is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk aanwezige grote modderkruiper.
Wanneer sloten (gedeeltelijk) worden gedempt, kan dit vernietiging van leefgebied van grote modderkruiper tot gevolg hebben. In dat geval dient onderzocht te worden of de grote modderkruiper in de te dempen sloot aanwezig is, welke maatregelen genomen dienen te worden en of een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen op een afstand van nul tot een kilometer van het plangebied: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle §3.3 wn). Volgens de bovenstaande bronnen komen op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de meerkikker (§3.3 Wnb) poelkikker, heikikker en rugstreeppad (§3.2 Wnb) voor.

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komen in de omgeving van het plangebied op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de volgende beschermde reptielen voor: hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang (alle §3.3 Wnb) en zandhagedis (§3.2 Wnb) voor.

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het veldbezoek heeft echter ook niet plaatsvonden in de juiste periode voor het waarnemen van deze soortgroepen.

Uit de bekende verspreidingsgegevens van de Alpenwatersalamander tussen 2000 en nu op Telmee.nl, blijkt dat de Alpenwatersalamander voorkomt ten noorden van de Neder-Rijn en ten zuiden van de Waal, zie bijlage 3. Het voorkomen van de Alpenwatersalamander in het plangebied is hiermee uitgesloten.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, hierdoor ontbreekt geschikt voortplantingshabitat voor amfibieën. De sloten in de omgeving van

het plangebied zijn geschikt om te dienen als voortplantingsbiotoop voor de algemene amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en bastaardkikker (§3.3 Wnb). Ook de aanwezigheid van voortplantingsbiotoop van de amfibiesoorten meerkikker en poelkikker kan niet worden uitgesloten.

In het plangebied is vanwege de huidige inrichting als akker en gemaaid gazon en het intensieve gebruik van de akker matig geschikt landbiotoop voor algemene amfibiesoorten. Het plangebied is matig geschikt als winterbiotoop voor deze soorten. Mogelijk overwinteren individuen onder de houtwal. Onder de beukenhaag en de rij essen die in het gazon staat, is hiervoor geen gelegenheid.

In de winter bevinden de meeste poelkikkers zich individueel op het land: in de grond ingegraven, in muizenholletjes, onder stronken, in dammetjes waar puin aanwezig is, en dergelijke. Ze verblijven hier van half oktober tot en met half april. Van jaar tot jaar kunnen de verblijfplaatsen binnen het leefgebied wisselen (kennisdocument poelkikker, BIJ12). Het is niet aannemelijk dat poelkikkers winterbiotoop vinden in het plangebied vanwege de huidige inrichting van het plangebied. Het is echter niet uit te sluiten dat poelkikkers overwinteren onder de houtwal, zie figuur 8, in het plangebied.

Het voorkomen van de soorten Alpenwatersalamander en rugstreeppad in het plangebied is gezien het ontbreken van geschikte biotopen en bekende verspreidingsgegevens redelijkerwijs uit te sluiten.

Uit het veldbezoek is gebleken dat geschikte biotopen voor de beschermde reptielen hazelworm, levendbarende hagedis, zandhagedis en ringslang binnen het plangebied ontbreken.

<u>Effectbeoordeling</u>
De sloten langs het plangebied ondergaan (voor zover bekend) geen veranderingen. Derhalve blijven deze sloten geschikt als voortplantingshabitat voor de amfibiesoorten bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) en heikikker en poelkikker (§3.2 Wnb). Er is zodoende geen sprake van negatieve effecten op het voortplantingswater van deze amfibiesoorten.
De amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en bastaardkikker (alle §3.3 Wnb), heikikker en poelkikker (§3.2 Wnb) gebruiken de houtwal mogelijk als winterbiotoop. De houtwal wordt gekapt: daarmee verdwijnt mogelijk winterhabitat in het plangebied voor aanwezige amfibiesoorten.

De akker en het gemaaide gazon binnen het plangebied zijn matig geschikt als landhabitat voor amfibieën. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het landhabitat van beschermde amfibieën. In de omgeving blijft voldoende, meer geschikt habitat aanwezig.

In het plangebied kunnen tijdens werkzaamheden amfibieën worden verstoord.

Mitigerende maatregelen
Voor de amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker geldt in provincie Gelderland, in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden, zie §1.3 van dit rapport. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

Om te voorkomen dat beschermde soorten amfibieën worden verstoord, dient bij het uitvoeren van werkzaamheden rekening te worden gehouden met kwetsbare perioden van amfibieën.
Door het bouwrijp maken van het plangebied uit te voeren in de voortplantingsperiode of overwinteringsperiode van amfibieën wordt voorkomen dat dieren worden verstoord. In de voortplantingsperiode (maart t/m juli) verblijven de amfibieën in het water. Tijdens de overwinteringsperiode (november t/m februari) zitten ze op vorstvrije plekken.

Het verwijderen van houtopstanden dient te worden uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van amfibieën om een negatief effect te voorkomen. Daarnaast dienen alternatieve verblijfplaatsen voor de poelkikker en heikikker te worden gecreëerd om te voorkomen dat eventueel belangrijk winterhabitat van deze soorten wordt vernietigd door het verwijderen van de houtwal. Dit dient te worden door het aanleggen van takkenhopen aan de randen van het plangebied, nabij de sloten. In het nieuwe plan dienen opnieuw geschikte overwinteringsplekken voor poelkikker aanwezig te zijn in het gebied door middel van de aanplant van een robuuste bomenrij of struweel met voldoende onderbegroeiing of het inrichten van overhoekjes met struweel en hogere kruidenvegetatie.

De rugstreeppad komt niet voor in het plangebied, maar kan nieuwe gebieden snel koloniseren. Het is daarom van belang geen waterplassen in het plangebied te laten liggen. Ook zandhopen dienen te worden afgedekt, zodat deze niet als leefgebied in gebruik kunnen worden door rugstreeppadden.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten (§3.1 Wnb). Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van roofvogels (horsten) waargenomen. Wel is een eksternest aanwezig in een van de te kappen essen.
In het plangebied zijn geen huismussen of sporen van huismussen gezien. Ook zijn ze niet bekend uit de omgeving van het plangebied.
Uit het Kennisdocument huismus (Bij12) blijkt dat de habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die ook nog

eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken en klimplanten, coniferen, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater. Ontbreekt één van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat niet geschikt. Bovenstaande in ogenschouw nemende is het uit te sluiten dan huismussen in het plangebied voorkomen gezien de inrichting en gebruik van het plangebied en de ligging ten opzicht van de dichtstbijzijnde naburige gebouwen (circa 270 meter), kan de aanwezigheid van huismussen in het plangebied worden uitgesloten.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied het voorkomen van steenuil en kerkuil bekend is. Mogelijk zijn er in de omgeving ook nestplekken van steenuil en kerkuil aanwezig. De gebouwen in het plangebied vormen geen geschikte nestlocaties voor uilen. De locaties hiervan zijn echter niet gebleken uit het bronnenonderzoek. Het is niet uit te sluiten dat het plangebied onderdeel is van het grotere foerageergebied van een kerkuil of steenuil.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse vogelsoorten. Door de voorgenomen plannen zal het plangebied deels niet meer geschikt zijn als foerageer- en broedgebied.
In het plangebied gaat door het kappen van de rij essen foerageer- en broedgebied voor vogels verdwijnen. In de directe omgeving is voldoende alternatief broed- en foerageergebied voor vogels aanwezig; negatieve effecten op broed- en foerageergebied vogels zijn daardoor redelijkerwijs uit te sluiten.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van kerkuil en/of steenuil. Indien het plangebied deel uit maakt van het grotere foerageergebied van steenuil en/of kerkuil zal dit leefgebied als gevolg van de voorgenomen plannen kleiner worden.
Gezien de beperkte omvang van het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat een verkleining van het foerageergebied negatieve effecten tot gevolg heeft voor steenuil en/of kerkuil.

Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen, verplaatsen of snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half

maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied plaatsvindt. Binnen het plangebied kan de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen worden uitgesloten, aangezien in de beukenhaag geen holtes aanwezig zijn. Ook in de te kappen rij essen of in de houtwal zijn geen holtes of loshangende schors aanwezig. Mogelijk zijn in de bebouwing binnen het plangebied vleermuisverblijfplaatsen aanwezig, maar de gebouwen worden niet gesloopt.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied (0-1 km) de volgende soorten voorkomen: bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, veldmuis, vos en wezel (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied worden waarnemingen van aardmuis, boommarter, damhert, das, dwergspitsmuis, eekhoorn, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ree, steenmarter, wezel, wild zwijn en woelrat (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb) gemeld in de NDFF.

Gezien de ligging, kenmerken en het gebruik van het plangebied is het uit te sluiten dat boommarter, damhert, eekhoorn, wild zwijn en bever voorkomen binnen het plangebied. In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten.

Gezien de inrichting, het gebruik en de ligging van het plangebied grenzend aan de bebouwing is het niet aannemelijk dat het plangebied onderdeel vormt van het grotere foerageergebied van dassen, maar dat is niet geheel uit te sluiten, aangezien dassen wel in de directe omgeving van het plangebied voorkomen. In het plangebied is geen dassenburcht aanwezig.

Het plangebied kan (onderdeel van) vormen van het leefgebied van algemene soorten grondgebonden zoogdieren, zoals konijn, egel, bunzing, hermelijn, wezel, vos en diverse algemene muizensoorten (alle §3.3 Wnb). Al is het gezien de intensieve agrarische inrichting van de omgeving van het

plangebied niet aannemelijk dat kleine marters (wezel, bunzing, hermelijn) binnen het plangebied voorkomen.
In het plangebied zijn grotere holen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Het is echter niet uit te sluiten dat muizenholletjes in het plangebied aanwezig zijn. Wezels kunnen gebruik maken van holletjes. Al is het niet aannemelijk, gezien de ligging en inrichting van het terrein (te weinig dekking), wezels in het plangebied voorkomen, is het niet volledig uit te sluiten.
Daarnaast is het voorkomen van steenmarter niet uit te sluiten in het plangebied. Het plangebied kan onderdeel zijn van het grotere foerageergebied van steenmarter. In de gebouwen of de houtwal is geen verblijfplaats van steenmarter aangetroffen.

Effectbeoordeling

Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen na de herinrichting en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt foerageergebied behouden.
In de bomen binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Het is niet uit te sluiten dat in de gebouwen binnen het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn. Aangezien deze gebouwen niet gesloopt worden, er geen grootschalige verbouwingen aan de gebouwen plaatsvinden en de aanbouw van de nieuwe gebouwen plaatsvindt op locaties waar geen openingen van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn, zoals damwandprofiel, zijn effecten op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen uit te sluiten.
Door in de aanlegfase geen extra (bouw)verlichting op de gebouwen te richten, wordt voorkomen dat vleermuizen verstoord worden. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op vleermuizen in de gebruiksfase.

Overige zoogdieren

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; vos, konijn, egel, wezel en diverse muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten, in het plangebied verdwijnt leefgebied voor deze soorten. Na de herinrichting zal het terrein, door de aanplant van nieuwe groenstructuren, weer geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten.

Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied van bunzing, steenmarter en das. Door het bouwen van een nieuwe stal gaat een deel van het foerageergebied verloren. Steenmarters, bunzingen en dassen hebben echter een groot territorium en aangezien in de omgeving voldoende alternatief leefgebied aanwezig is en behouden blijft, is een negatief effect op deze soorten uitgesloten.

Mitigerende maatregelen

Vleermuizen

Door in de aanlegfase geen extra verlichting op de gebouwen te richten, wordt voorkomen dat vleermuizen verstoord worden. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op vleermuizen in de gebruiksfase.

Overige zoogdieren

Voor de algemene soorten van §3.3 Wnb (bosmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos, aardmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis en woelrat) geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Voor wezel geldt deze vrijstelling niet. Daarom dienen mitigerende maatregelen te worden genomen om een negatief effect op wezel te voorkomen. Mogelijk vormt de houtwal binnen het plangebied deel uit een rustplaats van de wezel. Op dit moment is er nog geen handreiking beschikbaar voor de provincie Gelderland en daarom wordt de handreiking van de provincie Noord-Brabant aangehouden. Het is voor een kleine oppervlakte (<0.5 ha) niet noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar mogelijk voorkomende marters, wel is het verplicht om maatregelen te treffen om het doden en verwonden van soorten te voorkomen. Door de vegetatie buiten de kwetsbare periode van marters te verwijderen wordt ervoor gezorgd dat het gebied ongeschikt gemaakt wordt voor marters. Na het verwijderen van de houtwal zorgt het aanleggen van takkenrillen aan de randen van het plangebied ervoor dat er voldoende foerageergebied en rustmogelijkheden aanwezig blijven in het plangebied. in de nieuwe situatie zullen robuuste bomenrijen met voldoende onderbegroeiing of bosschages moeten worden gerealiseerd als leefgebied voor de wezel. Daarlangs kan de takkenril aanwezig blijven voor extra migratiemogelijkheden, verblijfplaatsen en foerageergebied.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Voortoets Natura 2000

Uit onderzoek blijkt dat een minieme toename van ammoniakdepositie plaatsvindt ten opzichte van de referentiesituatie; +0,03 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Rijntakken. Voor deze toename is geen ontwikkelruimte uit de PAS nodig aangezien deze toename lager is dan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/j. Daarmee is de meldingsplicht en de vergunningplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming niet van toepassing.

GNN

Het is gezien de lokale aard van de plannen, de locatie van de nieuwe stal en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op de kernkwaliteiten van het GNN.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming, zie tabel 2.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied van vogels, mits bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels worden verwijderd, verplaatst of gesnoeid. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van kerkuil en/of steenuil. Indien het plangebied deel uit maakt van het grotere foerageergebied van steenuil en/of kerkuil zal dit leefgebied als gevolg van de voorgenomen plannen kleiner worden. Gezien de beperkte omvang van het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat een verkleining van het foerageergebied negatieve effecten tot gevolg heeft voor steenuil en/of kerkuil.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

De aanwezigheid van de poelkikker en heikikker is niet uit te sluiten in het plangebied. Voor de poelkikker geldt geen vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.
De amfibiesoort poelkikker (§3.2 Wnb) gebruikt het plangebied mogelijk als landhabitat en de houtwal als overwinteringshabitat. Het verwijderen van houtopstanden dient te worden uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van amfibieën om een negatief effect te voorkomen. Daarnaast dienen alternatieve verblijfplaatsen voor de poelkikker en heikikker te worden gecreëerd om te voorkomen dat eventueel belangrijk winterhabitat van deze soorten wordt vernietigd door het verwijderen van de houtwal. Dit dient te worden door het aanleggen van takkenhopen aan de randen van het plangebied, nabij de sloten. In het nieuwe plan dienen opnieuw geschikte overwinteringsplekken voor poelkikker aanwezig te zijn in het gebied door middel van de aanplant van een robuuste bomenrij of struweel met voldoende onderbegroeiing of het inrichten van overhoekjes met struweel en hogere kruidenvegetatie.

De rugstreeppad komt niet voor in het plangebied, maar kan nieuwe gebieden snel koloniseren. Het is daarom van belang geen waterplassen in het plangebied te laten liggen. Ook zandhopen dienen te worden afgedekt, zodat deze niet als leefgebied in gebruik kunnen worden door rugstreeppadden.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen na de herinrichting en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt foerageergebied behouden.
In de bomen binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. Het is niet uit te sluiten dat in de gebouwen binnen het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn. Aangezien deze gebouwen niet gesloopt worden, er geen grootschalige verbouwingen aan de gebouwen plaatsvinden en de aanbouw van de nieuwe gebouwen plaatsvindt op locaties waar geen openingen van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn, zoals damwandprofiel, zijn effecten op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen uit te sluiten.
Door in de aanlegfase geen extra (bouw)verlichting op de gebouwen te richten, wordt voorkomen dat vleermuizen verstoord worden. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op vleermuizen in de gebruiksfase.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming
De amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker (alle §3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als landhabitat en de houtwal als overwinteringshabitat. De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het overwinteringshabitat, omdat de houtwal wordt gekapt.
Voor de algemene soorten amfibieën gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig voor deze soorten mitigerende maatregelen te nemen. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, niet mogen worden uitgevoerd.
Om te voorkomen dat beschermde soorten amfibieën worden verstoord, dient bij het uitvoeren van werkzaamheden rekening te worden gehouden met kwetsbare perioden van amfibieën. Het bouwrijp maken van het terrein dient te worden uitgevoerd in de voortplantingsperiode (maart t/m juli) of de overwinteringsperiode (november t/m februari).

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; vos, konijn, egel, wezel en diverse muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten, in het plangebied verdwijnt leefgebied voor deze soorten. Na de herinrichting zal het terrein, door de aanplant van nieuwe groenstructuren, weer geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten.
Voor de algemene soorten van §3.3 Wnb (bosmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos, aardmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis en woelrat) geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Voor wezel geldt deze vrijstelling niet. Daarom dienen mitigerende maatregelen te worden genomen om een negatief effect op wezel te voorkomen. Mogelijk vormt de houtwal binnen het plangebied deel uit een rustplaats van de wezel. Op dit moment is er nog geen handreiking beschikbaar voor de provincie Gelderland en daarom wordt de handreiking van de provincie Noord-Brabant aangehouden. Het is voor een kleine oppervlakte (<0.5 ha) niet noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar mogelijk voorkomende marters, wel is het verplicht om maatregelen te treffen om het doden en verwonden van soorten te voorkomen. Door de vegetatie buiten de kwetsbare periode van marters te verwijderen wordt ervoor gezorgd dat het gebied ongeschikt gemaakt wordt voor marters. Na het verwijderen van de houtwal zorgt het aanleggen van takkenrillen aan de randen van het plangebied ervoor dat er voldoende foerageergebied en rustmogelijkheden aanwezig blijven in het plangebied. in de nieuwe situatie zullen robuuste bomenrijen met voldoende onderbegroeiing of bosschages moeten worden gerealiseerd als leefgebied voor de wezel. Daarlangs kan de takkenril aanwezig blijven voor extra migratiemogelijkheden, verblijfplaatsen en foerageergebied.
Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied van steenmarter en das. Door het rooien van de houtwal kan een deel van het foerageergebied verloren gaan. Steenmarter, bunzing en das hebben echter een groot territorium en aangezien in de omgeving voldoende alternatief leefgebied aanwezig is en behouden blijft, is een negatief effect op deze soorten uitgesloten.

Tabel 2. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	**Bescherming**	**Functie plangebied**	**Mogelijk effect**	**Ontheffing nodig**	**Maatregelen**
Amfibieën	§3.3 Wnb	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	+ Bouwrijp maken terrein uitvoeren in de voortplantingsperiode (maart t/m juli) of de overwinteringsperiode (november t/m februari) + Verwijderen houtopstanden buiten overwinteringsperiode
Algemene grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter, bunzing en das	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Nee	Nee	-

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Wezel	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Mogelijk	Nee, op voorwaarde uitvoeren mitigerende maatregelen	Het verwijderen van de houtwal en ondervegetatie vanaf 1 september. Aanleg takkenrillen aan de randen van het plangebied. In de nieuwe situatie bosschages of robuuste bomenrijen en overhoekjes met voldoende ondervegetatie of overhoekjes creëren.
Poelkikker en heikikker	§3.2 Wnb	Landhabitat, winterbiotoop	Mogelijk	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	+ Bouwrijp maken terrein uitvoeren in de voortplantingsperiode (maart t/m juli) of de overwinteringsperiode (november t/m februari) + Verwijderen houtopstanden buiten overwinteringsperiode
Rugstreeppad	§3.2 Wnb	In de toekomst mogelijk geschikt tijdens werkzaamheden	Mogelijk na kolonisatie	Nee, mits kolonisatie wordt voorkomen	+ Geen (regen)plassen laten liggen. + Geen zandhopen laten liggen.
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Vaste rust- en verblijfplaatsen in de bestaande gebouwen	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Geen gebouwen slopen. In de aanlegfase geen extra (bouw)verlichting op de gebouwen richten
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen, verplaatsen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Steenuil/kerkuil	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

+ Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
+ Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM. Gedragscode flora en fauna voor de bouw- en ontwikkelsector.
+ Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
+ Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
+ Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
+ Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
+ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

+ Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 7-12-2017
+ Ligging GNN provincie Gelderland, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 8-12-2017
+ Kernkwaliteiten deelgebied 65 Midden Betuwe: http://geopub.prvgld.nl/dataset/POVE_B_Kernkwal_deelgeb/109462.html, 8-12-2017
+ NDFF - quickscanhulp.nl 08-12-2017 13:22:57
+ http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket
+ www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
+ www.eis-nederland.nl
+ www.libellennet.nl
+ www.soortenbank.nl
+ www.telmee.nl
+ www.vlindernet.nl
+ www.waarneming.nl
+ www.zoogdiervereniging.nl
+ www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming
In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming
Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.
De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

+ Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
+ Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
+ Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	**Categorie 2 (§ 3.2 Wn)**	**Categorie 3 (§ 3.3 Wn)**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.
De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:
+ oriëntatiefase (en vooroverleg);
+ verslechterings- en verstoringstoets;
+ passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.
Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:
+ er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
+ er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
+ er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:
+ of deze kans reëel is en
+ of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.
De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.
De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 Effectenindicator

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.
De selectie is uitgevoerd op gebied 'Rijntakken' en activiteit 'Grondgebonden landbouw'.

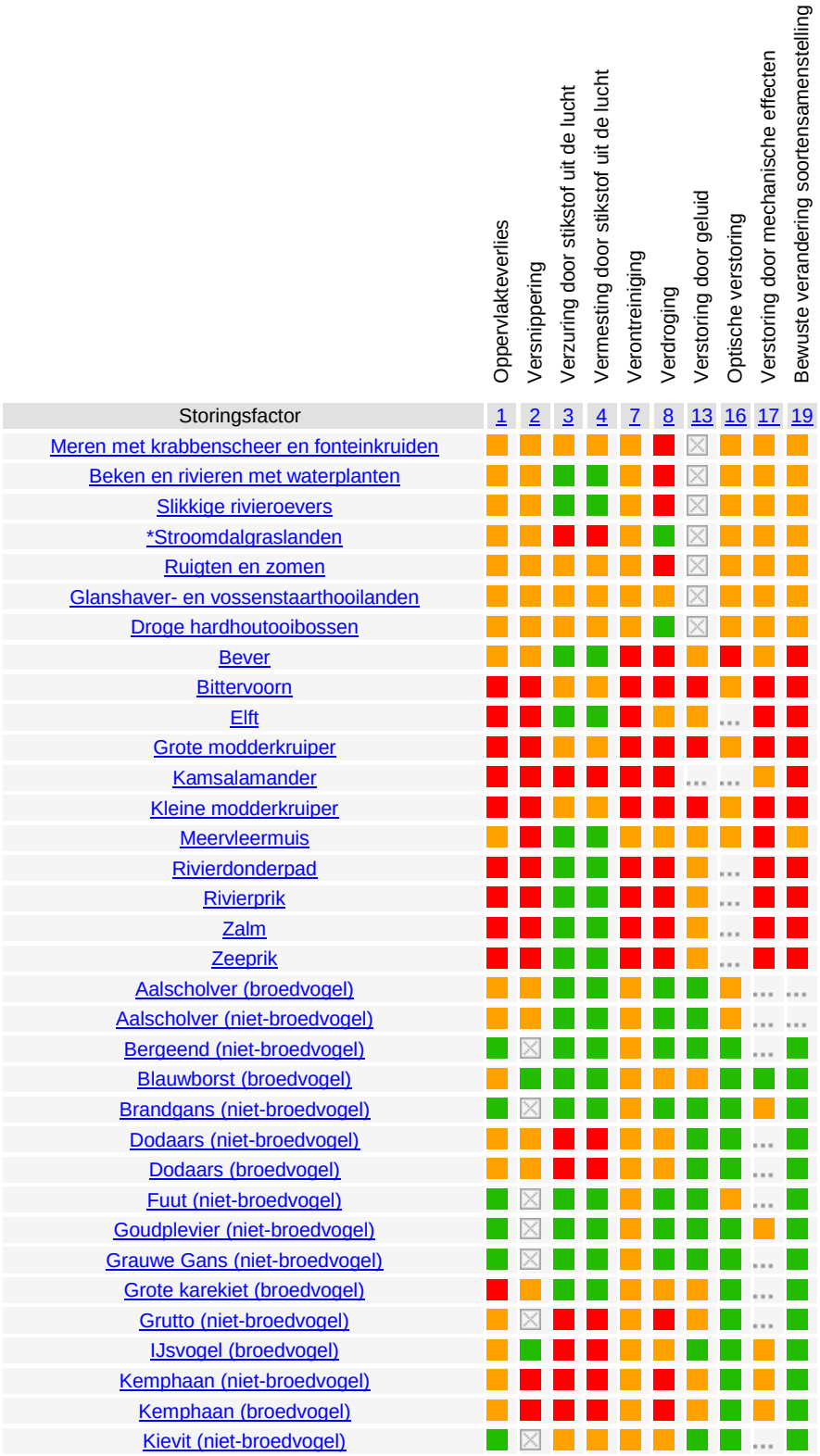

Storingsfactor	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden										
Beken en rivieren met waterplanten										
Slikkige rivieroevers										
*Stroomdalgraslanden										
Ruigten en zomen										
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden										
Droge hardhoutooibossen										
Bever										
Bittervoorn										
Elft								...		
Grote modderkruiper										
Kamsalamander							...	...		
Kleine modderkruiper										
Meervleermuis										
Rivierdonderpad								...		
Rivierprik								...		
Zalm								...		
Zeeprik								...		
Aalscholver (broedvogel)									...	...
Aalscholver (niet-broedvogel)									...	...
Bergeend (niet-broedvogel)									...	
Blauwborst (broedvogel)										
Brandgans (niet-broedvogel)										
Dodaars (niet-broedvogel)									...	
Dodaars (broedvogel)									...	
Fuut (niet-broedvogel)									...	
Goudplevier (niet-broedvogel)										
Grauwe Gans (niet-broedvogel)									...	
Grote karekiet (broedvogel)									...	
Grutto (niet-broedvogel)									...	
IJsvogel (broedvogel)										
Kemphaan (niet-broedvogel)										
Kemphaan (broedvogel)										
Kievit (niet-broedvogel)									...	

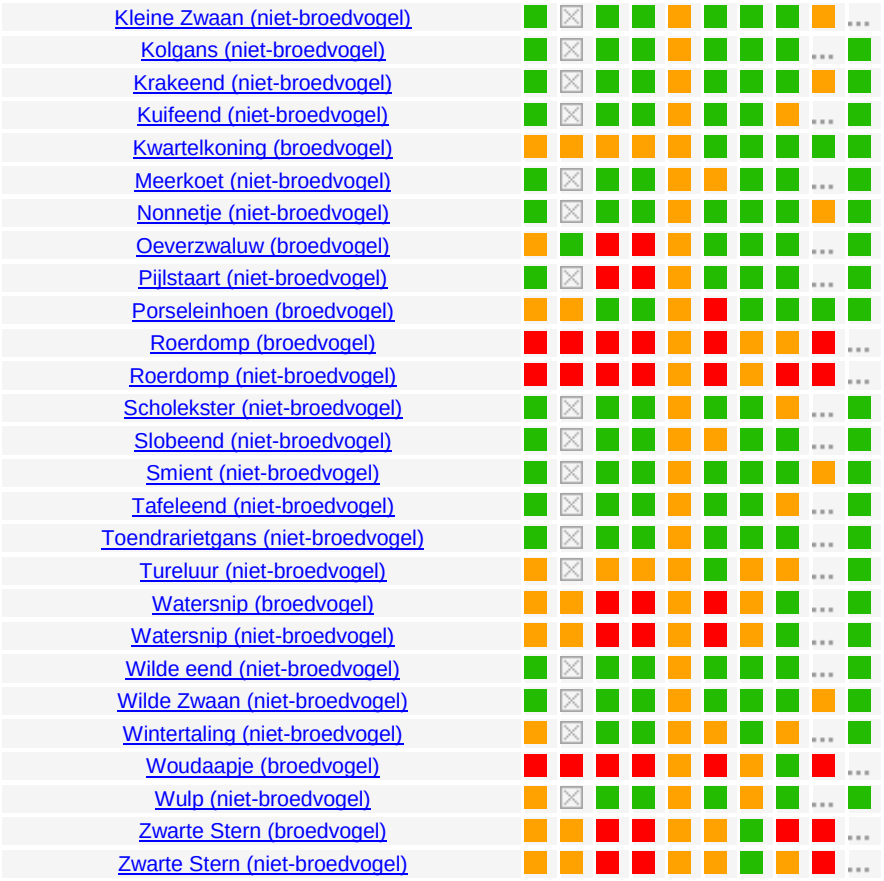

zeer gevoelig

gevoelig

niet gevoelig

n.v.t.

onbekend

Literatuur

1. Niewold, F. 2009. Ontwikkeling van de beverpopulaties tot april 2009. Niewold Wildlife Infocentre, Duiven
2. Ottburg, 2004-B. Vissen in poldersloten van het Friese veenweidegebied. In: Rienks, W.A., A.L. Gerritsen, W.J.H. Meulenkamp, F.G.W.A. Ottburg, E.P.A.G. Schouwenberg, J.J.H. van den Akker & R.F.A. Hendriks, 2004. Veenweidegebied in Fryslan - de effecten va
3. Kersten, M. & F.G.W.A. Ottburg, 2003. Effecten van peilverlaging op kritische vissoorten en amfibieën in polder Mastenbroek. Een verkenning. A7W rapport 401. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
4. Opzeeland, I., H. Slabbekoorn & C. ten Cate, 2007. Vissen en geluidsoverlast. Effecten van geluidsbelasting onder water op zoetwatervissen. Universiteit Leiden.
5. Ottburg, 2004-A. Soort 1095 Zeeprik, 1106 Zalm, 1134 Bittervoorn, 1145 Grote modderkruiper en 1149 Kleine modderkruiper. In: Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée (redactie) 2004 Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV, Utrecht, 1
6. Maitland PS & Hatton-Ellis TW (2003). Ecology of the Allis and Twaite Shad. Conserving Natura 2000 Rivers Ecology Series No. 3. English Nature, Petersborough.
7. Higler, L.W.G. & F.G.W.A. Ottburg, 2004. Beste ecologisch potentieel en maatlatten voor de visstand van een viertal sloot-typen. Achtergronddocument vissen van de expertgroep vissen Kader Richtlijn Water. Alterra Research Instituut voor de Groene Ruimte /
8. Siebelink, B., 2004. Vis & Water magazine. De grote modderkruiper biologie, onderzoek, bescherming en beheer. 4e jaargang, nummer 1, april 2004. Uitgave OVB, Nieuwegein
9. Theo van der Sluis & Rob Bugter, 2000. Bezetting en kolonisatie van poelen door Kamsalamander en Bruine kikker in Twente. De Levende Natuur 1001 (4) 107-111.
10. Kuijper, D.P.J., J.Schut, D. van Dullemen, H. Toorman, N. Goossens, J. Ouwehand & H.J.G.A. Limpens, 2008. Experimental evidence of light disturbance along the commuting routes of pond bats (Myotis dasycneme). Lutra 51(1).

11. Tomlinson ML & Perrow MR (2003). Ecology of the Bullhead. Conserving Natura 2000 Rivers Ecology Series No. 4. English Nature, Petersborough.
12. Maitland PS (2003). Ecology of the River, Brook and Sea Lamprey. Conserving Natura 2000 River Ecology Series No. 5. English Nature, Petersborough.
13. Hendry K & Cragg-Hine D (2003). Ecology of the Atlantic Salmon. Conserving Natura 2000 Rivers Ecology Series No. 7. English Nature, Petersborough.
14. Ottburg, 2004-C. Atlantic Salmon and Sea Lamprey. In: Van der Sluis, T., M. Bloemmen and I.M. Bouwma (2004). European corridors: strategies for corridor development for target species. ALTERRA, ECNC, ISBN: 90-76762-16-3. Tilburg/Wageningen, The Netherland
15. Arts, F.A. & Meiniger P.L. 1994. Watervogels in de Westerschelde 1900-1990: een reconstructie. Bureau Waardenburg Rapport 94.42 Rapport RIKZ – 95.002.
16. Bruderer, B. & S. Komenda-Zehnder, 2005. Einfluss des Flugverkehrs auf die Avifauna Schlussbericht mit Empfehlungen. Schriftenreihe Umwelt Nr. 376. Bundesamt für Umwelt, Wald und Landschaft, Bern.
17. Burton, N.H.K., M.J.S. Armitage, A.J. Musgrove & M. Rehfisch, 2002a. Impacts of man-made lanscape features on numbers of estuarine waterbirds at low tide. Environmental Management. Rapport
18. Grift, E.A. van der; Foppen, R.; Loos, W.B.; Molenaar, J.G. de; Oomen, D.; Reijnen, M.J.S.M.; Sierdsema, H.; Wegman, R.M.A. (2008). Quick-scan verstoring fauna door laagvliegen. Wageningen : Alterra, (Alterra-rapport 1725)
19. van Schaik, A.W.J., 1985. Ecologische studie ten behoeve van het onderzoek naar waterrecreatie en natuur in de Nieuwkoopse Plassen en de Kagerplassen. RIN, Leersum.
20. Owen, M., 1973. The management of grassland areas for wintering geese. Wildfowl 24: 123- 130.
21. Blumstein, D.T., 2006a. Developing an evolutionary ecology of fear: how life history and natural history traits affect disturbance tolerance in birds. Animal Behaviour 71: 389-399.
22. Platteeuw, M. & R.J.H.G. Henkens, 1997. Possible impacts of disturbance of waterbirds: individuals, populations and carrying capacity. Wildfowl 48: 225-236.
23. Pearce-Higgins, J.W., S.K. Finney, D.W. Yalden & R. Langston, 2007. Testing the effects of recreational disturbance on two upland breeding waders. Ibis. Rapport
24. Visbeen, F., 1994. Broedende grauwe ganzen in Waterland-Oost, Diemerzeedijk en Vijfhoek. Graspieper 14: 130-134.
25. Foppen, R., Kleunen A. van, Loos, W, Nienhuis J. & Sierdsema H. 2002. Broedvogels en de invloed van hoofdwegen, een nationaal perspectief. SOVON Onderzoeksrapport 2002/08.
26. Reijnen, R., R. Foppen and G. Veenbaas (1997). Disturbance by traffic of breeding birds: Evaluation of the effect and considerations in planning and managing road corridors. Biodiversity and Conservation 6(4): 567-581.
27. Saris, F. & J. van der Salm, 1984. Broedvogels in de Biesbosch en de relatie met de recreatie. SCMO-TNO Delft en IvM-VU, Amsterdam.
28. Krijgsveld, K.L., Smits, R.R. & J. van der Winden, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels: Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg rapport 08-173: 245p.
29. Reijnen, M.J.S.M., R. Foppen & H. Meeuwsen, 1996. The effects of traffic on the density of breeding birds in Dutch agricultural grasslands. Conservation 75: 225-260.
30. Daalder, R. & H. Brouwer, 1984. Plankzeilen in natuur en landschap. Rapport Biologie en Samenleving, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam.
31. Lensink, R., H. Steendam & K.L. Krijgsveld, 2007b. Gedrag van watervogels in relatie tot vliegverkeer van en naar Groningen Airport Eelde. Onderzoek naar mogelijk verstorende effecten. Rapport 07-039. Bureau Waardenburg, Culemborg.
32. Madsen, J., 1998. Experimental refuges for migratory waterfowl in Danish wetlands. Baseline assessment of the disturbance effects of recreational activities. Journal of Applied Ecology 35(3): 386-397.
33. Batten, L.A., 1977. Sailing on reservoirs and its effect on waterbirds. Biological Conservation 11: 49-58.
34. Spaans, B., L. Bruinzeel & C.J. Smit, 1996. Effecten van verstoring door mensen op wadvogels in de Waddenzee en de Oosterschelde. IBN-rapport 202. Rapport 2726. IBN/DLO, Wageningen.
35. Wolf, W.J., P.J. Reijnders & C.J. Smit, 1982. The effects of recreation on the Wadden Sea Ecosystem: many questions, but few answers. Ecological effects of tourism in the Wadden Sea. Schriftenreihe des Bundesministers für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten (vol 275: 85-107)
36. Krijgsveld, K.L., S.M.J. van Lieshout, J. van der Winden & S. Dirksen, 2004.Verstoringsgevoeligheid van vogels. Literatuurstudie naar de reactie van vogels op recreatie. Rapport 03-187. Bureau Waardenburg bv / Vogelbescherming Nederland, Culemborg / Zeist
37. Tijsen, W., 1994. Ganzen en helikopters in de Wieringermeer. Graspieper 14: 22-23.
38. Dietrich, K. & C. Koepff, 1986. Wassersport im Wattenmeer als Storfactor fur brutende und rastende Vogel. Natur und Landschaft 61: 220-225.
39. Jansen, M., 2008. Kleine - en wilde zwanen op het Veluwemeer, een samenvatting van drie seizoenen tellen en observeren. Rapport
40. Tuite, C.H., 1982. The impact of water-based recreation on the waterfowl of enclosed inland waters in Britain. A report to the Sports Council and the Nature Conservancy Council. Wildfowl Trust, Slimbridge, Engeland.
41. Ellenbroek, F., J. van der Winden, H. van der Kooij & T.J. Boudewijn, 1999. Ruimte voor de purperreiger en het woudaapje in de provincie Utrecht. Rapport 98.46. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
42. van der Winden, J. & A. van der Zijden, 2002. De zwarte stern in het Groene Hart in 2002. Resultaten en evaluatie van beschermingsprojecten: Noord-Holland, Utrecht en Zuid- Holland. Rapport 02-142. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Let op!
De effectenindicator geeft u géén informatie over de daadwerkelijke schadelijke effecten van een activiteit noch over de significantie hiervan. Hiervoor is maatwerk vereist. De effectenindicator geeft alleen generieke informatie over mogelijke effecten van de activiteit. Uit de effectenindicator kan dus niet op voorhand worden afgeleid of een activiteit schadelijk is.

Toelichting op activiteit 'Grondgebonden landbouw'

Veeteelt met weidegang en vollegronds akkerbouw en tuinbouw zijn vormen van grondgebonden landbouw. Veeteelt is een belangrijke bron van ammoniakemissie in Nederland hetgeen leidt tot verzuring en vermesting. Door bespuiting met insecticiden

en herbiciden kan sprake zijn van verontreiniging van bodem en oppervlaktewater. Voor een goede teelt van gewassen of gras kan ook het waterpeil beïnvloedt worden. Land wordt geschikt gemaakt en bewerkt waarbij vaak sprake is van zware machines hetgeen kan leiden tot mechanische verstoring en verstoring door geluid en optische beweging.

Toelichting op de storingsfactoren

1 Oppervlakteverlies

Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.
Interactie andere factoren: verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied (zie aldaar). Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt verlies oppervlakte mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of vermesting.
Werking: door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Om duurzaam te kunnen voortbestaan moet elke soort uit een minimum aantal individuen bestaan; bij diersoorten wordt meestal van een minimum aantal paartjes (reproductieve eenheden) gesproken. Wanneer een populatie te klein wordt neemt de kans op uitsterven toe, zeker als deze populatie geen onderdeel uitmaakt van een samenhangend netwerk van leefgebieden. Bij een populatie die uit te weinig individuen bestaat, neemt ook de kans op inteelt toe en dus de genetische variatie af. Hierdoor wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen tengevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten. Ook habitattypen kennen een ondergrens voor een duurzame oppervlakte.

2 Versnippering

Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.
Interactie andere factoren: treedt op ten gevolge van verlies leefgebied of verandering in abiotische condities van het leefgebied. Kan leiden tot verandering in populatiedynamiek.
Gevolg: als het leefgebied niet meer voldoende groot is voor een populatie, of individuen van één populatie kunnen de verschillende leefgebieden niet meer bereiken, neemt de duurzaamheid van de populatie af. Een gevolg kan zijn een verandering op in de soortensamenstelling en het ecosysteem. Soorten zijn in verschillende mate gevoelig voor de versnippering van hun leefgebied. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering verspreidingsvermogen, soorten die zich over de grond bewegen en soorten met een grote oppervlaktebehoefte. Versnippering door barrières zoals wegen en spoorlijnen leidt mogelijk ook tot sterfte van individuen en kan zo effect hebben op de populatiesamenstelling. Bij versnippering moet men altijd goed rekening houden met het schaalniveau van het populatienetwerk.

3 Verzuring door stikstof uit de lucht

Kenmerk: Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van stikstof (stikstofoxide (NOx), ammoniak (NH3)). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.
LET OP: verzuring kan ook optreden ten gevolgen uitstoot van zwaveldioxide (SO2), en vluchtige organische stoffen (VOS). De effecten hiervan zijn niet meegenomen in deze beoordeling van de effectenindicator, in verband met een betere aansluiting op de PAS-gegevens voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten met stikstofgevoelige leefgebieden. Zie ook het update-rapport op de hoofdpagina van de effectenindicator.
Interactie andere factoren: De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof).
Gevolg: Verzuring leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit (het neutralisatievermogen) van bodem of water. Op termijn resulteert dit proces in een daling van de zuurgraad. Hierdoor zullen voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verandering van het habitattype en daarmee mogelijk het verdwijnen van typische (dier)soorten, zoals bijvoorbeeld amfibieën en reptielen die voor hun voortplanting afhankelijk zijn van waterlichamen.

4 Vermesting door stikstof uit de lucht

Kenmerk: Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) LET OP: vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. De effecten hiervan zijn niet meegenomen in deze beoordeling van de effectenindicator, in verband met een betere aansluiting op de PAS-gegevens voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten met stikstofgevoelige leefgebieden. Zie ook het update-rapport op de hoofdpagina van de effectenindicator.
Interactie andere factoren: Stoffen die leiden tot vermesting kunnen ook leiden tot verzuring. Vermesting (en verzuring) kunnen op hun beurt leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater.
Gevolg: De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstof depositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van andere plantensoorten. Dit heeft ook effect op de fauna doordat hierdoor verandering van het leefgebied optreden, waardoor een gebied ongeschikt wordt als bijvoorbeeld broed- of foerageergebied.
7 Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.
Interactie andere factoren: geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere facoren optreden.
Gevolg: Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uiten zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook

indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan gesteld worden dat aquatische habitattypen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie, van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.

8 Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.
Interactie andere factoren: verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfiltreerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die veroorzaakt wordt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen we ook verdroging.
Gevolg: de verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater leidt tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van het habitattype.

13 Verstoring door geluid

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.
Interactie andere factoren: Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijv. vlieg- en autoverkeer, manifestaties etc.
Gevolg: Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor direct effecten van geluid. Geluid sec is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.

16 Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.
Interactie andere factoren: treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).
Gevolg: optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewenning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

17 Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.
Interactie andere factoren: verstoring kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling.
Gevolg: deze storende factor kan leiden tot een verandering van het habitattype en/of verstoring of het doden van fauna-individuen. Bij habitattypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitattype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte.

19 Bewuste verandering soortensamenstelling

Kenmerk: Er is sprake van bewust ingrijpen in de natuur door herintroductie van soorten, introductie van exoten, uitzetten van vis, inzaaien van genetisch gemodificeerde organismen etc.
Interactie andere factoren: heeft met name direct invloed op de factor ‘verandering in populatiedynamiek’.
Gevolg: Er treedt concurrentie op in voedselbeschikbaarheid, nestgelegenheid etc. Deze concurrentie kan leiden tot het verdringen (opvullen van de niche) van de oorspronkelijke soorten. Ook kunnen soorten verdwijnen door predatie van de geïntroduceerde soort. Hierdoor kunnen relaties binnen het ecosysteem worden verstoord.

Bijlage 3 Verspreidingsgegevens Telmee.nl

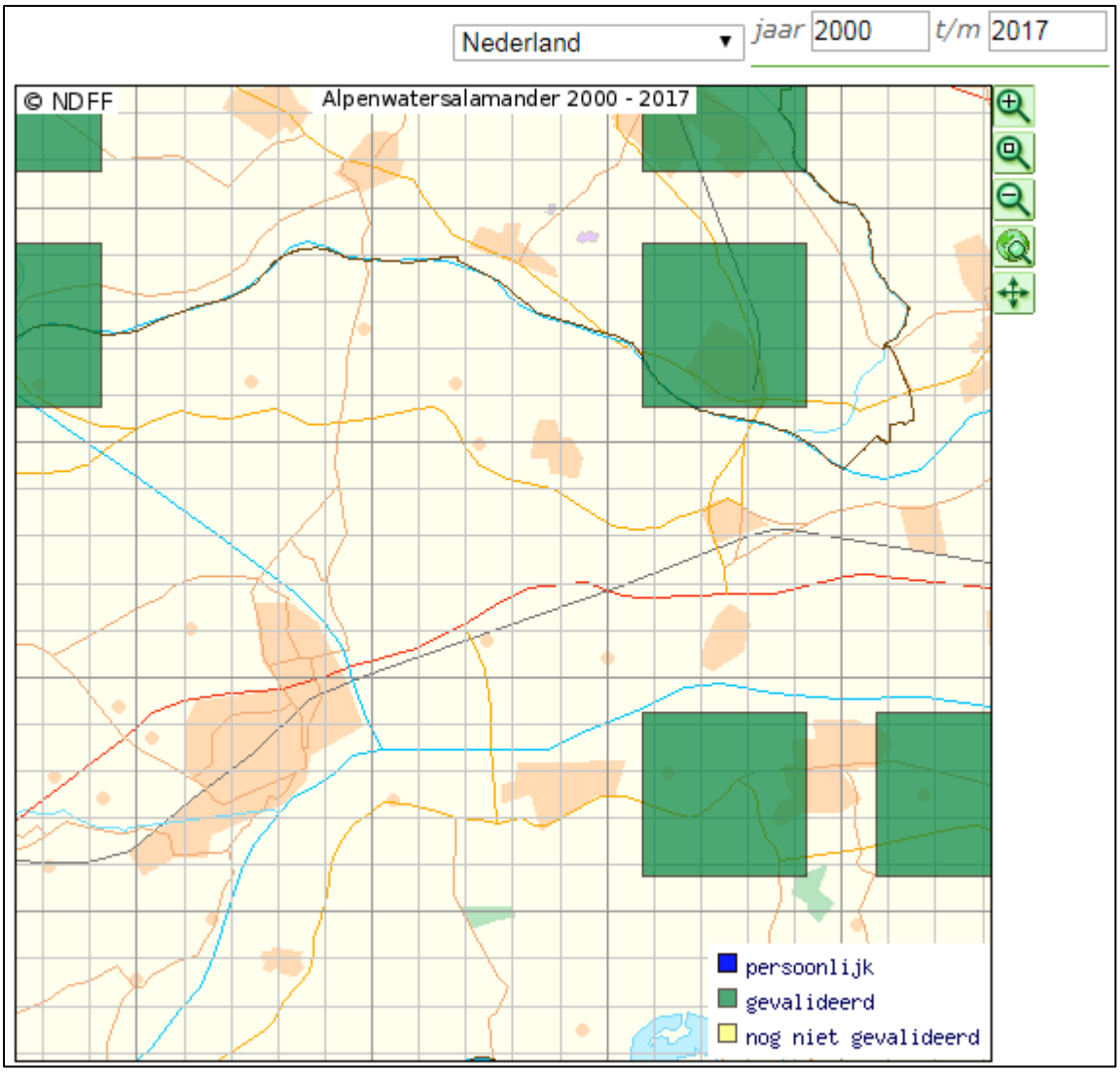
Nederland
jaar 2000
t/m 2017
© NDFF
Alpenwatersalamander 2000 - 2017
persoonlijk
gevalideerd
nog niet gevalideerd

Bijlage 5 Archeologisch onderzoek

Bureau voor Archeologie Rapport 586

Zijveling 5, Ommeren, gemeente Buren: een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen in de verkennende en karterende fase

Colofon

titel:	Bureau voor Archeologie Rapport 586. Zijveling 5, Ommeren, gemeente Buren: een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen
auteur:	M. Hanemaaijer (KNA senior prospector)
autorisatie:	A. de Boer (KNA senior prospector)
datum:	19 januari 2018
ISSN:	2214-6687

© Bureau voor Archeologie
Koningsweg 244 Utrecht
T 030 245 18 95
E info@bureauvoorarcheologie.nl
I https://www.bureauvoorarcheologie.nl

Administratieve gegevens

Projectnummer	2017111301
Provincie	Gelderland
Gemeente	Buren
Plaats	Ommeren
Toponiem	Zijveling 5
Centrum locatie (m RD)	162.650; 438.610 (x; y)
Omvang plangebied	1,6 ha m^2
Kadastrale gegevens	Gemeente Lienden sectie O, percelen 726 en 727
ARCHIS onderzoeksmeldingsnummer	4579793100 en 4582554100
Soort onderzoek	een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen
Opdrachtgever	Buro BOOT, M. van Driel
Uitvoerder	Bureau voor Archeologie, bureauonderzoek en rapportage: M. Hanemaaijer (senior prospector); veldwerk: A. de Boer (senior prospector) en F. Roodenburg (junior archeoloog); senior redactie: A. de Boer
Kaartblad	39E
(RO) kader onderzoek	Bestemmingsplan wijziging
Periode van uitvoering	December 2017 en januari 2018
Bevoegde overheid	Gemeente Buren
Deskundige namens bevoegde overheid	Omgevingsdienst Rivierenland. H.J. van Oort
Beheerder en plaats van documentatie	Digitale documentatie: ARCHIS en E-Depot

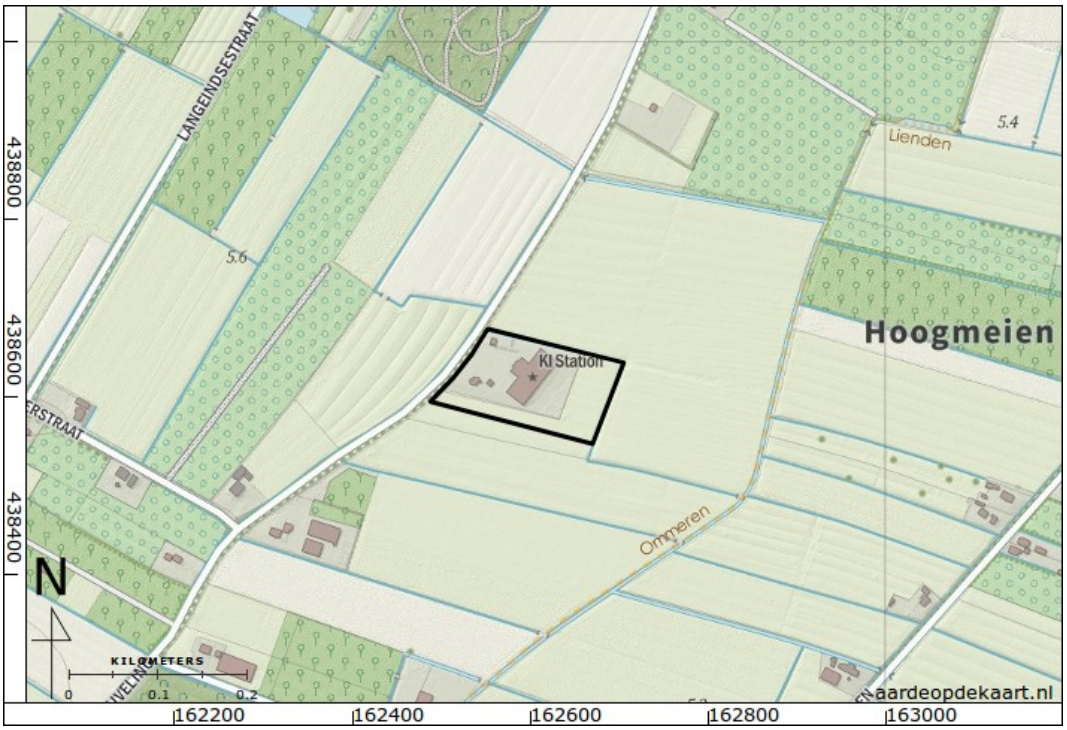

Figuur 1: Het onderzoeksgebied (kaartbeeld) met plangebied (zwart; www.opentopo.nl)

Inhoudsopgave

Samenvatting....6
1 Inleiding....7
1.1 Doelstelling en vraagstelling....7
2 Bureauonderzoek....8
2.1 Methode....8
2.2 Huidige situatie en beoogde ingreep....8
2.3 Aardkunde....9
2.4 Bewoning en historische situatie....10
2.5 Bekende archeologische en ondergrondse bouwhistorische waarden 11
2.6 Mogelijke verstoringen....12
2.7 Gespecificeerde verwachting....12
3 Booronderzoek....14
3.1 Methode....14
3.2 Resultaten....15
3.3 Interpretatie....16
4 Waardestelling en Selectieadvies....17
5 Conclusie....18
6 Advies....19
7 Literatuur....20
Figuren....21
Bijlage 1: Boorbeschrijvingen....45

Lijst met Figuren

Figuur 1: Het onderzoeksgebied (kaartbeeld) met plangebied (zwart; www.opentopo.nl)....3
Figuur 2: Luchtfoto....21
Figuur 3: Huidige situatie en verstoring door luchtkanalensysteem. Het noorden ligt onder....22
Figuur 4: Ontwerptekening van het plangebied. De donkergrijze vlakken vormen de nieuwbouw. De locatie van de nieuwbouw is indicatief en kan nog wijzigen....23
Figuur 5: Geologische kaart 1 50 000 (Verbraeck 1984)....24
Figuur 6: Beddinggordelkaart (Cohen e.a. 2012)....25
Figuur 7: Zanddieptekaart Cohen 2009)....26
Figuur 8: Geomorfologische kaart (Alterra 2004)....27
Figuur 9: Hoogte- reliëfkaart op basis van AHN2 (Kadaster - PDOK 2014). De hoogtes zijn in meters t.o.v. NAP gegeven....28
Figuur 10: Historische hoogtepuntenkaart (Meetkundige Dienst RWS 1983). De hoogtes zijn afkomstig uit 1948....29
Figuur 11: Hoogte- reliëfkaart op basis van AHN2, detail verhoging in het noordwesten (Kadaster - PDOK 2014). De hoogtes zijn in meters t.o.v. NAP gegeven....30
Figuur 12: Bodemkaart (Alterra Wageningen UR 2012)....31
Figuur 13: Kadastrale minuut 1811-1832 (Kadaster 1811, Lienden, Gelderland, sectie F, blad 02). Het plangebied is in gebruik als boomgaard....32
Figuur 14: Bonneblad 1871 (509 Ochten)....33
Figuur 15: Bonneblad 1899....34
Figuur 16: Topografische kaart 1958 (39E)....35
Figuur 17: Topografische kaart 1977....36
Figuur 18: Actuele topografische kaart en bouwjaar panden in het plangebied (Kadaster 2013)....37
Figuur 19: AMK terreinen, waarnemingen en onderzoeksmeldingen (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2016b)....38
Figuur 20: Beleidskaart gemeente Buren (Botman en Benjamins 2008)....39
Figuur 21: Plangebied booronderzoek....40
Figuur 22: Boorpuntenkaart....41
Figuur 23: Schematisch profiel boringen 1 tot en 7....42
Figuur 24: Schematisch profiel boringen 6, 8, 9, 11 en 13....43
Figuur 25: Schematisch profiel boringen 7, 15, 10, 12 en 14....44

Lijst met Tabellen

Tabel 1: Aardkundige waarden....10
Tabel 2: Bekende waarden tot ca. 500 m van het plangebied....12

Samenvatting

Bureau voor Archeologie heeft een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen uitgevoerd voor bouwwerkzaamheden aan de Zijveling 5 te Ommeren.

De vraagstelling van het onderzoek luidt: hoe kan rekening gehouden worden met eventuele archeologische waarden bij de voorgenomen ontwikkeling? Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van de KNA, protocollen 4002 en 4003. In het kader van het onderzoek zijn kaarten, databases en literatuur geraadpleegd om te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting van het gebied.

De beoogde ingreep bestaat uit de bouw van een stal, een vanggebouw, loods, opslagruimte en een ruimte voor de af- en aanvoer van varkens.

Het plangebied ligt in archeologisch landschap 'Rijn-Maasdelta'. In de ondergrond van het plangebied zijn oeverafzettingen van de Ommeren beddinggordel aanwezig. Deze zijn bewoonbaar vanaf het Neolithicum. Het plangebied ligt buiten de bekende historische kernen en bebouwingslinten. Op historische kaarten is het plangebied onbebouwd. Archeologische resten gerelateerd aan bewoning uit de Nieuwe tijd worden daarom niet verwacht.

Uit het booronderzoek blijkt dat in de ondergrond van het plangebied bedding- op oeverafzettingen aanwezig zijn. In het oosten liggen de oeverafzettingen op een dieper niveau en worden ze afgedekt door komafzettingen.

Bij het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren, archeologische lagen of potentiële bewoningsniveaus aangetroffen. Daarom zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied.

Bureau voor Archeologie adviseert het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.

Dit onderzoek is met grote zorgvuldigheid uitgevoerd. Het is echter nooit uit te sluiten dat toch archeologische resten worden aangetroffen bij de graafwerkzaamheden. Eventuele archeologische resten is men verplicht te melden bij de Minister van OCW in overeenstemming met de Erfgoedwet uit 2015. In dit geval wordt aangeraden om contact op te nemen met de gemeente Buren.

1 Inleiding

Bureau voor Archeologie heeft een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor bouwwerkzaamheden aan de Zijveling 5 te Ommeren.

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een Bestemmingsplan.

In het gebied geldt een vastgesteld archeologisch beleid. Op de beleidskaart van de gemeente Buren ligt het plangebied in een zone met een hoge verwachting. Dit houdt in dat archeologisch onderzoek verplicht is bij bouwwerken met een oppervlakte groter dan 1.000 m^2 en bodemingrepen dieper dan 30 cm.

Het plangebied heeft een oppervlak van ca. 1,6 ha, zie fig. 4. De beoogde ontwikkeling leidt tot een bodemverstoring tot 200 cm. Hiermee overschrijdt het plan de vrijstellingscriteria en geldt de verplichting om een onderzoek op de locatie uit te voeren.

Het onderzoeksgebied is een zone met straal van circa 500 m om de ontwikkeling heen.

Het onderzoek is uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000,[1] in overeenstemming met de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.0).

1.1 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting. Het doel van het veldonderzoek is het controleren en verfijnen van de archeologische verwachting zodat een beslissing genomen kan worden over hoe met eventuele archeologische waarden rekening moet worden gehouden bij de voorgenomen werkzaamheden.

De volgende onderzoeksvragen zijn in dit onderzoek gebruikt:

1. Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?
2. Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied in termen van geomorfologie, geologie en bodemkunde?
3. Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?
4. Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?
5. Indien er (mogelijk) archeologische waarden aanwezig zijn:
   a) Worden deze archeologische waarden verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?
   b) Welke maatregelen kunnen worden genomen om voldoende rekening te houden met deze archeologische waarden?

1 http://www.kiwa.nl/upload/certificate/00094278.pdf

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van de KNA 4.0, protocol 4002.[2]

In het kader van het onderzoek zijn kaarten, databases en literatuur geraadpleegd om tot een gespecificeerde archeologische verwachting van het gebied te komen. Eerst wordt het plan- en onderzoeksgebied vastgesteld en het onderzoek gemeld bij ARCHIS. Daarna wordt achtereenvolgens de aardkundige, archeologische en historische context van het te onderzoeken gebied bestudeerd. Deze gegevens leiden tot het opstellen van een gespecificeerde verwachting. In de gespecificeerde verwachting worden de mogelijk aanwezige archeologische waarden beschreven in termen van onder meer diepteligging, omvang, ouderdom en conservering.

De genoemde stappen leidden tot onderhavig rapport en het openbaar maken van de resultaten bij Archis en het e-Depot voor de Nederlandse Archeologie.[3] In de hierna volgende hoofdstukken worden de belangrijkste onderzoeksgegevens gepresenteerd. Er hebben geen contacten plaatsgevonden met lokale amateurs en/of Heemkunde-kringen.

Van alle afgebeelde kaarten is het noorden boven, tenzij anders aangegeven.

2.2 Huidige situatie en beoogde ingreep

Het plangebied ligt in de gemeente Buren in de plaats Ommeren. De locatie ligt aan het adres Zijveling 5 en maakt deel uit van een bedrijfserf waarbinnen een woonhuis, een garage en een kunstmatig inseminatie station (K.I. station) voor varkens zijn gevestigd (fig. 2 en 3). Het zuiden en oosten van het plangebied zijn in gebruik als grasland. Het plangebied is maximaal ca. 190 m lang en maximaal ca. 90 m breed en heeft een omvang van ca. 1,6 ha

De beoogde ontwikkeling bestaat uit de nieuwbouw van vijf panden en de realisatie van een toegangspad. De nieuwbouw komt deels op het bestaande erf en deels ter plaatse van het achter het erf gelegen grasland. Het grasland zal voorafgaand aan de nieuwbouw worden opgehoogd tot het niveau van het bestaande erf. Dit houdt in dat ca. 1 m grond zal worden opgebracht.

Beschrijving ontwikkeling (fig. 4):

Gebouw (1): Vergrote stalruimte met omvang van 1.548 m^2 ten behoeve van 144 berenplaatsen. De open ontgraving zal reiken tot maximaal 2 m onder het (toekomstige) maaiveld ter plaatse van een mestkelder/sleuf langs de noordzijde van het gebouw. De nieuwe stal komt deels ter plaatse van de achterzijde van het bestaande erf (grasveld en groenstrook) en deels ter plaatse van het achterliggende grasland

Gebouw (2): Vanggebouw van 409 m^2. Deze wordt gerealiseerd direct achter (ten oosten van) de huidige stal. De wijze en diepte van de

2 (SIKB 2016)
3 (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Data Archiving and Networking Services)

fundering zijn nog niet bekend. De nieuwbouw komt ter plaatse van een heg en een grasveld, direct achter de bestaande stal.

Gebouw (3): Loods van 227 m^2. Deze wordt gebouwd achter de bestaande stallen en mestopslag. De wijze en diepte van de fundering is nog niet bekend. De loods komt achter het bestaande erf. De locatie is in gebruik als grasland.

Gebouw (4): Opslagruimte van 143 m^2. De wijze en diepte van de fundering is nog niet bekend. Op de plaats van de nieuwe opslagruimte staat nu een schuur van 30 m^2, deze zal worden gesloopt.

Gebouw (5): Ruimte van 15 m^2 voor de af- en aanvoer van varkens. De wijze en diepte van de fundering is nog niet bekend. De nieuwbouw is in het noordwesten van het bestaande erf gepland.

Toegangspad (6): Langs zuid- en oostzijde van het bestaande erf wordt een toegangspad gerealiseerd. Het pad heeft een omvang van ca. 1120 m^2. De verstoring voor de aanleg van het pad zal waarschijnlijk dieper reiken dan 30 cm -mv.

De hierboven beschreven locaties zijn indicatief en kunnen nog wijzigen.

2.3 Aardkunde

De aardkundige gegevens staan samengevat in tabel 1.

Het plangebied ligt in archeologisch landschap 'Rijn-Maasdelta'.[4] In dit deel van de delta ligt de top van de Pleistocene afzettingen op ongeveer -1 m NAP (vijf tot zes meter onder maaiveld). Op plaatsen waar rivierlopen actief zijn, ontstaan gordels van zand, zogenaamde beddinggordels. Bij het ontstaan van deze beddinggordels wordt vaak de top van de Pleistocene afzettingen geërodeerd.

Op basis van de beddinggordelkaart van Cohen is in het plangebied tussen 5530 en 2100 BP de Ommeren beddinggordel actief (fig. 6). De top van het beddingzand ligt tussen 5,3 en 4 m NAP.[5] Op basis van de zanddieptekaart ligt het beddingzand in het noordwesten van het plangebied tussen 1,5 en 2 m -mv, in het westen binnen 1 m -mv en in het zuidoosten tussen 1 en 1,5 m -mv (fig. 7).[6]

Op de geomorfologische kaart ligt het plangebied binnen een rivierkom en oeverwalachtige vlakte (fig. 8).

Uit een hoogte-reliëfkaart op basis van AHN blijkt dat het het noordwesten van het plangebied ca. 1 m hoger ligt dan het omringende gebied (grijs in fig. 9). In het noordwesten is een verhoging aanwezig waarvan de top ligt op 6,7 m NAP. Het zuiden en oosten van het plangebied ligt tussen ca. 5,3 en 5,2 m NAP. Op de historische hoogtekaart uit 1948 in het het westen van het plangebied een hoogte aangegeven van 5,2 m NAP (fig. 10). Uit bovenstaande wordt afgeleid dat het noordwesten van het plangebied ca. 1 tot 1,5 m is opgehoogd.

In het plangebied hebben zich kalkloze poldervaaggronden; zware zavel en lichte klei, profielverloop 5, gevormd (fig. 13). De grondwatertrap is VI.

In Dinoloket is een boring geregistreerd die ongeveer 100 m ten zuidwesten van het plangebied is gezet. In deze boringen bestaat de bovenste 30 cm uit zandige

4 (Rensink e.a. 2015)
5 (Cohen e.a. 2012)
6 (Cohen 2009)

klei. Hieronder begint zeer fijn zand. Vanaf 130 cm -mv begint matig grof zand.[7] De aanwezigheid van zand vanaf 30 cm -mv wijst erop dat de beddingafzettingen van de Ommeren beddinggordel hier mogelijk vanaf 30 cm -mv aanwezig zijn. Echter, het zeer fijne zand zou ook cunetzand kunnen betreffen omdat de boring direct langs de Zijveling is gezet. In overige in Dinoloket geregistreerde boringen in de omgeving van het plangebied begint het zandpakket op 90 cm -mv.[8]

Bron	*Situatie plangebied, omschrijving*
Geologie (fig. 6 en 7)	Geologische Overzichtskaart 1 : 250 000:[9] • Ec1: Rivierzand en -grind (met dun kleidek) Geologische kaart 1 50 000:[10] • Geulafzettingen bedekt met komafzettingen Beddinggordels:[11] • Ommeren (nr. 126): actief van 5530 tot 2100 BP. De top van de zandige beddingafzettingen ligt tussen 5.3 en 4 m NAP. Zanddieptekaart:[12] • Deelgebied A tussen 1 en 1,5 m -mv. • Deelgebied B deels tussen 1 en 1,5 m -mv en deels binnen 1 m -mv. • Deelgebied C binnen 1 m -mv.
Geomorfologie (fig. 11)	Rivierkom en oeverwalachtige vlakte (2M22)
AHN (fig. 9)	• Deelgebied A: westelijk deel ca. 5,8 m NAP, oostelijk deel tussen 5,3 en 5,2 m NAP. • Deelgebied B ca. 6 m NAP . • Deelgebied C ca. 6,7 m NAP.
Bodemkunde (fig. 12)	Kalkloze poldervaaggronden in zware zavel en lichte klei, profielverloop 5; (Rn95C-VI)

Tabel 1: Aardkundige waarden.

2.4 Bewoning en historische situatie

In de ondergrond van het plangebied zijn oeverafzettingen van de Ommeren beddinggordel aanwezig. Op de hoger gelegen oeverafzettingen van de Ommeren beddinggordel zijn resten van bewoning uit het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen aangetroffen.

Op de oudste geraadpleegde kaarten uit 1811-1832 en 1877 is het plangebied onbebouwd en in gebruik als boomgaard en akkerland (fig. 13 en 14). In 1899 loopt door het plangebied een perceelscheiding, mogelijk een sloot (fig. 15).

In 1958 is het plangebied in gebruik als boomgaard(fig. 16) en in 1977 als grasland (fig. 17). De huidige bedrijfsbebouwing dateert uit de jaren 90 van de 20^{e} eeuw (fig. 18).

7 (Dinoloket; Alterra Wageningen UR 2012) B39E0658
8 B39E0659 en B39E0657
9 (De Mulder 2003)
10 (Verbraeck 1984)
11 (Cohen e.a. 2012)
12 (Cohen 2009)

2.5 Bekende archeologische en ondergrondse bouwhistorische waarden

Archeologische terreinen, waarnemingen en onderzoeksmeldingen staan weergegeven in fig. 19 en staan toegelicht in tabel 2. De belangrijkste bevindingen worden in de lopende tekst samengevat.

In het plangebied liggen geen archeologische waarnemingen en geen (delen van) archeologische terreinen. Het plangebied is niet eerder archeologisch onderzocht.

Ongeveer 350 m ten noorden van het plangebied ligt een terrein van hoge archeologische waarde (monument 4.015). Binnen het terrein zijn sporen van bewoning uit de Romeinse tijd aangetroffen (waarnemingen 1.055.547 en 1.059.726). Ook zijn aardewerkfragmenten uit de Late Middeleeuwen en een handgevormd aardewerkfragment uit de Bronstijd aangetroffen. Direct ten westen van het archeologisch monument zijn aardewerkfragmenten uit de Romeinse tijd aangetroffen (waarneming 1.055.538).

Ongeveer 60 m ten noorden van het plangebied zijn aardwerkfragmenten uit de Romeinse tijd aangetroffen (waarneming 1.045.082).

Op de beleidskaart van de gemeente Buren liggen deelgebieden A en B in een zone met een hoge verwachting voor resten ondieper dan 1,5 m -mv. Deelgebied C ligt ter plaatse van een restgeul (fig. 20).

In het plangebied staan geen bekende (ondergrondse) bouwhistorische waarden geregistreerd.

In het plangebied zijn geen bekende militaire erfgoedwaarden aanwezig.[13]

Bron	*omschrijving*
Archeologische terreinen	**4.015 - Buren - Den Eng-Oost; Zijveling - terrein van hoge archeologische waarde** Terrein met sporen van bewoning uit de Romeinse tijd. Het terrein is naar aanleiding van waarnemingen die hier zijn gedaan, in zuidelijke richting uitgebreid. Bij de kartering in 1987 is op dit terrein aardewerk gevonden uit de Romeinse tijd.
Waarnemingen	**1.022.544: Ommeren, Lienden** Bronzen en messing munt uit de Romeinse tijd **1.045.080 en 1.045.081: Lienden, Hoogmeiden** Aardewerkfragmenten uit de Romeinse tijd en een ondetermineerbaar Aardewerkfragment aangetroffen bij veldkartering **1.045.082: Ommeren, Langeeindsestraat** Aardewerkfragmenten uit de Romeinse tijd aangetroffen bij veldkartering **1.055.538: De Eng** Aardewerk(fragmenten) uit de Romeinse tijd waaronder een wrijfschaal aangetroffen bij veldkartering **1.055.547: Lienden, Den Eng** Aardewerkfragmenten uit de Romeinse tijd, de Late Middeleeuwen en twee ondetermineerbare aardewerkfragmenten aangetroffen bij veldkartering. **1.059.726: Ommeren, Het Spitzeweitje** Handgevormd aardewerk uit de Bronstijd, hierboven cultuurlaag uit de Romeinse tijd.

13 (“*Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME)*”; Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2016a)

Bron	*omschrijving*
Onderzoeksmeldingen	**2.111.656.100: Ommeren, Zandkuilweg, booronderzoek** Uitvoerder: Oranjewoud BV Resultaten niet beschikbaar. **2.132.327.100: Lienden, Hoogmeien, bureauonderzoek** Uitvoerder ARC Resultaten niet beschikbaar. **2.132.327.100 en 2.132.335.100: Lienden, Hoogmeien, booronderzoek** Uitvoerder ARC Resultaten niet beschikbaar. **2.151.662.100: Ommeren, Zandkuilweg, bureau- en booronderzoek** Het plangebied ligt op de Ommeren stroomgordel waarop resten uit het Neolithicum en daarop volgende perioden zijn aangetroffen. Bij het booronderzoek zijn een omgewerkt pakket op komafzettingen op oeverafzettingen aangetroffen. En zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen, het plangebied is vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkeling.[14]
Gemeentelijke kaart	• Deelgebieden A en B: zone met een hoge verwachting voor resten ondieper dan 1,5 m -mv • Deelgebied C: restgeul
Bouwhistorische waarden	Geen in plangebied

Tabel 2: Bekende waarden tot ca. 500 m van het plangebied.

2.6 Mogelijke verstoringen

Door het gebruik van het plangebied als boomgaard in een groot deel van de 20e eeuw. In de jaren 90 van de 20e eeuw heeft is het huidige bedrijf gerealiseerd. Hierbij is een ophogingspakket van 1 tot 1.5 m dik opgebracht in het noordwesten van het plangebied. Ten oosten van de huidige stal is een systeem van luchtkanalen tot een diepte van 5 m -mv aangelegd (fig. 3)

2.7 Gespecificeerde verwachting

Het plangebied ligt in archeologisch landschap 'Rijn-Maasdelta'. In de ondergrond van het plangebied zijn oeverafzettingen van de Ommeren beddinggordel aanwezig. De oeverwallen van de Ommeren beddinggordel zijn bewoonbaar vanaf het Neolithicum. Mogelijk is ter plaatse van deelgebied C een restgeul aanwezig. Het plangebied ligt buiten de bekende historische kernen en bebouwingslinten. Op historische kaarten is het plangebied onbebouwd. Archeologische resten gerelateerd aan bewoning uit de Nieuwe tijd worden daarom niet verwacht.

De verwachting wordt als volgt gespecificeerd:

1. Datering: Vanaf Neolithicum tot en met de Middeleeuwen.
2. Complextype: Resten gerelateerd aan bewoning op stroomruggen.
3. Omvang: De omvang van nederzettingsterreinen is enkele honderden tot duizenden vierkante meters. Ook kan sprake zijn kleine structuren en lineaire structuren (wegen).

14 (Jacobs 2007)

4. Diepteligging: Vanaf het maaiveld. In noordwestelijk deel van het plangebied onder 1 tot 1,5 m dik ophogingspakket.
5. Gaafheid, conservering: De conservering van eventuele archeologische resten is onbekend.
6. Verstoringen: Door het gebruik van het plangebied als boomgaard en de huidige inrichting is de bodem in het plangebied mogelijk deels verstoord.
7. Locatie: Hele plangebied.
8. Uiterlijke kenmerken: Op hoofdlijnen bestaan de archeologische resten uit verkleuringen in de ondergrond (grondsporen), bouwmaterialen (hout, steen), vullingen (van sporen, greppels, putten) en (delen van) gebruiksvoorwerpen.

Prospectie kenmerken: Prospectie kenmerken: Archeologische nederzettingsresten kenmerken zich waarschijnlijk door de aanwezigheid van een archeologische laag. Dit is een doorwerkte laag bestaande uit het oorspronkelijke sediment dat is vermengd met archeologische indicatoren zoals bot-, houtskool- en aardewerkfragmenten.

Strategie om deze verwachting te toetsen in overeenstemming met stroomdiagram van protocol 4003

Nederzettingsterreinen in het rivierengebied kenmerken zich door de aanwezigheid van een archeologische laag. Deze verwachting kan worden getoetst door middel van een karterend booronderzoek, SIKB methode B2. Structuren zonder vondstenlaag, en kleine en lineaire structuren kunnen hiermee niet worden opgespoord. Daartoe is een proefsleuvenonderzoek een geschikte methode.

3 Booronderzoek

3.1 Methode

Het veldonderzoek is uitgevoerd zoals voorgeschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 4.0,[15] in het bijzonder het hoofdstuk ”protocol 4003 inventariserend veldonderzoek overig”.

Het veldonderzoek bestond uit een inventariserend veldonderzoek (specificatie VS03), verkennende en karterende fase.

De boringen zijn in de eerste plaats gezet met het doel de bodemopbouw te verkennen. Met de verkenning wordt inzicht verkregen in de vormeenheden van het landschap, voor zover deze van invloed zijn op de locatiekeuze in het verleden. Hiermee kunnen kansarme zones worden uitgesloten en kansrijke zones worden geselecteerd.

De boringen zijn in de tweede plaats gezet met het doel de archeologische waarden te karteren. Tijdens een karterend veldonderzoek wordt het terrein systematisch onderzocht op de aanwezigheid van vondsten en/of sporen.

Omdat in het noordoostelijk deel van het plangebied een ophogingspakket aanwezig is en de natuurlijke afzettingen niet zullen verstoord door de open ontgraving bij de nieuwbouw en omdat ten oosten van de huidige stal een ondergronds buizenstelsel tot 5 m -mv aanwezig is, richt het booronderzoek zich tot het gebied buiten het huidige erf (fig. 21). Dit deel heeft een omvang van ca. 7.350 m^2.

De kartering is gebaseerd op de Leidraad IVO Karterend booronderzoek, methode B2:[16]

- Prospectie type: Archeologische laag.
- Datering: Vanaf de steentijd
- Complextype: Huisplaats(en)
- Omvang: 200 tot 1000 m^2 (1200 m^2)
- boorgrid: 20 x 25 m
- boordiameter: 3 cm guts
- waarnemingstechniek: Boormes

Onderbouwing onderzoeksmethode

Deze methode is toegepast omdat in het plangebied nederzettingsresten kunnen voorkomen die zich kenmerken door de aanwezigheid van een archeologische laag. Dit is een doorwerkte laag bestaande uit het oorspronkelijke sediment dat is vermengd met archeologische indicatoren zoals bot-, houtskool- en aardewerkfragmenten. De gehanteerde methode is niet geschikt voor het opsporen van archeologische waarden zonder archeologische laag, lijn- en puntelementen.

Operationalisering

15 (SIKB 2016)
16 (Tol, Verhagen, en Verbruggen 2012)

De werkwijze in het veld was als volgt:

Boortype: 7 cm Edelmanboor (onverzadigde bovengrond tot ca. 1 m-mv) en 3 cm guts (diepere lagen).

Aantal boringen: 15

Boordiepte: De boringen zijn gezet tot maximaal 255 cm -mv

Grid: De boringen zijn voor zover mogelijk geplaatst in een 20 m X 25 m grid. Ter plaatse van de strook met dichte begroeiing zijn in verband met de aanwezigheid van wortels zijn geen boringen gezet .

Waarnemingswijze: Het sediment is met de hand bemonsterd en met het blote oog onderzocht door het te versnijden en te verbrokkelen. De opgeboorde grond is systematisch uitgelegd op een plastic zeil. Representatieve uitgelegde boorprofielen zijn gefotografeerd.

Classificatie bodemtextuur en archeologische indicatoren: De opgeboorde grond is beschreven op basis van de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 1.1 (ASB 1.1), dit omvat NEN 5104.[17]

Locatie bepaling X en Y: De X en Y coördinaten van de boringen is bepaald door middel van een GPS met WAAS en GLONASS correctie met een nauwkeurigheid van 2 m.

Hoogte bepaling: De Z coördinaat is na afloop van het veldwerk bepaald aan de hand het AHN.[18]

De gegevens zijn digitaal in het veld geregistreerd. Het veldwerk is uitgevoerd op 10 januari 2018 door A. de Boer (KNA Senior Prospector) en F. Roodenburg (junior archeoloog).

Voorgaand aan het veldwerk is een plan van aanpak opgesteld. Het Plan van Aanpak is geregistreerd in ARCHIS3.

3.2 Resultaten

De locaties van de boringen staan in fig. 22 weergegeven. De boorgegevens staan in Bijlage 1. Met de gegevens zijn drie schematische doorsnedes gemaakt en weergegeven in fig. 23,24 en 25.

In het bodemprofiel kan op basis van textuur, kleur en bijmengingen een aantal pakketten worden onderscheiden, van diep naar ondiep:

Pakket 1: Zwak siltig, matig of zeer grof of matig fijn, meestal kalkrijk zand. Het pakket is aanwezig in boorprofielen 1 tot en met 6, 8, 9, 11 en 13. De top ligt tussen 80 en 155 cm -mv (376 en 452 cm NAP). In boorprofiel 12 is vanaf 255 cm -mv (280 cm NAP) zand “gevoeld”, het sediment liep echter uit de guts en kon niet worden bestudeerd.

Pakket 2: Sterk of uiterst siltige of zandige klei. De top van het pakket is overwegend kalkloos, de onderzijde is overwegend kalkrijk. Het pakket is aanwezig in alle boorprofielen. In boorprofielen 1 tot en met 6, 8, 9 11 en 13 ligt het op pakket 1 en ligt de top tussen 20 en

17 (Bosch 2008; Nederlands Normalisatie Instituut 1989)
18 (Kadaster en PDOK 2014)

45 cm -mv (512 en 491 cm NAP). In boorprofielen 7, 10, 12, 14 en 15 vormt het pakket het onderste pakket en ligt de top tussen 65 en 230 cm -mv (305 en 468 cm NAP). Het pakket is tussen 25 en 135 cm dik.

Pakket 3: Kalkloze, matig siltige klei. Het pakket is aanwezig in boorprofielen 7, 10, 11, 12 14 en 15 en ligt op pakket 2. De top ligt tussen 20 en 30 cm -mv (502 en 516 cm NAP).

Pakket 4: Kalkloze, siltige en zandige klei. In enkele boringen is het pakket humeus. Het pakket is aanwezig in alle boorprofielen, vormt het bovenste pakket en ligt op pakket 2 of 3. Het pakket is tussen 15 en 40 cm dik. In boorprofiel 4 zijn in het pakket baksteenfragmenten aanwezig. Door betreding door vee is het pakket erg los bepakt en sterk verbrokkeld.

Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Er zijn geen vondsten verzameld.

De grondwaterstand tijdens het onderzoek bevond zich tussen 75 en 180 cm -mv.

3.3 Interpretatie

Pakket 1 wordt op basis van de stratigrafische ligging en de lithologische samenstelling geïnterpreteerd als beddingafzettingen van de Ommeren beddinggordel. Pakket 2 wordt op basis van de stratigrafische ligging en de lithologische samenstelling geïnterpreteerd als oeverafzettingen van de Ommeren beddinggordel. Pakket 3 wordt op basis van de lithologische samenstelling geïnterpreteerd als komafzettingen. De komafzettingen zijn alleen aanwezig in het oostelijk deel van het plangebied waar de oeverafzettingen en het beddingzand op een dieper niveau liggen. Waarschijnlijk is hier de oostelijke rand van de beddinggordel aangeboord.

Bij het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren, archeologische lagen of potentiële bewoningsniveaus aangetroffen. Daarom zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied.

4 Waardestelling en Selectieadvies

Conform KNA 4.0 vormt een waardestelling (VS06) en selectieadvies (VS07) van vindplaatsen onderdeel van een standaardrapport (VS05). Er zijn echter geen vindplaatsen aangetroffen. Er is daarom geen waardestelling mogelijk en er is geen selectieadvies opgesteld.

5 Conclusie

De onderzoeksvragen kunnen als volgt worden beantwoord:

1. *Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?*

   De beoogde ontwikkeling bestaat uit de nieuwbouw van vijf panden en de realisatie van een toegangspad.

2. *Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied in termen van geomorfologie, geologie en bodemkunde?*

   Het plangebied ligt in archeologisch landschap 'Rijn-Maasdelta‘. Op de geologische kaart 1; 50 000 zijn in het plangebied Geulafzettingen bedekt met komafzettingen aanwezig. Op de geomorfologische kaart ligt het plangebied ter plaatse van een rivierkom en oeverwalachtige vlakte. Op basis van de bodemkaart heeft zich een kalkloze poldervaaggronden in zware zavel en lichte klei, profielverloop 5 ontwikkeld.

   Uit het booronderzoek blijkt dat in de ondergrond van het plangebied bedding- op oeverafzettingen aanwezig zijn. In het oosten liggen de oeverafzettingen op een dieper niveau en worden ze afgedekt door komafzettingen.

3. *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*

   Door de huidige inrichting, met ondermeer een ondergronds systeem van luchtbuizen, is de bodem in het noordwesten van het plangebied deels verstoord.

   Uit het booronderzoek blijkt dat het grasland ten zuiden en oosten van het erf tot een diepte van maximaal 40 cm -mv is verstoord.

4. *Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan*

   Op basis van aardkundige en historische gegevens kunnen in het plangebied resten uit het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen voorkomen. Deze kunnen vanaf het maaiveld aanwezig zijn.

   Bij het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren, archeologische lagen of potentiële bewoningsniveaus aangetroffen. Daarom zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied.

5. *Indien er (mogelijk) archeologische waarden aanwezig zijn:*

   a) *Worden deze archeologische waarden verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?*

      Niet van toepassing.

   b) *Welke maatregelen kunnen worden genomen om voldoende rekening te houden met deze archeologische waarden?*

      Niet van toepassing.

6 Advies

Bureau voor Archeologie adviseert het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.

Dit onderzoek is met grote zorgvuldigheid uitgevoerd. Het is echter nooit uit te sluiten dat toch archeologische resten worden aangetroffen bij de graafwerkzaamheden. Eventuele archeologische resten is men verplicht te melden bij de Minister van OCW in overeenstemming met de Erfgoedwet uit 2015. In dit geval wordt aangeraden om contact op te nemen met de gemeente Buren.

7 Literatuur

Alterra. 2004. “*Geomorfologische Kaart Nederland (GKN) Landsdekkend digitale bestand*”. Wageningen.

Alterra Wageningen UR. 2012. “*BISNederland*”. *Bodemkaart 1 : 50 000*. http://www.bodemdata.nl/.

Botman, A., en M. Benjamins. 2008. “*De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de gemeente Buren*”. Heritage Rapport H255. Amersfoort: ADC Heritage BV.

Cohen, K. M., E. Stouthamer, H.J. Pierik, en A. H. Geurts. 2012. “*Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta*”. Dept. Physical Geography. Utrecht University. http://persistent-identifier.nl/?identifier=urn:nbn:nl:ui:13-nqjn-zl.

Cohen, K.M. 2009. *Zand in banen: zanddiepte-kaarten van het Rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel*. Utrecht; Arnhem: Universiteit Utrecht] ; Provincie Gelderland].

de Mulder, E.F.J. 2003. *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhof: Groningen [etc.].

Dinoloket. 2014. “*Ondergrondgegevens | DINOloket*”. http://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens.

“*Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME)*”. http://www.ikme.nl.

Jacobs, E. 2007. “*Locatie’Zandkuilweg’te Ommeren, gemeente Buren. een inventariserend veldonderzoek*”. STAR 137.

Kadaster. 1811. “*Kadastrale Minuten*”. 1832. http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/.

———. 2013. “*BAG-Viewer*”. http://bagviewer.geodan.nl/index.html.

Kadaster - PDOK. 2014. *AHN2 - Kadaster*. http://nationaalgeoregister.nl/geonetwork/srv/dut/search#|fff9d7cf-9929-4dde-98b8-06ceda7e5610.

Meetkundige Dienst RWS. 1983. “*Tophoogte MD: Historisch hoogtepunten bestand*”. http://www.rijkswaterstaat.nl/apps/geoservices/geodata/dmc/tophoogte/productinfo/metainfo/tophoogte.xml.

Rensink, E., H.J.T. Weerts, M. Kosian, H. Feiken, en B.I. Smit. 2015. “*Archeologische Landschappenkaart van Nederland. Methodiek en kaartbeeld*”. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. https://doi.org/10.17026/dans-xf6-ywnd.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. 2016. “*Kaart van verdedigingswerken, alle linies en stellingen*”. https://landschapinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/militaire-landschapskaart.

———. 2017. “*Archis3 - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*”. https://archis.cultureelerfgoed.nl/#/login.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, en Data Archiving and Networking Services. “*e-depot voor de Nederlandse archeologie*”. http://www.edna.nl.

SIKB. 2016. “*Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) versie 4.0*”.

Verbraeck, A. 1984. “*Geologische kaart van Nederland : toelichtingen bij de geologische kaart van Nederland 1: 50.000 = Geological map of the Netherlands: Blad Tiel West (39W) en blad Tiel Oost (39O)*”. Haarlem: Rijks Geologisch Dienst.

Figuren

Figuur 2: Luchtfoto.

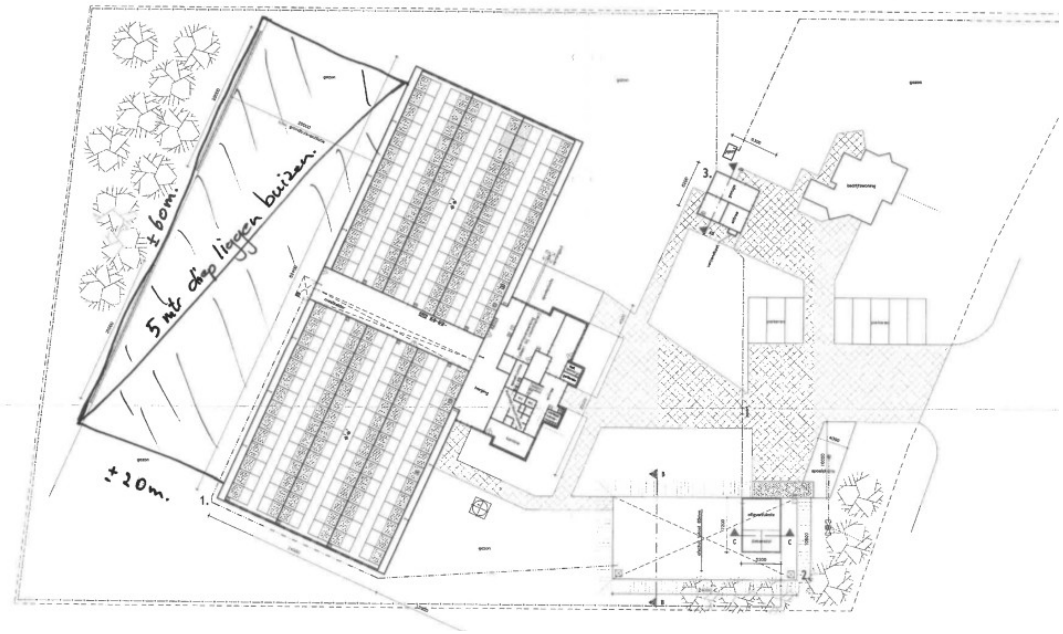

Figuur 3: Huidige situatie en verstoring door luchtkanalensysteem. Het noorden ligt onder.

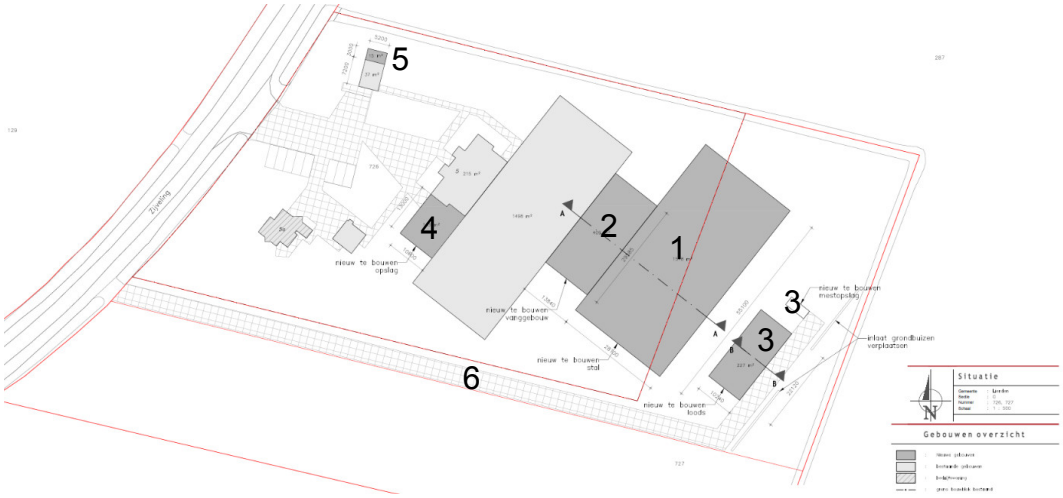

Figuur 4: Ontwerptekening van het plangebied. De donkergrijze vlakken vormen de nieuwbouw. De locatie van de nieuwbouw is indicatief en kan nog wijzigen.

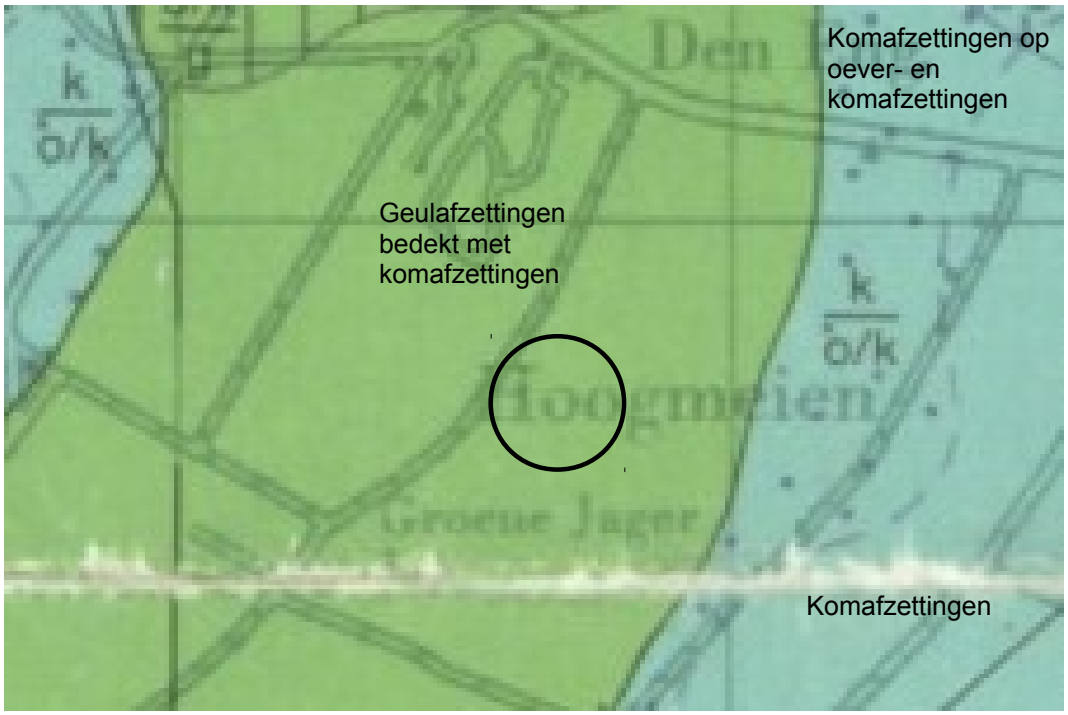

Figuur 5: Geologische kaart 1 50 000 (Verbraeck 1984).

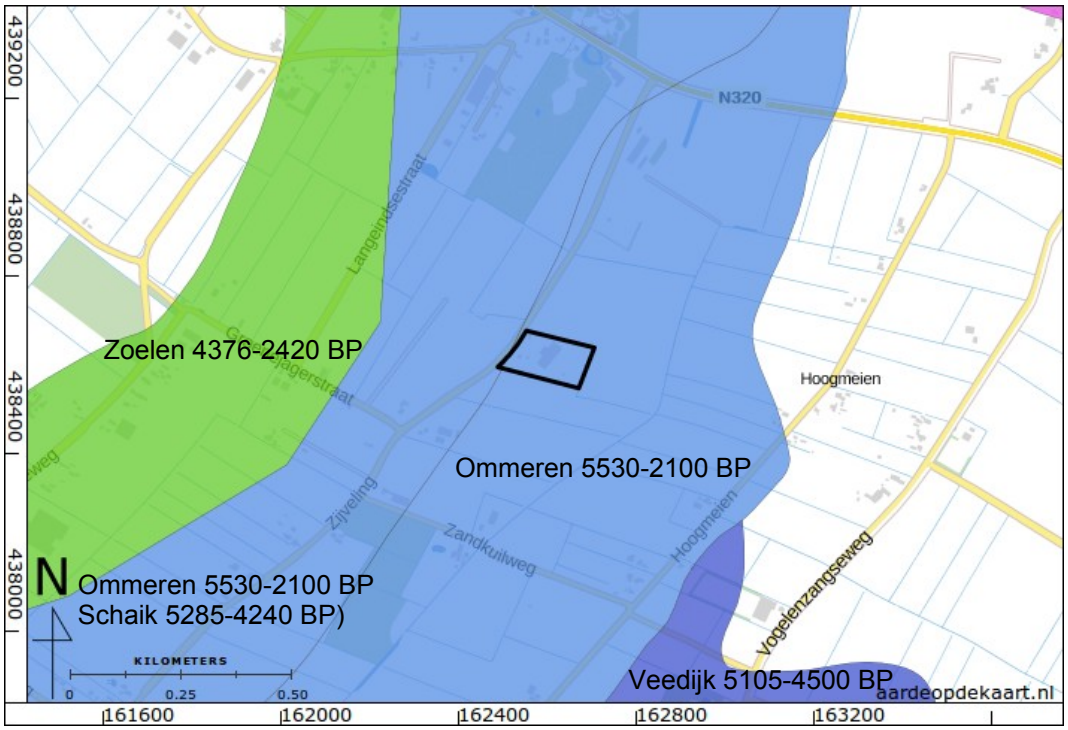

Figuur 6: Beddinggordelkaart (Cohen e.a. 2012).

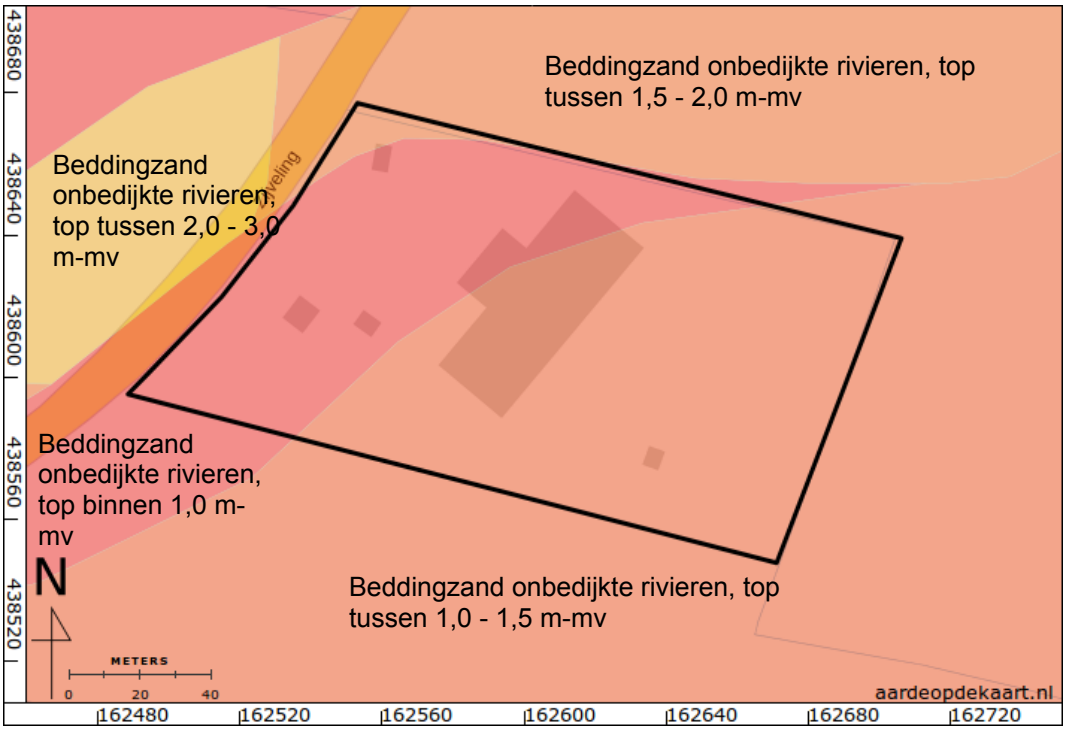

Figuur 7: Zanddieptekaart Cohen 2009).

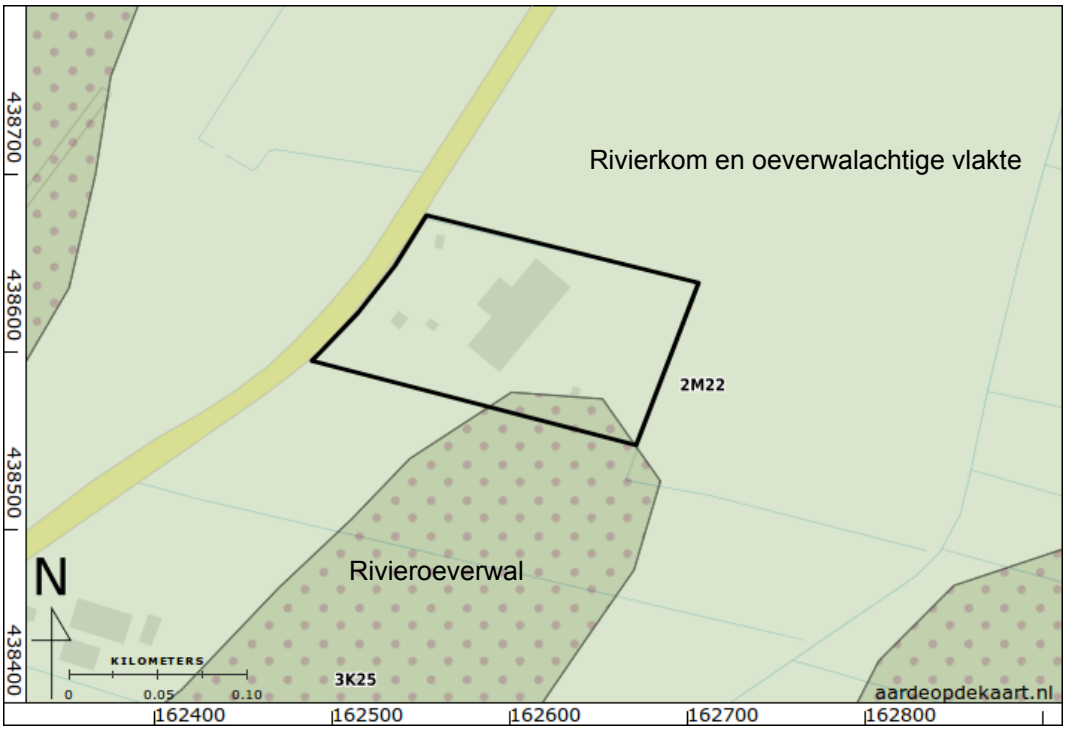

Figuur 8: Geomorfologische kaart (Alterra 2004).

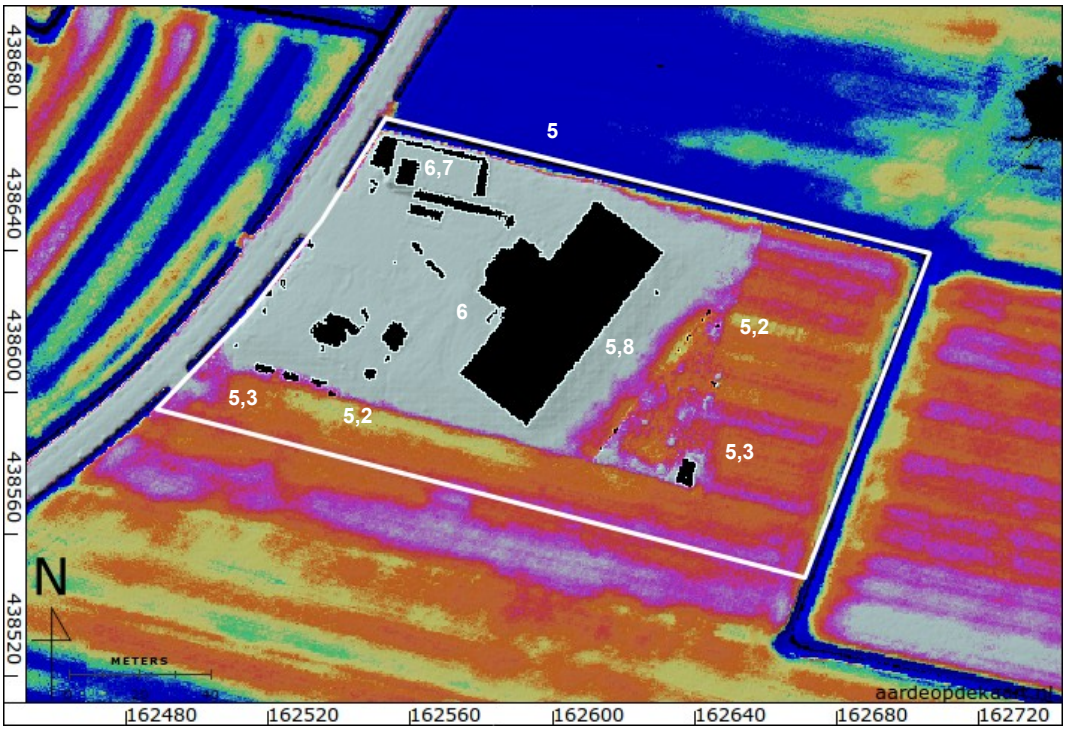

Figuur 9: Hoogte- reliëfkaart op basis van AHN2 (Kadaster - PDOK 2014). De hoogtes zijn in meters t.o.v. NAP gegeven.

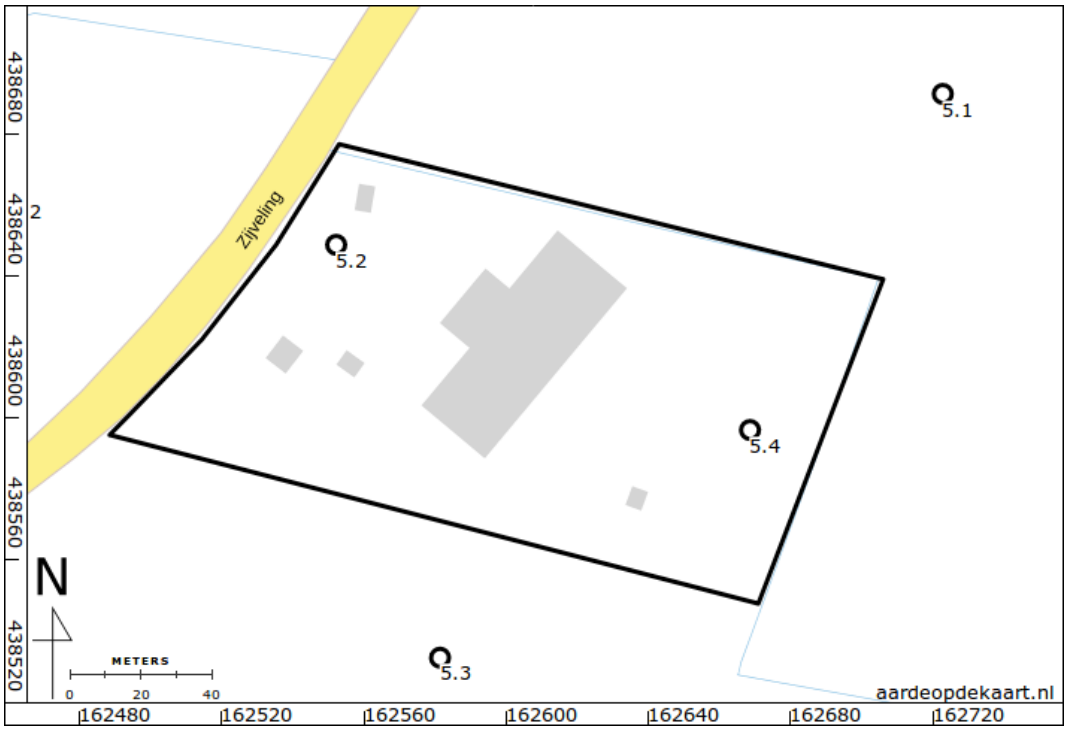

Figuur 10: Historische hoogtepuntenkaart (Meetkundige Dienst RWS 1983). De hoogtes zijn afkomstig uit 1948.

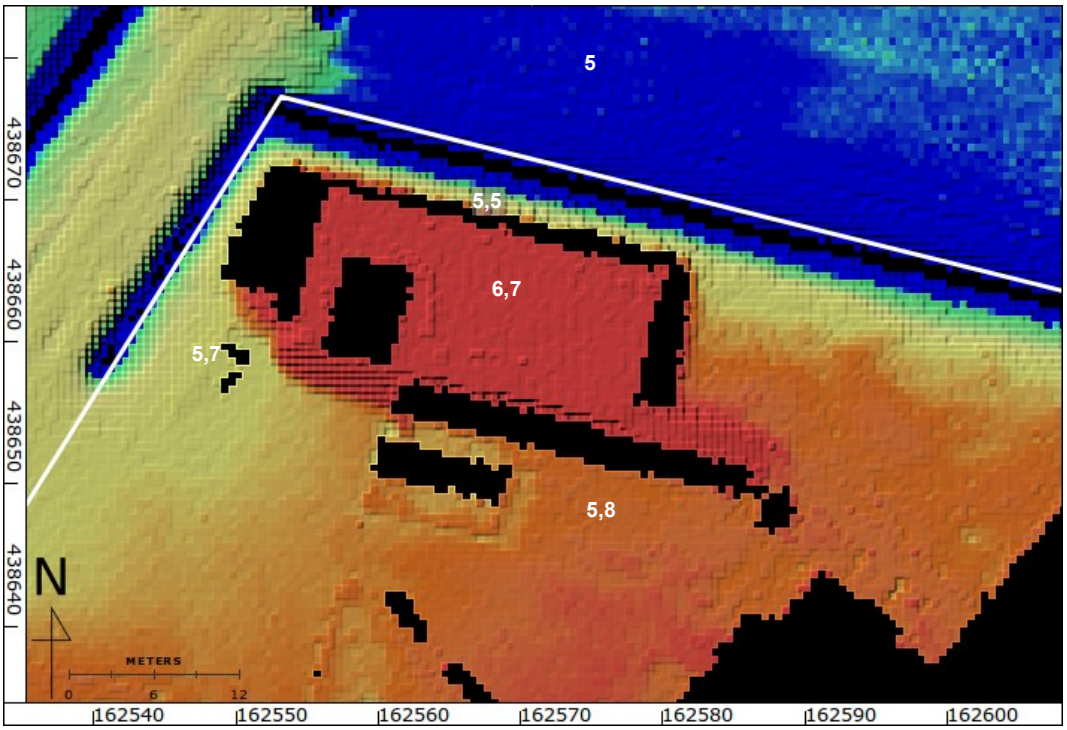

Figuur 11: Hoogte- reliëfkaart op basis van AHN2, detail verhoging in het noordwesten (Kadaster - PDOK 2014). De hoogtes zijn in meters t.o.v. NAP gegeven.

Figuur 12: Bodemkaart (Alterra Wageningen UR 2012).

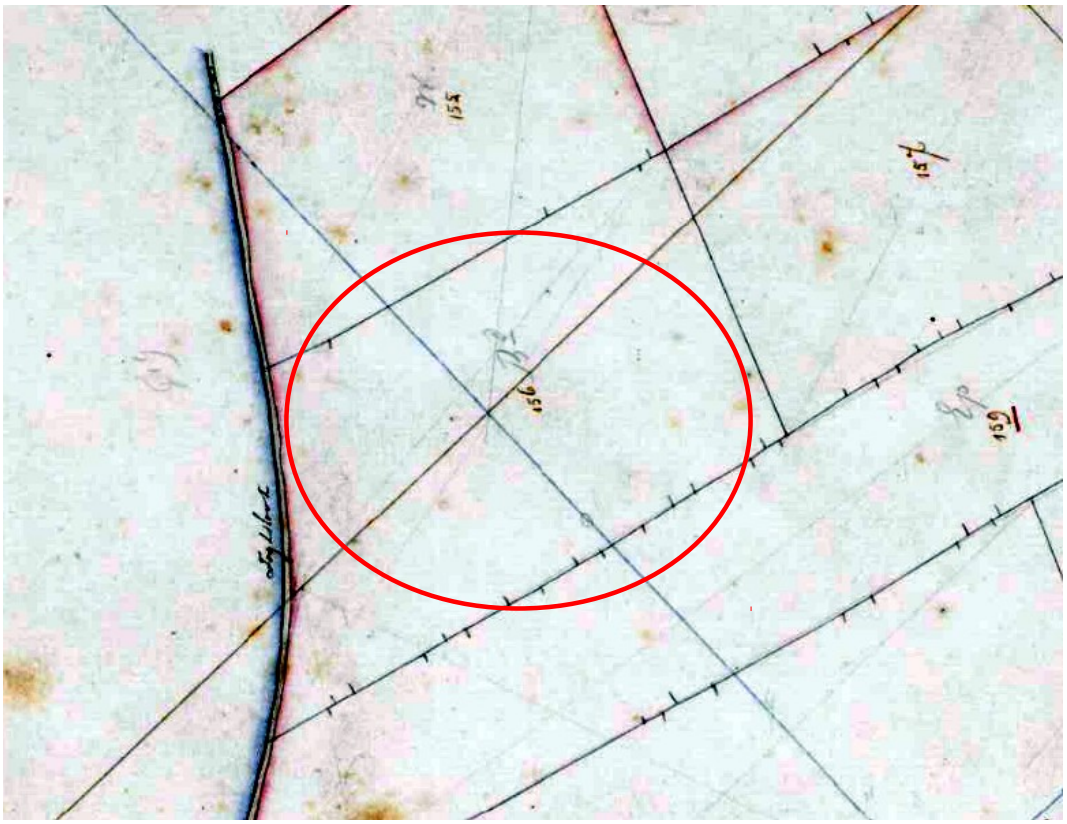

Figuur 13: Kadastrale minuut 1811-1832 (Kadaster 1811, Lienden, Gelderland, sectie F, blad 02). Het plangebied is in gebruik als boomgaard.

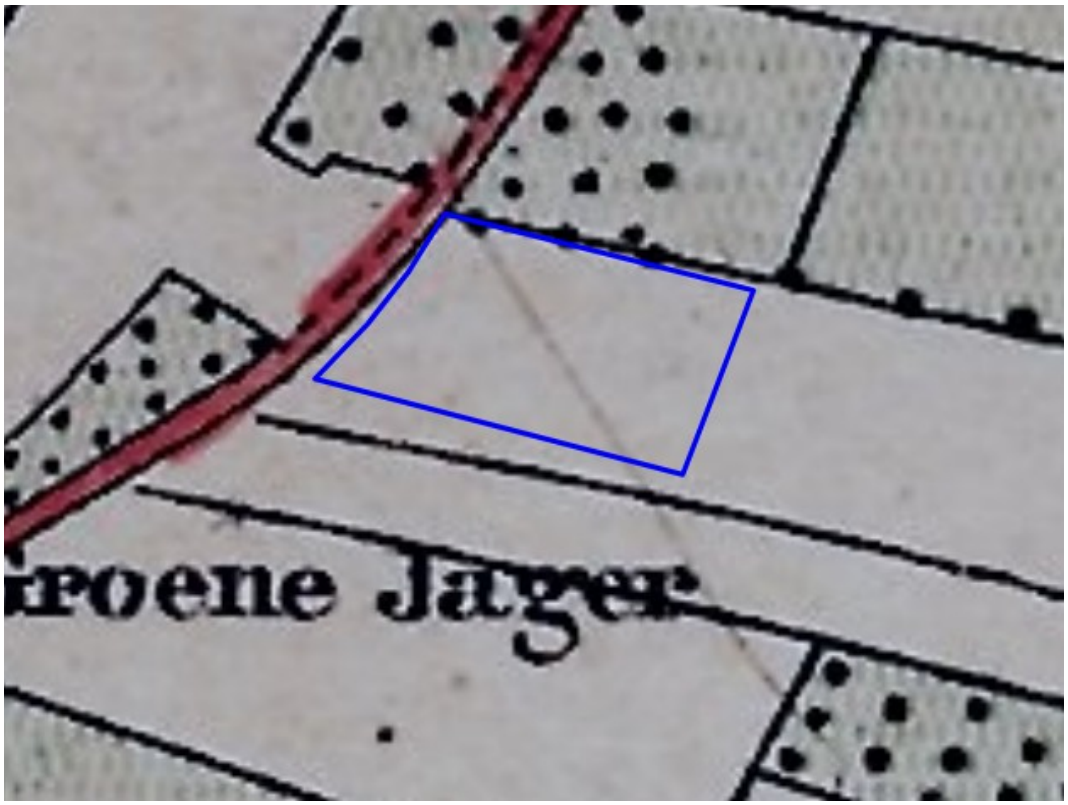

Figuur 14: Bonneblad 1871 (509 Ochten).

Figuur 15: Bonneblad 1899.

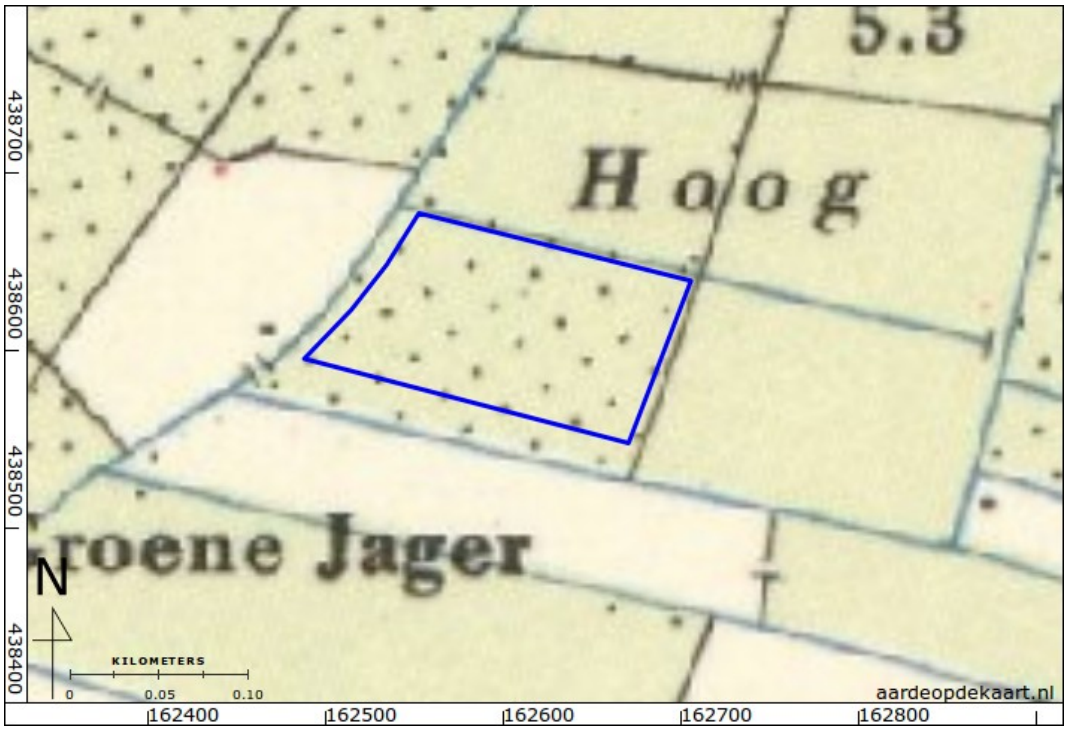

Figuur 16: Topografische kaart 1958 (39E).

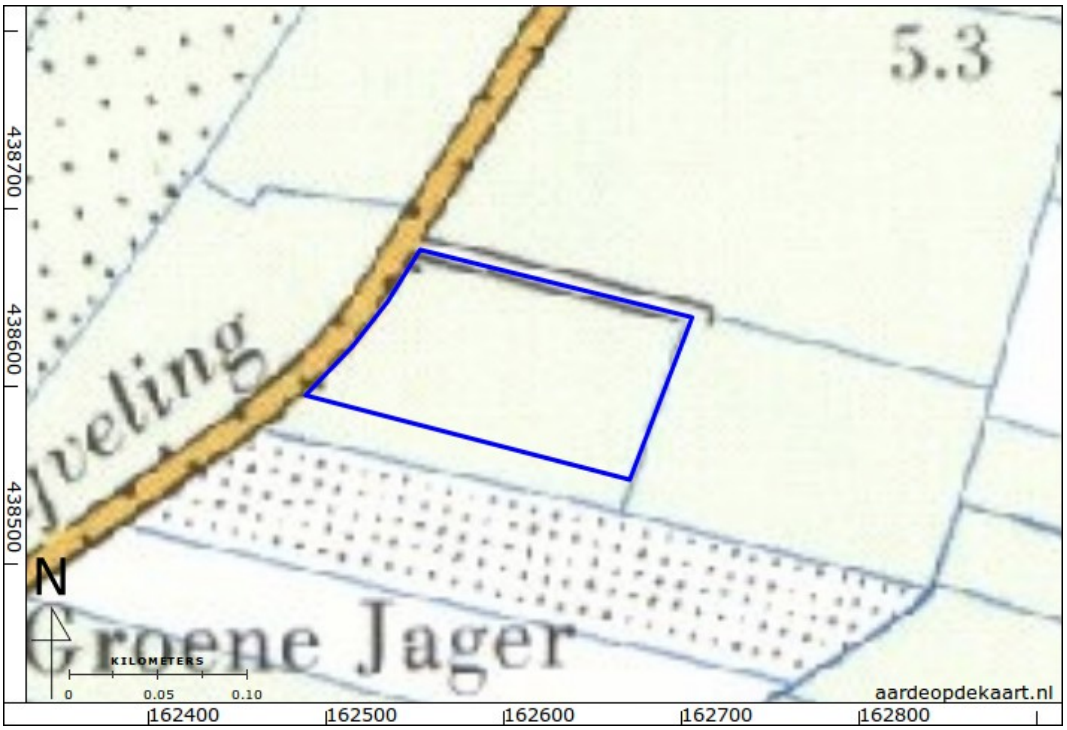

Figuur 17: Topografische kaart 1977.

Figuur 18: Actuele topografische kaart en bouwjaar panden in het plangebied (Kadaster 2013).

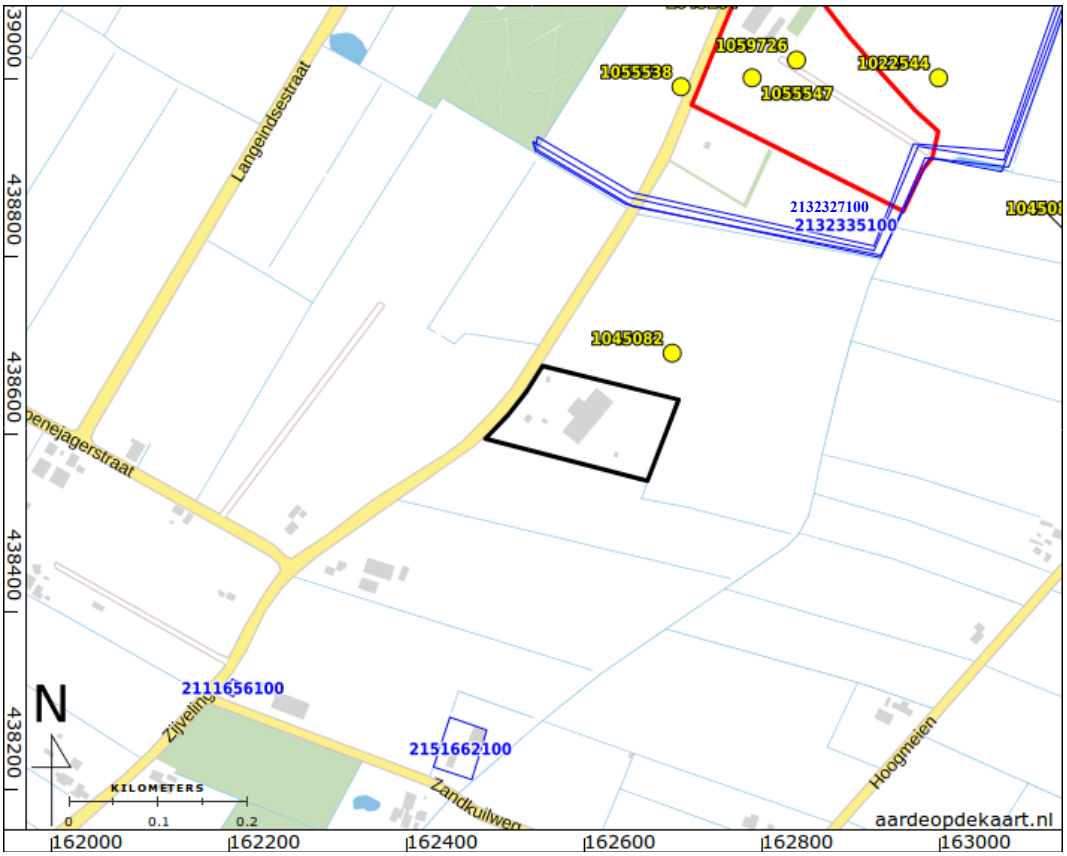

Figuur 19: AMK terreinen, waarnemingen en onderzoeksmeldingen (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2016b).

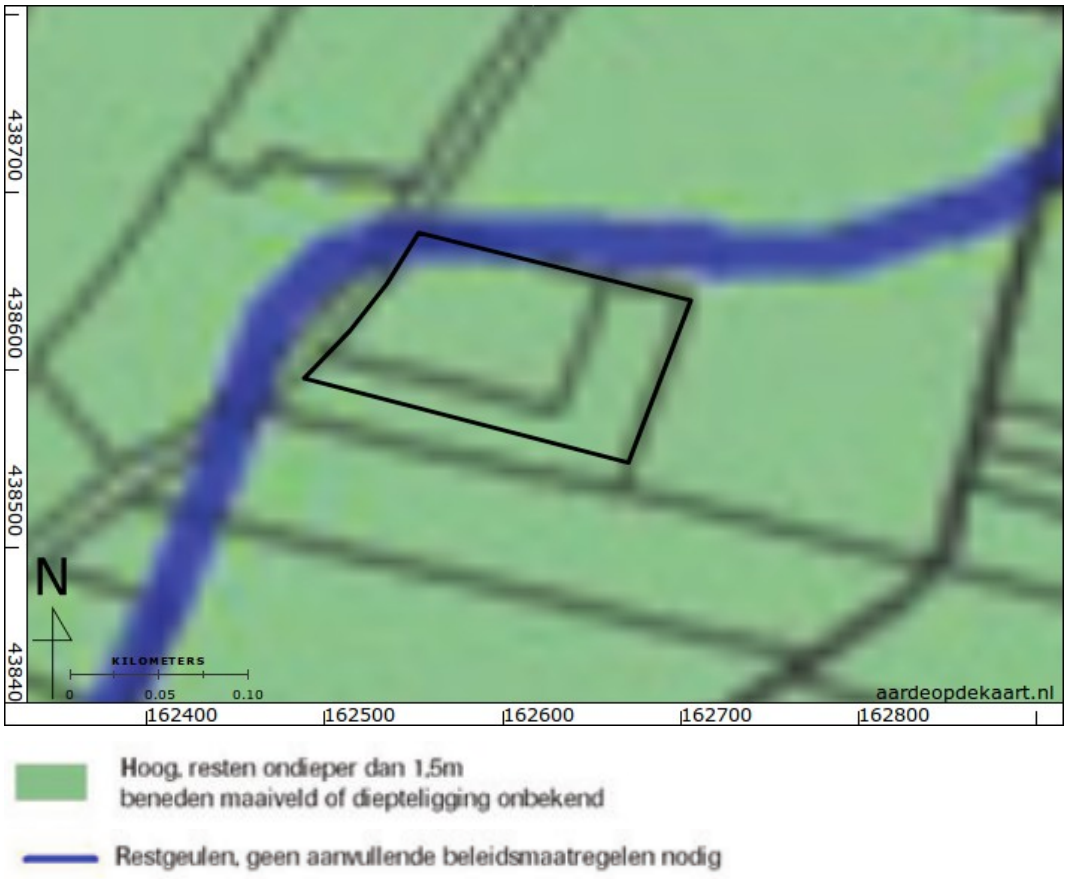

Figuur 20: Beleidskaart gemeente Buren (Botman en Benjamins 2008).

Figuur 21: Plangebied booronderzoek.

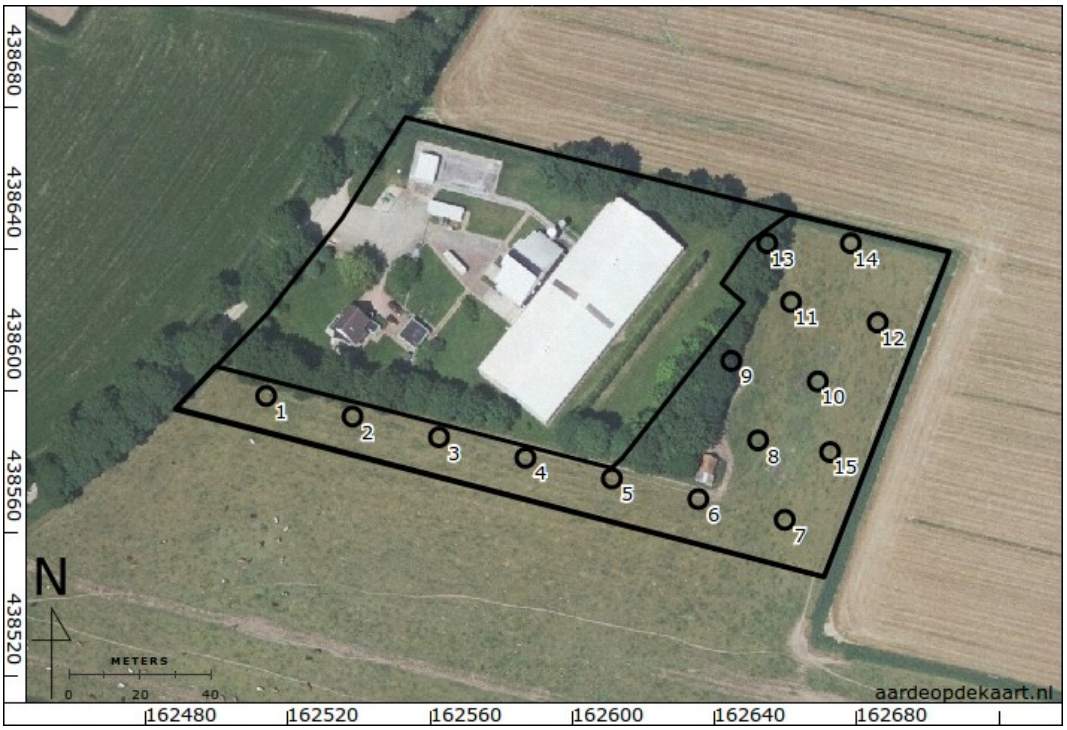

Figuur 22: Boorpuntenkaart.

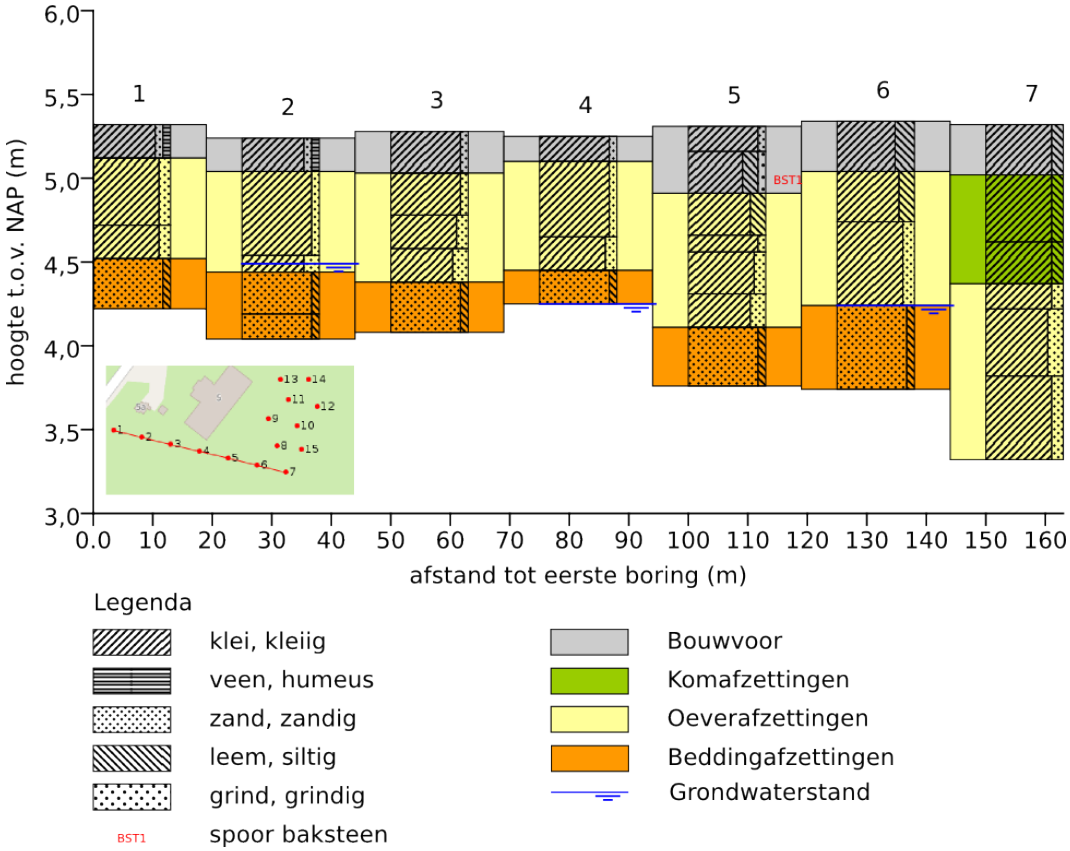

Figuur 23: Schematisch profiel boringen 1 tot en 7.

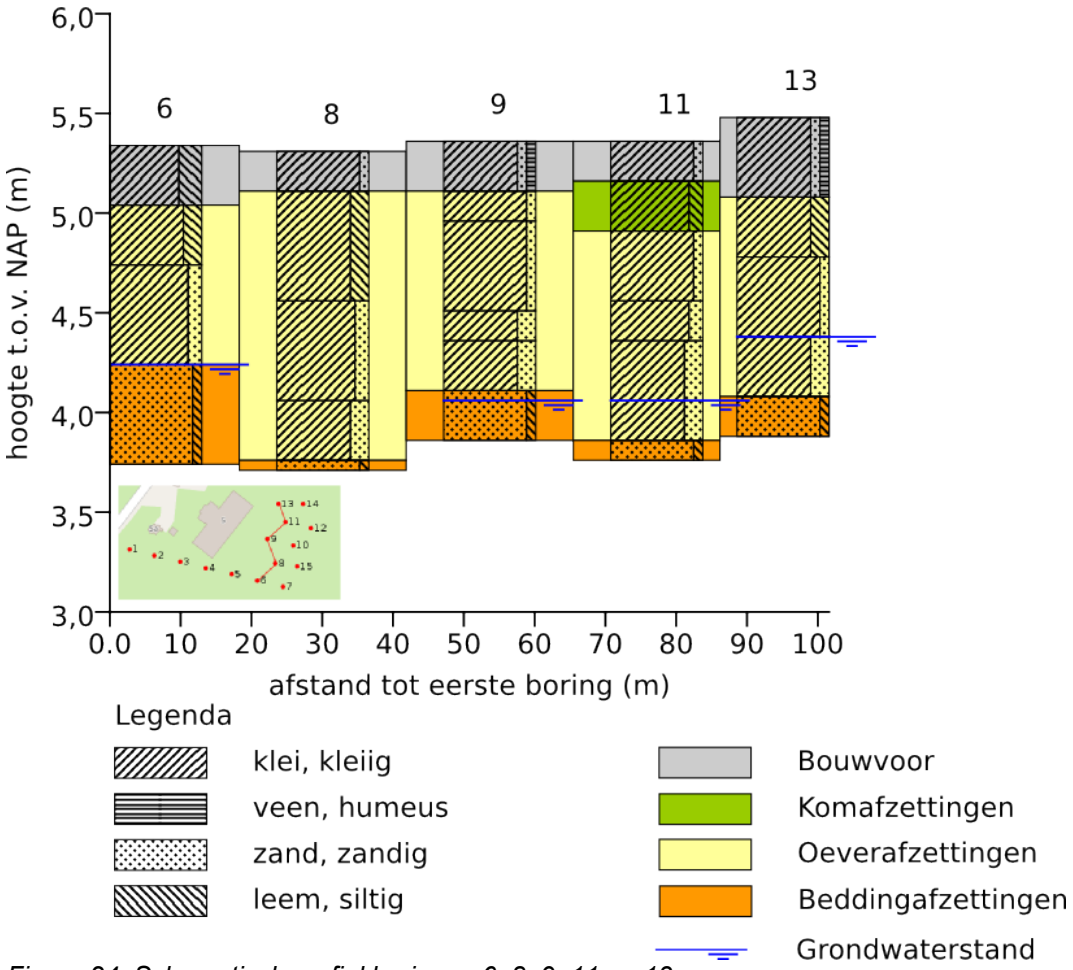

Figuur 24: Schematisch profiel boringen 6, 8, 9, 11 en 13.

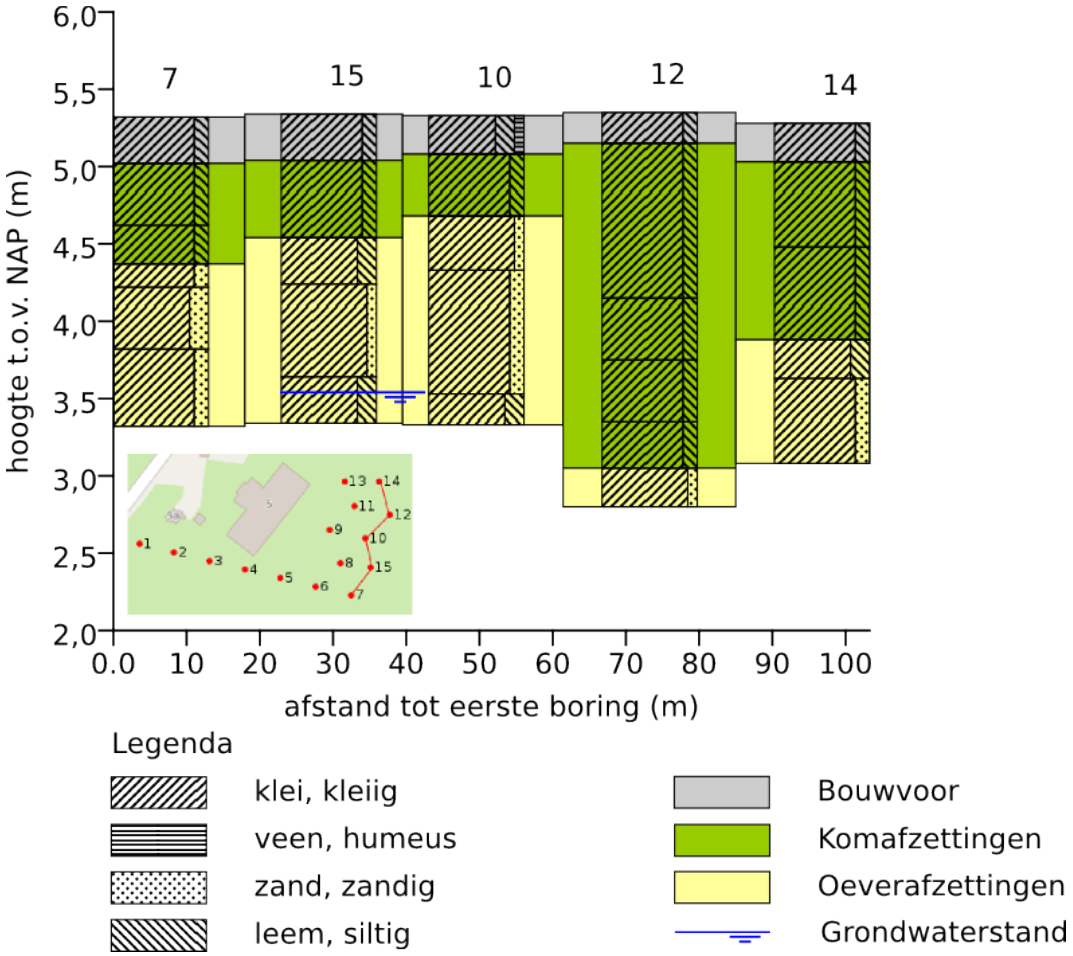

Figuur 25: Schematisch profiel boringen 7, 15, 10, 12 en 14.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

nr.	grens (cm - mv)		grondsoort	bijmenging	mediaan	kleur	kalkgehalte	nieuwvormingen	boortype	overig
	boven	onder								
1										
	0	20	klei	zwak zandig; zwak humeus		donker-bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp; spoor plantenresten
	20	60	klei	matig zandig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	60	80	klei	matig zandig		bruin-grijs	kalkloos	spoor roestvlekken; weinig mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	80	110	zand	zwak siltig	matig grof	grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	zand matig afgerond; matig grote spreiding
2										grondwaterstand tijdens boring: 75 (cm - mv)
	0	20	klei	zwak zandig; zwak humeus		donker-bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp; spoor plantenresten
	20	70	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	70	80	klei	sterk zandig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	80	105	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs	kalkloos	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk; zand matig afgerond; matige spreiding
	105	120	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk; zand matig afgerond; matige spreiding
3										
	0	25	klei	zwak zandig		grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp
	25	50	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkloos	weinig mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	50	70	klei	matig zandig		bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	70	90	klei	sterk zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	90	120	zand	zwak siltig	matig grof	licht-bruin-grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	zand matig afgerond; matige spreiding

nr.	grens (cm - mv)		grondsoort	bijmenging	mediaan	kleur	kalkgehalte	nieuwvormingen	boortype	overig
	boven	onder								
4										grondwaterstand tijdens boring: 100 (cm - mv)
	0	15	klei	zwak zandig		bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	15	60	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkloos	weinig roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	60	80	klei	matig zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	80	100	zand	zwak siltig	zeer grof	grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	zand matig afgerond; matige spreiding
5										
	0	15	klei	zwak zandig		bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp
	15	40	klei	sterk siltig; zwak grindig		donker-grijs-bruin	kalkloos	spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk; omgewerkte grond; spoor baksteen
	40	65	klei	sterk siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	65	75	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkrijk	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	75	100	klei	matig zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	100	120	klei	sterk zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk		3cm- Guts;	basis geleidelijk
	120	155	zand	zwak siltig	matig fijn	licht-bruin-grijs	kalkrijk		3cm- Guts;	zand matig afgerond; matige spreiding
6										grondwaterstand tijdens boring: 110 (cm - mv)
	0	30	klei	uiterst siltig		donker-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp
	30	60	klei	sterk siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	60	110	klei	matig zandig		licht-grijs-bruin	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	110	160	zand	zwak siltig	matig grof	licht-grijs-bruin	kalkrijk		3cm- Guts;	gll; zand matig afgerond; matige spreiding
7										
	0	30	klei	matig siltig		grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp; spoor grijze vlekken; spoor plantenresten
	30	70	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; weinig	7cm- Edelmanboring;	basis diffuus

nr.	grens (cm - mv)		grondsoort	bijmenging	mediaan	kleur	kalkgehalte	nieuwvormingen	boortype	overig
	boven	onder								
								mangaanconcreties		
	70	95	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	95	110	klei	matig zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	110	150	klei	sterk zandig		grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	3cm- Guts;	basis geleidelijk
	150	200	klei	matig zandig		grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	3cm- Guts;	kleilagen
8										
	0	20	klei	zwak zandig		grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	20	75	klei	sterk siltig		grijs-bruin	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	75	125	klei	matig zandig		grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	125	155	klei	sterk zandig		grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	155	160	zand	zwak siltig	matig fijn	grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	zabd loopt gelijk uit de boor; zand matig afgerond; matige spreiding
9										grondwaterstand tijdens boring: 130 (cm - mv)
	0	25	klei	zwak zandig; zwak humeus		donker-bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp; spoor plantenresten
	25	40	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkloos	spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	40	85	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	85	100	klei	sterk zandig		bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	100	125	klei	sterk zandig		grijs	kalkloos	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	125	150	zand	zwak siltig	matig grof	grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	zand matig afgerond; matige spreiding
10										
	0	25	klei	sterk siltig; zwak humeus		bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp
	25	65	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; weinig mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	65	100	klei	zwak zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk

nr.	grens (cm - mv)		grondsoort	bijmenging	mediaan	kleur	kalkgehalte	nieuwvormingen	boortype	overig
	boven	onder								
	100	180	klei	matig zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk		3cm- Guts;	basis geleidelijk
	180	200	klei	sterk siltig		grijs	kalkrijk		3cm- Guts;	
11										grondwaterstand tijdens boring: 130 (cm - mv)
	0	20	klei	zwak zandig		grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp
	20	45	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	weinig roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	45	80	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	80	100	klei	matig zandig		grijs-bruin	kalkrijk	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	100	150	klei	sterk zandig		grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	150	160	zand	zwak siltig	matig grof	grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	zand matig afgerond; matige spreiding
12										
	0	20	klei	matig siltig		bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp
	20	120	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	120	160	klei	matig siltig		grijs	kalkloos	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	160	200	klei	matig siltig		grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	humeuzelagen; basis geleidelijk
	200	230	klei	matig siltig		grijs	kalkloos		3cm- Guts;	basis geleidelijk
	230	255	klei	zwak zandig		grijs	kalkloos		3cm- Guts;	guts stuit op zandlaag; zandlagen
13										grondwaterstand tijdens boring: 110 (cm - mv)
	0	40	klei	zwak zandig; zwak humeus		donker-grijs-bruin	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp
	40	70	klei	sterk siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	mogelijk resten v wortels; basis geleidelijk; spoor plantenresten
	70	110	klei	zwak zandig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	110	140	klei	sterk zandig		grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk

nr.	grens (cm - mv)		grondsoort	bijmenging	mediaan	kleur	kalkgehalte	nieuwvormingen	boortype	overig
	boven	onder								
	140	160	zand	zwak siltig	matig grof	grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	zand matig afgerond; matige spreiding
14										
	0	25	klei	matig siltig		bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk; bouwvoor
	25	80	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	weinig roestvlekken; weinig mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	80	140	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; spoor mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	140	165	klei	sterk siltig		grijs	kalkrijk	spoor roestvlekken	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	165	220	klei	matig zandig		grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	
15										grondwaterstand tijdens boring: 180 (cm - mv)
	0	30	klei	matig siltig		donker-bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis scherp; 20 m ten oosten van boring 8; spoor plantenresten
	30	80	klei	matig siltig		grijs-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken; weinig mangaanconcreties	7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	80	110	klei	sterk siltig		licht-bruin-grijs	kalkloos		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk
	110	170	klei	zwak zandig		licht-bruin-grijs	kalkrijk		7cm- Edelmanboring;	basis geleidelijk; zandlagen
	170	200	klei	sterk siltig		grijs	kalkrijk		3cm- Guts;	zandlagen

Coördinaten van de boringen:

nr.	X (m RD)	Y (m RD)	Z (cm NAP)
01	162514	438599	532
02	162538	438593	524
03	162563	438587	528
04	162587	438581	525
05	162611	438576	531
06	162636	438570	534
07	162660	438564	532
08	162652	438586	531
09	162645	438609	536
10	162669	438603	533
11	162662	438625	536
12	162686	438620	535
13	162655	438642	548
14	162679	438642	528
15	162673	438583	534

01	162514.1	438598.87	532.0
10	162669.29	438602.93	533.0
11	162661.78	438625.29	536.0
12	162686.14	438619.55	535.0
13	162655.06	438641.81	548.0
14	162678.58	438641.84	528.0
15	162672.75	438583.08	534.0
02	162538.41	438593.06	524.0
03	162562.74	438587.26	528.0
04	162587.05	438581.45	525.0
05	162611.37	438575.64	531.0
06	162635.68	438569.84	534.0
07	162660.0	438564.02	532.0
08	162652.49	438586.38	531.0
09	162644.97	438608.73	536.0

Bijlage 6 Akoestisch onderzoek industrielawaai

aelmans

Akoestisch onderzoek industrielawaai

Zijveling 5

Ommeren

Akoestisch onderzoek industrielawaai

Zijveling 5
Ommeren

Rapportnummer:	M179444.005.001.001/JSM
Naam opdrachtgever:	Topigs Groep B.V.
Adres opdrachtgever:	Postbus 86 5268 ZH HELVOIRT
Opsteller:	ir. J. Smeets
Datum:	13 december 2017

Aelmans Ruimte, Omgeving & Milieu BV

Kerkstraat 4
6367 JE Voerendaal
T (045) 575 32 55

Parklaan 21
5261 LR Vught
T (073) 303 27 00

Kerkstraat 2
6095 BE Baexem
T (0475) 459 260

info@aelmans.com

www.aelmans.com

KvK 14091320
BTW 8170.53.189.B.01
Bankrekening 0115 2942 44
BIC RABONL2U
IBAN NL06 RABO 0115 2942 44

Op onze dienstverlening zijn de algemene voorwaarden van Aelmans Ruimte, Omgeving & Milieu BV van toepassing die u vindt op www.aelmans.com

Inhoud

1 Inleiding 3

2 Onderzoeksopzet 5

2.1 Rekenmethode 5

2.2 Modellering 5

2.3 Rekenparameters 5

2.4 Definitie perioden 6

3 Bedrijfssituatie en randvoorwaarden 7

3.1 Bedrijfssituatie 7

3.2 Geluidgrenswaarden volgens de VNG-publicatie 7

3.3 Indirecte geluidhinder 8

3.4 Bedrijfsactiviteiten 8

3.5 Bronbeschrijving 9

3.6 Omgevingskenmerken 10

3.7 Waarneempunten en -hoogten 10

4 Resultaten 11

4.1 Aard van het geluid 11

4.2 Voorbeschouwing en toepassing van de Best Beschikbare Technieken 11

4.3 Resultaten 12

4.4 Indirecte hinder 12

5 Conclusie 13

5.1 Ruimtelijke procedure 13

5.2 Eindconclusie 13

6 Bijlagen 15

1 Inleiding

In opdracht van Topigs Groep B.V. heeft Aelmans Ruimte, Omgeving & Milieu BV een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidemissie van de activiteiten en werkzaamheden in de toekomstige situatie voor het KI-station gelegen aan Zijveling 5 te Ommeren, gemeente Buren.

Aanleiding van het onderzoek vormt het voornemen van cliënte om het bouwvlak te vergroten ten behoeve van de bouw van een stal en een loods. De stal zal worden voorzien van een luchtwasser.

Onderhavig onderzoek brengt de in de omgeving optredende geluidniveaus ten gevolge van de inrichting in de toekomstige situatie in kaart en toetst deze aan de geldende geluidnormen.

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de gegevens welke zijn verstrekt door de opdrachtgever. Op basis van deze gegevens is middels een geluidoverdrachtsmodel een berekening gemaakt van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus $L_{Ar,LT}$, de maximale geluidniveaus L_{Amax} en de indirecte hinder.

De foto uit figuur 1 geeft de ligging van de te onderzoeken planlocatie weer.

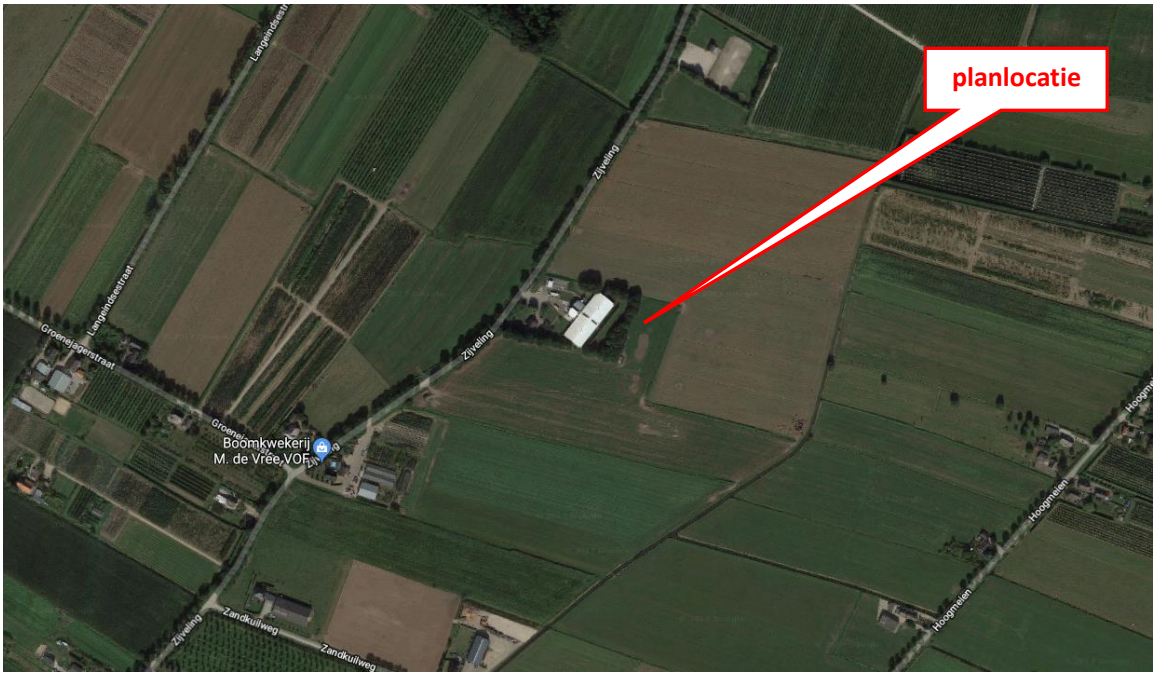

Figuur 1. Luchtfoto met ligging planlocatie

2 Onderzoeksopzet

2.1 Rekenmethode

De vastlegging van de akoestische informatie van de binnen de inrichting aanwezige geluidbronnen en de berekeningen voor de geluidoverdracht zijn uitgevoerd overeenkomstig de voorschriften van de “Handleiding meten en rekenen industrielawaai”, uitgave 1999 (HMRI) en vervolgens getoetst aan de geluideisen uit de VNG-publicatie “Bedrijven en Milieuzonering” uit 2009.

2.2 Modellering

Voor het verwerken van de gegevens en het berekenen van de immissieniveaus is gebruik gemaakt van het programma Geomilieu, versie 4.30, ontwikkeld door DGMR.

De overdrachtsberekening in het model gebeurt, zoals in paragraaf 2.1 staat vermeld, conform de voorschriften van de methode II.8 uit de HMRI. In het model zijn in de overdrachtsberekeningen meegerekend:
- geometrische uitbreiding (afstand);
- afname/toename als gevolg van reflectie, verstrooiing en absorptie door de bodem;
- afname/toename als gevolg van afscherming, reflecties en absorptie door obstakels;
- afname door absorptie in de lucht.

De voertuigbewegingen zijn ingevoerd middels een “mobiele bron”. Een mobiele bron is een rijlijn opgedeeld in een aantal puntbronnen.

De immissieniveaus ten gevolge van de werkzaamheden en activiteiten binnen de inrichting zijn bepaald ter plaatse van de voor de inrichting relevante beoordelingspunten.

Bovendien is de indirecte hinder beschouwd vanwege het aan- en afvoerende verkeer naar en van de inrichting.

2.3 Rekenparameters

In dit onderzoek zijn de volgende modeleigenschappen aangehouden:
- Meteorologische correctie: Standaardcorrectie
- Absorptiestandaarden: HRMI-II.8
- Luchtabsorptie:

Frequentie (Hz)	31	63	125	250	500	1k	2k	4k	8k
Demping (dB/km)	0,02	0,07	0,25	0,76	1,63	2,86	6,23	19,0	67,40

2.4 Definitie perioden

In Geomilieu zijn de etmaalperioden gedefinieerd volgens onderstaande tabel. De L_{etmaal}-waarde wordt bepaald door het maximum te bepalen van geluidbelasting in de afzonderlijke perioden vermeerderd met de correctie in de laatste kolom.

Periode	*Van*	*Tot*	*Correctie L_{etmaal}*
dagperiode	07.00 uur	19.00 uur	0,0 dB
avondperiode	19.00 uur	23.00 uur	5,0 dB
nachtperiode	23.00 uur	07.00 uur	10,0 dB

Tabel 1: Definitie etmaalperioden

3 Bedrijfssituatie en randvoorwaarden

3.1 Bedrijfssituatie

In figuur 1 is een luchtfoto opgenomen met daarop de planlocatie en de omgeving (dichtstbijzijnde woonbebouwing). Het bedrijf is gelegen in het buitengebied ten zuiden van de kern Ommeren, gemeente Buren.

3.2 Geluidgrenswaarden volgens de VNG-publicatie

Voor de beoordeling of sprake is van een goede ruimtelijke ordening is in onderhavig onderzoek gebruik gemaakt van bijlage 5 uit de VNG-publicatie. Deze omschrijft voor de beoordeling van geluidhinder het volgende stappenplan:

1. Indien de richtafstand niet wordt overschreden kan verdere toetsing in beginsel achterwege blijven en is buitenplanse inpassing mogelijk.
2. Indien stap 1 niet toereikend is, dient middels een geluidonderzoek (vanaf deze stap noodzakelijk) aangetoond te worden dat voldaan wordt aan de geluidbelastingen voor stap 2 als weergegeven in navolgende tabel. Indien voldaan wordt is buitenplanse inpassing mogelijk.
3. Indien stap 2 niet toereikend is, dient middels een geluidonderzoek aangetoond te worden dat voldaan wordt aan de geluidbelastingen voor stap 3 als weergegeven in navolgende tabel. Indien voldaan wordt, is buitenplanse inpassing mogelijk met dien verstande dat het bevoegd gezag moet motiveren waarom het deze geluidbelasting in de concrete situatie acceptabel acht.
4. Bij een hogere geluidbelasting dan aangegeven in stap 3 zal buitenplanse inpassing doorgaans niet mogelijk zijn.

Stap en gebiedstype	*Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau*	*Maximaal (piekgeluiden)*	*Verkeersaantrekkende werking*
Stap 2 rustige woonwijk	45 dB(A)	65 dB(A)	50 dB(A)
Stap 2 gemengd gebied	50 dB(A)	70 dB(A)	50 dB(A)
Stap 3 rustige woonwijk	50 dB(A)	70 dB(A)	50 dB(A)
Stap 3 gemengd gebied	55 dB(A)	70 dB(A) [1)]	65 dB(A)

Tabel 2: Geluidgrenswaarden VNG brochure “Bedrijven en Milieuzonering” uit 2009

1) exclusief piekgeluiden door aan- afrijdend verkeer

Toepassing

De planlocatie is overeenkomstig de VNG-brochure gelegen in gebiedstype “rustige woonwijk”.

Stap 1. De onderhavige inrichting (KI-station) is een categorie 2 inrichting. In de VNG-brochure wordt voor geluid in gebiedstype rustige woonwijk een richtafstand aangegeven van 30 meter. Woningen van derden zijn gelegen op ruim 200 meter van de inrichtingsgrens. *Conclusie:* er wordt voldaan aan stap 1.

Stap 2. Gezien de relatief grote hoeveelheid dieren heeft de gemeente Buren alsnog verzocht het plan akoestisch in beeld te brengen en te waarborgen dat ter plaatse van woningen en

andere geluidgevoelige objecten wordt voldaan aan de grenswaarden van stap 2 (goed woon- en leefklimaat).

Stap 3 en 4. De conclusie of deze stappen al dan niet nodig zijn kan pas aan het einde van dit rapport worden getrokken.

3.3 Indirecte geluidhinder

Verkeer ten gevolge van het aan- en afrijdend verkeer naar en van de inrichting veroorzaakt indirecte hinder. Het gaat hierbij om geluidhinder die niet wordt veroorzaakt door activiteiten of installaties binnen de inrichting, maar die wel aan de inrichting is toe te rekenen.
Voor de indirecte hinder ten gevolge van het aan- en afrijdend verkeer geldt normaliter een beperking van de reikwijdte tot die afstand waarbinnen de herkomst van het verkeer in alle redelijkheid kan worden teruggevoerd op de aanwezigheid van de inrichting. Dit is de reikwijdte waarbinnen voertuigen (met in acht name van de maximum snelheid) de ter plaatse optredende snelheid bereiken, akoestisch nog herkenbaar zijn, nog niet zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld of nog niet op een voor meerdere bedrijven functionerende ontsluitingsroute rijden. Indirecte hinder is wegverkeer, maar dient te worden bepaald als zijnde industrielawaai en te worden getoetst aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) en de maximale ontheffingswaarde van 65 dB(A). Bij vergunningplichtige bedrijven is de "Schrikkelcirculaire" (‘Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer') uit 1996 van toepassing.

3.4 Bedrijfsactiviteiten

De onderhavige inrichting betreft een KI-station. Hieronder is de representatieve bedrijfssituatie nader beschouwd. De invoergegevens van het rekenmodel zijn weergegeven in **bijlage 2** en samengevat in **paragraaf 3.5**.

In de representatieve bedrijfssituatie (RBS) wordt de geluiduitstraling bepaald door:
- ventilatoren stal 1: stal 1 is voorzien van 2 nokventilatoren met een doorsnede van 50 cm. De nokventilatoren zijn het gehele etmaal in bedrijf;
- uitstroomopening luchtwasser: stal 2 is voorzien van een 95% chemische luchtwasser. De luchtwasser is het gehele etmaal in bedrijf;
- vullen silo’s veevoer: ongeveer eens per week wordt een bulkwagen veevoer aangevoerd. Het lossen gebeurt met de verdringerpomp op de vrachtwagen en duurt maximaal 1 uur;
- laden/lossen dieren: maximaal één keer per week worden er in de dagperiode dieren aan- of afgevoerd. De bedrijfsduur bedraagt per stal maximaal 0,5 uur. Daar dit ook in de vroege ochtend (nachtperiode) kan plaatsvinden is hier ook rekening mee gehouden;
- afvoer mest: in de dagperiode wordt maximaal gedurende 1 uur vaste mest geladen t.p.v. de nieuwe mestplaats;
- afvoer drijfmest en spuiwater: het opzuigen van drijfmest of spuiwater duurt maximaal 1 uur in de dagperiode;
- aanvoer- en afvoerbewegingen met personenwagens: sperma wordt in de dagperiode afgevoerd per personenauto of kleine bestelauto;

- aanvoer- en afvoerbewegingen met bestelbussen: in de dagperiode kunnen pakketdiensten de inrichting bezoeken met bestelbussen;
- aanvoer- en afvoerbewegingen met vrachtwagens: in de dagperiode bezoeken vrachtwagens de inrichting ten behoeve van leveringen voer of andere grondstoffen, aan- en afvoer van dieren en mest/spuiwater. Daar dieren ook in de vroege ochtend kunnen worden afgevoerd, kan er ook in de nachtperiode een vrachtwagen de inrichting bezoeken;
- tractor: in de dagperiode kunnen maximaal 4 retourbewegingen met een tractor plaatsvinden in verband met de afvoer van (drijf)mest.

De volgende activiteiten zijn niet meegenomen in het akoestisch onderzoek:
- stemgeluid op het terrein, daar dit nauwelijks van toepassing is en qua bronvermogen ondergeschikt is aan de overige aanwezige bronnen;
- laden kadavers: maximaal één keer per week worden er in de dagperiode kadavers afgevoerd. De kadavers worden nabij de grens van de inrichting aangeboden, de vrachtwagen blijft op de openbare weg en is binnen 5 minuten weer weg;
- geluid van dieren daar deze inpandig gehuisvest zijn.

3.5 Bronbeschrijving

In **bijlage 2** wordt een overzicht gegeven van alle geluidbronnen die een relevante bijdrage leveren aan de emissieniveaus. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen stationaire bronnen en mobiele bronnen behorende bij de transportbewegingen op het bedrijfsterrein.

3.5.1 Stationaire bronnen

In navolgende tabel staat een overzicht van de akoestisch relevante stationaire geluidbronnen binnen de inrichting in de RBS met bijbehorende (piek)bronvermogens.

Stationaire geluidbronnen in de beschouwde bedrijfssituatie

Bron	*Bron-nummer*	*Bronvermogen* L_w	$L_{w,max}$	*Bedrijfstijd dag*[1)]	*avond*[1)]	*nacht*[1)]
nokventilator 50 cm	b 01-b 02	88	-	12	4	8
uitstroomopening luchtwasser	b 03	81	-	12	4	8
lossen veevoer	b 04	104	-	1	-	-
laden/lossen dieren	b 05-b 06	98	120	0,5	-	0,5
laden vaste mest	b 07	102	112	1	-	-
opzuigen drijfmest/spuiwater	b 08	91	97	1	-	-

Tabel 3: Stationaire bronnen

[1)] Bedrijfstijden zijn weergegeven in uren per puntbron.

3.5.2 Mobiele bronnen

In navolgende tabel staat een overzicht van de vervoersbewegingen op het inrichtingsterrein in de RBS met bijbehorende (piek)bronvermogens. Bij pieken moet gedacht worden aan het sluiten van portieren, optrekken, ontluchten van remmen en handling bij laden en lossen.

Vervoersbewegingen op het terrein in de beschouwde bedrijfssituatie						
	Bron-	*Bronvermogen*		*Aantal aan- en afvoerbewegingen*		
Beweging (10 km/u)	*nummer*	L_w	$L_{w,max}$	*dag[1)]*	*avond[1)]*	*nacht[1)]*
Vrachtwagens:						
- voer/grondstoffen	mb 01	103	111	1	-	-
- dieren/mest	mb 02			2	-	1
Bestelauto's:						
- pakketdiensten	mb 03	92	98	3	-	-
Personenauto's:						
- product/bezoeker/personeel	mb 04	91	97	20	5	2
Tractoren:						
- afvoer mest	mb 05	102	108	4	-	-

Tabel 4: Vervoersbewegingen op het terrein in de beschouwde bedrijfssituatie

[1)] Dit betreft heen- en teruggaande bewegingen, derhalve zijn in het model dubbele aantallen ingevoerd.

3.6 Omgevingskenmerken

In **bijlage 1** en **bijlage 2** zijn de objecten en de invoergegevens te vinden. Alle relevante gebouwen zijn ingevoerd met een hoogte ten opzichte van het lokale maaiveld. De omgevingskenmerken zijn ontleend aan de luchtfoto (figuur 1) en Streetview. De gebouwen en de locaties van de beoordelingspunten zijn ontleend aan de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG).

De hellende daken van de gebouwen behorende bij de inrichting zijn middels rechthoekige nokken gemodelleerd met een profielcorrectie van 2 dB en een reflectiefactor van 0,2. Voor de overige gebouwen geldt een profielcorrectie van 0 dB en een reflectiefactor van 0,8.

De omgeving is als akoestisch zacht (bodemfactor 1,00) in rekening gebracht, met uitzondering van de ingevoerde bodemgebieden, waarvoor een bodemfactor 0,00 (akoestisch hard) gehanteerd is.

3.7 Waarneempunten en -hoogten

In **bijlage 1** is de ligging van de beoordelingspunten weergegeven. In **bijlage 2** zijn de invoergegevens hiervan te vinden. Het betreft met name de beoordelingspunten ter plaatse van de gevels van geluidgevoelige objecten in de omgeving.

Ter bepaling van de geluidbelasting (immissieniveau) zijn de waarneempunten geprojecteerd op een hoogte ten opzichte van het maaiveld van 1,5 meter (begane grond) voor de dagperiode en 5,0 meter (eerste verdieping) voor de avond- en nachtperiode. Voor alle punten is gerekend met invallend geluid (exclusief gevelreflectie).

4 Resultaten

4.1 Aard van het geluid

Bij de beoordeling van de akoestische situatie moet rekening worden gehouden met bijzondere geluiden die extra hinderlijk zijn. Als deze bijzondere geluiden voorkomen, dan geldt een toeslag op de gemeten (of berekende) geluidbelasting, namelijk:
- voor muziekgeluid een toeslag van 10 dB;
- voor geluid met een tonaal of impulsachtig karakter een toeslag van 5 dB;
- is van sprake van èn tonaal èn impulsachtig geluid, dan geldt de toeslag maar één keer.

Er geldt alleen een toeslag als het bijzonder geluid waarneembaar is bij of in geluidgevoelige objecten. De toeslag wordt toegepast voor dat deel van de beoordelingsperiode waarin er sprake is van een bijzonder geluid, behalve bij toetsing aan de geluidzone en bij hogere waardeprocedures.

Gezien de aard van de geluidbronnen en de afstand van de bronnen tot aan de beoordelingspunten, is het niet te verwachten dat op de beoordelingspunten bijzondere geluiden hoorbaar zijn. Uitzondering vormt de achteruitrijsignalering van de vrachtwagens welke maximaal enkele minuten per etmaal hoorbaar zal zijn. Deze situatie is (inclusief 5 dB toeslag) rekentechnisch niet maatgevend ten opzichte van de situatie zonder dit tonaal geluid (exclusief toeslag). Binnen de inrichting is geen geluidinstallatie aanwezig welke buiten de inrichtingsgrens te horen is. Tevens ligt het niet in de verwachting dat er sprake is van trillinghinder of laagfrequent geluid.

4.2 Voorbeschouwing en toepassing van de Best Beschikbare Technieken

Het bevoegd gezag dient bij het verlenen van een vergunning na te gaan of de aangevraagde (geluid)situatie voldoet aan de BBT (Best Beschikbare Technieken). Dit betekent dat moet worden onderzocht of het al dan niet mogelijk is om met een ‘redelijke investering’ de geluidniveaus in belangrijke mate te verminderen.

Aangezien de geluidimmissie van de door de inrichting aanwezige geluidbronnen is gebaseerd op de huidige stand der techniek, kan worden gesteld dat het redelijkerwijs niet mogelijk is de geluiduitstraling van deze bronnen in betekenende mate verder te verminderen.

Rekening houdend met de logistiek binnen de grenzen van het terrein is het evenmin mogelijk om middels het kiezen van andere rijroutes of geluidafscherming de geluidbelasting in de omgeving te verminderen.

Gezien het vorenstaande kan geconcludeerd worden dat de beschouwde situatie voldoet aan de Best Beschikbare Technieken.

4.3 Resultaten

Om voldoende inzicht te krijgen in de aangevraagde situatie, is deze rekentechnisch nader onderzocht. De resultaten zijn opgenomen in **bijlage 3** en **bijlage 4**. In navolgende tabel zijn de rekenresultaten samengevat.

De maximale geluidniveaus (L_{Amax}) zijn voor de maatgevende posities bepaald met Geomilieu door de hoogste waarde voor het invallende geluid L_i in een beoordelingspunt te vermeerderen met de piekverhoging, zoals omschreven in hoofdstuk 3 en te verminderen met de C_m correctiefactor.

	Geluidniveaus in dB(A)						
	Dag		*Avond*		*Nacht*		*Etmaal*
Rekenpunt	$L_{Ar,LT}$	L_{Amax}	$L_{Ar,LT}$	L_{Amax}	$L_{Ar,LT}$	L_{Amax}	$L_{Ar,LT}$
o 01. Zijveling 5b	≤30	≤50	≤25	≤45	28	55	38
o 02. Groenejagerstraat 7	≤30	54	≤25	≤45	28	55	38
o 03. Hoogmeien 12	≤30	≤50	≤25	≤45	23	51	33
o 04. Hoogmeien 10a	≤30	≤50	≤25	≤45	22	48	32
o 05. Hoogmeien 8	≤30	≤50	≤25	≤45	21	45	31
o 06. Hoogmeien 10	≤30	≤50	≤25	≤45	21	45	31
o 07. Hoogmeien 6	≤30	≤50	≤25	≤45	≤20	≤40	≤30
o 08. Zijveling 3	≤30	≤50	≤25	≤45	22	≤40	32
o 09. Langeindsestraat 1	≤30	≤50	≤25	≤45	22	43	32
o 10. De Akker 9	≤30	≤50	≤25	≤45	22	42	32

Tabel 5. Rekenresultaten RBS (Overschrijdingen zijn vet gedrukt)

Uit vorenstaande tabel blijkt dat in de RBS overal wordt voldaan aan de gestelde geluideisen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. Tevens overschrijden de maximale geluidniveaus de te hanteren grenswaarde niet.

4.4 Indirecte hinder

Met betrekking tot indirecte hinder van het verkeer van en naar de inrichting kan gesteld worden dat alle voertuigbewegingen plaats vinden via de Zijveling in noordelijke richting (provinciale weg). In **bijlage 5** is de geluidbelasting vanwege het aan- en afvoerende verkeer berekend. Voor de snelheid is, gezien de afstand van de uitrit tot de maatgevende woning, worst-case 35 km/uur aangehouden. De rekenresultaten zijn te vinden in **bijlage 5**. Voor de bepaalde woning blijft de geluidbelasting ruim onder de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A).

5 Conclusie

Uit de resultaten van de berekeningen, die in het kader van het akoestisch onderzoek rond de uitbreiding van het KI-Station, gelegen aan Zijveling 5 te Ommeren, gemeente Buren zijn uitgevoerd, kunnen de in onderstaande paragrafen vermelde conclusies worden getrokken.

5.1 Ruimtelijke procedure

Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$)	• Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau voldoet ter plaatse van de gevels van geluidgevoelige objecten aan de geluidgrenswaarde van stap 2 uit de VNG-publicatie, zijnde 45 dB(A) etmaalwaarde. • Buitenplanse inpassing is mogelijk.
Maximaal geluidniveau (L_{Amax})	• Het maximale geluidniveau voldoet ter plaatse van de gevels van geluidgevoelige objecten aan de geluidgrenswaarde van stap 2 uit de VNG-publicatie, zijnde 65 dB(A) etmaalwaarde. • Buitenplanse inpassing is mogelijk.
Indirecte hinder	• Indirecte hinder als gevolg van af- en aanvoerend verkeer van en naar de inrichting voldoet ter plaatse van de gevels van geluidgevoelige objecten aan de geluidgrenswaarde van stap 2 uit de VNG-publicatie, zijnde 50 dB(A) etmaalwaarde. • Buitenplanse inpassing is mogelijk.

5.2 Eindconclusie

Gezien het vorenstaande kan geconcludeerd worden dat de toekomstige situatie ten aanzien de in dit onderzoek aangegeven randvoorwaarden akoestisch inpasbaar geacht kan worden.

6 Bijlagen

1) Figuren
2) Invoergegevens rekenmodel
3) Resultaten $L_{Ar,LT}$ RBS
4) Resultaten L_{Amax} RBS
5) Resultaten indirecte hinder RBS

Aldus gedaan te goeder trouw, naar beste kennis en wetenschap en met in acht name van alle aan ondergetekende bekende omstandigheden.

Opgemaakt te Baexem

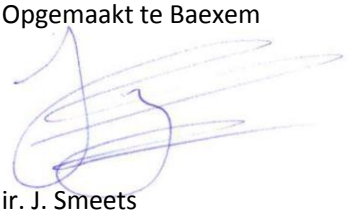

ir. J. Smeets

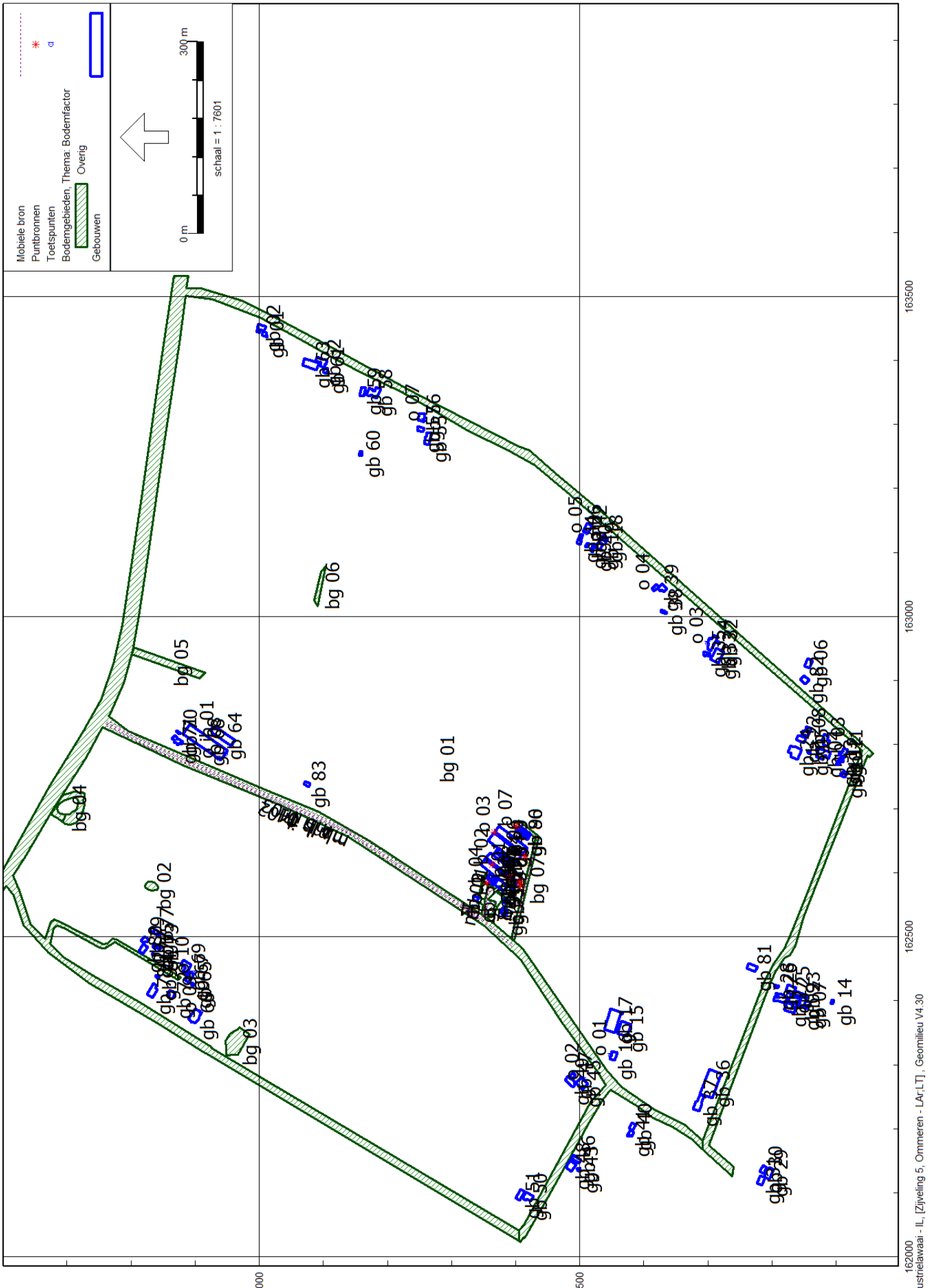
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden, Thema: Bodemfactor
Overig
Gebouwen
0 m
300 m
schaal = 1 : 7601
439000
438500
163500
163000
162500
162000
Industrielaawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr,LT] , Geomilieu V4.30

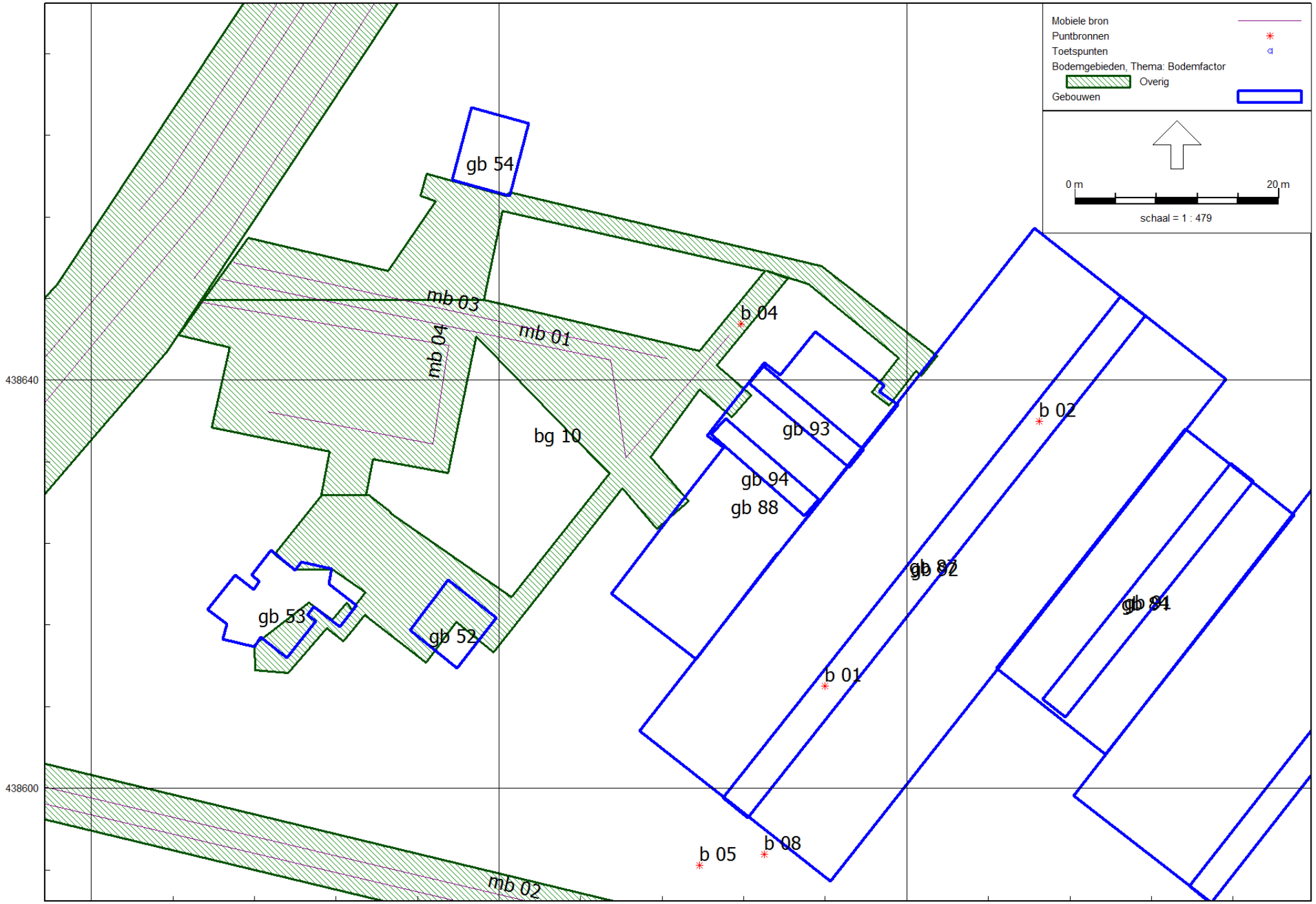

LAr;LT
13 dec 2017, 15:07

Aelmans Adviesgroep

Industrielawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr;LT] , Geomilieu V4.30

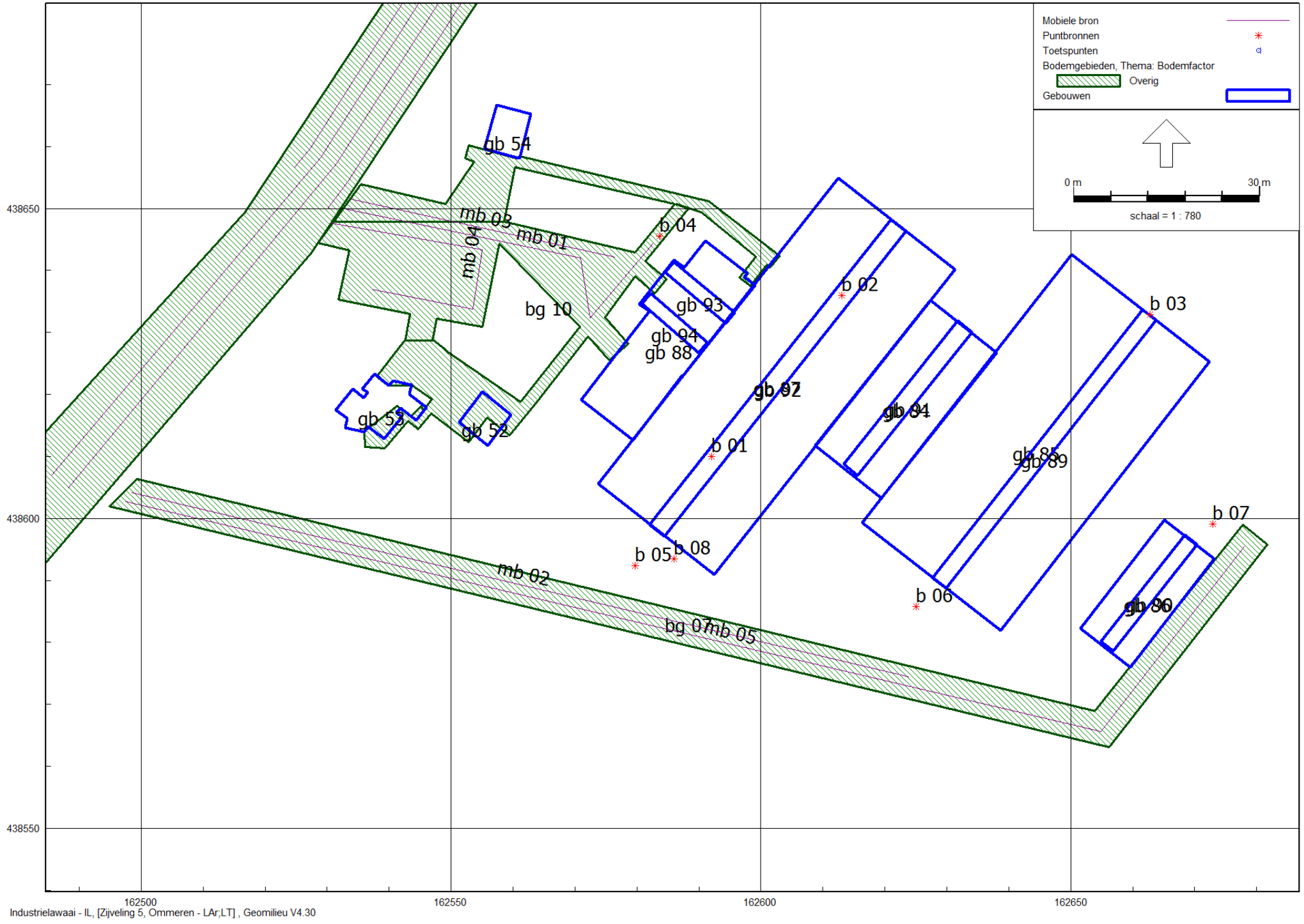

LAr;LT
13 dec 2017, 15:07

Aelmans Adviesgroep

Industrielawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr;LT] , Geomilieu V4.30

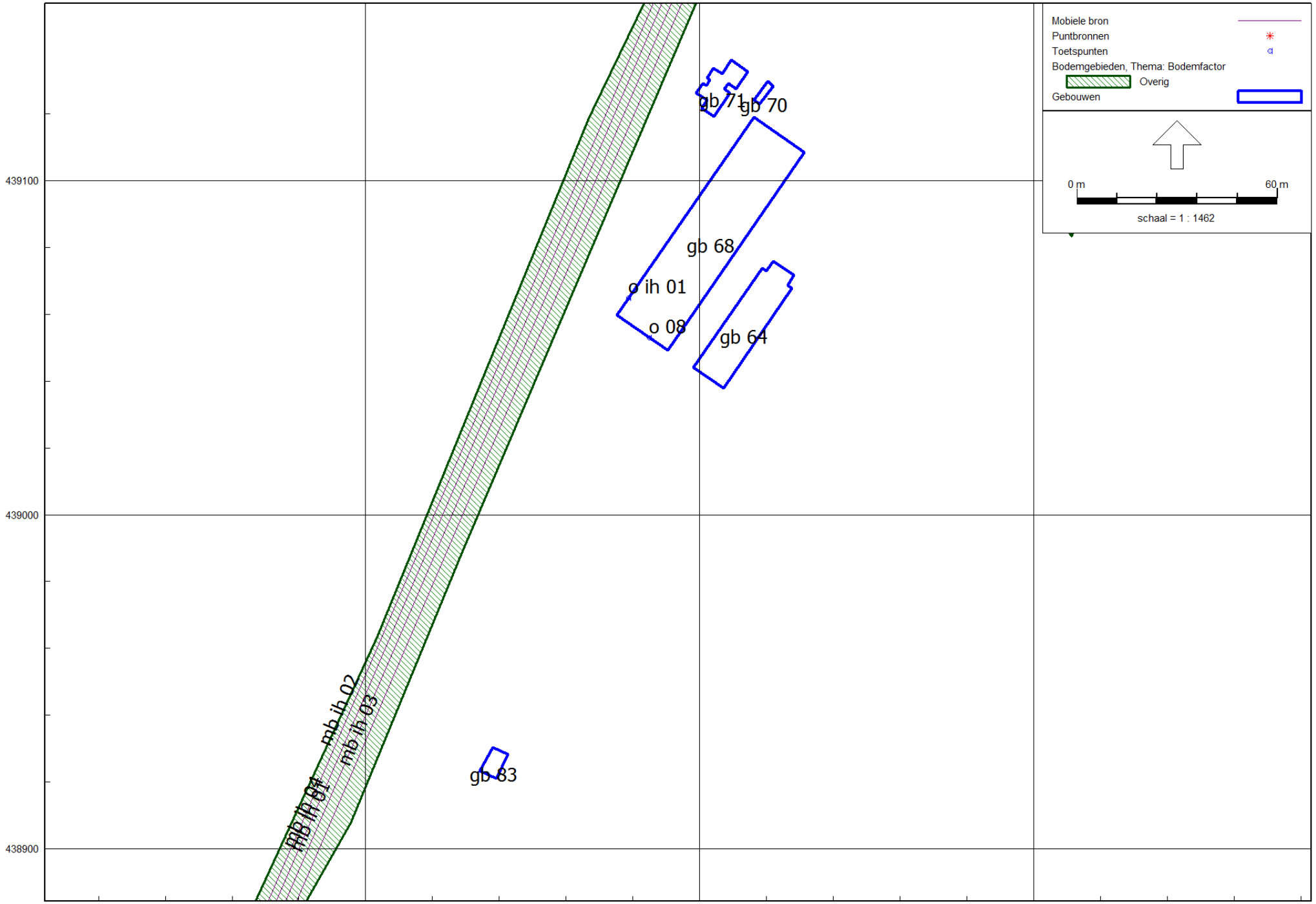

LAr;LT
13 dec 2017, 15:07

Aelmans Adviesgroep

Industrielawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr;LT] , Geomilieu V4.30

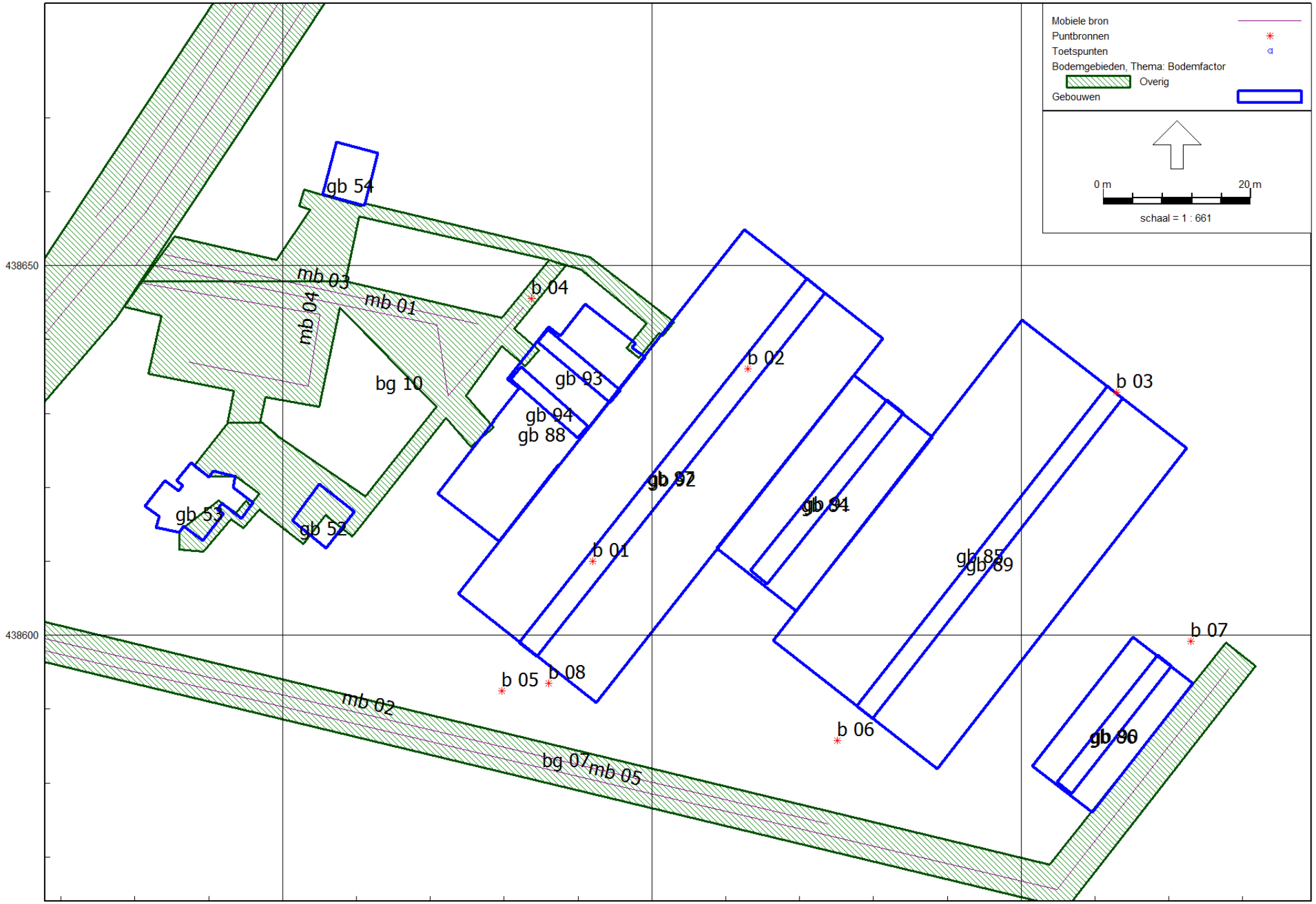

LAr;LT
13 dec 2017, 15:07

Aelmans Adviesgroep

Industrielawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr;LT] , Geomilieu V4.30

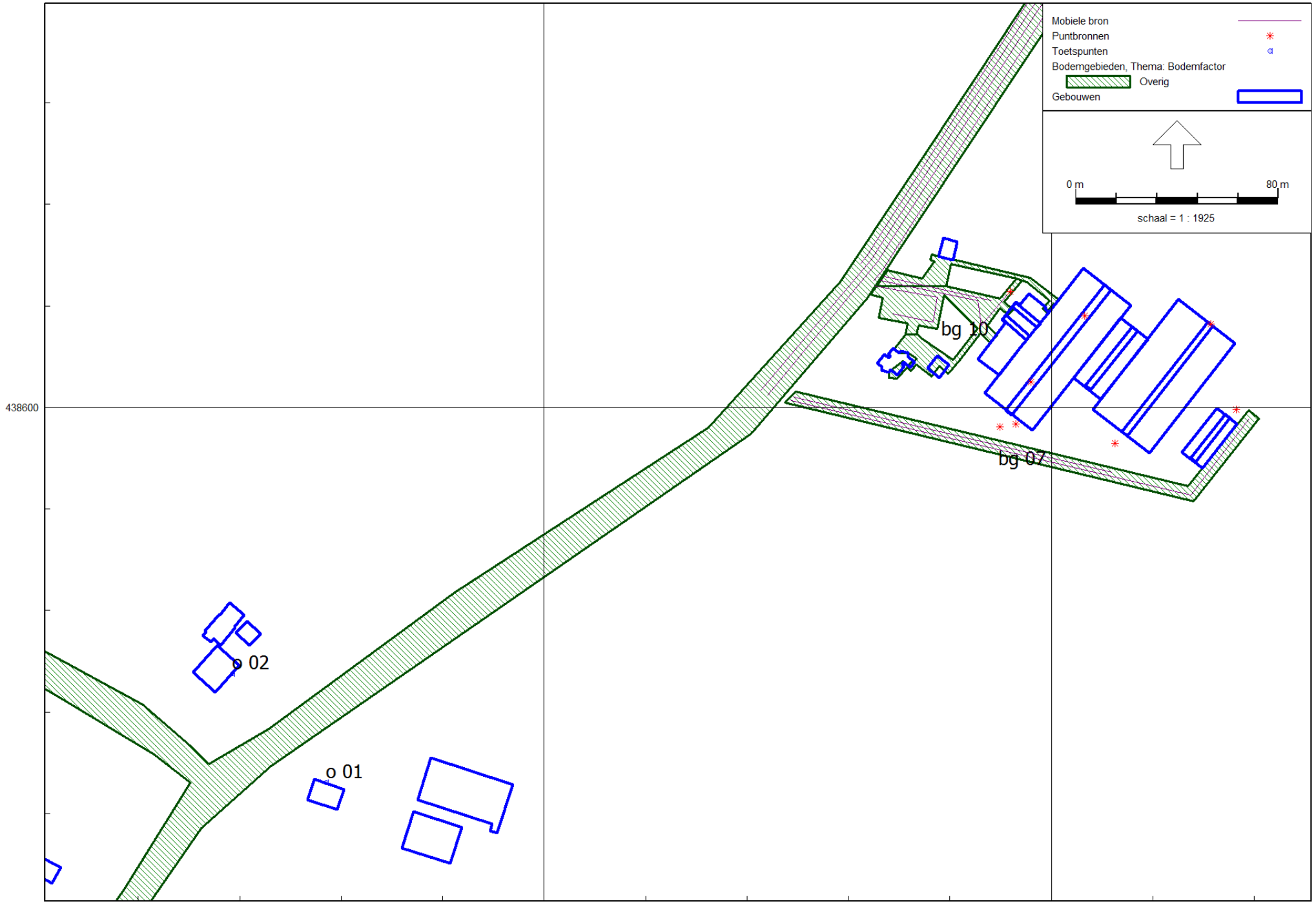

LAr;LT
13 dec 2017, 15:11

Aelmans Adviesgroep

Industrielawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr;LT] , Geomilieu V4.30

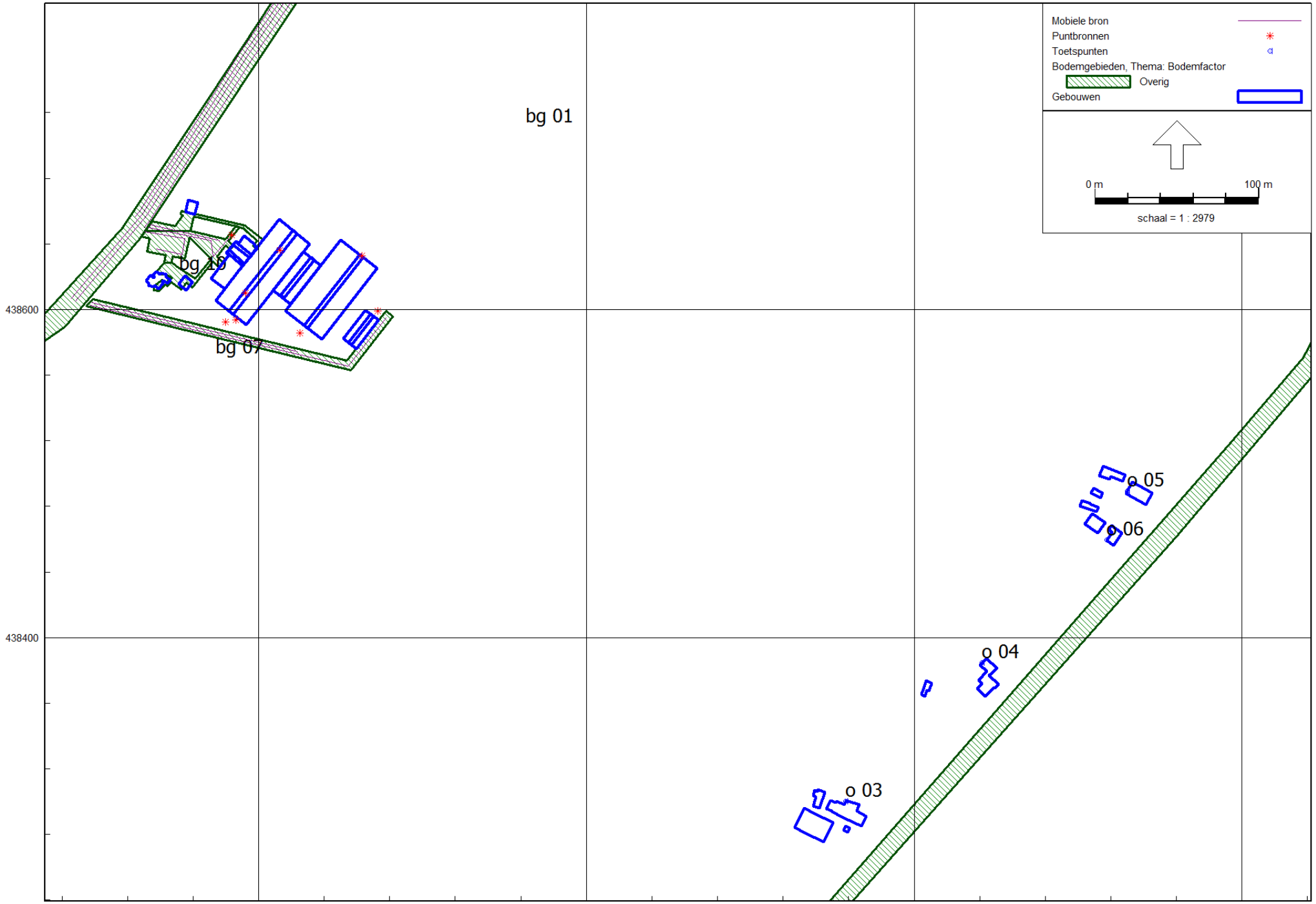

LAr;LT
13 dec 2017, 15:11

Aelmans Adviesgroep

Industrielawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr;LT] , Geomilieu V4.30

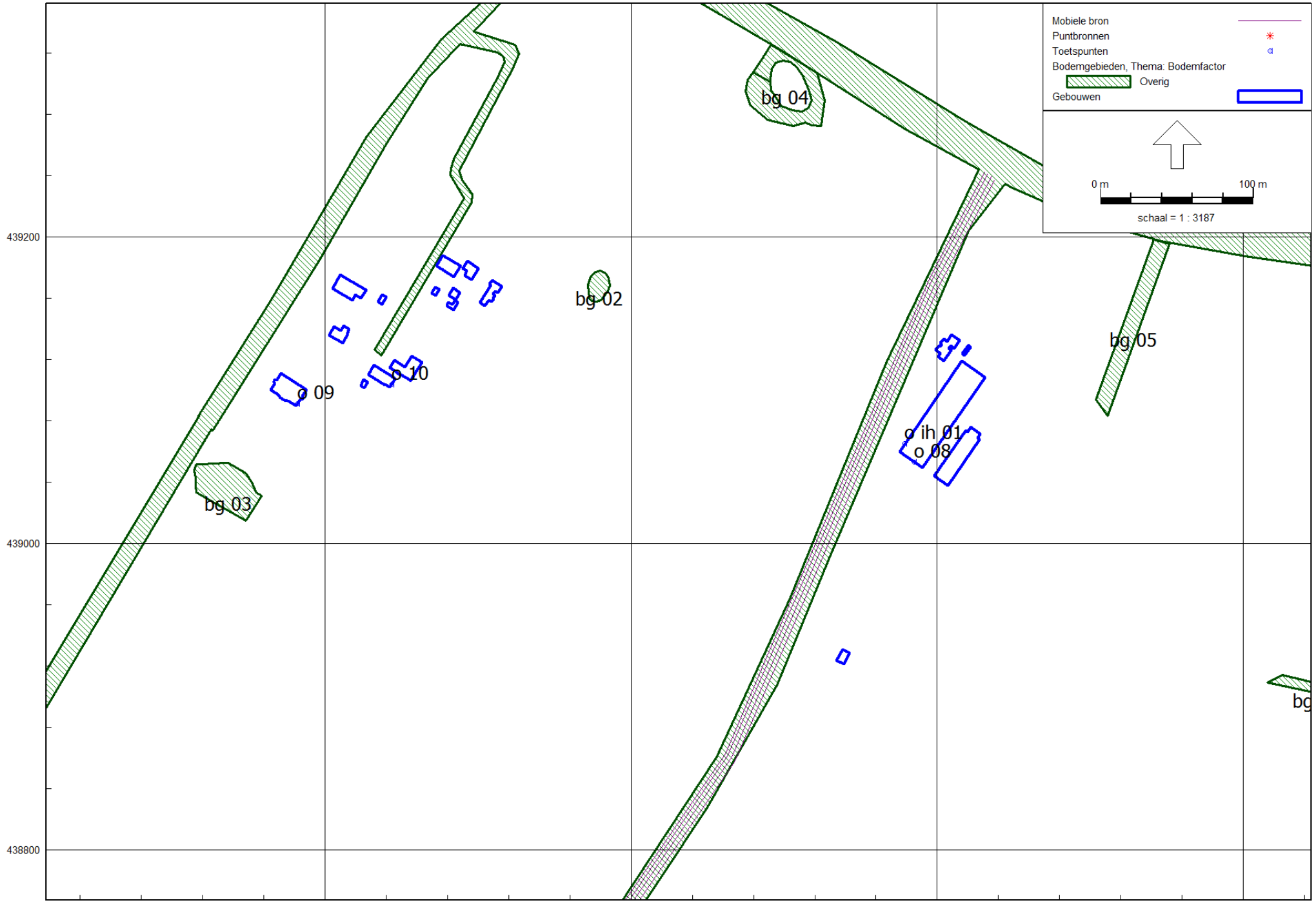

LAr;LT
13 dec 2017, 15:11

Aelmans Adviesgroep

Industrielawaai - IL, [Zijveling 5, Ommeren - LAr;LT] , Geomilieu V4.30

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	ISO M.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lwr Totaal
mb 01	vrachtwagen	0,00	2	--	--	10	63,90	76,40	87,60	90,40	94,60	99,50	97,70	91,50	86,00	103,27
mb 02	vrachtwagen	0,00	4	--	2	10	63,90	76,40	87,60	90,40	94,60	99,50	97,70	91,50	86,00	103,27
mb 03	bestelbussen	0,00	6	--	--	10	50,00	54,20	62,50	79,30	84,70	87,80	86,30	79,20	68,40	91,77
mb 04	personenauto's	0,00	40	10	4	10	50,00	69,60	76,20	80,30	81,90	85,70	85,00	81,00	74,20	90,62
mb 05	tractoren	0,00	8	--	--	10	56,20	72,50	89,20	85,20	90,40	98,00	96,40	92,70	83,90	101,78
mb ih 01	vrachtwagen	0,00	6	--	2	35	63,90	76,40	87,60	90,40	94,60	99,50	97,70	91,50	86,00	103,27
mb ih 02	bestelbussen	0,00	6	--	--	35	50,00	54,20	62,50	79,30	84,70	87,80	86,30	79,20	68,40	91,77
mb ih 03	personenauto's	0,00	40	10	4	35	50,00	69,60	76,20	80,30	81,90	85,70	85,00	81,00	74,20	90,62
mb ih 04	tractoren	0,00	8	--	--	35	56,20	72,50	89,20	85,20	90,40	98,00	96,40	92,70	83,90	101,78

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	ISO_H
mb 01	1,20
mb 02	1,20
mb 03	0,80
mb 04	0,75
mb 05	1,20
mb ih 01	1,20
mb ih 02	0,80
mb ih 03	0,75
mb ih 04	1,20

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k
b 01	EP links stal 1	8,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	12,000	4,000	8,000	53,80	60,10	72,20	83,80	80,90	79,90
b 02	EP rechts stal 1	8,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	12,000	4,000	8,000	53,80	60,10	72,20	83,80	80,90	79,90
b 03	EP luchtwasser stal 2	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	12,000	4,000	8,000	44,50	60,50	68,30	71,20	76,00	75,50
b 04	lossen veevoer bulkwagen	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	1,000	--	--	40,00	69,50	77,10	87,70	94,50	101,00
b 05	laden/lossen dieren	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	0,500	--	0,500	40,00	58,30	75,20	83,60	89,90	84,10
b 06	laden/lossen dieren	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	0,500	--	0,500	40,00	58,30	75,20	83,60	89,90	84,10
b 07	laden mest	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	1,000	--	--	56,20	72,50	89,20	85,20	90,40	98,00
b 08	mest pompen	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	1,000	--	--	44,30	60,60	65,40	75,50	80,30	88,90

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal
b 01	78,90	74,40	64,30	87,68
b 02	78,90	74,40	64,30	87,68
b 03	72,90	68,60	58,30	80,93
b 04	98,60	93,10	88,20	104,15
b 05	96,20	90,60	81,10	98,42
b 06	96,20	90,60	81,10	98,42
b 07	96,40	92,70	83,90	101,78
b 08	84,20	77,90	67,10	90,98

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte A	Hoogte B	Gevel
o 01	Zijveling 5b	1,50	5,00	Ja
o 02	Groenejagerstraat 7	1,50	5,00	Ja
o 03	Hoogmeien 12	1,50	5,00	Ja
o 04	Hoogmeien 10a	1,50	5,00	Ja
o 05	Hoogmeien 8	1,50	5,00	Ja
o 06	Hoogmeien 10	1,50	5,00	Ja
o 07	Hoogmeien 6	1,50	5,00	Ja
o 08	Zijveling 3	1,50	5,00	Ja
o 09	Langeindsestraat 1	1,50	5,00	Ja
o 10	De Akker 9	1,50	5,00	Ja
o ih 01	Zijveling 3	1,50	5,00	Ja

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Bf
bg 01	wegverharding	0,00
bg 02	water	0,00
bg 03	water	0,00
bg 04	water	0,00
bg 05	water	0,00
bg 06	water	0,00
bg 07	erfverharding	0,00
bg 10	erf verharding	0,00

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Refl. 31
gb 01	gebouw 01	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 02	gebouw 02	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 03	gebouw 03	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 04	gebouw 04	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 05	gebouw 05	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 06	gebouw 06	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 07	gebouw 07	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 08	gebouw 08	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 09	gebouw 09	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 10	gebouw 10	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 11	gebouw 11	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 12	gebouw 12	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 13	gebouw 13	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 14	gebouw 14	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 15	gebouw 15	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 16	gebouw 16	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 17	gebouw 17	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 18	gebouw 18	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 19	gebouw 19	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 20	gebouw 20	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 21	gebouw 21	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 22	gebouw 22	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 23	gebouw 23	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 24	gebouw 24	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 25	gebouw 25	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 26	gebouw 26	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 27	gebouw 27	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 28	gebouw 28	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 29	gebouw 29	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 30	gebouw 30	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 31	gebouw 31	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 32	gebouw 32	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 33	gebouw 33	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 34	gebouw 34	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 35	gebouw 35	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 36	gebouw 36	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 37	gebouw 37	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 38	gebouw 38	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 39	gebouw 39	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 40	gebouw 40	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 41	gebouw 41	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 42	gebouw 42	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 43	gebouw 43	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 44	gebouw 44	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 45	gebouw 45	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 46	gebouw 46	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 47	gebouw 47	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 48	gebouw 48	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 49	gebouw 49	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 50	gebouw 50	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 51	gebouw 51	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 52	gebouw 52	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 53	gebouw 53	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 54	gebouw 54	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 55	gebouw 55	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 56	gebouw 56	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 57	gebouw 57	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 58	gebouw 58	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 59	gebouw 59	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 60	gebouw 60	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 61	gebouw 61	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 62	gebouw 62	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 63	gebouw 63	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 64	gebouw 64	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80

Model: LAr;LT
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Refl. 31
gb 65	gebouw 65	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 66	gebouw 66	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 67	gebouw 67	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 68	gebouw 68	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 69	gebouw 69	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 70	gebouw 70	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 71	gebouw 71	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 72	gebouw 72	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 73	gebouw 73	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 74	gebouw 74	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 75	gebouw 75	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 76	gebouw 76	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 77	gebouw 77	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 78	gebouw 78	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 79	gebouw 79	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 80	gebouw 80	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 81	gebouw 81	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 82	gebouw 82	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 83	gebouw 83	8,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 84	nieuw tussengebouw	4,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 85	stal 2	3,20	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 86	nieuwe loods	3,60	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 87	stal 1	2,80	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 88	kantoorgebouw en nieuweopslag	3,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80
gb 89	nok	7,79	0,00	Relatief	2 dB	0,20
gb 90	nok	5,57	0,00	Relatief	2 dB	0,20
gb 91	nok	6,52	0,00	Relatief	2 dB	0,20
gb 92	nok	6,50	0,00	Relatief	2 dB	0,20
gb 93	nok	8,00	0,00	Relatief	2 dB	0,20
gb 94	nok	8,00	0,00	Relatief	2 dB	0,20

Model: LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	ISO M.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Gem.snelheid	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lwr Totaal
mb 01	vrachtwagen	0,00	2	--	--	10	63,90	76,40	87,60	90,40	94,60	99,50	97,70	91,50	86,00	111,27
mb 02	vrachtwagen	0,00	4	--	2	10	63,90	76,40	87,60	90,40	94,60	99,50	97,70	91,50	86,00	111,27
mb 03	bestelbussen	0,00	6	--	--	10	50,00	54,20	62,50	79,30	84,70	87,80	86,30	79,20	68,40	97,77
mb 04	personenauto's	0,00	40	10	4	10	50,00	69,60	76,20	80,30	81,90	85,70	85,00	81,00	74,20	96,62
mb 05	tractor	0,00	8	--	--	10	56,20	72,50	89,20	85,20	90,40	98,00	96,40	92,70	83,90	107,78

Model: LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	ISO_H
mb 01	1,20
mb 02	1,20
mb 03	0,80
mb 04	0,75
mb 05	1,20

Model: LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k
b 01	EP luchtwasser stal 2	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	12,000	4,000	8,000	44,50	60,50	68,30	71,20	76,00	75,50
b 02	EP rechts stal 1	8,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	12,000	4,000	8,000	53,80	60,10	72,20	83,80	80,90	79,90
b 03	EP links stal 1	8,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	12,000	4,000	8,000	53,80	60,10	72,20	83,80	80,90	79,90
b 04	lossen veevoer bulkwagen	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	1,000	--	--	40,00	69,50	77,10	87,70	94,50	101,00
b 05	laden/lossen dieren	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	0,500	--	0,500	40,00	58,30	75,20	83,60	89,90	84,10
b 06	laden/lossen dieren	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	0,500	--	0,500	40,00	58,30	75,20	83,60	89,90	84,10
b 07	laden mest	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	1,000	--	--	56,20	72,50	89,20	85,20	90,40	98,00
b 08	mest pompen	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	1,000	--	--	44,30	60,60	65,40	75,50	80,30	88,90

Model: LAmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
b 01	72,90	68,60	58,30	80,93	44,50	60,50	68,30	71,20	76,00	75,50	72,90	68,60	58,30	80,93
b 02	78,90	74,40	64,30	87,68	53,80	60,10	72,20	83,80	80,90	79,90	78,90	74,40	64,30	87,68
b 03	78,90	74,40	64,30	87,68	53,80	60,10	72,20	83,80	80,90	79,90	78,90	74,40	64,30	87,68
b 04	98,60	93,10	88,20	104,15	40,00	69,50	77,10	87,70	94,50	101,00	98,60	93,10	88,20	104,15
b 05	96,20	90,60	81,10	98,42	62,00	80,30	97,20	105,60	111,90	106,10	118,20	112,60	103,10	120,42
b 06	96,20	90,60	81,10	98,42	62,00	80,30	97,20	105,60	111,90	106,10	118,20	112,60	103,10	120,42
b 07	96,40	92,70	83,90	101,78	66,20	82,50	99,20	95,20	100,40	108,00	106,40	102,70	93,90	111,78
b 08	84,20	77,90	67,10	90,98	50,30	66,60	71,40	81,50	86,30	94,90	90,20	83,90	73,10	96,98

Rapport: Resultatentabel
Model: LAr;LT
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAr;LT
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
o 01_A	Zijveling 5b	1,50	27,3	21,4	25,4
o 01_B	Zijveling 5b	5,00	29,1	25,0	27,5
o 02_A	Groenejagerstraat 7	1,50	27,4	21,5	25,4
o 02_B	Groenejagerstraat 7	5,00	29,3	25,3	27,6
o 03_A	Hoogmeien 12	1,50	23,9	17,6	20,8
o 03_B	Hoogmeien 12	5,00	25,6	21,1	23,1
o 04_A	Hoogmeien 10a	1,50	23,8	17,5	19,8
o 04_B	Hoogmeien 10a	5,00	25,4	20,9	22,3
o 05_A	Hoogmeien 8	1,50	22,5	16,6	17,8
o 05_B	Hoogmeien 8	5,00	24,2	20,1	20,8
o 06_A	Hoogmeien 10	1,50	22,6	16,7	18,0
o 06_B	Hoogmeien 10	5,00	24,4	20,1	20,9
o 07_A	Hoogmeien 6	1,50	11,5	7,6	7,6
o 07_B	Hoogmeien 6	5,00	14,0	10,0	10,1
o 08_A	Zijveling 3	1,50	25,6	18,3	18,4
o 08_B	Zijveling 3	5,00	27,2	21,8	21,8
o 09_A	Langeindsestraat 1	1,50	25,8	18,9	19,3
o 09_B	Langeindsestraat 1	5,00	27,3	22,0	22,3
o 10_A	De Akker 9	1,50	25,7	18,6	18,8
o 10_B	De Akker 9	5,00	27,3	22,1	22,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
o 01_A	Zijveling 5b	1,50	47,3	29,4	47,3
o 01_B	Zijveling 5b	5,00	55,3	30,6	55,3
o 02_A	Groenejagerstraat 7	1,50	54,5	29,7	54,5
o 02_B	Groenejagerstraat 7	5,00	55,2	31,2	55,2
o 03_A	Hoogmeien 12	1,50	49,8	17,4	49,8
o 03_B	Hoogmeien 12	5,00	50,6	18,8	50,6
o 04_A	Hoogmeien 10a	1,50	47,0	15,1	47,0
o 04_B	Hoogmeien 10a	5,00	47,6	17,4	47,6
o 05_A	Hoogmeien 8	1,50	44,5	15,8	44,5
o 05_B	Hoogmeien 8	5,00	45,1	17,9	45,1
o 06_A	Hoogmeien 10	1,50	44,7	14,9	44,7
o 06_B	Hoogmeien 10	5,00	45,2	16,9	45,2
o 07_A	Hoogmeien 6	1,50	26,0	12,1	19,8
o 07_B	Hoogmeien 6	5,00	28,7	13,8	23,3
o 08_A	Zijveling 3	1,50	40,7	25,5	38,3
o 08_B	Zijveling 3	5,00	41,8	27,0	39,2
o 09_A	Langeindsestraat 1	1,50	43,2	28,8	41,8
o 09_B	Langeindsestraat 1	5,00	43,9	29,6	43,1
o 10_A	De Akker 9	1,50	42,3	29,0	40,9
o 10_B	De Akker 9	5,00	43,3	30,3	42,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: LAr;LT
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: indirecte hinder
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
o ih 01_A	Zijveling 3	1,50	37,0	27,9	30,9
o ih 01_B	Zijveling 3	5,00	38,1	29,0	31,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 7 Verkennend bodemonderzoek

Verkennend bodem- en asbestonderzoek

Zijveling 5 te Ommeren
(gemeente Buren)

Verkennend bodem- en asbestonderzoek

Zijveling 5 te Ommeren (gemeente Buren)

Rapportnummer:	E171955.001/HWO
Datum:	11 december 2017
Naam opdrachtgever:	Topigs Groep B.V., de heer H. IJsseldijk
Adres opdrachtgever:	Postbus 86, 5268 ZH te HELVOIRT
Contactpersoon Aelmans Eco B.V.:	de heer ing. H.J.J.G.M. Wolfs
Monstername door:	Hans Wolfs en Loek Riga
Datum monstername:	21 en 30 november 2017

Aelmans Eco B.V.

Kerkstraat 4
6367 JE Voerendaal
T (045) 575 32 55

Kerkstraat 2
6095 BE Baexem
T (0475) 459 260

info@aelmans.com

www.aelmans.com

Medewerkers
Ing. J.V.M. Aelmans
Ing. H.E.J. Schrouff
Ing. H.J.J.G.M. Wolfs
Ing. R.M.E. Kroonen
Drs. L.M. Riga
S.J.M. Pasmans
G.A.P. Hamers
Ir. K.E.J.M. Leers
J.M.C. Kusters
F.H.W.M. Pakbier
E.M.J. Borgers
C.S.M. Samson
E.F.G.M. Sonnemans

Erkende monsternemers
Ing. H.E.J. Schrouff
Ing. H.J.J.G.M. Wolfs
Drs. L.M. Riga
Ir. K.E.J.M. Leers
G.A.P. Hamers
J.M.C. Kusters
E.F.G.M. Sonnemans

KvK 14048216
BTW NL8022.45.262.B.01
Bankrekening 15.48.06.137
BIC RABONL2U
IBAN NL27 RABO 0154 8061 37

Op onze dienstverlening zijn de algemene voorwaarden van Aelmans Eco B.V. van toepassing die u vindt op www.aelmans.com

Inhoud

1 Inleiding 1

1.1 Opdrachtverlening 1

1.2 Doel van het onderzoek 1

1.3 Opzet van het onderzoek en de rapportage 2

2 Vooronderzoek, hypothese en onderzoeksstrategie 3

2.1 Vooronderzoek 3

2.2 Onderzoekshypothese 5

2.3 Onderzoeksstrategie 6

3 Opzet veldonderzoek 7

3.1 Veldwerkzaamheden 7

3.2 Resultaten veldwerkzaamheden 7

4 Resultaten en beoordeling chemische analyse 10

4.1 Toetsing van de analyseresultaten 10

5 Conclusies en aanbevelingen 14

Figuur 1 Ligging onderzoekslocatie

Figuur 2 Situatie onderzoekslocatie met ligging boorpunten

Bijlage 1 Analysecertificaten grond

Bijlage 2 Analysecertificaten grondwater

Bijlage 3 Profielbeschrijving boorpunten

Bijlage 4 Getoetste analyseresultaten grond conform BoToVa

Bijlage 5 Getoetste analyseresultaten grondwater conform BoToVa

Bijlage 6 Verklaring van functiescheiding

Bijlage 7 Asbestinspectierapport

Bijlage 8 Historische informatie

1 Inleiding

1.1 Opdrachtverlening

Aelmans Eco B.V. heeft in opdracht van de heer H. IJsseldijk, namens Topigs Groep B.V., het verzoek gekregen een verkennend bodem- en asbestonderzoek te verrichten op het adres Zijveling 5 te Ommeren.

Kadastraal is de onderzoekslocatie bekend als kadastrale gemeente Lienden, sectie O, kavelnummers 726 en 727.

Aanleiding tot de uitvoering van het onderzoek vormt de voorgenomen bestemmingsplanwijziging in het kader van “Bestemmingsplan Buren, herziening 2018”. Voor deze onderbouwing dienen diverse onderzoeken te worden uitgevoerd, waarvan het bodemonderzoek er één betreft. Opdrachtgevers zijn voornemens om de bestaande agrarische bouwkavel op onderhavig perceel uit te breiden.

Hiertoe is een verkennend bodem- en asbestonderzoek uitgevoerd conform de Nederlandse Normen NEN-5707 en NEN-5740. In dit rapport dient te worden nagegaan wat de chemisch-analytische kwaliteit van de grond is op de betreffende locatie. Daarnaast dient middels onderhavig onderzoek beoordeeld te worden of aanvullende procedures noodzakelijk zijn in het kader van de Wbb.

Aelmans Eco B.V. is gecertificeerd in het kader van ISO-9001 en de BRL-SIKB 2000 “Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek” en de daarbij behorende protocollen. Hierbij gelden de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versies van deze documenten.

Aelmans Eco B.V., of de overige aan dit bedrijf gelieerde ondernemingen binnen de Aelmans Adviesgroep, verklaren hierbij geen eigenaar van onderhavige locatie te zijn danwel op enige andere wijze een (privaatrechtelijke) relatie te hebben met onderhavige locatie. Op basis hiervan wordt voldaan aan de eisen van onafhankelijkheid uit de BRL-SIKB 2000. Een verklaring van functiescheiding is opgenomen in bijlage 6.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van een verkennend bodemonderzoek is vaststellen of de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie is verontreinigd, en zo ja of de concentraties van de onderzochte componenten aanleiding vormen voor het instellen van een nader onderzoek.

1.3 Opzet van het onderzoek en de rapportage

Onderhavig onderzoek is onder certificaat uitgevoerd volgens protocol 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”, protocol 2002: “Het nemen van grondwatermonsters” en protocol 2018: “Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem”.

In de BRL-SIKB 2000 wordt verwezen naar de Nederlandse normen Bodem die eveneens bepalend zijn voor het uitvoeren van het bodemonderzoek. De belangrijkste hiertoe gehanteerde normen zijn als volgt:

- “Bodem-Richtlijn voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek” (NEN-5725);
- “Onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek” (NEN-5740);
- “Bodem-Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen” (NEN-5707).

In onderhavige rapportage zijn de volgende onderzoeksonderdelen te onderscheiden:

1. vooronderzoek betreffende de terreinsituatie (hoofdstuk 2);
2. opstellen van een hypothese aangaande de eventuele aanwezigheid van bodemverontreiniging (hoofdstuk 2);
3. opzet onderzoek (hoofdstuk 3);
4. resultaten en beoordeling chemische analyses (hoofdstuk 4);
5. interpretatie van de onderzoeksgegevens (hoofdstuk 4).

Het onderzoek wordt afgerond met conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 5).

2 Vooronderzoek, hypothese en onderzoeksstrategie

2.1 Vooronderzoek

2.1.1 Algemene terreingegevens

De ligging van de onderzoekslocatie is in figuur 1 weergegeven op een plattegrond (Google Maps) en op een overzicht van de boorlocaties in figuur 2.

Het te onderzoeken terreingedeelte betreft een gedeelte van een weiland met een oppervlakte van circa 3.750 m^2.

2.1.2 Omgeving van het terrein

De onderzoekslocatie is gelegen in agrarisch buitengebied gelegen ten zuidoosten van de woonkern Ommeren en ten zuidwesten van de woonkern Lienden.

De westzijde van de onderzoekslocatie wordt begrensd door het Ki-station gevestigd op het adres Zijveling 5. De overige zijden van de onderzoekslocatie worden geheel omsloten door percelen landbouwgrond (weilanden).

De omgeving kan worden beschreven als een agrarisch buitengebied.

2.1.3 Vroeger en huidig gebruik

Omtrent de historische informatie van het terrein is gebruik gemaakt van de bij Omgevingsdienst Rivierenland voorhanden zijnde historische informatie. Deze informatie is als bijlage 8 bij dit schrijven toegevoegd.

Volgens de regionale bodemkwaliteitskaart, ligt de locatie in de zone “Boomgaard, landelijk gebied”. Het te onderzoeken perceel is de afgelopen jaren uitsluitend in gebruik geweest als zijnde landbouwgrond. In de periode 1960 t/m 1978 zou onderhavig terrein in gebruik zijn geweest als boomgaard. Vanwege voornoemde activiteiten is de toplaag verdacht op de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen.

Op het belendende terrein aan de Zijveling 5/5a is een Ki-station aanwezig. Op onderhavig adres worden varkens gehouden voor de fokkerij. Vanwege de beoogde uitbreiding op onderhavig terrein dient de bestaande agrarische bouwkavel uitgebreid te worden. De op onderhavig adres gebezigde bedrijfsactiviteiten zijn van dien aard dat deze geen nadelige invloed hebben op de bodemkwaliteit ter plaatse van onderhavige onderzoekslocatie. Voor de bedrijfsactiviteiten zijn in 1996 en 2009 milieuvergunningen verleend c.q. gereviseerd.

In het verleden heeft op onderhavig perceel een bovengrondse dieseltank gelegen. Deze tank is in 2016 gesaneerd.

Overige bodemonderzoeken

In 1995 is ter plaatse van het adres Zijveling 5/5a te Ommeren een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek staat beschreven in rapportnr. 5245.95, d.d. 11 oktober 1995, uitgevoerd en opgesteld door Van Dijk Milieutechniek.

Uit de analyseresultaten van onderhavig onderzoek blijkt, dat zowel in de boven- als ondergrond geen overschrijdingen worden aangetroffen. In het grondwater is een marginaal verhoogde concentratie chroom aangetroffen. De overige concentraties overschrijden niet de betreffende streefwaarden.

2.1.4 Asbest

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de NEN-5725. Voor zover bekend hebben op de onderzoekslocatie in het verleden geen bedrijven gestaan die mogelijk asbesthoudend materiaal hebben verwerkt of geproduceerd. Daarnaast is niets bekend over mogelijke stortingen of ophogingen met asbesthoudend materiaal en/of asbestbuizen in de bodem.

Voor zover bekend hebben zich in het verleden geen calamiteiten (bv. brand of explosies) voorgedaan, waarbij asbesthoudend materiaal is vrijgekomen.

Om voornoemde bevindingen te kunnen bevestigen, zal tijdens het uit te voeren bodemonderzoek zintuiglijk onderzoek plaatsvinden naar mogelijke asbestresten in de bodem.

2.1.5 Terreininspectie

Op 21 november 2017 is voorafgaande aan de grondboringen, door een medewerker van Aelmans Eco B.V. een terreininspectie verricht.

De onderzoekslocatie is in gebruik als weiland. Vanwege de aanhoudende regen was het weiland ‘omgeploegd’ door de koeien. Voor het overige zijn visueel aan het aardoppervlak van het te onderzoeken gebied geen bodemvreemde materialen danwel verontreinigingen aangetroffen.

Ten behoeve van het asbestonderzoek is een maaiveldinspectie uitgevoerd. Tijdens de uitvoering van deze inspectie zijn eveneens geen asbestverdachte materialen aan het aardoppervlak aangetroffen. De inspectie-efficiëntie wordt geschat op 90%.

2.1.6 Bodemsamenstelling en hydrologische gegevens

Voor de bodemgegevens en de geohydrologische informatie is gebruik gemaakt van de grondwaterkaart van Nederland (40 west) en de Provinciale Overzichten Win- en Productiemiddelen (VEWIN). Uit deze rapporten zijn de volgende regionale gegevens samengevat.

De onderzoekslocatie ligt in de gemeente Buren. Aan de zuidkant stroomt de rivier De Linge en verder zuidwaarts de rivier de Waal. Aan de noordkant stroomt de Nederrijn en de Lek. Het Amsterdam-Rijn Kanaal loopt midden door de gemeente Buren.

De onderzoekslocatie is gelegen op een hoogte van circa 5 m +NAP.

Pakket	Diepte (m-mv)	Samenstelling
(holocene) deklaag	0 - 10	klei, veen en zanden, plaatselijk aanwezige stroomruggen van zanden
1e watervoerende pakket (Formaties van Kreftenheije, Urk en Sterksel)	10 - 60 (varieert in dikte)	matig fijne zanden tot uiterst grove (grindhoudende) zanden
1e scheidende laag (Formatie van Kedichem)	40 - 80	kleien en slibhoudende afzettingen
2e watervoerende pakket (Formaties van Harderwijk, Tegelen, Maassluis)	55 - 100 (bovenste deel) 100 - ? (onderste deel)	uiterst fijn tot matig grove (grindhoudende) zanden uiterst fijn tot matig grove (grindhoudende) zanden (enkele kleilagen)
scheidende laag tussen bovenste en onderste deel van het 2e watervoerende pakket (Formatie van Tegelen)	80 - 130	voornamelijk kleien (Tegelenklei)

De stromingsrichting van het freatisch grondwater is westelijk. De gemiddelde stijghoogte van het freatisch grondwater bevindt zich op circa 1 á 2 m-mv (4 m +NAP).

2.2 Onderzoekshypothese

2.2.1 Grond en grondwater

Gelet op het vroegere en huidige gebruik van het terrein, het historisch onderzoek en de terreininspectie luidt de onderzoekshypothese, dat er geen bodemverontreinigende activiteiten hebben plaatsgevonden, oftewel dat de locatie als “onverdacht” kan worden beschouwd.

Daar op onderzoekslocatie boomgaarden aanwezig zijn geweest, dient de toplaag als “verdacht” op bestrijdingsmiddelen te worden beschouwd.

2.2.2 Asbest

Op basis van de historische feiten kan worden geconcludeerd dat de locatie als “onverdacht” kan worden beschouwd voor asbest.

2.3 Onderzoeksstrategie

2.3.1 Grond en grondwater

Bij de onderzoeksstrategie is uitgegaan van de strategie voor niet-verdachte locaties. Uitgaande van de terreinoppervlakte is conform de NEN-5740 (tabel 3) een keuze gemaakt voor het aantal boringen en grondmonsters.

De richtlijn met betrekking tot het uitvoeren van bodem- en grondwateronderzoek schrijft voor, dat grondwateronderzoek dient plaats te vinden indien het freatisch grondwater zich op minder dan 5,0 m-mv bevindt. Dit is op de onderzoekslocatie het geval. Hiertoe zal één van de diepe boringen worden doorgezet tot onder het grondwaterniveau om vervolgens met een peilbuis te worden afgewerkt.

In tabel 2.3.1 is een overzicht opgenomen van de te verrichten boringen, de diepte tot welke deze zullen worden verricht en de voorgenomen uit te voeren analyses.

Tabel 2.3.1: Onderzoeksstrategie Zijveling 5 te Ommeren (gemeente Buren)

Oppervlakte te onderzoeken terrein	*Aantal boringen*	*Diepte boringen (m-mv)*	*Aantal analyse* [1)]	*Analysepakket*
circa 3.750 m²	13	0,0 - 0,2/0,5	2	NEN-5740 pakket grond incl. OCB
	3	0,5 - 2,0	1	NEN-5740 pakket grond
	1	peilbuis	1	NEN-5740 pakket grondwater
1) aantal analyses is afhankelijk van zintuiglijke waarnemingen tijdens de veldwerkzaamheden				

2.3.1 Asbest

Ten behoeve van het asbestonderzoek zullen een 13-tal asbestinspectiegaten worden gegraven ter plaatse van onderhavig terrein. De hierbij vrijkomende grond zal allereerst visueel geïnspecteerd worden op de aanwezigheid van asbestverdacht materiaal.

In tabel 2.3.2 zijn enkele relevante gegevens van de onderzoekslocatie samengevat.

Tabel 2.3.2: Relevante gegevens project

Projectnaam	Verkennend bodem- en asbestonderzoek Zijveling 5 te Ommeren (gemeente Buren)
Projectcode	E171955
Kad. aanduiding	**kadastrale gemeente Lienden, sectie O, kavelnummers 726 en 727**
Huidig gebruik	weiland
Gebruik omgeving	agrarisch buitengebied
Oppervlakte locatie	circa 3.750 m²

3 Opzet veldonderzoek

3.1 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn onder certificaat uitgevoerd volgens protocol 2001: “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”, protocol 2002: “Het nemen van grondwatermonsters” en protocol 2018: ”Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem”.

De veldwerkzaamheden zijn verder uitgevoerd volgens de Nederlandse norm Bodem.
De belangrijkste hiertoe gehanteerde normen zijn als volgt:

- “Onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek” (NEN-5740);
- “Bodem-Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen” (NEN-5707).

De beschrijvingen van de boorprofielen staan vermeld in bijlage 3.

3.2 Resultaten veldwerkzaamheden

3.2.1 Grond

Tijdens de uitvoering van het veldwerk zijn er geen aanwijzingen geweest om af te wijken van de onderzoeksstrategie zoals beschreven in paragraaf 2.3.1.

De boringen in combinatie met de inspectiegaten voor het asbestonderzoek zijn met behulp van een edelmanboor en een spade op 21 november 2017 geplaatst. In figuur 2 is een overzicht opgenomen van de geplaatste boringen.

De boringen 1 t/m 13 zijn systematisch verdeeld over de onderzoekslocatie. Van deze 13 boringen zijn drie boringen (nrs. 1, 7 en 11) doorgezet tot een diepte van 2,0 m-mv. De overige tien boringen zijn tot een diepte van 0,5 m-mv geplaatst.

Uit de verkregen grondmonsters zijn in totaal drie grondmengmonsters samengesteld en onderzocht op het standaard NEN-5740 pakket voor grond. Daarnaast is de toplaag (0,0-0,2 m-mv) tevens aanvullend op het bestrijdingsmiddelenpakket onderzocht (2 grondmengmonsters).

In tabel 3.2.1 is een overzicht gegeven uit welke boringen en over welke diepten de mengmonsters zijn samengesteld.

Tabel 3.2.1: Overzicht veldwerk en chemische analyse

⊗ : mengmonsternummer;
⊗⊗ : boring(en);
⊗⊗⊗ : dieptetraject (m-mv);
⊗⊗⊗⊗ : samenstelling grond;
⊗⊗⊗⊗⊗ : chemische analyse op basis van NEN-5740;
: voor diepte individuele monsters zie bijlage 1.

⊗	⊗⊗	⊗⊗⊗	⊗⊗⊗⊗	⊗⊗⊗⊗⊗
MM 1 (X01)	1 t/m 6	0,0 - 0,5 #	klei, zwak zandig, zwak humeus, bruin	NEN-5740 pakket grond
MM2 (X02)		0,0 - 0,2 #		OCB-pakket (bestrijdingsmiddelen)
MM 3 (X03)	7 t/m 13	0,0 - 0,5 #	klei, zwak zandig, zwak humeus, bruin	NEN-5740 pakket grond
MM 4 (X04)		0,0 - 0,2 #		OCB-pakket (bestrijdingsmiddelen)
MM 5 (X05)	1, 7, 11	0,5 - 2,0 #	klei, sterk zandig, zwak grindig, lichtbruin	NEN-5740 pakket grond

3.2.2 Grondwater

Ten behoeve van het grondwateronderzoek is boring 1 doorgezet tot een diepte van 3,5 m-mv en afgewerkt met een peilbuis. De grondwaterbemonstering heeft plaatsgevonden op 30 november 2017.

In tabel 3.2.2 is een overzicht gegeven van de gemeten grondwaterstand, zuurgraad, troebelheid en elektrische geleidbaarheid. Tijdens de bemonstering van het grondwater zijn geen bijzonderheden waargenomen. De verkregen watermonsters zijn onderzocht op het standaard NEN-pakket voor grondwater.

Tabel 3.2.2: Veldmetingen grondwater

Peilbuis	*Filtertraject (m-mv)*	*Diepte grondwaterstand (m-mv)*	*Zuurgraad (pH-waarde)*	*Geleiding Ec (µs/m)*	*Troebelheid (NTU)*
Peilbuis 1	2,5 - 3,5	1,8	7,3	1.110	25

3.2.3 Asbest

Ten behoeve van het asbestonderzoek zijn in totaal een 13-tal inspectiegaten van 0,3 m x 0,3 m x 0,5 m-mv gegraven met behulp van een spade. De hierbij vrijkomende grond is ter plaatse visueel beoordeeld op de aanwezigheid van asbestverachte materialen.

Tijdens de visuele beoordeling van de uitkomende grond zijn geen asbestverdachte materialen aangetroffen. Op basis van deze visuele waarnemingen is besloten om geen analyses op asbest in te zetten en onderhavig perceel als onverdacht te bestempelen.

In bijlage 7 is het asbestinspectierapport opgenomen, dat is opgesteld door een voor het protocol 2018 gecertificeerde medewerker, zijnde de heer H. Wolfs.

3.2.4 Algemene informatie uitgevoerde analyses

De NEN-5740 onderscheidt de volgende analysepakketten; te weten één voor de grond (zowel de boven- als de ondergrond) en één voor het grondwater.

De grondmengmonsters zijn derhalve onderzocht op de volgende componenten voor het standaard NEN-5740 pakket grond:

- zware metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink;
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK);
- polychloorbifenylen (PCB);
- minerale olie (GC);
- droge stof;
- lutum en organische stof.

De toplaag is aanvullend onderzocht op bestrijdingsmiddelen (pakket OCB).

De grondwatermonsters zijn derhalve onderzocht op de volgende componenten voor het standaard NEN-5740 pakket grondwater:

- zware metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink;
- minerale olie;
- vluchtige aromatische en vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen (inclusief naftaleen).

De hierboven beschreven veldwerkzaamheden en de rapportage zijn uitgevoerd door Aelmans Eco B.V. te Voerendaal.

De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000. De chemische analyses zijn uitgevoerd door Alcontrol Laboratories, Milieulaboratorium te Hoogvliet (RvA geaccrediteerd laboratorium).

4 Resultaten en beoordeling chemische analyse

4.1 Toetsing van de analyseresultaten

4.1.1 Toetsingskader Wet Bodembescherming (Wbb)

De analyseresultaten van de grondmengmonsters en watermonsters dienen te worden getoetst aan de toetsingswaarden voor grond, zoals vermeld in de Circulaire Bodemsanering. Hierbij geldt de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versie van dit document. Deze waarden bestaan uit de interventiewaarde (I) en de achtergrondwaarde 2000 (AW2000).

Voor grond moeten de toetsingswaarden worden berekend aan de hand van het organische stofgehalte en lutumgehalte. Bij de toetsing is gecorrigeerd aan het organische stofgehalte en lutumgehalte, welke in onderhavig bodemonderzoek zijn vastgesteld, zie bijlage 4.

De gemeten grondwaterconcentraties zijn getoetst aan de streef- en interventiewaarden, eveneens afkomstig uit de Circulaire bodemsanering. Deze zijn opgenomen in bijlage 5.

Achtergrondwaarde (AW2000): De waarde betreft ook wel de “altijd grens”. Deze zijn vastgesteld op basis van de gehalten van stoffen zoals die voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden in Nederland, welke niet belast zijn door lokale verontreinigingsbronnen. Grond die aan deze waarden voldoet is geschikt voor elk gebruik.

Interventiewaarde (I): Deze waarde geeft aan wanneer de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, dier en plant ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. De interventiewaarden bodemsanering geven het verontreinigingsniveau aan waarboven sprake is van een geval van ernstige (bodem)verontreiniging.

Tussenwaarde (T): Dit is het criterium ½ (interventiewaarde + AW2000) waarbij, afhankelijk van de omstandigheden, sprake kan zijn van een risico van blootstelling voor de mens en/of aantasting van het milieu. Voornoemde waarde heeft vanuit de Wet bodembescherming geen directe rechtsgeldigheid, doch wordt veelal gehanteerd als hulpmiddel bij het bepalen of aanvullend onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Afhankelijk van die omstandigheden kan een nader onderzoek gewenst zijn. Voor stoffen waarvoor geen achtergrondwaarde is vastgesteld, wordt het criterium ½ (interventiewaarde) gehanteerd in plaats van het criterium ½ (interventiewaarde + AW2000). Voornoemd criterium zal in onderhavig rapport als tussenwaarde worden aangegeven.

Voor de toetsing van de analyseresultaten wordt gebruik gemaakt van BOTOVA gevalideerde software. De analyseresultaten worden hierbij getoetst aan de volgende normen:

Achtergrondwaarde (AW2000): Deze waarde geeft het niveau aan waarbij sprake is van duurzame bodemkwaliteit. Voor gemeten concentraties welke deze waarden overschrijden wordt de term “licht verhoogd” gebruikt.

Interventiewaarde (I): Deze waarde geeft aan wanneer de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, dier en plant ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. De interventiewaarden bodemsanering geven het verontreinigingsniveau aan waarboven sprake is van een geval van ernstige (bodem)verontreiniging. Voor gemeten concentraties welke deze waarden overschrijden wordt de term “sterk verhoogd” gebruikt.

Naast genoemde waarden wordt een index opgenomen. Dit is de quotiënt tussen de gestandaardiseerde meetwaarden (GSSD) en de interventiewaarden (index = (GSSD - AW) / (IW - AW)) . Een index beneden de 0,5 houdt in dat de GSSD (ver) onder de interventiewaarde ligt. Een index boven de 1 houdt in dat de GSSD boven de interventiewaarde ligt.

Een index tussen de 0,5 en 1 houdt in dat de GSSD dicht bij de interventiewaarde ligt hetgeen in de praktijk veelal bestempeld kan worden als een overschrijding van de tussenwaarde. Laatstgenoemde kan, afhankelijk van de locatie specifieke omstandigheden, mogelijk aanleiding zijn voor het uitsplitsen van een mengmonster en/of het uitvoeren van een nader bodemonderzoek.

4.1.2 Toetsingskader Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Op basis van een toetsing aan de Wet bodembescherming (Circulaire Bodemsanering) kan geen formele uitspraak gedaan worden over het hergebruik, verspreiden of toepassen van grond. Voor de feitelijke toetsing dienen de analyseresultaten van de grondmengmonsters te worden getoetst aan de normwaarden uit de tabel van het Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (V.R.O.M.). Deze tabel met normwaarden is opgenomen in Regeling bodemkwaliteit (Rbk). Hierbij geldt de ten tijde van het uitvoeren van het veldwerk, vigerende versie van dit document.

De standaard normwaarden kunnen worden verdeeld in de achtergrondwaarden (= AW2000), de maximale waarden wonen (= WO) en de maximale waarden industrie (= IN). De normwaarden zijn gebaseerd op risicobenadering. Uitgangspunt hierbij is een directe relatie tussen de (chemische) kwaliteit en het gebruik van de bodem.

De betekenis van bovenvermelde normwaarden is als volgt:

Achtergrondwaarden (AW2000): De achtergrondwaarden (AW2000) betreft ook wel de “altijd grens”. Deze zijn vastgesteld op basis van de gehalten van stoffen zoals die voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden in Nederland, welke niet belast zijn door lokale verontreinigingsbronnen. Grond die aan deze waarden voldoet is geschikt voor elk gebruik.

Maximale Waarden Wonen (WO): Deze waarden geven de bovengrens aan van de kwaliteit die nodig is om de bodem blijvend geschikt te houden c.q. te maken voor de functie wonen.

Maximale Waarden Industrie (IN): Deze waarden geven de bovengrens aan van de kwaliteit die nodig is om de bodem blijvend geschikt te houden c.q. te maken voor de functie industrie.
Indien het verkennend onderzoek is uitgevoerd conform de NEN-5740 mag het gelden als bewijsmiddel voor het aantonen van de kwaliteit van de ontvangende bodem, maar niet als bewijsmiddel van vrijkomende grond. Het verkennend bodemonderzoek is niet gelijk aan een partijkeuring.

Bij een toepassing moet worden gekeken naar de (huidige) bodemkwaliteit van de ontvangende bodem en naar de vastgestelde bodemfunctieklasse (functiekaart van die gemeente). Hierbij geldt de strengste van de twee, om te bepalen of de partij mag worden toegepast. Bovengenoemde toetsing geldt als sprake is van generiek beleid. Indien voor de onderzoeks- en/of toepassingslocatie gebiedspecifiek beleid is vastgesteld, moet getoetst worden aan de door de gemeente vastgestelde Lokaal Maximale Waarden of achtergrondgrenswaarden. Interpretatie van de analyseresultaten

4.1.3 Algemeen

Voor de ligging van de boorpunten wordt verwezen naar figuur 2 “Situatie onderzoekslocatie met ligging boorpunten”. Ten aanzien van de verrichte analyses wordt tevens verwezen naar het vermelde onder paragraaf 3.2 “Resultaten veldwerkzaamheden”.

4.1.4 Interpretatie analyseresultaten grond

De analyseresultaten van de grondmengmonsters worden in onderstaande tabel samengevat. In de kolommen zijn alleen die parameters vermeld waarvan de concentraties minimaal hoger zijn dan de vastgestelde achtergrondwaarden vermeld in de Circulaire Bodemsanering (Wbb) en de maximale waarden zoals opgenomen in de Rbk. Met betrekking tot de index zijn alleen die waarden vermeld die boven de 0,5 liggen.

Oordeel o.b.v. Circulaire:

- : concentratie < de achtergrondwaarde (AW2000), Index 0 dan wel < als 0;
- • : concentratie > AW2000, Index ligt tussen 0 en 0,5;
- •• : concentratie > tussenwaarde, Index ligt tussen 0,5 en 1,0;
- ••• : concentratie > interventiewaarden, Index groter dan 1,0.

Oordeel o.b.v. Rbk/Bbk:

- : altijd toepasbaar dan wel voor alle gebruiksfuncties geschikt ≤ achtergrondwaarden (< AW2000);
- WO : geschikt voor de functie wonen ≤ maximale waarden wonen;
- IN : geschikt voor de functie industrie ≤ maximale waarden industrie;
- NT : niet toepasbaar dan wel voor geen gebruiksfunctie geschikt > maximale waarden industrie.

In tabel 4.2.3 is een samenvatting weergegeven van de analyseresultaten.

Tabel 4.2.3: Samenvatting analyseresultaten grondmengmonsters

MM	*Aard van het materiaal*	*Boring + bodemlaag (m-mv)*	*Verhoogd aangetoonde parameter*	*Conc. (mg/kg ds)*	*Toetsing Wbb (index)*		*Toetsing Rbk/Bbk*	
Bovengrond								
1	klei, zwak zandig, zwak humeus, bruin	1 t/m 6 (0,0 - 0,5)	-	-	-	-	-	klasse AW2000
2		1 t/m 6 (0,0 - 0,2)	-	-	-	-	-	
3	klei, zwak zandig, zwak humeus, bruin	7 t/m 13 (0,0 - 0,5)	-	-	-	-	-	klasse AW2000
4		7 t/m 13 (0,0 - 0,2)	-	-	-	-	-	
Ondergrond								
5	klei, sterk zandig, zwak grindig, lichtbruin	1, 7, 11 (0,5 - 2,0)	nikkel	30	•	-	WO	klasse AW2000

4.1.5 Interpretatie analyseresultaten grondwater

Uit de analyseresultaten van peilbuis 1 blijkt, dat de concentraties barium (110 µg/l), zink (110 µg/l) en naftaleen (0,03 µg/l) de betreffende streefwaarden overschrijden.

De concentraties van de overige onderzochte parameters overschrijden niet de betreffende streefwaarden en/of detectiegrenzen.

5 Conclusies en aanbevelingen

Algemeen
Aelmans Eco B.V. heeft een verkennend bodem- en asbestonderzoek uitgevoerd ter plaatse van een gedeelte van een weiland gelegen aan de Zijveling 5 te Ommeren. Ter plaatse van onderhavig perceel zijn een 13-tal boringen in combinatie met asbestinspectiegaten geplaatst.

Visueel zijn tijdens het plaatsen van de boringen geen afwijkende materialen aangetroffen. De grond is analytisch onderzocht in een 3-tal grondmengmonsters (nrs. 1, 3 en 5) op het standaard NEN-5740 pakket voor grond. De toplaag is tevens aanvullend onderzocht (grondmengmonsters 2 en 4) op bestrijdingsmiddelen (OCB).

Bovengrond
Uit de analyseresultaten van de bovengrond blijkt, dat analytisch geen van de onderzochte parameters de achtergrondwaarden overschrijden.

Op basis van een indicatieve toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit kan onderhavige bovengrond als klasse AW2000 grond bestempeld worden.

Ondergrond
De ondergrond vanaf circa 0,5 tot 2,0 m-mv, is analytisch onderzocht in grondmengmonster 5. Uit de analyseresultaten van onderhavig grondmengmonster blijkt, dat de concentratie nikkel de achtergrondwaarde overschrijdt, doch niet de bodemindex dan wel de interventiewaarde. Daarnaast overschrijdt de concentratie nikkel niet de maximale waarde voor de klasse wonen.

Op basis van een indicatieve toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit kan onderhavige ondergrond als klasse AW2000 grond bestempeld worden.

Grondwater
Uit de analyseresultaten van het grondwater blijkt, dat de concentraties barium, zink en naftaleen de betreffende streefwaarden overschrijden.

Voornoemde verontreinigingen kunnen veelal als gebiedseigen bestempeld worden en vormen vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen voor het beoogde gebruik ten behoeve van woondoeleinden.

Asbest
Tijdens het verrichten van het bodemonderzoek zijn zintuiglijk geen asbestverdachte materialen aangetoond. Op basis van de bevindingen van voornoemd zintuiglijk bodemonderzoek en het historisch bodemonderzoek is geen verder onderzoek naar asbest verricht.

Toetsing hypothese
De hypothese “onverdacht” wordt op basis van de onderzoeksresultaten bevestigd. De hypothese verdacht m.b.t. bestrijdingsmiddelen kan worden verworpen. Analytisch worden geen bestrijdingsmiddelen aangetoond (grondmengmonsters 2 en 4).

Nader bodemonderzoek
Voor wat betreft de onderzoekslocatie zijn er geen aanleidingen om over te gaan tot het uitvoeren van een nader onderzoek.

Resumé
Resumerend kan gesteld worden dat er vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen c.q. beperkingen verbonden zijn ten aanzien van de beoogde bestemmingsplanwijziging en de hiermee gepaard gaande uitbreiding van de het bouwblok.

Dit bodemonderzoek is steekproefsgewijs uitgevoerd. Eventuele aanwezige andere dan voornoemde bronnen van verontreiniging kunnen derhalve niet worden uitgesloten.

Ubachsberg, gemeente Voerendaal, 11 december 2017

Aelmans Eco B.V.

de heer G.A.P. Hamers

Rapport opgesteld door:
de heer ing. H.J.J.G.M. Wolfs
Milieukundig adviseur

Figuur 1 Ligging onderzoekslocatie

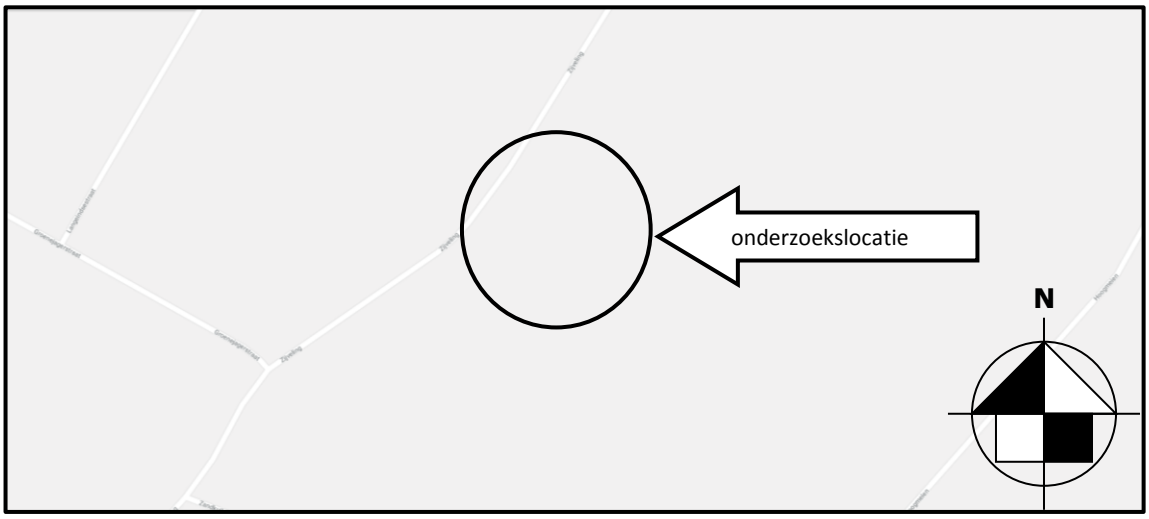

Bron: Google Maps

FIGUUR 2

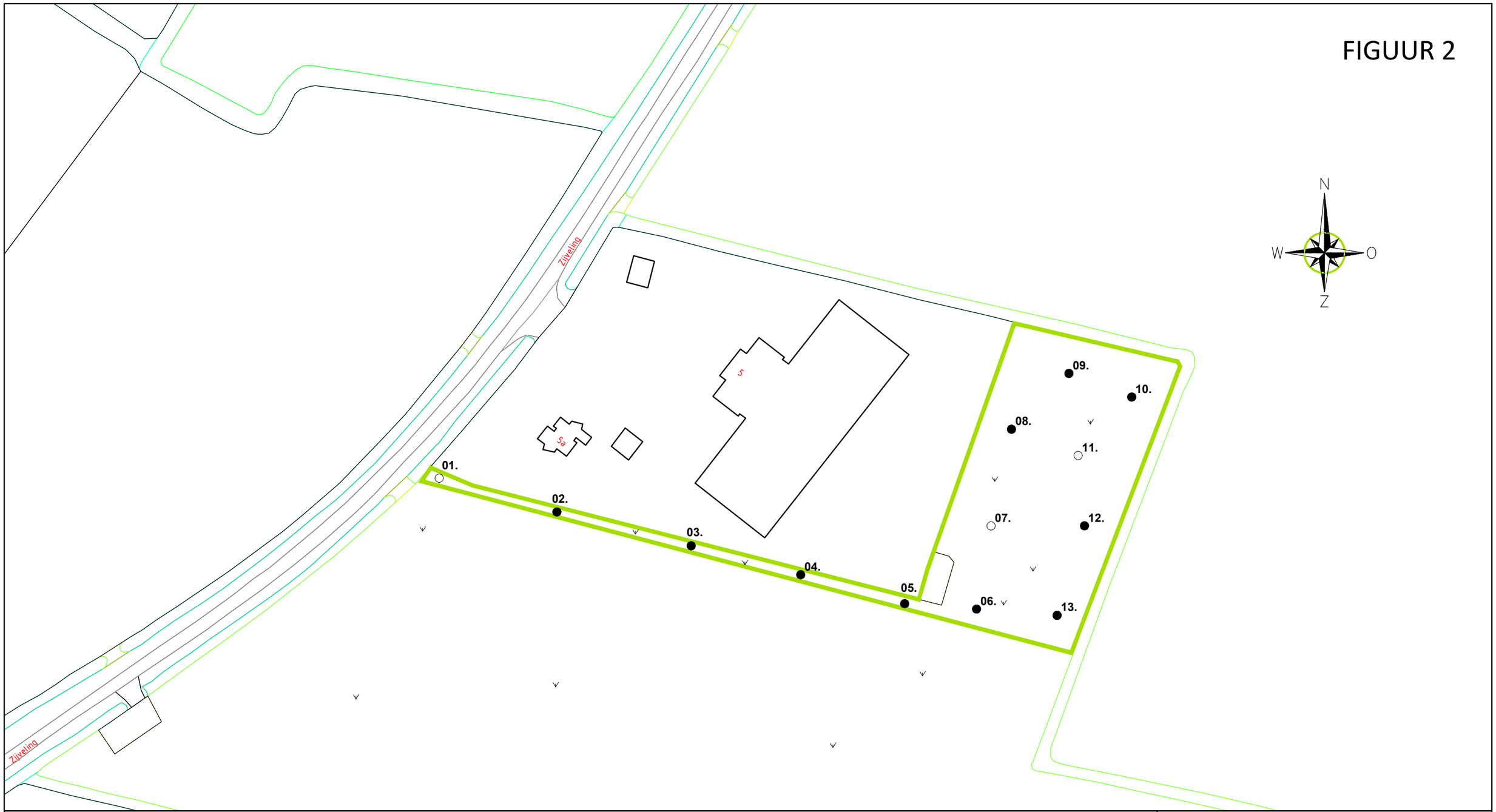

LEGENDA

- onderzoekslocatie
- bebouwing
- 2. boorpunt 0,0 - 0,5 m-mv incl. inspectiegat asbest
- gras
- 1. boorpunt 0,0 - 2,0/3,0 m-mv incl. inspectiegat asbest en peilbuis

aelmans
Kerkstraat 4
6367 JE Voerendaal
T. 045-575 32 55
F. 045-575 15 09
E. info@aelmans.com

Kerkstraat 2
6095 BE Baexem
T. 0475-45 92 60
F. 0475-45 92 82
I. www.aelmans.com

Opdrachtgever	**Topigs Groep B.V.**					
Onderwerp	Onderzoekslocatie met ligging boorpunten en inspectiegaten asbestonderzoek					
Locatie	Zijveling 5 te Ommeren (gemeente Buren)					
Projectnummer	**E171955**					
Datum	11-12-2017	A:	-	B:	-	
Getekend	HWO	*Schaal*	1:1000	*Formaat*	A3	

Bijlage 1

Analysecertificaten grond

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs
Kerkstraat 4
6367 JE VOERENDAAL

Uw projectnaam	: Zijveling 5 te Ommeren
Uw projectnummer	: E171955
ALcontrol rapportnummer	: 12669383, versienummer: 1

Rotterdam, 04-12-2017

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project E171955. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door ALcontrol B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het ALcontrol laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers), of Spanje (Cerdanya 44, El Prat de Llobregat) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 8 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

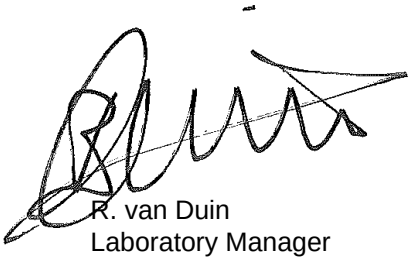

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	23-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	23-11-2017
Rapportnummer	12669383 - 1	Rapportagedatum	04-12-2017

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 t/m 6 (0-50 cm-mv)
002	Grond (AS3000)	1 t/m 6 (0-20 cm-mv)
003	Grond (AS3000)	7 t/m 13 (0-50 cm-mv)
004	Grond (AS3000)	7 t/m 13 (0-20 cm-mv)
005	Grond (AS3000)	1, 7, 11 (50-200 cm-mv)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	81.1	79.8	80.2	78.5	77.2
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	1.9		2.8		0.7
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	21		26		18
METALEN							
barium	mg/kgds	S	120		170		120
cadmium	mg/kgds	S	0.36		<0.2		<0.2
kobalt	mg/kgds	S	11		12		9.7
koper	mg/kgds	S	17		20		13
kwik	mg/kgds	S	0.07		<0.05		<0.05
lood	mg/kgds	S	21		24		13
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5		<0.5		<0.5
nikkel	mg/kgds	S	29		34		30
zink	mg/kgds	S	61		77		59
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.01		<0.01		<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
chryseen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01		<0.01		<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.073 [1)]		0.07 [1)]		0.07 [1)]
CHLOORBENZENEN							
hexachloorbenzeen	µg/kgds	S		<1		<1	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1		<1		<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1		<1		<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1		<1		<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1		<1		<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	23-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	23-11-2017
Rapportnummer	12669383 - 1	Rapportagedatum	04-12-2017

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 t/m 6 (0-50 cm-mv)
002	Grond (AS3000)	1 t/m 6 (0-20 cm-mv)
003	Grond (AS3000)	7 t/m 13 (0-50 cm-mv)
004	Grond (AS3000)	7 t/m 13 (0-20 cm-mv)
005	Grond (AS3000)	1, 7, 11 (50-200 cm-mv)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
PCB 138	µg/kgds	S	<1		<1		<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1		<1		<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1		<1		<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]		4.9 [1)]		4.9 [1)]
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN							
o,p-DDT	µg/kgds	S		<1		<1	
p,p-DDT	µg/kgds	S		<1		<1	
som DDT (0.7 factor)	µg/kgds	S		1.4 [1)]		1.4 [1)]	
o,p-DDD	µg/kgds	S		<1		<1	
p,p-DDD	µg/kgds	S		<1		<1	
som DDD (0.7 factor)	µg/kgds	S		1.4 [1)]		1.4 [1)]	
o,p-DDE	µg/kgds	S		<1		<1	
p,p-DDE	µg/kgds	S		<1		<1	
som DDE (0.7 factor)	µg/kgds	S		1.4 [1)]		1.4 [1)]	
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds			4.2 [1)]		4.2 [1)]	
aldrin	µg/kgds	S		<1		<1	
dieldrin	µg/kgds	S		<1		<1	
endrin	µg/kgds	S		<1		<1	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	µg/kgds	S		2.1 [1)]		2.1 [1)]	
isodrin	µg/kgds	S		<1		<1	
telodrin	µg/kgds	S		<1		<1	
alpha-HCH	µg/kgds	S		<1		<1	
beta-HCH	µg/kgds	S		<1		<1	
gamma-HCH	µg/kgds	S		<1		<1	
delta-HCH	µg/kgds	S		<1		<1	
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds			2.8 [1)]		2.8 [1)]	
heptachloor	µg/kgds	S		<1		<1	
cis-heptachloorepoxide	µg/kgds	S		<1		<1	
trans-heptachloorepoxide	µg/kgds	S		<1		<1	
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	µg/kgds	S		1.4 [1)]		1.4 [1)]	
alpha-endosulfan	µg/kgds	S		<1		<1	
hexachloorbutadieen	µg/kgds	S		<1		<1	
endosulfansulfaat	µg/kgds	S		<1		<1	
trans-chloordaan	µg/kgds	S		<1		<1	
cis-chloordaan	µg/kgds	S		<1		<1	
som chloordaan (0.7 factor)	µg/kgds	S		1.4 [1)]		1.4 [1)]	
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	µg/kgds			16.1 [1)]		16.1 [1)]	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	23-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	23-11-2017
Rapportnummer	12669383 - 1	Rapportagedatum	04-12-2017

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 t/m 6 (0-50 cm-mv)
002	Grond (AS3000)	1 t/m 6 (0-20 cm-mv)
003	Grond (AS3000)	7 t/m 13 (0-50 cm-mv)
004	Grond (AS3000)	7 t/m 13 (0-20 cm-mv)
005	Grond (AS3000)	1, 7, 11 (50-200 cm-mv)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	µg/kgds	S		14.7 [1)]		14.7 [1)]	
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5		<5		<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5		<5		<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5		<5		<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5		<5		<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20		<20		<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	23-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	23-11-2017
Rapportnummer	12669383 - 1	Rapportagedatum	04-12-2017

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	23-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	23-11-2017
Rapportnummer	12669383 - 1	Rapportagedatum	04-12-2017

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966); conform ISO 22036 (ontsluiting conform NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-ISO 16772)
lood	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966); conform ISO 22036 (ontsluiting conform NEN 6961)
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 conform NEN-EN-ISO 16703
hexachloorbenzeen	Grond (AS3000)	Conform AS3020-2
o,p-DDT	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
p,p-DDT	Grond (AS3000)	Idem
som DDT (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	23-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	23-11-2017
Rapportnummer	12669383 - 1	Rapportagedatum	04-12-2017

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
p,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem
som DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem
p,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem
som DDE (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
aldrin	Grond (AS3000)	Idem
dieldrin	Grond (AS3000)	Idem
endrin	Grond (AS3000)	Idem
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
isodrin	Grond (AS3000)	Idem
telodrin	Grond (AS3000)	Idem
alpha-HCH	Grond (AS3000)	Idem
beta-HCH	Grond (AS3000)	Idem
gamma-HCH	Grond (AS3000)	Idem
delta-HCH	Grond (AS3000)	Conform AS3020-3
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode, aceton/hexaan-extractie, clean-up, analyse m.b.v. GCMS
heptachloor	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
cis-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem
trans-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
alpha-endosulfan	Grond (AS3000)	Idem
hexachloorbutadieen	Grond (AS3000)	Idem
endosulfansulfaat	Grond (AS3000)	Conform AS3020-3
trans-chloordaan	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
cis-chloordaan	Grond (AS3000)	Idem
som chloordaan (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	Grond (AS3000)	Conform AS3220-1 en AS3220-2
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	Grond (AS3000)	Conform AS3020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y6848125	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
001	Y6848439	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
001	Y6848129	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
001	Y6848117	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
001	Y6848090	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
001	Y6848049	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
002	Y6848120	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
002	Y6848124	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
002	Y6848114	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

ALcontrol Laboratories

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	23-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	23-11-2017
Rapportnummer	12669383 - 1	Rapportagedatum	04-12-2017

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y6848123	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
002	Y6848428	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
002	Y6848437	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
003	Y6848435	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
003	Y6848126	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
003	Y6848431	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
003	Y6848121	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
003	Y6848432	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
003	Y6848128	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
003	Y6848427	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
004	Y6848436	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
004	Y6848426	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
004	Y6848119	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
004	Y6848118	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
004	Y6848127	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
004	Y6848440	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
004	Y6848076	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848433	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848430	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848122	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848115	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848116	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848073	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848423	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848438	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum
005	Y6848425	22-11-2017	22-11-2017	ALC201 Theoretische monsternamedatum

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Bijlage 2

Analysecertificaten grondwater

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs
Kerkstraat 4
6367 JE VOERENDAAL

Uw projectnaam	: Zijveling 5 te Ommeren
Uw projectnummer	: E171955
ALcontrol rapportnummer	: 12674422, versienummer: 1

Rotterdam, 07-12-2017

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project E171955. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door ALcontrol B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het ALcontrol laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers), of Spanje (Cerdanya 44, El Prat de Llobregat) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	30-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	01-12-2017
Rapportnummer	12674422 - 1	Rapportagedatum	07-12-2017

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	Peilbuis 1

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	110 [1)]
cadmium	µg/l	S	<0.20 [1)]
kobalt	µg/l	S	<2 [1)]
koper	µg/l	S	<2.0 [1)]
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2.0 [1)]
molybdeen	µg/l	S	<2 [1)]
nikkel	µg/l	S	<3 [1)]
zink	µg/l	S	110 [1)]
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [2)]
styreen	µg/l	S	<0.2
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	µg/l	S	0.03 [3)]
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [2)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [2)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	30-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	01-12-2017
Rapportnummer	12674422 - 1	Rapportagedatum	07-12-2017

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	Peilbuis 1

Analyse	Eenheid	Q	001
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	30-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	01-12-2017
Rapportnummer	12674422 - 1	Rapportagedatum	07-12-2017

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	Geanalyseerd m.b.v.ICP-MS, conform NEN-EN-ISO 17294-2 i.p.v. ICP-AES
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
3	Het gehalte is indicatief i.v.m. de aanwezigheid van componenten die een storende invloed hebben op de meting.

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

AELMANS ECO BV
Dhr. H. Wolfs

Analyserapport

Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Orderdatum	30-11-2017
Projectnummer	E171955	Startdatum	01-12-2017
Rapportnummer	12674422 - 1	Rapportagedatum	07-12-2017

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 (meting conform NEN-EN-ISO 17852)
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-4
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G6447299	01-12-2017	30-11-2017	ALC236
001	B1703202	01-12-2017	30-11-2017	ALC204

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Bijlage 3

Profielbeschrijving boorpunten

Bijlage 3 Profielbeschrijving boorpunten

Boorfirma	: Aelmans Eco B.V.	Beschrijver	: Hans Wolfs
Boormethode	: Edelmanboor + spade	Datum	: 21 november 2017
Locatie	: Zijveling 5 te Ommeren		

Ligging boorpunten: zie figuur 2

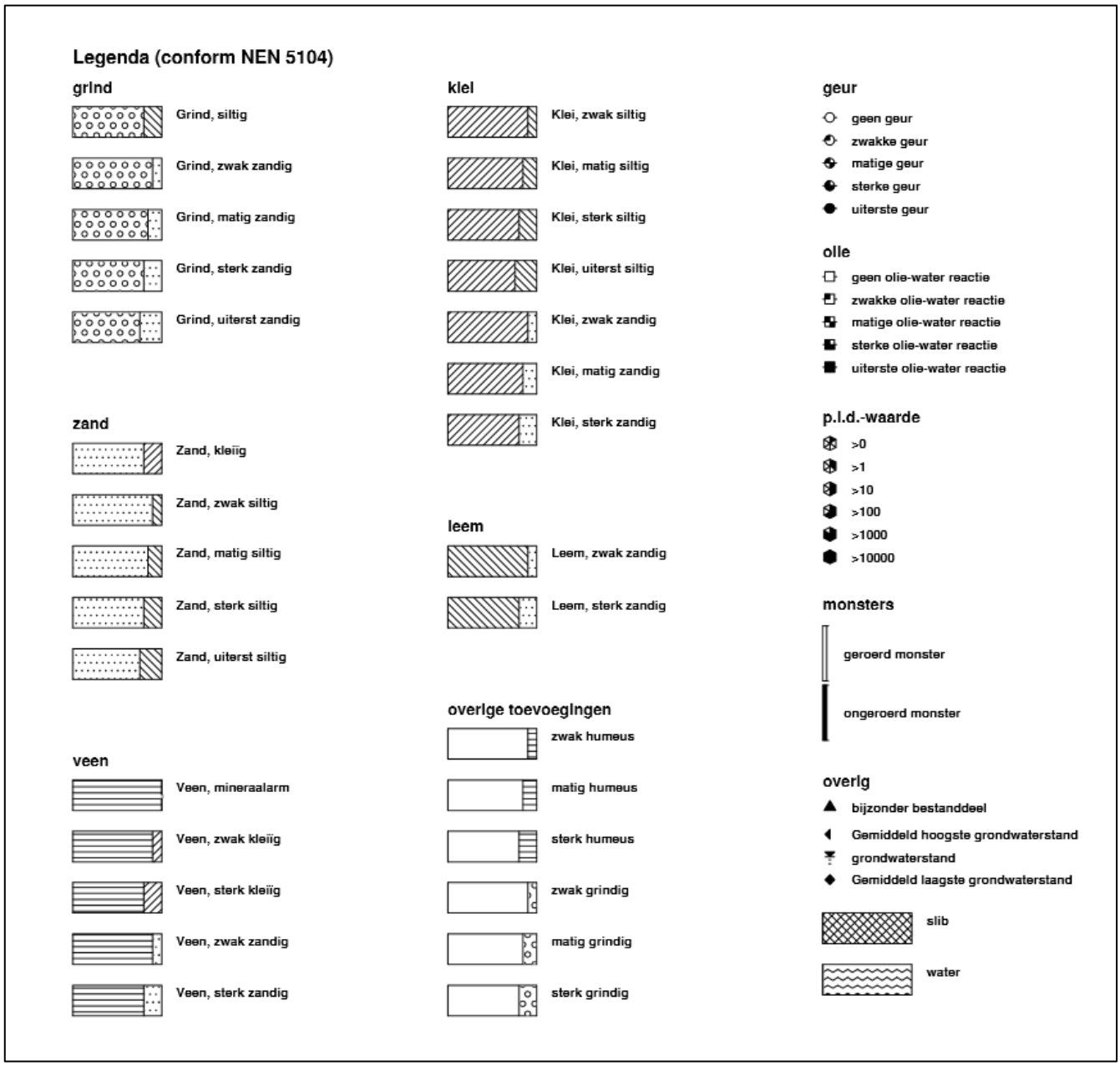

Boring: 01

Datum: 21-11-2017

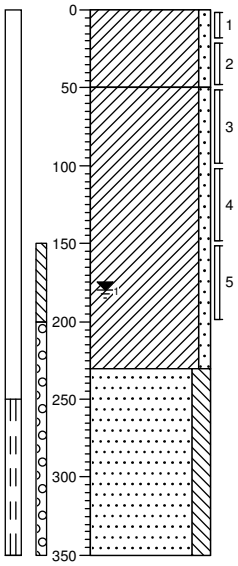

0 weiland

Klei, zwak zandig, bruingrijs, Edelmanboor

50

Klei, zwak zandig, bruingrijs, Edelmanboor

230

Zand, uiterst fijn, matig siltig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

350

Boring: 02

Datum: 21-11-2017

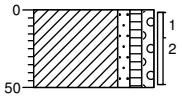

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

50

Boring: 03

Datum: 21-11-2017

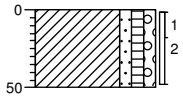

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

50

Boring: 04

Datum: 21-11-2017

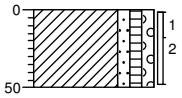

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Projectcode: E171955

getekend volgens NEN 5104

Boring: 05

Datum: 21-11-2017

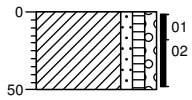

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Boring: 06

Datum: 21-11-2017

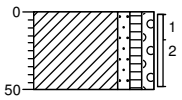

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Boring: 07

Datum: 21-11-2017

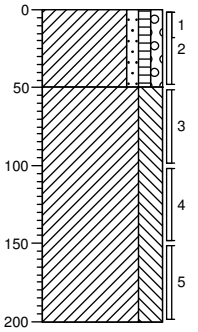

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Klei, sterk siltig, neutraalbruin, Edelmanboor

200

Boring: 08

Datum: 21-11-2017

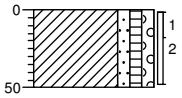

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Projectcode: E171955

getekend volgens NEN 5104

Boring: 09

Datum: 21-11-2017

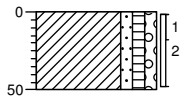

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Boring: 10

Datum: 21-11-2017

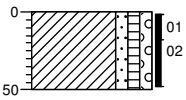

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Boring: 11

Datum: 21-11-2017

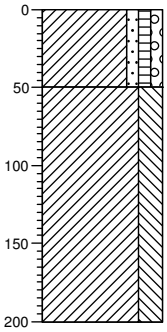

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Klei, sterk siltig, neutraalbruin, Edelmanboor

200

Boring: 12

Datum: 21-11-2017

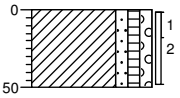

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

50

Projectcode: E171955

getekend volgens NEN 5104

Boring: 13

Datum: 21-11-2017

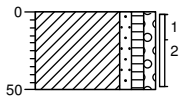

0 weiland

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

50

Projectcode: E171955

getekend volgens NEN 5104

Bijlage 4

Getoetste analyseresultaten
grond conform BoToVa

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.0.0, toetsingsdatum: 12-12-2017 - 11:44)

Projectcode	E171955	E171955
Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Zijveling 5 te Ommeren
Monsteromschrijving	1 t/m 6 (0-50 cm-mv	1 t/m 6 (0-20 cm-mv
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	AR	BT	BC	BI	AR	BT	BC	BI
droge stof	%	81,1	**81,1**			79,8	**79,8**		
gewicht artefacten	g	<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	1,9	**1,9**				**1,9**		
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)	% vd DS	21	**21**				**21**		
METALEN									
barium^{+}	mg/kg	120	**138**	--				-	
cadmium	mg/kg	0,36	**0,48**	<=AW	-0,01			-	
kobalt	mg/kg	11	**12,6**	<=AW	-0,01			-	
koper	mg/kg	17	**21,2**	<=AW	-0,12			-	
kwik	mg/kg	0,07	**0,0769**	<=AW	0,00			-	
lood	mg/kg	21	**24,5**	<=AW	-0,05			-	
molybdeen	mg/kg	<0,5	**0,35**	<=AW	-0,01			-	
nikkel	mg/kg	29	**32,7**	<=AW	-0,03			-	
zink	mg/kg	61	**73,6**	<=AW	-0,11			-	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
fenantreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
antraceen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
fluoranteen	mg/kg	0,01	**0,01**	-				-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
chryseen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0,073	**0,073**	<=AW	-0,04			-	
CHLOORBENZENEN									
hexachloorbenzeen	ug/kg			-		<1	**3,5**	<=AW	-
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
PCB 28	ug/kg	<1	**3,5**	-				-	
PCB 52	ug/kg	<1	**3,5**	-				-	
PCB 101	ug/kg	<1	**3,5**	-				-	
PCB 118	ug/kg	<1	**3,5**	-				-	
PCB 138	ug/kg	<1	**3,5**	-				-	
PCB 153	ug/kg	<1	**3,5**	-				-	
PCB 180	ug/kg	<1	**3,5**	-				-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4,9	**24,5**	<=AW	-			-	
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN									
o,p-DDT	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
p,p-DDT	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
som DDT (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**7**	<=AW	-
o,p-DDD	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
p,p-DDD	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
som DDD (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**7**	<=AW	-
o,p-DDE	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
p,p-DDE	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
som DDE (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**7**	<=AW	-
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds			-		4,2		-	
aldrin	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
dieldrin	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
endrin	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	ug/kg			-		2,1	**10,5**	<=AW	-
isodrin	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
telodrin	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
alpha-HCH	ug/kg			-		<1	**3,5**	<=AW	-
beta-HCH	ug/kg			-		<1	**3,5**	<=AW	-
gamma-HCH	ug/kg			-		<1	**3,5**	<=AW	-
delta-HCH	ug/kg			-		<1	**3,5**	--	
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds			-		2,8		-	
heptachloor	ug/kg			-		<1	**3,5**	<=AW	-

cis-heptachloorepoxide	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
trans-heptachloorepoxide	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**7**	<=AW	-
alpha-endosulfan	ug/kg			-		<1	**3,5**	<=AW	-
hexachloorbutadieen	ug/kg			-		<1	**3,5**	<=AW	-
endosulfansulfaat	ug/kg			-		<1	**3,5**	--	
trans-chloordaan	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
cis-chloordaan	ug/kg			-		<1	**3,5**	-	
som chloordaan (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**7**	<=AW	-
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	µg/kgds			-		16,1		-	
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	ug/kg			-		14,7	**73,5**	<=AW	-
MINERALE OLIE									
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17,5**	--	-			-	
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17,5**	--	-			-	
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17,5**	--	-			-	
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17,5**	--	-			-	
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	<=AW	-0,02			-	

Monstercode	Monsteromschrijving
12669383-001	*1 t/m 6 (0-50 cm-mv)*
12669383-002	*1 t/m 6 (0-20 cm-mv)*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.0.0, toetsingsdatum: 12-12-2017 - 11:44)

Projectcode	E171955	E171955
Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren	Zijveling 5 te Ommeren
Monsteromschrijving	7 t/m 13 (0-50 cm-m	7 t/m 13 (0-20 cm-m
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	AR	BT	BC	BI	AR	BT	BC	BI
droge stof	%	80,2	**80,2**			78,5	**78,5**		
gewicht artefacten	g	<1				<1			
aard van de artefacten	-	Geen				Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	2,8	**2,8**				**2,8**		
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)	% vd DS	26	**26**				**26**		
METALEN									
barium^{+}	mg/kg	170	**165**	--				-	
cadmium	mg/kg	<0,2	**0,172**	<=AW	-0,03			-	
kobalt	mg/kg	12	**11,6**	<=AW	-0,02			-	
koper	mg/kg	20	**22,3**	<=AW	-0,12			-	
kwik	mg/kg	<0,05	**0,0361**	<=AW	0,00			-	
lood	mg/kg	24	**25,9**	<=AW	-0,05			-	
molybdeen	mg/kg	<0,5	**0,35**	<=AW	-0,01			-	
nikkel	mg/kg	34	**33,1**	<=AW	-0,03			-	
zink	mg/kg	77	**81,5**	<=AW	-0,10			-	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
fenantreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
antraceen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
fluoranteen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
chryseen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-				-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0,07	**0,07**	<=AW	-0,04			-	
CHLOORBENZENEN									
hexachloorbenzeen	ug/kg			-		<1	**2,5**	<=AW	-
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
PCB 28	ug/kg	<1	**2,5**	-				-	
PCB 52	ug/kg	<1	**2,5**	-				-	
PCB 101	ug/kg	<1	**2,5**	-				-	
PCB 118	ug/kg	<1	**2,5**	-				-	
PCB 138	ug/kg	<1	**2,5**	-				-	
PCB 153	ug/kg	<1	**2,5**	-				-	
PCB 180	ug/kg	<1	**2,5**	-				-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4,9	**17,5**	<=AW	-			-	
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN									
o,p-DDT	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
p,p-DDT	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
som DDT (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**5**	<=AW	-
o,p-DDD	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
p,p-DDD	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
som DDD (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**5**	<=AW	-
o,p-DDE	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
p,p-DDE	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
som DDE (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**5**	<=AW	-
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds			-		4,2		-	
aldrin	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
dieldrin	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
endrin	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	ug/kg			-		2,1	**7,5**	<=AW	-
isodrin	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
telodrin	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
alpha-HCH	ug/kg			-		<1	**2,5**	<=AW	-
beta-HCH	ug/kg			-		<1	**2,5**	<=AW	-
gamma-HCH	ug/kg			-		<1	**2,5**	<=AW	-
delta-HCH	ug/kg			-		<1	**2,5**	--	
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds			-		2,8		-	

heptachloor	ug/kg			-		<1	**2,5**	<=AW	-
cis-heptachloorepoxide	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
trans-heptachloorepoxide	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**5**	<=AW	-
alpha-endosulfan	ug/kg			-		<1	**2,5**	<=AW	-
hexachloorbutadieen	ug/kg			-		<1	**2,5**	<=AW	-
endosulfansulfaat	ug/kg			-		<1	**2,5**	--	
trans-chloordaan	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
cis-chloordaan	ug/kg			-		<1	**2,5**	-	
som chloordaan (0.7 factor)	ug/kg			-		1,4	**5**	<=AW	-
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	µg/kgds			-		16,1		-	
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	ug/kg			-		14,7	**52,5**	<=AW	-
MINERALE OLIE									
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**12,5**	--	-			-	
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**12,5**	--	-			-	
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**12,5**	--	-			-	
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**12,5**	--	-			-	
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**50**	<=AW	-0,03			-	

Monstercode	Monsteromschrijving
12669383-003	*7 t/m 13 (0-50 cm-mv)*
12669383-004	*7 t/m 13 (0-20 cm-mv)*

Toetsing volgens BoToVa, module T.12-Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb
(Toetsversie 3.0.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.0.0, toetsingsdatum: 12-12-2017 - 11:44)

Projectcode	E171955
Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren
Monsteromschrijving	1, 7, 11 (50-200 cm
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Voldoet aan Achtergrondwaarde**

Analyse	Eenheid	AR	BT	BC	BI
droge stof	%	77,2	**77,2**		
gewicht artefacten	g	<1			
aard van de artefacten	-	Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	0,7	**0,7**		
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	18	**18**		
METALEN					
barium^{+}	mg/kg	120	**155**	--	
cadmium	mg/kg	<0,2	**0,193**	<=AW	-0,03
kobalt	mg/kg	9,7	**12,4**	<=AW	-0,01
koper	mg/kg	13	**17,3**	<=AW	-0,15
kwik	mg/kg	<0,05	**0,0399**	<=AW	0,00
lood	mg/kg	13	**15,8**	<=AW	-0,07
molybdeen	mg/kg	<0,5	**0,35**	<=AW	-0,01
nikkel	mg/kg	30	**37,5**	WO	0,04
zink	mg/kg	59	**77,2**	<=AW	-0,11
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
fenantreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
antraceen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
fluoranteen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
benzo(a)antraceen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
chryseen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
benzo(a)pyreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	<0,01	**0,007**	-	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0,07	**0,07**	<=AW	-0,04
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	ug/kg	<1	**3,5**	-	
PCB 52	ug/kg	<1	**3,5**	-	
PCB 101	ug/kg	<1	**3,5**	-	
PCB 118	ug/kg	<1	**3,5**	-	
PCB 138	ug/kg	<1	**3,5**	-	
PCB 153	ug/kg	<1	**3,5**	-	
PCB 180	ug/kg	<1	**3,5**	-	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4,9	**24,5**	<=AW	-
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**17,5**	--	-
fractie C12-C22	mg/kg	<5	**17,5**	--	-
fractie C22-C30	mg/kg	<5	**17,5**	--	-
fractie C30-C40	mg/kg	<5	**17,5**	--	-
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	<=AW	-0,02

Monstercode	Monsteromschrijving
12669383-005	*1, 7, 11 (50-200 cm-mv)*

Legenda

Verklaring kolommen

AR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*ALcontrol berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
>IND	*Groter dan industrie*

Normenblad
Toetskeuze: T.12: Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0,6	1,2	4,3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik	mg/kg	0,15	0,83	4,8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1,5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1,5	6,8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000
CHLOORBENZENEN					
hexachloorbenzeen	ug/kg	8,5	27	1400	2000
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN					
som DDT (0.7 factor)	ug/kg	200	200	1000	1700
som DDD (0.7 factor)	ug/kg	20	840	34000	34000
som DDE (0.7 factor)	ug/kg	100	130	1300	2300
aldrin	ug/kg				320
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	ug/kg	15	40	140	4000
alpha-HCH	ug/kg	1	1	500	17000
beta-HCH	ug/kg	2	2	500	1600
gamma-HCH	ug/kg	3	40	500	1200
heptachloor	ug/kg	0,7	0,7	100	4000
alpha-endosulfan	ug/kg	0,9	0,9	100	4000
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	ug/kg	2	2	100	4000
hexachloorbutadieen	ug/kg	3			
som chloordaan (0.7 factor)	ug/kg	2	2	100	4000
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	ug/kg	400			

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
AW = Achtergrondwaarden
WO = Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND = Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 5

Getoetste analyseresultaten grondwater conform BoToVa

Toetsing volgens BoToVa, module T.13-Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb
(Toetsversie 1.1.0, toetskader WBB, SIKB versie 13.0.0, toetsingsdatum: 12-12-2017 - 11:43)

Projectcode	E171955
Projectnaam	Zijveling 5 te Ommeren
Monsteromschrijving	Peilbuis 1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)
Monster conclusie	**Overschrijding Streefwaarde**

Analyse	Eenheid	AR	BT	BC	BI
METALEN					
barium	ug/l	110	**110**	>S	0,10
cadmium	ug/l	<0,20	**0,14**	<=S	-
kobalt	ug/l	<2	**1,4**	<=S	-
koper	ug/l	<2,0	**1,4**	<=S	-
kwik	ug/l	<0,05	**0,035**	<=S	-
lood	ug/l	<2,0	**1,4**	<=S	-
molybdeen	ug/l	<2	**1,4**	<=S	-
nikkel	ug/l	<3	**2,1**	<=S	-
zink	ug/l	110	**110**	>S	0,06
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
tolueen	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
ethylbenzeen	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
o-xyleen	ug/l	<0,1	**0,07**	-	
p- en m-xyleen	ug/l	<0,2	**0,14**	-	
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0,21	**0,21**	<=S	-
styreen	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	ug/l	0,03	**0,03**	>S	0,00
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0,1	**0,07**	<=S	-
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0,1	**0,07**	-	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0,1	**0,07**	-	
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0,14	**0,14**	<=S	-
dichloormethaan	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0,2	**0,14**	-	-0,01
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0,2	**0,14**	-	-0,01
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0,2	**0,14**	-	-0,01
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0,42	**0,42**	<=S	-
tetrachlooretheen	ug/l	<0,1	**0,07**	<=S	-
tetrachloormethaan	ug/l	<0,1	**0,07**	<=S	-
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0,1	**0,07**	<=S	-
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0,1	**0,07**	<=S	-
trichlooretheen	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
chloroform	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
vinylchloride	ug/l	<0,2	**0,14**	<=S	-
tribroommethaan	ug/l	<0,2	**0,14**	---	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	ug/l	<25	**17,5**	--	-
fractie C12-C22	ug/l	<25	**17,5**	--	-
fractie C22-C30	ug/l	<25	**17,5**	--	-
fractie C30-C40	ug/l	<25	**17,5**	--	-
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	**35**	<=S	-

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
12674422-001			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	**0.77**	^--
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	DIMSLS	**0.000429**	

Monstercode	Monsteromschrijving
12674422-001	*Peilbuis 1*

Legenda

Verklaring kolommen

AR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
BI	*ALcontrol berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Streefwaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*

Normenblad
Toetskeuze: T.13: Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Analyse	Eenheid	S	I
METALEN			
barium	ug/l	50	625
cadmium	ug/l	0,4	6
kobalt	ug/l	20	100
koper	ug/l	15	75
kwik	ug/l	0,05	0,3
lood	ug/l	15	75
molybdeen	ug/l	5	300
nikkel	ug/l	15	75
zink	ug/l	65	800
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	ug/l	0,2	30
tolueen	ug/l	7	1000
ethylbenzeen	ug/l	4	150
xylenen (0.7 factor)	ug/l	0,2	70
styreen	ug/l	6	300
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	ug/l	0,01	70
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	ug/l	7	900
1,2-dichloorethaan	ug/l	7	400
1,1-dichlooretheen	ug/l	0,01	10
dichloormethaan	ug/l	0,01	1000
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	ug/l	0,01	20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	ug/l	0,8	80
tetrachlooretheen	ug/l	0,01	40
tetrachloormethaan	ug/l	0,01	10
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	0,01	300
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	0,01	130
trichlooretheen	ug/l	24	500
chloroform	ug/l	6	400
vinylchloride	ug/l	0,01	5
tribroommethaan	ug/l		630
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	ug/l	50	600

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
S = Streefwaarden
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Bijlage 6

Verklaring van functiescheiding

aelmans	MANAGEMENTSYSTEEM SF301A Verklaring van functiescheiding
	Versienummer: 05 Versiedatum: 31 oktober 2017 Pagina 1 van 1

Projectnaam	UDO Zijweling 5 te Ommen
Projectnummer	E171955

Ik verklaar dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van:

O BRL-SIKB 1000 O protocol 1001
O protocol 1002

O BRL-SIKB 2000 O protocol 2001
O protocol 2002
O protocol 2018

O BRL-SIKB 2100 O protocol 2101

O BRL-SIKB 6000 O protocol 6001

Naam: ~~Guido Hamers~~ / Hans Wolfs / ~~Loek Riga~~
~~Jens Kusters~~ / ~~Kelly Leers~~ / *Femke Pakbier* / ~~*Erik Sonnemans*~~

Functie: ~~veldmedewerker~~ / monsternemer / ~~milieukundig begeleider~~ / ~~*boormeester*~~

Datum uitvoering: 21 EN 30 November '17

Handtekening: H. Wolfs

aelmans	MANAGEMENTSYSTEEM SF301A Verklaring van functiescheiding
	Versienummer: 05 Versiedatum: 31 oktober 2017 Pagina 1 van 1

Projectnaam	USO Zijdling 5 te Ommeren
Projectnummer	E1719.55

Ik verklaar dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van:

O BRL-SIKB 1000 O protocol 1001
O protocol 1002

O BRL-SIKB 2000 ~~O~~ protocol 2001
~~O~~ protocol 2002
~~O~~ protocol 2018

O BRL-SIKB 2100 O protocol 2101

O BRL-SIKB 6000 O protocol 6001

Naam: ~~Guido Hamers~~ / ~~Hans Wolfs~~ / Loek Riga
~~Jens Kusters~~ / ~~Kelly Leers~~ / ~~*Femke Pakbier*~~ / ~~*Erik Sonnemans*~~

Functie: veldmedewerker / monsternemer / ~~milieukundig begeleider~~ / *boormeester*

Datum uitvoering: 21 en 30 November '17

Handtekening:

Bijlage 7

Asbestinspectierapport

MONSTERNAMEPLAN 2018

1. PROJECTGEGEVENS

Projectnummer : E171955 Zijweling 5 te Ommeren

2. UITVOERING VELDWERK

0 deelgebieden

☐ nee
☐ ja, op basis van locatiebezoek / historische informatie SF302H
aantal deelgebieden:

deelgebied	omschrijving	oppervlakte
A	Weiland	± 3.750 m²
B		
C		
D		
E		

deelgebied	gaten aantal	lxbxd	analyse
A	13	0,3x0,3x0,5	-
B			
C			
D			
E			

deelgebied	sleuven aantal	lxbxd	analyse
A			
B			
C			
D			
E			

deelgebied	boringen aantal	lxbxd	analyse
A			
B			
C			
D			
E			

3. *AANLEVEREN MONSTERS*

Monstercodering	*0 standaard: monster 1...* *0 afwijkend:.....*
Monsterverpakking	*0 10 l emmers, laboratorium: Alcontrol Laboratories.,* *0 anders:*
Aanleveren aan:	*0 laboratorium Alcontrol Laboratories*
Plaats en tijd aanleveren monsters	*0 plaats: Voerendaal* *0 datum:*
analyses	*0 NEN-5707 0 NEN-5897*
- monstername conform NEN5707 en werkinstructie WI302E - registratie op monsternameformulier SF302F	

4. VEILIGHEIDSPLAN

Standaard veiligheidsmateriaal:
+ wegwerp overschoenen of afspoelbare laarzen + wegwerp handschoenen + plakband
+ stickers "voorzichtig, bevat asbest" + veiligheidshelm

0 blootstellingsverwachting aan asbestvezels < risicogrenswaarde (=Verwaarloosbaar Risiconiveau)
- standaard veiligheidsmateriaal

0 blootstellingsverwachting > VR en < MTR (maximaal toelaatbaar risiconiveau)
- standaard veiligheidsmateriaal, wegwerp-overall, halfgelaatsmasker

0 blootstellingsverwachting > MTR
- standaard veiligheidsmateriaal, wegwerp-overall, volgelaatsmasker, deco-unit, overdrukcabine op laadschop of kraan

- indeling afgeleid uit RIVM rapport 711700134/2003
- instructies en maatregelen conform WI302E+F, WI501A en CROW 132

Aanvullende instructies nodig voor ☐ ja _____
_____
_____

☐ n.v.t.

5. EVENTUELE AANVULLENDE OPMERKINGEN

onderdacht

aelmans	MANAGEMENTSYSTEEM SF302F Monsternameformulier 2018
	Versienummer: 06 Versiedatum: 31 oktober 2017 Pagina 1 van 3

1. PROJECTGEGEVENS

Projectnummer: E171955

2. ALGEMEEN

Doel onderzoek: kwaliteit bodem vaststellen	
Uitvoerende organisatie: Aelmans Eco B.V.	datum uitvoering: 21-11-2017
Projectleider: LR – HW – GH - KL	telefoon:
Veldmedewerker: LR – HW – GH – JK – KL- FP- *ES* -...	telefoon:

3. LOCATIEGEGEVENS

Locatie ingedeeld in deelgebieden?
☒ nee
☐ ja

deelgebied	omschrijving	oppervlakte
A	Weiland	± 3.750 m²
B		
C		
D		
E		

4. OMSTANDIGHEDEN VISUELE INSPECTIE

dag , datum: 21-11-'17	**dagdeel :** ochtend		
Neerslag	0 <10mm/dag	0 >10mm/dag	regen / hagel / sneeuw
Tijdstip	...:... uur		
Zicht	0 >50 m	0 < 50 m	
Bedekking maaiveld	0 < 25%	0 > 25%	vegetatie /waterplassen / anders nl.
Vegetatie verwijderd	0 ja, bedekkingsgraad na verwijdering 0 < 25% 0 > 25% 0 nee		

5. RESULTATEN VISUELE INSPECTIE

asbest type 1	totaal	gram aangetroffen
	vermoedelijke herkomst	
	monstercode O	
	overgedragen aan laboratorium	gram op
asbest type 2	totaal	gram aangetroffen
	vermoedelijke herkomst	
	monstercode O	
	overgedragen aan laboratorium	gram op
asbest type 3	totaal	gram aangetroffen
	vermoedelijke herkomst	
	monstercode O	
	overgedragen aan laboratorium	gram op

6. RESULTATEN OVERIGE VELDWERKZAAMHEDEN

Samenstelling grondmonsters

(G) gat ~~(S) sleuf~~ ~~(B) boring~~	codering	afmetingen	bodemlaag (cm-mv)	gewicht grondmonster (kg)	codering grondmonster	analyse
13	1T/M13					
		0,3x0,3x0,5	-	-	-	-

Samenstelling materiaalmonsters

(G) gat (S) sleuf (B) boring	codering	bodemlaag (cm-mv)	soort asbest	asbest(gr)

7. AFRONDING VELDWERK

Monstercodering	X 0 standaard: monster 1... 0 afwijkend:.....	
Monsterverpakking	X 0 10 l emmers, laboratorium: Alcontrol Laboratories., 0 anders:	
Aanleveren aan:	X 0 laboratorium Alcontrol Laboratories	
Plaats en tijd aanleveren monsters	X 0 plaats: Voerendaal 0 datum:	
Analyses	X 0 NEN-5707 0 NEN-5897	
Bijlagen aanwezig?	0 kaart	0 foto's
Afwijkingen van het protocol 2018 of van NEN-5707	X 0 ja, alleen visueel onderzoek	0 nee
Paraaf veldmedewerker		
Voor akkoord projectleider		

Notities/opmerkingen:

onverdacht, visueel geen noemenswaardige bijmengingen aangetroffen.

8. ONDERZOEKSMATERIAAL

- spade, hark, folie, werkschets

0 schouwbak	X 0 grove zeven	X 0 grondboor
X 0 monsterschep	X 0 meetlint	X 0 meetwiel
0 piketpaaltjes	0 landmeetapparatuur	0 markeerlint
0 laadschop	0 hersluitbare zakken	0 afsluitbare emmers
0 werkwater	0 balans	0_____

Bijlage 8

Historische informatie

Bijlage bodeminformatie

Aan: Aelmans Eco B.V.
aan mevrouw F. Pakbier
Onderwerp: Informatie bodemkwaliteit Zijveling 5 in Ommeren, gemeente Lienden, sectie O, nr. 726., gemeente Buren
Datum verzoek: 2 november 2017
Kenmerk: 021492301
Behandeld door: Wim Vermeulen
Informatie bodemkwaliteit

Onderwerpen	Resultaat
Tanken bestand Beschikbaar van de gemeenten: Te vinden op G:\Specialisten & Advies\Cluster Bodem\tankenbestanden Buren, Culemborg, Geldermalsen Lingewaal (in squit; wordt nog verder uitgezocht), Maasdriel, Neder-Betuwe (doen we niet), Neerijnen (staat in Qgis) Tiel (doen we niet; kan opgezocht worden via http://www.milieu-info.nl/tiel/LogIn.aspx; gebruikersnaam en wachtwoord ODRivierenland) West Maas en Waal (?), Zaltbommel (bijgehouden tot 1-1-2015)	Er was een bovengrondse dieselolietank aanwezig, 3000 liter dieselolie, deze tank is gesaneerd
Voormalige of huidige bedrijfsactiviteiten - HBB-bestand; - S4O-check milieu-inrichtingen en vergunningen; - Hinderwet- en milieudossiers opvragen bij de gemeenten via S4O - Boomgaarden	Het betreft een voormalige boomkwekerij en KI-station. Het is niet uitgesloten dat deze bedrijfsactiviteiten tot bodemverontreiniging hebben geleid.
BIS/GIS	Destijds is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd, van Dijk Milieutechniek d.d. 11 oktober 1995 nr. 5245.95 (2) Volgens de regionale bodemkwaliteitskaart ligt de locatie in de zone: boomgaard, landelijk gebied. De kwaliteit toepassing cq ontgraving ondergrond en ook bovengrond is klasse AW. Vanaf 1960 was er een boomgaard aanwezig tot 1978. De toplaag is verdacht op de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen. Het is altijd agrarisch geweest. In 1998 eerste bebouwing aanwezig.
Ophogingen/toepassingen grond/baggerslib Bron: Qgis ingetekende meldingen/ luchtfotos	Er zijn geen meldingen over toepassingen van grond/baggerslib op het perceel. (3)
Overige informatie: Bij de opsteller bekende informatie	Branden, calamiteiten etc. N.v.t.
Bouwvergunningen (indien relevant of wanneer hier nadrukkelijk om gevraagd wordt)	N.v.t.
Sloopvergunningen	N.v.t.
Wijzen op de volgende websites:	
Regionale Bodemkwaliteitskaart (Regio Rivierenland/MARN, West Maas en Waal) aanleveren uit Qgis	

Archeologische verwachtings- en advieskaart
Explosievenkaart
www.gelderland.nl: bodemkaart en asbestkansenkaart
Watwaswaar.nl: relevante gegevens filteren
Luchtfoto's: www.report.dotdata.com/#!search http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Geursignalering (luchtfoto's tussen 2008 en 2014)

(1) De informatie komt uit het tanken bestand van de gemeente Buren. Dit bestand is gebaseerd op een schriftelijke inventarisatie bij bewoners begin jaren '90 en daarna aangevuld met certificaten van gesaneerde tanks. Wanneer een adres niet in dit bestand is opgenomen wil dit dus niet zeggen dat er nooit een tank aanwezig is geweest, enkel dat er geen tank gemeld is en dat er geen ondergrondse tank door een KIWA erkend tanksaneringsbedrijf op die locatie is gesaneerd.
Noot: Geldt voor Culemborg en Zaltbommel. Niet bekend hoe andere tanken bestanden tot stand zijn gekomen.
Noot Culemborg en Zaltbommel: het tanken bestand bestaat vnl. uit tanks bij particulieren. Tanks bij bedrijven moeten in het algemeen in Hinderwet- en milieudossiers opgezocht worden. Op termijn zal dit naar verwachting apart in S4O in het milieubestand geregistreerd worden. Beoogd is de tanks op te nemen in het BIS.

(2) De informatie komt uit het bodeminformatiesysteem van de Omgevingsdienst Rivierenland. Rapporten van bodemonderzoeken kunnen op uw verzoek digitaal naar u gezonden worden.
Disclaimer: De vermelde bodemonderzoeken zijn mogelijk niet actueel of representatief voor de huidige bodemkwaliteit op de locatie.

(3) De informatie komt vanuit het Landelijk Meldpunt Bodemkwaliteit. Het melden van toepassen van grond en baggerslib is sinds 2008 wettelijk verplicht. Eerdere toepassingen zijn dus mogelijk niet bekend.

***afbeeldingen (hieronder relevante afbeeldingen toevoegen)**

Algemene disclaimer:
In dit overzicht zijn de bij ons bekende gegevens opgenomen die invloed kunnen hebben op de bodemkwaliteit. Het is mogelijk dat er informatie van de locatie is die niet bij ons bekend is. De actuele bodemkwaliteit is alleen vast te stellen door het laten uitvoeren van een historisch bodemonderzoek volgens NEN 5725 en een bodemonderzoek volgens NEN 5740. Daarnaast kan uitvoering van een bodemonderzoek conform NEN 5707 (bodem-inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem) nodig zijn.
Bij graafwerkzaamheden in de bodem is soms ook overige wet- en regelgeving van toepassing, bijvoorbeeld op het gebied van archeologie en risico's op de aanwezigheid van niet gesprongen explosieven in de bodem.
Meer informatie hierover kunt u via de desbetreffende gemeente opvragen.
Met vriendelijke groet,

W.Vermeulen
Medewerker Specialisten en Advies
Omgevingsdienst Rivierenland

Bijlage 8 Digitale watertoets

datum 14-12-2017
dossiercode 20171214-9-16659

Uitgangspuntennotitie WSRL
U heeft een digitale watertoets uitgevoerd via de website www.dewatertoets.nl. Op basis van deze toets volgt u de normale watertoetsprocedure. Dit betekent dat er nader overleg plaats moet vinden met Waterschap Rivierenland. Als start voor dit overleg ontvangt u deze uitgangspuntennotitie die automatisch is opgesteld met de door u ingevulde antwoorden op vragen en het door u ingetekende plangebied. De notitie bevat de voor uw plan relevante waterhuishoudkundige uitgangspunten en randvoorwaarden van Waterschap Rivierenland. Deze notitie kunt u gebruiken bij het ruimtelijk laten meewegen van het waterbelang en bij het opstellen van een waterhuishoudkundige onderbouwing van uw plan. Voor overleg kunt u contact opnemen met de accountmanager van Waterschap Rivierenland. Contactinformatie staat aan het einde van deze uitgangspuntennotitie.

LET OP: het is mogelijk dat uw plan op basis van alleen het oppervlak van het plangebied in de normale procedure terecht is gekomen. Is dit het geval en worden er in deze notitie geen aandachtspunten aangereikt, dan is overleg met de accountmanager niet nodig. Uw plan is dan niet relevant voor de belangen van het waterschap (watertoetsadvies).

Algemene projectgegevens
Projectomschrijving: Aanleg van nieuwe varkensstal en bijgebouw van in totaal 2.342 m2.
Oppervlakte plangebied: 5319
Adres: Zijveling 5, Ommeren
Gemeente: Buren
Het plan is ingediend door: Martijn Barendse Pouderoyen Compagnons

Op basis van de door u verstrekte informatie zijn de volgende wateraspecten van belang in het plangebied.

Beleid waterschap Rivierenland
Met ingang van 27 november 2015 is het Waterbeheerprogramma 2016-2021 Koers houden, kansen benutten bepalend voor het waterbeleid. Dit plan gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkeringen, waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterketen. Daarnaast beschikt het Waterschap Rivierenland over een verordening: de Keur voor waterkeringen en wateren. Hierin staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een vergunning nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels.

Veiligheid

In het plangebied is geen kern en beschermingszone van een waterkering gelegen.

Grondwater (algemeen)
Het plangebied wordt gekenmerkt door een bepaalde grondwaterstand. De drooglegging van het gebied is hiervoor medebepalend. Drooglegging is de maat waarop het maaiveld, het straatniveau of het bouwpeil boven het oppervlaktewaterpeil ligt. Doorgaans geldt voor het maaiveld een drooglegging van 0,70 meter, voor het straatpeil een drooglegging van 1 meter en voor het bouwpeil een drooglegging van 1,3 meter.
Voldoende drooglegging is nodig om grondwateroverlast te voorkomen. In gebieden waar grondwateroverlast bekend is of gebieden met hoge grondwaterstanden adviseren wij om hier nader onderzoek naar te doen. Bij hoge rivierwaterstanden kunnen gebieden gelegen nabij de rivieren overlast ondervinden van kwel. Eventuele maatregelen zijn het ophogen van het maaiveld of kruipruimteloos bouwen.

Waterberging
Aanleg van nieuw verhard oppervlak leidt tot versnelde afvoer van hemelwater naar watergangen. Om te voorkomen dat hierdoor wateroverlast ontstaat, is de aanleg van extra waterberging van belang. Zo wordt het verlies van berging in de bodem gecompenseerd. Het waterschap hecht groot belang aan het zoveel mogelijk instandhouden van en compenseren in open water als onderdeel van het watersysteem.

Voor plannen met een toename van verharding is compenserende waterberging nodig. Om te voorkomen dat individuele bewoners voor kleine voorzieningen zoals serres, tuinschuurtjes, enkele woning, etc., moeten compenseren geldt een eenmalige vrijstelling van de compensatieplicht.

Bij oppervlaktes groter dan 500 m2 in het stedelijk gebied en 1500 m2 in het landelijk gebied kan eventueel de vrijgestelde

oppervlaktes in mindering worden gebracht. Bespreek dit met de betreffende accountmanager van het waterschap.

De benodigde ruimte voor waterberging wordt berekend op basis van maatgevende regenbuien, de toename aan verhard oppervlak en de maximaal toelaatbare peilstijging in de watergangen. Voor plannen met een toename aan verharding kan de vuistregel van 436 m³ per hectare verharding worden gebruikt bij bui T=10+10% en 664 m³ bij bui T=100+10%, mits er geen complicerende zaken als kwel aan de orde zijn.
De maximaal toelaatbare peilstijging bij bui T=10+10% bedraagt 0,30 meter in het beheergebied van Waterschap Rivierenland. Alleen in het gebied Alblasserwaard en Vijfheerenlanden geldt een maximaal toelaatbare peilstijging van 0,20 meter vanwege de beperkte drooglegging in het gebied. Bij een bui T=100+10% mag geen inundatie optreden. De maatgevende afvoer is 1,5 l/s/ha.

In stedelijk gebied kan de waterberging eventueel ook worden geregeld via een waterbergingsbank (indien beschikbaar). Plannen met een toename van het verhard oppervlak in stedelijk gebied tot 1500 m2 komen hiervoor in aanmerking.

Voorkeursvolgorde aanleg watercompensatie
Bij de keuze van het soort bergingsvoorziening hanteert het waterschap de trits vasthouden-bergen-afvoeren. In aansluiting hierop hanteert het waterschap de volgende voorkeursvolgorde:

- Hemelwater vasthouden door hergebruik of infiltratie
- Hemelwater bergen in open water (of droogvallende watergang)
- Hemelwater bergen in kunstmatige bergingsvoorzieningen (wadi, bassins, kratten, kelders).

Bij de aanleg van nieuw water in het plangebied wordt bij voorkeur zoveel mogelijk aangesloten op de bestaande waterstructuur. Bij aanleg of aanpassing van watergangen is het van belang rekening te houden met de bereikbaarheid voor onderhoud, in- en uitlaatplaatsen voor maaiboten en opslagmogelijkheden voor slootvuil en kroos. Om water van voldoende waterkwaliteit te kunnen handhaven, is ook het zelfreinigend vermogen van het watersysteem van belang. Dit wordt bevorderd door rekening te houden met voldoende ruimte voor water, voldoende waterdiepte (streven is 1 meter) en voldoende oevervegetatie (taludschuinte minimaal 1:2 of flauwer).

Watergangen
Binnen het plangebied ligt geen A-watergang. Binnen het plangebied ligt geen beschermingszone van een A-watergang. Binnen het plangebied ligt geen B-watergang of een beschermingszone van een B-watergang.

Waterkwaliteit (algemeen)
Hieronder volgen een aantal algemene aandachtpunten die gelden voor verschillende ruimtelijke ontwikkelingen:

- Bij de herstructurering van bestaande woonwijken of herbouw van woningen is er de kans om het rioolsysteem zodanig aan te passen dat hemelwater wordt afgekoppeld. Het uitgangspunt is dat er minimaal tot aan de erfgrens een gescheiden stelsel wordt aangelegd.
- Bij nieuwbouw is het uitgangspunt dat hemelwater van het verhard oppervlak voor 100% gescheiden wordt afgevoerd. Het waterschap gaat bij nieuwbouw van woningen uit van een (duurzaam) gescheiden rioleringsstelsel. Hemelwater van terreinverhardingen stroomt bij voorkeur niet direct af op het oppervlaktewater, maar wordt eerst voorgezuiverd door een berm wadi of bodempassage.

- Bij bedrijventerreinen wordt gestreefd om het hemelwater van het verhard oppervlak gescheiden van het vuilwaterriool af te voeren. Bij risico's voor waterverontreiniging wordt gestreefd naar een verbeterd gescheiden rioleringsstelsel.

Riolering en zuiveringswerken
Het rioolstelsel valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. U kunt met uw gemeente contact op te nemen voor het aansluiten van (nieuwe) woningen en bedrijven.

In het plangebied ligt geen rioolwaterpersleiding van het waterschap.

Vervolgtraject
Voor het verdere proces is het van belang om de accountmananger van het waterschap te betrekken bij het plan en rekening te houden met de in dit document aangegeven uitgangspunten en adviezen. Wij verzoeken u ons te informeren over de wijze waarop het plan verder zal worden voorbereid.

Accountmanager Buren
Mark Elzerman
telefoon: 0344-649242
e-mailadres: m.elzerman@wsrl.nl

© Digitale Watertoets - www.dewatertoets.nl Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl// op basis van door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens. Dit digitale advies heeft een geldigheid van 2 jaar.

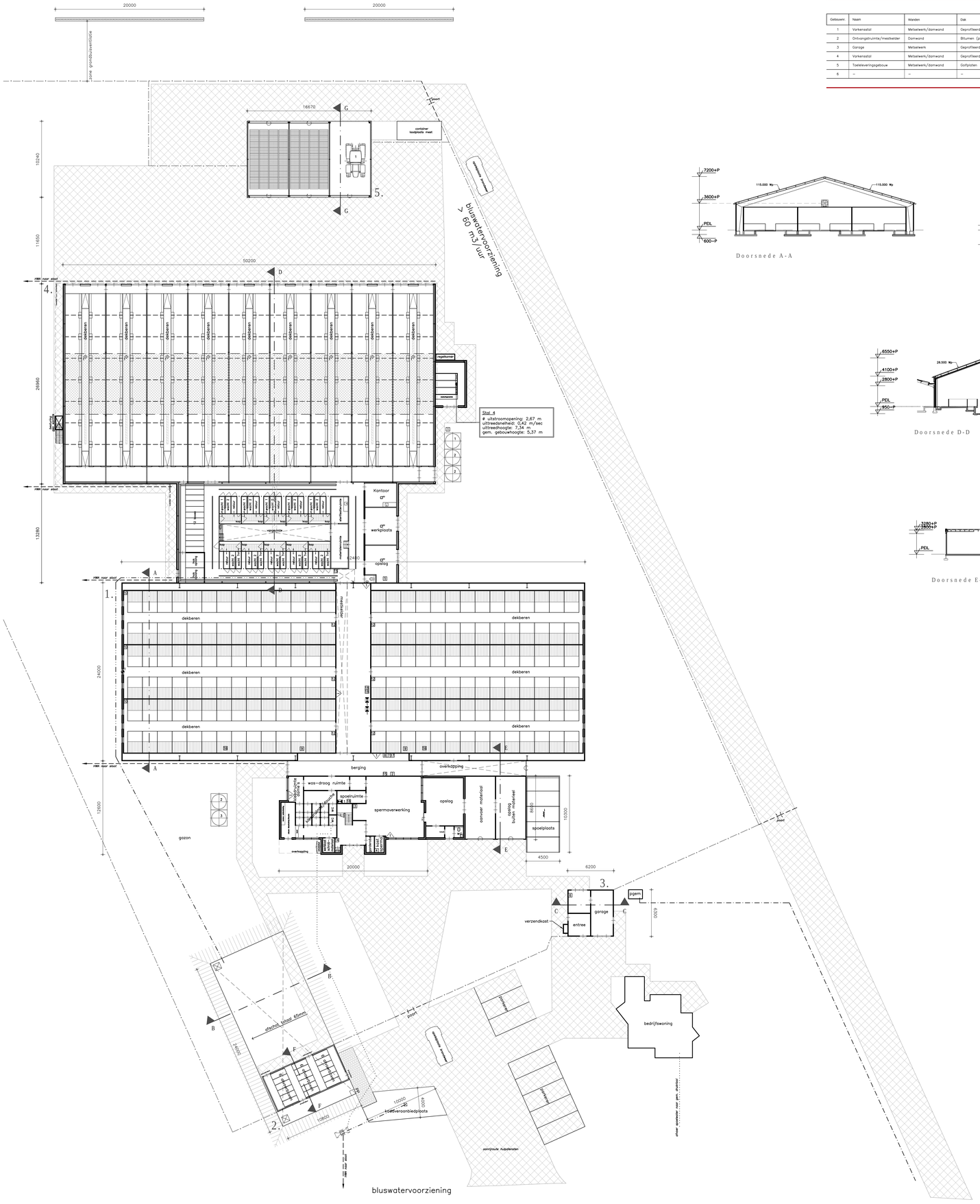
20000
20000
zone grondbouwvrijstelling
16670
G
G
container laadplaats mest
5.
rioolwater transport
> 60 m3/uur
bluswatervoorziening
10240
11650
50200
D
4.
ABM naar stoel
dekberen
regelkamer
Stal 4
uitstroomopening: 2,67 m
uittreedsnelheid: 0,42 m/sec
uittreedhoogte: 7,34 m
gem. gebouwhoogte: 5,37 m
26960
13280
Kantoor
CF
CF werkplaats
CF opslag
vergaderruimte
toilet
wasbak
douche
opslag
12440
A
1.
B
dekberen
mestsilo's
24000
berg
overkapping
wos-droog ruimte
spoelruimte
spermaverwerking
opslag
opslag beddenmateriaal
opslag bedden materiaal
spoelplaats
10300
4500
20000
6200
3.
pgem
garage
entree
verzendkast
6300
gazon
13600
C
E
2.
B
dakhelling 30graden
F
14400
10000
6400
toeleveraanbiedplaats
10600
mestsilo's
bedrijfswoning
steenachtige oever
steenachtige oever
pompkuil
pompkuil
pompkuil

Uitspraak 201807724/1/R1

ECLI	ECLI:NL:RVS:2019:4248
Datum uitspraak	18 december 2019
Inhoudsindicatie	Bij besluit van 10 juli 2018 heeft de raad het bestemmingsplan "Buren, herziening 2018" vastgesteld.

Volledige tekst

201807724/1/R1.
Datum uitspraak: 18 december 2019

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Tussenuitspraak met toepassing van artikel 8:51d van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) in het geding tussen:

1. Varkens KI Nederland B.V. (hierna: Varkens KI), gevestigd te Vught,

2. [appellante sub 2], gevestigd te [plaats],

3. [appellante sub 3], handelend onder de naam [bedrijf], wonend te Ingen, gemeente Buren,

en

de raad van de gemeente Buren,

verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 10 juli 2018 heeft de raad het bestemmingsplan "Buren, herziening 2018" vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben onder meer Varkens KI, [appellante sub 2] en [appellante sub 3] beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

Varkens KI, [appellante sub 2] en [appellante sub 3] hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 22 oktober 2019, waar Varkens KI, vertegenwoordigd door mr. P.P.A. Bodden, advocaat te Nijmegen, [gemachtigden], [appellante sub 2], vertegenwoordigd door mr. M.A. Klaver, rechtsbijstandverlener te

Voorschoten, [appellante sub 3], bijgestaan door mr. ir. H.J. ter Maat, rechtsbijstandverlener te Wageningen, en de raad, vertegenwoordigd door B. Bouwman, zijn verschenen.
Overwegingen

1. Ingevolge artikel 8:51d van de Awb, voor zover hier van belang, kan de Afdeling het bestuursorgaan opdragen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen.

2. Op het bestreden besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Toetsingskader

3. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan moet de raad bestemmingen aanwijzen en regels geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De raad heeft daarbij beleidsruimte en moet de betrokken belangen afwegen. De Afdeling beoordeelt aan de hand van de beroepsgronden of het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan in overeenstemming is met het recht. De Afdeling stelt niet zelf vast of het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening, maar beoordeelt aan de hand van die gronden of de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

Het beroep van Varkens KI

Inleiding

4. Varkens KI exploiteert aan de Zijveling 5 in Ommeren een station voor kunstmatige inseminatie (hierna: Ki-station). Varkens KI wenst zijn varkensstallen uit te breiden met 1.548 m², het aanvoergebouw te slopen en opnieuw op te richten en voorts een nieuwe ruimte van 409 m² te bouwen. Het ontwerpbestemmingsplan voorzag in deze ontwikkelingen. In het vastgestelde plan is het Ki-station uiteindelijk niet opgenomen.

Bespreking van de beroepsgronden

5. Varkens KI betoogt dat de raad ten onrechte heeft geweigerd haar Ki-station, met inachtneming van de uitbreiding daarvan, in het plan op te nemen. Varkens KI voert in dit kader aan dat de raad ten onrechte ervan uitgaat dat het zogenoemde Plussenbeleid in de weg staat aan de gewenste uitbreiding van het Ki-station. Uit artikel 2.5.3.2 van de Omgevingsverordening Gelderland (hierna: de Verordening), volgt volgens Varkens KI dat het Plussenbeleid van toepassing is op de uitbreiding van de oppervlakte van een agrarisch bouwperceel met een niet-grondgebonden veehouderijtak. Varkens KI betoogt dat het Ki-station niet voldoet aan de omschrijvingen van de begrippen agrarisch bouwperceel en niet-grondgebonden veehouderijtak in artikel 2.5.1.1 onder 1 onderscheidenlijk 11 van de Verordening. Varkens KI voert in dit kader aan dat het vigerende bestemmingsplan geen agrarische bebouwing toestaat op de gronden waarop het Ki-station is gelegen en dat het Ki-station in zowel het vigerende als het onderhavige bestemmingsplan wordt aangemerkt als een agrarisch verwant bedrijf en dus expliciet niet als agrarisch bedrijf.

5.1. De raad stelt dat de gewenste uitbreiding van het Ki-station die was voorzien in het ontwerpbestemmingsplan uiteindelijk niet in het plan is opgenomen, omdat het gemeentelijk Plussenbeleid ten tijde van de vaststelling van het plan nog niet was vastgesteld. Volgens de raad is het vaststellen van het plan zonder dit beleid in strijd met het in de Verordening genoemde Plussenbeleid.

5.2. Artikel 2.5.1.1 van de Verordening luidde ten tijde van de vaststelling van het plan:

"[…] 1 Agrarisch bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond waarop ingevolge een vigerend bestemmingsplan agrarische bebouwing is toegestaan.

[…]

11 Niet-grondgebonden veehouderijtak

Onderdeel van een agrarisch bedrijf dat is gericht op niet-grondgebonden veehouderij.

[…]

14 Plussenbeleid

Beleid dat kwaliteitsvoorwaarden geeft voor het ruimtelijk beleid van gemeenten die een uitbreiding van de niet-grondgebonden veehouderijtak mogelijk willen maken. […]"

Artikel 2.5.3.2, eerste lid, luidde ten tijde van de vaststelling van het plan:

"Bestemmingsplannen maken de uitbreiding van de oppervlakte van een agrarisch bouwperceel met een niet-grondgebonden veehouderijtak dat gelegen is in het gebied dat is aangewezen als Plussenbeleid slechts mogelijk indien zij voldoen aan beleidsregels die door de gemeenteraad zijn vastgesteld in overeenstemming met paragraaf 3.9.10 (Verdieping) Omgevingsvisie Gelderland (december 2016) […]"

Artikel 2.31, eerste lid, van de nu geldende Verordening luidt:

"Een bestemmingsplan maakt een uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf of niet-grondgebonden veehouderijtak alleen mogelijk als de uitbreiding voldoet aan door het gemeentebestuur in overeenstemming met de handreiking Plussenbeleid vastgestelde beleidsregels."

Artikel 01 van de planvoorschriften van het voorheen geldende bestemmingsplan "Buitengebied Buren 2008" luidt:

[…] 63 Agrarisch verwant bedrijf:

Een niet-agrarisch, doch aan de agrarische productie verwant bedrijf dat zich richt op het leveren van diensten en goederen aan agrarische bedrijven, zoals […] een KI-station […]"

Artikel 12, eerste lid, luidt:

"De op de plankaart voor "Bedrijf - Agrarisch verwant" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de agrarisch verwante bedrijvigheden zoals deze voor de desbetreffende gronden met een lettercombinatie op de plankaart nader zijn aangeduid en in de onderstaande tabel zijn omschreven;

b. bijbehorende voorzieningen en opslag;

c. bijbehorende bewoning;

d. landschappelijke beplanting."

5.3. De Afdeling stelt voorop dat het besluit dient te worden getoetst aan het recht dat gold

ten tijde van het nemen van het besluit. Ten tijde van de vaststelling van het plan was artikel 2.5.3.2 van de Verordening van toepassing. Het ter zitting door de raad genoemde artikel 2.31 van de Verordening is na de vaststelling van het besluit in werking getreden. Deze bepaling ligt niet ten grondslag aan het bestreden besluit.
Artikel 2.5.3.2, eerste lid, van de Verordening heeft betrekking op de uitbreiding van de oppervlakte van een agrarisch bouwperceel met een niet-grondgebonden veehouderijtak dat gelegen is in het gebied waarvoor het Plussenbeleid geldt. Niet in geschil is dat het Ki-station ligt in dit gebied.

Ingevolge artikel 2.5.1.1, onder 1, van de Verordening is een agrarisch bouwperceel een aaneengesloten stuk grond waarop ingevolge een vigerend bestemmingsplan agrarische bebouwing is toegestaan. Op de gronden waarop het Ki-station is gesitueerd, rustte ingevolge het ten tijde van de vaststelling van het plan vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Buren 2008" de bestemming "Bedrijf - Agrarisch verwant" met de aanduiding "Ki". Volgens artikel 12, eerste lid, van de planvoorschriften van dat bestemmingsplan waren de op de plankaart voor "Bedrijf - Agrarisch verwant" aangewezen gronden bestemd voor agrarisch verwante bedrijvigheden met bijbehorende voorzieningen, opslag en bewoning, en voorts landschappelijke beplanting. Ingevolge artikel 01, onder 63, van de planvoorschriften van het bestemmingsplan "Buitengebied Buren 2008" wordt een agrarisch-verwant bedrijf beschouwd als een niet-agrarisch bedrijf. Het bestemmingsplan "Buitengebied Buren 2008" staat op de gronden waarop het Ki-station is gesitueerd daarom geen agrarische bebouwing toe. Gelet hierop vormen deze gronden geen agrarisch bouwperceel als bedoeld in artikel 2.5.1.1, onder 1, van de Verordening.

Ingevolge artikel 2.5.1.1, onder 11, van de Verordening is een niet-grondgebonden veehouderijtak onderdeel van een agrarisch bedrijf dat is gericht op niet-grondgebonden veehouderij. Nu het Ki-station naar het oordeel van de Afdeling niet kan worden aangemerkt als een agrarisch bedrijf, valt het Ki-station eveneens niet onder de omschrijving van een niet-grondgebonden veehouderijtak als bedoeld in artikel 2.5.1.1, onder 11, van de Verordening.

Concluderend is de Afdeling van oordeel dat artikel 2.5.3.2, eerste lid, van de Verordening niet van toepassing is op de beoogde uitbreiding van het Ki-station. Daarom valt niet in te zien dat het feit dat nog geen gemeentelijk Plussenbeleid was vastgesteld, in de weg staat aan de beoogde uitbreiding van het Ki-station.

Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het plan in zoverre ondeugdelijk is gemotiveerd en daarom in strijd is met artikel 3:46 van de Awb.

Het betoog slaagt.

6. Varkens KI betoogt verder dat zij er op basis van het vooroverleg met de provincie op mocht vertrouwen dat de raad bereid was medewerking te verlenen aan de gevraagde ontwikkeling. Varkens KI wijst in dit kader op het vonnis van de rechtbank Rotterdam (Team Haven en Handel) van 21 februari 2018 (ECLI:NL:RBROT:2018:1727). Varkens KI heeft naar aanleiding van het vooroverleg al een planning gemaakt voor de gewenste uitbreiding, die nodig is om te kunnen voldoen aan de Europese regelgeving voor Ki-stations ter voorkoming van ziektes en om te kunnen voldoen aan de in het kader van een SDE-subsidie gestelde verplichting om het nieuwe gebouw te voorzien van zonnepanelen.

6.1. De Afdeling stelt voorop dat het vonnis van de rechtbank Rotterdam (Team Haven en Handel) van 21 februari 2018 betrekking heeft op een vordering waarbij een verklaring voor recht wordt gevraagd inhoudende dat een gemeente onrechtmatig heeft gehandeld door

bepaalde mededelingen te doen. In deze zaak is een andere vraag aan de orde, namelijk of het door Varkens KI bestreden besluit onrechtmatig is, omdat het beweerdelijk in strijd met het vertrouwensbeginsel is genomen. De betreffende uitspraak is in zoverre niet relevant voor de beoordeling van deze beroepsgrond.
Onder verwijzing naar overweging 11 van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1694, overweegt de Afdeling dat bij de beoordeling van een beroep op het vertrouwensbeginsel in het omgevingsrecht drie stappen moeten worden gezet. De eerste stap is de juridische kwalificatie van de uitlating en/of gedraging waarop de betrokkene zich beroept. Bij de tweede stap moet de vraag worden beantwoord of die toezegging aan het bevoegde bestuursorgaan kan worden toegerekend. Indien beide vragen bevestigend worden beantwoord, en er dus een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel kan worden gedaan, volgt de derde stap. In het kader van die derde stap zal de vraag moeten worden beantwoord wat de betekenis van het gewekte vertrouwen is bij de uitoefening van de betreffende bevoegdheid.

Wat betreft de eerste stap stelt de Afdeling vast dat in het verslag van het overleg met de provincie van 30 mei 2017 staat dat toen is medegedeeld dat het Plussenbeleid niet van toepassing is op de uitbreiding. Naar het oordeel van de Afdeling kan deze mededeling van ambtenaren van de provincie niet worden aangemerkt als een aan de gemeenteraad toerekenbare toezegging. Gelet op het vorenstaande faalt het beroep op het vertrouwensbeginsel.

Gelet op het voorgaande behoeven de tweede en derde stap geen bespreking meer. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de raad het plan in strijd met het vertrouwensbeginsel heeft vastgesteld.

Het betoog faalt.

Bestuurlijke lus

7. De Afdeling ziet in het belang van een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding de raad op de voet van artikel 8:51d van de Awb op te dragen om binnen twintig weken na verzending van deze uitspraak het in 5.3 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit te herstellen. Daartoe dient de raad met inachtneming van hetgeen in 5.3 is overwogen toereikend te motiveren waarom de door Varkens KI gewenste uitbreiding van het Ki-station niet wordt toegestaan, dan wel het besluit te wijzigen door een planregeling voor de uitbreiding van het Ki-station vast te stellen.

Het beroep van [appellante sub 2]

Inleiding

8. [appellante sub 2] exploiteert aan de [locatie 1] in Ingen een varkenshouderij en is eigenaar van een loods aan de [locatie 2] in Ingen. [appellante sub 2] is voornemens haar agrarische activiteiten te beëindigen en wenst met gebruikmaking van de op 27 juni 2017 door de raad vastgestelde VAB-regeling (vrijkomende agrarische bebouwing in het buitengebied) de locatie te ontwikkelen tot een woonlocatie. Het plan voorziet in de sloop van bedrijfsbebouwing en daarvoor in de plaats de realisatie van twee vrijstaande woningen. De bedrijfswoningen aan de [locatie 1] zullen behouden blijven en krijgen een woonbestemming. Verder is de loods aan de [locatie 2] bestemd als bijgebouw, met dien verstande dat de oppervlakte daarvan op grond van het plan dient te worden verkleind van 424 m² tot 200 m². [appellante sub 2] keert zich tegen de maximaal toegestane maatvoering van deze loods.

Bespreking van de beroepsgronden

9. [appellante sub 2] betoogt dat het plan ten onrechte een maximale oppervlakte van 200 m² van het bijgebouw aan de [locatie 2] toestaat. Het hanteren van deze maximale oppervlakte voor bijgebouwen berust volgens [appellante sub 2] niet op beleid.

Ter zitting heeft [appellante sub 2] toegelicht dat zij niet voornemens is aan de [locatie 2] bedrijfsmatig activiteiten uit te voeren. Zij stelt dat de raad hetzelfde doel kan bereiken met een minder vergaande maatregel, namelijk door aan artikel 19, lid 19.4.3, van de planregels toe te voegen dat een aan huis gebonden beroep of bedrijf slechts is toegestaan bij ruimten met een nader te bepalen maximale oppervlakte.

9.1. De raad stelt dat hij met de maximale oppervlakte van 200 m² voor bijgebouwen heeft aangesloten bij de maximale oppervlakte voor bijgebouwen die wordt gehanteerd in de bestemmingsplannen Kernen Buren en Buitengebied 2008. In die bestemmingsplannen wordt een standaardmaat van 75 m² gehanteerd voor bijgebouwen, met de mogelijkheid om hiervan af te wijken naar een oppervlakte van onderscheidenlijk 150 m² en 200 m². De raad acht in dit geval 200 m² een redelijke maatvoering voor een bijgebouw binnen de bestemming "Wonen". Een oppervlakte van het bijgebouw van 424 m² in combinatie met de oppervlakte van een woning van ongeveer 125 m² is volgens de raad niet in overeenstemming met de hoofdbestemming "Wonen".

De raad stelt zich verder op het standpunt dat het door [appellante sub 2] opgeworpen alternatief niet afdoende is, omdat de oppervlakte van de loods in dat geval 424 m² blijft.

9.2. In beginsel dient legaal bestaande bebouwing als zodanig in het bestemmingsplan te worden bestemd. Indien nieuwe planologische inzichten daartoe aanleiding geven en het belang bij de beoogde nieuwe bestemming zwaarder weegt dan de gevestigde rechten en belangen, kan uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening daarvan worden afgezien. In dat geval kan het bestaande legale bouwwerk onder het overgangsrecht worden gebracht, mits de raad aannemelijk maakt dat het bouwwerk binnen de planperiode wordt verwijderd. Met het overgangsrecht wordt immers beoogd een tijdelijke situatie te overbruggen.

De loods aan de [locatie 2] heeft een oppervlakte van 424 m². Niet in geschil is dat de loods met een vergunning is opgericht. Op de gronden waarop de loods is gesitueerd rustte ingevolge het voorheen geldende bestemmingsplan "Buitengebied Buren 2008" de bestemming "Agrarisch - niet-grondgebonden". Op grond van die bestemming was de legaal opgerichte loods ter plaatse toegestaan. Het plan staat ter plaatse van de nu aanwezige loods een bijgebouw met een maximale oppervlakte van 200 m² toe. Omdat de oppervlakte van de aanwezige loods deze maximale oppervlakte ruim overschrijdt, heeft de raad dit gebouw niet als zodanig bestemd, waardoor dit gebouw onder het overgangsrecht is komen te vallen. [appellante sub 2] heeft toegelicht de loods met de huidige oppervlakte te willen behouden. De raad heeft ter zitting toegelicht niet te zullen overgaan tot onteigening.

De Afdeling stelt vast dat de loods met de huidige oppervlakte legaal aanwezig is, dat dus niet handhavend tegen de loods kan worden opgetreden en dat het perceel niet zal worden onteigend. De Afdeling acht het derhalve niet aannemelijk dat het bouwwerk binnen de planperiode zal worden verwijderd. Gelet op het voorgaande heeft de raad niet deugdelijk gemotiveerd waarom hij een planologische regeling heeft vastgesteld waarbij de loods aan de [locatie 2] onder het overgangsrecht is komen te vallen. Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het plan in zoverre in strijd is met artikel 3:46 van de Awb.

Het betoog slaagt.

10. [appellante sub 2] betoogt verder dat hij er op mocht vertrouwen dat de raad bereid was de feitelijke maatvoering van de loods in het plan op te nemen, omdat de raad al geruime tijd bekend was met de feitelijke maatvoering van de loods en desondanks niet eerder heeft aangegeven hier bezwaar tegen te hebben.

10.1. Wat betreft de eerste stap zoals hiervoor overwogen in 6.1, overweegt de Afdeling dat [appellante sub 2] geen uitlatingen of gedragingen van ambtenaren heeft gesteld die bij [appellante sub 2] redelijkerwijs de indruk wekken van een welbewuste standpuntbepaling van de raad over de mogelijkheid om de feitelijke maatvoering van het bijgebouw in het plan op te nemen. De omstandigheid dat de raad al geruime tijd bekend was met de feitelijke maatvoering en niet eerder heeft aangegeven niet bereid te zijn hieraan mee te werken, is daartoe onvoldoende. Gelet op het voorgaande behoeven de tweede en de derde stap zoals hiervoor overwogen in 6.1 geen bespreking meer. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de raad het plan in strijd met het vertrouwensbeginsel heeft vastgesteld.

Het betoog faalt.

Bestuurlijke lus

11. De Afdeling zal de raad op de voet van artikel 8:51d van de Awb opdragen eveneens het in 9.2 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit te herstellen. Daartoe dient de raad toereikend te motiveren waarom een bijgebouw van 424 m² aan de [locatie 2] niet kan worden toegestaan en in dat geval waarom het gebouw onder het overgangsrecht kan worden gebracht, dan wel het besluit te wijzigen door een planregeling vast te stellen waarbij aan de [locatie 2] een bijgebouw met een dergelijke oppervlakte mogelijk wordt gemaakt.

Het beroep van [appellante sub 3]

Inleiding

12. [appellante sub 3] exploiteert op het perceel [locatie 3] in Ingen een fruitbedrijf. Het betreft een eenmanszaak. [appellante sub 3] wenst in de nabijheid van het bedrijf een permanente bedrijfswoning te realiseren. Zij heeft ter plaatse een tijdelijke bedrijfswoning waarvoor tot 2024 een vergunning is verleend. De gronden waarop het fruitbedrijf is gevestigd, zijn niet bij het plan betrokken.

Ontvankelijkheid

13. De raad stelt dat het beroep van [appellante sub 3] niet-ontvankelijk is, omdat zij volgens de raad geen rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken belang heeft. De raad stelt dat het perceel van [appellante sub 3] niet bij het plan is betrokken en dat er geen sprake is van een relatie tussen het desbetreffende perceel en het plan.

13.1. Artikel 8:1 van de Awb luidt: "Een belanghebbende kan tegen een besluit beroep instellen bij de bestuursrechter."

Artikel 1:2, eerste lid, luidt: "Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken."

13.2. Om als belanghebbende bij een besluit in de zin van de Awb te kunnen worden aangemerkt, dient een natuurlijk persoon een voldoende objectief en actueel, eigen en persoonlijk belang te hebben dat hem in voldoende mate onderscheidt van anderen en dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit.

13.3. In de toelichting op het plan staat dat het plan een zogenoemd veegplan betreft, waarin plannen van (particuliere) initiatiefnemers worden gebundeld in één bestemmingsplan. De gronden waarop het fruitbedrijf van [appellante sub 3] is gevestigd, zijn niet bij het plan betrokken, hoewel [appellante sub 3] in 2013 een aanvraag voor het realiseren van een permanente bedrijfswoning daar had ingediend en daarop geen besluit is genomen. Nu het bestreden plan niet voorziet in de door [appellante sub 3] gewenste bedrijfswoning, is [appellante sub 3] belanghebbende bij het plan.

Bespreking van de beroepsgronden

14. [appellante sub 3] betoogt dat de raad ten onrechte niet de gronden waarop haar bedrijf is gevestigd in het plan heeft opgenomen en daarbij planologisch op die gronden een bedrijfswoning mogelijk heeft gemaakt. Zij heeft in 2013 een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning ten behoeve van het realiseren van een permanente bedrijfswoning. Zij heeft daarop gewezen in de door haar naar voren gebrachte zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan.

[appellante sub 3] betoogt in dit kader dat zij door het ontbreken van een bedrijfswoning wordt beperkt in haar bedrijfsvoering. Zij verwijst voor de onderbouwing van dit standpunt naar het advies van de Stichting Advisering Agrarische Bouwplannen van 13 mei 2013.

Verder betoogt [appellante sub 3] dat het college van burgemeester en wethouders, ondanks herhaald navragen door [appellante sub 3], nimmer op de aanvraag uit 2013 voor de omgevingsvergunning heeft beslist.

14.1. De raad stelt dat [appellante sub 3] de beslissing op haar aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een permanente bedrijfswoning dient af te wachten voordat de bedrijfswoning planologisch kan worden toegestaan. De raad stelt verder dat de bedrijfswoning niet kan worden toegestaan, omdat het beleid voor het buitengebied uitsluitend bedrijfswoningen toestaat voor agrarische bedrijven met levende have.

14.2. In het stelsel van de Wro is een bestemmingsplan het ruimtelijke instrument waarin de wenselijke toekomstige ontwikkeling van een gebied wordt neergelegd. De raad dient bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening te houden met een particulier initiatief betreffende ruimtelijke ontwikkelingen, voor zover dat initiatief voldoende concreet is, tijdig kenbaar is gemaakt en ten tijde van de vaststelling van het plan op basis van de op dat moment bekende gegevens de ruimtelijke aanvaardbaarheid daarvan kan worden beoordeeld.

De Afdeling stelt vast dat [appellante sub 3] in 2013 een aanvraag voor een omgevingsvergunning heeft gedaan voor de realisatie van een permanente bedrijfswoning in de nabijheid van het fruitbedrijf aan de [locatie 3] en dat daarop niet is beslist. [appellante sub 3] heeft dit concreet initiatief opnieuw onder de aandacht van de raad gebracht door een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan naar voren te brengen. [appellante sub 3] heeft haar initiatief naar het oordeel van de Afdeling daarmee tijdig kenbaar gemaakt.

Niet in geschil is dat het college nimmer heeft beslist op de door [appellante sub 3] ingediende aanvraag. Voorts is niet in geschil dat het college voordat de aanvraag werd opgeschort geen ruimtelijke bezwaren zag voor de bedrijfswoning. Het beleid is na het indienen van de aanvraag echter gewijzigd. De raad hanteert nu het beleid dat in het buitengebied geen bedrijfswoningen worden toegelaten bij bedrijven zonder levende have. Ter zitting heeft de raad toegelicht dat hij er door het college tijdens de vergadering van de raad op 10 juli 2018 ten onrechte op is gewezen dat er geen aanvraag was ingediend voor een omgevingsvergunning voor de permanente bedrijfswoning. Voorts heeft de raad ter

zitting toegelicht dat het beleid voor bedrijfswoningen in het buitengebied mogelijk wordt versoepeld en dat er afgezien van het beleid, anderszins vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening geen bezwaren zijn om een permanente bedrijfswoning mogelijk te maken. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom een permanente bedrijfswoning aan de [locatie 3] niet kan worden toegestaan. De enkele verwijzing naar het geldende beleid, zonder nadere motivering, is daartoe, gelet op het tijdsverloop en het onzorgvuldige besluitvormingsproces dat vooraf is gegaan aan de vaststelling van het plan, onvoldoende. Het besluit is in zoverre ondeugdelijk gemotiveerd en derhalve in strijd met artikel 3:46 van de Awb.
Het betoog slaagt.

15. [appellante sub 3] betoogt verder dat zij er op mocht vertrouwen dat de raad bereid was medewerking te verlenen aan de gevraagde ontwikkeling, omdat een toezichthoudend ambtenaar van de gemeente de bouwplaats heeft geïnspecteerd en een ambtenaar van de Omgevingsdienst Rivierenland heeft gecontroleerd of de omgevingsvergunning voor het realiseren van de bedrijfswoning ook daadwerkelijk werd uitgevoerd.

15.1. Wat betreft de eerste stap zoals hiervoor overwogen in 6.1, overweegt de Afdeling dat [appellante sub 3] geen uitlatingen of gedragingen van ambtenaren heeft gesteld die bij [appellante sub 3] redelijkerwijs de indruk wekken van een welbewuste standpuntbepaling van de raad over de mogelijkheid om de bedrijfswoning in het bestemmingsplan op te nemen. Gelet op het voorgaande behoeven de tweede en de derde stap zoals hiervoor overwogen in 6.1 geen bespreking meer. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de raad het plan in strijd met het vertrouwensbeginsel heeft vastgesteld.

Het betoog faalt.

Bestuurlijke lus

16. De Afdeling zal de raad op de voet van artikel 8:51d van de Awb opdragen eveneens het in 14.2 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit te herstellen. Daartoe dient de raad met inachtneming van hetgeen in 14.2 is overwogen toereikend te motiveren waarom de door [appellante sub 3] gewenste permanente bedrijfswoning niet wordt toegestaan, dan wel het besluit te wijzigen door de bedrijfswoning in het plan mogelijk te maken.

Conclusie

17. De Afdeling zal ten aanzien van alle beroepen een bestuurlijke lus toepassen. Daarbij wordt de raad opgedragen de geconstateerde gebreken te herstellen. De raad dient de Afdeling en de betrokken partijen de uitkomst van de opdracht mede te delen en een eventuele wijziging van het besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen. Het door de raad te nemen nieuwe besluit behoeft niet overeenkomstig afdeling 3.4 van de Awb te worden voorbereid.

18. In de einduitspraak zal worden beslist over de proceskosten en vergoeding van het betaalde griffierecht.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

draagt de raad van de gemeente Buren op:

- om binnen 20 weken na de verzending van deze uitspraak met inachtneming van hetgeen

daarin is overwogen een nieuw besluit te nemen;
- de Afdeling en de andere partijen de uitkomst mede te delen en het gewijzigde besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen.

Aldus vastgesteld door mr. W.D.M. van Diepenbeek, voorzitter, en mr. F.C.M.A. Michiels en mr. B.P.M. van Ravels, leden, in tegenwoordigheid van mr. P.A. Melse, griffier.

w.g. Van Diepenbeek w.g. Melse
voorzitter griffier

Uitgesproken in het openbaar op 18 december 2019

191-927.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1059
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 maart 2020
Agendapunt	8.4
Omschrijving	Zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland
Organisatieonderdeel	Team Regie en Projecten
Eigenaar	Terberg, J.
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc

Bijlagen
Brief aan colleges ivm zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020 2023
Meerjarenbeleidsplan 2020-2023
Brief zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland
D.049361 Raadsvoorstel zienswijze Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland
D.049402 Raadsbesluit Zienswijze Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Agendacommissie	4 februari 2020
Voorbespreking	18 februari 2020
Collegevergadering	21 januari 2020
Raadsvergadering	**3 maart 2020**

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 van Werkzaak Rivierenland.
2. De bijgevoegde zienswijzebrief aan het Dagelijks Bestuur (DB) van Werkzaak Rivierenland te sturen.

Besluit

1\. In te stemmen met het Meerjarenbeleidsplan 2020\-2023 van Werkzaak Rivierenland\.
2\. De bijgevoegde zienswijzebrief aan het Dagelijks Bestuur \(DB\) van Werkzaak Rivierenland te sturen\.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
3 maart 2020	**D.049361** **Z.018020**

Voorstel ingebracht door	J.M.B. Terberg
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc
Begrotingsprogramma en taakveld	01. Inwonerszaken (PROG01) 09. Begeleide participatie (TAAKV64)

Onderwerp **Zienswijze Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland**

Voorgesteld besluit

1. **In te stemmen met het Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 van Werkzaak Rivierenland.**
2. **De bijgevoegde zienswijzebrief aan het Dagelijks Bestuur (DB) van Werkzaak Rivierenland te sturen.**

Samenvatting van het voorstel

Gemeente Buren heeft de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak Rivierenland. We ontvingen van Werkzaak het Meerjarenbeleidsplan 2020-2023. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kunnen gemeenten hun zienswijze hierop kenbaar maken. We adviseren de raad in te stemmen met het Meerjarenbeleidsplan en onze zienswijze te sturen aan Werkzaak Rivierenland.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?

Gemeenten zijn gezamenlijk eigenaar van de gemeenschappelijke regeling (GR) Werkzaak Rivierenland. Gemeente Buren heeft de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) ondergebracht bij de Werkzaak.

In de GR Werkzaak is (in artikel 27) vastgelegd dat het Algemeen Bestuur (AB) iedere 4 jaar een beleidsplan op hooflijnen vaststelt. Dit meerjarenbeleidsplan kwam tot stand met input van diverse ketenpartners. Ook raadsleden konden (tijdens twee bijeenkomsten op 11 februari en 7 oktober 2019) input geven. Die input is verwerkt. In het plan staat welke ontwikkelingen van belang zijn voor Werkzaak als organisatie. Per ontwikkeling is aangegeven hoe Werkzaak anticipeert om kansen te benutten en uitdagingen het hoofd te bieden. Er zijn voor de komende vier jaar ambities geformuleerd.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kunnen gemeenteraden hun zienswijze op de stukken van de Werkzaak kenbaar maken. Met dit voorstel vragen we de raad haar zienswijze te geven.

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?

We willen de raad in de gelegenheid stellen haar zienswijze aan Werkzaak Rivierenland kenbaar te maken.

1.1 Op grond van de GR is de raad bevoegd een zienswijze te geven bij het meerjarenbeleidsplan.
In artikel 27 van de GR staat dat bij vaststelling van het meerjarenbeleidsplan dezelfde procedure wordt gevolgd als bij de begroting. Dit houdt in dat de raden een zienswijze mogen indienen. Daarom biedt het AB van Werkzaak het meerjarenbeleidsplan aan.

1.2 In de concept-zienswijze stemmen we in met het meerjarenbeleidsplan.
Het meerjarenbeleidsplan gaat uitvoerig in op (mondiale) ontwikkelingen die van invloed zijn op de arbeidsmarkt. Deze raken het werkveld en de doelgroep van Werkzaak. Zo onder andere robotisering en de noodzaak duurzamer te produceren. Het afgelopen jaar gebruikte Werkzaak om met stakeholders (waaronder raadsleden) te focussen op die ontwikkelingen die (op termijn) effect hebben op het functioneren van Werkzaak. Het meerjarenbeleidsplan is goed leesbaar en geeft een prima oriëntatie weer van de toekomstplannen.

1.3 In de concept zienswijze adviseren we het AB het jaarlijks uitvoeringsplan als onderdeel op te nemen bij de begroting.
In artikel 27 van de GR staat ook dat (op basis van het beleidsplan) jaarlijks een uitvoeringsplan wordt voorgelegd aan de raden voor een zienswijze. Als het uitvoeringsplan wordt gekoppeld aan de begroting kan er op twee punten winst worden geboekt, namelijk:
1) Het onderdeel ‘beleidsontwikkelingen’ in de begroting wordt concreter ingevuld
2) Door het combineren van twee zienswijzeprocedures vermindert de bestuurlijke druk.

3. Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico’s als de raad het voorstel overneemt?

Er zijn geen nadelen en/of mogelijke risico’s als uw raad het voorstel niet overneemt.

4. Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?

De raad kan besluiten niet in te stemmen met het advies en een extra reactie en/of zienswijze toevoegen. Dit wordt dan verwerkt en toegezonden aan Werkzaak. Het uiteindelijke effect van de zienswijze is afhankelijk van de behandeling in het AB van Werkzaak. De meerderheid besluit welke zienswijzen worden overgenomen en welke niet.

5. Is het een begrotingswijziging?

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting.

TOELICHTING EN UITVOERING

6. Beleidskader

De Wgr en de GR Werkzaak Rivierenland.

7. Effectmeting, planning en evaluatie

Werkzaak Rivierenland stuurde op 22 november 2019 hun concept Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 aan de deelnemende gemeenten met de vraag een zienswijze uit te brengen. Dit moet binnen de (wettelijk bepaalde) termijn van 8 weken; uiterlijk 21 februari 2020.

Gezien onze bestuurlijke planning kon / kan uw raad niet eerder dan 3 maart 2020 haar definitieve zienswijze uitbrengen. Wij sturen Werkzaak Rivierenland onze concept zienswijze toe met de mededeling dat uw raad hierover op 3 maart 2020 een besluit neemt.

8. Financiën

Het meerjarenbeleidsplan past binnen de kaders van de begroting van Werkzaak Rivierenland. Het instemmen met het meerjarenbeleidsplan heeft daarom geen financiële consequenties.

9. Communicatie

Na vaststelling van dit voorstel door de raad, wordt de zienswijze toegezonden aan Werkzaak Rivierenland.

10. Burgerparticipatie

Dit onderwerp leent zich niet voor burgerparticipatie.

11. Deregulering

Het aantal regels wijzigt niet.

12. Achtergrondinformatie

De achtergrondinformatie vindt u in de bijlagen.

Bijlagen:

- Brief aan gemeente Buren van Werkzaak met het verzoek om een zienswijze op het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland
- (concept) Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland.
- Raadsbesluit
- Brief zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland gemeente Buren.

Inlichtingen bij:

Naam	J.M.B. Terberg
Team	Regie & Projecten

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
3 maart 2020	**D.049402**	**D.049402** **Z.018020**

Onderwerp: **Zienswijze Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van de burgemeester, in de plaats tredend van het college op grond van het bepaalde in artikel 42, lid 2 Gemeentewet d.d. 21 februari 2020;

besluit:

1. In te stemmen met het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 van Werkzaak Rivierenland.
2. De bijgevoegde zienswijzebrief aan het Dagelijks Bestuur (DB) van Werkzaak te sturen

Vastgesteld in de openbare vergadering van 3 maart 2020

De griffier, De voorzitter,

G. van Droffelaar J.A. de Boer MSc

Aan:
het College van Burgemeester en Wethouders
van de lidgemeenten van Werkzaak Rivierenland
t.a.v. de secretaris

POSTADRES
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

T 088 93 75 000
E info@werkzaakrivierenland.nl
I www.werkzaakrivierenland.nl

Uw kenmerk	:		Inlichtingen	:	V. Stevens
Ons kenmerk	:		Doorkiesnr.	:	06 –14235921
Datum	:	22-11-2019	Emailadres	:	vstevens@werkzaakrivierenland.nl

Onderwerp : Zienswijze meerjarenbeleidsplan Werkzaak Rivierenland 2020-2023

Geacht college,

Bijgaand ontvangt u het concept Meerjarenbeleidsplan Werkzaak Rivierenland voor de periode 2020 - 2023. Raadsleden hebben het afgelopen jaar tijdens twee bijeenkomsten, op 11 februari en 7 oktober 2019, hiervoor input kunnen geven. Deze input is verwerkt in het plan. Graag bieden wij de raden dit plan nu ter zienswijze aan.

Met dit plan geven we de richting aan waarin Werkzaak Rivierenland zich wil en moet ontwikkelen. Wetende dat de wereld om ons heen verandert. Deze richting sluit aan bij de ambities en past binnen de kaders van de begroting van Werkzaak Rivierenland.

We kiezen ervoor dit plan op hoofdlijn te formuleren. Het plan bevat geen uitgewerkte lijst van activiteiten. De wereld om ons heen verandert daarvoor te snel.

Na het doorlopen van de zienswijze procedure, is het Algemeen Bestuur van Werkzaak Rivierenland bevoegd het plan vast te stellen. Wij zien de reactie van uw gemeente met belangstelling uiterlijk 21 februari 2020 tegemoet.

Wij wensen u fijne feestdagen,

Hoogachtend,
het Algemeen Bestuur van Werkzaak Rivierenland,

de secretaris, de voorzitter,

mevrouw E. Boer MBA de heer C. Stolwijk

Een afschrift van deze brief zenden wij ook naar uw gemeentelijk vertegenwoordiger in het Algemeen bestuur van Werkzaak Rivierenland en aan uw gemeentelijke vertegenwoordigers in het regionale beleidsoverleg en bedrijfsvoeringsoverleg.

Bijlage(n): Concept Meerjarenbeleidsplan Werkzaak Rivierenland 2020 - 2023

meerjaren-beleidsplan 2020 - 2023

WERKZAAK RIVIERENLAND

de zaak met hart voor werk

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 1 27-11-19 20:23

Werkzaak slaat de brug tussen werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt en werkgevers. Werkzaak boekte goede resultaten!

En wil dat ook in de toekomst doen...

Leeswijzer

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan. Dit maken wij telkens voor een periode van 4 jaar. In de infographic op bladzijde 4 en 5 ziet u in een oogopslag ons meerjarenbeleid. In dit meerjarenbeleidsplan nemen wij u vervolgens mee langs de afzonderlijke onderdelen uit deze infographic.

We beginnen bij de omgeving waarin we werken. Daarna leest u onze ambitie en kernwaarden en de vijf actielijnen waarop wij van 2020 tot en met 2023 focussen. U blijft onze resultaten terugzien in de zes al bekende doelstellingen van Werkzaak.

We sluiten dit plan af met zes concrete voorbeelden van de uitvoering.

meerjarenbeleidsplan 2020 - 2023

Inhoudsopgave

Infographic meerjarenbeleidsplan 4

Introductie 6
- Directeur Elfriede Boer: Antwoord op de toekomst 7
- Voorzitter Collin Stolwijk: Samenwerking in vertrouwen 11

Onze omgeving 10
- Wereldstrategie: duurzame doelen Verenigde Naties 12
- Maatschappelijke ontwikkelingen: zeven strategische thema's 14

Onze ambitie en kernwaarden 16

Onze focus op vijf actielijnen 18
- Bijdragen aan inclusief werkgeverschap en een inclusieve regionale arbeidsmarkt 19
- Versterken kwetsbare mens, vangnet en springplankfunctie 19
- Inspelen op 7 strategische thema's 20
- Continu ontwikkelen bedrijfsvoering 23
- Investeren in partnerschappen en samen innoveren 23

Onze zes doelstellingen 25
- Instroompreventie 25
- Ontwikkeling 25
- Groepsplaatsingen 25
- Detacheringen 25
- Loonkostenplaatsingen 25
- Duurzame uitstroom 25

Voorbeeld van onze aanpak per strategisch thema
- Exoskelet & Cobot 26
- Circulair biedt kansen 28
- Betere plaatsing door intensieve begeleiding op het werk 30
- Iedereen aan de E-learning 32
- Voorschakel traject taal 34
- Realiseren van een bottellijn 36
- Weg met barière naar werk door schulden 38

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 2-3 27-11-19 20:23

TALENT WERKT VOOR RIVIERENLAND

2020-2021-2022-2023

DE 3 VN DOELEN

- 8 WAARDIG WERK EN ECONOMISCHE GROEI
- 17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN
- 4 KWALITEITSONDERWIJS

MEEDOEN VERBINDEN ONTWIKKELEN

Bijdragen aan Inclusief werkgeverschap en inclusieve regionale arbeidsmarkt

Versterken kwetsbare mens, vangnet en springplank functie

Inspelen op 7 strategische thema's

Investeren in gerichte partnerschappen en samen innoveren

Continu ontwikkelen bedrijfsvoering

GELUK

INSTROOM-PREVENTIE

WELVAART VERDELING

ONTWIKKELING

MIGRATIE

DETACHERING

GROEPS-PLAATSINGEN

SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP

LEVEN LANG LEREN

CIRCULAIRE ECONOMIE

TECHNOLOGIE

LOONKOSTEN PLAATSING

DUURZAME UITSTROOM

WERKZAAK RIVIERENLAND

U ziet de samenleving van Rivierenland als een waterkringloop.

De waarden achter de parachute en de VN-doelen in de luchtballon geven Werkzaak richting. Neerslag uit wolken maken land vruchtbaar. Vijf wolken symboliseren onze strategische actielijnen; de ontwikkelfocus voor de komende jaren.

We zijn actief in een veranderend landschap met zeven strategische thema's die veel invloed (gaan) hebben op werk.
De bruggen zijn verbindingen die Werkzaak legt tussen partners, werkgevers en werkzoekenden.
De rivieren monden uit in resultaten.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 4-5 27-11-19 20:23

Antwoord op de toekomst

Directeur Elfriede Boer over aanleiding en richting van meerjarenbeleidsplan

Afgelopen vier jaar voerde Werkzaak de Participatiewet en de Wet sociale werkvoorziening uit: de corebusiness van Werkzaak. We hebben gebouwd aan een sociaal werkbedrijf dat in verbinding staat met werkgevers, gemeenten, onderwijs, maatschappelijke instellingen en andere belangrijke stakeholders uit Rivierenland. Werkzaak slaat hierbij de brug tussen werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt en werkgevers. Werkzaak boekte goede resultaten! En wil dat ook in de toekomst doen. In dit meerjarenbeleidsplan leest u over de ontwikkelingen die van invloed zijn op de arbeidsmarkt en over onze koers voor de komende jaren.

Waarom is het zo belangrijk om te kijken naar wat er om ons heen gebeurt?
Elfriede Boer: ‘Ons werk heeft om meerdere redenen toekomstwaarde. Wij helpen mensen langdurig aan werk. Dat is goed voor onze werkzoekenden, voor werkgevers en voor de maatschappij. Tegelijkertijd is het essentieel om een voorschot te nemen op de toekomst. Door te anticiperen op laagconjunctuur en heel veel oog te hebben voor wat er om ons heen gebeurt. Werkzaak benoemt in 2019 zeven strategische thema’s ontwikkelingen die zich in hoog tempo voordoen en van invloed zijn op werkgelegenheid.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 6-7 27-11-19 20:23

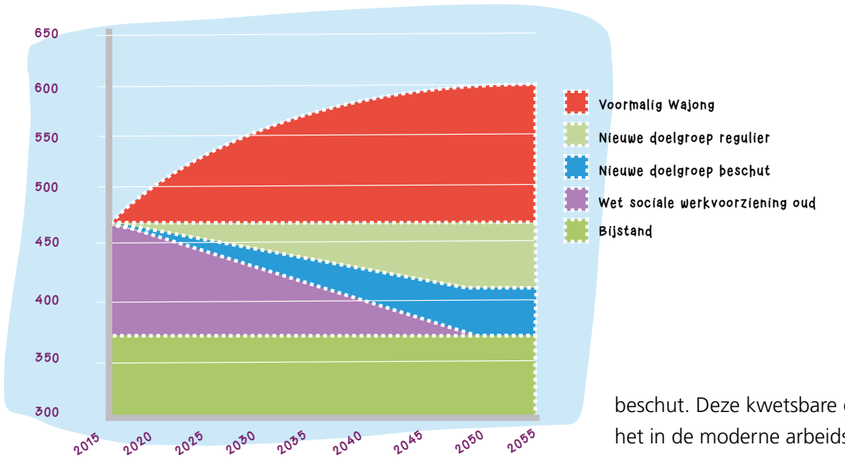

Titel: Doelgroepontwikkeling
Bron: Memorie van toelichting Paticipatiewet

Zowel met positieve en negatieve effecten. Ik heb het dan over, technologie en over de noodzaak van sociaal ondernemerschap. En over migratie, het belang van de relatie tussen werk & geluk, welvaartverdeling en een leven lang leren. Dat blijven ontwikkelen, of anders gezegd je kunnen aanpassen aan veranderingen, is nu al heel belangrijk.

En het wordt steeds belangrijker om binnen de arbeidsmarkt mee te kunnen bewegen als medewerker. Voor ons als organisatie is het ook van heel groot belang om aanpassingsvermogen te hebben en verder te ontwikkelen omdat we alleen zo onze dienstverlening verder kunnen verbeteren. In Amerika bedachten ze daar de mooie term VUCA Wereld voor (zie kader). Dit meerjarenbeleidsplan en de wijze waarop de onderliggende strategie tot stand kwam is ons antwoord op de veranderingen en onze voorbereiding op de toekomst.'

Wat zie je in de doelgroep gebeuren nu er steeds meer mensen duurzaam naar werk uitstromen?
Elfriede Boer: 'Werkzaak was de afgelopen drie jaar succesvol in het benutten van het arbeidspotentieel in de arbeidsmarktregio. Toch is er een toename voorspeld van de doelgroep die een beroep doet op de dienstverlening van Werkzaak. Dat komt voor een aanzienlijk deel doordat er nieuwe groepen in de bijstand komen, zoals de jonggehandicapten met arbeidsvermogen en mensen die vroeger in de sociale werkvoorziening terecht kwamen. Een deel van hen komt nu als regulier in de bijstand, een ander deel als nieuw beschut. Deze kwetsbare groepen hebben het in de moderne arbeidsmarkt moeilijk.

Verder is het zo dat er de afgelopen jaren veel uitstroom uit de bijstand was van inwoners die zich relatief dichtbij de arbeidsmarkt bevonden. Het economisch tij hielp ons daar goed bij. Dit zijn mensen die vallen in klantprofiel 1 en 2. De mensen met klantprofiel 3 hebben een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld door een zwaardere beperking of multiproblematiek. Hier ligt voor de komende tijd een uitdaging: hoe kunnen we ook hen duurzaam begeleiden naar werk. Dit geldt ook voor de inwoners met mogelijk arbeidspotentieel die behoren tot klantprofiel 4 en worden begeleid door de gemeenten.

> Ik wil dat iedereen bezig is met innovaties: denk out of the box, durf fouten te maken en leer ervan

Tegelijkertijd stabiliseert de hoogconjunctuur. Dat zien we al terug in een toename van WW-uitkering in het tweede kwartaal van 2019. Een deel van die mensen komt uiteindelijk weer bij ons terecht.

En ja er komen nieuwe sectoren. De energietransitie biedt baankansen en gelijktijdig verdwijnen er banen door automatisering al blijven er vaak nog wel 'handjes' nodig. Dit zien we bijvoorbeeld in de logistiek. Zo zijn de doelgroep die we bedienen en de kansen die we kunnen benutten, volop in beweging.'

Wat brengt dit Meerjarenbeleidsplan?
Elfriede Boer: 'Dit plan neemt u mee langs vijf actielijnen die wij als kapstok voor de toekomst gebruiken. Deze zijn en worden voortdurend gevoed vanuit zeven strategische thema's. Op bladzijde 14 leest u er meer over. Binnen de zeven thema's werken we aan verbetering en vernieuwing van onze dienstverlening. In dit Meerjarenbeleidsplan geven we per thema een voorbeeld over hoe we hiermee aan de slag zijn of gaan.

Ieder jaar stelt Werkzaak Rivierenland ook een kaderbrief op. Hierin geven we ons bestuur en de gemeenteraden inzicht in de projecten die we per jaar oppakken, nadat we ze via een check langs de vijf actielijnen bepaald hebben. We realiseren deze projecten in samenwerking en steeds vaker ook door cocreatie met de stakeholders in Rivierenland.

VUCA Wereld
VUCA Wereld omschrijft de wereld waarin wij ons als mensen en organisaties nu bevinden. Het betekent:
- Volatile - snel veranderend
- Uncertain - onzeker
- Complex - complex
- Ambiguous - vaag / dubbelzinnig

Onze samenleving verandert in historisch hoog tempo, ook de omgeving van Werkzaak. Onze wereld is steeds meer VUCA. En kenmerkt zich door toenemende complexiteit en onzekerheid. De betekenis van de veranderingen is niet altijd helder. Vormen ze bedreigingen of bieden ze juist kansen? Of allebei?

Een goed voorbeeld is het tempo waarin technologie zich ontwikkelt. Robots nemen (delen van) ons werk in de toekomst over. Tegelijk biedt technologie ook kansen. Door technologie kunnen mensen met een beperking makkelijker hun werk doen. Door een hoge mate van verandering, onzekerheid, complexiteit en vaagheid, wordt het moeilijker om vijf of tien jaarplannen tot in detail uit te werken. Werkzaak kiest ervoor actief op deze veranderingen in te spelen. In dit meerjarenbeleidsplan zetten we niet alles vast. We zetten een koers uit, waardoor we focus aanbrengen en flexibel blijven.

Ons antwoord op VUCA is:
- Volatile > Visie geven door koers te bepalen.
- Uncertain > Proberen de context te begrijpen en actief in te spelen op de belangrijkste ontwikkelingen.
- Complex > Helderheid verschaffen en het simpel maken, kansen pakken en leren.
- Ambiguous > Flexibiliteit inbouwen. De wereld is niet maakbaar. Wendbaarheid is essentieel.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 8-9 27-11-19 20:23

Samenwerking in vertrouwen

Voor het opstellen van het meerjarenbeleidsplan 2020 - 2023 kozen we voor een brede aanpak. Bedrijven en andere belangrijke stakeholders, gemeentelijk beleidsmedewerkers, raadsleden en colleges vroegen we het afgelopen jaar om input.

Zo ontvingen raadsleden tijdens een bijeenkomst in februari 2019 informatie over zeven strategische thema's die in de toekomst impact hebben op de arbeidsmarkt en werkgelegenheid. En kozen zij uit de zeventien duurzame doelen van de Verenigde Naties, de doelen die zij het meest vonden passen bij de maatschappelijke opgave van Werkzaak Rivierenland. U leest er meer over op bladzijde 12.

> We kiezen er bewust voor om dit plan op hoofdlijn te formuleren. We focussen ons de komende jaren op vijf actielijnen

U ziet in dit meerjarenbeleidsplan een keuze van drie van de zeventien doelen terugkomen. Deze hebben alle drie raakvlak met de inclusieve maatschappij waarin iedereen kan meedoen. Want hier ligt de kerntaak van Werkzaak: Werkzaak Rivierenland versterkt werkzoekenden zodat zij kunnen deelnemen en helpt ondernemers die medewerkers te vinden die optimaal bij hun bedrijf passen, nu en in de toekomst. We zijn realistisch: die inclusieve arbeidsmarkt hebben we nog niet bereikt en sommige mensen hebben niet alleen een springplank maar ook een blijvend vangnet nodig.

We kiezen er bewust voor om dit plan op hoofdlijn te formuleren. We focussen ons de komende jaren op vijf actielijnen. U vindt daarom in dit plan geen uitgewerkte lijst van activiteiten.

Als Algemeen Bestuur geven we met dit plan de richting aan waarin Werkzaak zich verder wil én moet ontwikkelen. Wetende dat de wereld om ons heen verandert. Deze richting sluit aan bij de ambities en past binnen de kaders van de begroting die de gemeenteraden hebben meegegeven. We toetsen de komende jaren onze inzet aan dit meerjarenbeleidsplan. Via de Planning & Control cyclus blijven de gemeenten aan de vóór- en achterkant betrokken bij de ontwikkeling van Werkzaak en de resultaten op de zeven strategische thema's.

Voor een echte inclusieve maatschappij is iedereen nodig. Dus ook u. Samenwerken in vertrouwen en vanuit partnership brengt de inwoners en werkgevers van Rivierenland het beste resultaat.

Collin Stolwijk
Voorzitter Algemeen Bestuur Werkzaak Rivierenland

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 10-11 27-11-19 20:23

Wereld-strategie

De wereld heeft ook een strategie: de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Ze zijn bedoeld om de wereld tot een betere plek te maken in 2030, schrijven de Verenigde Naties (VN) in hun voorstel voor een nieuwe mondiale agenda. Werkzaak ziet in 3 van deze 17 doelen aanknopings-punten voor haar werk.

Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Partnerschap om doelstellingen te realiseren. Alleen door samen te werken met andere organisaties, kunnen we werkzoekenden duur-zaam naar werk begeleiden.

Kwaliteitsonderwijs

Wij investeren in het leren en ontwikkelen van werkzoekenden. Dit is essentieel om een baan te vinden of te behouden.

Waardig werk en economische groei

We begeleiden werkzoekenden naar werk, waardoor zij een bijdrage kunnen leveren aan de brede welvaart in onze regio.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 12-13 27-11-19 20:23

Westerse samenleving en Rivierenland

zeven

7 ontwikkelingen: onze strategische thema's

We leven in een tijd van veel, grote en snelle veranderingen. Iedereen vraagt zich af waar het naartoe gaat met onze samenleving en de snelle ontwikkelingen. Iedere futuroloog heeft wel een idee en niemand weet hoe het echt zal zijn. Zo hoor je dat er banen verdwijnen én dat er werk zal zijn voor iedereen. De toekomst is in die zin ongewis.

Waarom kijk je dan toch in de toekomst? Het kijken naar ontwikkelingen in de samenleving helpt bij het bepalen van focus. Waar zien we kansen om onze dienstverlening verder te verbeteren? Werkzaak zet in op zeven belangrijke ontwikkelingen in de samenleving die ieder hun impact op werk zullen hebben. We geloven dat investeren in deze ontwikkelingen onze dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers ten goede komt. Lees hier per thema hoe we dat zien.

Door nieuwe technologieën veranderen, verdwijnen en ontstaan banen. Inzet op 21e-eeuwse vaardigheden zoals kritisch denken en probleemoplossend vermogen zijn noodzakelijk om te kunnen blijven functioneren in onze snel veranderende arbeidsmarkt.

In 2023 is een leven lang leren vanzelfsprekend voor werkzoekenden en werkgevers. We hebben een leercultuur waarbij 21e-eeuwse vaardigheden onderdeel zijn van ons instrumentarium.

De arbeidsparticipatie van migranten en statushouders blijft achter. Werkzaak maakt het mogelijk om gelijktijdig te werken, een opleiding te volgen én de kennis over de Nederlandse taal en maatschappij te vergroten. Dit verbetert hun kansen op de arbeidsmarkt.

In 2023 maakt deze multi-aanpak versnelde uitstroom van migranten en statushouders mogelijk.

De ontwikkelingen van robotisering, digitalisering, big data, kunstmatige intelligentie en biotechnologie veranderen onze samenleving ingrijpend. Met positieve en negatieve effecten voor de arbeidsmarkt. Werkzaak wil de kansen benutten.

In 2023 zijn nieuwe technologieën onderdeel van ons instrumentarium.

Leven in armoede en schulden heeft een negatieve invloed op de leefsituatie, de gezondheid en het IQ. Dit verkleint de kansen op het vinden en behouden van werk. Werkzaak wil armoede bestrijden.

In 2023 hebben we instrumenten om de armoedeproblematiek te verminderen.

De circulaire economie en energietransitie zijn volop in ontwikkeling. Werkzaak wil de baankansen van deze ontwikkelingen benutten.

In 2023 plaatsen we werkzoekenden bij werkgevers die circulair ondernemen.

Sociaal ondernemers zoeken innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Het maken van maatschappelijke impact staat bij hen voorop. Werkzaak wil de baankansen van deze ontwikkeling benutten.

In 2023 plaatsen we werkzoekenden bij werkgevers die sociaal ondernemen.

Werk maakt mensen gelukkiger en gelukkige mensen zijn productiever. Door te draaien aan de knoppen die geluk beïnvloeden, kunnen we mensen naar werk begeleiden, werk laten behouden en hun inzetbaarheid verbeteren. Denk aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en het versterken van het netwerk.

In 2023 besteden we bij alle werkzoekenden aandacht aan geluk via een bewezen methodiek.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 14-15 27-11-19 20:23

Waarom? Onze ambitie en waarden

Werkzaak introduceert een ambitie ter vervanging van de missie en visie die we tot nu toe hanteerden.

Beleidsadviseur Veronique Stevens legt uit waarom we dit doen: ‘Niet iedereen herkent onze organisatie in de missie en kan deze opnoemen en toelichten. Terwijl je eigenlijk wilt dat onze professionals soepel kunnen vertellen wat de ambitie van onze organisatie is en makkelijk de verbinding kunnen leggen met waaraan zij een bijdrage leveren. Ook de vraag “wat is nu eigenlijk het verschil tussen een missie en een visie” roept verwarring op.

De sessies die we het afgelopen jaar organiseerden voor de vorming van het Meerjarenbeleidsplan, laten een duidelijke rode draad zien: Werkzaak Rivierenland wil opereren vanuit haar *Waarom*: het versterken van werkzoekenden zodat zij kunnen deelnemen in een inclusieve samenleving. Daarbij zijn we realistisch: die inclusieve arbeidsmarkt hebben we nog niet gerealiseerd en sommige hebben niet alleen een springplank maar ook een blijvend vangnet nodig.

De visie uit het vorige meerjarenbeleidsplan blijft als slogan bestaan. Ambitie en slogan sluiten heel goed aan op onze waarden die op een opvallend groot draagvlak in onze organisatie kunnen rekenen.’

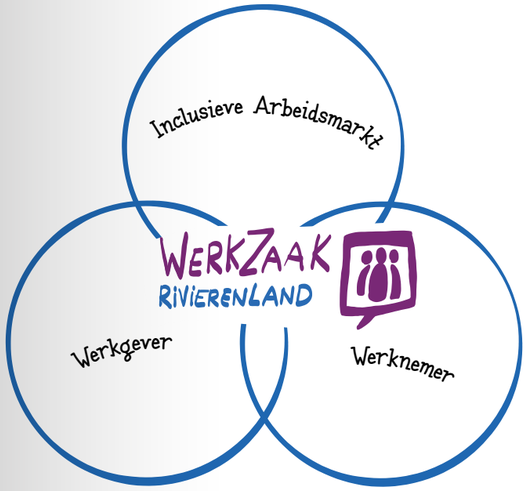

Onze ambitie:
Iedereen doet mee in de samenleving. Daar gelooft Werkzaak Rivierenland in.

We begeleiden mensen bij het vinden en behouden van werk. Als dat nodig is, bieden we inkomensondersteuning of werk in een aangepaste omgeving. Want iedereen verdient een kans.

Wij versterken werkzoekenden, medewerkers en werkgevers bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten.

We luisteren aandachtig en bepalen samen de beste route naar werk. Dat zorgt voor een win-win-win, voor werkzoekenden & medewerkers, werkgevers en de regio Rivierenland.

Onze slogan:
Talent werkt voor Rivierenland

Onze waarden:

Meedoen
Ieder mens doet mee. We geloven in een samenleving waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen. Wij maken en houden werk bereikbaar voor zoveel mogelijk mensen, juist voor diegenen in een kwetsbare situatie.

Verbinden
Door de ander écht te zien en te erkennen, bouwen we bruggen. Zo verbinden we werkzoekenden & medewerkers, werkgevers en al onze partners. We zijn nieuwsgierig naar de ander en werken samen vanuit vertrouwen. Regels en systemen zijn ondersteunend, geen doel op zich.

Ontwikkelen
Ieder mens heeft talent. Iedereen kan leren en zich verder ontwikkelen. Wij versterken de ander bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We geven regie aan de ander waar dat kan. We proberen en leren elke dag.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 16-17 27-11-19 20:23

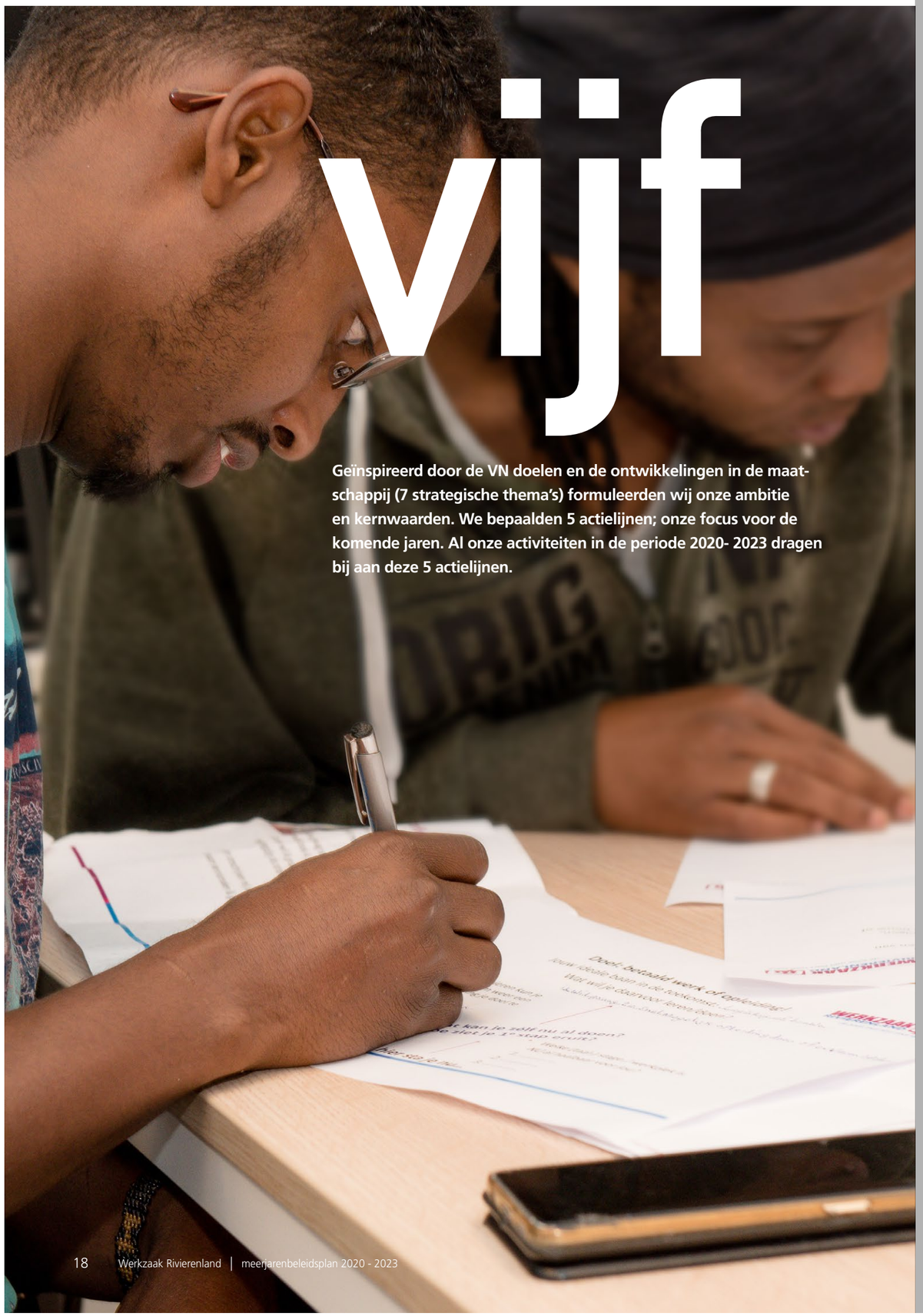

vijf

Geïnspireerd door de VN doelen en de ontwikkelingen in de maatschappij (7 strategische thema's) formuleerden wij onze ambitie en kernwaarden. We bepaalden 5 actielijnen; onze focus voor de komende jaren. Al onze activiteiten in de periode 2020- 2023 dragen bij aan deze 5 actielijnen.

1

Bijdragen aan inclusief werkgeverschap en een inclusieve regionale arbeidsmarkt

Wij zien een inclusieve samenleving, waarin iedereen naar vermogen meedoet, als het ultieme doel. Wij zien dat dit doel nog niet is bereikt. Inclusief ondernemen is nog niet voor iedere werkgever een vanzelfsprekendheid.

Onze ambitie 2020 - 2023

- Wij stimuleren werkgevers inclusief te ondernemen, adviseren hen hierbij en bieden trainingen aan die inclusief ondernemen bevorderen.
- We bouwen verder aan een infrastructuur waarbij werkgevers en werkzoekenden elkaar steeds makkelijker vinden.
- Wij dragen de opkomst van sociaal ondernemerschap een warm hart toe, stimuleren dit waar we kunnen en werken met sociaal ondernemers samen.
- Wij stimuleren werkzoekenden en mensen met een beperking zo regulier mogelijk te werken.

2

Versterken kwetsbare mens, vangnet en springplank functie

Iemand die meedoet in de samenleving en zichzelf ontwikkelt, wordt sterker. Het verkleint de afstand tot de arbeidsmarkt waardoor je eerder je eigen inkomen kunt verdienen. Wij zijn de springplank waar mensen zich kunnen ontwikkelen. Soms zijn mensen erg kwetsbaar en is het aanbieden van een voorziening het meest passend. Maar ook dan doe je mee. We willen barrières die werken in de weg staan, zoveel mogelijk wegnemen. We zetten ons in om (terugval naar) sociaal isolement te voorkomen.

Onze ambitie 2020 - 2023

- We kijken naar de leefwereld van de werkzoekende. Deze is leidend. De systeemwereld is helpend.
- We hanteren en optimaliseren een kernproces:
  - instroompreventie
  - ontwikkelplek
  - groepsdetachering
  - individuele detachering
  - plaatsing met loonkostensubsidie bij werkgever
  - uitstroom naar regulier werk
  - nazorg
- Wij stellen, op verzoek van onze gemeentelijke opdrachtgevers en het UWV, onze infrastructuur open voor alle uitkeringsgerechtigden, werkzoekenden en inwoners die een stap richting arbeidsmarkt willen maken.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 18-19 27-11-19 20:23

3

Inspelen op 7 strategische thema's

We zijn actief in een samenleving waarin ontwikkelingen zich in een hoog tempo voordoen. We zijn ervan overtuigd dat we hier proactief op moeten inspelen om onze dienstverlening naar werkgevers en werkzoekenden te blijven verbeteren. Wij hebben zeven thema's die voor onze kerntaken het meest van belang zijn en waar we actief op inspelen:

Onze ambitie 2020 - 2023

- leven lang leren
- migratie
- technologie
- welvaartverdeling
- circulaire economie
- sociaal ondernemerschap
- geluk

Ieder thema is voorzien van een ambitie. Deze leest u op bladzijde 26 en vanaf bladzijde 39 leest u per thema een voorbeeldproject.

Geïnspireerd door de VN doelen en de ontwikkelingen in de maatschappij formuleerden wij onze ambitie en kernwaarden.

We bepaalden 5 actielijnen. Al onze activiteiten in de periode 2020 - 2023 dragen bij aan deze 5 actielijnen.

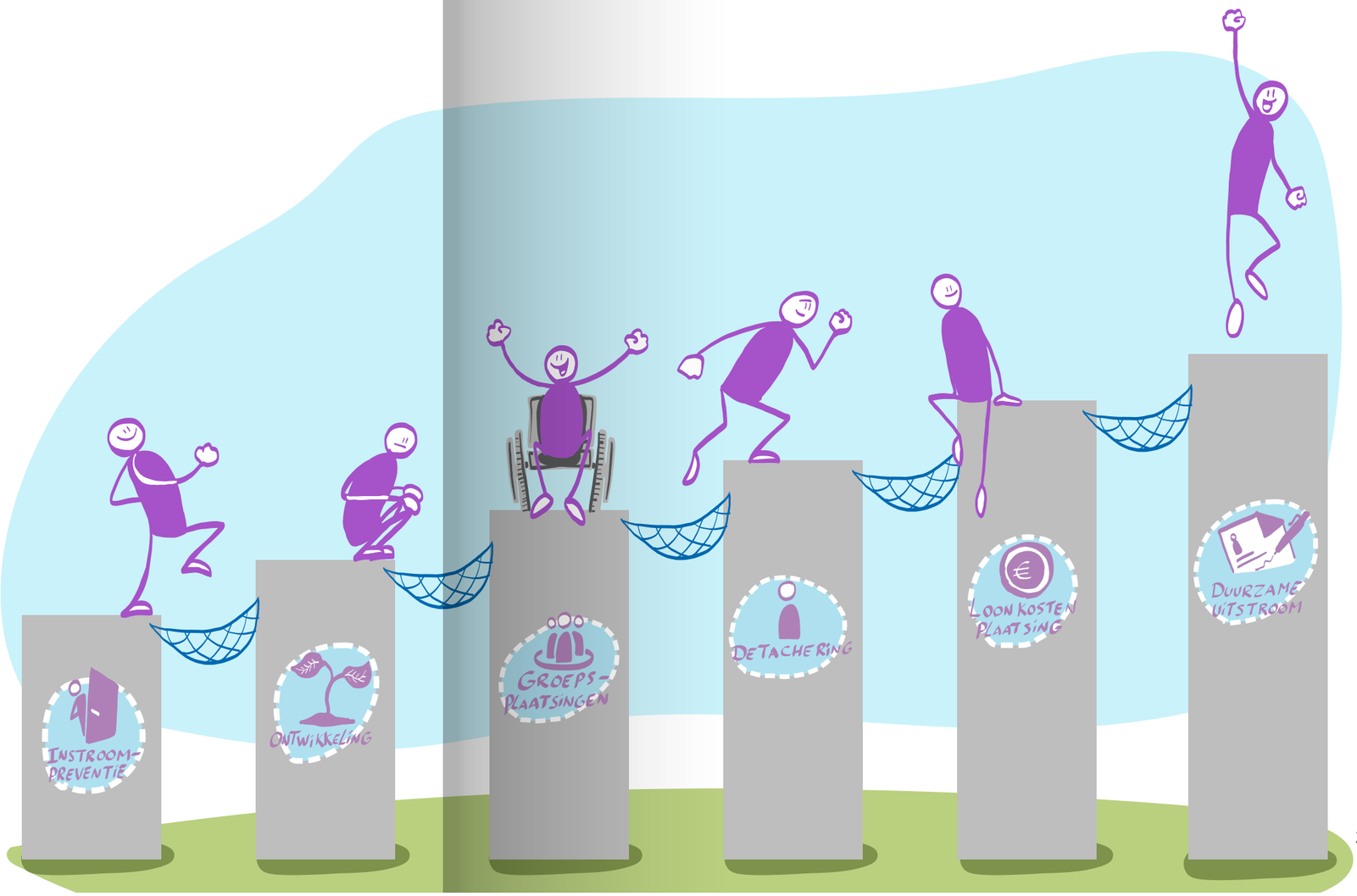

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 20-21 27-11-19 20:23

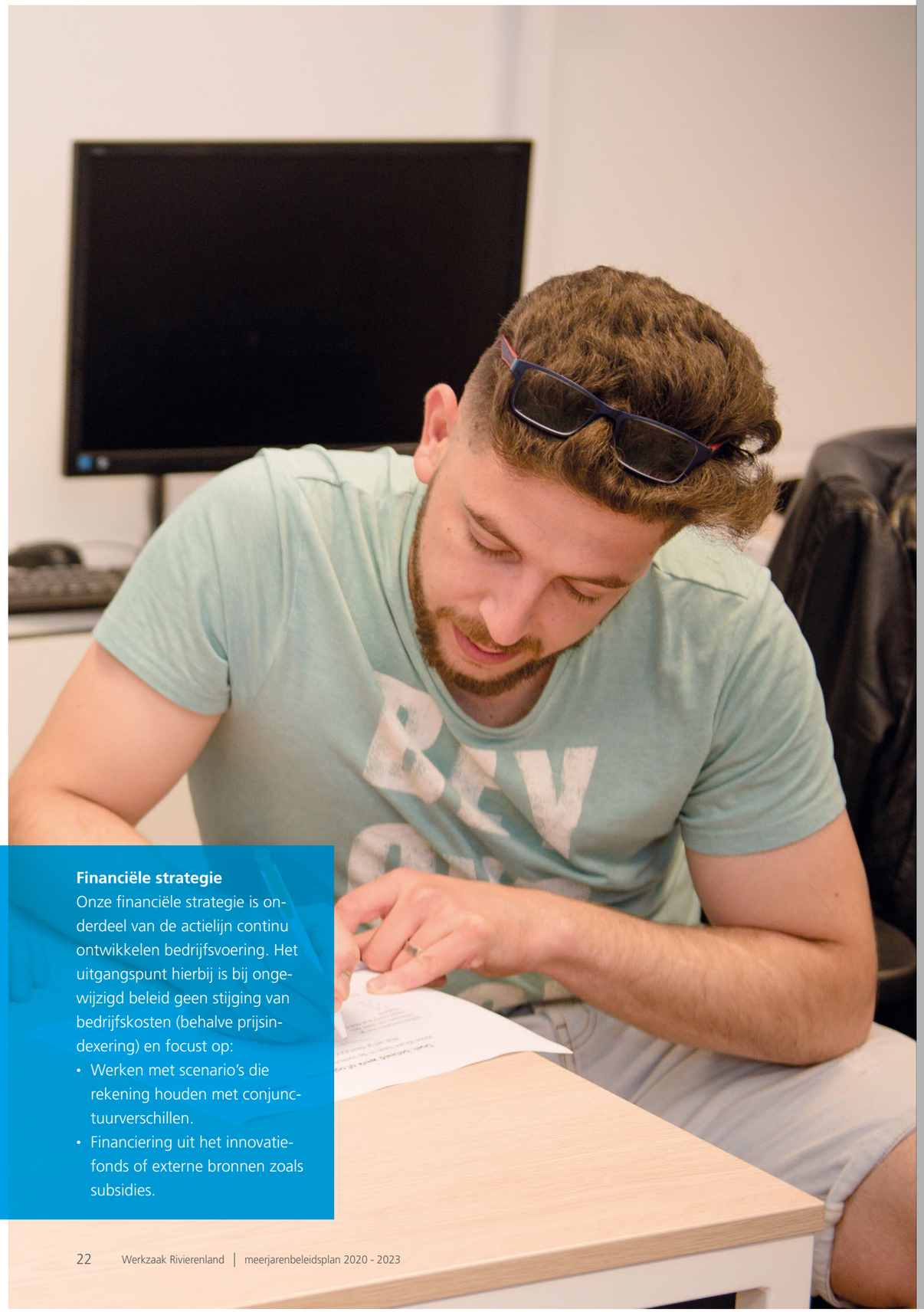

Financiële strategie
Onze financiële strategie is onderdeel van de actielijn continu ontwikkelen bedrijfsvoering. Het uitgangspunt hierbij is bij ongewijzigd beleid geen stijging van bedrijfskosten (behalve prijsindexering) en focust op:

- Werken met scenario's die rekening houden met conjunctuurverschillen.
- Financiering uit het innovatiefonds of externe bronnen zoals subsidies.

4

Continu ontwikkelen bedrijfsvoering

Werkzaak Rivierenland wil optimaal inspelen op veranderingen die zich in- en extern voordoen. Een bedrijfsvoering die daarin optimaal ondersteunt is essentieel.

Onze ambitie 2020 - 2023

- We willen een waardegedreven organisatie zijn met waardegedreven leiderschap.
- We stimuleren een organisatiecultuur waarin continu verbeteren en vernieuwen de rode draad vormen en bevorderen de zelforganisatie van teams.
- Wij werken samen met onderzoekers om onze manier van werken verder te verbeteren.
- We zien systemen, waaronder ICT, als helpend bij het verder optimaliseren van onze dienstverlening en klantbeleving.
- We blijven werken aan een kwalitatief goede planning en control.

5

Investeren in partnerschappen en samen innoveren

Wij zijn actief in een netwerksamenleving. Ontwikkelingen gaan in hoog tempo. Door samen te werken en te innoveren met andere organisaties zoals werkgevers, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, overheden en de doelgroep, verbeteren wij onze dienstverlening.

Onze ambitie 2020 - 2023

- Wij realiseren samen met partners projecten zoals binnen Perspectief op werk, een stimulans van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om meer mensen naar werk te begeleiden.
- We zijn een actieve partner in het Regionaal Werkbedrijf - Platform Onderwijs Arbeidsmarkt.
- We onderhouden nauwe contacten met landelijke organisaties als Cedris (landelijke vereniging voor een inclusieve arbeidsmarkt), Divosa (vereniging van gemeentelijke directeuren in het sociaal domein) en SBCM (Kenniscentrum en Arbeidsmarkt- & Opleidingsfonds voor de sociale werkgelegenheid).
- We denken mee met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het verbeteren van wetten die we uitvoeren.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 22-23 27-11-19 20:23

We zijn een ambitieuze, ondernemende organisatie. We willen resultaten bereiken. We werken met doelstellingen om focus te geven aan onze organisatie en om aan onze opdrachtgevers te laten zien wat we hebben bereikt.

Doelstellingen zijn een middel om onze ambitie te kunnen realiseren. Door nieuwe inzichten in de komende jaren kunnen de doelen veranderen zodat ze blijven aansluiten op onze ambitie. Vooralsnog kiezen we voor deze zes doelstellingen.

zes doelstellingen

1

Instroompreventie

De participatiewet kent voorwaarden. We kijken of een inwoner aan de voorwaarden voldoet. Wanneer dit niet het geval is, verwijzen we de inwoner zo goed mogelijk door naar de organisaties waarmee we samenwerken. Ook werken we samen met UWV zodat onnodige doorstroom vanuit een andere uitkeringssituatie naar de Participatiewet, zoveel mogelijk wordt voorkomen.

2

Ontwikkeling

Als een werkzoekende leert, vergroot deze zijn talenten en kennis. De werkzoekende ontwikkelt zich en krijgt meer zelfvertrouwen. Dit vergroot de kansen op een baan. Ook wordt voorkomen dat de afstand tot de arbeidsmarkt groter wordt.

3

Groepsplaatsingen

Bij groepsplaatsingen gaat een werkzoekende, op detacheringsbasis en in groepsverband, aan de slag bij een werkgever. Werkzaak Rivierenland spreekt over een groepsplaatsing als deze uit 5 of meer personen bestaat. Soms is het een passend instrument voor de langere termijn. Anderen kunnen, na de groepsplaatsing, de stap maken naar een arbeidscontract bij een werkgever.

4

Detacheringen

Detacheringen vinden ook in kleiner verband plaats. In groepjes van minder dan 5 personen of individueel. Een detachering is, net als een groepsdetachering, soms een passend instrument voor langere tijd. Anderen kunnen, na een detachering, de stap maken naar een arbeidscontract bij een werkgever.

5

Loonkostenplaatsingen

Loonkostensubsidie kan worden ingezet bij mensen die een arbeidscontract bij een werkgever hebben en door hun beperking, niet zelfstandig het wettelijk minimum loon kunnen verdienen. De loonkostensubsidie compenseert dit verschil.

6

Duurzame uitstroom

We spreken van duurzame uitstroom als iemand een arbeidscontract bij een werkgever heeft van minimaal 6 maanden.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 24-25 27-11-19 20:23

Vanaf deze bladzijde leest u per strategisch thema een voorbeeld waar Werkzaak al mee bezig is of in 2020 start.

De voorbeelden zijn bedoeld als concrete verduidelijking van het thema.

Exoskelet & Cobot

De mogelijkheden van technologie ontdekken en ervaren

Met dit experiment startte Werkzaak begin 2019. We wonnen er zelfs de Challenge technologie voor inclusie mee, samen met zes andere innovaties. En dat is mooi want Werkzaak krijgt nu support van wetenschappers bij het onderzoek en deelt direct mee in de opbrengst van de andere zes innovaties.

Met de aanschaf van twee exoskeletten en het leasen van een cobot (collaboratieve robot) kiest Werkzaak ervoor om in een vroeg stadium te onderzoeken op welke wijze deze technologieën en onze mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt elkaar kunnen versterken. De cobot stapelt dozen op pallets. Vooral een pluspunt als het om zware dozen gaat. Het exoskelet ondersteunt bij fysiek zware werkzaamheden.

Normalisatie is essentieel

Het experiment onderzoekt heel open de meerwaarde en wat nodig is om deze hulpmiddelen te accepteren als normaal. Net zoals je een bril opdoet als je slecht ziet. Een voorman bij een werkgever was heel duidelijk: ‘Dat exoskelet ga ik nooit dragen. Ik ben niet gek.’ Toen hem gevraagd werd wat hij zou doen als de productiemanager hem zou aandoen, werd zijn mening genuanceerder. Zo onderzoeken we vanuit de ervaringen van de gebruikers en ontdekten we dus dat het belang van normalisatie groot is. Het skelet zelf is wel bewezen, het gaat ons veel meer om de toepassing. Dagdromend zien we al voor ons dat het zo normaal is dat je het gewoon in je rugzak stopt of dat exoskeletten in verschillende maten altijd beschikbaar zijn en je er een kunt aandoen op het moment dat je een fysiek zware klus moet doen.

Breed testen om veel te leren

We kijken ook naar de invloed op bijvoorbeeld ziekteverzuim en productiviteit. Het exoskelet testen we intern en bij Itho Daaldrop, in de logistieke sector, in de keuken van het ziekenhuis en bij Avri. We overwegen om ook in de schoonmaak de mogelijkheden te testen. Het werken met de cobot, testen we in onze eigen bedrijfshallen. De cobot werd opvallend positief en met veel geïnteresseerde vragen ontvangen door de medewerkers.

Voorbeeld en kennisfunctie

We dragen onze opgedane kennis uit tijdens een Werkgeversbijeenkomst. Door voorop te lopen en een voorbeeldfunctie te vervullen openen we op allerlei manieren deuren.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 26-27 27-11-19 20:23

Voorbeeld
Circulaire economie

Circulair biedt kansen

Kansen voor nieuwe banen in energietransitie

In de energiewereld verandert er veel in hoog tempo. Werkzaak is in gesprek met de installatie- en elektrobranche en ziet veel kansen op werk in de nieuwe technologische oplossingen. Werk dat om specifieke vaardigheden vraagt en nieuwe banen voor de toekomst oplevert. Daar anticipeert Werkzaak op, in nauw overleg met ROC Rivor, het opleidingsbedrijf IW Midden en reïntegratiebedrijf GreenFox Social Return en natuurlijk het bedrijfsleven in Rivierenland. Dit initiatief krijgt financiering vanuit Perspectief op Werk.

Win-win-win

Omdat statushouders in de afgelopen jaren bewezen dat ze talent hebben voor techniek ziet Werkzaak daar kansen om een win-win-win situatie te creëren voor de werkzoekende, de werkgever en de maatschappij. Werkzaak selecteert tien statushouders die, via een leerwerkroute, aan de slag gaan als leerling monteur installatiewerk, uitgebreid met de gevraagde nieuwe skills en een Nederlandse taal traject.

Arbeidspotentieel benutten

Voor ondernemers is dit echt een kans om uit een groter arbeidspotentieel te putten. Een slimme ondernemer doet aanpassingen, bijvoorbeeld de taken in verschillende moeilijkheidsgraden op delen (deelbanen). Essentieel om meer mensen vanuit Werkzaak een kans te bieden en sociale inclusie mogelijk te maken met werk dat past bij iemand zijn arbeidsvermogen.

Regionale energietransitie versnellen

Vooruitblikkend willen we graag meewerken aan een Smart Technology Experience Center in onze regio. Waar onder één dak advisering & coaching, opleiding van vakmensen (ook zij-instroom) en aanbod van actuele duurzame bouwoplossingen voor burger en regionale bouw- en installatiebedrijven bij elkaar is gebracht. Dat kan de regionale energietransitie versnellen.

Circulair biedt kansen
De circulaire economie biedt kansen aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. We volgen bedrijven die zich richten op refurbishing en recycling op de voet, omdat we verwachten dat deze bedrijven gaan groeien en arbeidskrachten nodig hebben. En we hebben natuurlijk een nauwe samenwerking met Avri.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 28-29 27-11-19 20:23

We hebben het over mensen die het zelfstandig niet zo makkelijk redden en dat soms zelf niet eens in de gaten hebben.

Innoveren?
Vier ook de mislukkingen
Zonder experiment geen succesvolle innovatie. Dat gaat onvermijdelijk gepaard met mislukkingen en aannames die niet blijken te kloppen. Of resultaten die je op een ander en veel beter spoor zetten dan je verwachtte. Dit hoort er allemaal bij en is zelfs belangrijk voor het leer- en ontwikkelproces. Sterker nog hierdoor kunnen we sneller leren.

Betere plaatsing door Intensieve begeleiding op het werk

Voor mensen met psychische kwetsbaarheden

De kip of het ei, welke is er eerst? Een vergelijkbare vraag geldt ook bij psychisch kwetsbaren: eerst zorg of eerst werk. Werkzaak denkt dat het tegelijk inzetten van werk en intensieve begeleiding op de werkvloer, succesvol kan zijn om de steeds groter wordende groep mensen met psychische kwetsbaarheden beter aan passend werk te helpen én langer aan het werk te houden.

In werk het accent op intensieve begeleiding

Individuele Plaatsing en Steun (IPS) trajecten laten al goede resultaten zien. Dan staat de zorg centraal met werk als een middel om iemand te versterken. Daar zijn we vanuit de Verbinding GGZ - Werk al druk mee bezig. In dit experiment, mede gefinancierd met geld vanuit Perspectief op Werk, leggen we, samen met zorgorganisaties, gemeenten en UWV, het accent op intensieve begeleiding op de werkvloer. De werkzoekende en zijn situatie staan centraal om een stap verder te komen. De begeleider is als casemanager het eerste aanspreekpunt en onderhoudt contact met andere professionals en betrokkenen rond de werkzoekende. Juist in het begin van een werktraject is intensieve begeleiding nodig, die kan bijvoorbeeld vier uur per week zijn.

Werk draagt bij aan zelfstandigheid

Omdat werk bijdraagt aan volwaardig meedoen, zelfwaardering, zelfstandigheid en geluk willen we in eerste instantie met enkele werkzoekenden het effect onderzoeken van intensieve begeleiding. Als het succesvol blijkt zetten we het geleerde in het volgende jaar op grotere schaal in. Waarbij we ook andere vragen willen beantwoorden die meer ingaan op hoe je dit kunt organiseren.
We gaan in dit project ook op verschillende manieren in gesprek met werkgevers over werken met mensen met psychische kwetsbaarheden en we versterken de professionele begeleiders.

Voor dit experiment is geld beschikbaar vanuit Perspectief op werk.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 30-31 27-11-19 20:23

Iedereen aan de E-learning

Ontwikkelen als maatwerk

De medewerkers in de productie op de Poppenbouwing, waarvan een groot deel valt onder de Wet sociale werkvoorziening of beschut werk via de Participatiewet, besteden vijftien procent van hun arbeidstijd aan een individueel e-learningprogramma gericht op basisvaardigheden. Tot nu toe doorliepen ruim 60 medewerkers dit programma met hele bruikbare resultaten in ieders ontwikkeltraject. Het afronden van de e-learning duurt circa zes maanden. Komende jaren volgen alle bijna 400 medewerkers in de productie deze training. Voor een kleine groep mensen is het volgen van de e-learning niet mogelijk doordat zij laaggeletterd zijn of een te grote beperking hebben. Voor hen is een groepstraining opgezet. Met actieve oefeningen en handelingen die aansluit op niveau van de medewerkers.

In gesprek over ontwikkeltraject

Wie de e-learning heeft doorlopen, ontvangt een certificaat. De resultaten zijn ook inzichtelijk voor de leidinggevende. In een overzicht is te zien op welke vaardigheden iemand goed scoort en verbetering mogelijk is. Met die informatie gaan medewerker en leidinggevende het gesprek aan over een ontwikkeltraject. Zo kan bijvoorbeeld uit de e-learning zichtbaar worden dat iemand vastloopt op samenwerking, iets wat op de werkvloer een beperking kan zijn.

Manuela Jödicke, begeleider OLC:

‘De meeste deelnemers zijn enthousiast. Sommigen oefenen zelfs thuis met de e-learning. En een aantal wil na het volbrengen van het basispakket meer leren over bijvoorbeeld Excel of Word, wat de kans op een baan kan vergroten. Soms wordt duidelijk dat iemand laaggeletterd is. Dan is er de mogelijkheid om eerst naar het Taalhuis te gaan. Het gaat echt om maatwerk. We zien dat het heel waardevol is dat er een certificaat wordt uitgereikt. Dat is iets waar de deelnemers trots op zijn en wat ze graag thuis laten zien.’

Oefenen.nl
We maken gebruik van Oefenen.nl een laagdrempelige en interactieve methode. Mensen groeien en leren. Ze ontwikkelen zich met de oefenprogramma’s voor digitale vaardigheden, gezond leven, samenleving en samenwerken en veiligheid met aandacht voor sociale- en werknemersvaardigheden.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 32-33 27-11-19 20:23

Voorschakel traject Taal

Doorbreek taal als beperkende factor voor werk

Voor een deel van de statushouders is taalbeheersing een beperkende factor voor de doorstroom naar de leerwerkroutes van Werkzaak. ROC Rivor ontwikkelde daarom voor Werkzaak twee voorschakel trajecten om deze taalbarrière op te heffen. De eerste met deelnemers die willen leren en werken in de horeca, dienstverlening en zorg. De tweede met deelnemers die willen leren en werken in transport, logistiek en techniek. Beide groepen kregen twintig weken les. Per groep is er per week één lesmoment van twee keer twee uur.

Werk gerelateerde taal leren

De statushouders werden onder andere getraind op mondelinge vaardigheden om te communiceren met klanten, collega's en de leidinggevende. En het kunnen lezen van instructies en het opvolgen van voorschriften.

Merkbaar zelfverzekerder

Het resultaat van de training moest er toe leiden dat de deelnemers het Nederlands op minimaal A2 niveau beheersen om door te kunnen stromen in hun route naar werk. Van de in totaal 26 deelnemers zijn tien mensen doorgestroomd naar een vorm waarin leren en werken centraal staat. Verder worden deelnemers mondiger, tonen ze meer zelfvertrouwen en zijn ze merkbaar zelfverzekerder tijdens de lessen.

Lesprogramma's doorontwikkelen

Uit deze eerste twee groepen zijn verbeterpunten benoemd waarmee het lesprogramma's wordt doorontwikkeld in co-creatie van het ROC en Werkzaak. Dit gebeurt met financiering vanuit Perspectief op werk.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 34-35 27-11-19 20:23

Voorbeeld
Sociaal ondernemen

Realiseren van een bottellijn

Maatschappelijke impact als corebusiness

De Fruitmotor onderzoekt samen met het Betuws wijndomein, de Rabobank West Betuwe en een engineering deskundige of het haalbaar is om een bottellijn als coöperatieve productiefaciliteit in de Betuwe te realiseren, te exploiteren en daardoor werk te generen. Het idee is dat deze bottellijn, in coöperatief eigendom, ook door andere wijn-, cider- en sapproducenten gebruikt kan worden voor het bottelen van hun product. Een prachtvoorbeeld van het bundelen van krachten en kansen. Dit innovatieve project wordt stap voor stap verder uitgewerkt.

Krachten en kansen bundelen

De Fruitmotor heeft als grote wens om de botteling van hun streekproduct Krenkelaar in de regio te doen. Het Betuws wijndomein in Erichem wil een wijn beleefcentrum realiseren waar ook de botteling van wijn zichtbaar is. En Werkzaak ziet kansen in werkgelegenheid voor zich in de vorm van een half automatische bottellijn, waarbij nadrukkelijk handjes nodig zijn in het proces van botteling.

Van haalbaarheidsonderzoek naar Business case

Deelnemers onderzoeken de haalbaarheid. Met budget uit het regionaal investeringsfonds (RIF) krijgt het haalbaarheidsonderzoek nu verder vorm en wordt in het eerste kwartaal van 2020 afgerond. Met de informatie uit het haalbaarheidsonderzoek wordt een businesscase opgesteld. Hierin geven we aan hoeveel mensen er nodig zijn bij de start. We geven ook een meerjarenperspectief voor het optimaal benutten van de capaciteit van de bottellijn, inclusief het aantal werkzoekenden dat hierbij aan het werk kan.

Voor het daadwerkelijk aanschaffen van deze bottellijn worden fondsen en subsidies aangeboord.

Een bottellijn in de regio Rivierenland kan meerdere wensen in vervulling laten gaan.

De Fruitmotor is één van de sociaal ondernemers in Rivierenland. Het maken van maatschappelijke impact is de corebusiness van een sociaal ondernemer. Winst maken is prima! Winst wordt geïnvesteerd in vergroten van maatschappelijke impact.

De Fruitmotor verwerkt restfruit tot appelcider. De opbrengst wordt ingezet om kale stroken langs boomgaarden bloemrijker te maken zodat de bijenpopulatie weer toeneemt.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 36-37 27-11-19 20:23

Weg met de barrière naar werk door schulden

Versterken samenwerking in sociaal domein

Armoede en schulden hebben veel impact op iemands leven. Het zorgt voor veel stress. Onderzoek wijst uit dat deze stress ertoe kan leiden dat het IQ van iemand zelfs met veertien punten daalt, schrijven Sendhil Mullainathan en Eldar Shafir in hun boek Schaarste hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen. Een gemiddelde Nederlander met een IQ van 100 wordt dan bijna zwakbegaafd.

Schulden blokkeren vaak de route naar werk. Werkzaak wil dit zelf en in breed verband aanpakken. Onder andere door de infrastructuur in het sociaal domein beter te benutten en te versterken met meer verbindingen.

Uitproberen en expertise benutten

Er zijn ideeën voor diverse trajecten in de komende jaren. Zo starten we met het snel in beeld brengen van de schuldensituatie bij Werkzaak om deze samen met de klant op een passende manier op te pakken.

Verder onderzoeken we een pilot schuldhulpverlening aan de poort; mogelijk gaan schuldhulpverleners van gemeenten aansluiten bij de poortgesprekken die Werkzaak voert. Dit versterkt vroegsignalering en een integrale aanpak.

Deze pilot geeft invulling aan de ontschotting van het sociaal domein. Het kan de samenwerking tussen diverse expertises rond een cliënt versterken.

Financiële stimulans

Vanuit Perspectief op werk is er geld beschikbaar voor experimenten die de barrière naar werk door schulden gaan verkleinen. Werkzaak gaat samenwerken met onder ander UWV. De expertise vanuit het landelijke initiatief om schulden weg te werken, genaamd Schouders Eronder, kunnen we ook inzetten.

193133_WZR_meerjarenbeleidsplan v9.indd 38-39 27-11-19 20:23

‘Ons werk heeft om meerdere redenen toekomstwaarde.
Wij helpen mensen langdurig aan werk. Dat is goed voor
onze werkzoekenden, voor werkgevers en voor de maatschappij.
Tegelijkertijd is het essentieel om een voorschot te nemen op
de toekomst.’
www.werkzaakrivierenland.nl
WERKZAAK
RIVIERENLAND
de zaak met hart voor werk

Werkzaak Rivierenland
T.a.v. het Algemeen Bestuur
Postbus 321
4190 CH GELDERMALSEN

uw brief van:	Maurik, 4 maart 2020
uw kenmerk:	
ons kenmerk:	Z.018020/D.049411
verzonden:	
behandeld door:	J.M.B. Terberg
bijlage(n):	
onderwerp:	Zienswijze meerjarenbeleidsplan 2020-2023 Werkzaak Rivierenland

Geacht Algemeen bestuur,

De gemeenteraad van Buren behandelde op 3 maart 2020 uw meerjarenbeleidsplan 2020-2023. Onze gemeenteraad bracht hierop een positieve zienswijze uit.

We adviseren u om het door u jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan direct onderdeel te laten zijn van / toe te voegen aan uw begroting. Enerzijds is dit een mooie aanvulling op uw begroting. Anderzijds kan onze raad dan in één behandeling zowel een zienswijze uitbrengen op uw begroting als op uw uitvoeringsplan.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Buren,

de secretaris,	de burgemeester,
M. van Dalen MSc	J.A. de Boer MSc

*7027H

Raadsvergadering

Dossiernummer	1050
Extern Zaak ID	Z.018228
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 maart 2020
Agendapunt	9.1
Omschrijving	Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024
Organisatieonderdeel	Ruimte - Ruimtelijke Ontwikkeling
Eigenaar	Boasson, L.
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc

Bijlagen
D.047819 Raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit
D.047818 Raadsvoorstel Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit
Bijlagen Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Agendacommissie	4 februari 2020
Collegevergadering	21 januari 2020
Voorbespreking	18 februari 2020
Collegevergadering	14 januari 2020
Raadsvergadering	**3 maart 2020**

Toelichting

Collegevoorstel voor het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit, voorstel aan de raad om budget vrij te maken, en subsidie aan te vragen bij provincie Gelderland

Voorgesteld besluit

1) het uitvoeringsprogramma Landschap te actualiseren door het uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit 2020-2024 vast te stellen,

met daarin de volgende hoofdonderdelen:

a) Biodiversiteitsplan

b) Soortmanagementplan

c) Uitvoeringsprojecten Biodiversiteit, Beleving en Betrokkenheid

d) Verkenning mogelijkheden regeling Groen Blauwe Diensten

e) Overige kosten voor Biodiversiteit en Landschap.

2) De gemeenteraad voor te stellen een bedrag van € 145.000 vrij te maken voor de (co)financiering van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma
Landschap en Biodiversiteit 2020-2024 door:
a) € 90.000 uit de reserve Overlopende Posten, toe te kennen aan het uitvoeringsprogramma Biodiversiteit en Landschap; en
b) € 55.000 te onttrekken uit de reserve Omgevingsgerichte uitgaven & bovenplanse verevening en beschikbaar te stellen voor uitvoering in 2020.
3) Subsidies aan te vragen bij de provincie Gelderland voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit met daarin de onderdelen:
a) Biodiversiteitsplan (50% van projectkosten = € 15.000)
b) Soortmanagementplan (50% van projectkosten = € 15.000)
c) Uitvoeringsprojecten landschap en biodiversiteit (75% van de subsidiabele kosten = € 185.000).

Besluit

1. het uitvoeringsprogramma Landschap te actualiseren door het uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit 2020-2024 vast te stellen,
met daarin de volgende hoofdonderdelen:
a) Biodiversiteitsplan
b) Soortmanagementplan
c) Uitvoeringsprojecten Biodiversiteit, Beleving en Betrokkenheid
d) Verkenning mogelijkheden regeling Groen Blauwe Diensten
e) Overige kosten voor Biodiversiteit en Landschap.
2. De gemeenteraad voor te stellen een bedrag van € 145.000 vrij te maken voor de (co)financiering van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma
Landschap en Biodiversiteit 2020-2024 door:
a) € 90.000 uit de reserve Overlopende Posten, toe te kennen aan het uitvoeringsprogramma Biodiversiteit en Landschap; en
b) € 55.000 te onttrekken uit de reserve Omgevingsgerichte uitgaven & bovenplanse verevening en beschikbaar te stellen voor uitvoering in 2020.
3. Subsidies aan te vragen bij de provincie Gelderland voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit met daarin de onderdelen:
a) Biodiversiteitsplan (50% van projectkosten = € 15.000)
b) Soortmanagementplan (50% van projectkosten = € 15.000)
c) Uitvoeringsprojecten landschap en biodiversiteit (75% van de subsidiabele kosten = € 185.000).

Met meerderheid van stemmen conform besloten (voor stemmen Van Dam, PCG, CDA, PvdA, PvdD, D66 en Gemeentebelangen; tegen stemt de VVD).

Toelichting

De heer Arends verlaat ziek de vergadering.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
3 maart 2020	**D.047818** **Z.018228**

Voorstel ingebracht door	L. Boasson
Portefeuillehouder	J. de Boer
Begrotingsprogramma en taakveld	Openbaar groen en openluchtrecreatie
Onderwerp	**Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit**

Voorgesteld besluit

1) een bedrag van € 145.000 vrij te maken voor de (co)financiering van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024 door:
a) € 90.000 uit de reserve Overlopende Posten, toe te kennen aan het uitvoeringsprogramma Biodiversiteit en Landschap; en
b) € 55.000 te onttrekken uit de reserve Omgevingsgerichte uitgaven & bovenplanse verevening en beschikbaar te stellen voor uitvoering in 2020.

Samenvatting van het voorstel

Het college van B&W van de gemeente Buren heeft het uitvoeringsprogramma van het landschapsontwikkelingsplan (afgekort tot LOP) geactualiseerd door het uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024 vast te stellen. Dit besluit is genomen onder voorbehoud van financiering (d.d. 14 januari 2020) Het uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de doelstellingen die in het LOP (2012) en de Structuurvisie Buren (2009) zijn vastgesteld.

Het voorstel is om een bedrag van € 145.000 beschikbaar te stellen voor de (co)financiering van de uitvoering van dit uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?

Het college van B&W van de gemeente Buren heeft het uitvoeringsprogramma van het landschapsontwikkelingsplan (afgekort tot LOP) geactualiseerd door het uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024 vast te stellen. Dit besluit is genomen onder voorbehoud van financiering. (d.d. 14 januari 2020) Het uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de doelstellingen die in het LOP (23 oktober 2012 RV/12/00211) en de Structuurvisie Buren (27 oktober 2009 B-2009-10004) zijn vastgesteld.

Voor uitvoering van dit programma is budget nodig. Tot en met 2019 was voor de uitvoering van het LOP structureel jaarlijks budget beschikbaar. Bij het vaststellen van de gemeentebegroting 2020 heeft de gemeenteraad dit budget geschrapt in het kader van de zoekrichting oud beleid.
In de reserve Overlopende Posten en de reserve Omgevingsgerichte uitgaven & bovenplanse verevening is budget aanwezig dat geoormerkt is voor doelen uit de Structuurvisie Buren 2009-2019 en het LOP. Dit budget is de komende vijf jaar een goed alternatief voor het weggevallen structurele budget. Voor het beschikbaar maken van deze budgetten is een raadsbesluit nodig.

Het is niet wettelijk verplicht om een Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit te hebben. Het beschikbaar hebben van cofinanciering is wel een voorwaarde voor het aanvragen van subsidies en cofinanciering van derden. De Provincie Gelderland is de grootste beoogde co-financier, daarnaast wordt van andere partijen, zoals particulieren en grondeigenaren een bijdrage gevraagd.

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?
Door het beschikbaar stellen van het budget bereiken we dat:

- De bestaande werkwijze voortgezet wordt om doelstellingen uit de Structuurvisie 2009-2019 en het LOP te realiseren.
- Het budget beschikbaar komt voor de projecten en activiteiten die in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen. Dit uitvoeringsprogramma draagt bij aan een (be)leefbaar landschap met een sterkere biodiversiteit, en een sterke betrokkenheid van inwoners en agrariërs;
- De gemeente subsidie kan aanvragen bij de Provincie Gelderland uit de regeling Landschap en Biodiversiteit.

Door het budget van € 55.000 voor 2020 direct beschikbaar te stellen kan de uitvoering van het programma dit kalenderjaar starten. De budgetten die benodigd zijn voor de daarop volgende jaren kunnen fluctueren afhankelijk van de grootte van de projecten en de voortgang van de uitvoering. Om jaarlijks overhevelen en daarmee samenhangende verantwoordingen, besluitvorming en administratielasten te beperken zullen we de raad vragen via de begroting of de voortgangsrapportages, het gelabelde budget uit de reserve Overlopende Posten beschikbaar te stellen.

3. Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?
Het budget in de bestemmingsreserve omgevingsgerichte uitgaven kan voor andere projecten worden ingezet, mits die voldoen aan de criteria in de Structuurvisie 2009-2019. Het budget van € 55.000 dat wordt gekoppeld aan het uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit kan niet (meer) worden ingezet voor projecten buiten het uitvoeringsprogramma. Andere doelen (niet opgenomen in het voorliggende uitvoeringsprogramma) waaraan dit budget aan toegekend kan worden zijn:

- Fietspadennetwerk (recreatie en verkeer)
- Versterken laanstructuur (openbaar groen)
- Investeringen in Sociaal-maatschappelijke voorzieningen

Op dit moment zijn hiervoor geen concrete projecten bekend.

4. Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?
Er is geen ander budget of reserve beschikbaar dat ingezet kan worden om het uitvoeringsprogramma van het LOP te realiseren.
Als de raad dit voorstel niet overneemt neemt de gemeente:

- niet meer het initiatief om het landschap te versterken,
- de biodiversiteit te versterken en inwoners en agrariërs te informeren en te betrekken, en het netwerk van groene vrijwilligers te ondersteunen.
- De gemeente kan niet meer meedoen aan regionale uitvoerings- en onderzoeksprojecten.

De gemeente kan geen subsidie aanvragen bij de provincie Gelderland zonder cofinanciering.

5. Is het een begrotingswijziging?
Ja, begrotingswijziging 2020, nummer 3

TOELICHTING EN UITVOERING

6. Beleidskader

Provinciaal beleidskader
Met ingang van 2013 heeft de rijksoverheid de verantwoordelijkheid voor het landschapsbeleid geheel gedecentraliseerd naar de provincies en gemeenten (Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 2012).

De provincie Gelderland heeft een beleidskader dat is opgenomen in de omgevingsvisie Gaaf Gelderland, de agenda Landschap, het ambitiedocument natuur en de regeling Landschap en biodiversiteit. De gebiedsaanduiding Nationaal Landschap Rivierenland is een aanduiding die de provincie in dat beleid hanteert.

Het landschap in de gemeente Buren is grotendeels aangemerkt als Nationaal Landschap. Een Nationaal Landschap is een gebied in Nederland waarvan is aangegeven dat er zich een unieke combinatie van agrarisch gebied, natuur en cultuurhistorie bevindt. In de Nota Ruimte van het

Ministerie van VROM uit 2004 zijn ze als zodanig aangewezen. In tegenstelling tot een Nationaal Park biedt het ook plaats voor wonen, landbouw en kleinschalige bedrijven.
Sinds de beleidswijzigingen van het Rijk in 2011 en 2012 (in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte) vormen de Nationale Landschappen geen onderdeel meer van het nationale beleid. Veel provincies, zo ook provincie Gelderland, hebben de Nationale Landschappen in hun provinciale beleid opgenomen. De provincie Gelderland maakt hiervoor extra geld vrij voor projecten via de Regeling Landschap en Biodiversiteit.

Lokaal beleidskader
De geldende lokale beleidskaders voor dit voorstel bestaan uit
- Structuurvisie Buren 2009-2019
- Landschapsontwikkelingsplan 2012

Daarnaast heeft de gemeente Buren in 2017 het convenant Bij Bewust Betuwe ondertekend.

Het hebben van een (budget voor een) Uitvoeringsprogramma voor Landschap en Biodiversiteit is niet wettelijk verplicht. Maar het heeft wel een relatie met andere wettelijke verplichtingen.

Het is wettelijk verplicht (vanuit o.a. Wetten op de Ruimtelijke Ordening, Nieuwe Wet Natuurbescherming) om planologische bescherming te bieden aan natuur- en landschaps- en cultuurhistorische waarden. Dit heeft de gemeente Buren gedaan door haar visie op het landschap vast te leggen in de structuurvisie (2009) en het landschapsontwikkelingsplan (2012, afgekort tot LOP), beide zijn vertaald naar de bestemmingsplannen om te voldoen aan de wettelijk verplichte planologische bescherming.

Het Landschapsontwikkelingsplan
Het LOP is door de gemeenteraad vastgesteld als uitwerking van de structuurvisie. Het Landschapsontwikkelingsplan bestaat uit een hoofdrapport en werkboeken voor de vier deelgebieden Buren, Rijswijk, Maurik en Lienden. In deze stukken wordt het landschap beschreven in brede zin. Vervolgens is bepaald welke factoren van invloed zijn op de kwaliteit van het landschap , zoals het gebruik van het landschap voor agrariërs, recreanten, en natuur, en de mogelijkheden voor het behoud en ontwikkelen van economische, ecologische, cultuurhistorische en esthetische kwaliteiten. In de visie heeft de gemeente aangegeven op welke wijze de gemeente daaraan richting wil geven. Het uitvoeringsprogramma is een van de middelen om richting te geven aan de gewenste ontwikkelingen.

Naast het gemeentelijke beleid ondertekende de gemeente Buren op 31 maart 2017 het Convenant Bij Bewust Betuwe. Daarin heeft de gemeente Buren de intentie uitgesproken om bij te dragen aan:
- Bewustwording van biodiversiteit te stimuleren, en het belang van bestuivers en bijen voor onze voedselproductie onder de aandacht te brengen
- Het verbeteren van een duurzame leefomgeving voor bijen en andere bestuivers.

Dit convenant trok landelijke aandacht, en was een reden voor de rijksoverheid om de eerste dag van de nationale bijenstrategie in onze regio te organiseren. Het uiteindelijke doel van het convenant is de biodiversiteit en de productie van ons voedsel nu en in de toekomst te waarborgen.

7. Effectmeting, planning en evaluatie
Hieronder de verwachte planning van de verschillende onderdelen in het Uitvoeringsprogramma.

Onderdeel	2020	2021	2022	2023	2024
Biodiversiteitsplan	X				
Soortmanagementplan	X				
Uitvoeringsprojecten	X	X	X	X	X
Verkenning Groen Blauwe Diensten		X			
Overige kosten	X	X	X	X	X

Bij het collegebesluit zijn bijlagen opgenomen met een toelichting op deze onderdelen.

Tussentijds zullen we de resultaten van het programma onder andere via het raadsjournaal bekend maken. Dit doen we bijvoorbeeld bij het gereedkomen van het biodiversiteitsplan en het

soortmanagementplan, aankondigingen en afrondingen van projecten. We volgen hierbij het communicatieplan dat wordt opgesteld in het biodiversiteitsplan.

De eindresultaten van het gehele projectenprogramma Landschap en Biodiversiteit zullen aan het einde van de looptijd worden gepresenteerd aan het college van B&W, en desgewenst aan de gemeenteraad.

Vanuit de subsidieregeling moeten we de resultaten die met subsidie zijn gerealiseerd, verantwoorden bij de Provincie Gelderland. Dit verzorgen wij door middel van tussen- en eindrapportages aan de provincie Gelderland.

8. Financiën

De kosten van dit uitvoeringsprogramma zijn:

Onderdelen	**Totale kosten**	**Gemeentelijke bijdrage**	**Provinciale Bijdrage***	**Particulieren/ derden**
Biodiversiteitsplan	30.000	15.000	15.000	-
Soortmanagementplan	30.000	15.000	15.000	-
Uitvoeringsprojecten landschap en biodiversiteit	247.000	62.000	185.000	Ntb
Groen Blauwe Diensten	15.000	15.000		Ntb
Overige kosten	38.000	38.000		Ntb
Totaal (5 jaar)	**360.000**	**145.000**	**215.000**	**Ntb**

*het betreft een inschatting, de werkelijke bijdrage is afhankelijk van de subsidiabele kosten die in de projecten worden gemaakt. Deze worden nauwkeuriger bepaald op basis van de projectenprogramma's (vooraf) en op basis van de verantwoordingen (achteraf).

Deze kosten worden uit de volgende budgetten gedekt:

A. Reserve Overlopende Posten € 90.000
B. Reserve omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening € 55.000
C. Subsidie Provincie Gelderland € 215.000
D. Bijdragen door particulieren en gebiedspartijen PM

Ad A. Reserve Overlopende Posten

In deze reserve is € 90.000 beschikbaar voor het realiseren van projecten die voortkomen uit de Structuurvisie of voor een versterking van de landschapsstructuur door duurzame aanleg van landschapselementen aanvullend op zo'n project. Dit budget wordt met dit voorstel volledig besteed.

Dit budget is afkomstig van een initiatiefnemer die gebouwd heeft binnen de kaders van het LOP en de bijbehorende notitie 'Bouwen als bonus voor landschapsversterking'. Deze initiatiefnemer heeft in 2017 zijn verplichting afgekocht door € 90.000 te betalen. Bij de laatste tussenrapportage in 2017 besloot de gemeenteraad dit bedrag te storten/reserveren in de reserve Overlopende posten.

Ad B. Reserve omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening

Deze reserve bestaat uit twee delen, het onderdeel bovenplanse verevening en het onderdeel omgevingsgerichte uitgaven. Het onderdeel van de bovenplanse verevening regelt een bijdrage aan een verliesgevend plan, waarbij het verlies ontstaat door de bouw van goedkope woningen. Dat is in dit voorstel niet aan de orde. Dit voorstel maakt gebruik van het onderdeel omgevingsgerichte uitgaven.

Voor het gedeelte Omgevingsgerichte uitgaven is ruim € 154.000 beschikbaar. Na de voorgestelde onttrekking blijft er ruim € 99.000 in de bestemmingsreserve achter. Er is een raadsbesluit nodig om budget vrij te maken uit deze reserve. Het voorliggende uitvoeringsprogramma is op dit moment het enige concrete voorstel dat aanspraak maakt maken op deze reserve.

Deze reserve wordt gevuld door ruimtelijke ontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld woningbouw) . Vanuit deze ontwikkelingen word een financiële bijdrage geleverd zoals beschreven staan in de Structuurvisie 2009 o*p bladzijde 156:*

Op grond van artikel 6.24 Wro kan de gemeente bij het aangaan van een overeenkomst over grondexploitatie afspraken maken over financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen op basis van een vastgestelde structuurvisie. …
De beoogde ruimtelijke ontwikkelingen leveren een positieve bijdrage aan de verbetering, versterking en ontwikkeling van het imago en de uitstraling van de gehele gemeente als landelijke en cultuurhistorische gemeente. Iedereen heeft daar profijt van: bewoners, arbeiders, passanten, recreanten etc. De ruimtelijke ontwikkelingen hebben veelal een ruim 'verzorgingsgebied', een gebied dat van de betreffende ontwikkeling voordeel heeft.

Concrete gewenste ontwikkelingen die in de structuurvisie worden genoemd, en waarop dit uitvoeringsprogramma aansluit zijn:
- Uitbreiding wandel- en struinpaden netwerk, vergroten recreatieve waarde en toegankelijkheid van het (buiten)gebied
- Aanleggen van picknickplaatsen en/of uitkijkposten
- Creëren van groene buffers, om te voorkomen dat kernen aan elkaar groeien
- Ontwikkelzone natuur en waterberging
- Landschappelijke versterkingszones (bijvoorbeeld het ontwikkelen en versterken van landgoederen, buitenplaatsen, ruime erven, groene kavels)

Andere doelen waaraan dit budget aan toegekend kan worden zijn:
- Fietspadennetwerk: Aanleg van aansluitingen tussen bestaande fietspaden en recreatieve fietsverbindingen (recreatie en verkeer,)
- Versterken laanstructuur (openbaar groen)
- Investeringen in Sociaal-maatschappelijke voorzieningen (geen opstallen)

Op dit moment zijn hiervoor geen concrete projecten bekend.

Ad C) Subsidies Provincie Gelderland
Op basis van het vaststellen van het voorliggende uitvoeringsprogramma kunnen we subsidie vragen van de Provincie Gelderland uit de subsidieregeling Landschap en Biodiversiteit. Gemeenten kunnen subsidie aanvragen voor:
- De aanleg, het herstel of het uitvoeren van achterstallig onderhoud van in de regeling opgenomen landschapselementen buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN)
- Maatregelen ter verbetering van het leefgebied van niet prioritaire soorten buiten het GNN
- Maatregelen om beleving van het landschap te vergroten, zoals kleinschalige recreatieve voorzieningen, onverharde paden en eenvoudige houten loopbruggetjes
- Maatregelen om betrokkenheid van burgers bij het landschap te vergroten, zoals educatie, voorlichting aan vrijwilligers
- Investeringen in het behoud van kleine vanaf de openbare weg zichtbare cultuurhistorische objecten
- Opstellen van een biodiversiteitsplan door gemeenten. Het plan bevat maatregelen voor actieve bescherming van soorten, natuur-inclusief bouwen, ecologisch beheer van bermen en voor het betrekken van inwoners bij vergroten van biodiversiteit.
- Soortenmanagementplan

Het grootste gedeelte van de gemeente Buren ligt binnen het Nationaal Landschap Rivierenland. De subsidie aan gemeenten bedraagt ten hoogste 75% van de subsidiabele kosten voor activiteiten binnen de begrenzing van de Gelderse Nationale Landschappen. Voor het opstellen van een biodiversiteitsplan geldt een bijdrage van maximaal 50% van de kosten, tot een maximum van € 25.000 per plan.
Voor aanvragen door gemeenten uit deze subsidie geldt een minimum van € 25.000 per subsidieaanvraag en een maximum van € 200.000 per gemeente.

Voor het opstellen van een soortenmanagementplan kan ook een subsidie worden aangevraagd (boven op de hierboven genoemde subsidie). Hiervoor geldt een bijdrage van maximaal 50% van de kosten tot een maximum van € 25.000 per plan.

Ad D) Bijdragen door particulieren en gebiedspartijen
Binnen een aantal projecten is het redelijk en gebruikelijk om van particulieren een bijdrage te vragen. Dit doen we bijvoorbeeld bij beplantingsprojecten waarbij particulieren tegen gereduceerd tarief

inheemse beplanting kunnen bestellen op basis van een beplantingsplan waar mee landschap en biodiversiteit versterkt wordt. De hoogte van deze bijdrage is op voorhand niet te kwantificeren. Sommige projecten worden op regionaal niveau uitgevoerd. Gezamenlijk financieren we projecten die bijdragen aan de regionale kennis, beleid en uitvoering voor biodiversiteit en landschap.

Financiële planning
De tabel hieronder geeft een overzicht van de financiële planning per onderdeel. De planning bij de uitvoeringsprojecten is nu financieel gelijk verdeeld over de jaren. Dit kan in de praktijk afwijken, omdat we uitgaan van de kansen en mogelijkheden die tijdens de uitvoering ontstaan.

Onderdeel	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	***Totaal***
Biodiversiteitsplan	€ 30.000					*€ 30.000*
Soortmanagementplan	€ 30.000					*€ 30.000*
Uitvoeringsprojecten	€ 30.000	€ 54.250	€ 54.250	€ 54.250	€ 54.250	*€ 247.000*
Verkenning Groen Blauwe Diensten		€ 15.000				*€ 15.000*
Overige kosten	€ 7.000	€ 7.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	*€ 38.000*
Totaal	**€ 97.000**	**€ 76.250**	**€ 62.250**	**€ 62.250**	**€ 62.250**	***€ 360.000***

We vragen een deel van het budget direct beschikbaar te stellen voor het kalenderjaar 2020 zodat direct met de uitvoering gestart kan worden. Voor het andere deel van het budget geldt dat we de gemeenteraad vanaf 2021 zullen vragen de benodigde budgetten beschikbaar te stellen uit de reserve overlopende posten. We spelen hiermee in op de voortgang van de uitvoering van het programma. De aanvragen zullen we doen bij het opstellen van de begroting of bij de tussenrapportages. Dit is schematisch weergegeven in onderstaande tabel.

Kalenderjaar	**Gepland**	**Dekking**
2020	€ 97.000	Direct beschikbaar bij raadsbesluit: € 55.000 uit reserve Omgevingsgerichte uitgaven en (bovenplanse verevening € 42.000 Verwachte subsidies Provincie Gelderland
Verpreid over 2021-2024	€ 263.000	€ 90.000 Gelabeld, en vrij te maken in begroting of tussentijdse rapportages uit reserve Overlopende posten € 215.000 Verwachte subsidies Provincie Gelderland
Totaal	**€ 360.000**	

9. Communicatie
Bij het biodiversiteitsplan werken we een communicatieplan uit dat zal gelden voor het gehele Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit. We werken daarbij volgens de Factor-C methode waarbij we een kernboodschap en een communicatiekalender opstellen naar aanleiding van een uitgebreide actorenanalyse volgens de ringen van invloed.

De communicatie richt zich in elk geval op de volgende doelgroepen:
- Inwoners: algemeen, en met name: vrijwilligersnetwerk en grondeigenaren
- Bestuur: College van B&W en gemeenteraad van Buren
- Interne organisatie
- Gebiedspartijen (zoals waterschap, belangen organisaties, agrarische natuurverenigingen etc.)

10. Burgerparticipatie
Bij het opstellen van dit uitvoeringsprogramma is gebruik gemaakt van de input van agrarische natuurverenigingen en diverse vrijwilligers en werkgroepen die geraadpleegd zijn naar aanleiding van het nog lopende uitvoeringsprogramma.

Burgerparticipatie is intensief aan de orde bij de uitvoering van dit programma. Inwoners worden gevraagd om met geld, tijd, denkkracht en fysieke arbeid mee te doen aan beplantingsprojecten,

trainingen, werkgroepen en andere projecten. Ook zetten we met het uitvoeringsprogramma in op het versterken van het groene vrijwilligers netwerk. Draagvlak en inzet van grondeigenaren zijn nodig bij het realiseren van landschappelijke beplanting en openstelling.

11. Deregulering

Dit besluit leidt niet tot verhoging van de regeldruk. Een van de doelen van het soortmanagementplan is het versoepelen van ruimtelijke vergunningsprocedures.

12. Achtergrondinformatie

Gemeente Buren

landschap in de gemeente Buren (2012)
downloads: landschapsontwikkelingsplan
gebiedsgerichte werkboeken zijn te vinden via de knop 'visie op het landschap'
Structuurvisie Buren 2009-2019
convenant bijbewustbetuwe
persbericht ondertekening convenant bijbewustbetuwe (2017)

Provincie Gelderland

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (2018)
Agenda landschap provincie Gelderland (2017)
Ambitiedocument Natuur (2017)
Regeling Landschap en Biodiversiteit (2018)

Rijksoverheid/ Europees/Wereld

nationale bijenstrategie (2018)
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR 2012)
rijksoverheid natuur en biodiversiteit (2019)
info over VN Biodiversiteitsverdrag (1993)

Andere partijen (agrarische sector, belangenorganisaties voor natuur en landschap

Coalitie particuliere partijen (landelijk): Deltaplan Biodiversiteit (2019)
Nationale Landschaps Enquete door natuurmonumenten (2019)
kamervragen nationale landschapenquête
NFO bijen in de boomgaard (2019)
Platform natuur-inclusieve landbouw Gelderland

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Collegebesluit met bijlagen:
  - Bijlage 1 toelichting op het uitvoeringsprogramma
  - Bijlage 2 toelichting op de begrippen 'landschap' en 'biodiversiteit'
  - Bijlage 3 gerealiseerde projecten in de periode 2013-2019

Inlichtingen bij:

Naam	L. Boasson
Team	Beheer

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
3 maart 2020	**D.047818**	**D.047819** **Z.018228**

Onderwerp **Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit**

De Gemeenteraad van Buren;
Gelezen het voorstel van de burgemeester, in de plaats tredend van het college op grond van het bepaalde in artikel 42, lid 2 van de Gemeentewet, d.d. 14 juni 2020

besluit:

een bedrag van € 145.000 vrij te maken voor de (co)financiering van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024 door:

a. € 90.000 uit de reserve Overlopende Posten, toe te kennen aan het uitvoeringsprogramma Biodiversiteit en Landschap; en
b. € 55.000 te onttrekken uit de bestemmingsreserve Omgevingsgerichte uitgave, dit bedrag beschikbaar te stellen voor de uitvoering in 2020.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 3 maart 2020

De griffier, De voorzitter,

G. van Droffelaar J.A. de Boer MSc

Bijlage 1 Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit

Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2020-2024
Betrokken, Biodivers, Beleefbaar

In de komende vijf jaar wil de gemeente Buren blijven werken aan de versterking van het landschap en de biodiversiteit.

Waarom doen we dat? Voor het behoud van een gezonde leefomgeving voor mens en dier, nu en in de toekomst.
Hoe doen we dat? Samen met onze inwoners, ondernemers en gebiedspartijen, op basis van de uitgangspunten in het landschapsontwikkelingsplan (LOP).
Wat gaan we doen? Bomen en struiken planten, bloemen en kruiden zaaien, samenwerken, beschermen, voorlichten, motiveren en stimuleren.

Grondeigenaren zijn samen betrokken bij een (be)leefbaar, biodivers landschap
In dit uitvoeringsprogramma krijgen inwoners en agrariërs als vrijwilligers en grondeigenaren een belangrijke rol.

Wat doen we voor onze eigen eigendommen?
De gemeente is ook grondeigenaar, en daarmee samenwerkingspartner bij ontwikkelingen in het landschap en de biodiversiteit. De maatregelen die we op onze eigen gronden nemen zijn niet opgenomen in dit uitvoeringsprogramma.

Voor onze eigendommen stellen we beheer- en projectplannen op voor de openbare ruimte. In deze plannen stellen we maatregelen voor die zorgen voor meer biodiversiteit en kwaliteit van groen en landschap. Hiermee kunnen we invulling geven aan onze gemeentelijke verantwoordelijkheid als grondeigenaar en samenwerkingspartner voor de kwaliteit en duurzaamheid van de openbare ruimte. We kunnen daarmee laten zien dat de gemeente samen optrekt met inwoners, vrijwilligers en andere grondeigenaren. U kunt dan denken aan bijvoorbeeld de omvorming naar biodivers bermbeheer, verbetering van de kwaliteit van het openbare groen, toewerken naar een sterk en duurzaam bomenbestand, bestrijding van plaagsoorten. Dit biedt ook de mogelijkheid om in de openbare ruimte te werken aan duurzaamheidsopgaven zoals klimaatadaptatie en de vastlegging van CO2.

Hoeveel geld is daarvoor nodig voor dit uitvoeringsprogramma?

Onderdelen	**Totale kosten**	**Gemeentelijke bijdrage**	**Provinciale Bijdrage***	**Particulieren/derden**
Biodiversiteitsplan	30.000	15.000	15.000	-
Soortmanagementplan	30.000	15.000	15.000	-
Uitvoeringsprojecten landschap en biodiversiteit	247.000	62.000	185.000	Ntb
Groen Blauwe Diensten	15.000	15.000		Ntb
Overige kosten	38.000	38.000		Ntb
Totaal (5 jaar)	**360.000**	**145.000**	**215.000**	**Ntb**

Wat doen we voor dat geld, en wie betaalt er mee?

Projectenprogramma landschap en biodiversiteit Onderdelen en globale kostenraming/dekking	**Toelichting**
Biodiversiteitsplan: Subsidie aanvragen en plan opstellen Totale kosten € 30.000 Gemeente: 50% **€ 15.000** Provincie: 50%	Een biodiversiteitsplan is een plan dat is gericht op het vergroten van de biodiversiteit en door een orgaan van de gemeente is vastgesteld. In dat plan moeten volgens de subsidievoorwaarden de volgende onderdelen worden opgenomen: - De in het gebied voorkomende planten en dieren - De in het gebied gewenste planten en dieren - Het actief beschermen van de in het plan genoemde soorten - Natuur-inclusief bouwen en vergunnen - Het inrichten en beheren van openbaar groen en bermen - Het betrekken van inwoners bij biodiversiteit Het biodiversiteitsplan geeft mede richting aan de uitvoeringsprojecten landschap en biodiversiteit die hieronder worden beschreven.
Soortenmanagementplan: Subsidie aanvragen en plan opstellen Totale kosten € 30.000 Gemeente: 50% **€ 15.000** Provincie: 50%	Een soortmanagementplan is een plan gericht op het verbeteren van de staat van instandhouding van soorten. Een soortmanagementplan is nodig voor de onderbouwing van een gebiedsgerichte ontheffing van de provincie. Het is mogelijk om voor een beschermde soort (in ons gebied is dat bijvoorbeeld de Steenuil) een gebiedsgerichte ontheffing aan te vragen bij de provincie. Dit is een ontheffing van verboden uit de natuurbeschermingswet bij activiteiten binnen een plangebied (bijvoorbeeld verduurzaming van woningen of asbestsanering) waarbij de maatregelen het functioneel leefgebied van de bescherming, ongeacht de aard van de negatieve effecten van de toegestane activiteiten, versterken. In de huidige situatie (zonder soortmanagementplan) komt het regelmatig voor dat iemand een uitgebreide, kostbare, procedure moet volgen als er een beschermde soort aangetroffen wordt, die de ruimtelijke ontwikkeling bemoeilijkt. **Zoals in het volgende voorbeeld:** Iemand wil zijn asbestdak vervangen, en hij treft er een steenuil aan. Hij moet voor deze specifieke situatie een ontheffing aanvragen (kost tijd en geld), en dat onderbouwen met een flora- en faunaonderzoek (onderzoekskosten). Hij moet dan maatregelen treffen ter bescherming van die uil (of hij krijgt geen vergunning). Dat geldt voor elk initiatief individueel, en langzamerhand verzwakt het leefgebied. Met een soortmanagementplan kan iemand in een steenuil-gebied zijn dak vervangen mits hij voldoet aan de voorwaarden van het soortmanagementplan. Het leefgebied van de uilen wordt bovendien versterkt in plaats van verzwakt. De procedures en de onderzoekskosten worden hem bespaard. De uitvoeringskosten blijven. De initiatiefnemer moet namelijk de maatregelen treffen die in het plan staan, en die dragen bij aan een beter leefgebied, en het in stand houden van de soort.

<u>Uitvoeringsprojecten Landschap en biodiversiteit</u>: Subsidie aanvragen en uitvoering geven Totale kosten € 267.000 Gemeente: 25% **€ 62.000** Provincie: 75% € 185.000[1] Particulieren en gebiedspartijen: ntb	Voor de subsidieaanvraag wordt een projectplan gemaakt met daarin een definitieve lijst van activiteiten, voorzien van een uitgebreide resultaatbeschrijving, begroting en verwachte dekking van de kosten, waaronder de bijdragen van derden. Daarbij wordt onder andere geput uit de adviezen uit het biodiversiteitsplan en het soortmanagementplan. De uiteindelijke uitvoering van deze projecten is in grote mate afhankelijk van wensen van inwoners en vrijwilligers, beschikbare budgetten, subsidievoorwaarden en beleidsontwikkeling. Tussentijds is in de uitvoering ruimte om keuzes op details te maken. Het projectplan bevat de volgende onderdelen, de uitwerking naar concrete projecten onder de bullets is ter indicatie: Ontwikkeling (klompen)paden netwerk (de keuze of er wordt gebruikgemaakt van het concept klompenpaden is afhankelijk van beschikbare budgetten voor instandhouding van de klompenpaden) - Aanleg, beheer, onderhoud van onverharde paden en openstellingsvergoeding voor agrarische gronden - Kleine recreatieve voorzieningen zoals kleine houten loopbruggetjes Versterking landschapselementen en biodiversiteit op particulier eigendom - Aanleg, herstel en achterstallig onderhoud aan landschapselementen (houtwallen, hoogstambomen, knotbomen, poelen, patrijzenhagen, akkerranden, etc.) - Ondersteuning van initiatieven van inwoners en ondernemers - Behoud van kleine vanaf de openbare weg zichtbare cultuurhistorische objecten Versterken vrijwilligersnetwerk groen, natuur en landschap, versterken burgerparticipatie en maatschappelijke betrokkenheid - Oprichten werkgroepen (hoogstambrigades, biodiversiteit, weidevogels, steenuilen, zwerfafval, beheergroepen etc.) - Versterken van bestaande vrijwilligersgroepen en –netwerken door contactmomenten, training etc. - Ondersteuning werkgroepen - Educatieve natuur en landschapsvoorlichting gericht op jongeren, bijvoorbeeld bij ontwerp en aanleg natuurspeelplekken of kinder-evenement - Kleine of grotere evenementen rond het thema biodiversiteit, groen en landschap”
Verkenning mogelijkheden uitvoering door agrarische natuurvereniging. Gemeente: 100% **€ 15.000**	In dit project verkennen we de organisatorische, juridische en financiële mogelijkheden om grondeigenaren (particulieren, agrariërs) te stimuleren op hun grond maatregelen te treffen die bijdragen aan de kwaliteit van het landschap en biodiversiteit. Gedacht wordt aan een groen blauwe diensten regeling zoals in het LOP beschreven staat. Dit mondt uit in een advies aan het college of, en zo ja met welke randvoorwaarden we een subsidie(of cofinancierings-)regeling gaan opstellen. De kosten voor het opstellen van een regeling zijn hierin dus niet begroot. Mogelijk dat we daarvoor afzonderlijk budget moeten vragen bij de raad. Een (deel van) het budget voor de uitvoeringsprojecten kan worden ingezet voor het uitvoeren van de regeling.

[1] Provincie subsidieert maximaal 200.000 per gemeente. Er is dus ruimte om de aanvraag te vergroten, of tzt een aanvullende aanvraag te doen.

	Ook kan het zijn dat we op projectmatige basis afspraken kunnen maken met de agrarische natuurverenigingen hierin een uitvoerende en coördinerende rol in kunnen spelen, wellicht kunnen we in dat geval volstaan met uitvoeringsbudget dat past binnen het subsidiecontract met de provincie Gelderland.
Overig: Gemeente: **€ 38.000** Inwoners en/of Gebiedspartijen: ntb	Diverse (niet subsidiabele) kosten die passen binnen de doelstellingen van dit uitvoeringsprogramma, het LOP en het biodiversiteitsplan. Dit zijn kosten zoals programmacoördinatie, niet subsidiabele onderdelen van bovengenoemde projecten, vervolgprojecten, co-financiering van particuliere initiatieven van inwoners en ondernemers, deelname aan regionale projecten.

Bijlage 2 Toelichting op begrippen 'Landschap ' en 'Biodiversiteit'

Landschap

Landschap en groen zijn begrippen die in de volksmond vaak door elkaar worden gebruikt. Over het algemeen leidt dat niet tot problemen, maar voor beleidsvorming is het handig om te bepalen waar we het precies over hebben om begripsverwarring te voorkomen.

Begripsdefinitie 'Landschap' volgens Wikipedia:

Er zijn verschillende definities in omloop, een bruikbare definitie is deze:

- een geheel van geologische, biologisch-/ecologische en cultuurhistorische elementen die met elkaar in een gegeven gebied een geheel vormen en in één keer zichtbaar zijn ofwel het "totaalbeeld dat de aan de aardoppervlakte waarneembare verschijnselen te zien geven".[2]

In de meeste definities gaat het om de zichtbare elementen van de omgeving (het totaalbeeld), een bepaalde regio (het gebied), processen (fysische, biologische en menselijke activiteiten) en de relaties tussen deze elementen (het systeem) en de resultante hiervan (het patroon).

De ecologische, esthetische en economische waarde van het landschap voor een gemeente en haar inwoners bestaat uit:

- Aantrekkelijke gemeente: woon- en werkplezier, genieten, kwaliteit beleven;
- Gezondheid: gezonde natuur geeft gezonde mensen, lichaam en geest;
- Economie: mogelijkheden voor energieproductie, voedselproductie, innovatie in agrarische sector, rekening houden met – en beperken van – klimaatverandering;
- Toekomst: leefomgeving van onze kinderen, voedselproductie in de toekomst

In ons landschapsontwikkelingsplan deze ruime definitie van landschap herkenbaar.
Ook in het bestemmingsplan zijn bestemmingen en bijbehorende regels opgesteld die uitgaan van een ruime definitie.

In het besteden van de budgetten, beleidsvorming, participatie bij de uitvoering van projecten is daarentegen een duidelijk onderscheid te zien tussen Openbare Ruimte en Landschap. Dit onderscheid is belangrijk uitgangspunt voor het voorgestelde Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit. Dat onderscheid heeft te maken met het eigenaarschap van de gronden, en de rol die de gemeente daarin heeft:

Openbare Ruimte

- Gemeente is eigenaar van de openbare ruimte: dit omvat bijvoorbeeld plantsoenen, speelruimte, bermen en bomen, straatmeubilair, wegen en paden. De openbare ruimte is onderdeel van het Landschap
- Gemeente kan hiervoor zelf beleid opstellen, beheer en projecten uitvoeren.
- Inwoners en belanghebbenden kunnen hierin participeren door mee te denken en te werken.

Landschap

- In het landschap zijn anderen zijn eigenaar van de gronden. Voornaamste partijen zijn: agrariërs (ruim 80% van de oppervlakte van het Burense grondgebied), waterschap, Rijkswaterstaat, provincie, natuurbeherende instanties en recreatieschap.
- Gemeente kan via het bestemmingsplan invloed uitoefenen op de inrichting en het gebruik van het landschap
- Grondeigenaren voeren zelf beheer en aanleg uit op hun eigendommen
- Gemeente kan bij grondeigen ingrepen stimuleren die passen bij het landschapsbeleid, bijvoorbeeld door (co)financiering en procesbegeleiding te bieden, en kennis en informatie te delen.
- Het voorliggende uitvoeringsprogramma is daar een uitwerking van. Dit programma richt zich op agrariërs en andere particuliere eigenaren, met name dus op het agrarisch gebied. Maar ook inwoners in de kernen, medegebruikers van het agrarisch gebied, zijn een doelgroep.

Figuur 1 Verhoudingen van grondgebruik in het totale grondgebied van de gemeente Buren

Biodiversiteit

Wat is biodiversiteit?

Biodiversiteit is kortweg de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied – van een waterdruppel tot een compleet bos of zelfs de aarde als geheel. Biodiversiteit omvat alle soorten planten, dieren en micro-organismen, maar ook de enorme genetische variatie binnen die soorten en de variatie aan ecosystemen waar ze deel van uitmaken, van moerassen tot woestijnen. Het gaat dus lang niet alleen over bloemen, bomen en aaibare beesten. Het begrip omvat het totaalpakket aan levende organismen en systemen – en de interacties daartussen.

Wat is er aan de hand?

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat in West Europa de biodiversiteit in de afgelopen 30 jaar dramatisch is afgenomen. Het leefgebied van deze dieren is in de loop der tijd verminderd en slechter van kwaliteit geworden. Oorzaken hiervoor zijn bijvoorbeeld uitbreiding van woongebieden en infrastructuur, verkleining van natuurgebieden, vermindering van landschapselementen, gebruik van (agressievere) insecticiden, bemesting en monocultuur in de landbouw. Ook de neerslag van stikstof, een actueel onderwerp, speelt hier een rol in.

Wat is het nut van een sterke biodiversiteit?

"Stel je een wereld voor met alleen maar zand, muggen en cactussen. De biodiversiteit is dan zeer laag, en de wereld is onleefbaar. Onze wereld is leefbaar, omdat we (nog) een rijke biodiversiteit hebben. Wij mensen kunnen niet zonder biodiversiteit. De samenhang van verschillende soorten planten en dieren in een gebied zorgen bijvoorbeeld voor de productie van zuurstof, afbraak van dode dieren en planten, bestuiving van planten (waaronder landbouwgewassen), waterzuivering en het beheersen van plagen. Biodiversiteit betekent voor de mens voedsel, bouwmateriaal, brandstof (hout) en grondstoffen voor kleding (zoals katoen) en medicijnen." (www.biodiversiteit.nl)

Het voorliggende uitvoeringsprogramma is wat biodiversiteit betreft voornamelijk gericht op vergroten van leefgebied van planten en dieren: aanleg van landschapselementen zoals bomen, hagen, bloem- en kruidenrijke randen. En daarnaast op het verzamelen en delen van kennis en ervaringen op het gebied van biodiversiteit in onze gemeente.

Bijlage 3 Gerealiseerde projecten in de periode 2013-2020

Onderstaande projecten zijn grotendeels met subsidie van de provincie Gelderland gerealiseerd. Co-financiers waren:

- Gemeente Buren
- Grondeigenaars (agrariërs en particulieren)
- Aanneemcombinatie dijkversterking Herwijnen-Opheusden, Waterschap Rivierenland
- Regio Rivierenland

Diverse vrijwilligers en grondeigenaren dragen bij aan de realisatie van deze projecten, en het beheer onderhoud en openstelling om de resultaten blijvend zichtbaar te houden. Vaak zijn ze verenigd in werkgroepen zoals:

- Agrarische natuurverenigingen
- Hoogstambrigades
- Klompenpadwerkgroepen
- Levend landschap groepen
- Vogelwerkgroepen (steenuilen, weidevogels)
- Natuur- en Milieu- Educatie (NME Betuwe)
- Wildbeheergroepen

Gebiedsproces en opstellen gebiedsagenda
Levend Landschap Buren
Levend Landschap Beusichem, Zoelmond, Ravenswaaij
Levend Landschap Lienden, Lingemeer, Ommeren
Levend Landschap Maurik
Levend Landschap Kerk Avezaath - Zoelen

Beplantingsprojecten voor Biodiversiteit en Landschap
Beplantingsproject Kerk Avezaath
Beplantingsproject Beusichem, Zoelmond, Ravenswaaij
Beplantingsproject Lienden, Lingemeer en Ommeren
Beplantingsproject Buren
Biodiversiteitsproject Buren
Biodiversiteitsproject Maurik
Pilot Nuttige Hagen (Beplantingsproject met fruittelers)
Dijken in het Groen

Aanplant, beheerwerkgroep Hoogstamboomgaarden
Hoogstambrigade Beusichem (dorpsgaard Beusichem)
Hoogstambrigade Buren (dorpsgaard de Toeren)

Versterken netwerk groene vrijwilligers
Impuls werkgroep Steenuilen Maurik en omgeving
Thema Bijeenkomst Biodiversiteit
0-meting vrijwilligersnetwerk

Training, educatie, communicatie
Soortenbrochure ‘Van Blauwe Cichorei tot Oranjetipje’
Brochure ‘Een mooier Betuws landschap maken we samen!’
Training en Beheerplan Camping de maat
Cursus onderhoud rabatten Beusichem
Cursus weidevogels tellen

Klompenpaden
Teisterbandpad (Kerk-avezaath)
BatouwePad (Lienden)
Errekomsepad (Erichem)
Engelroderpad (Beusichem)

Diverse projecten voortkomend uit Structuurvisie en Landschapsontwikkelingsplan
Bijdragen aan Steunpunten voor vleermuizen en hoogstambomen
Versterking van laanstructuur op diverse locaties
Boomplantdagen
Planvorming Buren: Koepelvisie, Onderdreef en Kasteelplantsoen
Ondersteuning bij subsidieaanvragen, programmacoördinatie
Kleinschalige recreatieve voorzieningen
Deelname regionaal onderzoek Ruilverkavelingslandschap

Raadsvergadering

Dossiernummer	1055
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 maart 2020
Agendapunt	9.2
Omschrijving	Zienswijze meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland-Zuid
Organisatieonderdeel	Team Beleid
Eigenaar	Jongh, C. de
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc

Bijlagen
zienswijze meerjarenstrategie GGD
Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023, aanbiedingbrief
Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023
D.048689 Raadsvoorstel zienswijze meerjarenstrategie GGD
D.048690 Raadsbesluit meerjarenstrategie GGD
Amendement PCG meerjarenstrategie GGD

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadsvergadering	**3 maart 2020**
Voorbespreking	18 februari 2020
Collegevergadering	21 januari 2020
Agendacommissie	4 februari 2020

Toelichting

De GGD biedt hun Meerjarenstrategie 2020-2023 voor een zienswijze aan aan de raden van de deelnemende gemeenten. Op grond van de gemeenschappelijke regeling stelt de GGD ieder vier jaar een beleidsplan op. Bij het opstellen van dit plan werkte de GGD samen met de gemeenten en maatschappelijke partners. De contouren van dit plan bood zij eerder aan in de vorm van een bouwstenennotitie. Onze raad gaf daarop een reactie. Die reactie is, evenals die van andere raden, meegenomen bij het samenstellen van de Meerjarenstrategie. Het Algemeen Bestuur van de GGD neemt op 2 april 2020 een besluit.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de zienswijze op de Meerjarenstrategie 2020 – 2023 van de GGD Gelderland-Zuid inhoudende:

a. de leidende principes zijn dat de GGD de komende jaren aansluiting zoekt bij de gemeenten, en dat zij een netwerkaanpak voorstaat;

b. de keuze van strategische thema's, waarbij de GGD:

I. gemeenten en onze inwoners adviseert over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg;

II. investeert in de verbinding tussen zorg en veiligheid;

III. inzet op de gezondheidsbescherming binnen het sociale domein.

2. Af te wijken van paragraaf 7.2 onder 1, wat inhoudt dat wij de informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven niet als een strategisch thema beschouwen maar als een rode draad voor alle thema's.

3. Niet in te stemmen met paragraaf 7.2 onder 2, pagina 12 bovenaan en paragraaf 7.3, pagina 13, omdat dit onduidelijkheid laat bestaan tussen facultatieve en uniforme taken. Deze teksten dienen onder het kopje 'facultatieve taken' te worden gerangschikt.

4. De GGD te verzoeken om gelijktijdig bij de aanbieding van de kaderbrief 2022 ook het beleidsprogramma voor zienswijzen aan te bieden.

Besluit

1. In te stemmen met de zienswijze op de Meerjarenstrategie 2020 – 2023 van de GGD Gelderland-Zuid inhoudende:

a. de leidende principes zijn dat de GGD de komende jaren aansluiting zoekt bij de gemeenten, en dat zij een netwerkaanpak voorstaat;

b. de keuze van strategische thema's, waarbij de GGD:

I. gemeenten en onze inwoners adviseert over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg;

II. investeert in de verbinding tussen zorg en veiligheid;

III. inzet op de gezondheidsbescherming binnen het sociale domein.

2. Af te wijken van paragraaf 7.2 onder 1, wat inhoudt dat wij de informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven niet als een strategisch thema beschouwen maar als een rode draad voor alle thema's.

3. Niet in te stemmen met paragraaf 7.2 onder 2, pagina 12 bovenaan en paragraaf 7.3, pagina 13, omdat dit onduidelijkheid laat bestaan tussen facultatieve en uniforme taken. Deze teksten dienen onder het kopje 'facultatieve taken' te worden gerangschikt.

4. De GGD te verzoeken om gelijktijdig bij de aanbieding van de kaderbrief 2022 ook het beleidsprogramma voor zienswijzen aan te bieden.

5. De conceptzienswijze als volgt aan te vullen: 'De gemeenteraad van Buren spreekt zijn zorgen uit of de ambities van GGD Gelderland-Zuid met de huidige krapte op de arbeidsmarkt realiseerbaar zijn en vraagt daarom van de GGD Gelderland-Zuid een blijvende inzet om een aantrekkelijke werkgever te zijn voor zowel zittend als nieuw te werven personeel.'

Amendement PCG: unaniem aangenomen.

Unaniem geamendeerd besloten.

Toelichting
Amendement PCG: aantrekkelijk werkgeverschap GGD Gelderland-Zuid.

Toezegging college:
verdere aanscherping tekst conceptzienswijze: het woord 'opmerkingen' wijzigen in 'voorwaarden'.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
3 maart 2020	**D.048689** **Z.018271**

Voorstel ingebracht door	C. de Jongh
Portefeuillehouder	J.A. de Boer MSc.
Begrotingsprogramma en taakveld	Inwonerszaken Volksgezondheid, Veilig Thuis

Onderwerp **Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023**

Voorgesteld besluit
In te stemmen met de voorgestelde positieve zienswijze over de Meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland-Zuid.

Samenvatting van het voorstel
Vanaf begin 2019 is er door de GGD gewerkt aan de Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2020 – 2023. Met de Meerjarenstrategie biedt de GGD inzicht in hun focus, leidende principes en strategische thema's voor de periode 2020 – 2023. De maatschappij verandert en de GGD sluit hier op aan, zodat zij de gemeenten op goede wijze kan blijven ondersteunen bij het gemeentelijk beleid. De meerjarenstrategie is met behulp van veel partners tot stand gekomen. Uw raad is in het proces betrokken geweest en heeft een reactie gegeven op de bouwstenennotitie. De reacties van de raden van de deelnemende gemeenten en maatschappelijke organisaties op die notitie zijn meegenomen in het definitieve plan.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?
Vanaf begin 2019 is er door de GGD gewerkt aan de Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2020 – 2023. Met de meerjarenstrategie biedt de GGD inzicht in hun focus, leidende principes en strategische thema's voor die periode. De maatschappij verandert en de GGD sluit hier op aan, zodat zij de gemeenten op goede wijze kan blijven ondersteunen bij het gemeentelijk beleid. De meerjarenstrategie is met behulp van veel partners tot stand gekomen.

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en de geformuleerde uitgangspunten en ambities in de vorige meerjarenstrategie vormen voor de GGD de basis voor de speerpunten voor de periode 2020 - 2023. Als professionele organisatie staat zij voor geborgde kwaliteit en een doelmatige en doeltreffende organisatie. De bestuursopdracht om een ondernemende GGD te zijn, uit zich in oog hebben voor ontwikkelingen, innovatie en kansen.

De meerjarenstrategie van de GGD Gelderland-Zuid voldoet aan de Wet publieke gezondheid (Wpg).

Op 28 mei 2019 gaf uw raad een reactie op de bouwstenennotitie t.b.v. de meerjarenstrategie. Hierbij gaf u onder andere aan dat u een evaluatie wil van de ervaring van de afgelopen jaren. Die is nu opgenomen in hoofdstuk 6 van de meerjarenstrategie. Ook wilde u onderscheid in wettelijke en niet-wettelijke taken. Die komt nog niet goed terug in de Meerjarenstrategie 2020-2023 en zullen we meenemen in de zienswijze (zie ook onderdeel 6, punt 4 van dit voorstel).

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?
De GGD wil de gemeenten op een goede wijze blijven ondersteunen bij het gemeentelijk beleid. Door een zienswijze in te dienen kan onze gemeente haar mening hierover kenbaar maken. Als de meerjarenstrategie is vastgesteld neemt de GGD de focus, strategie en ambities als leidraad om nadere invulling te geven aan de opdrachten, die de gemeenten bij de GGD neerleggen. Verder verwerkt de GGD in afstemming met de gemeenten deze strategie in een beleidsprogramma.

3. Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?
Er zijn geen nadelen of risico's voor de gemeente als uw raad dit voorstel overneemt.

4. Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?
Indien u besluit om geen zienswijze in te dienen mist u een gelegenheid om uw mening kenbaar te maken aan de GGD.

5. Is het een begrotingswijziging?
Nee.

TOELICHTING EN UITVOERING

6. Beleidskader

1. *Met de nieuwe meerjarenstrategie verbetert de GGD de dienstverlening aan gemeenten.*
   Met de twee voorgestelde principes '*aansluiting bij gemeenten'* en '*netwerkaanpak*' wordt ingespeeld op de lokale situatie die per gemeente zeer verschillend kan zijn. De GGD verricht zijn werkzaamheden waar mogelijk lokaal, en regionaal als dat moet. Door samenwerking met andere partners op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn, onderwijs, sport en (sociale en fysieke) veiligheid kan de kwaliteit en integraliteit van de dienstverlening worden geborgd.

2. *Met de nieuwe meerjarenstrategie brengt de GGD prioritering aan in de onderwerpen, waarop de zij de komende jaren inzet.*
   Door te kiezen voor een beperkt aantal strategische thema's wordt een duidelijke focus aangebracht in speerpunten die de komende jaren verder worden ontwikkeld.

3. *Informatie-gestuurde aanpak is van belang op alle werkvelden.*
   In tegenstelling tot hetgeen in de meerjarenstrategie staat verwoord, moet een informatie-gestuurde aanpak als 'rode draad' door alle thema's worden beschouwd. Met een informatie-gestuurde aanpak wordt beoogd minder reactief en op basis van incidenten te acteren, maar meer te werken vanuit overzicht, trends en ontwikkelingen.

4. *Het is ongewenst dat facultatieve en uniforme taken in dit document met elkaar zijn vervlochten.*
   Op pagina 12 bovenaan staat: 'in opdracht van gemeenten kan de GGD de samenwerking met onderwijs en kinderopvang versterken om te komen tot een gezamenlijke, collectief preventieve aanpak en een doorgaande lijn van geboorte tot volwassenheid'. De zogenaamde '*kan-bepaling'* wekt in ieder geval de indruk dat dit een facultatieve taak is, waarbij gemeenten de keuze hebben deze taak al dan niet af te nemen. Op pagina 13 staan in paragraaf 7.3 de ambities aanvullend op de uniforme taken. De taak zoals bovenaan pagina 12 staat beschreven zou dan ook onder paragraaf 7.3 gerangschikt moet worden.

5. *Door het gelijktijdig aanbieden van de Kaderbrief en het Beleidsprogramma wordt samenhang gecreëerd zowel inhoudelijk als financieel.*
   In artikel 29 van de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat jaarlijks een beleidsprogramma voor zienswijzen aan de gemeenteraden moet worden aangeboden. Het is belangrijk dat de GGD tijdig duidelijk maakt welk beleid zij voornemens is te voeren, zodat gemeenten daar rechtstreeks invloed op kunnen uitoefenen. Het beleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële middelen en de te behalen doelen en te bereiken resultaten. De procedure is identiek aan de begrotingsprocedure. Aldus kunnen desgewenst beleid en begroting tegelijk in een en dezelfde procedure worden behandeld.

Bovenstaande punten verwerken wij in de zienswijze. Het Algemeen Bestuur beslist op basis van art. 11, lid 5 van de gemeenschappelijke regeling bij meerderheid van stemmen. Het is zaak een meerderheid te krijgen in het Algemeen Bestuur om onze zienswijze overgenomen te krijgen. Bij het opstellen van de zienswijze werkten de deelnemende gemeenten samen. Deze zienswijze wordt gedragen door een overgrote meerderheid van de gemeenten.

De meerjarenstrategie is verder een goed document om te gebruiken bij ons eigen lokaal gezondheidsbeleid.

7. Effectmeting, planning en evaluatie

Effectmeting
In afstemming met de gemeenten verwerkt de GGD de meerjarenstrategie in een beleidsprogramma. De GGD monitort de afspraken in dat uitvoeringsplan. Zij informeert de gemeenten over de uitkomsten van de monitoring.

Planning
3maart 2020: besluit gemeenteraad
4 maart 2020: sturen zienswijze naar de GGD
2 april 2020: vaststellen van de Meerjarenstrategie 2020-2023 in de vergadering van het Algemeen Bestuur.

- *Evaluatie*

Jaarverslag en jaarrekening.

8. Financiën

In deze fase van beleidsvorming zijn de financiën nog niet aan de orde.

9. Communicatie

Zienswijze wordt gestuurd naar de GGD.

10. Burgerparticipatie

Bij het opstellen van de meerjarenstrategie is gedurende het proces op meerdere momenten door de GGD gesproken met raadsleden, ambtenaren en externe samenwerkingspartners zoals lokale/regionale zorg-, welzijn-, onderwijs-, sport- en veiligheidspartners.
De Participatieraad Sociaal Domein is in 2019 geïnformeerd over de bouwstenennotitie en eind januari 2020 over het uiteindelijke plan.

11. Deregulering

Er is geen sprake van meer of minder regels.

12. Achtergrondinformatie

Algemene informatie over de GGD vindt u op www.ggdgelderlandzuid.nl.
Informatie over de Meerjarenstrategie 2016-2019 vindt u op https://ggdgelderlandzuid.nl/over-de-ggd/wat-doen-wij/meerjarenstrategie/
Uw reactie op de bouwstenennotitie: Z.010598/D.028832 (28 mei 2019)

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Brief GGD aan de raden d.d. 18 december 2019
- Meerjarenstrategie GGD 2020-2023
- Concept zienswijze

Inlichtingen bij:

Naam	Christian de Jongh
Team	Beleid

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
3 maart 2020	**D.048689**	**D.048690** **Z.018271**

Onderwerp **Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 21 januari 2020;

besluit:

In te stemmen met de zienswijze over de Meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland-Zuid.

Vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier, De voorzitter,

G. van Droffelaar J.A. de Boer MSc

GGD Gelderland-Zuid
Ter attentie van mevrouw G. Visser
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

uw brief van:	18 december 2019	Maurik, 4 maart 2020
uw kenmerk:	GGD/DIR/2241/2019/MP	
ons kenmerk:	Z.018271/D.048691	verzonden:
behandeld door:	Team Beleid / C. de Jongh	
bijlage(n):	Geen	
onderwerp:	Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023	

Geachte mevrouw Visser,

Op 13 november 2019 ontving onze raad van u de Meerjarenstrategie 2020-2023. U stelt onze raad in de gelegenheid om een zienswijze kenbaar te maken.

Zienswijze
De meerjarenstrategie behandelde onze raad tijdens zijn vergadering op 3 maart 2020. Onze raad geeft een positieve zienswijze. Onze raad heeft nog wel de volgende opmerkingen:

Informatie-gestuurde aanpak is van belang op alle werkvelden.
In tegenstelling tot hetgeen in de meerjarenstrategie staat verwoord, moet een informatie-gestuurde aanpak als ‘rode draad’ door alle thema’s worden beschouwd. Met een informatie-gestuurde aanpak wordt beoogd minder reactief en op basis van incidenten te acteren, maar meer te werken vanuit overzicht, trends en ontwikkelingen.

Het is ongewenst dat facultatieve en uniforme taken in dit document met elkaar zijn vervlochten.
Op pagina 12 bovenaan staat: ‘in opdracht van gemeenten kan de GGD de samenwerking met onderwijs en kinderopvang versterken om te komen tot een gezamenlijke, collectief preventieve aanpak en een doorgaande lijn van geboorte tot volwassenheid’. De zogenaamde ‘*kan bepaling’* wekt in ieder geval de indruk dat dit een facultatieve taak is, waarbij gemeenten de keuze hebben deze taak al dan niet af te nemen. Op pagina 13 staan in paragraaf 7.3 de ambities aanvullend op de uniforme taken. De taak zoals bovenaan pagina 12 staat beschreven zou dan ook onder paragraaf 7.3 gerangschikt moet worden.

Door het gelijktijdig aanbieden van de Kaderbrief en het Beleidsprogramma wordt samenhang gecreëerd zowel inhoudelijk als financieel.
In artikel 29 van de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat jaarlijks een beleidsprogramma voor zienswijzen aan de gemeenteraden moet worden aangeboden. Het is belangrijk dat de GGD tijdig duidelijk maakt welk beleid zij voornemens is te voeren, zodat gemeenten daar rechtstreeks invloed op kunnen uitoefenen. Het beleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële middelen en de te behalen doelen en te bereiken resultaten. De procedure is identiek aan de begrotingsprocedure. Aldus kunnen desgewenst beleid en begroting tegelijk in een en dezelfde procedure worden behandeld.

*Z018271H.

Vragen?
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren. Als u nog vragen of opmerkingen heeft, dan kunt u contact opnemen met de heer C. de Jongh. Zijn mailadres is cjongh@buren.nl. Telefonisch kunt u hem bereiken via nummer 14 0344.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

M. van Dalen J.A. de Boer MSc

*7027H

Gelderland-Zuid

Aan: de raden van de gemeenten die participeren in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/2241/2019/MP
uw kenmerk:
datum: 18 december 2019
onderwerp: Meerjarenstrategie GGD 2020 - 2023

afdeling: Directie
contactpersoon: Moniek Pieters
doorkiesnummer: 088- 144 7102
e-mail: GGDDirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte raad,

Met de concept Meerjarenstrategie wil GGD Gelderland-Zuid inzicht bieden in de focus, de leidende principes en strategische thema's van de GGD voor de periode 2020 – 2023.

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en de geformuleerde uitgangspunten en ambities in de vorige Meerjarenstrategie vormen voor de GGD de basis voor de speerpunten voor de periode 2020 - 2023. Als professionele organisatie staan we voor geborgde kwaliteit en een doelmatige en doeltreffende organisatie. De bestuursopdracht om een ondernemende GGD te zijn, uit zich in oog hebben voor ontwikkelingen, innovatie en kansen.

Proces
Het afgelopen jaar hebben wij vele activiteiten uitgevoerd om tot een gedragen Meerjarenstrategie GGD 2020-2023 te komen. We hebben een Bouwstenennotitie geschreven, die onder andere is toegestuurd aan de raden. In twee raadsinformatieavonden is feedback en input gegeven voor de te ontwikkelen Meerjarenstrategie. Ook zijn raden uitgenodigd om een reactie te sturen (formeel in de vorm van een zienswijze of informeel). Door raden is hier goed gebruik van gemaakt.
Daarnaast is de Bouwstenennotitie besproken 'in verschillende tafels' met gemeenten (ambtenaren van verschillende inhoudelijke terreinen) en externe samenwerkingspartners, zoals lokale/regionale zorg- , welzijn- , onderwijs-, sport- en veiligheidspartners. De tafels zijn goed bezocht door de samenwerkingspartners en ook zij hebben ons feedback gegeven op de Bouwstenennotitie.

Met al deze waardevolle input is in de zomermaanden van 2019 een concept Meerjarenstrategie geschreven, die vervolgens besproken is in het ambtenarenoverleg, in verschillende vergaderingen van het Dagelijks en Algemeen Bestuur.

De Meerjarenstrategie 2020 - 2023
De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en het takenpakket van de GGD vormen de uitgangspunten voor de Meerjarenstrategie 2020 – 2023.

In de Meerjarenstrategie worden de leidende principes en de strategische thema's voor de inzet van de GGD in de periode 2020- 2023 beschreven. Voor de uitvoering van de taken, werkt de GGD vanuit twee leidende principes:
1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij de GGD zijn lokale nabijheid verder versterkt door per gemeente 'dedicated' teams van professionals te vormen die zich richten naar de lokale context.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat.

De GGD zet zich in de periode 2020-2023 in op de volgende strategische thema's:
1. Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven
2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg
3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid
4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.

De Meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD. De operationalisering van de Meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden, die momenteel onder druk staan. Deze budgettaire mogelijkheden komen tot uiting in de begroting en bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald.

Verzoek
Wij leggen de concept Meerjarenstrategie 2020 - 2023 van GGD Gelderland-Zuid nu aan u voor en verzoeken u om uw zienswijze liefst vóór 4 maart 2020[1] aan ons kenbaar te maken, zodat de Meerjarenstrategie 2020 - 2023 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 april 2020 kan worden vastgesteld.

Indien u nog nadere informatie wenst over de concept Meerjarenstrategie, kunt u contact opnemen met dr. ir. Moniek Pieters, Directeur Publieke Gezondheid GGD Gelderland-Zuid (zie de contactgegevens op pag. 1 van de brief).

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur,

Drs. Grete Visser
Voorzitter

Dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlage: 1

[1] Op deze manier kan het Dagelijks Bestuur in de vergadering van 12 maart 2020 uw zienswijze bespreken en hiermee de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 april voorbereiden. Mocht de raad 4 maart niet halen voor de zienswijze, dan is het verzoek om z.s.m. na 4 maart de zienswijze in te dienen bij de GGD. In uiterste geval kan de raad de zienswijze meegeven aan het betreffende AB-lid t.b.v. besluitvorming in het AB van 2 april 2020.

Gelderland-Zuid

Meerjarenstrategie 2020 -2023

Concept 18 december 2019

Inhoudsopgave

1 Samenvatting 3

2 Publieke gezondheid 4

3 Brede maatschappelijke opgave 5

4 Gezondheidssituatie inwoners 6

5 Relevante inhoudelijke ontwikkelingen 7

6 Terugblik Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019 9

7 Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023 10

7.1 Leidende principes 10

7.2 Strategische thema's 2020 – 2023 11

7.3 Ambities aanvullend op de uniforme taken 13

Bijlage 1 Missie, taken en rollen van de GGD 15

Bijlage 2 Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023 16

1 Samenvatting

De maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan is fors. Gemeenten staan voor de uitdaging om goede zorg en maatschappelijke ondersteuning in samenhang te organiseren voor haar inwoners. Dit doen zij in een context van veranderende wetgeving, stijgende zorgkosten en beperkte budgetten, toenemende vergrijzing, meer kwetsbare mensen en (complexe) zorg in de wijk en mondigere inwoners.
De meeste gemeenten hebben het momenteel financieel zwaar in het sociaal domein. Er is vanaf 2015 een aantal taken vanuit het Rijk aan de gemeenten overgedragen zonder voldoende budget. Hierdoor is kostenbeheersing van belang. Daarnaast bestaat er een steeds groter besef van het belang van preventie en een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en leefomgeving met aandacht voor onderliggende factoren, zoals armoede, werk en inkomen, en laaggeletterdheid. Ook staan vraagstukken rond zorg en sociale veiligheid steeds prominenter op de agenda.

De GGD is als gemeentelijke gezondheidsdienst van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid het gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van zorg en bescherming aan kwetsbare groepen. Deze taken sluiten aan bij de maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan. De GGD is van en voor de gemeenten. De GGD is regionaal georganiseerd en lokaal aanwezig en voert een breed palet van taken uit.

Voor de uitvoering van de taken, werkt de GGD vanuit twee leidende principes:
1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij de GGD zijn lokale nabijheid verder versterkt door per gemeente 'dedicated' teams van professionals te vormen die zich richten naar de lokale context.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat. De netwerkaanpak kan leiden tot het samen organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie) om kwaliteit en integraliteit voor de inwoners te verhogen en/of dienstverlening te kunnen borgen.

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en het takenpakket van de GGD vormen de uitgangspunten voor de meerjarenstrategie 2020 – 2023.

De strategische thema's waar de GGD in de periode 2020 - 2023 op inzet zijn:
1. Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven
2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg
3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid
4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.

De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden, die momenteel onder druk staan. Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald.

2 Publieke gezondheid

Gemeenten hebben volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) een taak in het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van hun inwoners. De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van zorg aan kwetsbare groepen en het bieden van bescherming, waar inwoners dat niet zelf kunnen. Deze taken sluiten aan bij de maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan: het in samenhang organiseren van goede zorg en maatschappelijke ondersteuning voor haar inwoners. De taken, zoals benoemd in de Wpg, zijn onlosmakelijk verbonden met andere beleidsterreinen zoals wonen, werk en inkomen, zorg, welzijn, onderwijs, sport en veiligheid. Dit sluit aan bij de veranderde kijk op gezondheid, waarbij gezondheid wordt gerelateerd aan aanpassingsvermogen en weerbaarheid.

De GGD is van en voor de gemeenten. Het is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid en het gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De missie van de GGD luidt: "Het ondersteunen van gemeenten om de publieke gezondheid te helpen bewaken, beschermen en bevorderen. Dit in samenhang met zorg, welzijn, onderwijs en veiligheid en met speciale aandacht voor kwetsbare groepen".
De GGD voert taken uit op basis van de Wpg en overige taken, die aan haar opgedragen zijn. Primair gaat het daarbij om de taken gezondheidsbescherming, gezondheidsmonitoring, publieke gezondheid bij rampen en crises en toezichthouden, die door het ministerie van VWS de 4 pijlers van de GGD worden genoemd. Overige belangrijke taken betreffende de jeugdgezondheidszorg, OGGz, Veilig Thuis, gezondheidsbevordering en forensische geneeskunde.

De GGD is regionaal georganiseerd en lokaal aanwezig. Als uitvoerder van onder andere de jeugdgezondheidszorg en gezonde school, is zij zichtbaar en nabij voor inwoners en gemeenten. De GGD onderzoekt, adviseert en ondersteunt de gemeenten bij het gemeentelijk gezondheidsbeleid en sluit aan op de lokale behoefte en gemeentelijke prioriteiten. Op regionaal niveau bundelt de GGD kennis en expertise en zet deze gericht in. De GGD voert vangnettaken uit voor de meest kwetsbare inwoners en leidt toe naar de juiste zorg. Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld, is door de gemeenten bij de GGD belegd. In geval van crisis vervult de GGD haar taak als crisisorganisatie. De GGD is ook toezichthouder namens de gemeenten voor de Wmo, kinderopvang en technische hygiënezorg en namens het Rijk voor tatoeage en piercing. Bij al deze taken en rollen is de GGD gericht op een netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, zowel op lokaal, (sub)regionaal, bovenregionaal als landelijk niveau, centraal staat. Een verdergaande vorm van samenwerking leidt tot het gezamenlijk organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie), waarbij kwaliteit en integraliteit voor de inwoners wordt verhoogd en/of dienstverlening kan worden geborgd.

De bijdrage van de GGD / Publieke gezondheidszorg
- Inzicht bieden in de gezondheidssituatie van inwoners, door onderzoek en monitoring.
- Bevorderen van gezondheid, door advies en uitvoering, zodat inwoners kunnen meedoen.
- Organiseren van preventie in het sociaal domein, door verbindingen te leggen tussen domeinen, netwerken te versterken, doelstellingen te formuleren en samenwerkingsafspraken te maken.
- Inzet voor een gezonde jeugd, waaronder uitvoering jeugdgezondheidszorg.
- Inzet op kwetsbare doelgroepen.
- Beschermen en bewaken van gezondheid door infectieziektebestrijding en medische milieukunde.
- Vangnettaken.
- Veilig Thuis.
- Toezichthouder.
- Netwerkaanpak zorg en veiligheid.
- Netwerkaanpak veilige en gezonde leefomgeving.

Bijlage 1 geeft de taken, rollen en missie van de GGD in een infographic weer.

3 Brede maatschappelijke opgave

De maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan is fors. De meeste gemeenten hebben het momenteel financieel zwaar in het sociaal domein. Er is vanaf 2015 een aantal taken vanuit het Rijk aan de gemeenten overgedragen zonder voldoende budget. Hierdoor is het lastig voor gemeenten om goede dienstverlening aan hun inwoners te (blijven) bieden en hierdoor is kostenbeheersing van belang. Na een periode van transitie van taken van Rijk naar gemeenten, staan zij momenteel voor een transformatie van het sociaal domein om inwoners vanuit een integrale aanpak zorg en ondersteuning te bieden. Makkelijk is dit niet; de financiering in het sociale domein is krap.

De vergrijzing leidt tot een hogere consumptie van zorg en een groter beroep op mantelzorg. De ambulantisering van de zorg (minder bedden), leidt tot meer kwetsbare inwoners in de wijk met complexe casuïstiek. Het betreft zowel kwetsbare ouderen als mensen met een verstandelijke beperking en personen met verward gedrag. Daarbij komt dat zowel in de jeugdzorg als de (jeugd)GGZ sprake is van overschrijdingen en wachtlijsten. Dit geldt ook voor beschermd wonen. Om structurele onveiligheid beter in beeld te krijgen, is de meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling aangescherpt. Hierdoor is het aantal meldingen bij Veilig Thuis gestaag gestegen. De druk op het totale systeem is groot. Ook sociale teams in gemeenten hebben te maken met een hoge werkdruk en de doorstroom stagneert.

Vraagstukken rond zorg en sociale veiligheid en rond de beschikbaarheid van ondersteunende gemeentelijke voorzieningen worden door toenemende krapte geïntensiveerd. De aandacht voor zorg en sociale veiligheid wordt verder versterkt door de op handen zijnde implementatie van de wet verplichte GGZ, en de doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Maatschappelijk ontstaat een steeds groter besef van het belang van een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en samenleving met aandacht voor onderliggende factoren, zoals armoede, werk en inkomen, en laaggeletterdheid. Gezond en veilig opgroeien en aandacht voor preventie is van belang om maatschappelijk leed, ziekte en zorg zoveel mogelijk te voorkomen, maar ook om een goed herstel van ziekte te bevorderen. Mensen met een hoge opleiding leven gemiddeld 7 jaar langer en 20 jaar langer in goede gezondheid dan mensen met een lage opleiding. Recente cijfers in het Verenigd Koninkrijk laten zien dat we weliswaar nog steeds ouder worden, maar dat de toename van de gemiddelde leeftijd vertraagt en voor de lagere SES-groepen neemt zelfs afneemt. Dit zou te maken hebben met een versobering van het publieke domein, waar juist de kwetsbaren in de samenleving het meest last van hebben. Terwijl een groter beroep wordt gedaan op eigen kracht en redzaamheid, signaleert de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) dat druk door stress en armoede, het vermogen van mensen om in actie te komen vermindert.

De aanpak van gezondheidsverschillen en het verbeteren van leefstijlaspecten als een gezond gewicht, roken of mentale gezondheid zijn ingewikkelde problemen. Daarvoor is een integrale strategie met meerdere typen interventies nodig, die aansluit op de complexiteit van de problemen. Belangrijk onderdeel van de strategie is het versterken van een betere sociale en fysieke omgeving, en het stimuleren en ondersteunen van gedrag en vaardigheden.

De inrichting van de leefomgeving heeft invloed op onze gezondheid en gedrag. De nieuwe Omgevingswet vereenvoudigt de regelgeving om te komen tot een gezonde en veilige leefomgeving. De uitdaging van gemeenten is om in de omgevingsvisie aspecten rond ruimtelijke ordening, fysieke en sociale veiligheid, gezondheid, klimaat en mobiliteit samen te brengen.

Door samen met partners en bewoners te bouwen aan een steviger gezondheids-bevorderend systeem, kan meer ‘kwaliteit van leven’ tegen lagere maatschappelijke kosten worden gerealiseerd. Dit is echter niet gemakkelijk. Het vraagt om een lange adem, visie over hoe over domeinen heen organisaties elkaar kunnen versterken, het bouwen aan onderling vertrouwen en door daadwerkelijk te doen, elkaar wat te gunnen en samen te leren, voortgang te boeken.

4 Gezondheidssituatie inwoners

Met de meeste inwoners van Gelderland-Zuid gaat het goed. Ze voelen zich gezond en gelukkig. Dit neemt wel af met de leeftijd. Onze kinderen en jongeren groeien over het algemeen gezond op. De levensverwachting in Gelderland-Zuid stijgt nog steeds. Door de toenemende vergrijzing neemt het aantal ouderen met chronische ziekten en beperkingen toe. De regie over het eigen leven neemt af met de leeftijd. Van de 65-plussers heeft 14% onvoldoende regie over het eigen leven.

Binnen Gelderland-Zuid zijn de verschillen in gezondheid groot. Het is een regio met een grote diversiteit. Dit betreft diversiteit qua verstedelijking (van plattelandsdorpen tot universiteitsstad) maar ook diversiteit qua religie, politieke kleur en opleidingsniveau.

De algemene ontwikkelingen die zich voordoen in Nederland gelden ook voor Gelderland-Zuid: toename van vergrijzing, een hogere etnische diversiteit, kwetsbare groepen en het verschil in kansen afhankelijk van je achtergrond en positie in de maatschappij. De gezondheidsverschillen tussen mensen met een hoge en een lage opleiding zijn groot. Er zijn zorgen over maatschappelijke en mentale druk, vooral bij jongvolwassenen.

Opvallende verschillen tussen Rivierenland en regio Nijmegen betreft het voorkomen van overgewicht bij volwassenen en kinderen (hoger in Rivierenland), de consumptie van groente en fruit (lager in Rivierenland) en de vaccinatiegraad (lager in Rivierenland). In de steden Nijmegen en Tiel zien we hogere scores op moeite met rondkomen, huiselijk geweld, eenzaamheid en psychische problematiek dan in de andere gemeenten.

Jeugd en gezondheid
De ervaren gezondheid van de jeugd in Gelderland-Zuid is zeer goed (97%). Een kleine 10% van de kinderen van 5/6 jaar en ongeveer 15% van de 10/11-jarigen heeft overgewicht. 16% van de kinderen drinkt gemiddeld minstens 3 suikerhoudende drankjes per dag. 18% drinkt nooit water of thee zonder suiker. De gezondheid van jongens is iets minder goed; zij hebben vaker klachten/aandoeningen, zoals astma, ADHD/ADD etc. Het risico op psychosociale problemen is bij kinderen uit lage sociaaleconomische status (ses) groter dan bij kinderen uit een hoog ses-milieu. Eén op de drie kinderen wordt weleens gepest, meestal op school. Zo'n 7% van de kinderen (4 tot 12 jaar) is (meestal) niet weerbaar. Van de 4- tot 12-jarigen in Gelderland-Zuid eet 44% iedere dag groente en 64% iedere dag fruit. Hier zien we dat in Rivierenland duidelijk minder groente en fruit gegeten wordt dan in Rijk van Nijmegen. Het beeldschermgebruik van de 4- tot 12-jarigen neemt toe. We zien een toename van het mediagebruik: ongeveer 50% van de kinderen van 8 t/m 11 jaar kijkt meer dan 2 uur per dag tv of gamet of computert. Daarnaast gaat 1 op de 4 kinderen nooit te voet of zelf fietsend naar school.
De vaccinatiegraad (2 jarigen) varieert van 51% in Neder-Betuwe tot 96% in Beuningen.

Volwassenen: roken, alcohol, overgewicht
Op het gebied van leefstijl zien we een lichte daling van roken en alcoholgebruik bij volwassenen. In 2016 rookte 21% van de volwassenen; het overmatig alcoholgebruik daalde naar 18%. Van de jongeren in de leeftijd van 13-16 jaar rookt 4%. Er is een duidelijke daling van alcoholgebruik en roken door de moeders tijdens de zwangerschap. Maar met name voor zwangeren met een laag opleidingsniveau blijkt het moeilijk om te stoppen met roken.
Minder mensen roken, meer mensen bewegen. Daar staat tegenover dat circa de helft van de volwassenen kampt met overgewicht (Rivierenland 53% overgewicht waaronder 15% obesitas; regio Nijmegen 45% overgewicht waaronder 12% obesitas).

Bij volwassenen heeft 6% een hoog risico op angst en depressie en 9% is te beschouwen als (ernstig) eenzaam.

5 Relevante inhoudelijke ontwikkelingen

Investeren in preventie
Zowel in het sociaal domein als in de gezondheidszorg groeit het inzicht dat een verschuiving van specialistische zorg naar lichtere zorg en het voorkómen van zorg van belang is. Meer en meer ontstaat het maatschappelijk besef dat investeren in preventie van belang is, waarbij oog is voor onderliggende problematiek zoals armoede, schulden en laaggeletterdheid. De Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) waarschuwt hierbij om de mate van zelfredzaamheid niet te overschatten. Onder druk van armoede en stress, neemt het 'doe-vermogen' van mensen af, waardoor zij veel minder in staat zijn om in actie te komen om hun situatie te verbeteren. De WRR pleit ervoor om in te zetten op de groep met het grootste gezondheidspotentieel (lage SES), aangezien daar de grootste winst te halen is.

Bij het versterken van de sociale omgeving is participatie en zoveel mogelijk eigen regie van belang. Dit komt ook tot uiting in het concept *positieve gezondheid* van Machteld Huber. Dit gaat uit van dat een mens meer is dan zijn ziek zijn, van regie over het eigen leven en aandacht voor wat (voor het individu) betekenisvol is, om zo de eigen veerkracht te benutten en te versterken.

Ook in de gezondheidszorg zien we een verschuiving van ziekte en zorg, naar gezondheid en gedrag. Er wordt meer ingezet op de patiënt centraal, persoonsgerichte preventie, en aandacht voor de leefstijl en leefwijze van patiënten.

Eind 2018 presenteerde staatsecretaris Blokhuis het Nationaal Preventieakkoord, ondertekend door 70 partijen waaronder de VNG en de GGD'en. Het Preventieakkoord zet op het terugdringen van overgewicht, roken en problematisch alcoholgebruik. Doelstellingen (voor 2040) betreffen een rookvrije generatie, een kwart minder mensen met overgewicht en een halvering van het aantal mensen met problematisch alcoholgebruik. Het sluiten van regionale en lokale preventie-akkoorden wordt aangemoedigd.

Kansrijke Start
De gezondheid van een kind rondom de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal – op latere leeftijd. Het actieprogramma 'Kansrijke Start' zet in op de eerste 1000 dagen, van kinderwens tot 2-jarige peuter. Kansrijke Start biedt met name kwetsbare ouders passende ondersteuning en is gericht op het wegnemen van stress en het bevorderen van sensitief ouderschap (Voorzorg). Het actieprogramma omvat o.a. voorkomen van onbedoelde zwangerschappen (Nu niet Zwanger en keuzehulpgesprekken) en het verbeteren van samenwerking tussen wijkteams, geboortezorg en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het programma heeft aandacht voor preventie, opvoedondersteuning en het ontwikkelen van lokale zorgpaden.

Gezonde leefomgeving: Omgevingswet
De directe woon en leefomgeving heeft grote invloed op de gezondheid. Een gezonde en veilige leefomgeving nodigt uit tot naar buiten gaan, ontmoeten en bewegen voor jong en oud en heeft voldoende voorzieningen in de buurt zoals winkels, sport- en ontmoetingscentra, groen en scholen. De Omgevingswet koppelt het sociale en fysieke domein aan elkaar. Met de invoering van de Omgevingswet per 2021 staan gemeenten voor de uitdaging om een omgevingsvisie op te stellen voor een veilige en gezonde leefomgeving, waar ook ontwikkelingen rond klimaat en mobiliteit worden meegenomen.

Gezondheidsbescherming
Klimaatverandering, zoönosen en antibioticaresistentie zorgen voor een sterk stijgend risico op infectieziekten. Infectieziekten vormen het grootste risico op verstoring van de maatschappij, en vragen daarbij meer aandacht bij de voorbereiding op rampen en crises.
Door een mix van maatregelen wordt ingezet om verspreiding van resistente micro-organismen te voorkomen en uitbraken in te dammen. Hierbij is de verbinding tussen publieke gezondheidszorg (GGD) en de zorg (o.a. huisartsen, VVT, ziekenhuizen) essentieel. Vanwege de zorgen om de lage vaccinatiegraad (RVP), heeft VWS een actieplan opgesteld om beter aan te sluiten met onderzoek,

voorlichting en communicatie, onjuiste informatie tegen te gaan en de rol van de professionals te versterken.

Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg
Per 1 januari 2020 zal de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) worden ingevoerd. In de Wvggz staat dat verplichte zorg meer op maat gegeven moet kunnen worden. Bijvoorbeeld door iemand buiten een instelling verplichte begeleiding te geven, aan huis of in een polikliniek. Het is een wet die uitgaat van *behandeling*, daar waar de BOPZ uitging van *gedwongen opname*. De inzet hierbij is om verplichte zorg en dwang zoveel mogelijk te voorkomen. Het college van B&W dient binnen een termijn van 14 dagen een verkennend onderzoek uit te voeren naar de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg, die mogelijk zou moeten worden verleend met verplichte zorg.

Doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang
De doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang van de centrumgemeente naar individuele gemeenten is voorzien per 1 januari 2022. Op dit moment is Nijmegen centrumgemeente voor heel Gelderland-Zuid (excl. de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel). Beschermd wonen stelt mensen met psychische beperkingen in staat om, met begeleiding en behandeling in de thuissituatie, zoveel mogelijk hun eigen leven te leiden. Uitgangspunt hierbij is dat ook zij dezelfde wensen en levensbehoeften hebben als ieder ander.

Geweld hoort nergens thuis
Geweld hoort nergens thuis is het nationaal meerjarenprogramma in opdracht van de ministeries VWS en J&V en VNG. Het heeft als doel om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen door een veilig netwerk te vormen rondom de slachtoffers, (potentiële) daders en hun sociale omgeving. De meldcode verwacht van professionals dat eerder overleg wordt gezocht met Veilig Thuis. Veilig Thuis blijft langer betrokken en vervult een radarfunctie, gericht op het voorkomen van hermeldingen. Binnen het programma ‘Geweld hoort nergens thuis’, ligt de focus op het samenwerken in de regionale/lokale ketens van zorgpartners, Veilig Thuis, justitie, Raad voor de kinderbescherming, reclassering en politie.

6 Terugblik Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

In de Meerjarenstrategie 2016-2019 stonden de volgende uitgangspunten centraal:
1. Aansluiten bij de behoeften van inwoners.
2. Oog voor kwetsbare mensen.
3. Versterken van de rol van verbinder en makelaar: netwerkontwikkeling.

Tijdens de periode 2016 tot en met 2019 heeft de GGD geïnvesteerd en geïnnoveerd, in samenwerking met gemeenten en ketenpartners, op de volgende terreinen:
1. Partner op het gebied van een gezonde jeugd.
2. Het organiseren van preventie in het sociaal domein.
3. Samenwerken aan sociale veiligheid.
4. Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving.

Dit heeft onder andere geleid tot:
- het uitbouwen van de samenwerking op scholen (succesvolle aanpak ziekteverzuim, gezonde school, de ontwikkeling van schoolprofielen);
- de samenwerking rond Groen, gezond en in beweging Nijmegen;
- Rivierenland op gezond gewicht;
- Maas en Waal in beweging;
- goede samenwerking m.b.t. doelgroep ouderen en 'ouderen in veilige handen';
- regionale netwerk- aanpak rond mensen met verward gedrag;
- de vormgeving van het meldpunt niet-acute zorg;
- de doorontwikkeling van Veilig Thuis en de samenwerking met lokale teams (Samen Doen);
- de netwerkaanpak rond vluchtelingen en gezondheid;
- het Gelders zorgnetwerk antibioticaresistentie;
- de ondersteuning van gemeenten voor een gezonde en veilige leefomgeving.

De netwerkaanpak in het kader van seksuele gezondheid is zeer succesvol, blijkend uit het hoge bereik en de innovaties die zijn doorgevoerd. De inzet werd gepleegd vanuit de uniforme taken en/of vanuit additioneel gefinancierde projecten (door gemeenten, Rijk, fondsen).

De inzet voor een dekkend netwerk van gezondheidsmakelaars en gezonde school adviseurs in de regio, heeft de rol van lokale verbinder en makelaar versterkt. Hierdoor is de GGD in staat om effectief preventie in het sociaal domein vorm te geven. Vanuit gemeenten merken we een toenemend appel op de gezondheidsmakelaars en op deze netwerkaanpak.

De inzet op preventieve ouderengezondheidszorg kende een beperkte financiering, maar werd zeker gewaardeerd door de gemeenten.

Op het gebied van zorg en sociale veiligheid hebben de ontwikkelingen op het terrein van Bijzondere Zorg en Veilig Thuis de samenwerking met gemeenten en partners in de zorg en in de veiligheid/strafketen versterkt. Met Samen Doen is de aansluiting van Veilig Thuis op de sociale teams en regieteams sterk verbeterd. Nog steeds heeft Veilig Thuis te maken met (landelijke) ontwikkelingen en stijgende aantallen, waardoor het moeilijk is een stabiele basis te creëren.

Het project 'Sluitende aanpak van personen met verward gedrag' heeft onder andere geleid tot de (voorzichtige) ontwikkeling van wijkgerichte GGZ, de training van professionals in mental health first aid, en heeft de inzet van het multidisciplinaire interventieteam versterkt. De inrichting van het meldpunt niet-acute zorg bij Bijzondere Zorg, lijkt een goede basis voor de voorbereiding op gemeentelijke taken met betrekking tot de Wet verplichte GGZ.

Resultaten, inzichten en werkwijzen uit de Meerjarenstrategie 2016-2019 zijn werkenderwijs geïncorporeerd in de huidige werkwijzen van de GGD en samenwerkingspartners.

7 Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en de geformuleerde uitgangspunten en ambities in de vorige meerjarenstrategie vormen voor de GGD de basis voor de speerpunten voor de periode 2020 - 2023. Als professionele organisatie staan we voor geborgde kwaliteit en een doelmatige en doeltreffende organisatie. De bestuursopdracht om een ondernemende GGD te zijn, uit zich in oog hebben voor ontwikkelingen, innovatie en kansen.

In de praktijk van alledag is juist over de grenzen heen werken met andere organisaties belangrijk om daadwerkelijk (gezamenlijk) effect te kunnen bereiken. Het inzicht dat de GGD kan leveren op basis van (gezondheids)gegevens, en de goede samenwerkingsrelaties en -afspraken met lokale, regionale en landelijke partners, zorgen voor een infrastructuur die van belang is voor het oppakken van integrale vraagstellingen. De inzet van de academische werkplaats om gegevens te duiden en te verrijken met (wetenschappelijke) inzichten, is hierbij van groot belang.

7.1 Leidende principes

Voor de uitvoering van onze werkzaamheden werken we vanuit twee leidende principes:

Leidend principe 1: Aansluiting bij gemeenten

De GGD voert voor de gemeenten een breed palet van taken uit. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden werken we lokaal als dat kan, en regionaal als dat moet. Om nog beter aan te sluiten bij de gemeenten, zal de GGD zijn lokale nabijheid verder versterken door per gemeente ‘dedicated’ teams van professionals te vormen. Deze zullen bestaan uit een vaste kern van gezondheidsmakelaar, gezonde school adviseur en jeugdgezondheidszorg, aangevuld met inzet van de aandachts-functionarissen met expertise op het gebied van seksuele gezondheid, veilig thuis (samen doen), bijzondere zorg en medische milieukunde.

- GGD gemeenteteam kent en maakt onderdeel uit van lokale netwerk.
- Aandachtsfunctionarissen per expertiseveld.
- Verbindt, is zichtbaar en aanspreekbaar voor gemeenten en netwerkpartners.

Leidend principe 2: Netwerkaanpak

De GGD werkt met partners op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn, onderwijs, sport en (sociale en fysieke) veiligheid. Dat is ook noodzakelijk gezien de aard van de vraagstukken die de beleidsterreinen met elkaar verbindt. Ook de inwoners zelf zijn partner van de GGD. Zij worden op verschillende wijzen betrokken, als klankbord, meedenker/meewerker, vrijwilliger en/of ervaringsdeskundige. Voor de uitvoering van onze taken hanteren we een netwerkaanpak, waarbij we uitgaan van daadwerkelijke samenwerking en elkaar versterken.

Om een gezamenlijke impact te kunnen hebben, zijn nodig:

- een gemeenschappelijke agenda, visie op probleem en strategie van aanpak.
- gemeenschappelijke monitoring; meten van resultaten en een lerende aanpak.
- elkaar versterkende activiteiten; partners stemmen hun specifieke kracht en expertise slim op elkaar af, vullen elkaar aan en versterken elkaar, zorgen voor collectieve regie.
- communicatie en relaties; aandacht voor onderlinge communicatie, opbouw van wederzijds vertrouwen en duurzame samenwerking.
- ondersteunende en robuuste organisatievorm, die de verandering gaat dragen.

De netwerkaanpak gaat voor alle taken op. De omvang en aard van de netwerkaanpak is afhankelijk van het werkveld en de taak die de GGD op dit werkveld vervult. Een verdergaande vorm van de netwerkaanpak is dienstverlening samen te organiseren (netwerkorganisatie), waarbij de onderlinge afhankelijkheid is vergroot. Door dienstverlening gezamenlijk te organiseren kan de kwaliteit en integraliteit voor de inwoners worden verhoogd en/of dienstverlening worden geborgd. Bij het

uitvoeren van toezicht (kinderopvang, Wmo, Technische hygiënezorg), houdt de GGD een gepaste afstand, om zodoende de onafhankelijkheid van de toezichtsrol te kunnen waarborgen.

7.2 Strategische thema's 2020 – 2023

1. Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven

Regionale en lokale cijfers zijn van belang voor gemeenten om hun gezondheidsbeleid op te baseren. Het monitoren van de gezondheid van de inwoners is één van de wettelijk verplichte taken (Wpg) die de GGD vormgeeft. Hiertoe voeren GGD'en de gezondheidsmonitors kinderen, schoolgaande jeugd en volwassenen/ouderen uit. In samenwerking met het CBS en het RIVM worden regionale cijfers verwerkt tot een landelijk beeld. Vanuit de wettelijke taak zal de GGD, samen met CBS en RIVM, een doorontwikkeling van gezondheidsmonitors inzetten, waarbij gebruikmakend van nieuwe technieken en aanpakken, het vergaren van gezondheidsinformatie kan worden versterkt en geborgd.

Naast de doorontwikkeling van de gezondheidsmonitors kan de GGD in de toekomst in samenwerking met andere organisaties, waaronder huisartsen en ziekenhuizen, verschillende data koppelen en bewerken. Aangezien gezondheidsopgaven steeds integraler worden benaderd, biedt het analyseren van gekoppelde data kansen om het overstijgend werken in netwerken te ondersteunen met gegevens die verbanden tussen domeinen inzichtelijk maken.
In landelijk verband hebben GGD'en toegang tot veel soorten landelijke gegevens en databanken, verzameld in een databuffet. Ook de samenwerking met Onderzoek & Statistiek van de gemeente Nijmegen en partners binnen de zorg (huisartsen, ziekenhuizen) en de universiteit bieden mogelijkheden om gegevens uit verschillende bronnen op een veilige manier en binnen de wettelijke mogelijkheden, aan elkaar te koppelen.

De GGD voert haar takenpakket uit op basis van actuele informatie en onderzoek; dit zijn belangrijke randvoorwaarden. Informatie-gestuurde aanpak wordt op deze manier gezien als ondersteuning van het primaire proces. De GGD wil inzetten op een informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven. Gedeeltelijk zal deze inzet vanuit onze uniforme taken worden uitgevoerd. We zullen verkennen op welke thema's draagvlak (en financiering) is om tot vernieuwende inzichten te komen.

Vanwege het strategische belang van gezondheidsinformatie, het koppelen en ontsluiten van gegevens en het ontwikkelen van methodieken en werkwijzen om te komen tot zinvolle informatie, zal de GGD de verschillende disciplines samenbrengen in een Programma 'Onderzoek Informatie & Advies' .

2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg

Gezondheidsmakelaars en gezonde school adviseurs zijn dé adviseurs en vormgevers van het gezondheidsbevorderende systeem binnen wijken en gemeenten. Op basis van gegevens en informatie (wijkprofielen, *monitoring*), adviseren en faciliteren ze gemeenten bij gemeentelijk beleid en over handelingsopties (*doel en agenda*), coördineren en geven projecten vorm die preventie, zorg en welzijn met elkaar verbinden (*versterking*). Ze sluiten aan bij wat er speelt en kennen de lokale partners (*relaties*). Academische kennis en onderzoeksvaardigheden zijn van belang om te komen tot een effectieve, samenhangende aanpak. De grootste gezondheidswinst is hierbij te behalen bij de meest kwetsbare (kansarme) groepen. De GGD wil met een samenhangende aanpak met name die inwoners bereiken en zet hiervoor *kennis en kunde* in.

Samen met de collega's van de jeugdgezondheidszorg vormen gezondheidsmakelaars en gezonde school adviseurs een sterke preventieve basis in de wijken en gemeenten. Professionals die bekend zijn met de mensen en hun leefomstandigheden. De jeugdgezondheidszorg heeft een groot bereik, is laagdrempelig, werkt normaliserend en demedicaliserend door ouders te ondersteunen in het 'normaal' gezond en veilig op laten groeien van hun kinderen. Als het nodig is, dan verwijst de jeugdgezondheidszorg door.

In opdracht van gemeenten kan de GGD de samenwerking met onderwijs en kinderopvang versterken om te komen tot een gezamenlijke, collectief preventieve aanpak en een doorgaande lijn van geboorte tot volwassenheid. De kinderopvang en later de school hebben namelijk een grote, vormende waarde en nemen in het leven van kinderen een vooraanstaande plaats in.

De huisarts en andere eerstelijns professionals vormen de basisvoorzieningen van de verzekerde zorg. De zorg is gericht op ziekte van het individu. Om de gezondheid en herstel na ziekte in de eigen leefomgeving te verhogen is een koppeling tussen persoonsgerichte eerste- en tweedelijnszorg (ziekenhuizen) en de collectieve preventie noodzakelijk.

Speerpunten:
- Collectieve aanpak van GGD, onderwijs en kinderopvang in belang van een gezonde jeugd.
- Aandacht voor de meest kwetsbare wijken en buurten en kwetsbare groepen, zoals jeugd, ouderen, LVB en migranten.
- Aansluiten van collectieve preventie in sociaal domein met persoonsgerichte zorg geleverd door huisartsen, geboortezorg, (jeugd)GGZ, etc.

3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid

De twee domeinen zorg en veiligheid raken elkaar steeds meer binnen gemeenten. Ambulantisering, ketensamenwerking (onder andere bij Veilig Thuis) en de ontwikkelingen rond personen met verward gedrag en de Wet verplichte GGZ hebben de domeinen zorg en veiligheid dichter bij elkaar gebracht.

De openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) van Bijzondere Zorg richt zich op kwetsbare volwassenen, vaak met multiproblematiek (verslaving, schulden, beperkingen etc.). Klanten van Bijzondere Zorg kunnen door hun gedrag overlast veroorzaken voor hun directe omgeving en/of zorgmijdend zijn. De aanpak van Bijzondere Zorg kenmerkt zich door 'erop af' te gaan en inwoners te ondersteunen in het vinden van de juiste zorg. Per gemeente heeft Bijzondere Zorg vaste aanspreekpunten; deze zijn bekend met de gemeente en hun kwetsbare doelgroep. Bijzondere Zorg werkt veel samen met de politie, crisisdienst (GGZ), verslavingszorg, beschermd wonen, maatschappelijk werk en de sociale teams van gemeenten.

Sinds de start van Veilig Thuis (2015) is het aantal meldingen explosief gegroeid. Hierdoor is onveiligheid van kinderen, maar ook ouderen, beter in beeld. De grote instroom van meldingen, de continue wijzigingen in het landelijke werkproces zorgen echter voor een grote druk op de organisatie van Veilig Thuis met groeiende werkvoorraden. Dit wordt versterkt door de wachtlijsten bij jeugdzorg, en sociale teams, waardoor de overdracht van Veilig Thuis naar het veld wordt belemmerd en noodzakelijke zorg niet geleverd kan worden. Extern is blijvende investering nodig in de samenwerking en afspraken in de zorg-straf keten, met politie, justitie, jeugdzorg, veiligheidshuis, reclassering en gemeentelijke sociale teams.
De maatschappelijke opgave om structurele onveiligheid zoveel mogelijk te voorkomen moet nog met netwerkpartners daadwerkelijk worden opgepakt. Binnen de GGD willen we hiertoe ook de samenwerking tussen JGZ en Veilig Thuis versterken, om de preventieve aanpak vanuit de JGZ te benutten om onveiligheid in gezinnen te voorkomen.

Speerpunten:
- Borgen aanpak personen verward gedrag, waaronder meldpunt niet-acuut en de 'erop af'-functie (interventieteam).
- Vormgeven taken i.h.k.v. Wvggz in synergie met taken Meldpunt Bijzondere Zorg.
- Doorontwikkeling Bijzondere Zorg tot een stabiele organisatie voor gemeenten en cliënten.
- Doorontwikkeling Veilig Thuis tot een stabiele organisatie met de basis op orde.
- Samen met Veiligheidshuis starten met aanpak structurele onveiligheid.

4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein

Gezondheidsbeschermende maatregelen zoals vaccineren, het gebruik van PreP ter voorkoming van HIV, het opsporen en behandelen van aandoeningen (o.a. soa's) en het voorkómen van infecties door preventie, zijn van groot belang voor de volksgezondheid. Ten aanzien van vaccinaties voert de GGD zowel public health taken (RVP en andere rijks-vaccinaties) als de reizigers-vaccinatie (markttaak) uit. De GGD zet in op versterking van de samenwerking met het Radboudumc en andere regionale partijen om het bereik te vergroten, het vaccinatie-netwerk te verstevigen en daarmee de gezondheid van risicogroepen beter te beschermen.
Vanwege het toenemend risico op infectieziekten door zoönosen, klimaatverandering en antibioticaresistentie, wordt ingezet op versterking infectieziekten bestrijding.

Daarnaast wordt ingezet op de advisering van gemeenten in het kader van de gezonde leefomgeving. De Omgevings-wet richt zich op de inrichting van een veilige en gezonde leefomgeving. Gezondheid dient een volwaardige rol te krijgen bij de toepassing van de bevoegdheden van gemeenten op grond van de Omgevingswet. Doordat taken worden gedecentraliseerd krijgen gemeenten meer ruimte voor lokaal maatwerk. Zo is het aan gemeenten om een omgevingsvisie en -plan op te stellen. Hierop kan de GGD aansluiten; de GGD zet in op een volwaardige samenwerking met Omgevingsdienst en Veiligheidsregio om de gemeenten integraal te adviseren over een veilige en gezonde leefomgeving.

Speerpunten:
- Verstevigen vaccinatienetwerk.
- Borgen inzet GGD t.a.v. infectiepreventie, antibioticaresistentie en technische hygiënezorg.
- Doorontwikkeling en integrale advisering gemeenten over gezonde leefomgeving.

7.3 Ambities aanvullend op de uniforme taken

Het werkveld van de GGD is breed. Zo ook de vraagstukken die er liggen. Aanvullend op de uniforme taken kunnen gemeenten specifieke vraagstellingen aan de GGD voorleggen en werkzaamheden facultatief afnemen op basis van additionele financiering. Deze facultatieve taken worden in samenhang met de uniforme taken van de GGD uitgevoerd. Dit is mogelijk op het gehele werkveld van de GGD. Ook zet de GGD zich in voor het verwerven van middelen via fondsen, om externe financiering voor (landelijke) prioriteiten te kunnen benutten. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen, willen we graag voor een aantal thema's extra aandacht vragen.

1. Extra investeren in de lokale preventie infrastructuur, evt. via een lokaal/regionaal preventieakkoord met aandacht voor specifieke, lokaal urgente thema's.
2. Inzet op specifieke groepen. Gezien de vergrijzing, zou meer aandacht voor ouderen en gezond en vitaal ouder worden op zijn plaats zijn. Een preventieve aanpak waarbij collectieve en persoonsgerichte zorg elkaar versterken, kan onder andere het voorkomen van dementie beperken, de kans op botbreuken verkleinen en eenzaamheidsklachten verlichten.
3. De eerste 1000 dagen zijn sterk bepalend voor de ontwikkeling van een kind. Het programma Kansrijke Start, omvat onder andere Nu Niet Zwanger (uitstel van (onbedoelde) zwangerschap bij vrouwen met een verhoogde kwetsbaarheid) en Voorzorg (begeleiding van kwetsbare ouders). Beide interventies zijn zeer (kosten)effectief en besparen veel maatschappelijk leed en ongezondheid.
4. De maatschappelijke en mentale druk is hoog. Zorgelijk zijn de verschijnselen van stress bij jonge kinderen en burn-out bij jongvolwassenen. De GGD wil zich in samenwerking met de jeugd-GGZ, het onderwijs en andere relevante netwerkpartners inzetten om de mentale gezondheid te versterken.

Lijst met afkortingen

ADD	'Attention Deficit Disorder'
ADHD	'Attention Deficit Hyperactivity Disorder'
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HIV	'Human immunodeficiency virus'
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
J&V	Ministerie van justitie en veiligheid
LVB	Licht verstandelijke beperking
Oggz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OIA	Onderzoek, informatie en advies
PrEP	Pre-expositie profylaxe; middel om besmetting met HIV te voorkomen
SES	Sociaaleconomische status
Soa	Seksueel overdraagbare aandoeningen
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VWS	Ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport
Wikk	Wet innovatie kwaliteit kinderopvang
Wko	Wet kinderopvang
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wpg	Wet publieke gezondheid
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
Wvr	Wet veiligheidsregio's
WRR	Wetenschappelijke raad voor regeringsbeleid

Bijlage 1 Missie, taken en rollen van de GGD

Bijlage 2 **Meerjarenstrategie GGD 2020 – 2023**

Amendement van de fractie PCG, …….
Ter zake van agendapunt 9.2 Zienswijze meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid, D.048689

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 3 maart 2020.

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders om via een positieve zienswijze in te stemmen over de meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland-Zuid.

Voorts in overweging genomen dat:

- de gemeenteraad de conceptzienswijze onderschrijft;
- er in de meerjarenstrategie 2020-2023 uitdagende thema's en ambities staan.

Stelt vast dat:

- dat genoemde thema's en ambities de nodige formatie vragen;
- dat de arbeidsmarkt momenteel bijzonder krap is;
- dat er geen strategie is met betrekking tot de arbeidsmarkt.

Besluit:

het besluit als volgt aan te vullen:

- de conceptzienswijze uit te breiden met:

'De GGD Gelderland-Zuid moet beleid ontwikkelen om het huidige personeel zoveel mogelijk vast te houden en te zorgen dat de GGD Gelderland-Zuid een aantrekkelijke werkgever wordt voor nieuw te werven personeel.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1064
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 maart 2020
Agendapunt	9.3
Omschrijving	Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024
Organisatieonderdeel	Team Regie en Projecten
Eigenaar	Soest, H. van
Portefeuillehouder	K.A. Maier

Bijlagen
D.049795 Raadsbesluit Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024
Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024
Bijlage 1.1 Verslag Regionale Raadsbijeenkomst
Bijlage 1.2 Aanvullende memo bij Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024
Aanbiedingsbrief bij Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024
D.049777 Raadsvoorstel Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	4 februari 2020
Agendacommissie	19 februari 2020
Raadsvergadering	**3 maart 2020**

Toelichting

Vanwege de tijdsklem wordt dit voorstel rechtstreeks in de raad behandeld. Het betreft een instemming op het proces om te komen tot een visie 2020-2024 en niet de inhoud van het visiedocument.

Voorgesteld besluit

Het plan van aanpak voor het proces om te komen tot een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2020-2024 vast te stellen.

Besluit

Het plan van aanpak voor het proces om te komen tot een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2020-2024 vast te stellen.

Zonder hoofdelijke stemming conform besloten.

Toelichting

Gemeentebelangen roept de agendacommissie op het lokale proces goed te monitoren.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
3 maart 2020	**D.049777** **Z.018278**

Voorstel ingebracht door	H.van Soest
Portefeuillehouder	J.A. de Boer
Begrotingsprogramma en taakveld	Bedrijfsvoering Bestuur

Onderwerp Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Voorgesteld besluit

1. Het plan van aanpak voor het proces om te komen tot een economisch regionaal ambitiedocument voor de periode 2020-2024 vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

Voor u ligt een procesvoorstel om te komen tot een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2020-2024. Er is een duidelijke meerwaarde van regionaal samenwerken op economisch beleid en behoefte om in te zetten op een duurzame ‘’brede’’ welvaart voor alle inwoners van onze regio. In het proces voor het economisch fundament houden we daarom rekening met de bredere context van de regio. Uitgangspunten voor het proces zijn:

1. De huidige werkwijze in regionaal beleid: Er wordt ingezet op een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2020-2024. Er vindt stemming plaats met de beleidsvelden duurzaamheid, mobiliteit, wonen en welzijn en bij de andere O’s in de regio wordt nagegaan waar nog meer afstemming mogelijk is.
2. Een indeling in het proces van 5 fasen:

   Fase 1: Ontwikkeling procesaanpak
   Fase 2: Evaluatie en analyse
   Fase 3: Ontwikkeling vervolg ambitiedocument
   Fase 4: Besluitvorming
   Fase 5 Strategisch Fruitdelta Agenda Economie

   Het resultaat van fase 1 ligt nu ter besluitvorming aan u voor. De raden worden in fase 2 en 3 betrokken via de Regionale Agenda Commissie (RAC) en / of consultatie. In fase 4 nemen de raden een besluit. Het resultaat is een bouwsteen voor fase 5. In fase 5 heeft de Regionale agendacommissie (RAC) een procesadviesrol.
3. Nadrukkelijk stilstaan bij de resultaten van de evaluatie en analyse (fase 2) om na te gaan wat dit betekent voor het proces van de vervolgfasen fase 3 tot en met 5.
4. Samen evalueren en ontwikkelen met partners en raden (fase 2 en 3) (fase 1 t/m 3).
5. Het Regionaal economische ambitiedocument 2020-2024 is een bouwsteen voor een strategische FruitDelta agenda economie. (fase 5) Welke weer een bouwsteen is voor een bredere gebiedsagenda samen met de Provincie.
6. Regio Rivierenland heeft een proces coördinerende rol.

Het resultaat is een gedragen regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024 en een integrale FruitDelta agenda Economie (= intentieovereenkomst van de overheid en Fruitdelta stakeholders die een relatie hebben met het beleidsveld economie).

Tijdpad
De regio vraagt antwoord voor 1 maart 2020. Om dicht bij die datum een besluit te kunnen afgeven is behandeling van dit voorstel in afwijking van de regulier procedure nodig. Daarom wordt dit voorstel rechtstreeks in de gemeenteraad gebracht. Dan kan op 3 maart 2020 een besluit worden genomen.

HOOFDLIJNEN

1. **Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?**
   Bij de vaststelling van het regionale ambitiedocument 2016-2020 (25 mei 2016) door het Algemeen Bestuur (AB), het uitvoeringsprogramma (okt. 2016) en de AB besluiten van 2016 en 2017 om een RIF in te stellen, is o.a. aangegeven dat door een gedragen ambitie Regio Rivierenland beter op de kaart komt te staan bij Provincie, Rijk en Brussel. Ook zouden mogelijkheden om subsidies te verkrijgen met een gedragen regionale ambitie worden vergroot. Bij de vaststelling van de regionale documenten is besloten dat het uitvoeringsprogramma geëvalueerd wordt, evenals het RIF over de periode 2016-2020.
   In de nota's over de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma is aangekondigd dat er een procesvoorstel komt het vervolg op het regionale ambitiedocument. Zowel het AB als de raden zijn betrokken bij de opstelling van de procesaanpak die in voorliggende notitie wordt beschreven. Vanuit de raden kwam er een sterke oproep om naast welvaart ook aandacht te hebben voor welzijn. Beide zijn nodig voor een duurzame ''brede'' welvaart voor alle inwoners van onze regio. Zie ook bijlage "verslag regionale raadsbijeenkomst 28 okt".

2. **Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?**
   We willen een regionaal visiedocument 2020-2024 voor de regio maken en daarbij voldoende inbreng van de gemeenten waarborgen. Doel is een sterke regio te hebben die op diverse beleidsterreinen kansen ziet en benut voor de inwoners van de regio. Daarom is er een procesvoorstel gemaakt over de route naar het nieuwe visiedocument.

3. **Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?**
   Het feit dat een gedragen ambitie Regio Rivierenland op de kaart zet bij Provincie, Rijk en Brussel geldt nog steeds. Ook bevordert een gedragen ambitie de samenwerking met partners in onze regio om onze ambities te concretiseren en zaken voor elkaar te krijgen. De verbonden partijen (Greenport Gelderland, Logistic Valley Rivierenland, RBT Rivierenland en RW-POA) hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan een gedeelde agenda in de regio.

   Samenwerking in de regio heeft in die zin geen nadelen of risico's. Het draagt ook bij aan de wens als gemeente een zelfstandige positie te behouden, waarbij samenwerking een krachtig middel kan zijn. Dat sluit aan bij het coalitieakkoord "Daadkrachtig en kerngericht"

   Enige beperking is dat gemeenten tezamen een visie maken, waarbij niet elke mogelijke lokale wens in vervulling zal gaan.

4. **Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?**
   Het niet overnemen van dit voorstel betekent dat u geen invloed heeft op de visievorming in de regio. Daarmee neemt u mogelijk afstand van gedeelde waarden in de regio en mogelijkheden en kansen die voortvloeien uit een regionaal sterke visie.

5. **Is het een begrotingswijziging?**
   Nee

TOELICHTING EN UITVOERING

6. **Beleidskader**
   De opstelling van de visie past in het strategische opgave "Sterk in de regio" en het gesloten coalitieakkoord "Daadkrachtig en kerngericht". Verder vindt het proces plaats binnen de bestaande structuren en regels van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland..

7. **Effectmeting, planning en evaluatie**

In het proces is per fase een beslismoment ingebouwd. Daarmee vindt in feite permanente evaluatie plaats.

8. Financiën

Het proces vraagt geen extra budget. De kosten worden gedekt uit de bestaande budgetten voor de regionale speerpunten.

9. Communicatie

In het proces zijn diverse communicatiemomenten met verschillende partners opgenomen. De partners leveren een actieve bijdrage.

10. Burgerparticipatie

Het college heeft de verantwoordelijkheid om de raden te informeren over de voortgang van het proces. Hiervoor worden zij per fase geïnformeerd en actief betrokken.
Aanvullend daarop zijn er bijeenkomsten die conform het processchema georganiseerd worden, en vinden de volgende communicatieactiviteiten plaats:
- er wordt een projectwebsite ingericht waarop het proces te volgen is
- we brengen per fase een nieuwsbrief uit voor college en raadsleden
- social media berichten en nieuwsberichten over het proces

Door diverse partners actief te betrekken bij de visievorming is er sprake van burgerparticipatie.

11. Deregulering

Er komen geen nieuwe regels bij.

12. Achtergrondinformatie

Verslag regionale bijeenkomst 28 oktober 2019.
Verslag van verbonden partijen d.d. 3 december 2019.

Bijlagen:

- Raadsbesluit.
- Plan van aanpak economisch regionaal ambitiedocument voor de periode 2020-2024.

Inlichtingen bij:

Naam	H.J. van Soest
Team	Team Regie en projecten

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
3 maart 2020	**[nummer voorstel]**	**D.049795** **Z.018278**

Onderwerp: Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. ;

besluit:

1**.** Het plan van aanpak voor het proces om te komen tot een economisch regionaal ambitiedocument voor de periode 2020-2024 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 3 maart 2020.

De griffier, De voorzitter,

G. van Droffelaar J.A. de Boer MSc

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeenten van Regio Rivierenland

Uw kenmerk	:		Inlichtingen	:	H. Derksen
Ons kenmerk	:	19.0001358	Doorkiesnr.	:	0344-638555
Datum	:	18 december 2019	Emailadres	:	hderksen@regiorivierenland.nl
			Bereikbaar	:	Ma t/m vr.

Onderwerp : Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Geacht College,

Eerder informeerde wij u over het voornemen om te starten met een vervolgproces voor het regionale economische ambitiedocument. Het AB van GR Regio Rivierenland heeft op 12 december 2019 besloten het plan van aanpak om te komen tot een regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024 aan te bieden aan de colleges, met de vraag deze ter besluitvorming voor te leggen aan uw raad. Het plan van aanpak treft u hierbij aan (Bijlage 1).

We hebben in dit proces opgenomen dat naast de raden en het AB ook de colleges per procesfase worden geïnformeerd en actief worden betrokken. De regionale Agendacommissie voor de GR Regio Rivierenland krijgt een prominente rol in dit proces. Externe partners worden bestuurlijk vertegenwoordigd in een klankbordgroep onder coördinatie van het DB van de GR Regio Rivierenland.

De inhoudelijke focus van het regionaal economische ambitiedocument 2020-2024 ligt op het beleidsveld economie zoals de gemeenteraden dat vier jaar geleden bewust hebben besloten. Het versterken van het economisch fundament oftewel het economisch ecosysteem, is nodig om meer resultaat te boeken met het regionale samenwerkingsverband. Ook de samenwerking met de vijf O's behoeft versterking. Zowel de gemeenteraden als de verbonden partijen onderkennen deze economische focus nog steeds (Bijlage 1.1 en 1.2). Zo komen we beter op de kaart bij onze overheidspartners als de Provincie, het Rijk en Europa. Met het economische ambitiedocument voor de periode 2020-2024 zoeken we meer als de vorige periode de samenhang met onze omgeving op. Zoals met de beleidsvelden duurzaamheid, mobiliteit, wonen en welzijn. Een evaluatie over de periode 2016-2020 en een omgevingsanalyse maken onderdeel uit van het proces (fase 2).

De rol van het Regiokantoor is die van procescoördinatie. De inhoud wordt ingebracht door de gemeenten (ambtelijk, bestuurlijke en politiek) en stakeholders in de regio en ook gaan zij over de besluitvorming. Daarna zal het AB een definitief besluit neem.

Wij ontvangen graag een besluit **voor 1 maart 2020** van uw raad over het plan van aanpak. Wij zijn bereid een ander te komen toelichten bij uw college of raad, als daar behoefte aan is.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen over het plan van aanpak kunt u contact opnemen met mevr. A. Wintjes van Regio Rivierenland, awintjes@regiorivierenland.nl, 0611350319

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur van regio Rivierenland,

de secretaris-directeur,	de voorzitter,
drs L.H. Derksen	ir H. Beenakker

Bijlage 1: Plan van aanpak regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024
Bijlage 1.1: Verslag regionale raadsbijeenkomst 28 oktober 2019
Bijlage 1.2: Verslag o.a. gesprek verbonden partijen 3 december 2019

Aan	:	Raden van de gemeenten in Regio Rivierenland
Onderwerp	:	**Plan van aanpak** economisch regionaal ambitiedocument voor de periode 2020-2024
Van	:	Hans Beenakker, AB Regio Rivierenland

Besluit:

- Vasstellen van het plan van aanpak voor het proces om te komen tot een economisch regionaal ambitiedocument voor de periode 2020-2024.

Samenvatting

Voor u ligt een procesvoorstel om te komen tot een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2020-2024. Er is een duidelijke meerwaarde van regionaal samenwerken op economisch beleid en behoefte om in te zetten op een duurzame ‘’brede’’ welvaart voor alle inwoners van onze regio. In het proces voor het economisch fundament houden we daarom rekening met de bredere context van de regio. Uitgangspunten voor het proces zijn:

1. De huidige werkwijze in regionaal beleid: Er wordt ingezet op een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2020-2024. Er vindt stemming plaats met de beleidsvelden duurzaamheid, mobiliteit, wonen en welzijn en bij de andere O’s in de regio wordt nagegaan waar nog meer afstemming mogelijk is.
2. Een indeling in het proces van 5 fasen: Het resultaat van fase 1 ligt nu ter besluitvorming aan u voor. De raden worden in fase 2 en 3 betrokken via de Regionale Agenda Commissie (RAC) enof consultatie. In fase 4 nemen de raden een besluit. Het resultaat is een bouwsteen voor fase 5. In fase 5 heeft de RAC een procesadviesrol.
3. Nadrukkelijk stilstaan bij de resultaten van de evaluatie en analyse (fase 2) om na te gaan wat dit betekent voor het proces van de vervolgfasen fase 3 tot en met 5.
4. Samen evalueren en ontwikkelen met partners en raden (fase 2 en 3) (fase 1 t/m 3).
5. Het Regionaal economische ambitiedocument 2020-2024 is een bouwsteen voor een strategische FruitDelta agenda economie. (fase 5) Welke weer een bouwsteen is voor een bredere gebiedsagenda samen met de Provincie.
6. Regio Rivierenland heeft een proces coördinerende rol.

Het resultaat is een gedragen regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024 en een integrale FruitDelta agenda Economie (= intentieovereenkomst van de overheid en Fruitdelta stakeholders die een relatie hebben met het beleidsveld economie).

1. Aanleiding

Bij de AB vaststelling van het regionale ambitiedocument 2016-2020 (25 mei 2016), het uitvoeringsprogramma (okt. 2016) en de AB besluiten van 2016 en 2017 om een RIF in te stellen, is o.a. aangegeven dat door een gedragen ambitie Regio Rivierenland beter op de kaart komt te staan bij Provincie, Rijk en Brussel. Ook zouden mogelijkheden om subsidies te verkrijgen met een gedragen regionale ambitie worden vergroot.
Bij de vaststelling van de regionale documenten is besloten dat het uitvoeringsprogramma geëvalueerd wordt, evenals het RIF over de periode 2016-2020.
In de nota’s over de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma is aangekondigd dat er een procesvoorstel komt het vervolg op het regionale ambitiedocument. Zowel het AB als de raden zijn betrokken bij de opstelling van de procesaanpak die in voorliggende notitie wordt beschreven. Vanuit de raden kwam er een sterke oproep om naast welvaart ook aandacht te hebben voor welzijn. Beide zijn nodig voor een duurzame ‘’brede’’ welvaart voor alle inwoners van onze regio. Zie ook bijlage 1 (verslag regionale raadsbijeenkomst 28 okt).

2. Argumenten om akkoord te gaan met het plan van aanpak

Focus op economie is bewust besluit van gemeenteraden
De speerpunten ''agribusiness'' en ''economie en logistiek'' zijn vier jaar gelden door de gemeentenraden gekozen op basis van de economische sectoren waarin regio Rivierenland ‘excelleert’ (bovengemiddeld), ten opzichte van Gelderland, Nederland en Europa. Hierdoor kunnen we zowel nationaal als internationaal onderscheidend zijn door o.a. innovatieve cross-overs tussen deze sectoren. Recreatie en Toerisme heeft veel groeipotentie voor banen voor praktisch opgeleiden in onze regio, waarmee onze regio gekenmerkt wordt. De gemeenteraden hebben in 2016 besloten voor een duidelijke economische focus in de vorm van de drie speerpunten agribusiness, economie en logistiek en recreatie en toerisme. Deze worden door de huidige gemeenteraden en ook de verbonden partijen nog steeds herkend als een belangrijk economische fundament van onze regio.

Stevigere samenwerking om resultaten te boeken
Het feit dat een gedragen ambitie Regio Rivierenland op de kaart zet bij Provincie, Rijk en Brussel geldt nog steeds. Ook bevordert een gedragen ambitie de samenwerking met partners in onze regio om onze ambities te concretiseren en zaken voor elkaar te krijgen. De verbonden partijen (Greenport Gelderland, Logistic Valley Rivierenland, RBT Rivierenland en RW-POA) hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan een gedeelde agenda in de regio.

Doorontwikkelen naar een economisch ecosyteem
Ervaringen in andere regio's (Noord-Oost Brabant, Brainport Eindhoven, Achterhoek) leert dat een doorlooptijd van 4 jaar voor een ambitie en uitvoeringsprogramma tekort is. Om resultaten te boeken is zeker 8 jaar nodig. We zijn pas 4 jaar onderweg met de drie economische speerpunten. Het huidige ambitiedocument 2016-2020 wordt door de verbonden partijen gezien als een eerste stap in een ontwikkelproces naar een stevig economisch ecosysteem. Dat ecosyteem reikt verder dat alleen het economische, ook de samenhang met andere beleidsvelden (duurzaamheid, mobiliteit, wonen en welzijn) is van belang.

3. Uitgangspunten voor het proces

In de periode 2016-2020 werkten we in onze regio met een regionaal ambitiedocument voor de economische speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme. Hieraan ten grondslag lagen een duidelijke focus op economie en de meerwaarde om regionaal samen te werken. Een belangrijk uitgangspunt is de huidige wijze van samenwerken in de regio zijn, evenals de fasen die we kunnen onderscheiden in het proces om te komen tot een vervolg.

3.1 De huidige werkwijze in regionaal beleid:

We, de GR Regio Rivierenland, hebben de huidige werkwijze van ons regionale economische beleid gevisualiseerd met een huis van FruitDelta Rivierenland. De focus op de drie economische speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek, Recreatie & Toerisme is het fundament voor onze regio en de regionale samenwerking. We onderscheiden ons met de speerpunten van andere regio's in Nederland. We doen nog meer, we werken aan de beleidsvelden duurzaamheid, mobiliteit en wonen, de bouwblokken van het huis. Ieder blok kent zijn eigen visie en proces. Maar er is onderlinge afstemming, ook met het fundament. We houden ook rekening met de beleidsdomeinen van ''welzijn''.
In alle beleidsterreinen werken we samen met de O's, overheden, ondernemers, organisaties, onderwijs en onderzoek en ondernemende inwoners. Ook financiële instrumenten zoals het RIF en het mobiliteitsfonds zetten we in om ambities en doelen te bereiken. Het zijn de pijlers van het huis. Het geheel valt onder de lobby & branding paraplu oftewel het dak van de FruitDelta.

Het Huis FruitDelta Rivierenland

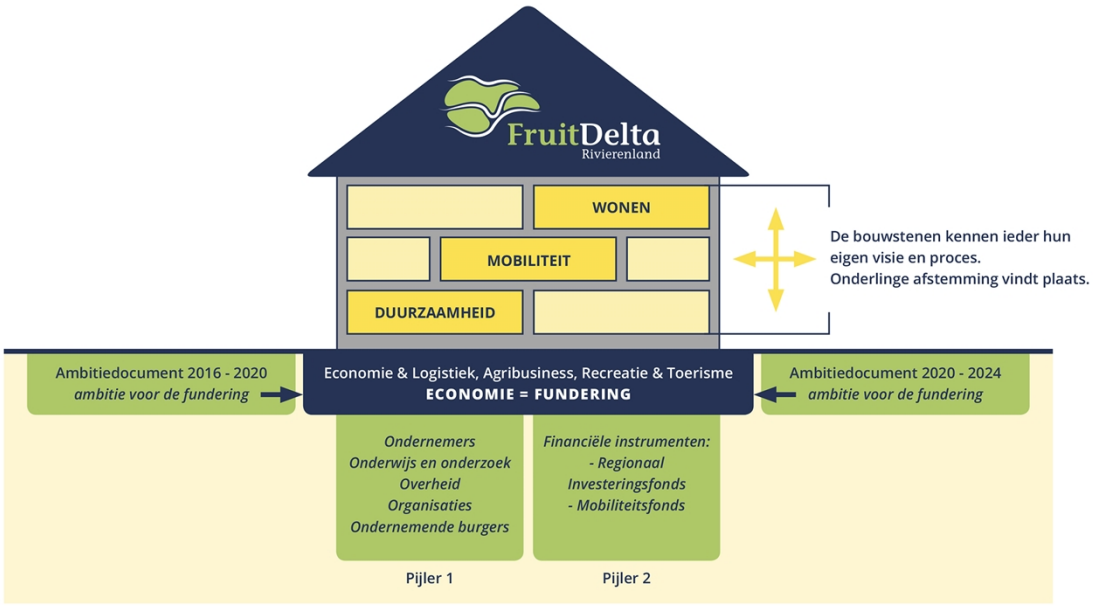

Het fundament, de pijlers, de bouwblokken, en het dak vormen samen het Huis van FruitDelta Rivierenland. Voor het fundament van het huis heeft u voor de periode 2016-2020 een regionaal economisch ambitiedocument opgesteld. Hiermee gaan we in principe door, eventueel na bijsturing/aanpassing voor de periode 2020-2024.

De omgeving van het huis van FruitDelta Rivierenland
Het huis van FruitDelta Rivierenland staat niet alleen in het gebied van de Regio. We werken op veel meer terreinen samen in de regio. Neem bijvoorbeeld het sociale domein, via contract gestuurde diensten werken we als gemeenten samen. Ook in andere GR-en, zoals de ODR, Avri, Werkzaak, GGD etc. werken de gemeenten samen om taken doelgericht en efficiënt uit te voeren. Ook de vijf O's werken op tal van terreinen samen om bij te dragen aan een brede welvaart, inclusieve samenleving en krachtig samenwerkingsverband. Het is interessant om na te gaan waar we met het beleidsveld economie op kunnen aanhaken.

Conclusie: *We zetten in op een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2020-2024 en een FruitDelta agenda economie. We stemmen af met de beleidsvelden duurzaamheid, mobiliteit, wonen en welzijn en gaan bij de andere O's in de regio na waar nog meer afstemming mogelijk is.*

3.2 Een indeling in het proces van 5 fasen:

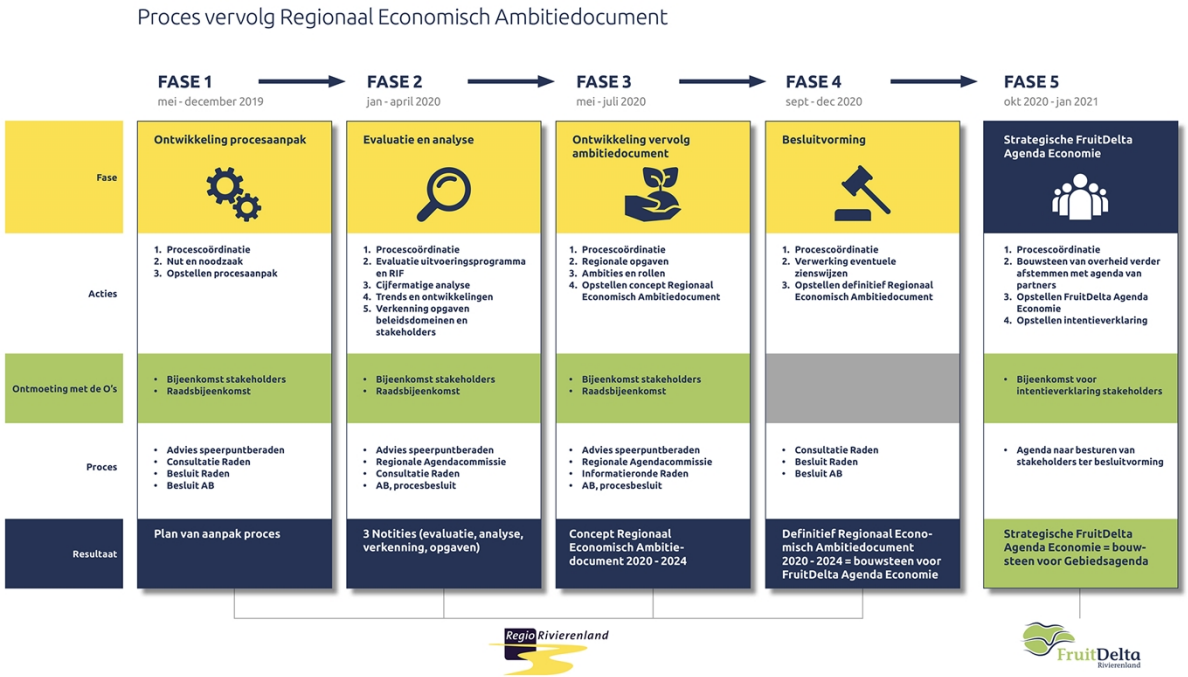

Op dit moment bevinden we ons in *fase 1* (*mei-dec 2019*): we ontwikkelden met input van de raden een procesaanpak voor het vervolg op het regionale economische ambitiedocument 2016-2020. De raden besluiten over het plan van aanpak. In *fase 2* (*jan - april 2020*) nemen we kennis van de evaluatie van het ambitiedocument 2016-2020 en RIF, een cijfermatige analyse en trends en ontwikkelingen in de samenleving, en de verkenning van opgaven van beleidsdomeinen en stakeholders in de regio (een omgevingsanalyse). Dan is na te gaan of bijsturing van het huidige economische ambitiedocument nodig is. De raden worden in deze fase geconsulteerd. Het ontwikkelen van de ambitie voor de periode 2020-2024 gebeurd in *fase 3 (mei - juli 2020*). Via de RAC worden de raden betrokken. *Fase 4 (sept - dec 2020)*: staat in het teken van de besluitvorming door de raden. Het regionale economische ambitiedocument 2020-2024 is een bouwsteen van de gemeenten voor de afstemming met de stakeholders in de regio die een relatie hebben met het beleidsveld economie. In *fase 5* wordt toegewerkt naar een integrale FruitDelta agenda economie, een product van alle O's.

3.3 Nadrukkelijk stil staan bij de resultaten van de evaluatie en analyse (fase 2)

Vragen komen aan de orde als:

- Hoe kijkt men tegen het regionale uitvoeringsprogramma 2016-2020 en het RIF aan, qua focus, aanpak (de acht opgaven) en betrokkenheid?
- Welke aanbevelingen komen er uit de evaluatie van het regionale uitvoeringsprogramma 2016-2020 en het RIF en de cijfermatige analyse en trends en ontwikkelingen?
- Wat is de relatie met andere beleidsvelden zoals duurzaamheid, mobiliteit, wonen, en het sociale domein en de agenda's van de stakeholders?
- Welke zaken hebben een meerwaarde door regionale samenwerking?

Fase 2 levert drie notities op (1. evaluatie, 2. cijfermatige analyse en trends en ontwikkelingen en 3. een verkenning van opgaven van beleidsdomeinen en opgaven van stakeholders maw een omgevingsanalyse). De uitkomsten van de evaluatie en analyse zullen richtinggevend zijn voor de verkenning van de opgave bij aanpalende beleidsdomeinen en agenda's van stakeholders. Op basis van de resultaten van fase 2 gaan we na op welke wijze we de resultaten in fase 2 gaan bespreken en hoe we fase 3 tot en met 5 procesmatig verder invulling gaan geven.

3.4 Samen evalueren en ontwikkelen met partners en raden (fase 2 en 3):

Met welke partners hebben we in het afgelopen 4 jaar gewerkt aan het uitvoeringsprogramma?

- LHR, Greenport Gelderland en pacten daarin, RBT Rivierenland, RW-POA
- Provincie Gelderland, Waterschap, Werkzaak, ODR, Uiterwaarde BV, RAP
- VNO-NCW, MKB, ROC-Rivor, Helicon, HAN, WUR, Gebiedscoöperatie Rivierenland
- Economic Board FruitDelta Rivierenland en RIF initiatieven

Met deze partners aangevuld met stakeholders uit het sociale domein gaan we aan de slag in fase 2 tot en met 3 om te komen tot <u>regionale opgaven</u> voor het beleidsveld economie. Samen gaan we na wat <u>de ambitie</u> en <u>ieders rol</u> zal zijn om aan de regionale opgaven te werken.

3.5 Regionaal economische ambitiedocument 2020-2024 is bouwsteen voor een strategische FruitDelta agenda economie

In Fase 5 van het proces maakt het bestuur afspraken met onze partners over overeenkomstige ambities en doelen voor het beleidsveld economie, bijvoorbeeld over het verbeteren van de bereikbaarheid van onze regio. Ons economisch ambitiedocument 2020-2024 is daarvoor één van de bouwstenen. Het economische ambitiedocument 2020-2024 is namelijk input van de overheid voor de gesprekken met partners om tot een gedeelde strategische economische agenda te komen. We bestendigen de afspraken door een intentieovereenkomst oftewel '' de FruitDelta agenda economie''. Deze intentieovereenkomst is weer een bouwsteen voor een bredere gebiedsagenda samen met de Provincie.

3.6 De GR Regio Rivierenland heeft een proces coördinerende rol

In voorliggend proces is het belangrijk om alle partners en de gemeenten van Regio Rivierenland hun inbreng te laten leveren. De GR Regio Rivierenland neemt hierbij een procescoördinerende rol in. De inhoudelijke inbreng wordt geleverd door de gemeenten en haar partners in de regio.

4. Beoogd resultaat

- Een regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024 en uitvoeringsagenda in flijervorm, in notitievorm en digitaal.
- Een gedragen economisch ambitiedocument
- Een Integrale FruitDelta agenda Economie (= intentieovereenkomst van de overheid en Fruitdelta stakeholders)

Deelproducten zijn;

1. Plan van aanpak (fase 1)
2. Informerende notitie evaluatie ''economisch'' uitvoeringsprogramma 2016-2020 en RIF, met aanbevelingen (fase 2)
3. Informerende notitie analyse economie in regio en omgeving inclusief trends en ontwikkelingen met aanbevelingen (fase 2)
4. Een verkenning van opgaven van overige beleidsdomeinen en stakeholders (fase 2)
5. Concept regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024. (fase 3)
6. Verslagen van bijeenkomsten (Evaluatie, Analyse, Ontwikkeling visie) (fase 1, 2, 3)

5. Begeleiding van het proces:

- Stuurgroep: AB en projectgroep
- Projectgroep en procesbegeleiding: Voor fase 1 tot met 4 is de contactpersoon Annoesjka Wintjes, programmamanager GR Regio Rivierenland en voor fase 5 is de contactpersoon Marien Borgstein, programmamanager GR Regio Rivierenland.
- Klankboard: Partners die betrokken zijn bij het opstellen van het ambitiedocument en uitvoeringsprogramma. Coördinatie DB van GR Regio Rivierenland.
- Begeleidingsgroep vanuit de raden per fase (fase 2 t/m 5): Regionale Agenda Commissie van GR Regio Rivierenland.
- Interne Beleidsafstemmingsgroep: Projectgroep aangevuld met regioprocescoördinators mobiliteit, duurzaamheid en wonen, WMO, RMC, Leerplicht en RW-POA.
- Economic Board: Vrije rol
- Er is externe inhoudelijke ondersteuning nodig op het gebied van:
  a. het uitvoeren van een onafhankelijke evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2016-2020 en RIF en een klankbordrol voor procesbegeleiding
  b. de cijfermatige economische regio analyse en kennis over (economische) trends en ontwikkelingen gerelateerd aan de regio

We liften mee met reguliere overlegmomenten in de regio.

6. Communicatie

Betrokkenheid raden in fase 1

De raden zijn bij deze startnotitie betrokken op twee regionale raadsbijeenkomsten:

1. 20 mei jl. De volgende vragen zijn voorgelegd: Wat is volgens u de meerwaarde van het regionale ambitiedocument? Hoe wilt u als raadslid betrokken worden bij het vervolg proces?

De meerwaarde van een regionaal ambitiedocument werd zeker gezien. Voor focus, samenwerking en lobby naar andere overheden. Een deel van de raadsleden wil intensief betrokken worden en een deel meer op afstand. Een groot deel wil zoveel mogelijk aan de voorkant betrokken worden en samen gedurende het proces optrekken.

2. 28 oktober jl. De volgende vragen zijn voorgelegd: Herkent u de verbeelding van het FruitDelta Huis, de wijze waarop we samenwerken in onze regio? Hoe ziet u de betrokkenheid van de raad in de 5 fases van het vervolgproces ambitiedocument 2020-2024? Heeft u tips voor de uitwerking van de fasen van het proces? Welke stakeholders moeten betrokken worden?

Belangrijke aanbevelingen die op de regionale raadsbijeenkomst van 28 oktober 2019 gegeven zijn voor het proces (zie ook bijlage 1.1.):
- *betrek de raden bij elke fase van het proces;*
- *het economische fundament wordt herkent en gedragen*
- *maak het gesprek met de stakeholders breder dan de usual suspects rondom het thema economie. Denk bijvoorbeeld ook aan stakeholders rondom de thema's leefbaarheid, welzijn en inwoners, en onderwijs en arbeidsmarkt.*
- *Duid ook toekomst ontwikkelingen in het proces.*

Verder is het college in juni 2019 via een brief op de hoogte gebracht van het voornemen van dit proces.

Betrokkenheid raden in fase 2 tot en met 5
De regionale agendacommissie van de GR Rivierenland begeleidt het proces en kan tevens per fase inhoudelijke input geven. In aanvulling daarop worden de raden in fase 2 geconsulteerd en vindt in fase 4 besluitvorming in de raden plaats. In fase 5 heeft de RAC een procesadviesrol, omdat dan de stakeholders aan zet zijn.

Communicatie in fase 2 tot en met 5
Het college heeft de verantwoordelijkheid om de raden te informeren over de voortgang van het proces. Hiervoor worden zij per fase geïnformeerd en actief betrokken.
Aanvullend daarop zijn er bijeenkomsten die conform het processchema georganiseerd worden, en vinden de volgende communicatieactiviteiten plaats:
- er wordt een projectwebsite ingericht waarop het proces te volgen is
- we brengen per fase een nieuwsbrief uit voor college en raadsleden
- social media berichten en nieuwsberichten over het proces

Verbonden partijen
Op 3 December vond een gesprek plaats met de verbonden partijen (Greenport Gelderland, LHR, RBT Rivierenland en Gebied coöperatie Rivierenland) over het te volgen proces, zie bijlage 1.2

7. Financieel
Het proces wordt uitgevoerd binnen de reguliere capaciteit en werkbudgetten voor de huidige drie economische speerpunten.

Contactpersoon
A. Wintjes, awintjes@regiorivierenland.nl, 0611350319

Bijlage 1.1 Verslag regionale raadsbijeenkomst 28 okt 2019
Bijlage 1.2 Verslag o.a. gesprek verbonden partijen 3 dec 2019

Bijlage 1.1 Verslag Regionale Raadsbijeenkomst 28 oktober 2019

Op maandagavond 28 oktober vond er een regionale raadsbijeenkomst plaats in het nieuwe regiokantoor van regio Rivierenland in Tiel. Tientallen raadsleden verzamelden zich in het gebouw aan de burgemeester Lidth van de Jeudestraat, waar de Regio sinds juli 2019 huisvest. De raadsleden werden tijdens de inloop welkom geheten met een kop koffie of thee en gebak, waarna de avond geopend werd. Op de agenda stonden twee sessies: één sessie stond in het teken van het ontwikkelen van het vervolg op het regionale ambitiedocument en één sessie ging over de uitwerking van vier moties over het verbeteren van het besluitvormingsproces rondom de gemeenschappelijke regelingen.

Opening

De avond werd afgetrapt in de centrale hal door Hans Beenakker, voorzitter van FruitDelta Rivierenland en regio Rivierenland. Tijdens zijn openingswoord blikte hij kort terug op de raadsbijeenkomst van 20 mei, waar de meerwaarde van regionaal samenwerken was besproken. Met het schrijven van een nieuw ambitiedocument willen we voortbouwen op het fundament dat wij als regio hebben opgebouwd, en deze avond bood de gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan over de regionale samenwerking en de fasering van het ontwikkelen van een nieuw ambitiedocument. Dat werd gedaan in drie groepen, met de speerpuntvoorzitters Jan Kottelenberg (agribusiness), Henny van Kooten (economie & logistiek) en Jan de Boer (recreatie & toerisme) als tafelvoorzitters. Op de eerste verdieping gingen raadsleden met elkaar in gesprek over de stand van zaken in het proces en hun ervaringen rond de vier moties over grip op gemeenschappelijke regelingen van Nanda van Doremalen. Directeuren van diverse gemeenschappelijke regelingen waren bij dit gesprek aanwezig.

Toelichting visie op regionaal samenwerken

Voordat de groepen uiteen gingen, besprak Huug Derksen, directeur van regio Rivierenland, plenair de visie op regionaal samenwerken. De regio Rivierenland heeft de huidige werkwijze gevisualiseerd in het huis van FruitDelta Rivierenland. Daarin ligt de focus op de drie bestuurlijk gekozen economische speerpunten agribusiness, economie & logistiek en recreatie & toerisme. Deze drie speerpunten vormen het fundament van ons regionale beleid. Maar we doen meer: we werken aan de beleidsvelden duurzaamheid, mobiliteit, en wonen, de bouwblokken van het huis. Ieder blok kent zijn eigen visie en proces, maar er is onderlinge afstemming. Onder het fundament zitten twee pijlers. Alle beleidsvelden werken samen met verschillende partners uit de regio, de zgn. pentahelix (pijler 1), ook zetten we financiële middelen in onze ambities en doelen te bereiken, het Regionaal InvesteringsFonds en mobiliteitsfonds (pijler 2). Het geheel valt onder de lobby & branding paraplu, oftewel het dak van FruitDelta Rivierenland

Hoe verder met de economische speerpunten na 2020?

In de periode 2016-2020 werkten we in onze regio met een regionaal ambitiedocument voor de economische speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme. Hieraan ten grondslag lagen een duidelijke focus op economie en de meerwaarde om regionaal samen te werken.

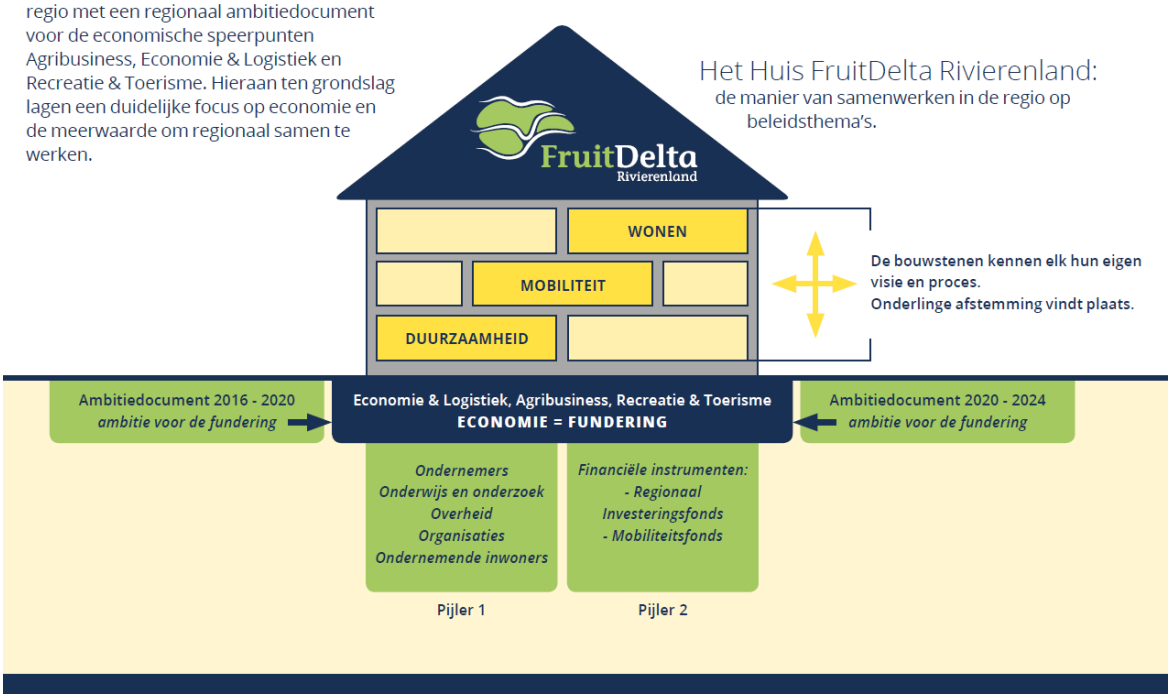

Fasering voor het ontwikkelen van een ambitiedocument 2020-2024

In de drie subgroepen werd verder ingegaan op de fasering voor het ontwikkelen van een regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024. Voor de ontwikkeling van een nieuw ambitiedocument is een fasering ontworpen. De huidige fase, fase 1, staat in het teken van het maken van een startnotitie met daarin een procesaanpak. In fase 2 ligt de nadruk op het benoemen van belangrijke trends en ontwikkelingen in de samenleving en in de regio, zodat we kunnen nagaan of er bijsturing nodig is in de regionale samenwerking. In fase 3 wordt vervolgens onze ambitie ontwikkeld voor de jaren 2020-2024. Fase 4 staat in het teken van besluitvorming door de gemeenteraden en in fase 5 maakt het bestuur afspraken met onze partners over ieders ambities en doelen. De uitkomsten van iedere fase zullen besproken worden met de Raden.

Opbrengst van de sessies, zie ook bijlage

De speerpuntvoorzitters en Nanda van Doremalen presenteerden de opbrengst van hun sessie met een pitch in de centrale hal. Nanda van Doremalen startte door te vertellen dat er tijdens de avond veel gediscussieerd werd. Uit de discussie bleek dat de deelnemers de onderwerpen waar de moties betrekking op hadden als een gedeeld probleem zagen en samen wilden werken om daar uit te komen. De avond bracht veel kleine zaken op, bijvoorbeeld de toezegging van de AVRI om voortaan sneller aantekeningen door te sturen en de wens om gemeenschappelijke regelingen onderling meer af te stemmen. Ook werd tijdens haar sessies nadrukkelijk de wens uitgesproken om vaker van dit soort discussies met elkaar te voeren.

De sessies over de regionale samenwerking en het proces richting het nieuwe ambitiedocument leverden drie pitches op van de tafelvoorzitters. De visualisering van de regionale samenwerking in het Huis van FruitDelta Rivierenland werd door de raadsleden herkend. Het economisch fundament wordt onderschreven. Er waren echter wel geluiden om deze visualisering breder te trekken door bijvoorbeeld leefbaarheid, welzijn en lobby & branding en onderwijs en onderzoek een plek te geven in het huis. Wat betreft de fasering van het proces richting een nieuw ambitiedocument hebben de aanwezige raadsleden duidelijk gemaakt dat ze graag goed betrokken willen worden. Zij vinden het belangrijk dat helder is wanneer zij over welk thema beslissen en wat hun beïnvloedingsruimte is. Daarnaast kwam de vraag ‘waar willen we met elkaar heen?’ vaak ter sprake. Om die vraag te beantwoorden is het belangrijk om te onderzoeken welke ontwikkelingen op mondiaal, nationaal en regionaal niveau (gaan) plaatsvinden en welke richting wij als regio kiezen voor de langere termijn. In dat proces moeten we diverse stakeholders betrekken en de unique selling points van de regio benadrukken.

Ter afsluiting

Gemeenteraadsleden uit Regio Rivierenland gaan graag met elkaar in discussie, de regionale raadsbijeenkomsten zijn daar een goed middel voor. Om de raden te betrekken bij de ontwikkeling van het nieuwe regionale ambitiedocument, stelde Hans Beenakker voor om samen met Huug Derksen een rondje te maken langs de verschillende gemeenteraden dan wel commissievergaderingen in de regio, als een gemeenteraad dat wenselijk acht. De avond werd afgesloten met een informeel samenzijn.

Bijlage Pitches

Opening Hans Beenhakker

- Kwam binnen bij veel interessante gesprekken. Vanavond heeft zeker iets opgeleverd.
- De terugkoppeling doen we – zoals aangekondigd – met een aantal pitches.
- Er wordt ook nog een VLOG opgenomen voor de gebiedsgedeputeerde, dus die gaan jullie ook nog een keer zien.
- Ik wil de discussie ook graag verder met gemeenteraden in de regio voeren. Het idee is, en dat hebben we ook al in de agendacommissie besproken, dat Huug en ik bij jullie langskomen. Als jullie dat willen natuurlijk.

Nanda van Doremalen

- In de bijvangst van deze vier moties zitten heel veel kleine dingen die heel mooi zijn:
    - Bijvoorbeeld: de AVRI heeft toegezegd om voortaan sneller de aantekeningen door te sturen;
    - Ook gaan we gemeenschappelijke regelingen onderling meer afstemmen;
    - Gemeente Neder-Betuwe is heel kritisch, maar heeft tegelijkertijd veel goede ideeën.
- Er is heel veel discussie ontstaan tussen de mensen. Het is een gedeeld en gevoeld probleem en mensen willen er samen aan werken om daar uit te komen;
- Er wordt met name gezegd: vaker van dit soort discussies. Ik ben daar helemaal voor.

Henny van Kooten

- De eerste groep wilde het fundament zo houden;
- Er werd wel gevraagd om het begrip ondernemende burgers wat meer duiding te geven. Dat kan soms tot wat misverstanden leiden;
- Kijk daarnaast hoe we lobby & branding wat meer body kunnen geven. Er werd daar wat verschillend over gedacht: voor sommigen is het een bouwsteen, voor anderen zou het zelfs een speerpunt kunnen zijn. Daar moeten we nog een keer met elkaar over doorspreken;
- Recreatie en Toerisme werd ook genoemd, vooral om de parels die we hebben wat meer met elkaar in verbinding te brengen en successen te delen. Niet ieder voor zich, maar met elkaar;
- Neem de raden in alle fases mee. Als er weer eens iets afloopt, begin nog een keer met zo'n bijeenkomst want het wordt enorm gewaardeerd. Daardoor kunnen mensen ideeën ventileren en er werden best leuke ideeën genoemd.
- Bijvoorbeeld: wat is nou de nieuwe logistiek? Niet meer 'meer bouwen van dozen', maar denk daar eens slim over na;
- En we vonden het ook leuk om naast dit soort sessies een keer een bijeenkomst te beleggen met een futuroloog. Hoe kijkt zo iemand nou naar de ontwikkelingen in de wereld, en in Rivierenland?
- Vergeet de laanboomsector niet, daar is sprake van veel innovatie en inspiratie: het is een sector die er toe doet, zeker ook Europees;
- De tweede groep is ook prima met economie [als fundament (?)], maar trek het breder. Bouw het merk FruitDelta wat meer uit en kijk een abstractieniveau hoger, in het dak, wie zijn wij en waartoe zijn wij hier op aarde en wie willen wij zijn?
- Kijk naar het onderwijs;
- Via lobby & branding, kijk ook even naar andere regio's. Food Valley en Agribusiness, we kunnen meer voor elkaar betekenen en uitdragen;
- Stem ook de planningen op elkaar af met alle raden en in de regio;
- Maak een risico-analyse van het traject van de vijf fases, waar kan het eventueel misgaan?
- Probeer de inwoners aan de voorkant iets beter te betrekken.

Jan de Boer

- We herkennen ons zeker in de basis van het huis, maar bij logistiek wordt vooral ook de combinatie gezocht met infrastructuur;
- Economie zit in alle speerpunten en niet zozeer in economie & logistiek. Die naam is verwarrend, is infrastructuur en logistiek niet passender?

- We missen een aantal bouwstenen. Denk bijvoorbeeld aan leefbaarheid, waar we al een startnotitie van hebben. Maar ook lobby & branding en de zorg die we samen doen. Er zijn dus meer bouwstenen die we boven op het fundament hebben;
- Denk ook aan de acht opgaven. Die zullen op de één of andere manier terug moeten komen: gaan we weer op dezelfde manier werken als we dat gedaan hebben?
- Henny noemde net de futuroloog, bij ons kwam ook de discussie naar voren over 'waar staan we over zoveel jaar?' Waar willen we eigenlijk met elkaar heen? Er liggen veel kansen. Bijvoorbeeld: er kunnen zoveel huizen worden gebouwd, we hebben zoveel ruimte. We praten daarentegen veel over bezuinigingen in het sociale domein, voorzieningen die sluiten en de vergrijzing van de bevolking;
- Moeten we niet gebruik maken van de rapporten die er zijn. Daar thema's uit halen en daarover een gesprek organiseren, voor de lange termijn;
- Wat betreft het proces: Probeer goed in te zoomen op de stakeholders. Kijk eens verder dan de gebaande paden en de stakeholders die we al kennen, die in ons netwerk zitten. Probeer ook eens organisaties, ondernemers, mensen te spreken die een andere kijk op dit soort processen en deze samenwerking hebben. Bijvoorbeeld mensen die ervaring hebben met het RIF;
- Als het gaat om de rol van de gemeenteraden, probeer in een startnotitie goed inzichtelijk te maken wanneer ga je als raad waar over. En wat is vervolgens je beïnvloedingsruimte.
- Daarnaast hebben raden behoefte aan minder tijdsdruk, goede afstemming, willen ze tijdig het proces kennen en van informatie voorzien zijn. Praktisch voorbeeld: met de uitnodiging was het heel prettig geweest als het huis en de fases in de digitale uitnodiging zaten.

Jan Kottelenberg

- Twee boeiende gesprekken. Het begon met de opmerking dat Regio Rivierenland de overheid is en FruitDelta Rivierenland de samenwerking. Blijf ze ook apart gebruiken. FruitDelta Rivierenland is het verhaal, Regio Rivierenland is dit soort overleggen;
- Men miste teveel welzijn en welvaart [in het huis]. Welzijnscomponenten moeten wellicht meer betrokken worden;
- Dat heeft ook iets met de tijdspanne te maken, met de crisis waar we uit zijn gekomen sinds de vorige periode. De vleespotten van Egypte: van gekkigheid weten we soms niet waar we het geld aan uit moeten geven;
- Wat zijn nou de unique selling points van onze regio? Waarin zijn wij anders dan de rest van Nederland? Laten we dat vooral benadrukken in de komende jaren;
- Onderwijs en arbeidsmarkt werd heel belangrijk gevonden. Hoe zorgen wij er voor dat we aantrekkelijk zijn qua arbeidsmarkt en dat we goede opleidingen aan onze jongeren geven?
- Want onze jongeren trekken weg. Komt dat door mobiliteit, is dat slecht of onvoldoende onderwijs? Punt van aandacht;
- Crossovers, nieuwe trends, spelen wij daar voldoende op in? Dat was de ene kant, de andere kant zei: Betuwenaren zijn rommelaars. Nieuwe trends en rommelaars: Regio Rivierenland als broedplaats van ontwikkeling;
- Goed vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven. Daar moeten wij de komende jaren mee aan de slag.

Aan	:	AB
Vergadering	:	11-12-2019
Agendapunt	:	6
Van	:	Hans Beenakker
Onderwerp	:	**Aanvullende memo** bij Plan van aanpak proces regionaal economisch ambitiedocument 2020-2024

Op 3 december jl hebben drie gesprekken plaats gevonden waarbij opmerkingen over het plan van aanpak zijn gemaakt. Deze bieden we hierbij aan.

Rondje langs de raden
Op de regionale raadsbijeenkomst van 28 oktober heeft de regio aangeboden om naar behoefte een extra gesprek te voeren met de raden. Gemeente Tiel en Buren hebben hier gebruik van gemaakt.

Gemeente Tiel:	*Reactie Regio Rivierenland*
Oproep om de stukken tijdig aan te leveren voor behandeling in de gemeenteraad.	*Hieraan zullen we gehoor geven.*
Verslaglegging van de bijeenkomsten met stakeholders. En vervolgens ook aangeven welke opmerkingen wel en niet meegenomen worden.	*Het verslagleggen van bijeenkomsten is een reguliere taak van de regio. We zullen extra aandacht besteden aan het communiceren over de verwerking van de inbreng. De inbreng van der stakeholders ligt meer op het niveau van het zoeken daar gelijke belangen dan dat de stakeholders de inhoud bepalen. Het eindproduct: ''het economische ambitiedocument'' is een overheidsproduct.*
Gemeente Buren:	
Aandacht voor de betrokkenheid van raden niet alleen gedurende de 5 fases, maar ook de periode daarna, als het uitvoeringsplan uitgevoerd wordt.	*Met deze opmerking houden we rekening bij de afspraken over het vervolgproces. Deze afspraken zullen bij de vaststelling van het regionale ambitiedocument opgenomen worden.*
Aandacht voor de verslaglegging en het digitaal kunnen volgen en meedoen met het proces.	*Het verslagleggen van bijeenkomsten is een reguliere taak van de regio. Er komt een pagina op de website beschikbaar voor dit proces. Bij de uitwerking per fase gaan we na welke digitale procestools we in overweging kunnen nemen.*
Aandacht voor co-creatie samen met de raden.	*Dit aspect betrekken we bij de uitwerking per fase. Te denken valt aan een gesprek met de Regionale Agendacommissie en of raadskring per fase.*

Verbonden partijen in relatie tot het uitvoeringsprogramma 2016-2020
Greenport Gelderland, Logistic Valley Rivierenland, RBT Rivierenland, Gebied coöperatie Rivierenland en Regio Rivierenland hebben ambtelijk gesproken over het plan van aanpak. De volgende opmerkingen zijn gemaakt:

1. Het FruitDeltaHuis van Rivierenland wordt herkend. Vertrekpunt is dat de keuze voor de speerpunten de regio goed heeft gedaan en doorontwikkeld zou moeten worden; De afgelopen periode was een eerste processtap. Durf vast te houden aan de economische focus en de volgende stap te zetten.
2. Zoek verbindingen en integraliteit met partners van andere beleidsthema's op; bespreek met elkaar wat de noodzaak en het perspectief tot gezamenlijk handelen is.
3. Het is belangrijk om mensen, bv raadsleden mee te nemen in het huidige kennisniveau en om na te denken over hoe nieuwe kennis over te brengen. Met als doel iedereen aangehaakt te houden.
4. Richt de Governance van de vijf O's vanaf fase 1 in, dit vraagt ook om een tijdsinvestering maar zo is in fase 5 tot een gemeenschappelijke gedragen intentieverklaring te komen. Een economische governance bouw je niet voor even, maar voor het leven!
5. Betrek het MKB en het ROC als extra stakeholder en haak aan bij de penta-helix overlegstructuren die er al zijn bij het speerpunt agribusiness en Economie en logistiek. Voor het speerpunt R&T is geen penta-helix overlegstructuur aanwezig.

Deze opmerkingen betrekken wij bij de uitwerking en verdere invulling van de 5 fases. Het idee is om de voorgestelde klankbordgroep in te richten met bestuurders van de 5 O's.

Motie ANPR (Automatic NumberPlate Recognition)-camera van de fractie VVD vreemd aan de orde van de dag

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 03-03-2020

Overwegende dat:

- Politie de Waarden structureel kampt met een gebrek aan capaciteit;
- de indruk bestaat dat de georganiseerde criminaliteit in de omgeving toeneemt;
- er door de politie resultaat geboekt is door gebruik te maken van ANPR-camera's bij o.a.
    - terugvinden van gestolen voertuigen;
    - innen van al lang openstaande justitiële boetes;
    - afnemen van DNA-materiaal;
    - aantreffen van het rijden met ontzegging;
    - rijden zonder (geldig) rijbewijs;
    - inwinnen van informatie ten behoeve van opsporingsonderzoek;
  - er ook in onze omliggende gemeenten grote behoefte bestaat aan dit opsporingsmiddel;
  - er in het verleden gebruikservaring is opgedaan met een ANPR-camera op de Rijnbrug Rhenen/Kesteren, maar deze om financiële redenen is weggehaald.

Is van oordeel dat:

- Het van groot belang is dat, wanneer de politie met capaciteitsproblemen kampt en deze kunnen worden opgeheven door technologische innovatie in te zetten, wij als gemeente alles binnen onze mogelijkheden moeten doen om deze middelen ter beschikking te stellen;
- cameratoezicht op onze in- en uitvalswegen kan bijdragen aan het veiligheidsgevoel van onze burgers;
- ANPR-camera's bijdragen aan een snellere en effectievere opsporing van criminelen.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op:

- In overleg te treden met de politie en omliggende gemeenten om te onderzoeken of het mogelijk is om in gezamenlijkheid tot aanschaf van een, bij voorkeur, flexibel inzetbare ANPR-camera of camera's over te gaan;
- Deze camera/camera's ter beschikking te stellen aan de politie, om, naar beste goeddunken, in te zetten in de deelnemende gemeenten.
- Dekking te zoeken voor deze aanschaf, binnen het taakveld "Openbare orde en veiligheid" in de begroting van 2020 of met een eigen dekkingsvoorstel te komen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Maurik, 03-03-2020

Motie "Studenten OV-kaart inzetten op regiotaxi" van de fractie VVD vreemd aan de orde van de dag

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 03-03-2020

Overwegende dat:

- Versis het aanvullende vervoer is in de regio Rivierenland. Iedereen kan elke dag tussen 06:00 uur ’s ochtends en 01:00 uur ’s nachts met Versis reizen. Versis is vervoer van deur-tot-deur, van deur-tot-halte of van halte-tot-halte;
- Versis een samenwerking is tussen de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal, Zaltbommel en de provincie Gelderland;
- Versis het OV alternatief binnen de regio is, met name op plaatsen waar geen reguliere OV-haltes beschikbaar zijn;
- OV-chipkaarten en abonnementen niet geldig zijn bij Versis. Blijkbaar ook niet voor studenten.

Is van oordeel dat:

- Studenten in onze gemeente die buiten de kernen wonen en dagelijks, of in ieder geval regelmatig, reizen op een studenten ov-kaart, zo nadrukkelijk en substantieel worden achtergesteld bij hun medestudenten die wel in een kern en dus in de buurt van een reguliere OV-halte wonen;
- Wij als lokale overheid onszelf moeten beseffen dat ons mobiliteitsprobleem niet alleen ouderen treft, maar ook onze jeugd.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op:

- Om met de andere samenwerkende gemeenten, naar een oplossing te zoeken zodat alle studenten met een "Studenten reis-product" gelijk behandeld worden;
- De regiotaxi, voor studenten die buiten de kernen en op het Lingemeer wonen, op vertoon van hun geldige OV-kaart, binnen het gebied waarvoor wij als gemeente een overeenkomst hebben met de regiotaxi, gratis te laten reizen.
- Dekking te zoeken voor een oplossing, binnen het taakveld “mobiliteit” in de begroting van 2020 of met een eigen dekkingsvoorstel te komen;
- Voor het zomerreces van 2020 met een voorstel naar de raad te komen, zodat bij aanvang van het schooljaar 2020/2021 deze ongelijkheid tot het verleden kan behoren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Maurik, 03-03-2020